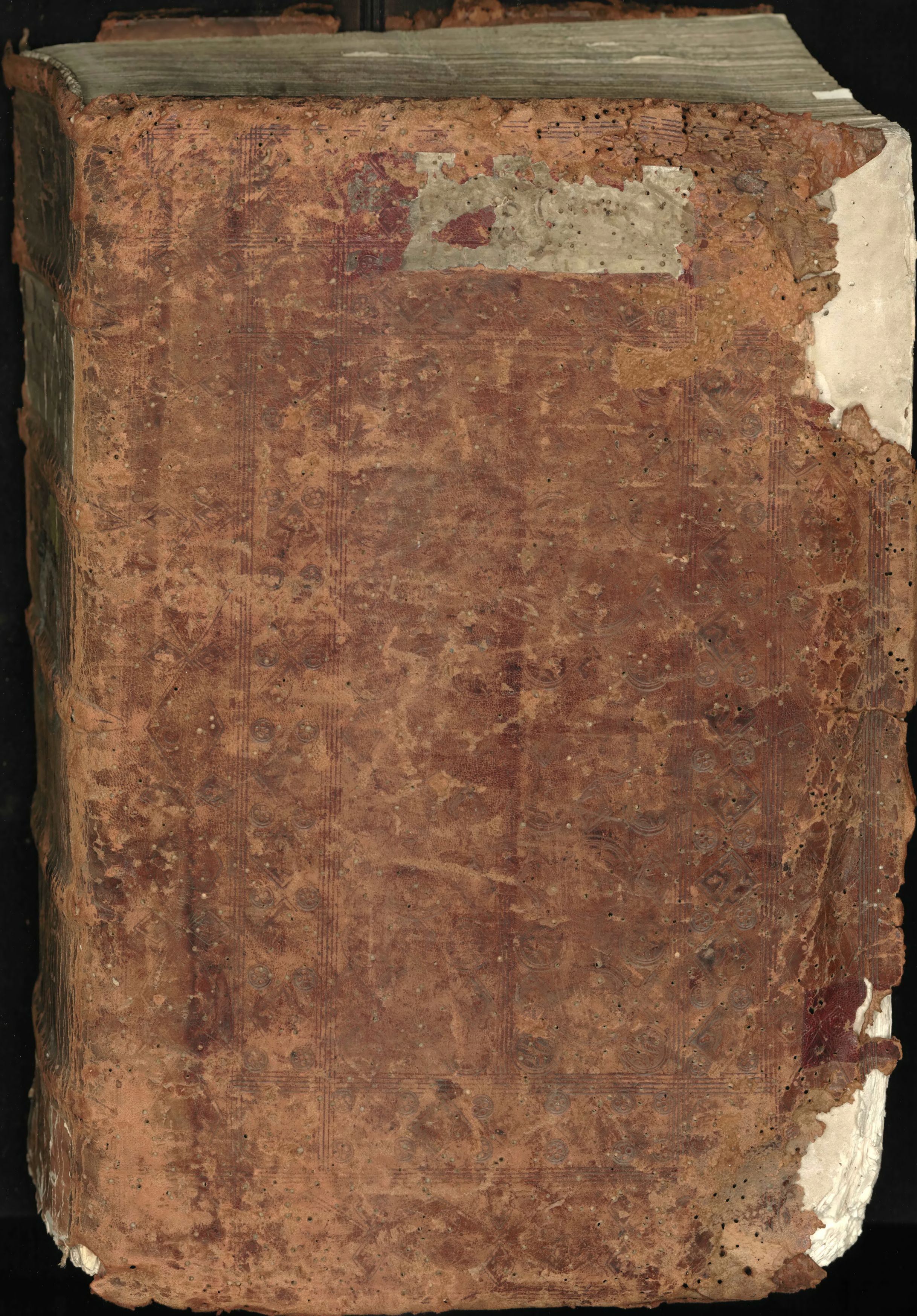

225051/IV

Il I₂ s. 165 m 5426

Obannes. gratiosum hoc nomen per interpretationes
derivationes uel ethymologias extollere nō ē meū. suspi-
cionis ratio patet. Esset etiā hoc reficere notissima. in a
postolam tamen hoc nomen super cetera uiguit. xxi. Est
enim ipse qui loquitur. cum tamen reliqua romanorū pō-

tificum nomina.

xi. non transscen-
derunt numerum
ad quem etia; so-
lus benedicti no-
men ascendit. In-
ter canonistas et
am commenariis
os hoc nomē ui-
git. Habuimus
enim iohānē theu-
tonicū preferēdū
non ex ordine. s; ex
fructu iohānē
galen. uulteranū
Jo. hispanū. Jo.
fauentinum. Jo.
de faucona. Jo. s;
acona. Jo. de deo
etiam hispanum
Jo. de languella
tesnatei. Jo. mo-
nachum cardina-
lem. ego etia; qui
minor sum inter
xii. doctores col-
legii bononien-
me quartum suis-
se iohānem nunc
inter eos commē-
tatores solus sed
inter commētrato-
res decimus et s;
nigro sorte papy-
rum non dignum
occupare mēbra-
nam. et quia pro-
ut p; hic in exor-
dio etia; pposito
refutari uix pnt tā

Incipiunt constitutiōes Clementis pape quinti- una cum apparatu domp- ni Johannis andree.

OBANNES epi-
scopus seruus seruorum
dei Dilectis filiis docto-
ribus et scholaribus uni-
uersis bonoie pmoarib;
salutem et apostolicā be-
nedictione. Quoniam nulla iu-
ris sanctio quantuncūq; perpē-
so digesta cōsilio ad humane na-
ture uarietatem et machinationes
eius iopinabiles sufficit; nec ad s;

exordio. Sed cum habeamus tria exordia greg. ix. bonifa. vii. et io. xxi.
in quo differant uidemus. Et dico q; greg. in suo exordio principaliter
ostendit qualiter emanauerit ius posituum et ipsius iuris effectus ut ibi
plenius dixi. Bonifacius in suo exordio recognouit: q; ex obito regimi-
nis sibi commissi habet itēdere subiectorū cōmodis qui dicit se sollicite

facere noua iura conden-
do et antiqua declarādo
ut tollat ipsorum lites et
scandala. Jo. autē in hoc
exordio uolens excusare
multiplicationē constitu-
tionū et uoluminū qbus
puidit ecclesiastes ulti. c.
sic dicens. faciendi pstitu-
tōes et uolumia et libros
nullus est finis. et dicit q;
principis auctoritas ne-
cessaria est propter duo.
Prō quia ius posituum
quantuncūq; maturecer-
te et clare cōpositū non
sufficit ad casus emergē-
tes ppter qd oportuna
est declaratio principis.
Secūdo quia homo pro-
nus ad malum facile mo-
res subuertit: propter qd
est necessaria principis
potestas ad iserēdas uir-
tutes et uicia extirpanda
Paret ergo q; in his tri-
b; exordiis nlla ē iculca-
tio sfluitas uel repetitio
quō at exordiāciū pposi-
to pdicta ueniāt p se p;

c Juris humani. positi-
ui sit canonicum uel ciui-
le synodale uel municipa-
le. naturale uero uel diui-
num morale est immuta-
bile. y. di. in prin. Et ē per-
fectum. q; manauit ab il-
lo qui non nouit imper-
fectum opus: de bap. ma-
iores. uer. sed adhuc.

d Sanctio. hic et. j. uer. hec sane. late sumitur. nam ponitur stricte pro
constitutione penali: ut no. iii. di. in summa.

e Perpenso. quasi perfecte pensato et deliberato. habetur simile uerbū
de pac. c. ulti. circa medium li. vi.

f Digesta. alibi dicitur octo. xxxv. q. ix. apostolice. et hec bene cōueni-
unt. de condi. y. ne tales et. c. penulti. Jo. andree.

g Varietatem. sumi potuit de cor. autē. de re. ec. non alie. s. ut autē in pri.
col. ii. et de instru. caute. post prin. col. vi.

b Machinationes. quasi astuta igenia quid est eni q; homo semel dedi-
tus malicie non adinueniat in autē. ut hi qui se ob. phi. post pri. col. vi.

i Nodose. de uerb. sig. cum olim. et de reliqui. c. uno in prin. li. vi.

l Ambiguitatis. de triplici ābiguitate iuris facti et pfoe nō. xxxiii. di. c. si.

l Vix. innuit fieri posse. de cog. spi. c. ii.

m Mederi. facit in autē. hec constitutio inno. cō. in prin. col. viii.

n Proclius. ix. q. iii. p. cluiis facit. xii. q. i. c. i. et in autē. de mo. s. si quis igit
ad. fi. col. i. et dicit p. cluiis quasi pceptis. p. mpra facilis uel inclinabilis.

o Sēualitas. de hac de sacra unc. c. uno. uer. in uirice. et p hāc appetim;
delectabilia corpori et fugius nociua: nec opinio potest extingui ut di-
cam. j. de here. ad nostrum. uer. ii.

p Obrepi. quasi latenter subintrat. et idem uerbum. lxi. di. nullus inui-
tis. et de cele. mis. cum creatura et. j. de sta. mo. ne in agro in prin.

a .ij.

clarum certumq; statuere quin dubia multa relinquunt excusabi-
lis ero q; in hac prima lectione uel glosatione singula non pfecte
rimantur. Nā etiā in rebus experimur q; naturaliter generantur.
q; in eis paulatim s; impfecto ad pfectū uenitur sic et qui s; uer-
tatis cognitione a principio parum attingunt postea quasi pedē-
tentz ad quandā pleniorē ueritatis mensurā perueniunt. Igitur
sub hoc excusationis clypeo. licet uariis occupatus p fiducia cle-
mētie diuine has clemētiā glosandas aggredior. Est at sciendū
q; iste dñs iohānes pōtifer idustriol; et mund; simoniā fugās iu-
sticiā amās sciētia magnus. statura pusillus concepu magnani-
mus prius iacobus uocabatur. De hac uero mutatione nomis
et aliis que ad salutationem hanc respiciunt: dic ut no. in saluta-
tione in glo. li. vi. Diuido hoc probemium preter datam in qua-
tuor partes aut in duas: et secundam in tres: ut ibi. In prima po-
nit saluatio usq; ibi quoniam ibi no. exordiū usq; ibi: hec sancibi
narratio. usq; ibi uniuersitati: ibi conclusio usq; in fi.

b Quoniam nlla. exordiū ē sciēd q; cle. suo exordio ad istar ino. iiii.
et greg. x narrabat quomodo constitutiones quasdam ante con-
cilium et in concil. ueni. et post concilium promulgauerat: quib;
pcepibat: uti in indictis et in scholis. Johannes autem deciso
sub bulla illo probemio clauiculis ponit probemium suum cum

- q Determinatio facit. j. de elec. ne romani in prin.
r Altercationes quo ad uerborum certamina.
s Succidat respicit quod prius dixerat usqz ad uersi. quia etiam quod dicitur in ipso. uer. quia.
t Sarcolum instrumentum quo euelluntur male et inutiles herbe que nascuntur inter bonas qd boni. uocant rōcare: isaias vii. in fi. Uepres et spine in uniuersa terra et omēs montes sarculo sarcieunt et primo regum. xiii. in fi. descendit omnis israel ut acueret unusquisqz uoluerem suū ligonē securi et sarculū. differentia inter fullonē et sarcinatorē insti. man. in fi.
u Inferat. hier. i. d. ma. et obe. solite. uer. potuissēs.
x Reformet. de accusa. si cut olim.
y Hec sane narratio ponens et cōmendās actus clementis: illius etiam p priā tarditatez excusans.
z Papa. i. admirabilis. et dicitur a pape qd est interiectio admirātis. et uere admirabilis: quia uices dei in terris gerit: inde dixit ille aglicus poētria noua. papa stupor mūdi et circa finē. qui maxima rex: nec deus es nec hō quasi neuter es iter utrūqz. Etymologia nero nois est id ē pī patryz
a Consonas. iiii. di. erit autem.
b Ante. iste so le emanauerūt ante concil. de iudi. dudum. de imuni. ec. quoniā de sen. ex. frequētibz relique omnes in cōcilio uel post conciliū in ipsa utrum subscriptionibus patebit.
c Decedit. concoz. probenium greg. ix.
d In unū uolumē. nō tñ sub noie libri: unde male dicūt qui allegāt. vii. li. brū. Nā si sub noie libri pposuissēt cōstitutōes q emanauerūt post opila tōem sexti: iuxta morē inferre fuissent. Itē hoc expelisset ut fecit in probemio sexti.
e Dare no. pro eo quod in fi. dicar.
f Soris sumitur hic pro fortuna uel euentu sic. xxvi. q. ii. fors. alibi pro sortilegio de sortil. c. i. alibi pro capitali de usuris. c. i. et. ii. alibi pro parte et portione de pben. cum secundum. xxi. di. clerōs in prin.
g De medio. i. d. hac uita. q. qre dicat mediū hēs. xxiii. q. iiii. hcc aut uita.
h Non impleuit. concoz. de pig. c. iiii.
i Permittente. et forsan agente. omnia enim que fiunt aut iusto iudicio facit aut suo permissu ita fieri sinit. xxvi. q. v. nec mirum. uer. nec ideo.
l Compendiū. qd est breue et utile de hoc de rescrip. dispendia. li. vi.
l Concernunt. quasi simul cernunt uel conspiciunt.
m Debemus. debet ergo successor perficere factum predecessoris. xii. q. y. qz iohannes. lxiii. di. c. ii. de rescri. l. is ubi de hoc et. xi. q. iiii. si eps ante.
n Circunsepti. quasi circumdati uel undiqz cincti.
o Silentio. sit rector discretus in silentio. xliii. di. sit rector. in prin. cōtra illos qui dicunt tacenda. Quidius sine titulo. Quis unqz minor est q ta uissē labor. et Laro. Virtutem primam puto compescere linguam. Et Socrates ait. Dixisse me quādoqz penituit: tacuisse nunqz.
p Opportunitate. xxiii. q. iiii. non potest in fi. et de eo qui cognouit consang. uxo. ueniens. ii.
q Uniuersitati. conclusio.
r Alacri. concoz. probe. insti. in fi.
s Sic. scilicet permissionē nostram sub bulla.
t De cetero. uidetur per hāc litterā q he cōstitutōes nō ligauerūt tam

potē clementis Item nec tempore iohannis: nisi post hanc datā et post duos menses ab illa et uide quod scripsi super data. vi. li. hunc passum quem periculosum est decidere prosequendo excludamus primo casus indubios. Indubiatum est autē q cōstitutiones que precesserunt concil. de quibus dixi super uerbo ante

et tunc ligabant. Itē indubiatum est q ante mortē clementis ligabāt. i. e. ti. c. uno. et. j. d. elec. ne romani d iureiu. romani. de re iudi. pastoralis. Constat enim q papa clemens sollemniter illas publicauerat: et q statim ligaret mādauerat. Item indubiatum q cōstitutiones declaratoz ligabant: et hoc siue pceptis in illis utatur uerbo declarationis ut. j. de elec. quod circa. et. c. se. sine nō ut. j. t. ii. gratie et. j. t. iiii. constitutionem de offi. de leg. indices de res. si. c. ii. et decre. q sunt sub ti. de prebē. et. iiii. et ulteriores sub ti. de ap. et his similes. Item sunt quedam que sine penē adiectione precipiunt uetera iura seruari ut. j. de era. et quali. c. i. de offi. ordi. c. i. de censu. c. fi. et de reliqui. et ue. sancto. c. i. et de illis non expedit dubitare uel querere. Idem dico de his que pxiuilegiāt. j. de cele. mis. dignum de bap. c. uno de priuileg. archiepiscopo: et facit ad hoc de concess. preben. c. i. post prin. li. vi. Hec uera nisi dicas aliud in priuilegio simpliciter dato: et aliud in eo quod dat cōstitutio: quo casu imitari debet naturā constitutionis: facit de of. dele. si super gratia li. vi. in aliis ergo remanet dubium quod expedit examinari: et maxime in penalibus que sunt multe: et in his que decretis apponunt de elec. c. iiii. et ul. et. c. in plerisqz: uel que excludunt: de era. et quali. ut hi qui. de regula. ut professores. Circa hoc sciendū est q cōstitutiones concilii: licet non omnes fuerint in concilio publicate: tamen postea de facto fuerunt publicate: et ipsarū habita copia. et iam habebatur q ligarent. et quia paruit aliquas ex illis inceptis: aliquas prolixas: aliquas defectiue cōpositas: aliquas etiam non expedire. noluit clemens q compositio illa procederet: sed ut fertur sub excois pena mandauit: q illas habentes. j. certos dies restituerent camere uel incenderent uel dilaceraret easdem demum per peritoz fecit illas recenseri: qui aliquas. et paucas in totum seruauerunt: aliquas in totum reseruarunt: aliquas mutauerunt quo ad uerba mente seruata: in aliquibus mēti et uerbis detraxerunt et addiderunt: et has licet nō sub his uerbis in concil. publicate fuissent uoluit sub nomine concilii seruari: et multas cōstitutiones utiles addens: de quibus non fuerat in concilio tractatum ut de rescrip. omnes que sunt post secūdam et de elec. omnes post primam cūz similibus: fecit illas unicū quibusdam cōstitutionibus quas prius ediderat sub debitis titulis compilari et ut a domino attrebatē. audiui: qui tunc erat contradictoriarum auditor: clemens precepit illas audientia publicari. et ipse dominus auditor dixit q inchoauit et finiuit in audientia publicationem illarum. memini tunc audiuisse q clemens mandauerat: q cōstitutiones ppter predictas quatuor

ligarent post quatuor menses. aliqui dicebant q̄ ordinauerat eas ligare postq̄ essent per studia publicate mortuo cle. istarum con-
stōnum haberi copia de cancellaria non poterat: et sic tenuerunt
curiales q̄ ultra illas quatuor non ligarent. creato domino iohā
ne adhuc primo āno sui pōtificatus et ultra uiguit hoc dubium:

Sz q̄a quibusdā
p̄tētibz per ip-
suz auditores da-
ri in causis bene-
ficialibus cū clau-
sula simplicit̄ et
de plano et inter-
dum sic respōdit
cōstōem habetis
ceperūt dicere au-
ditores palatii
q̄ ipse uidebatur
uelle q̄ cōstōnes
ligarent contrari-
um uidebatur q̄a
peruenerat et rece-
perat cōstōes ip-

et cognitis usuri de cetero in iudi-
ciis et in scholis. **Data auinioni.**
viii. calendas nouembris pontifi-
catus nostri anno secundo.

Lemens. v. in con. niemensi.

De summa trinitate et fide catho-
lica. Rubrica.

Idei catholice fundamē-
to preter quod teste apo-

las exaiandas et corrigendas: et aliquas correxit et mutauit: ut
i. ti. i. c. uno. Sinaliter deliberauerūt auditores illam h̄re. p. constō
ne de qua papa sic dixerat reliquas priori dubio relinquendo.
Ex his ergo p̄cluditur p̄ et cōtra q̄ ligauerit. facit predicta asser-
tio dñi auditoris qui dicit se de mādato clementis publicatōem
in audiētia finiuisse: et sic fuit omnis actus legis condende p̄se-
ctus: de quo. l. de legi. humanū. Itē cōtrariū sonat in absurdū:
q̄ constōnes q̄ attribuūtur cōcilio et clemēti a tpe finiti cōcilio nō
ligēt. i. quinquenniu: et a tpe clemētis. i. bienniu: ex quo ergo fuit
cōstō cōcilio uel clemētis. et uerbū statuo designat rez perfectā. de
uer. sig. in his cū concor. ergo ligabant post tps limitatum a iure
Itē nō appet nec fertur: q̄ dominus io. de his cōstōibus fecerit
aliā publicationē in audiētia: ergo innuitur iam facte sz hoc dice-
re multos illaqueat: et maxie ponderatis cōstōibus de uita et ho.
cle. quoniā de sepul. c. i. de sta. mo. c. i. de relig. do. c. i. de priuileg. c. i. p.
quas id tenēdo multi clerici et infiniti religiosi ligati dicētur. Itē
sonat in absurdū dicere q̄ ligaret cōstōnes q̄ occultabātur: qua-
re benignius uideret id qd in prin. glo. dixi. Quasi his p̄plexita-
tibz ponderatis dominus io. hoc noluerit p̄ hoc uerbū de cetero
q̄ tpe huius date sit ipsarū publicatio facta. nec ob. publicatio
facta tpe cle. q̄a sz illas publicare fecerit illas tamē non dedit. qd
patet quia. s. dicitur q̄ dare decreuerat. sz suū p̄positū non im-
pleuit: quod fatissimū. Hec sic dicta sumantur in modum collatio-
nis nō diffinitōis: quā hoc casu cōditor facere posset nō glosator
u In scholis. de his uerbis dic ut. s. in probemio gregori in ul-
tima glo.

x **Data. circa hāc datā uide qd nō. in si. vi. li. sup eius data.**

y **Novembris. quare mensis iste sic denominetur dicā. i. de reli.**
et uene. sanctorum si dominum uer. licet igitur.

3 **Pontificatus. qui incepit nonas. i. v. die septembris. Anno do-**
mini. M. ccc. xvi. qua die cōsecratus fuit benedictus et coronatus
sz prius fuerit electus septima augusti. et p̄ hoc patet q̄ tardauit
rat mittere constōes has fere p. xiii. menses post coronationem
et hec est causa quare superius se excusauit. Jo. andree.

a **De summa trinitate et fide catholica. Circa rubricas huius uo-**
lūmis nō cōtinuādas repere qd nō. e. ti. li. vi. qd etiā hic fortius lo-
cū habet cū hoc uolumen nō emanauerit sub noie li. ut in p̄be-
mio dixi. et sz hac rōe uideretur cōstōnes greg. cōpilarōis et vi. al-
legande in hoc uolumine scōz suas materias p. s. et. i. oēs tamen
allegabo ut. s. ex quo i altera illaz p̄pilarōnū hec iseri nō mādāt

b **Idei catholice. summa huius cōcilio hec est. faretur conci-**
liū unicū dei filiū in essentia dei eternaliter subsistēte: uez
corpus humanū assumpsisse de uirgine. et in eo passū et
lā mortuū lācca p̄foratū approbās in hoc ordinē quem tradidit

euāgelista iohānes. Secūdo reprobat et hereticaz iudicat doctrinaz que
h3 q̄ substantia aie rationalis seu intellectiue uere et per se humani corpo-
ris nō sit forma. Tertio asserēs cōfiterēdū unū baptisma sicut unum deū
et unā fidē approbat opi. q̄ habz p̄ illud cōferri etiā puul quo ad habitū
iformantē grām et uirtutes. Partes patet. secūda ibi porro. iii. ibi ad hoc

stolo^o nemo potest aliud ponere
firmiter inherentes: aperte cum
sancta matre ecclesia confitemur
unigenitū dei filiū i his oibus^o in
quibus deus pater existit: una cū
patre eternaliter subsistentem: par-
tes nostre nature simul unitas: ex
quibus ipse in se uerus deus exi-
stens fieret uerus homo: huma-
num uidelicet corpus passibile^m et
animam^o intellectiuam seu rōales

Itē hec pria ps facit tria
Primo fateatur eternā di-
uinitatē christi. Secundo
uerā humanitatem ipsius
Tertio ipsius passionem
et mortē: et figurā iducēs
ordinē approbat: quē de
plagis ponit euāgelista
iohannes.

c **Sūdameto qd est chri.**
d **Aplo. i. ad cor. iii. et con**
cor. i. q. i. cum paulus de
ps. non bap. c. fi.

e **Unigenitū. ut dicit an-**
selmus i sancta trinitate q̄
tūlibet p̄num incōueniēs
est impossibile. sed si pat

aliū filiū genuisset ille p̄ oia similis esset iā genito filio. et cū iā genitus fi-
lius sit uerbū reliquus esset uerbū et sic essent in deitate duo uerba. sz en3
uno dei uerbo oia p̄fectissime dicātur et creent: aliud supflūū et nugatori-
um fuisset. nā duoz ad idē suffragariū quoz unū sufficit alterz supfluum
est qd nō est in deitate possibile. et p̄būs. i. p̄bificoz frustra sit per plura
quod potest fieri per pauciora.

f **Filiū. de spū sancto et eius eterna p̄cessione. s. e. fideli li. vi.**

g **Omnibus p̄ hoc p̄prehendit immēsitatē: icōmutabilitatē: icōp̄hēsi-**
litate oipotentia et ineffabilitatē. Itē essentia substantia seu natura de his
oibus. s. e. firmiter in prin. et in diuinis hec tria ultia repetimus ad ma-
iorē exp̄sionē. Si eni ad diuinā essentia habeam respectus quasi mathe-
matice. i. abstracte nō reducta consideratione ad p̄sonas: sic est essentia. si
cōsideretur cōcrete habito respectu ad p̄sonas. sic est substantia qz in qua
libet p̄sona substat et est tota. s. e. dānamus. uer. nos aut. si utroqz modo
quasi in p̄sideratōe uniuersali sic est natura: qz naturale est diuine essen-
tie q̄ sit una et q̄ in ea sint p̄sone simplex nō est ipartialis et idiuisibilis.

b **Existit. dānati sunt ergo bonofiani: q̄ christū dicebāt nō p̄priū sz adop-**
tiū filiū dei. xxiii. q. iii. qdā uer. bonofiani et de hoc de cele. mis. i. quadā

i **Eternaliter. arriani negauerūt filiū coeternū patri. xv. di. c. i. xxiii. q. iii.**
quidā. uer. arriani: et arguebāt sic. omne qd natū ē p̄cipiū h3: ergo fili-
us qui natus est p̄cipiū habuit et esse cepit. unde dicebat arrianus. si fi-
lius est natus est: si natus est ergo tps fuit qn nō erat filius. sz ut s. cū di-
cit abro. li. i. de trini. c. v. Idēz posset dicere de deo: q̄ si cepit esse p̄: ergo
p̄rio fuit deus q̄ p̄: et fuit tps quo nō erat p̄. sz cū ex hoc sequerē euz
mutabilē. i. generationis accessiōe mutatū: hoc dicere amētia est semp. n.
fuit p̄ et filius. nā ex ut correlatiui posito uno ponit et reliquū: dicebat
ergo augusti. li. de fide ad petz. c. ii. si dei filius uirtus et sapientia dei est
nec nūq̄ fuit deus sine uirtute et sapientia: ergo filius coeternus est deo
p̄ri. p̄riū p̄bat apl's. i. ad cor. i. et habetur. xxvii. di. s. hinc etiā. ergo di-
cit greg. et aug. q̄ sicut splēdor q̄ gignitur ab igne coeternus est illi et essz
coeternus si ignis esset eternus: sic est intellēgeduz ex deo natū esse sem-
piternū ut sit p̄ri filius coeternus. et hoc p̄sequit magr sen. li. i. di. ix.

l2 **Unitas. dñt theologi q̄ in istāri p̄ceptōis p̄fectus fuit hō et fuit aia rō-**
nal' ifusa tñ p̄pter ifinitā uirtutē agentis. s. spūs sancti tñ qz icōgruū fuif
set filiū dei corpus assumpsisse nisi formatū. In aliis aut nō ifundit nisi
organizato ēbriōne et plene habilitato ad ipsaz recipiēdā de hoc. xxiii.
q. ii. qd nō. q̄ dñt quidā fieri p̄ differētiā sexū a. xl. uel. lxxx. die a cōcep-
tōe embriōnis: de hoc. v. di. s. i. de puri. post p̄mz. c. unico.

l **Sieret. cōcor. s. e. firmiter. uer. et tandē. ibi uerus homo factus est. et cō-**
sidera uerba nō ei fuit christus p̄positus ex deitate et humanitate. nam
simplicitas deitatis nullā recipit p̄positōem ut ibi satis nō. i. prin. et qd
ibi dñ christuz fuif cōposituz uez est respectu humanitatis q̄ fuit p̄po-
sita ex aia rōali et humana carne: ut ibi et hic et s. de here. euz christus. et
uide quod nō. de conse. di. ii. hoc est quod dicimus.

a iii.

m Passibile. in tantū qđ ut dicit aug. omēs defect⁹ nros assumpsit filius dei preter ignorātiā et peccatū de hoc. iii. sen. xv. di. l. 3. igitur in assumptōe sui ipsius caro fuerit a spiritu sancto ab oibus reliquiis peccati munda- ta: unde angelus ad uirginē luce. i. spiritus sanctus supueniet in te: et uir- tus altissimi obūbrabit tibi qđ ex te nascetur sanctus uocabit filius dei. tamē ut dicit ipe aug. si i cruce mortuus nō fuisset ad ultimū senio defecisset frigus ergo calore famez siti et alias humanas pe- nalitates pari potat: et sic habuit corpus passibile. Sui aut hoc cōgruū qđ nros defectus assumeret ppter iusticiā satisfactio- nis quā pro nobis faciē dā assumpserat: ut p nos bis pfecte satisfaceret per penalitates carnis nostre. Itē ppter fidē incarnatō- nis sine his ei penaltati- bus hūana natura hoib⁹ no. non fuisset. Itē ppter exēplū panetiē nobis p bēdū ad tolerādas pena- litates carnis humane.

u Aliam nō spiritū uirales tātūz de cele. mis. in qua-
daz. ubi pluribus auctoritatibus probatur quod hic de uera aia dicitur
o Rationalē. nō dicit sensitiuā uel uegitabilē tātūz: qđbus. j. pte. pria dicit
p Ex tpe. qđ tps satis notū est. et ab hac incarnatōe pputat qdam ānos
dñi. xxxiii. di. i. noie dñi i pri. alti a natitate et de hoc in spe. de instru. edi.
in pia colū. Dubitari possz de tpe incarnatōis quare tūc et nō prius uel
tardius. canoniste dñt satis est dicere cū paulo. O altitudo diuitiaz ec.
ad ro. xi. in fi. de pe. di. iiii. si ex bono. nā z in ptate misentis est qñ z qđ
tū miseri uel facit de pe. di. ii. si. n. iquit ultra mediū uer. sicut et qđ no.
qui cle. uel uo. c. ii. Dñt tamē theologi qđ certū est nō fuisse cōueniēs an-
te peccatūz deuz incarnari: cuz opus incarnatōis pncipaliter ordinē ad
abolitiōē peccati et ut dicitur luce. y. nō sanis sz infirmis opus est medi-
co. nec uenit uocare iustos sz peccatores. ii. q. i. multi. de pe. di. i. libenter.
Itē nec fuit cōueniēs statim post peccatūz deuz incarnari. cuz. n. ex supbia
peccatūz puenisset: sic liberāduz erat hō: ut humilitatis recognosceret se
liberatore indigere. qđ magno cōcilio dilatuū fuit: ut cognita sui infirmi-
tate hō clamaret ad medicū z grē posceret auxiliūz. ad finē uero seculi
nō debuit differri: ut de ipsectōe humane nature p incarnationē puenire
tur gradatim ad pfectōē glorie in fine seculi. Item fuit equūz post da-
tā legē moysaycā et pphēcā: quā multi spnebat: iustificari deo genus hu-
manūz p incarnationē et tpe grē. qđ si dilatuū fuisset ad finē seculi: forsan
reuerētia et notitia dei et mox honestas in terris fuisset abolita. fuit etiā
hoc cōueniēs. ad manifestandā diuinā uirtutē saluante per fidē preteriti
presentis et futuri ut no. ber. s. e. ti. sup rubrica.

q Virgiali. quare de maria uirgie et nō de alia uoluit icarnari. Dicunt
sancti qđ sicut ex superbissima natus est morbus sic p cōtrariūz ex humil-
līma ichoari debuit medicina. unde uerso noie eue. ipsi uirgini dicta est a
ue luce. i. Itē sicut ad summā humilitatē dei filius uoluit icarnari sic sum-
me humilem eligere uoluit i qua et a qua tāta deberet humilitas ichoa-
ri. unde ipsa in cātico suo dixit ibidē respexit dñs humilitatē ancille sue
Tertio qđ ut qđaz refert historia pria ipsa fuit qđ deo uirginitatē obtulit.
unde qđ nouūz doni genus obtulit: nouo et iaudito dono debuit hono-
rari. In cōiugium autem ioseph consensit instinctu spiritus sancti ad ce-
landum misterium quod dic ut. xxvii. q. ii. s. ii. et. c. inuenta.

r Thalamo. i. cubiculo uel ut ro.

f Hypostasis. greci eodē mō utunt hoc noie hypostasis quos nos uti-
mur hoc noie psona. de hoc noie. i. sen. xxi. et. xxv. di. hypostasis autēz
pponitur ab hypos qđ est sub et stasis qđ est status uel stans. et dñ hy-
postasis substantia intellectiua siue forma. s. primordialis materia. et dici-
tur quasi substās qđ hēt substare oibus accidētib⁹ et oia accidentia ad

se recipit. a nullo tamen informatur secundum hu.

t Natura. s. uera humana. Jo. an.

a Omīz. quo ad sufficiētiā. sed quo ad efficacitā. p predestinatis
tantum de hoc de con. di. ii. semel. ii.

x Cruci. in h⁹ passionis memoriā uidem⁹ in singulis picularib⁹

est forma futuri in nro nonissimo
adā id ē christo: ueritas respōderz
Hec est inq̄ ueritas illi⁹ pgrādis
aquile uallata testio: quā ppheta
uidit ezechiel⁹ alalib⁹ ceteris enā
gelicis transuolantē: beati iohan-
nis uidelz apl⁹ et euāgeliste: qui sa-
cramenti huius rez gestā narrans
et ordinē in euāgelio suo dixit⁹ ad
iesum autem cum uenisset ut uide-
rēt eum iam mortuum non frege-
runt eius crura: sed unus militūm
lancea latus eius aperuit: et conti-
nuo exiuit sanguis et aqua et qui
uidit testimonium perhibuit et ue-
rum est testimoniū eius et ille scit

ecclesiis depictaz
crucē in altūz cri-
gi et celebramus
etiā festū iuerōis
ipsius de con. di.
iii. crucis. Dicit
aug. crux qđ erat
supplicij latro-
nūz: nunc transit
ad frōres ipatoz
si tātūz bonorē d-
us cōmilit: suppli-
cio suo quāz cō-
feret seruo suo:
Inter alias fuit qđ
druplex: cā quare
christus crucis
mortē elegit. Pri-
mo ut in illa pen-
dens i aere se in-
ter deuz et hoīem
mediatore ostēde-
ret. et sic no. i. ad

thi. ii. et. x. di. quoniā. Secūdo ut dāna qđ obuenerāt p lignū pris-
pentib⁹ ueritū. p lignū crucis restauraret. Tertio ut diabolū qđ per
lignū uicebat: p lignū suparet et hec duo gregorius exprimit in p-
satione de cruce. qui salutē humani generis ec. de qua d. cō. di. i. in
uenimus et. j. de reli. et ue. sanc. si. dñm. ante mediū. Quarto ut eui-
dēter ostēderet pro quibus restaurādis patiebatur. s. p supis an-
geloz ruinis replēdis: p iustis de limbo educēdis: p amicis col-
ligēdis et adiuuādis p iimicis recōciliādis. Primū designat per
brachiū supi⁹. Secūdū p iferi⁹. Tertū p dextz. Quartū p sinistrū
Seri etiā crux quatuor genera lignoz habuisse scilicet cedz in sti-
pite palmā in palo. p lōgūz cupressum in ligno ex trāsuerfo oli-
uā in tabula sup cruce loco quarti brachiū z dā uersus. Ligna
crucis palma cedrus cipressus oliua. Et quō. pprietates lignoz
bene conueniant instant theologi. quod omitto.

y Dñi. de con. di. ii. timorem.

z Profluentibus. seperatim de hoc de con. di. ii. c. i.

a Aque et fuit uera aqua. de quo satis de cele. mis. in quadā z fa-
it aqua regenerationis et sanguis redēptōis ut ibi.

b Et immaculata. ad ephe. y. ante fi.

c Sicut. ponit figurā quam etiam inducebat offi. de cele. mis. i qua-
dam. uer. per hoc.

d Soporati. ergo dormitio ade et mors chri sti cōueniūt in figu-
ra sicut cōueniūt in figura uigilās et uiuens. si d latere ergo uiuen-
tis debuisset reformari cōiunx ecōtra de latere uigilantis fuisset e-
ua reformata.

e Formata. gen. ii.

f Apostolum. ad ro. y. post medium.

g Ezechiel. i. c. et. xvii. in. pri. io. greg. in. iiii. omel. sup ezechie. deni-
sione quatuor aialū hñitūz facies diuersas. s. hoīs leonis bobis
et aquile dicit qđ p hoīem figuratur mathens: qđ cepit ab huma-
na generatōe. Dñs per leonem quia cepit a clamore in des-
serto. Lucas per uirulū qđ cepit a sacrificio. Jo. nero digne per a-
quilam quia cepit a diuinitate christi. sicut. n. aquila cunctis ani-
bus altius uolat et irreuerberatis oculis solis radios intuetur
sic iste altius ceteris ascendit: qui dicens. In principio erat uerbū
et uerbū erat apd deū et de⁹ erat uerbū. dñ in ipsaz diuinitatē sub-
stantiam intendit quasi more aquile oculos fixit n. solem.

h Dixit. xix. c. ad fi. et ad litteram hic ponitur textus euangelii:
quem glosare non est meum.

1 Sanctoz. f. aug. super io. sermone. c. xx. et. xv. de ci. dei. c. xxi. ip
se et ambro. super epistola ad ro. et theophili super iobanem.
2 Doctoz ut thome. iii. pre. q. lxii. arti. v. scoti super. iiii. sen. Fertur
etiā q ipse cōcilii cōgregari fuerūt ad hoc theologi doctores p cō
mentem qui hoc tenuerunt.

1 Dumtaxat. de
bap. maiores. in
prin. cum suis cō
cor. non ob. lxxx.
di. c. ii. ut ibi no.

m Aperuit. seque
batur in constitu
tione concilii etiā
am correctā et in
audientia publi
cata ut dixi in p
hemio q textus
mathei qui dice
batur in quibus
dam libris anti
quis sub alio or

quia uera dicit ut et uos credatis.
Nos igitur ad tam preclarū testi
moniū ac sanctorū patrum et do
ctorū cōmunem sententiā apl'ice
cōsiderationis: ad quā dumtaxat
hec declarare pertinet: acie con
uertentes sacro approbāte cōcil'.
declaramus predictum apl'm et e
uangelistam iohannem rectum in
premissis facterē ordinem tenuis

dine hoc narrare per anticipatōem intelligi et expōi debebat. hoc
remouit io. forte ex eo q ille textus in matheo cōmuniter nō ha
betur et anticipatio dicitur ab ante et capio cū. f. ante capitur uel
ponitur postponenduz. s. de rescrip. cām. Sed queritur quid ua
let ad fidem hoc disputasse: quod hic dicitur de hoc ordine: sine
dubio cōiunx christi ecclesia que regenerat a deo genitos ita for
marī poterat per plagam et undas fluentes christo uiuente sicut
christo mortuo. nec in hoc disputatio hec respicit fidem: sed opi
nio hic damnata detrahīt miraculo. euidentius enim fuit miracu
lum hoc de corpore mortuo q de uiuo manasse. Item detrahīt si
gure hic posite. ut. s. dixi. Item detrahīt fidei io. euāgeliste: qui ul
timus euangelium suum scribens notabiliter expressit hunc ordi
nem: et his respectibus concilium hunc ordinem approbat.

n Porro. ii. pars que duo facit. primo quandam opinionem re
probat. secundo illam pertinaciter tenentes hereticos iudicat.

o Positionem utuntur. theologi et artiste hoc uerbo quo etiam
nos utimur: de consf. c. i. ubi de hoc satis li. xi. fatetur autē quis
et credit id quod ponit de iure iur. c. ult. e. li.

p In dubium. de hereticis dubius.

q Intellectiue. s. sensitiua cū et de uegitiua nō fuit opinio. sen
sitiua enim quia enim sentimus per sensus corporeos certuz est
q corrumpitur corpore corrupto: et sic non potest dubitari quin
sit corporis forma. Idem de uegitiua qua uegetamur nutrimur
et augmentum sumimus. in prima communicamus brutis: in se
cunda etiam plantis. Sed de intellectiua uel rationali fuit con
traria opinio que precipue fundabatur super ratione predicta.
Cum enim uniri non dico accidentaliter: sed per se et essentialiter
sit inseparabiliter uniri ergo forma non potest esse sine materia pro
pria. sed aia intellectiua cum sit incorruptibilis remanet corrup
to corpore corpori non uniri: ergo non unitur corpori ut forma p
se et essentialiter. Sed anteq hūc inductioni respondeam est sciē
dum q opinio hic approbata pro qua facit de cele. mis. in quadā
sic pbatur secūduz philosophum. viii. metha. Differentia sumitur
a forma rei: s. dīa pstituta hoīs est rōnale qd s hoīe dī aīe itel
lectiue: ergo ipsa est hoīs forma. Itē demonstrat ex rōne spēi hūane
natura enī rei ostēditur ex ipsius operatione. propria uero ope
ratio hoīs inquantū homo est intelligere. oportet ergo q for
tia spēm scdm illud quod ipsius operis est pīcipiū. sortitur au
tem spēm unūquodq p. ppriam formā: et quo relinquit q pī
cipiū intellectiū uel aīa intellectiua sit ppria hoīs forma. Sed
aduertendū q quanto forma est nobilior: tanto plus dominabi
tur materie corporali et minus ei immergitur et plus eam exce
dit sui uirtute: unde aīa uegitabilis plusq forma metalli. sensibi
lis plusq uegitabilis. Intellectualis ergo in nobilitate ultima in
tāmz excedit in hoīe materiā corporale: q bz aliquā opationem et

uirtutem in qua corporalis materia nō cōmunicat: que uirtus dī intelle
ctiua. Demonstrat etiā id aristo. ii. de aīa: qd id quo pāmū aliquid operat
est forma illius cui operatio attribuit sicut quo primo sanat corpus est
sanitas: quo primo scit aīa est scientia. sanitas ergo est forma corporis: et
scientia forma est anime ad corporis unionem. Secūdo inducebant id

se narrando q christo iāz mortuo
unus militum lancea latus eius
aperuit. Porro doctrinam
omnem seu positionem temere
allicentem aut uertentem in dubi
um: q substantia anime rationalis
seu intellectiue uere ac per se
humani corporis non sit forma:
uelut erroneam ac ueritati catho
lice inimicam fidei predicto sacro

quod dicit philosophus
iii. de aīa. aīa ergo est for
ma corporis et sciētia est
forma aīe. Certū est autē
q primuz quo uiuit cor
pus est aīa. et cū uita ma
nifestetur scdm diuersas
operationes in diuersis
gradibus uiuētū: id quo
prio opamur unūquod
qz illoz opez uite est aīa
Anima enīz est quo prio
nutrimur sentimus et mo
uemur secūdu locū. ergo
similiter id quo prio itel
ligimus: siue dicat intel

lectus: siue anima intellectiua: est forma corporis. Et hoc negās oportet
q inueniat quomodo ista actio ei cōueniat. experit. n. quisquis seipsum
esse qui intelligit. Attribuitur autē actio alicui tripliciter: ut p. v. phy. aut
secundū se totū sicut medicus sanat: aut secūduz ptem: sicut homo uidet
per oculum: aut per accidēs: sicut dicimus q album edificat: quia accidit
edificatori esse album. Cum ergo dicimus andream intelligere: certuz est
hoc sibi non attribui per accidēs: cum hoc inquantum est homo de ipso
essentialiter predicetur: ergo aut oportet dicere q intelligat secundū se to
tū: quod etiam posuit plato dicens hominem esse animam intellectiua
aut dicere oportet q intellectus sit aliqua pars ipsius anime. pāmū sta
re non potest: quia idem ipse homo est qui percipit se intelligere et senti
re. sentire uero non potest sine corpore. unde oportet animam sensitiua
esse aliquam hominis partē. Relinquitur ergo q intellectus quo andre
as intelligit sit pars ipsius andree: ita q intellectus aliquo mō ipsi cor
pori uniatur. Et lz aliqui dixerint hanc unionem per spēm esse intelligibi
lem que duplex habet subiectum: intellectum possibilem et fantasmatia a
lii autē q intellectus ut motor unitur corpori. quod uanum esse p. mul
tis rationibus et iste due sufficiant. Intellectus non mouet corpus nisi
per appetitū: cuius motio presupponit operationē intellectus. Non er
go itelligit. a. qz mouet ab intellectu s. pot' ecōtrario qz itelligit id ab itel
lectu non mouet. concluditur ergo q unitur ut essentialis forma. Itē si
anima intellectiua se haberet ut motor certum est q nūis potest esse li
ne nauta: qui se habet ad eam ut motor: ergo etia possit esse q christus
corpus humanū sine anima sumpsisset: quod est. i. fides. s. e. c. et. s. e. fir
miter. Cum ergo pīncipaliter incarnatio ordinetur ad salutē aīe: inutilis
fuisset incarnatio si anima non esset essentialis corporis forma. et p hoc
uides rationem quare opio hic damnata iudicatur heretica quia est: con
tra fidem incarnationis. est etiam contra fidem resurrectionis. habet eīz
fides q resurgemus cū corporibus que nunc gestamus ut patet. c. ii. c.
firmiter in fine prime pīs. sed si anima non esset essentialis forma corpo
ris. ad quid resurgerent corpora non uidemus. Tenentes opi. hic repro
batam primo inducebant quod in prin. dixi. Ad quod respōdetur: q sc
cundum se cōuenit anime corpori uniri. sicut secundum se conuenit cor
pori leui sursum esse. et sicut leue manet cuz a loco proprio fuerit separatuz
cum aptitudine et inclinatione ad proprium locum: ita anima humana
manet in suo esse cum fuerit a corpore separata habēs aptitudinem et in
clinationem naturalem ad corporis unionem. Secūdo inducebant qd
dicit philosophus iii. de anima: q intellectus est separatuz et q nullius
corporis est actus. ergo non unitur corpori ut forma. Sed dic q philo
sophus intelligit separatuz: quia intellectus non est uirtus alicuius orga
ni corporalis sicut uirtus uisua oculi. constat et enim q intelligere non
est actus qui possit exerceri p aliquod organum corporale sicut uisio s
est in materia inquantū ipsa aīa c' est hec uirtus est hoīs forma et termi
nus generationis humane. Et q sit in materia pbatur. ii. phy. quia ho
mo generat hoīem. dī ergo aīa intellectiua separata s. d. n uirtutē intellectiua

a. iiii.

que nō est alicuius organi corporalis. Et sic etiā respōdetur ad id quod tertio dicebāt qd si intellect⁹ uniretur corpori ut forma: cū oē corpus hēat determinatā. mām seqret qd intellect⁹ hēz dīmiatā mām: et sic nō ēē cognitiuus oīum: quod est cōtra rōem intellectus. S3 dico qd hoc pcederet si uirtus intellectiua esset actus organi corporalis. fateor ei⁹ qd actus illos uisus cum oculo: tactus cum manu et similes be-

ne oportz limitari ex materia. sed cū anima intellectiua his organīs non utatur limitationi nō subiacet. Dicebāt quarto qd cum anima sit quid subsistens et habeat esse secū dū se ergo alterius forma esse non potest: quia forma dat aliquod esse: et sic esse forme nō est ipsius forme secū dū se. aia ergo intellectiua habens esse suū et suū subsistens nō unitur corpori ut forma. Ad quod respondei qd anima intellectiua illō esse in quo subsistit com-

municat corporali māt ex qua mā z aia intellectiua fit unū ita qd illud esse qd est totius cōpositi est etiā ipsius aie qd nō est in aliis formis que nō sunt subsistētes z ppter hoc aia hūana remanet in suo esse destructo corpore nō aut alie forme. Curiosus qui hoc plenius disquirere uellet uideat in sum. thome pre. i. q. lxxvi. in prin.

r Catholicē fidei. quod sequitur et postpositū fuit ut euitaretur quod proprie in rhetorica dicitur hiatus cum uocalis cadē sequitur uocalem.

f Pertinaciter. pertinacio in malo perseverantia in uirtute. unde pīnax ualde uel imprudenter tenens durus irremocabilis indocilis obstinat⁹ et idem uerbum. ī. de usuris ex graui. §. penul.

t Ad hoc. tertia ps. pīo ponēs de esse baptisimi. secūdo dī ipsius effectu.

u Unicum. quare sic dicatur habetur de con. di. iiii. aliud. Jo. an.

x Unus. ad cphe. iiii. habetur de hac triplici unitate. et. ī. de excef. pla. frequēs ad fi. et. ī. de sen. ex. c. i. et ut dicit ambro. li. de tri. et exponit magister. i. sen. xliiii. di. circa prin. cum unus dicimus deus unitas excludit nūmex deoz. nec quātitatē in deo ponit. qz nec numerus nec qūtitas ī dō ē

y Deus. in hoc uerbo ponit causam efficientē baptisimi.

z Unica. licet specie differat quod dic ut no. ber. supra. c. titulo super rubrica.

a Confitendum. unde in symbolo dicitur. confiteor unum baptisma.

b In aqua. causa materialis.

c In nomine causa formalis.

d Perfectum. sine penitentia exteriori de conse. di. iiii. sine penitentia.

e Remedium. causa finalis. io. an.

f Theologi. et canoniste. de hoc de cōsecratōe. di. iiii. nihil. et. c. punli.

g Opiniones. Est sciendum qd pīmo fuit opinio donatistarum: qd par uuli inuuliter baptizabantur. que reprobata est et ad ipsoz rationes est responsum de bap. maiores. Sed ibi dubium est relictum an paruulis infundantur uirtutes et gratia: quod hic soluitur. Est ergo hic sciendū qd quorundam fuit opinio qd pueris nullo modo dātur uirtutes in baptismo sed solum ab originali mundantur. sed postea quando decedunt uel quando perueniunt ad etatem adultam eis uirtutes infunduntur si seruent innocentiam. hanc communiter theologi reprobant per id qd habetur ecclesiastes. xi. quod sonat illō quod habetur. xxv. di. qualis in principio. quare si pueris ante mortem non fuerint concessē uirtutes et gratia informans in morte nō cōferētur et sic non saluabuntur. quod est falsū. Error autē huius opinionis uidetur fuisse ex ignorantia discer nendi habitum ab actu. Alii dixerunt qd pueris dantur uirtutes et gratia non tamen in seipsis sed in sua radice scilicet caracteris sacramenti: cuius uirtute cum uenerint ad perfectam etatem et cum perfectis organīs solute fuerint potentie consequentur gratiam et uirtutes. Et hug. uidebatur miscere hanc opinionē pīme de conse. di. iiii. nihil. Sed qd hoc

approbante concilio reprobamus diffinientes: ut cunctis nota sit fidei sincere ueritas: ac pcedatur uniuersis erroribus aditus ne subintrent. qd quisqz deinceps asserere defendere seu tenere pertinaciter presumpserit: qd anima rationalis seu intellectiua non sit forma corporis humani per se et efficiēter: tanquā hereticus sit censendus. Ad hoc baptisma unicū baptizatos omnes in christo regerans est sicut unus⁹ deus⁹ ac fi

esse non possit patet quia si puer uerteretur in furiam ante perfectam etatem potentie in eo non soluerentur et ita nunquam haberet uirtutes explicite. Itē qd potentie sint aliquo impedimento ligate non impedit habitum sed actum quia dormientes z uinolenti habitus habent sed ligatos. Tertia fuit hic approbata: ut uirtutes et gratia den-

des unica⁹ ab omnib⁹ fideliter cōfitendum⁹. quod celebratum in aqua⁹ in nomine patris et filii et spiritus sancti: credimus esse taz adultis qd paruulis communiter perfectum⁹ remedium⁹ ad salutem.

Verum quia quantum ad effectū baptisimi in paruulis reperitur doctores quidā theologi⁹ opinionēs⁹ contrarias habuisse: quibusdam ex ipsis dicētib⁹ per uirtutem baptisimi paruulis quidem culpam remitti sed gratia⁹ non cō-

tur i habitu ligato propter pueritiam: sicut in dormiente propter somnum. sed discedente pueritia inclinatur ad bene operandum nisi aliquid spiritui sancto resistat et habetur d hoc figura. i. regum xvii. ubi dauid puerulus armatus armis saul regis nō potuit eis uti contra goliath sic puer i baptismo armatus gratia

et uirtutibus propter imbecillitatem illis uti non potest quo ad actum. et qd hoc sit uerum patet: quia cum pueri sicut adulti per baptismum efficiantur membra christi: necesse est qd a capite recipiant fluxum gratie et uirtutis. cuius influxionis non est impedimentum ex parte dei: qui omnes uult saluos fieri: et ad agnitionem ueritatis uenire. i. ad thi. ii. et. §. de bap. maiores. uer. absit. nec ex parte gratie que ex utroque sacramenti omnibus preesto est: facit de conse. di. iiii. sine penitentia. nec ex parte sacramenti quod pro omnibus institutum est. nec ab illo ullus excluditur. ut in decre. maiore. uer. cum ergo. nec ex parte paruuli qui nec resistit nec resistere potest infusioni gratie. nec curamus ipsius reluctantiam uel gemitum in baptismo: de conse. di. iiii. cū uidemus et. c. se. nec ex parte ecclesie in cuius fide saluatur: et que nulli claudit gremium: de bere. super eo. li. vi. nec aliquem decipit. xxvii. q. i. d. uiduis de dona. per tuas. Huc autem opinioni approbate non obstat qd habitus uirtutum habilitat ad actum: sed pueri non sunt habiles ad agendum que secundum uirtutes sunt: ergo non recipiunt habitum uirtutum in baptismo. Nam dico qd habitus facit habitum ad actum tollendo inhabilitates que est ex imperfectione potentie: non que est ex parte corporis: ut patet in dormiente. Nec obstat quod dicitur in noua influenza oportere qd recipiens uel influens aliter se habeat nunc qd prius. sed anima pueri baptizati non alio modo se habet in instanti post baptismum qd prius: quia caret utroque tempore usu liberi arbitrii. Item nec deus influens aliter se habet. Concluditur ergo qd pueri etiam baptizati gratiam et uirtutes non recipiunt. Ad quod respondetur: qd licet agens principale sit immobile: agens instrumentale aliter se habet nunc qd prius ad puerum quia nunc et nō prius baptizati ex quo etiam sequitur qd aliter se habet baptizatus qz nunc et nō prius impressus est caracter in ipso. Item constat qd sine aliqua sui mutabilitate deus sine sacramento posset gratiam conferre: ut patet in sanctificatis in utero: de renuntia. nisi cum pridem in principio. Curiosus etiam uidere posset in tho. quarto sententiarum di. quarta et in tertia parte summe. q. lxxviii. et. lxxix.

f Virtutes. de theologicis non est opinio inter modernos sed d moralibus sic. ī. dicam. dicuntur autem uirtutes quasi uirum tuentes et perseverantes a uiciis de pe. di. ii. illa anima. et. c. se. Jo. andree.

g Informans gratia hanc multi theologi dicunt esse idem in re qd habitus charitatis: tum quia charitas et gratia habent easdem operationes: tum quia dicit augustinus. xy. de tri. c. lxxviii. loquēs

de charitate. nullum est isto dono excellentius. Sed omni dono distincto a gratia ipsa gratia excellentior est: tum quia si sic distingueretur possent a dei uirtute separari. et sic aliquis esset deo gratus sed non carus et e converso. Alii uero dicunt qd gratia est habitus qui fundatur in essentia anime. charitas uero est alius habitus qui fundatur in uoluntate.

b Ad habitum. de similibus de bap. maiores uer si. quauis i. i. glo.

i Omnibus. etiam sic recipiuntibus quo ad characterem et gratiam gratis datur sed non ad gratiam facientes gratum: nisi cum fictio illa recesserit: de conse. dist. iiii. tunc ualere et. c. penulti.

l2 Sanctorum doctorum moderno rum. de sanctis habemus augustinum contra iulianum li. i. de baptismo paruulorum

doctores habemus magistrum. iiii. sen. iiii. dist. in prin. et ibi alex. alber. et thomam apertius. et breuiter omnes theologi moderni in hoc concordant quo ad uirtutes theologicas. scilicet fidem spem et charitatem. sed de uirtutibus moralibus ut iusticia fortitudine temperantia prudentia et aliis de quibus. xxviii. q. i. s. ex his bene discordant moderni theologi. Thomas enim et sui tenent etiam morales infundi. nam ut dicunt morales acquisite non ordinant ex se in ultimum finem nec inclinant qd homo sit bene mobilis a spiritu sancto ergo est fateri illas infusas. Sed qui tenent contrarium respondent ad hoc qd morales acquisite coniuncte charitati que est forma uirtutum utriusque sufficienter peragunt et sic non est necesse ponere eas infusas. Inducunt etiam isti illud pbi. qd frustra fit per plura et. ut dixi in prin. c. sed per uirtutes morales acquisite potest homo cum theologicis finem suum acquirere si ne moralibus infusis proprium enim est charitati nos deo ultimo fini coniungere. Est enim secundum augustinum rectissima affectio que nos deo coniungit ergo non requiritur infusus theologicis. qd alie uirtutes morales infundantur. Item si paruulis infunderentur ergo. et adultis. sed experimur qd adultus non sic baptizatus non plus se sentit sobrium prudentem temperatum uel iustum qd prius. quod si infunderentur sentire deberet ex quo eras non impeditur: cum uirtus moralis sit habitus inclinans per modum nature: quia secundum philosophum. ii. ethi. uirtus est que habentem perficit. et opus eius bonum reddit ergo cum sacramentum baptismi sit commune omnia gratis donans uidetur qd non infundatur adultis nec paruulis.

i Eligenda. ergo illam sequi tenemur de hoc. eo. ti. c. uno. li. vi. in vi. glo.

m a Abates. Causa maior: prelati pro membris suis etiam si sunt de mensa reum conuenire non potest per rescriptum apostolicum nisi ubi possent administratores membrorum contrafaciens in expensis et interesse puniuntur: et processus est irritus. Et sunt due partes: in prima duplex prohibitio in secunda ibi si quis: duplex pena. scilicet iuris et hominis. causam dedit constitutioni fraus que sepe committebatur ad de-

cre. statum. s. eo. li. vi. quia si prior alicuius domus boni. dio. contra me boni. impetrare uolebat: habebat necesse impetrare boni. sed si. plus expediebat uel placebat ei me conuenire ferrarie: impetrabatur ibi rescriptum sub nomine maioris: puta calmadulei. cisterciensi. carthusiensi. et similibus cui suberat illa domus et sic quasi actor et reus essent diuersarum dio.

Elemens quintus in consilio. uicennensi.

De rescriptis.

Abates aut alii religiosi quibilibet administrationibus presidentes occasione prioratum seu aliorum locorum subditorum eisdem nullum auctoritate litterarum apostolice sedis uel legatorum ipsius quomodolibet ualeant conuenire: nisi ubi et coram quibus prioratum et locorum ipsorum prioribus aut aliis gubernatoribus hoc liceret nec occasione

siebat commissio in loco uicino dio. boni. j. dictaz et constat qd hoc multum frequenabatur ad excludendam dio. rei. Eodem modo si domus erat ferrarie. me boni. conueniebat ferrarie ipse maior quod prior loci non possit.

m Abbat. solent isti uocari patres abbates. s. o regula. c. si.

n Alii. hoc nomen non semper positionem facit de hoc. s. eo. ti. c. sedes in iiii. glo.

o Presidentes. ut magistri hospitalis cruciferorum et his similes. idem si denominentur priores ut camaldulei. uel ministri ut in ordine minorum

uel quodcumque sit nomen presidentium tali loco uel ordini cui subsunt hec membra. Et late intelligas litteram siue sint prelati ordinum ut predicti: siue sint prelati monasteriorum habentium membra: ut nouantulanum: pomposianum: fructuariensem et his similes. Et licet non intellexerit ut puro de presidentibus capitulis provincialibus monachorum de quibus de sta. mo. in singulis. et. c. ea que illi enim non impetrant pro monasteriis prouincie. si tamen daretur qd impetrare possent locum haberet quod hic dicitur ex identitate rationis. et licet de religiosis loquatur: idem tamen de secularibus qui simili modo presentant. sed quia id rarum: hoc frequentatum: ideo de religiosis loquitur.

p Occasione. si enim causam propriam uel capitis talis prelati agere uellet et pro illa impetraret: tunc non haberetur consideratio loci ubi situm est membrum.

q Legatorum. uel delegatorum. s. c. statutum. s. in nullo li. vi. De inferioribus ordinariis non est dubium: cum in eis locum non habeat decre. statutum: sed id quod habetur de of. ordi. cum eps. et. c. ut litigantes li. vi.

r Conuenire. in actore loquitur non in reo. hinc est qd si ego boni. pro mebro boni. uolo conuenire ipsius membri maiorem qui est dio. aretine non poteram impetrare boni. sed areti uel in loco uicino. j. dictam secundum formam decre. statutum. s. cum autem. Idem tamen quia hic idem fingitur administrator membri et suus maior: in reorum fauorem inducta in eorum grauiamen retorqueri non debet: de reg. in. quod ob gratiam li. vi. cum suis concoz. Priorem autem illius membri bene conueniam boni. ut ibi. s. cum uero. et quod prius dixi procedit hoc posito qd in realibus consideretur locus domicili: ut no. in preall. s. cum uero. in glo. olim dicebamus.

f Locum quibus. de loco erat dubium: de personis non. sed forsitan hoc intendit qd si is qui impetrat a priore loci poterat recusari: etiam recusari poterit impetratus per maiorem ordinis: facit quod scripsi de of. de le. insinuante. Hoc scias qd licet prior domus propter excedem repelleret ab agendo. iste maior non repellit qui excommunicatus non est. solu. n. personarum coram quibus et loca in quibus sit conuentio determinat hec littera.

t Licet. Agere enim possent et defendere quoad administrationes tenent quauis sint obedientiarum: de hoc satis et quis cui preferatur no. post in no. et osti. de indi. cum depurati. de resti. spo. olim. i. de resti. cum olim. de resti. do. cum uenerabilis ubi no. inno. ad si. qd quando in casu defensionis iudex pcedere de ad missionem in possessione. hoc non facit etiam si unum sit

primax: nisi oēs uocet: alleg. ff. de iur. emuli. et ff. ex qui. cau. i. pos. ea. l. hoc autem.

u Nec occasione. iste. uer. non fuit de prima compilatione concilii.

x Super hoc. f. super reconuentione reorum.

y Haberent. innuit qd loca q sunt d mēsa interdū nō habēt spāles guber natores concoz. j. d sup. negli. pze. c. uno. unde licz illoz fructus clericis pcedantur ad firmā: non uacāt p mortē illoz. j. de ex. cel. pze. frequēs. uer. qdaz etiā. et ibi dicā q loca pro prie sint de mensa. z ali quid no. inno. et osti. de re. et. non ali. ut super.

a Verare ex sola eniz im petratōe nō uenit expē se uel interesse: nisi seque rei ueratio uel cōuentio. Jo. an.

b In expēsis. legitimis s. e. statutu. s. cū aut in fi.

c Lorā quo. cōcoz. quod

nota. s. eo. c. fi. in ult. glo. z quod illa decre. uocat dāna: hec uocat interesse.

d Processus. circa. principale.

e Jpo iure. i. sine ope exceptōis pcoz. s. e. c. i. z. c. statutu in fi. li. vi.

f e I si principalis. Casus principalis officialis epi z prior cōuentual is obedientiarū delegari pnt a papa. officialis uero foraneus uel prior claustralis nō z ptes patet: quia prima duoz pmissiua. secūda duo rū. pphibituri in officiali. et declar. in qptū de religioso loquit. no. xvi. q. i. de priuilegiis. de priuilegiis. cū olim. ii. per osti. in sum. de of. dele. s. cui possit uer. sed nūquid et p. guil. in spe. ti. i. s. i. uer. nūquid ergo monacho. z mul tū oliz dubitabā de his casib. et forte sui ps impulsue cause constitutio nis istius. et exponas et si pro quāuis.

f Principalis. Quid ergo si plures officiales insolidū hēt epi inuit hic lra q delegari possit is qui est principalis. Jte q si simpliciter delegetur officialis intelligitur de principali iuxta no. de of. dele. quoniam abbas. et si neuter principalior sed eque principalis uterqz: dic ut ibi. Sz qd desit esse officialis. uide qd no. in spe. ti. i. s. fi. uer. qd si cā. Dico p pdictam de cre. quoniam q si nō erat expellus p pū nōmē desit esse iudex: alias in dex remanet: nisi aliud canonicū enz ipediāt: z hoc satis per archidi. in canonico qui desit esse canonicus: de rescrip. statutu. s. i.

g Officialis. alibi dō missus dñicus de relig. c. ii. de frig. c. i. alibi uicari⁹ de of. uica. c. ii. li. vi. Oliz etiā delegabāt officialis de offi. dele. insinuante de appella. dilectus ult. et p hoc uerbū uidetur uicariū in spūalibus qui alias officialis non est delegari non posse: ad hoc de temp. ordi. cūz nul lus. Si. et. ii. li. vi. salua certa scientia principis: ut dicam in ultima glo.

b Episcopi. ergo sec⁹ in officiali. archi. uel inferioris ab episcopo. Sz qd de officiali quē dat capl⁹ epali sede uacāte. lz ille dici nō possit officialis episcopi qui nō est. facit de cōsti. cū accessissent. j. de pzo. c. fi. Credo tñ qd hec cōstitō etiā illū inēdit icludere: cū sit officialis iurisdicōis epalis fa cit de ma. et obe. c. uno li. vi. Et idē puto de officiali electi cōfirmati non dum cōsecrati. s. de elec. transmissam. maxime quia quo ad officiū iurisdicōis cōsecratō nō addit: facit de temp. ordi. cū nullus. s. i. in fi. li. vi.

i Conuentialē. de istius erate. j. de sta. mo. ne in agro. s. ceterū. Et que di cāt ecclesia puentualis: plene scripsi de iur. pa. nobis. ubi no. osti. z ino. c. ti. postulasti. et de hoc de elec. c. i. et hic pz approbatū quod no. ab. de pzebe. nisi. s. q prioratus est dignitas si conuentialis est: alias non.

l Electionem. sed p. pūisionem. et intelligo de obedientiarū qui remo ueri pōt ad nutū sui maioris: alias nulla fuisset dubitatio de isto uero et de officiali quē episcopus ad nutū remouet merito dubitabāt. quasi isti nō sint in dignitate ex quo non sunt ppetui: sed satis est qd pnt esse per petui. i. qd in uiuēt ff. p. fo. l. i. facit de bis q si. a pze. cum aplica. insti. de ancro. tu. s. neqz. ff. de condi. inde. l. sufficit. Jtem per mortem uel remorio nem talium priorum: licet sint obedientiarū: uacat prioratus ut patet. j. de sup. neg. pze. quia regulares. facit autē hoc ad qōnem de claustrali an possit uicarius esse episcopi uel coadiutor pze. l. de quo satis notat

ui de cle. egro. c. fi. in summa coadiutorum in. iiii. q. tertii membri et ibi remissionē inuenies an possit cē delegatus ordinari uel ar biter.

l Legato. uel delegato ut dixi. s. pzo. i.

m Delegatus. Quid dices de conseruatore. procedit dubium in

officiali nō in pri ore per decre. ul. i. kñ. de of. deleg. li. vi. q requirit qd pse. uator sit epi uel supior uel ab bas: uel habens dignitatē uel per sonatū in ecclesia cathedrālī ut col legiata sub quib⁹ bus nō uidet offi cial⁹ includi. qez tamē quo ad ali os delegatos bene includit decre. sta tutū in pri. q sim pliciter requirit qd

I si principalis officialis episcopi aut religiosus con uentualē obtinens prioratū q uis ad prioratū eundē prior nō consueuerit per electionē assumi a sede apostolica uel a legato eius dem dari ualeat delegatus. In of ficiali tamen foraneo aut religio so monasterii sui priore claustrali neqz hoc uolum⁹ obseruari. De. Aditor⁹ in romana curia a deputatis a nobis de bene

sit dignitate peditus uel psonatū obrineat sic per hoc uidet q lz dignitate pze aliis dotatus possit esse delegatus: qz tamē nō habz dignitatē in ecclesia cathedrālī uel collegiata nō possit esse conser uator. In priū ex quo dignitatē dam⁹ nō pstat qd illa sit alteri⁹ ec clesie q cathedrālī. ex dignitate. n. epi dēcedit iure pntionis et go idē ius de consti. translatō. egeret declaratione.

n Foraneo. de quo de of. ordi. romana. in pri. li. vi. ubi tenet ino. et osti. q tales officiales foranei qui in certa pte dio. uel ad certof actus cōstituuntur habēt delegatā. et q ab eis appellatur ad cōsti tuentē. et q dī unū consistoriū episcopi et officialis: intelligit de generali et principali. ad qd bene facit hec decre. de ap. rōana. in pri. li. vi. z qd hic dicit de officiali foraneo itelligo etiā de decano rurali: q in pte dio. ad tps gerit uices epi de quo. s. d. of. archi. ad hoc in fi. q etiā officialis foraneus dici potest et hec itelligo uer ra: nisi tales officiales uel decani ex alio capite admittantur ut qz canonici cathedrālī ecclesiarum uel his similes.

o Claustrali. d quo de sta. mo. cū ad monasteriū. uer. prior. z idē dicit guil. in pze. uer. qd tenet curia de sacrista custode uel camera rio mōasterii. Sz ptra. s. de pzebe. lz de cōcel. pzebe. ex tenore. ex quaz subscriptōibus pz q prior claustralis et subprior delegan tur a papa. So. tēpore illoz iurū adhuc nō erāt determinate qua litates psonaz quibus debēt tales cāe delegari: sz postea fuerūt p decre. inno. iiii. quā hodie nō habemus. e. n. pnti et postea imuta tum in pte per decre. boni. e. n. statutu in prin. li. vi.

p Obseruari. nisi id fieret ex certa scia principis hic expresse ut no. in pze. decre. cū oli de priuilegiis. et facit qd no. s. c. statutu li. vi. in glo. pone. In legato sec⁹ quē arrat cōstitutio maioris facit. j. d. of. or. collatio et quod no. de here. c. uli. li. vi. in magna glo.

q a Aditor. breue est z nouū qd hic statuit determinās no. p cōpost. e. ti. mādātū ad fi. z p. guil. i. spe. de act. z peti. s. sup actōib⁹. uer. sz si ad ipsaz pbedā. et uer. se. et pz hic expeditū qd ibi no. s. q corā auditoze peti poterat beneficiū pñciari debuit et pferri. z scias q hodie est tutū hoc in libello peti. puto tñ qd si nō petat i libello cōferri: sz solū debuit pñciari q p⁹ pñciatōz peti poterit z pferri. sicut. n. cōfert lz nō fuerit cōmissa collatio. sic cōferat lz nō fuerit in pzo libello petita. Jte scias q de auditoze cōradictaz et camere tenēt gof. et osti. in sum. de of. or. i. pri. q ha bēt ordiariā. d aliis auditoribus cāp no. guil. i. spe. ti. iii. s. i. p⁹ pri. q habēt ordiariā i cognoscēdo. delegatā i diffiniēdo. sz archi. xi. q. i. expiēte dicit bonifaciū. viii. iter locutū fuisse qd in curia nullus hēat ordiariā nisi papa et facit qd dicā. j. ti. i. ne romani.

r Rōana curia. i. datos ergo extra curiā nō hz hoc locū: nec in ali quo corrigi decre. sup. eo. d. of. dele. et est fi. j. d. seqstra. pos. c. uno.

f Deputatus a nobis. ergo ab alio puta legato ad quem etiam

spectaret beneficii prouisio non poterit, prouidere etiam si fuerit sibi commissa pronuntiatio: quia nec alter auditor pronuntiat: sed audit et refert de of. dele. super questionum. facit ad primum. et. ti. super eo. et intelligo deputatum a papa illum qui secundum morem curie per referendarium uel officialem ad hoc datum ex auditoribus palatii deputatur ad talem beneficialem causam delatam ad curiam audiendam: et hoc in minoribus. cathedralium enim et regularium ecclesiarum causas propria uoce papa committit et ut plures cardinalibus.

Beneficio. lar. Beneficio. lar. ge sumitur ut collat. prebendat etiam dignitates cum eadem sit ratio concord. de reg. iur. c. i. li. vi. ubi de hoc.

Pronuntiabit. et sic uidebatur functus officio suo: de of. dele. in literis.

Debitum. si pronuntiaret illud suum: tunc cessaret prouisio. Est ergo differentia inter suum et debitum: de preben. si tibi absent. li. vi. sicut inter ius in beneficio et ad beneficium. et. ti. c. pe. de collat. preben. c. ult. e. li. Quid de electo. qui appellauit a denegatione confirmationis uel cassatione electionis. nunquid auditor qui pronuntiat bene appellatum uel reuocat cassationem electionis poterit confirmare. Uidetur quod non. quia hic solum loquitur de prouisione illius cui debitum erat. In contrarium uidetur. nam hoc faceret delegatus: de excep. significauerunt. de re iudi. ad probandum. ex quo enim bene appellatum est: facit quod facere debebat principalis de excep. dilecte. facit quod no. l. de ap. eos in prin. et quod dixi de testa. raynaldus. uer. condemnauitq. Item de confirmatione non uidebatur dubium: sed de prouisione. Nam primam facit officialis et capitulum uacante sede: qui non faciunt secundam: ut de of. uicarii. c. ult. et de insti. c. i. li. vi. quia ergo illud plus dubitabile: ideo concessum. Jo. an.

Poterit. non quicquid iudicis potestati committitur et. ff. de iudi. non quicquid de offi. dele. consuluit. licet ergo auditor hoc possit: non tamen tenetur ad hoc.

Circuitus. l. de arbi. l. ne in arbitris in fi. de adop. l. si. ff. de condi. inde. dominus testamento. et ibi concord. de hoc in fi. ult. glo. Et si autem circuitus si oporteret ad papam redire pro noua commissione uel pro collatione ad ipsum uel ad executores. Dicebat ergo qui hoc tenebant: quod auditor fungitur uice iudicis in sententiando: et uice executoris in conferendo ut no. in glo. in prin. allegans. Jo. an.

Prouidere. intelligo etiam si non ex facto pape sed inferioris legati uel delegati fuerit beneficium illi debitum. quod esse possit iuxta no. de concess. preben. si soli. li. vi. huic tamen obstat ratio quam inducebant compos. et. guil. f. quod per talem collationem nulli sit preiudicium: quia cum conferre spectat ad papam non refert an per auditorem an per executores conferatur: sed in decre. super eo non spectabat collatio ad papam. fieret ergo preiudicium ei ad quem spectat collatio. uel institutio. sed cum potestas nedum de legati sed etiam legati causetur a papa: nec ex facto alterius possit esse debitum uel affectum satis conuenit illa ratio. Jo. an.

Ratie. casus expectans beneficium perdit gratiam si consequitur aliud quod cum illo quod expectat de iure tenere non possit et approbat quod notauimus de prebendis si pauper. li. vi. in prima glo. et idem ibi archi. et per illam decre. determinatur quod iuris si consequitur beneficium is pro quo scriptum est in forma pauperum hic de illo pro quo scriptum est in forma gratie. et in illo casu non distinguitur qualitas beneficii adepti: isto sic. et quia

generaliter loquitur hoc principium generaliter intelligatur de cuiuscumque gratia pape uel alterius.

Renuntiare. Idem tenent inno. et compos. in illo qui litigabat super beneficio: et recepit secundum quod cum primo tenere non posset. f. quod per hoc renuntiat liti: hoc no. s. e. in nostra. ut ibi plenius scripsi. et puto hanc

pacifice assequaris: quod simul de iure cum dignitate uel beneficio uirtute dicte gratie tibi debito retinere non posses: licet illud resignaueris aut sis resignare paratus.

Interas nostras. super conferendo tibi beneficio uacaturus directas ad beneficium post datam ipsarum creatum statum?

decre. locum habere etiam si protestetur recipiendo secundum quod gratie renuntiare non intendit: cum per testatio sit facto contraria de consti. cum. m. nec descendat in his preiudicialibus. s. de elec. ut quis duas li. vi. facit quod scripsi cum inno. contra osti. in pre. decre. in nostra.

Eiusdem dignitatis uel curati quod expectas.

Beneficium. curati. f. uel dignitatem uel personam

natum per decre. de preben. de multa. et idem puto in casu decre. litteras. de concess. preben. uel cum secundum de speciali iure requirit continuam residentiam. iuxta no. per inno. de ele. non resi. c. fi.

Pacificus. puto idem si accepta collatione per eum stare quo minus haberet pacificam ad quod supra de elect. commissa. s. i. de preben. licet episcopus li. vi.

De iure. de hoc. s. e. gratia li. vi.

Non posses. si ergo esset tale quod cum illo teneri posset non periret gratia ut no. in decre. si pauper. et hoc etiam tenet io. de deo in questionibus suis li. i. q. xxiii.

Illud. quod adeptus es interim.

Resignaueris. gratia ergo per emptam non reuocatur: licet res reuertatur in primum statum. et facit ad questionem de clerico qui contraxit matrimonium quod postea dissoluitur per professionem sponse non cognite. uel quia reperitur consanguinea: de quo scripsi de de. coniu. c. i. in prin.

Paratus. si tamen uellet dimittere secundum. posset per collationem ordinarii consequi primum olim sibi debitum. non enim intendit quod sit inhabilis ad illud: sed quod ex ui gratie non est sibi plus debitum: nec per executores gratie conferendum. et sic no. casum quo ex facto superuenienti paratur exceptio contra gratiam que tenuit a prin. Alios casus colligas ex no. de preben. quia sepe. li. vi. in ult. glo. Jo. an.

Interas breuis et foris est ius nouum inducens quod forsan plus ab extrinseca quam intrinseca causa iustificatur. ut. i. dicam.

Nostras. idem in litteris reservationis legatorum: cum eadem et fortior sit ratio.

Tibi. idem puto ubi papa dedisset potestatem conferendi primum uacaturum non expressa persona cui conferri deberet. Item si consulisset fructus beneficiorum primi anni que uacare contingeret in dio. uel prouincia: cum in his sit eadem ratio.

Uacaturo. in uacante non procedebat dubitatio nec distinguo an debeat simpliciter uacaturum an debeat cum beneficio acceptandi: cum eadem sit ratio.

Post datam. etiam si paulo post: et facit quod no. osti. s. e. c. fi. Inspicimus ergo an extaret beneficium tempore date: sicut inspicimus etatem impetrantis illo tempore. s. e. si eo tempore li. vi. et concord. s. e. eam te. de preben. dilectus. ii. ubi de hoc.

Creatum. pone constituitur noua ecclesia: de ec. edi. ad audientiam. creatur noua dignitas de consue. cum olim constituitur noua prebenda de preben. dilecto. et. c. uacante. Sed quid dices de beneficio olim creato: sed tempore date suppresso: nunc autem renouato: per et contra que no. s. e. quis li. vi. Uideretur quod bene extendatur ad illud archi. eius quod no. s. e. constitutum. cum accessissent in fi. et facit quod scripsi post osti. de censu. significauit. super penul. glo. et hoc precipue: quia hoc ius nouum est. ut. i. dicitur: et de creato tantum loquitur non de renouato. Sed quid si dubitatur an data percedat creationem beneficii uel contra puta quia eadem die factum est utrumque: nec apparet quod prius sit. s. e. ti. c. penul. li. vi. Contra impetrantem facit: quia ipse petit beneficium: probet ergo illud sibi debere: ad quod

nidetur ne illud prius fuerit creatum. si ergo hoc non probatur non fiat exceptio. facit de sen. ex. uenerabilibus ad si. et quod ibi non in glo. pe. et in dubiis iudicamus pro reo et proba. in presentia. et c. ex litteris et testi. cum tu. secundum unam lectionem. succumbet ergo in dubio iste petens: pro impetrante. facit quia in tali dubio fauetur ei qui portorem habet gratiam uel habet eam a maiore:

ut in pre. decre. pe. et de preben. si a sede. li. vi. Item in dubio inter prebatur ut res ualeat de uer. si. abbate. Item si ponimus impetrantem esse reum plenum est quod succumbit actor. Idem uidetur si ponimus eum actorem. Nam aduersarij excipit et quo ad onus probandi reus in excipiendo fit actor. ff.

de excep. li. si ergo exceptionem non probat. si post datam creatum fuerit succumbet. Nec dicas quod hec sit negatiua: quia etiam si per uerba negatiua proponeretur: ut nego tunc extitisse uel dico quod tunc non extabat habz resolutam affirmatiuam et que probari potest de reu. super hoc. Item multum facit pro ipso quia hec decre. ponens ius nouum parat exceptionem contra impetrantem. Obinebit ergo ut olim impetras nisi de illa fiat fides. et hoc uerz puto. non obstat prius allegata: quia hic de iure actoris constat facta fide de gratia et de uacatione.

Statuimus. non dicit declaramus. ponit ergo ius nouum quod uidetur iniquum quia certum est beneficium nouiter creatum nondum ordinatum uacare. quare ergo non debetur expectanti uacaturum alteri non debitum maxime cum fauorabilior sit expectatio uacationis per creatum onem quam per mortem. facit de pces. preben. accedes. nec uidetur ponderandum tempus date quia si tunc extaret beneficium quod debito modo et non in fraudem expectantis suppressum esset uel extinctum non deberetur expectanti: de consti. cum accessissent. Item sequeretur ex hoc quod si impetranti litteras ad beneficium cum cura illud quod tempore date simplex erat. sed nunc curatur non deberetur. et idem est in simplici. Item quod si impetrarem ad collationem alicuius et beneficium tempore date non spectabat ad ipsius collationem. licet tempore uacationis spectet quod non deberetur. et hec falsa cum inspiciamus in his tempus uacationis et collationis ut probatur. Item de preben. si de beneficio et eo. ti. et cui. li. vi. Plus quia per hoc uidetur quod canonico expectanti prebendam non deberetur prebenda ex supercrecentibus cum illud sit prebendam de nouo carere. de consti. cum. m. de preben. dilecto. Item quod non deberetur prebenda uel portio in ecclesiis non habentibus numerum eadem ratione et id quod non de cōces. pre. c. si. li. vi. Quare dico quod hoc nouum inducit hec constitutio quod sicut rescripta ad lites non extenduntur ad lites post exortas. ut. s. e. c. si. sic nec rescripta beneficia etiam ad beneficia post creatam cum illa etiam sint odiosa de prebe. quibus li. vi. et sic duo requiruntur primum quod beneficium in rerum natura fuerit tempore date et quod uacet tempore collationis ad quod facit. ff. de contramp. l. rutilia polla. et l. in lege. et concor. ad idem collige per non. s. e. c. si. in iiii. glo. et fuit forte motuum quia forsan creatores beneficiorum retraherentur ab illis creandis. quando uiderent illa statim impetrantibus debere. sicut ergo uoluit equitas beneficium promissione uacans expectanti non debere de re. per mu. c. uno li. vi. quia forsan alias uacaturum non fuisset ita noluit debere beneficium nouiter creatum licet uacet. quod alias forte creatum non fuisset. attamen dico quod hec decre. generaliter loquens locum habet non solum in prima ordinatione beneficii. sed etiam in ulteriori ut si calen. ianua. data fuit gratia. Secus creatur beneficium quod confertur tunc per cuius mortem nunc uacat et tamen tunc deficit illa ratio sed si ponis quem expectantem ex canonica non reservatione uacaturum tantum cum canonico non debeat simpliciter uacaturum sed cum se factas obtulerit non puto decre. hanc locum habere sed debetur illi prebenda per augmentum creatam de preben. relatum. de cōces. preben. cum super et in pre. decre. cum. m. de consti.

Utrum rationi. Casus religiosus eligi non potest ad prelaturam non episcopalem alterius religionis uel habitus. sit contra fiat est irritum. Et primo prohibitionis causa ponit. Secundo prohibet

non extendit. Lemens. y. in concilio niemensi.

De electione et electi potestate.

Tertio decernit. Quarto prestat. pres. patent. Prima pars corripit communem opinionem iure sulcitam et consuetudine approbatam que habebat quod professus unius religionis in prelaturam alterius posset assumi et licet quidam distinguere religionem maiores a minori ego putabam quod satis esset eligendum esse professum

Utrum rationi non congruat ut homines disparis professionis uel habitus simul eisdem monasteriis socientur prohibemus ne religiosus aliquis in abbatem uel prelaturam alterius religionis uel habitus de cetero

tria substantialia regule ut maiori uel minori religioni prefici posset quod etiam placebat archi. xvi. q. i. qui uere. et eo. ti. nullus. li. vi. per quam decre. apte hoc probatur ibi dum dicit ut alterius. Probant etiam hoc

ratione quia si profici potest religiosus ecclesie seculari propter curam ut probatur. xvi. q. i. doctos. et c. sequentibus de sta. mo. quod dei. foris et ergo regulari licet minoris religionis ut dicere soleo in decre. cum ad monasterium. et. ti. hic autem expediuntur ibi non. z. xvi. q. vii. in noua.

x Domines. hic et hec homo comprehendit etiam feminam. unde etiam in monasterio monialium quo ad suas prelatas habet hoc locum nec impedit uerbum religiosus quod sequitur: quia feminam sub illo masculino comprehenditur de hoc. et. ti. generali. li. vi. in glo. ii. Sed dubitari posset an locum haberet in monasterio monialium que per mares reguntur. xvi. q. ii. qui religiosus et c. in decima. uidetur quod non quia inter illos non est societas de qua sequitur nec esse debet. ut in. c. in decima. satis puta idem per uerba generalia que sequuntur. et similis questio non. e. ti. indemnitate. s. sanc. i. si. magne glo.

y Monasteriis. ecclesias ergo seculares non comprehendit. ut. i. dicitur. Quid de ecclesia sancti ambrosii mediolanensis. ubi est duplex collegium. scilicet monachorum et regularium canonicorum. Dic quod cum quolibet collegium sit ibi diuisum quia monachi per abbatem reguntur: et canonici per prepositum: locus erit huic constitutioni in illis prelati assumendis. Jo. an.

3 Societur. habebatur hoc. xvi. q. vii. in noua. et fa. et. ti. cum causa sed secundum statum antiquum providebamus ad hoc: quia se conforz mabar prelatus habitus illorum quibus prefectus erat. s. de ui. et ho. de. deus qui. ubi de hoc ad. c. in noua. Respondebamus illud in uera disparitate qualis est secularis clerici uel laici ad profectos. et circa hoc uide quod scripsi de testa. iohannes in. iii. oppo. et quod non. e. ti. officii. in glo. pe.

b Prelaturam. puta priorem magistrum. ministrum. custodem: prepositum: archipresbyterum uel quodcumque sit momentum. Et non. quod licet ratio superior sit generalis etiam quo ad socios tamen non prohibet eligi in socium et fratrem. quod intellige cum distinctione an sit minoris religionis paris uel maioris. ut non. de preben. cum singula. s. p. li. vi.

q Religiosis. s. dixit professionis. ex quo ergo diuersa est religio puta cisterciensis et cartusienensis licet forsan indez proficatur utraque cadit sub prohibitione.

c Uel habitus. non dicit coloris. per quod uidetur quod omnes regulares canonici qui proficuntur regulam augustini: licet uariet in colore quia aliqui habent colorem nigrum: alii album: alii garseum. alii miscelum inuicem eligi possunt. quod uidetur maxime quod dicitur ipsorum habitus esse lineam togam quam sub capa deponant. facit etiam. i. de statu monachorum ne in agro. post principium. facit etiam. q. nora. xvi. q. vii. in noua. Item in quibusdam religionibus uidetur quod est etiam duplex color. unde uidemus quod cistercienses et grisco et albo colore prout placet utuntur. ubi uero color esset de habitu et ipsius substantia: diuersitas ipsius coloris induceret diuersitatem habitus: facit. i. de regula. eos qui.

d Decretio electiones ergo prius factas nō uiciat etiā si super illis constitutionis tempore lis penderet facit quod nō. z dixi d postula. c. uno li. vi.

e Eligatur. non prohibet postulari ex causa. sed puto q a papa et si. Nō. de elec. indemnitatib⁹ post prin. li. vi. Sed nunquid pui

am prouisionis talis perfici pote rit: quod uidetur euz i ista sint di uersa de preben. cui i illis li. vi. et hec cōstitutio uis uetus corrigit. in casu ergo non ex presso stetur iuri antiquo. l. de ap. precipim⁹ in fi. d testa. sancimus. z licet hoc posset d fendi cōtrarium tamen esse uidet de mente cōstituē tis per rationem hic exp̄ssa que cō munis est. et hoc

saltem in eo qui prouidet ex iure ad ipsum deuoluto propter d lictū uel negligētiā electoris. facit. j. de sup. ne pla. c. i. et qd ibi dis tam.

f Inane. cōfirmatio ergo secuta nihil opatur. pcor. qd nō. s. e. qd sit li. vi. in fi. ult. glo.

g Religiosus. etiam nouicius. s. e. ti. nullus li. vi. z uidet quod ibi nō. in ult. glo. etiam si sit mendicans saluo quod habes. e. ti. quo ruda li. vi. z. j. d regula. ut professores.

b Secularis. debent quidaz q ex quo religiosus pmititur eligi in epum ecclesie secularis in prelatum alterius secularis ecclesie nō poterit eligi. sed hoc nō credo p uerbū. s. in eisdem monasteriis et cum illud non sit ex presse mutatum in suo statu p̄stāt ātīqua iura que hic permittunt. li. di. p̄scis. lxxiii. di. c. i. xvi. q. i. doctos cum multis. c. se. de sta. mo. q. dei. Incidenter ergo dictū est hic d seculari: cum principaliter de regulari intenderet protestari ut se quitur. z satis placet hoc in secularibus ecclesiis non collegiatis sed de collegiatis maius ē dubiū. s. qd z in illis possit sa. qd nō. ber. s. de sta. mo. c. ii. in fi. iii. glo. et c. q. dei. et nō. io. lxxiii. di. c. ii. lx xiii. di. c. quorundam. xvi. q. vii. in noua. In contrarium sa. quod nō. offi. in pre. decre. q. dei. ubi tenet monachum nō posse habere preposituram uel decanatum ecclesie secularis: nisi ex dispensati one hoc fiat ob necessitatem cure animarum. Item hic sola disp̄ tas habitus impedit fortius impedire debet disparitas habitus et professionis: ut in casu isto. s. euz religiosus preficitur collegio seculariuz clericorū. et hoc maxime in simul uiuentibus. i quibus plus artat prin. decre. et qui quādoqz fūgūt priuilegiis religio forum de ui. et ho. cle. quoniam. z nō. xvi. q. i. decimas. egeret hoc declaratione. sed ut predixi. uerbum in eisdem monasteriis mul tū facit qd possit hodie sicut oliz. nisi dicas qd uerbū mōasteriis ponatur pro ecclesiis: sic. xvi. q. vii. nemini. Posset etiā dici qd clerici seculares non habent certum habitum: cum non sit expressum in iure de colore uel forma per que uel quorum alterum oportet ha bitum discerni. ut predixi. et licet fatear certas formas et colores eis esse p̄hibitos. j. de ui. et ho. cle. quoniam. s. e. ti. clerici: non ex hoc sequitur certum habitū ē prefixū. large tamen dicimus ha bitū clericalē cōuenientē z non p̄hibitiū c̄licis sicut et laicales cō uenientem laicis: de sen. ex. si iudex li. vi.

i Quilibet. quasi dicat et etiā si sit alterius religiōis uel habitus. E romani. casus. cetus cardinalium sede uacante iurisdic tionem papalem non exerceat: nisi in quantum p̄mittit p̄ci lium lug. nec illud uel eius partem alterare potest. Secūdo dicif qd officium camerarii uel penitentiariū pape durat eo mor

mo qui si deficiant: poterit cetus p tēpore uacationis alios subrogare. Terio determinas diocelis intelligi id qd in concil. dicitur de territorio et districtu: statuit moriente papa extra curiā ipsius electionē fieri d̄bere in loco ubi erat causarum et litterarū audiētia: l. z suspēsa nisi prius ordi natum ēet de curia trāsserēda. Quarto prouidet casui quo cōtingeret car

feriorem tolli nō potest⁹ opinione astruere sicut accepimus latagetez qd constitutio felicitis recordatiōis gregoriū pape. x. predecessoris no stri circa electionem prefatam edi ta in concilio lugd⁹. per cetuz car dinalium ro. cc. ipsa uacante mo dificarī: possit corrigi uel immu tari aut quicqz ei detrabi siue addi uel dispensari⁹ quomodolibet cir ca ipsam seu aliquam eius partes aut eidem etiam renuntiari per eū tanquam ueritati non consonam de fratrum nostrorum consilio re

dinales omnes exire cō clauē Quinto statuit car dinales per exceptiones excēmūcationis suspē sionis uel interdicti ab e lectione non repe. li. Al timo electos et alios qui mittere uel ire tenentur ad curiam astringat ad id se ua. et principaliter deter minat z supplet decre. nbi periculum supra. e. quas opinioēs aut approbet uel reprobet dicā p̄ptes et prima pars determinat qd nō. lxxix. di. nullus. ii. et corrigit qd nō. offi. de pe. et re. cum ex eo. cuius opi. et rationes scripsi d scisma. c. uno li. vi. et ap

probat quod ibi nō. et quod tenet archi. in decre. pre. nbi. periculū. s. cete rum in fi. quod spiritalius contingit hūc casū. Bar. et sequebatur offi. c. ti. cupientes. s. qd si ut et dicā. j. s. fi.

l Indeterminata hēs igit exemplum oportune determinatiōis: d quo loquitur p̄beniū harū cōstitutionū.

m Dilationē. summe periculosam: ut in eadem cōstitui. in prin. io. an.

n Cetera. que patere possūt ex glo. predictis.

o Inferiore. xxi. di. inferior. s. de ma. et ob. cū inferior. l. de leg. i. fi. et hoc maxime euz ille inferior ab illo superiore. recipit potestatem: ut in casu no stro cetus cardinalium a papa per quod idē uidetur de cōcil. s. e. ti. sig nificasti. ix. q. iii. cuncta.

p Tolli. iuuari posset per pene adiectionem: de hoc dixi. de offi. archi. c. finali.

q Non potest. hoc etiā fatebatur offi. s. e. licet. dicēs qd cardinales illi cō stitutioni expresse renuntiare non poterāt per hanc rationē tacite sic ut: j. dicam.

r Lugd. s. e. ubi periculū. li. vi.

f Cetus collegium uocatur de scisma. c. uno li. vi. que satis resonat i idē ut patet. xv di. canones. in fi. alibi dicitur gremiū. xxiii. di. in nomine dñi ante medium. Quomodo uero cardinales habent ius collegii uel capi tuli nec censetur iure singulorū in diuersis titulis locatorū: satis tracta uir offi. de iude. ad liberandā.

c Cardinaliū. unde sic dicatur nota. de offi. archiep̄sby. c. secūdo i prima glo.

u Modificari. diminutionē continet. de uer. sig. c. fi. et multa uerba. hi c ponit. vii. s. ut omnem modū per quē constitutio tangi possit includat.

x Disp̄sari. hoc addit quia stante constitutione maioris minor quan doqz cōtra illā disp̄sat: de eta. et quali. c. uno. li. vi. cū similibus.

y Partē quid iuris sit de toto. zc. ff. de rei uen. que de tota. et. s. de do. in ter ui. et uix. nup.

3 Non consonā: quod ergo dicebat offi. qd alia collegia hoc habent: er go et collegiū cardinaliū. Respondetur illis permissum: huic expresse p b̄bitū et si per antiqua iura cōcessum prius erat p istam posteriorem cō stitutionē correctum: de cōsti. in. c. i. li. vi. Et sic breuiter respondetur ad qd plures ex rationibus offi. qui tamē excusabilis est quia non uidit decre. ubi periculum. Ad id quod dicitur non est uerisimile filium dei uoluisse mortuo papa gregem fidelium esse sine pastore. uel ecclesiā sine sponso Respondetur qd sponsus rector et pastor est christus et caput ecclesie que est ipsius corpus. primū patet. lxxvi. di. ieiuniū. ii. in fi. secundum. cxvii. di. c. circa mediū. Tertium de sacra. unc. c. uno. uer. sed ubi. iii. q. iii. c. fi. Licet ergo deficiat uicarius non deficiet principalis: qui uicarius soluz

perro et successoribus apostolicis datus fuit. Absurditas autem huius opinionis apparet quia secundum eam non esset necessarium papam eligi ex quo ceteris cardinalium christi vicariam haberet. Item nec esset hoc expediens quod cuiusque patet et facit de concess. preben. quia diversitatem in prin. et in decisa.

b Reprobamus. sed nunc quid per hoc reprobatur opi. gos. osti. et copost. et guil. que habet cardinali- es tollere posse quod duo numero duarum parum statuit concil. lateran. s. e. ti. l. 3. s. ordinando: quod non minatur a pluribus i. scrupulo sit papa. ut ibi scripsi. dic. quod non quia illud concil. illam opinionem approbat dum dicit nisi maior intervenit concordia. ex quo ergo. concordant nominatum vel nominandum pluribus esse papam videtur ille nominatus ab omnibus et facit quod no. s. e. ti. si cui. li. vi. in glo. no.

b Potestatis. reprobatur ergo. quod no. bu. lxxix. di. nullus. i. cuius dictus recitat osti. s. e. licet: qui dixerat cardinales posse tunc creare cardinalem. cum possint tunc creare papam quod plus est. sed videmus quod capitulum creat episcopum. nec tamen confert beneficia ad illius solius collationem spectantia. ne se. ua. c. uno. li. vi.

c Pertinentis: si ergo aliquid divisum ad collegium pertinet quod forte prior ipsorum expedit ut est moris: hoc non impedit: facit pre. decre. unica. et de rescrip. edoceri.

c Permittitur. in. s. idem quoque.

e Camerarium. ad quem spectat temporalia pauperibus erogare ut no. io. viii. q. i. c. i. hodie autem magnum est officium: et iurisdictionem exercere circa omnes debentes camere. et auditorem habet etiam ad hoc. quem putamus quod habere possit sede vacante per hanc litteram. provisione tamen per de. cardinales nil ab ipso recipient ut in predic. decre. ubi. s. provisionis

f Maiorem. ex penitentiariis: quod sequitur. et est sensus: quod officium penitentiarii maioris qui solet esse cardinalis vel aliorum minorum non expirat tempore tamen inclusionis maior penitentiarius si est cardinalis per se non potest uti officio: si tamen nolle in clausura manere etiam personaliter utitur officio. ut fecit. d. tusculanus.

g Quorum. interpositio.

b Expirare. hoc de penitentiariis tenebat osti. de sen. ex. quod de his in si. ubi determinat quod no. in spe. n. iii. s. i. ubi defendit guil. quod camerarius mariscalchus et auditor camere habent ordinariam. quod si verum esset de iure communi duraret illorum officium mortuo papa de of. l. c. ii. li. vi. Sed hic de mariscalcho nil dicitur et vide quod dixi. s. e. compil. ti. i. auditor in prima glo. si autem dicamus istos habere delegatam speciale hic inducit quod durat delegata post mortem delegantis: sic et supra de bere. in fidei. li. vi.

i Quovismodo. puta quia indicit in furorem vel infirmitatem qui impedit executionem officii idem puto si recederet vel nolle officium exercere.

h Ceteris. potest suppleri vel pars maior: quia quod maior. re. lxxvi. di. apostolica de elec. cum inter casum in prin. ff. ad muni. l. quod maior. et hoc verum ubi solum per numero deficientium subrogatur. ubi vero pro ampliori necessaria sit plena concordia: et sic intelligo quod sequitur.

l Deficientium. tolle quod est. i. alios subrogare.

phamus: irritum nihilominus et inane decernentes quicquid potestatis aut iurisdictionis ac romanum dum vivit pontificem pertinentis nisi quatenus in constitutione predicta permittitur ceteris ipse duxerit eadem vacante ecclesia exercendum: eo tamen proviso: quod si eiusdem ecclesie camerarius aut maiorem vel aliquos alios ex penitentiariis: quorum officium per obitum eiusdem pontificis volumus expirare per mortem vel alias deficere quovismodo contingat. valeat idem ceteris ad tempus vacantis huius pro numero deficientium vel ampliori etiam quantum ad penitentiarios si hoc eadem ceteris concorditer expedire videbitur

m Penitentiarios. secus ergo quo ad camerarium.

n Si hoc. quod pro ampliori numero subrogentur penitentiarii. Sed nunquid nullo deficiente poterit ceteris pro ampliori numero concorditer penitentiarios subrogare de verbis videtur quod non cum constitutio sit prohibitoria preter casus permittos. et istud

non videtur permissum nisi cum aliquis deficit.

o Concorditer. idem decre. ubi periculum. s. nulli et. s. idem quoque unum ergo solus hoc in pedire poterit facit quod no. e. ti. quod a propter verum vel altem.

p Predictam in s. poro.

q Moriente. vel cedente quod est se potest ut dicitur. c. i. li. vi. Nam tunc quo ad sedem ceteris mortuus: vii. q. i. s. ecce. in quibus et cum hic sit eadem ratio et favor provisionis ecclesie et cesset ambitio: cesset etiam contrarium de decre. suscep.

tum. de rescrip. li. vi.

r Regulariter. hoc dicit propter casus interdicti et rebellionis ibi de exceptos.

f Diocesim. iustum fuit hic plus ponderari diocesim quam districtum sicut et in casu de rescrip. statutum li. vi. maxime quia stante dio. districtus facile variantur: quandoque per concessionem imperiales: quandoque per occupationes principum vel civitatum. ad tales autem mutabilitates ecclesiarum status non mutatur. x. di. c. i. ci. di. c. i. et derelig. do. c. i. Si ergo papa moritur apud bazanum vel novantulam. que loca sunt districtus. bene. quia tamen loca ipsa sunt dio. mutui. in civitate mutui. convenire debent cardines ibidem includi. sed cum locus ille non distingat per civitatem mutui. quomodo regens civitatem mutui. alios includet: quare melius videbatur accipere proprie territorium vel districtum. sed forte ponderavit auctor: quod multa sunt loca que non distinguuntur per civitates aliquas: sed per singularia dominia qui domini etiam civitatibus non respondent: illi ergo non sunt de districtu civitatis sunt tamen de dio. Ad primum dico quod cardinales se debent offerre et sperandum est quod hoc facient quia non facile continget quin aliqui se offerant: quos alii sequentur nolentes perdere vocem suam: ut de facto videmus. posset etiam esse locus remissioni: de qua. j. de re iudi. pastoralis circa medium.

t Hoc casu. aliis ergo casibus sumitur: ut habetur. ff. de ver. sig. pupillus. s. territorium: tamen et alibi territorium ponitur pro dio. xvi. q. ii. c. si quis episcoporum: cui concord. de osti. c. ii. li. vi. quandoque etiam prochia ponitur pro dio. xii. q. ii. bone rei. de don. ap. ce in prin. quandoque regio. ix. q. ii. episcopum.

u Alibi. i. in loco alterius.

x Non ibi. ubi moritur.

y Vacare. licet vacet. inspicimus primum statum: ita mulier vidua vacans denominatur a dignitate prioris mariti donec alteri nupsit per cor. i. decre. de foro compe. ex pte in si. ul. glo. Ponderamus igitur hic habitum sine actu. sic. s. e. ti. c. i. in si.

m Ordinatum ad idē de preben. si apostolica in si. li. vi.
n Transferenda ad aliam dio. alias idē quod. §.
o Prouisio. §. q. fiat electio in loco ubi papa moritur ut i. dicto
§. porro.

p Porro prouidet casui non determinato p. capitulū ubi p. culū
Nam licet ibi in. §.
sane p. uiderit q. d.
iuris cum aliqui
ex cardinalibus
exercent conclauē
improvisum erat
quid iuris quan
do omēs exercent
et casus iste post
mortem clemen
tis fuit de facto.

q Omnes bene
dicit q. si aliqui
uel aliquis rema
neret in illos uel
illum residet ius
eligendi: ut collis
gitur ex p. de
cre. §. sane et facit
quod nō. de po
sti. p. rela. gratum
cum suis concor.
ubi uero omnes
mortui essent q. d.
iuris scripsi post
osti. scripsi. §. e. li.
ret.

r Predictae de qui
bus habetur in
§. preterea.

r Compellant. §.
quid si aliqui ter

ritorum illorum exeat faciant de his qui. §. districtum ipsorum
manent. Sed nunquid illi soli poterunt eligere. Item quid si nul
li remanent. uide quod dixi. §. in glo. iustum. Item quid si omēs
remanent et aliqui citius reintrant conclauē nunquid illi poterūt
eligere. et si alii non haberent iustā causam planū esset. S. quid
si alii nō intrantes habēt iustū metū mortis. ut allegabatur post
mortem clementis et dicatur dominus temporalis non esse pos
tens ad securitatem ipsorum ut etiam tunc dicebatur quid fiet. et
quā de iusta causa metus cognosceret. ista non decisa nec tunc p.
uisa adhuc egebunt prouisione.

r Contentas. in. §. q. si p. missa.

r Incursuri. quia pena ciuiliū et rectorum est punitio ciuitatis
uidentur etiam includi pene de quibus ibi in. §. ciuitas.

r In quo erant. habita distinctione an lapsi essent tres dies tan
tum: an etiam. viii. ut ibi in. §. conclauē.

r Leteruz. §. ite. §. approbat quod no. io. lxxix. di. c. i. ubi no. de ui
cio eligentium obici non possit: et prorogat opinionem compo.
no. §. c. l. §. qui dixit contra electionem factam per duas partes ex
cipi non possit de excommunicatione uel suspensione eligentium
etiam si sit notoria. nec obstat secundum eū q. peccant alii com
municando talibus faciunt enim hoc auctoritate illius iuris qd
omnem exceptionem remouet. alle. ff. de riuis. l. seruius. §. si quis
riuum. Item secundum ipsum in casu necessitatis licite excomuni
cato communicatur. sed maior necessitas q. carentia uicarii iesu
christi non posset haberi. xxi. di. omnes. ii. q. vi. ad romanaz. et fa
cit. §. de here. presidentes li. vi. hic approbatur hec opinio etiam
quo ad actum electionis faciende.

3 Sacultas. fa. §. e. indemnizantibus. §. ut autem li. vi.

2 Quilibet. iuris uel hois. Jte quicumq. sit suspensio uel interdictū

b Aliis. lxxix. di. per totū. xxi. di. in nomine domini. §. e. licet.

c Verū quia approbat quod no. gar. et io. mo. §. e. cupientes. i. ri. l. vi. su
per yer. comparere. qui dicebant electū non uenientem tunc. §. tempus il
lius constitutionis incurrere penam. mouebantur illa ratione: quia iuris
dictio pape et ipsius exercitium remanet penes collegium cardinaliū.

aderit dissidendi facultas decerni
mus ut nullus cardinalium cuius li
bet excommunicatōis suspensiois aut
interdicti pretextu a dicta ualeat
electione repelli: iuribus aliis cir
ca electionem eandem hactenus
editis plene in suo robore dura
turis.

Verū quia tam
ex prouisis remediis q. ex oratio
nibus ad deum super huiusmodi
negocio effundendis: quod breui
ter huiusmodi celebratur electio
presumendum est probabiliter et
sperandum statuimus ut electi et
alii qui ex quacumq. causa ad se.
ap. uenire uel mittere sunt astricti
ad ipsam cum uacat ac si non ua
caret uenire uel mittere teneantur.

Dem:

Ansaz electionis postula
tionis seu prouisionis per
appellationem ab ipsa uel occasio
ne ipsius ad se. ap. emissam: tunc

que ratio reprobat. §.
i. ri. dicebant tamen q.
papa deberet penam re
mittere. ex quo uenit are
creationem pape: l. post
tempora alle. ff. si quis in
ius uo. nō. n. i. c. l. ii. §. si. Ar
chi. ibi in si. p. rine partis
p. pter uerbū coram no
bis. tenebat contrarium
§. q. nō incideret in penā
tunc non ueniendo. cum
scripsi sup. illa decre. hūc
casum non tetigit: quia mi
bi uidebatur cōtra equi
tatem q. tunc incideret: et
per illud uer. coram no
bis. de rigore uidebatur
q. incideret. Quis enim
potest diuinare astrictus
ad ueniendum quando
sit papa creandus: cū er
go posset omni die crea
ri ergo omni die paratus
sit is qui astrictus est ad
causam prosequendam.
et licet rigorosum uideat
respicit tū expeditionem
ecclesiarum et forte p. pter
hoc nō nūtur hic uerbo
declaramus: sed uerbo
statuimus.

d Prouisio. per decreta.

ubi. et iura que allegant in si. p. ror. partis.

c Orationibus. qualis debeat esse oratio: uide quod dicam. §. de reli. et
uene. sanc. si dominum. ad si. et quomodo in ea sperandū est: ibi satis in
ultimo membro glo.

f Effundendis. ut in decre. ubi periculum in si. et uerbū effusionis largi
tatem et abundantiaz denotat. xxi. q. i. reuertimini.

g Alii persone instructe opposcentes et appellantes.

b Quacumq. causa. per hoc uidetur q. citatus qui tenetur ire uel mitte
re ad curiam mortuo papa teneatur ad idē cuius contrarium no. osti.
de accu. licet ut ibi scripsi super uerbo accessiles.

i Mitte. sicut hi quos arat decre. i. §. e. li. vi. decre. i. de ap. et decre. q.
uis de of. or. e. li. Item electi cathedraliū uel regulariū ecclesiarū quos
arat constitutio cupientes: nisi sint iuste impediti. ut. e. c. §. q. si. Item po
stulari: quia sunt ecclesiis alligati: ut ibi. §. deniq. uel femine. §. e. inden
nitaribus. §. sed cum eas li. vi.

l. Ac si non uacaret. et sic p. q. §. tempora statuta.

l. c. Ausam. Casus primo ponit formam secundum quam appellans
appellationem intimat appellato: ut per ipsam causa beneficialis
ad curiam deuoluatur. Secundo prouidet cum appellatus uel ipsius spe
cialis pcurator nequit haberi. Tertio prouidet cum p. meum appellati ut
suum intimatio fieri non potest. Quarto nūciat intimationem. Quinto
prorogat hūc modū intimandi ad alios casus. determinat no. per inno.
osti. io. mo. et a. chi. e. ri. c. i. li. vi. sup. uer. §. mēsem. p. compost. ibidez et guil.
in spe. n. de citatio. §. sequitur post prin. plenius d. ap. §. qualiter. uer. cau
tus etiā sit. et uer. quid si procuratori adhuc apertius p. guil. mādegoti in
libello electōnū i. si. ipsuz io. mo. de reg. in. in generali li. vi. ultra mediū et
qd no. §. e. cupientes. i. Ri. li. vi. super uer. noticiam.

m Electōis. etiā episcopalis uel cathedralis ecclesie: ut dicā. §. §. penult.

n prouisionis. hec tria exprimit decre. i. e. ri. li. vi.

o Occasione. i. propter causam electionis postulationis vel pmissiois. u. si appelletur a gravamine. illato in iudicio: quo casu locū habet decre. i. s. e. li. vi. scdm cōpost. qui plus ibi no. q. si sup. pria appellatione dentur iudices extra curiā: et ab illoz gravamine appelletur: locū hēt decre. illa et dicit sic servass: inno. l. 3. quidā. p. q. solū in cā prie appellationis hēt lo cū hec decre. qd est p me tēq: p secūda appellatō nē sicut p priam possit p telari uacatio.

p Se. ap. In aliis. n. nō habet locum pre. decre. i. s. e. li. vi. ut ibi no.

q Denolui. quo ad hoc ut principale negocium sit in curia: ut dicam. j. s. penulti.

r Appellati. si p caplm uel collegium appelletur uide qd no. s. e. bone. i. in glo. i. soli. de concess. pbe. si capto. li. vi. in glo. vi.

f Specialiter. approbat opi. spe. in prin. uer. quid si pcuratori: ubi positus duabus opionibus: qua rū prima habebat q. non sufficit intimare procura tori. Secūda q. sufficit di cebat primam uerā in ge nerali procuratore: secun dam uerā in speciali. allegabat de testi. pñtium. s. ceterz li. vi. ff. de libera. cā. l. imo. ff. de cōtrahē. emp. l. in huiusmodi de procur. dilectus. z. c. nō in iuste in fi. sicut autem speciali procuratori appellati fieri potest intimas tio: ita etiā potest fieri p specialem pcuratorem appellantis. Naz et talis in his causis appellat quod dic ut no. e. ti. pcur. li. vi. Quō uero sōmet pcuratorium ad intimandu: et p pcuratorem fiat intimatio: uide in pre. libel. electionum in fi. et quō de procuratorio suo sicut de appellatione debet fidem facere.

Interposita. et tunc interponitur simul et intimatur. quare cū illis con fter illum appellasse alia intimatio facienda non est.

n Alteri. s. appellato. uel speali procuratori. ergo sōtius si utriqz simul uel diuim. et tolle hic lram legitime intimatam que sequitur.

x Interpositionē. et sic currit de momēto ad momētū: pcor. s. d. re iud. q. ad cōsultatōm. ibi a. platōe. z. quot dies hēt mēsis notari. e. ti. q. sit. li. vi.

y Cōmode cōcor pre. decre. q. sit in prin. li. vi. et. c. cupientes. s. ceteruz. ue niet hoc in arbitratu boni uiri. et datur hic tempus arbitrarū ad purgā dum moram temporis determinati. alibi ecōuerso datur tempus deter minatum ad purgandam moram temporis arbitrarū in pre. s. ceterum. z. per hoc uidet q. post hoc tps facta intimatio nō deuoluat ut dicā i. fi.

z Porrecto. per hoc p3 q. expēsis intimatis habet hoc fieri: sicut de lis bello dicitur. iiii. q. iiii. offeratur.

a Uidelicet. declarat. uer. legitime quod premisit.

b Autentica. s. confecta. manu publica uel habere sigillū autēticū: de sen. ex. cū medicinalis li. vi. z. satis dixi de pba. post cessionē: ut eniz dicebat spe. in uer. in prin. alle. graue esset dicere q. aduersario meo dicenti se ap pellasse: ad curiam teneat credere cū appellatio hoc casu habeat uiz cita tōis. ut. j. dicaz. z. quō appellato interdū expediat autentica scriptura: p3 j. c. pxi. s. pc.

c Vel plecto. p3 q. prio casu cum porrigitur non est legi necesse cōcor. de ap. aopellatio li. vi. z. istud p designat integram lectionem: simile. ff. de uer. sig. urbanus. s. pernoctare.

d Consimili. s. sub scriptura autentica.

e Si petita. si ergo nō petitur sufficit legisse. pcor. s. de sepul. c. i. i. fi. li. vi. de sen. ex. c. i. e. li. p. quod. c. p3 q. utile cōsiliū esset appellato de petitione predicta facere confici publicum instrumentum: satis tamen esset de hoc per testes fidem fieri posse: licet ibi secus ut ibi notau.

f Talem spālem de quo premisit.

g Contingat. collige lram que est. j. uolumus appellationem huiusmōi

publicari. Jo. an.

b In domo. i. ante domū. eo enim inu. ito non debet domum in gredi. faceret enim iniuriam. ff. de iniur. uo. l. pleriqz. z. l. se. et de hoc dixi de eo qui mit. in pos. c. fi.

i Habitare. etiaz si sit inquilinus. ff. de dā. insec. l. iiii. s. si domum. l2 Communiter.

licet ergo ibi non habitet ultra di midium anni s3 minus ex quo ta men ibi habitat plūqz alibi: ibi poterit fieri intia tio ad hoc. ff. de uer. sig. maiore. s3 si equaliter habi taret in duobus locis: in quolibet illorum fieri pos terit ubi elegerit appellans et tu tum esset fieri in utroqz: facit d. se pul. cum quis. s. i. li. vi.

l. in cuius ciuitate uel diocesi con sistit beneficiū. et nihilomin⁹ utro qz casu in ecclesia uel beneficio de quo agitur uolumus appellatio nem huiusmodi publicari: ac de ip sa quandocunqz petitus fuerit: co piam modo premisso si. ri. appel lato. Verum si propter appel lati aut suorum metum uel poten tiam intimatō fieri nequeat ut pre fertur: appellationem eandem in loco publico sic solēnter uolu mus publicari: q. ad appellati sen eius procuratoris noticiāz possit uerisimiliter peruenire. Intima tio uero aliter facta omni careat iuris effectus: nec causa per appella tionē eādē ad sedē cēseat deuoluta

Remotis. ex res motione ergo lo ci statuitur ius di uerfuz: de sen. ex. relatum. d. temp.

oz. euz nullus. s. ii. li. vi. et ut ibi. no. puro hoc arbitrariū: de hoc. s. de rehti. in inter. cum ex lris. in glo. pe.

m Cathedralium. cōcor. j. de fo. compe. q. uis.

n In utroqz casu. s. cum publicatio fit ad domum uel in ecclesia cathedrali propter domus distantiam.

o Beneficio. etiam si etiam campestre uel rurale. et si non sit ibi notarius nec presentia testiu: illos adducat. et sic seruatur in hoc casu et in casu decre. ulni. c. ti. li. vi.

p Premisso. s. sub autentica scriptura.

q Ut. iustum de ap. si iustus.

r Ut prefertur. quia nec dño nec spāli pcuratori nec ad domuz habitationis et in beneficio nec in ecclesia cathedrali et benefis cio. Si autē dñs uel appellās locū adire nō possit psonaliter pos set tamē adire p pcuratorem uel e3: nō p pcuratōe: s3 psonaliter potest adire: non erit locus ei quod dicitur: sed intimationem ad domum fieri oportebit: et hoc uult littera ista ut prefertur.

f Aliquo. licet ergo sanum sit cōsiliū quod no. guil. mādē. in li bello pdicto sup. forma pe. s. q. in pluribus locis fiat publicatio: quia tato maior psumptio erit p appellatū de scia: facit de post pla. c. i. qui ma. ac. pos. cum in tua. p hanc tamen litteram p3 satis esse q. fiat in uno loco: dūmodo sit publicus zc. ut hic dicit.

t Publico. ad tollendas illoz fraudes: qui captata opportunita te absentis illoz quos rāgit uel per quos possit insinuari faciunt tales intimationes: facit in autē. de liug. s. omnez coll. iiii. et simili ter quod no. s. e. ti. c. ulni. li. vi.

u Solēnter uolumus publicari. pcor. e. ti. quia propter in fi. fier autē in loco uiciniori. e. ti. ubi piculū. s. porro li. vi. de psump. q. nos dam. et. c. quanto in publica missa pplōsa uel sermonibus uel nundinis uel actu per populum frequentato.

x Procuratoris. specialis de quo prius dixi.

y Verisimiliter. fa. extraua. boni. rez non nouaz. post prin. Et no. q. ispiciatur uerisimilitudo: concor. de psump. quia uerisimile et c. litteras de reg. in. inspiciamus li. vi.

z Deuoluta. quod ergo uo. inno. et osti. in glo. in prin. alle. q. de cre. i. e. ti. li. vi. artat etiam ignorantes ex quo appellatio publice fuit emissa: cum constitutio illa uoluerit providere contra uaca tiones ecclesiarū: uel est falsuz uel intelligendum nō de appellato

sed de aliis quorum interest. uel intelligendum est secundum pro
ximum dictum quod scilicet ita publice factum est: quod uerisimiliter
potuit ad appellatum uel specialis procuratoris noticiam perueni
re. et hoc tunc dantur quod propter metum uel potestatem. ut ibi. cum enim
talis appellatio habeat uim citationis pemptorie ut ibi: ad idem de
ap. sepe ita quod non
ueniens in termi
no iuris habetur
contumax et pro
ceditur contra eum
ut contra contumacem
et in principali: ab
surdum esset con
tumacem censeri
ignorantem cui ap
pellatio intima

predictam: nisi ad appellatum et
plena et certa noticia infra tem
pus predictum aliter peruenisset.
Idem quoque in aliis casibus ob
seruari uolumus: in quibus requiri

ta non esset. et hec omnia uera puto: etiam in electionibus cathedra
lium et regularium ecclesiarum de quibus loquitur decre. c. n. p. i. e.
tes ut ex quo non aliter quam per appellationem deuoluuntur ad curiam
necesse sit per hunc modum intimationem fieri. Fortius enim punit
et artat consto cupientes quod decre. i. p. i. uat enim iure quod sit et tota
li. p. secutore. p. cessus et ad personalem artat compactionem. sed de
cre. i. p. i. uat solum in p. cessu fiendo in partis absentia et per eam
satis est procuratorem mittere: ergo etiam fortius ibi facienda est
intimatio et sic ab omni seruauit curia. quod tamen appellatus non po
terat habere: uarie loquebantur doc. quod tamen hic expeditum est. Et
no. quod hanc lra uiciet intimationem et impediatur deuolutionem: non
uiciat appellationem quo minus super ea posset extra curiam impe
trari. unde in talibus appellationibus non tria tempora. Primus
quo prescribitur appellationi ne possit interponi. et est decem dies
a noticia de ap. concertationi li. vi. Secundum quo prescribitur
deuolutioni principalis negotii ad curiam si non fiat intimatio: uel
fiat sed non debito tempore et debita forma et de hoc hic. Tertiū
quo prescribitur p. secutioni: et in deuolutis seruanda sunt tempora
decre. i. et decre. cupientes in aliis dat annus et ex causa biennium et
ultra de ap. cum sit et c. ex ratione. Predictorum autem secundum
non potest esse sine primo. i. deuolutio sine appellatione: sed pri
mum bene potest esse sine secundo: de ap. cordi. li. vi. unde dicit io.
mo. in predicta regula in generali: quod cum negotiis tractari in co
sistitorio principis sit hic speciale. hoc ius singulare facilius tolli
tur quam commune: alle. ff. de pac. si unus. §. pactus in aut. de no. alie.
§. quia uero. Audiui aliquos dicentes quod meus est huius lre: quod non
ualeat appellatio predicto modo non intimata: ita quod non ualeat impe
tratio super ea facta etiam extra curiam. Mihi placet primus di
ctus: quod etiam placet io. mo. ut predicti. Sed ob. quia secundum hoc
erit in potestate appellantis eludere decre. statuimus: et non de
ferre principale negotium ad curiam. So. appellatio et ignorantia
non appellanti intendit hec constitutio puidere. quare consulo
quod appellans uadat uel sufficientem mittat ut si ueniret appella
tus forte sciens quam ignorare credebatur pcedi possit. uel si pa
pa ad curiam citare uellet appellatum: alias ex parte appellati nul
lo ueniente planum est quod pena p. cessus de qua decre. i. loquitur
locum habere non posset. sed pena decre. cupientes de qua predi
xi: bene posset habere locum etiam appellato non ueniente.

Appellatum non reperit de procuratore. per quod uidetur quod
hoc casu ubi non per modos predictos haberetur noticia: non
sufficiat procuratorem sciuisse.

Plena et certa. no. quod non sufficit talis qualis sicut in casu de
cre. illud de cleri. ex. m. cum similibus. et plena dicitur: ut totius ap
pellationis et omnium obiectorum in illa noticiam habuerit sic
etiam testis dicit plenam ueritatem: de accu. cum dilecti.

Certa dicitur ut in dubitatu sibi sit uel esse debeat sic appellatum
ex quo autem certus est certificari ulterius non debet de reg. iur.
cum qui certus posset autem hoc constare quia super appellatio
ne consuluit aduocatos amicos. uel similimodo forte per amicum
proprium uel amicum appellatus sibi plene fuerat intimata.

Tempus predictum. i. mensis uel postquam cito commode fieri

posset. §. e. c. in prin. Et no. quia per hanc litteram puto quod notificatio fa
cta post tempus predictum non artat appellatum nec deuoluit alias se
queretur absurdum. quod si post annum uel quinquennium notificaret ap
pellationem. artaret appellatum et deuolueret. hec autem temporis des
terminatio procedit ab hac constitutione de qua predic. doc. non cogita

tur intimatio facienda. Idem
Constitutionem ut circa edi
tam in consilio lugdunensi
locum decernimus non habere qua
doque opponuntur directe respi

uerit. Inter alia ergo sub
stantialia ut deuoluat ap
pellatio causas beneficia
les ad curiam de quibus
§. e. c. i. et c. ut circa li. vi. re
quiritur debita notifica
tio de qua hic loquitur:
et quod fiat. §. tempus hic ex
pressum. his et aliis con
currentibus sic deuoluit
quod constituit absentem co

tumacem et proceditur in ipsius absentia in principali etiam ad diffini
tiuam ex quo non uenit. §. tempora. Sed an sic constituitur cum contuma
cem quod non possit appellare a diffinitiuam contra se lata dubitari solet: et
composit. in pre. decre. i. e. ti. li. vi. in glo. qualiter probationes in. v. q. tener
quod quando citatio uel notificatio personaliter apprehendit sit uere cons
tumax nec appellet. quando uero facta fuit ad domum ecclesiam uel lo
cum publicum tunc sit fecte contumax et appellare possit. et fertur hanc
opinionem multum uigere in curia. Aliquibus uidetur quod satis sit hoc
casu absentem puniri in processu et diffinitione cause. non est autem per hoc
equum appellatione priuari cum non sit expressum. et uide quod dicat
§. de do. et cotu. si ante supradicta procedit in his beneficialibus de qui
bus locum habet pre. decre. i. In his uero quibus locum habet decre. cu
pientes planum est quod non puniuntur contumax solum in processu: immo
cadit ab omni suo iure ut ibi. §. quod si per. xx.

Casibus. ut. §. de ap. c. i. §. de renun. c. uno. §. de procu. mandato: ad idem
§. ut lit. non contes. quoniam. In casibus tenetur quis non solum intima
re sed requirere. xvi. q. iii. placuit. ii. §. de emp. et uen. c. si. §. de of. or. si ca
nonici et c. quibus de sen. ex. c. i. de sepul. c. i. li. vi. et. §. de sepul. dudum. et. §.
de here. c. i. cum similibus. In quibus etiam tutum est hunc ordinem ob
seruari. Sunt etiam quedam intimationes que fieri debent pape in qui
bus non puto quod hic dicitur locum habere ut. §. de preben. ut graue. uer.
metropolitani de sta. mo. c. si. uer. quod si forsan de cle. egro. c. uno. §. si autem
li. vi. et in extrauagan. bonifacii. sancta romana. et infra de hereti. nolen
tes ad finem Jo. an.

Constitutionem. Casus licet bonifacius aliqua declarauit de qui
bus suo tempore dubitabatur circa decre. ut circa ut. §. e. is qui et c.
qui contra et c. procurator et c. consto li. vi. post eum tamen noua dubia emer
serunt: que elemens hac sua constitutione declarat que breuiter summari
non potest. Sed hoc dicit decre. ut circa locum non habet cum appellas
ius suum uel ecclesie directe prosequitur. sed cum in formam uel perso
nas opponit crimina uel defectus: quorum circumstantias si non persci
piat super illis: non auditur etiam si iuret illas didicisse de nouo: nec et
iam in eadem causa super illis auditur alius non appellas et proseques
commune non proprium interesse potest tamen assistere appellas. i. appel
lans. qui non seruat formam etiam si appellationi renuntiat per uiam que
rele non prosequitur obiecta nec etiam alia nisi in casibus exceptis. Omis
sio forme licet appellantem a probatione repellat non tamen infirmat
probationem super his legitime factam aduersarii confessione uel aliter
Aliquas opi. determinat de quibus dicam per partes. Et principaliter
approbat quod obscure no. archi. in decre. ut circa dices ibi quod electus non
tenebatur seruare illam constitutionem sed satis erat quod in sua appella
tione seruaret antiqua iura.

Ut circa. §. e. li. vi. et ita restringas hanc declarationem ad illam decre.
nam decre. i. et decre. cupientes. et. et li. non contingit hec declaratio. na
ille locum habet: etiam si non appelletur propter crimina uel effectus: §.
propter interesse proprium appellantis nec mireris. na ille artat ad ueni
endum uel mittendum. §. certa tempora decre. ut circa. ad exprimendum
et iurandum.

Directe. semp. enim secundo uel indirecte contingit ecclesiam:
Ecclesie posset coniungi et non coniungi uerbis opponentis. quod se
quitur. et hoc intendit quod si ecclesia uel plaus ipsius nomine se opponit

para dicendo hoc esse de iure ecclesie illius q[uod] uocem habeat in electione
s. e. scriptu[m] et c. consilium. r. c. humana de ca. pos. cu[m] ecclesia. uel q[uod] de ip-
sius gremio debeat eligi uel q[uod] ad ea spectat p[ro]uisione de consue. cu[m] dilectus
de resti. in inte. c. ii. de uer. sig. abbate. non erit locus forme decre. ut circa
Idem si loquitur de ecclesia ad quam facta est electio postulatio uel p[ro]-
uisione ut quia d[omi]n[u]s facta p[er]
dicta p[er]tra p[ri]uilegia ip[s]i
us ecclesie. s. de elec. con-
sideramus uel opponit
de numero. s. de rescrip.
constitutis.

l2 Opponentis. ut quia
dicit beneficiu[m] ad se spe-
ctare uel sibi debitu[m] uel
q[uod] ipse hab[et] p[ro]uidere for-
te iure ad ip[s]u[m] solum de
uoluto. uel q[uod] fuit co[m]tem-
ptus uel quia est canoni-
ce electus. his et simili-
bus casibus in appella-
tione no[n] est necess[ar]e serua-
re constitutionem ut cir-
ca. Percepi dubitatu[m] in

curia in hoc casu. scripserat papa mihi p[ro]uidere de b[en]eficio in certa dioc.
quod non excedat ualorem. l. florenoz uel si de loco sim oriundus. p[er] ti-
cio scripsit simpliciter secundo q[uod] sibi p[ro]uideretur in eadem dio. de uaca-
ti uel p[ri]mo uacaturo. post hoc uacante beneficio in diocesi facto mihi p[er]
meu[m] executor[em] illud conferri. tunc etiam facit sibi idem beneficiu[m] p[er] suos
executores p[er]ferri et appellat p[ro]uisione mihi facta r[ati]o processibus executoru[m]
meoru[m] dicens q[uod] beneficiu[m] excedat summa[m] taxatam uel q[uod] no[n] sum
de dioc. oriundus. dubitatur an decreta. ut circa in appellatione serua-
ri debuerit. uidetur q[uod] non per hoc p[ri]ncipium quasi appellatio funde-
tur sup[er] iure appellantis non sup[er] defectibus uel tribus. Contrarium uide-
tur quia utroq[ue] casu opponitur co[n]tra forma[m] p[ro]uisionis et no[n] solu[m] contra
electionem circa quam statute sunt forme concilii. quia p[ro]pter. e. ti. sed et
am co[n]tra p[ro]uisionem cadit obiectus in forma[m] ut patet in littera ipsius
decre. ut circa. It[em] secundu[m] obiectus satis est in persona[m] ut defectiua di-
catur ex loco origis quo ad illud beneficiu[m]. et licet illud procedat a re-
scripto satis tamen conuenit iuri co[m]muni: facit quod no. de rescrip. si p[ro]-
ponente in glo. si.

l Sed. repete decernimus locum habere tantum r. c.

m Competitorem. eiusdem dignitatis uel beneficii cuiuscunq[ue] et coniu-
ge appellante[m] quod sequitur.

n Appellantes. non dicit ad sedem ap[osto]licam uel ad nos ut. s. c. p[ri]o. quod fa-
p[er] op[er]i. quam tenui in decre. ut circa. in glo. ad papam tamen certum est
q[uod] solum in extraiudicialibus appellationibus hoc locum habet. s. e. co[n]-
stitutio li. vi.

o Personas eligentium uel electi p[ro]uidentium uel p[ro]uisi postulan-
tium uel postulari ideo ueritur p[er] li. ad hoc. j. s. si. et que possint in his op-
poni notauit in decre. ut circa.

p Defectus. respicit forma[m] et personas. sed quod sequitur crimina res-
picit personas.

q Opponentur. satis notabant hec uerba ipsius constitutionis ibi du[m]
dicebatur se opponunt p[ro]ponendo aliqua r. c. uulissimum tamen fuit des-
clarari.

r Circumstantiaru[m]. approbat hec littera quod no. in decre. ut circa i gl.
quid ergo. et in decre. p[ro]curator. c. ii. li. vi. s. q[uod] non sufficiat opponere per
iurium uel homicidium nisi fiat illorum expressio sic et alibi debent ex-
p[ri]mi circumstance de cle. egro. c. uno li. vi.

s Super his. s. super quibus omisit debitam specificatione[m] ac si dicat
q[uod] quedam plene specificauit quedam non et legitime iurauit. super spe-
cificatis audietur. super aliis non etiam si uult iurare q[uod] circumstantias
seu probationes ipsarum de nouo percepit ut sequitur.

t De nouo. uidebatur contrarium per decre. ut circa ubi super non op-
positis audietur appellans cum iuramento q[uod] illa de nouo peruenierint
ad ipsius noticiam. ergo idem uidebatur de circumstantiis non sufficien-
ter expressis. Si contrarium hic determinatur quia ubi non oppono q[uod]

ciuit ius ecc[lesi]e uel opponet[ur] p[er]sone
sed tantum ubi per competitor[em]
uel oppositor[em] quemlibet appel-
lantem in forma[m] aut personas
defectus uel crimina opponuntur

Eterum cum circa crimina uel
defectus debitam circumstantiaru[m]
specificationem predictus omittit
appellans non est postmodum in
prosecutione negotii super his au-
diendus etiam si circumstantias
huiusmodi uel probationes earu[m]

ignoro uel quod scio sed non credo me posse probare q[uod] hic nul-
lum uicium est: iustum est ergo ut postmodum admittar cum iura-
mento ut ubi. sed ubi oppono et circumstantias no[n] exprimo hoc
uicium est: quia non debite oppono. Item quia non uidetur ius-
rauentum posse defendi quo iurauit me posse credere probare ex

periuramentum asserat ad se per-
uenisse de nouo. Sane si quis
cuius interest ab electione postu-
latione uel p[ro]uisione duxerit ap-
pellandum opponendo crimina uel
defectus forma[m] dicte constitutio-
nis omittit eodem postmodum
appellationem huiusmodi p[ro]se-
quentem aliis superueniens non
appellans contra appellatum in
eadem causa p[ri]ncipaliter admit-
ti no[n] d[icitur] p[er] interesse co[n]tra co[n]suetudine[m] articu-

quo nu[n]c dico me
nouiter circumsta[n]-
tias uel probato-
nes percepisse er-
go merito hic ali-
ud q[uam] alibi. et sic
nota. quod dice-
re soleo. de con-
fir. uti uel iuri. bo-
ne: q[uod] interdum ex-
pedientius est in
totum ueritatem
tacere q[uam] non p[er]se-
cuti dicere.

u Sane. determi-
nat aliq[ua]liter no-
per compos. s. e.
c. i. li. vi. in glo. un-

de merito uer. sed ad quid admitteatur.

x Interest. de hoc interesse no. in decre. ut circa.

y P[ro]uisione. facta nel facienda: quod dic ut. s. c. qui contra cer-
tam li. vi.

z Forma specificationis de qua p[re]misit.

a Omittit. in quibusdam.

b Eodem. s. appellante et idem in adherente per decre. ut circa
uer. alioquin.

c P[ro]sequente. quo ad illa in quibus seruauit constitutione[m] uel
in quibus constitutio non artabat. ut. s. i. kn. certum est enim q[uod]
si aliqua sufficienter expressit: aliqua no[n]: quo ad expressa tenet ap-
pellatio: dummodo in aliis constonem seruauerit.

d Non appellans. nec etiam adherens ut sit fortius dubium sed
littera sequens que dicit q[uod] potest assistere uidetur contraria: sed
illud p[ro]pter interesse.

e Eadem causa. ergo in alia poterit. hoc uerum per uiam actio-
nis: et si non fuit de adherentibus ut dicam. j. p[ro]xi. s. Et si di-
cas quid proficit hic appellato: dic q[uod] multu[m]: quia succumbet ap-
pellans in instantia et punitur in expensis et penis decre. i. s. e.
li. vi. et fiet executio contra ipsum. Item forsan ille tertius postea
non ager. uel agens ex aliquo capite forsan repelletur. Jo. an.

f Communi. s. quando et in his p[ro]sequitur ius uel interesse ec-
clesie uel commune sui et appellantis ut cum dicitur criminosus
is qui est electus uel p[ro]uissus uel defectuosus uel electio uel p[ro]-
uissio facta per eum qui non potuit p[ro]pter crimina uel defectus
uel facta p[ro]uissio per litteras surrepticias uel his similia.

g Articulos. s. non specificatos. et hoc uoluit. uer. alioquin in de-
cre. ut circa quo ad appellante[m] et adherentes: sed ista latius lo-
quitur. Et licet p[ri]ma facie uideretur iniquum q[uod] unus p[ro]sequi
non possit id a quo repellitur alter p[ro]pter ineptitudinem p[ro]-
positionis uel defectum p[ro]ponentis: et facit. ii. q. i. prohibentur
et. q. ult. libelloz in f. s. de accu. ueniens. ff. de accu. l. bi tamen
in fi. et. l. iii. in fi. ubi no. de accusatore repulso p[ro]pter ineptitudi-
ne libelli: et b[ea]t[us] facit. ff. de adul. si maritus. ii. i. fi. et de li. bo. exbi. l.
iii. s. hoc interdictum. Item licet graue uideatur q[uod] negligetia uel
culpa unius male exprimentis noceat ecclesie et omnibus aliis
habentibus equale interesse: de re. iur. delictum. et regula non de-
bet aliquis li. vi. tamen fateri oportet hoc equum: quia alias inu-
tilis fuisset quo ad hoc et derisoria p[ro]uissio decre. ut circa: si ap-
pellans possit submittere pedagogum qui sibi assistens in eade[m]
causa ut dicit tex. clare formare et exprimeret per eum male for-
mata et insufficienter expressa. Ad contraria respondetur q[uod] lo-
quitur in alia causa uel instantia. Item imputet sibi qui a p[ri]ncipio

pio non appellauit. Itē quia uia nullitatis illi non deficit: de ap.
concertationi li. vi. et psecutio ppii interesse ut sequitur.

b Ne colludat. s. sup. expressis in quibus fuit forma seruata. et est
simile de procu. c. ii. in fi. li. vi. Et quod pposit sic adesse: ibi no. in
ulti. glo. et. ff. de de inof. res. si suspecta.

i Proprii. si dicat
propter quod ei
am fuit appella-
tum planum est
etiam si non fue-
rit forma seruata
ut in. i. kn. uel in-
telligitur de pro-
secutione quaz fa-
cit p querelam. et
no. q. etiam pu-
blica uel popula-
ris actio habet
quadoqz prima-
tum interesse. ff. de
sepul. uio. l. ii. §.
si. ad plures d. p.
cu. l. 3. in populari-
bus. in prin. cum
suis concoz.

l In sup. ad bu-
lus. §. intellectus
et precedentis et
sequentis etiam

scire debes quod composit. no. §. e. c. i. li. vi. in glo. qualiter utraqz
q lapsis temporibus illius decre. i. pars appellans que. i. tam-
pora illius decre. non fuit appellationem prosecuta: potest electio
nem uel prouisionem impugnare per modum querelae ex eisdem
causis ex quibus appellauit uel ex aliis: quia tempus illius con-
stitutionis non statuitur: ut post illud sup. illis uel aliis non au-
diatur appellans: sicut dicitur in iudicialibus appellationibus:
de ap. cum sit romana. et sicut dicitur in decre. cupientes: et uide
quod ibi no. in. §. si uero in glo. infra idē: sed statuitur ad hoc ut
post illud tempus pcedi possit pns absentia non obstante. Itē
scias q forma decre. ut circa. quo ad illa obiecta in quibus requi-
ritur ipsa forma duplex est. una q in appellatione omnia et sin-
gula exprimantur in instrumento publico seu litteris et. Secun-
da q sup. obiectis debito modo iuretur. si prima forma seruetur
sed secunda non: quia non iuratur: uel non debito modo non au-
ditur appellans etiā sup. expsis. §. e. ti. is qui. li. vi. Si uero seruetur
forma secunda quia debito modo iuratur sed non prima q
non debito modo exprimitur: tūc aut nihil exprimitur aut aliqd
exprimitur debito modo aliquid non. Primo casu nō auditur ap-
pellans nisi in casibus exceptis in decre. ut circa. in. §. nisi. in fi.
Secundo casu auditur sup. expsis. Item in predictis casibus ex-
ceptis s. sup. obiectis non specificatis non etiā si uelit iurare q
circumstantias de nouo pcepit. ut. §. ii. kn. hec uera quo ad. illa ob-
iecta in quibus forma requiritur et artat constitutio. Si uero pro-
pter aliqua appellat in quibus artat constitutio et ppter aliqua
in quibus non artat. ut. §. i. Respo. tunc licet neutra forma seruetur
audatur appellans illa psequens que constitutio nō respicit. his
uifis psequor litteram.

i Appellans. uel adherens quia de utroqz loquitur decre. ut cir-
ca. uer. alioquin. Alter ergo qui nec appellans est nec adherens
bene admittetur: cum cesser in eo ratio posita in fi. huius. §.

m Querere simplicis. nūquid ergo reprobat op. cōpost. de qua
dixi in prin. huius pns dic q non. ipse enim non fuit locutus de
pena decre. ut circa. quam etiam non uidit: sed de pena decre. pri-
me que hoc solū habet q post tempus ibi statutū proceditur in
pns absentia. sed decre. ut circa. imponit penam non seruanti for-
mā in iurādo. q nō auditur etiā sup. expsis nō seruā in expi-
mēdo q nō potest obicere non expressa. simplr ergo in penā ab

los^s prosequendo: licet appellan-
ti possit assistere ne colludat^b. non
tamen ei propter hoc prosecutio-
nem proprii interesse denegamus

Insuper^k si appellās ab electio-
ne postulatione uel prouisione per
uiam querelae^m simplicis causam a-
gatⁿ uel eam appellato agente de-
fendat: repellitur^o ab obiectibus
in appellatione sua expressis^p et a
liis^q nisi constiterit ipsum formaz
seruasse predictam: preterq^r in ca-
sibus in constitutione premissa ex-
ceptis: etiam si appellationem ip-
sam non prosequatur nec exhibe-
at: et illa se asserat nolle uti: dum

obiciedo repulsus: nec per uiam qrele possit obicere: et hoc uult iste. §.
sed puniatur solū in pcessu fiēdo in eius absentia et p appellationē pse-
qui potest obiecta in eo statu quo cām inuenit: ergo et p qrelā et sic uerū sit
dictū. cōpost. cū ergo diuerse sint culpe nō mirū si diuerse sint pene: et si
quod no. §. e. cumana in ulti. glo.

tamen de ipsa^r coram iudiceⁿ fiat
fides^t: quia per ipsam ius repellē-
di eundem aduersario est ques-
tum. Illius uero constitutionis for-
mē omisio licet appellantem ab
obiectibus in formam electionis
uel personas eligentium uel electi
propositis uel proponēdis: et eorū
facienda probatione repellat pro-
bationem tamen factaz super his
per aduersariū confessionem uel a-
lias legitime non confirmat.

¶ Plurimqz^s ecclesiis nedum
quod dolentes^o referimus
presidio^r facultatum priuatis sed et

n Agat. fa. de ap. cōcerta-
tōi. li. vi. et qd no. post in
no. et osti. de ap. dilecto.

o Repellitur istante ap-
pellato ut dicam in fine
huius partis.

p Expressis. si intelligat
singulariter et clare: tunc
exponas quod sequitur
formaz seruasse predictā
s. in iurando. cū enim nō
iurās nō audiat etiam
sup. expsis p uia appella-
tōis: ergo nec p uia qrele
de re. iur. cum quid li. vi.

q Aliis non expressis.

r Preterq^r excipit a uer-
bo aliis. et est sensus. ap-
pellans qui formam nō
seruauit in exprimendo
audiat sup. nouiter emer-
gētibz uel ad noticiā p-
ueniētibz uel sup. quibz
supuenit pbandi facul-

tas. illis ergo casibus nō excludet etiam per uiam querelae.

f Nolle uti. uidēs. n. appellans q formā nō seruauerat de cōcilio aduo-
cati celat appellationem. uel dicit q illa nō uult uti: ut causaz per uiam q-
rele psequi possit. Et facit hec littera ad questionem. an inuito impetra-
te is q quē impetratū est possit uti rescripto: de qua satis scripsi post in
no. et osti. de testi. spo. ex conuentione. Jo. an.

t De ipsa appellatione in qua non fuit forma seruata uel illorū expres-
sio facta.

u Iudice coram quo per uiam querelae simpliciter agitur causa.

x Fides. plena nec sufficeret illa semiplena: de qua no. cōpost. c. i. §. e. li.
vi. in glo. quid si papa: ubi dicit per unum testem et lras quas pcurator
absentis de cuius pcuratorio constat uult impetrare super appellatione
probari appellatum. Illud. n. locū habet quo ad pcessum in pns absen-
tia faciendum et quo ad pbatōem deuolutionis. sed hic loquitur de pēa
repulsionis ut statim sequit. Itē illd corā iudice appellationis: hoc coram
iudice qrele. Itē ibidē de pbatōe appellationis: hic necesse est ppare for-
mam appellationis. uidēs autē per hoc quomodo expedit appellato q
sibi in forma publica appellatio intinetur. supra. e. c. proximo.

y Questum optime concoz. §. e. ab eo li. vi. et cum hoc respiciat fauorez
appellati eo paciēte bene procederet obiectio ad hoc. §. prox. non sic in
casu illius decre. ab eo ut ibi no. in ulti. glo. Jo. an.

z Forme. si intelligas de forma iuramenti planū est si de forma expres-
sionis idē cuz distinctione quam scripsi. §. §. prox. in prin. hoc dico quo
ad repulsionem de qua sequitur.

a Legitime. si ergo inuito appellato fieret probationum receptio super
articulis super quibus recipi non debebat hoc sibi non nocet. consuene-
runt articuli admitti saluo iure impertinentium et non admittendorū
de quo scripsi de offi. dele. cum contingat super glo. penultima de testi.
ex parte.

b Non infirmat. bene cōcoz. de accu. c. i. z. ii. li. vi. et fa. quod no. §. e. si for-
te. li. vi. in. v. glo.

c ¶ Plurimqz^s casus. sine speciali licentia pape nullus prouidere po-
test ecclesie cathedrali clero carēti et populo christiano. Religiosus
per prelatum licentiarum non debet ut tali puiioni consentiat. consentiēs
etiam si fuerit consecratus priori prelato subiaceret: nec in episcopum reci-
pitur: nec ad aliquem honorem pmouetur. que contra fient irrita decer-
nit. Et sunt tres partes. In prima constitutionis causa. In secunda con-
stitutio. In tertia protestatio. Secunda pars quam summam quattuor

facit. Primo prohibet provisionem fieri. Secundo licentiam dari. Tertio ponit consentientem. Quarto decernit. partes patet: et summe fuit honestum quod hic dicitur.

d Valentes concor. s. de ce. le. mis. dolentes. s. de stamo. recolentes. i. e. ti. attendentes et de censu. ad nostrum. in prin.

e Presidio. id est subsidio sine quo spiritualia diu esse non possunt. i. q. iii. si quis obiecit.

f Et populo certus est quod clerus et populus sunt diuersa: de prinil. ex parte. de sen. ex. si sententia li. xi. quid si habet alterum tantum hic et. i. e. c. ponitur copula. per quod uidetur quod carere debeat utroque. habens autem alterum non caret utroque. et sic non uidetur artare consilio. ut de simile habens codice non includitur sub carentibus decreto et codice. habens panem non includitur sub carentibus pane et uino. habens argentum non includitur sub carentibus auro et argento: ita non includatur ecclesia habens clauum uel populum sub carentibus clero et populo. alias non esset diuersum dicere clero et populo et dicere clero uel populo: et esset hoc

incidere in improprietatem locutionis sumendo copulam pro disiuncta que improprietates excusande sunt non sequende. ut no. de uer. sig. preterea. pro hoc facit: quia foret absurdum quod illi clero uel populo quem habet ecclesia subtraheretur episcopus: et hoc multum urget. Contra carere est non habere: sed si dixisset si non habeat uel nisi habeat clero et populum propter copulam requiritur quod habeat utrumque: ergo si habeat alterum tantum artat consilio. et idem in predictis exemplis si dicatur si non habeat uel nisi habeat decretum et codicem: requiritur quod habeat utrumque. Idem cum dicitur si non habeat panem et uinum argentum et aurum et in similibus: ut cum dicitur nullus eligatur nisi habeat uel si non habeat etatem scientiam et mores singula requiruntur: ut. s. e. cum in cunctis. Idem si dicatur si careat scia moribus et etate: facit de eia. et qua. eam te. Pro utraque parte posset induci. ff. de re. du. sed is qui ducenta. s. utrumque. egeret declaratione. sed primum plus placet.

g Christiano. talia loca que sunt in potestate hostium non desinunt esse sacra. ad. l. cum loca. ff. de reli. et sumpt. fu. Responde ut no. vii. q. i. pastoralis in si. non putes tamen quod sit necessarius quod locus sit captus ab hostibus satis enim est quod clero careat et subditis christianis per uerba huius de cre. licet non sit in hostium potestate.

b Religiosos. qui laborant ad hoc etiam interdum importune et percontant ut dicere possint cum psalmista. Laqueus contritus est et. ps. Nisi quia dominus erat. Vidi iam religiosum consecratum ad titulum qui non erat in rerum natura: nec fuerat quod patere posset per prouinciale.

i Superiorum. ad quos spectat quouis iure prouisio et maxime quam oportet principales patriarche et quidam archiepiscopi qui sub eis sunt commouuerant hoc facere.

l2 Deceret. viii. q. i. qui episcopatum.

l1 Uagationis. consueuerunt tales discurrere. et uicarias episcoporum querere maxime habentium in dioc. latas interdum principibus adherere familiariter qui causa honoris querunt habere capellanos episcopos.

clero carentibus et populo christiano multos frequenter et religiosos presertim improvida superiorum prouisio ad pontificatus assumit honorem: qui nec ut expectaret prodesset nec preesse ut deceret ualentes: instabilitate uagationis et medicitatis opprobrio seueritatem pontificalis obnubilat dignitatis. Volentes igitur contra temeritatem tam facientium quam ut frequentius recipientium prouisiones huiusmodi prouidere: de consilio fratrum nostrorum statumus: ut nullus de cetero quatuorque dignitate prepollens: nisi specialiter super hoc auctoritate sc. ap. fulciatur: de pastore prouideat cathedra: licet ecclesie sibi qualitercumque subiecte: que clero careat et subditis christianis nullusque religiosus a suo nunquam prouisioni tali consentiat licet

m Opprobrio. nedum in episcopo sed in quolibet clerico. xciii. di. diaconi. ult.

n Seueritatem. alias temeritatem de qua. i. de penis. si quis sua dente circa si. Jo. an.

o Obnubilant. saltem quo ad uulgus. de hoc. xciii. di. legimus facit. s. de prinil. c. i.

citur prelato quam si licentiatum etiam huiusmodi prouisioni consenserit: et episcopus se fecerit aut permiserit consecrari: in episcopatu nullatenus recipiatur honore: sed in tante ambitionis penas sub religionis ac monasterii sui prelato semper sic degat humilis iacetque prostratus quod nullus eidem in religione sua uel extra ad gradum honoris uel administrationis cuiuslibet sit ascensus. Nos enim quicquid contra premissa uel aliquid quod premissorum contigerit attentari: irritum decernimus et inane: contraria quacumque consuetudine non obstante. Sane circa prefatas ecclesias premissa sic specialiter prouidenda decernimus: quod circa prouisionem quarumlibet aliarum facultati superiorum nec coartare intendimus nec ultra iuris consuetudinis limites

p Quantacumque propter patriarchas hoc dicit ut predicti.

q Speciali. si ergo habet generalem auctoritatem prouidendi episcopis spectantibus ad prouisionem papalem non sufficit per hanc litteram

r De pastore. uirtute hic uocabulo generali. ut archiepiscopos episcopos et etiam patriarchas comprehendat alibi latius. s. e. ne pro defectu dicitur. iur. quibus

s Cathedrali. in aliis locum non habet ut in fine.

t Qualitercumque non distinguit ergo siue plene sub sit siue quo ad prouisionem tantum.

u Christianis. circa. liii. patriarchales sedes principales quod diu sunt in potestate infidelium uel scismaticorum prouidit bonifacius in sua extranea. sancta romana.

x Prelato. qui contrafaciens puniendus esset pena arbitraria ex quo circa ipsum certa hic non statuitur de off. dele. de causis.

y Licentiatum etiam. ergo et habita licentia consentire non potest concor. s. e. quorundam. s. i. in si. li. vi.

z Et in episcopis. no. quod ex solo consensu non est locus penis in senioribus. sed tunc demum cum sequitur consecratio. hoc probat per copula.

a Permisit. in absolute coacto cessaret pena. s. quod maior causa sacris. nec imprimeretur character. s. de bap. maiores.

b Honore. quia nec admittitur ad executionem pontificalis officii nec permittitur pontificalibus insigniis uti: et sic minus poterit quam alter episcopus nullius ecclesie de or. ab epi. c. i.

c Monasterii. includit etiam canoniam regularem de eta. et qua. intelleximus de prinil. cum olim. ii. in prin. et per hanc litteram patet hanc penam solum in religiosis locum habere.

d Prelato. ergo per talem promotionem non fuit soluta obedientia. secus si prouisio tenuisset. xviii. q. i. c. uno. xvi. q. i. ne per cultu. libz

e Prostratus. concor. de deci. quis sit. in si.

f Cuiuslibet. concor. i. de regula. ut professores et per hoc excludit etiam temporales.

g Vel aliquid. igitur prouisio de tali ecclesia facta non ualeat: nec licentia consentiendi religioso data uel ipsius consensus uel consecratio subsequuta quo ad ipsius executionem: non dico quo ad characterem. sed quod no. s. de conse. di. y. manus in ult. glo. et facit quod dixi. s. de consue. pro sup. i. glo. Item nec ualeat promotio facta de tali. contra proximum dictum.

h Non ob. multa filia uide de costi. c. i. li. yi. i. gl. pe. et concor. i. e. statum

i Prefatas. cathedrales clero careres et populo christiano.

l2 Aliarum. non cathedralium uel etiam cathedralium habentium

clatum et populum christianum.

Ampliare. simile de innovatōe dicitur qd ius vetus p̄servat nouū autēz non creat. de priuile. ex parte. i. in fi. z. c. quia intentiōis et optime cōuenit huic finī extraua. clauē. que incipit meruit. Jo. an.

m Mod circa. breue et utile de terminas decre. quorūda. s. e. li. vi. z. approbans qd ibi nō. io. mo. z. archi. z. qd nō. s. e. ti. indēnitatib. bus. s. sanc. i. iiii. glo.

n Electiones. passuas. nam p̄ s̄tō hic. declarata loquitur qn̄ reli

giosi eliguntur quicūqz sint eligētes religiosi uel alii. Et dic electio nes postulationes p̄uisiones uel qualibz uocationes. ut ibi

o Discordia. hoc quo ad medicātes circa quos p̄uissum ē qd ex electiōe i discordia facta de ip̄is extra administrationis sui ordi nis nullū ius ei acquiratur nec audeant consentire.

p Minoritate. hoc quo ad religiosos non mendicantes. circa quos statutu fuit idem circa electiones factas de i. s. ad quas cūqz prelationes a minori parte numero.

q Constatōe. s. e. quorūda. z. pater per singulare. qd non loquitur de decre. indēnitatibus. Item illa non tractat solum de discordia z. minoritate numeri. immo tractat in forma scrutiniū. z. p̄promis si de numero duplo maiori. Item maiori non duplo maiori. Item minori. s. illa quorūda. solū tractat de electione discordi z. facta p̄ minore. partem numero. fateor tamen ab idēitate rōnis hoc quod hic dī etia. i. numero de quo loquitur decre. indēnitatibus locum habere. z. saltem quo ad. s. si qua uero.

r Que in facto. nō in fictione. hoc intendit. si ex. x. electoribus viii. elegerunt medicātes. duo alium uel s̄dicūt s. i. istos duos aliquid opponitur. p̄pter quod negat ip̄os uocem habuisse. ut quia dīr excommunicati suspensi irregulares. priuati ea uice. p̄tā te eligendi uel his similes. p̄pter quod dī totū capitulū eligenti um in illis octo p̄sistere. z. p̄sequēs electionē fingi p̄cordē hoc non inuat mendicantes. Item si ex. x. canonicis uel monachis qua tuor rātū elegerūt religiosū non mendicātes. qui dicit illos sex ut tres ex ill. fuisse tales ut. s. per qd cōcludit fingi electionem suam factam a toto capitulo uel a maiori parte hoc eum non inuat. S. z. quero si ita est qd uoces in iuris effectu alias nō ualentes. ut exco

municatoz z. his similiū computatur in numero quo ad hoc ut reliqua electio dicat discors uel facta p̄ minores partem. an pre dictoz uoces augeat ē numerum z. suffragiū. in tantū qd ex illis uocibus sequi possit cōfirmatio. que alias fieri nō possit illis ex clusis. ut patere potest i p̄dictis termis de electo. per. vi. de. x. qui. vi. omēs uel tres ex eis sunt excommunicati uel similes. Aperte dis co qd non quo ad casus decre. quorūda. quia in quolibz p̄dicto rum casuum cōstō saltem nocet. quia. s. impedit medicātem z. non mādicātem quēlibz suo casu sed coelectū non inuat. nec hoc collī gi poterit ex uerbis uel mēte cōstōis ipsius. Non enim hoc ipso qd non ual. electio medicantis facta in discordia ualet electo co/ electi. alias sequerēt qd si ex. xx. canon. xvi. elegerūt medicātem ualeret electio facta p̄ duos. Item nec sequitur qd si ex. xx. electo ribus. ix. elegerūt p̄fessū. qd per hoc ualeat electio facta p̄ xi. ut p̄z s. e. scriptū ad fi. z. c. indēnitatibus. s. si uero z. s. si qua uero. qd ergo non mutatur z. cetera. L. de testa. sancimus. nec correctiones iurium dilatamus. s. e. cum expediat li. vi. Sed in casu decre. idē nitatibus uidetur secus quo ad electum per scrutinium a duplo maiori numero a principio. uel p̄ accessum debito mō factum uel per compromissum cui minor pars se opponit. cuius confirmati onem exceptio partis aduerse impedire non pōt. z. sic erit in hoc

simile electioni cardinalium ut utrobiz uoces talium suffragiū offerat z. computentur in numero duarū partiū. ut in p̄stōe de. s. e. ne romani. s. ceterum. z. satis credo qd hoc fuit dī mēte. Si tenens p̄rarium dicere po test qd illa. decre. dicit etiam co casu officium p̄firmatoris non deficere hoc ergo uenit in exaie electionis. an ex uocibus eligentiū sit canonica

Sed si hec lra ibi i. s. s. s. que dicit si. alias inuēta fuerit z. cetera. itelligamr alias. s. qd consideratiōe numero facit p̄ p̄rio di cro. qn̄ uero electa est a maiori parte sed non du plo maiori. tūc cum ad mittantur partis mino ris exceptiones licet fū marie cognoscende. uis detur quodlibz. non quo ad administrationē ipe diēda. nī quoad electio

ramus^r Dem

Tatutum^r super bonis a p̄re latis cathedralium regularium z. collegiatarum ecclesiarum dimis sis aut obuenientibus tempore uacationis earū futuris successoribus fideliter reseruandis editum locum declaramus habere i omi

nē cassidā hec obtici poterūt. z. i. his ēt expepedirz dēlatō z. ēt circa uoces absentium non uocandoz uel uocatorum. qui uenire noluerunt uel ex pressē renuntiauerunt. quas computari sonat i absurdum. l. z. hoc uideat ex fictione. Item de non constitutis in sacris in colegiis marium comu niter tenetur p̄ decre. ii. de tra. z. qua. quod illorum ratio nel computa tio non habetur. sic nec. haberetur illorum quicācanonici uel p̄fessi non ef sent. quasi sit mens huius. qd alias uocem habens ex fictione non exclu datur a numero talis autem uocem non habet l. z. iure nouo. Unde. idem uidetur de absente non uocando nel uocato qui uenire noluit. ut p̄dixi. unde nec in duabus partibus cardinalium eligentiū papam computamus non exclusos. l. z. non computemus excommunicatos ut in pre. decre. ne romani. s. ceterum. primum patet. c. ti. ubi periculum. s. sanc. li. vi.

f Declaramus. idem fertur olim bonifa. declarasse. ut scripsi in decre. in demnitatibus.

t Tatutum. Lasus emolumentum ex iurisdictione sigillo curie uel ali as pertinens ad prelaturam cathedralis ecclesie uel collegiate ea uacāte non obstante consuetudine dductis expensis reseruandum est successo ri. nisi tunc certe dignitati competat iurisdicatio cura ipsius emolumento reprobatur qd nō. s. e. quia sepe li. vi. z. approbat quod ibi no. archi. de quo statuto hic loquitur.

u Collegiatarum in aliis enim non habet locum decre. qz sepe. sed de cre. presente. de offi. or. e. li. de qua sit extensio. i. t. ii. qz in fi.

x Dimissis. per hoc probabat ibi archidi. qd decre. loquitur de bonis prelati distinctis nō d cōib⁹ prelato z. capitulo. alt. xii. q. ii. hec huius. z. c. non liceat. z. c. charitatem. z. c. illud. z. c. de laicis. z. q. v. sicubi. fa. s. ne se. ua. c. uno. li. vi. de regul. c. ul. e. li. sed littera alias undecumqz que hic seq̄ multum facit contra.

y Reseruandis. nec occupandis per collegia conuentus capitula uel si gulares personas ipsorum. circa quod. principaliter. p̄ouidet ista con stitutio. per quam autem sunt reseruanda. ibi dixi.

z Declaramus. hic patet qd reprobatur. non corrigit opinionem meam quia non statuit hoc esse de iure nouo. sed declarat hoc fuisse de ueteri z. approbat opt. archi. Sed uideam⁹ motiua. mihi prius uidebatur qd ex quo iurisdicatio transfertur in capitulum iure communi. qd omnis fructus iurisdictionis iure accessorii capitulo deberetur. sed archi. contra propter uerbum ibi positū uacationis tpe obuenientia. Item dicebat cap itulum habet custodiam z. administrat non suo sed alieno noie usui. pare igitur non debet quod habet custodire. ut dicebat bonifa. sic decla rasse. cum ultimo legi sextum. dixi qd non recederem ab opinione mea. nī si declarationem uiderem. Ad uerbum obuenientia respondebam per re latium que ut bi no. Ad id quod dicit de custodia respondebam qd in iurisdictione non succedat quo ad custodiam tantum. immo quo ad exercitium. alias sequeretur qd uisitando non posset procuracionem re cipere. de qua dicam. i. de bere. multorum. Status declarationi que iu stificari potest ex eo quod ibi notauī in prima glo. cum enim canonici uidentes fructus sibi deberi. uacacionem p̄lixam forte procuracionis diffi cultates ingerant. z. tardius eligunt. qz propter fructus iurisdictionis.

b

nel sigilli si eos perciperent hoc contingere posset. merito et hi censentur esse prohiberi.

- a Emolumento. idē uerbu de simo. nēo. i. pri. de testi. c. i. li. vi. i.
- b Ex iurisdictione. ex qua solumtur officio pene pecuniarie uel emendat. de. de offi. or. dilectus. facit de sen. ex. uenerabilibus. §. deniqz li. vi. et qd no. de pen. licet forsan. et loquitur de quora litis que de consuetudine de beri potest secundū guil qui hoc no. in spe. de sa. la. §. i. uer. si uero ordinarius et se. quod non placet per decre. cū ab olim de ui. et ho. cle. ut ibi dixi.
- c Sigillo. siue ad usū causarum. ut cum sit littera citatoria uel aliquid tale. siue ad pētus puta quia recognoscuntur uel publicantur sub sigillo curie forte cum non sit ibi usus tabellionum. facit de fi. instru. cum dilectus et fo. compe. rōana ad fi. li. vi.
- d Uel secularis. ut qz prelatus temporalem iurisdictionem habebat in loco. de ap. si duobus. de delic. pu. c. ii. io. an.
- e Consuetudinem. No. quia decre. quia sepe. uiciat non solum consuetudines. sed etiam privilegia et statuta. hic uerum solum consuetudinem. dico qd hoc ipso qd declaratur istud statutum locum habere i casibus p dictis cuius statuti pars est uiciare privilegia consuetudines et statuta. contraria ergo. et illa quo ad hos casus sublata dicantur. sed puto qd consuetudinem que secuta esset constitutionem ipsam qz sepe. hec littera tollere noluit. ne ob. decre. i. de consti. li. vi.
- f Expense. hoc etiam tenebat ibidem archi. ut qz salaria dantur officiali qui iurisdictionem exercet uel qui sigillat. uel fiunt expense in ministris chartis cera et similibus. facit. §. e. ut preterite. xii. q. ii. hec huius placiti. ff. de admi. m. cū plures. §. i. et ii. ff. de tutel. et ratio dis. l. i. §. sed nōnullos ff. de pe. here. si quid. §. sicut.
- g Singulares personas. salua pace componentis hic remanet dubiū an hoc intelligatur de singularibus personis etiam ipsorum collegiorum et uidetur qd non. qz constitutio expresse tollebat quo ad hos contraria privilegia et c. Videtur contra. qz alias ista uerba sunt superflua. cum certum esset constitutionem ipsam extraneos non ligare. sed solum capitula personas ipsorum. per quod puto qd etiam de singularibus personis collegiorū intelligatur. et secundum hoc dicam ibi sublata privilegia et c. quo ad singulares personas collegiorum que non iure dignitatus hoc uideantur cum privilegia dignitatum ibi sublata non essent.
- h Dignitatum. Quid si ratione personarum uel officiorū. uidetur qd idem. intelligo hanc litteram siue dignitas sit in ipsa ecclesia uacante siue in alia puta qz archidiacono in ecclesia cathedrali hoc competit. uel in ecclesia collegiata hoc competit archi. qui tñ ipsius est. canonicus.
- i Emolumento. ergo secus si iurisdictione tantum.
- k Speciali. puta statuto facto in fundatione dignitatis uel ecclesie. xviii. q. ii. eleuterius de consue. cum dilectus. uel re iudicata. de re iudi. cum uer uel arbitrio. de prescrip. cum olim de arbi. cum olim.
- l Extendi. si. de of. ordi. presenti. §. porro. li. vi.
- m Um concessa. se summat inducens ius nouum et equissimum.
- n Superiore. qui sine capitulo solus hoc potest. supra. e. si religio sus. ii. Respon.
- o Provisioni. latum uerbum quod. comprehendere potest nomina cōmunem postulationem presentationem et collationem. et facit quod notatur. supra eodez. si compromissarius. §. idem in fine ultime glose. libro sexto.
- p Siquam. licet hic uideatur reprobare licentiam generalem. et merito quia forsan eligeretur ad locum cui non expediret illum prefici et forsa

emolumento^a quod pronenit ex iurisdictione^b et sigillo^c curie ecclesiastice uel secularis^d aut alias^e m^o decunqz quod ad prelatos ecclesiis non uacantibus pertineret: consuetudine qualibet contraria non obstante. Ita tamen qd in istis et similibus rōnabiles deducantur expense^f Eterū ad singulares^g personas ad quas rōne dignitatum quas obtinent iurisdictione cum et^h emolumento deuoluitur sede uacante de consuetudine privilegio uel iure alio spālⁱ nolumus pntē constitutionem extendi Dem.

prelatus licentiam specialem datus non esset ad illum tamen credo idem in speciali uel si exprimat locus puta qd consentire possit si eligatur ad talem prelaturam forte uacantē. cum ibi etiam sublit ratio ambitionis que sequitur.

q Ambitionis. que sepe religiosorum oculos excecat. §. e. quorū dā in prin. li. i.

Um concessa^m religioso a superiore suo licentia ut electioni uel provisioni siquam^o de ipso contingeret fieri: suū dare possit assensum: ambitionis uicio uiam parat. nullius eam existere uolumus firmitatis. Lemēs. y. i. cōcilio mēensi.

De renuntiatione.

Um illusioⁿ et uariatio in personis ecclesiasticis^m maxie^o sint uideantur pnti constitutione sancim^o: ut si quis ad cedendum pontificali aut alii cuilibet dignitati uel bene

r Nullius p hoc dico qd etiam electioni prius facite ipso ignorate consentire non posset quasi superto danda sit talis licentia facit de concess. preben. c. i. li. vi. uer. subiunctus in fi.

s Similitas. si ergo ex tali licentia pntiret. cōsentire non ualeat. et priuatus esset omni iure sibi ex electione quesito suo

pra co. si religiosus. i. respō. li. vi. et satis uidetur hoc esse de mente ueteris iuris in quantum pre. decre. i. et ii. rñ. loquitur de electione facta et c. qd sit. tamen tenebamus contrarium dicentes qd sicut male facit abbas absolvens manachum ad aliud monasterium. nisi illud habeat paratum. et constet qd illum recipere uelit tamen ualeat si hoc facit. et de hoc per imo. de renun. c. si. per osti. de iureiur. sicut ex lris. ita male faciebat prelatus talem dando licentiam. tamen data tenebat. per quod uideret qd ualere talis licentia si daretur clerico seculari de consentiendo et transendo quia quo ad solum consensum non est necessaria propter uim enim professionis magis notatur ambitio in pfecto. et licet actiua potestas eligendi non deat ad beneficium non uacans de concess. preben. constitutus. passiuā bene datur. de transla. c. si. de fili. presby. c. i. et ii. li. vi.

t Um illusio. Casus. renuntiatio dignitatis uel beneficii scā per procuratorem ad hoc constitutum tenet licet prius procurator fuerit reuocatus ipso tamen et superiore cui fiebat cessio ignorante nisi per maliciam ipsorum uel aliorum reuocatio ipsi fuerit occultata. ponit dictum et exceptionem a dicto ibi nisi forte. et determinat no. per inno. §. e. ueniens que quasi ad inno. archi. §. e. c. ii. li. vi. Item no. per gos. inno. et osti. et egi. §. codē quidam.

u Illusio. idem uerbum de postu. bone. ii. uer. nec nocebat. de re iudi. cum olim de ali. iudi. mu. ca. fa. c. i. et de ap. suggestum. §. preben. dilectus. ff. de re. iudi. si pretor de iudiciis in nomult. §. de re. permi. c. uno. et ponitur pro deceptione uel derisione.

x Ecclesiasticis. de iurepa. cum autem. §. de elec. publicato. et eo. i. nulli. li. vi. viii. q. ii. dilectissimi.

y Maxime. hoc dicit quia etiam laicis regulariter prohibetur uariatio. de quo satis no. de reg. iur. quod semel. li. vi.

z Cedendum. quid de procuratore dato solum ad petendam licentiam cedendi. Dicebat yin. de elec. cum post petita. per uer. ibi obtenta et inno. in decre. quidā per decre. lecta. et c. qd ualeat reuocatio etiam post petitionem presentationem superiori nec ob. quod of. §. postu. cum ista non fiat ita publice et solēiter ut illa. et cū hic nullius interfit. et sic soluitur de postu. bone. ii. uer. nec nocebat. Sed si superior ignoras reuocatores dedit licentiam. et licentia scdm ino. quis secūdu eū distinguere possit. an per procuratorem. an per

minutum petierit cessionem ad quod facit littera sequens et quod
i. dicam. Satis dici posset per hanc decre. quod si procuratori ad
hoc constituto et hoc petenti data sit licentia cedendi priusquam re
uocatio perueniat ad procuratorem uel superiorem. cessante ma
litiā cogatur cedere per decre. quidā. de postulatione uero post
reuocationem su
periori presenta
tam quid iuris.
scripsi post osti.
in pre. decre. bōe
uer. nec nocebat
super uerbo nō
tur.

Procuratorem
non uideo quo
ad hoc sit ius di
uersum constitu
at unum uel plu
res insolitus uel
coniunctim laici
cum uel clerici
de procu. c. i. li. vi
uidetur tamen tu
cius constituere
clericum. facit quod
scripsi de prebē.
accedens.

b Sponte. secus
ergo si per iustum
mentum.

c Et libere. potest respicere libertatem constituentis. et facit. s. de
procu. accedens. et libertatem constituti. s. pure non i. die uel sub
conditione. sed hoc casu putarem idem. si tamen ante cessionem
et noticiam reuocationis dies uel conditio euenisset cum ex tunc
censeatur pura. ff. qui po. i. pig. habet. l. potior. ii. respō. et facit d. re
scrip. si pro te li. vi. et quod ibi no.

d Ignorantem planum est ergo quod si reuocatio peruenisset ad
procuratorem satis esset per hanc litteram. et sit ratio. quod talis pro
curator censetur constitutus ad negotium in quo sufficit quod reuo
catio ad ipsum perueniat. ff. manda. si mandasset. s. de rescrip.
ex parte decani.

e Quomolibet. puta expresse reuocando uel inhibendo uel ali
um ad illud constituendo. non reservato primo. de procu. non i.
iuste. Si uero mortuus fuisset prius ipse constituens planum est
mandatum tunc reuocatum et dicitur beneficium uacare morte
non renunciatione. de preben. dudum li. vi.

f Teneat. Vincen. primo uidebatur hoc tenere in pre. decre. ue
niens. sed subdebat postea. quod si constituens possessioni incumbe
bat et publice reuocauerat mandatum quod concedi poterat quod
renunciatio non tenebat. licet teneatur ad expensas et interesse ei
cuius interfuit. al. ff. si cer. pe. eius qui et quod habetur de prebē
dudum in si. li. vi. facit ad idem de procu. c. ul. li. vi. Si illud spe
cialissimum in carnali matrimonio contrahendo ut ibi no. cōcor
ff. de manumif. uin. l. si pater in prin. p. et contra. ff. de diuor. l. si
penituit. et uide quod quo ad casum istum tollit opi. di. qui dicebat in
preall. l. si p. quod sufficiebat procuratorem reuocatum l. non certioratum
ad hoc ut impediretur actus quem procurator gerebat ex quo ipsi
mandatarii non intererat. Alii dicebant semper procuratorem de
pressa reuocatione certificari debere per pre. l. si mandasset. ff. mā.
secus in tacita que sit per mortem. et sic rident ad. l. eius qui s.
prio dicto dicit. l. ista si pater quare dicunt alii quod aut mandatarii
us interuenit ut nudus mister. aut ut procurator. Prio casu reuo
catio sine certioratione ipeditur gerendum. et sic loquitur lex
illa si p. ubi filius erat pater minister patris quod probant. quod manumif
sus non est ipse sed pater. libertus. ff. de manumif. l. nepos. ff. de
turepa. filius. et sic loquitur. l. p. si penituit. et p. decre. ult. d. pro Scō
cāu cū procurator uerba datus incipiat in suam personā. ff. de cō
sti. pe. eū qui. s. si actori. Distinguit si actus gerendus est ad cuius

et requirit uoluntas dñi. tunc ut non ualeat actus sufficit reuocatio sine cer
tioratione exempli in translatione dñi rei mee ff. de rez. iur. id quod nostrum
sic loquitur. l. eius qui. s. quas uero. de dona. l. ii. s. si quis daturus. Fallit
saure liberationis. ff. d. solu. cū quas. s. i. et l. boies. s. si ticiu. Si uero ad ce
dendum non requiritur consensus dñi. ut si mandatur librum uel equum emi. reuo
cario sine certioratione

non impedit illum actum ut i
l. si mandasset. Quicquid
dicat in aliis casibus quo
ad casum istum reuocatio si
ne certioratione procura
toris uel superioris si i
pedit cessionem l. manda
tarii non interfit. et tracte
tur de pēdo dñi ratio
cōstitutionis ponit in prin
cipio. et pcor. quod no. ff. d.
pbe cnp. l. i. in fi.

g In Janibus. s. pape si
fuit dignitas episcopalis de
transla. c. i. et ii. si inferior
in manibus confirmato
ris uel collatoris et si sit
inferior episcopus. de hoc. s. e.
admonet. et vii. q. i. c. p. s. d.
loco. No. tamen in o. s. e.
quod in dubiis non i. p. b. a. b.
liter dici in illius manibus
bus quem renunciare o. b. e.

De supplenda negligentia prela torum. Rubrica.

q **Alia regulares prelati**
prioratus ecclesias ad
ministrationes aut quod
uis alia beneficia ad
eorum dispositionem spectantia
cum uacant interdum committe
re negligunt uel conferre infra te
pus in lateranensi. concilio constitutum
diocesani locorum in non exemptis

re qui posset illum inuitum destituere.

b Facienda. si persona cui facienda erat cessio fuit expressa in mandato
illi facienda erat notificatio. Si uero mandatum erat generale. puta ad
cedendum in manibus eius qui recipere posset non uidetur iuuare no
tificatio. nisi scia sit illi qui recipit imputet enim sibi qui omnibus debu
it intimare uel saltem procuratori.

i Deducta. et d. hoc p. ipz fiat fides. simile. s. e. p. p. d. elec. p. s. o. c. s. p. c. n. l.

k Per ipsos. superiorem uel procuratorem.

l Alios. resolu. plurale in singulare. ut. s. de priuile. ut priuilegia. facit
ff. ui. bo. rap. l. p. r. c. ait. s. homines.

m Eorum alterum. satis est ergo quod impedita fuit notificatio facienda
etiam si alteri fieri potuisset.

n Peruenisse uidetur quod in hac intimatione seruanda sit forma decre.
cle. de elec. causam. ut ibi in fi.

o **Via regulares. Casus. si prelati regulares non conferunt. i. sex mē
ses prioratus administrationes et ecclesias uacantes que non sunt
de mēsa s. solent spāles l. obediētiarios rectores h. e. Diocesani**

autoritate sua uel applica si sint excepta conferunt illa p. o. i. s. quibus p. p. z
latos fuerat cōferēda. nec p. m. i. t. u. n. t. illa applicari mēsis p. l. a. t. o. z. uel p. m.
sionibus grauari. Declarant et decre. de of. or. presenti. et de prebē. cum
singula in talibus prioratibus et ecclesiis locū h. e. Et sunt quatuor p. res
Pria p. o. i. t. de negligentia regulariū in beneficiis conferendis p. diocesa
nes. supplēda et de mō supplēdi. Secūda de ecclesiis nō applicandis
mēsis p. l. a. t. o. z. nec p. n. s. i. o. i. b. u. s. grauandis. ibi eadem. Tertia determinat
de quibus ecclesiis predicta intelligatur ibi p. r. e. m. i. s. s. a. Quarta declarat
duas bō. i. f. a. c. i. a. n. a. s. ibi i. quibus. et quas op. i. n. t. o. e. s. d. e. l. a. r. e. t. i. d. i. c. e. u. r.

o Regulares. in secularibus ergo non haberet locum hec constitutio in
quantum ponit ius nouum et p. r. e. i. n. d. i. c. a. t. p. r. i. u. i. l. e. g. i. o. e. x. c. e. p. t. i. o. n. i. s.

p Prelati. si ad collegia regulariū sine prelato spectaret collatio. quod eē
potest. de regula. c. si. li. vi. prius ad prelatum et denu ad diocesatum de
uoluerit potestas. facit infra de preben. si de beneficio.

q Beneficia ecclesiastica et uide quod dixi de cle. coniu. iohannes.

r Dispositionem. i. collationem uel p. n. i. s. i. o. n. e. m. hoc dico quod si ad solā p. r. e. f. e. r. e. n. t. i. o. n. e. m. uel electōem ipsorum spectarent tunc ad confirmantem uel instituentem
tem deuolueretur potestas siue sit diocesanus siue alius.

f Committere uirum isto uerbo quod se plari excusabat dicentes quod illarum ecc
clesiarum non fiebat collatio uel p. n. i. s. i. o. sed solū quedā commissio quasi illi
esset castaldi ministri uel pedagogi.

t Lateranense. de p. r. e. f. p. b. e. c. ii. et si intelligimus de prioribus etiā cōuenia
b .ij.

libus. hic reprobat. opi. que hnt q tēpus generalis concilii. s. triū mē
sū locum habeat in prouisionibus talium sicut in electionibus. nam ut
dicebat ino. i. decre. ne p defectu de elec. inter electionem et prouisionem
diuersitatis ratio non apparet. quod composit. uerū esse dicebat i ppetu
is. sed non i temporalibus. hoc aut certū est q si prioratus est princis
palis prelatura in ecclesia
regulari collegiata et ei
prior pūa electionis p
uidet locum hnt caplin
ne pro defectu.

e Locorum. ergo non p
sonari. si ergo prelati
alterius dioc. h3 priora
tum quē cōferre negligit
in dioc. bono. ep̄s bo
no. supplebit. pbat hoc
decre. ii. c. i. ibi in tmo ep̄i
scopatu. nec distinguit
unde sint collatores fa.
quod dicam. i. glo. pri.

u Sua auctoritate. qd
sequitur et pcedit hoc in
prioratibus ecclesiis et
administrationibus nō
exemptis. etiam si prela
ti ad quos pūio perti

net sint exempti. de priuile. quoniam et c. ex ore. fa. de preben. c. i. li. vi. Itē
pcedit hic suppletio quam facit diocesanus suo iure. i. secundum seme
stre. quo lapso ad proximum superiorem siue sit metropolitanus uel
papa collo. deuoluitur. et c. ult. Non ob. lra que sequitur. qz licet circa ex
empta concedat papa ius suum. circa nō exempta non. Item licet con
cedat supplere uice sua negligentiam aliorum non tamen concedit dio
cesanis ut suppleant suam propriam. Sed modo remanet dubium fa
ris forte. nunquid in exemptis deuolutis ad ep̄m currat tempus seme
stre ep̄scopo. et si currit an ad metropolitanum deuoluatur potestas tē
pore lapso. an ad papam. et circa primum uidetur q non currat. i. de p
ben. si de beneficio et quod ibi no. in glo. sed nunquid. circa secundū da
to q currat. uidetur q ad papam non ad archiep̄scopum deuoluatur
ad hoc de de. egro. c. uno. li. vi. et uide quod dixi de here. ad abolendam
super glo. si.

x In exemptis. olim secus. et. sicut et de preben. cum singula in fi. li. vi. et
sic in hoc ius nouum inducit.

a Apostolica. concor. de of. or. irrefragabili de here. ad abolendam. de
de. egro. c. uno. li. vi. c. li. de sta. mo. c. uno. et. i. de sta. mo. attendentes de re
lig. do. quia contingit.

b Negligentia in quantum hoc decre. ponit ius nouum et preiudicat pri
uilegiis exceptionis non puto q locum habeat quando prelatus pri
uatus esset propter delictum. cum hoc non sit expressus. facit de elec. quā
q. i. respon. li. vi. secus in non exemptis. ut. c. in fi.

c Secularibus. facit de preben. cum de beneficio li. vi. facit hoc lra p eo
qd no. pe. et ab. in pre. decre. et. sicut. ubi dicunt q ad ecclesiam que con
suevit regi per seculares clericos monachi regulares presentare nō pos
sunt. quod uerum crederem in nō curatis. uel si pntant illū ut claustrales.

d Religiosis. concor. de re. eccle. non alie. possessiones. Dicebat ibi ab
bas q illud. c. non loquitur de conuentionalibus ecclesiis monachoz
sed de aliis quibus ministrare consueuerunt. et quod si per negligentia
monachorum deuoluitur ius conferendi talem ecclesiam ad ep̄scopū
non ponet ibi clericum sed monachum. quod hic approbatur et limita
tur per litteram que sequitur.

e De monasteriorum. concor. de preben. cum singula. s. prohibemus. li.
vi. Et quid si non sit idoneus in monasterio. ibi no. et optime facit bec
lra coniuncta cū illa ad questionem quam olim disputau. An is ad quē
deuoluitur eligendi potestas teneatur eligere de illo collegio unde tene
batur qui neglexit. quam uide in mercuria. sub hoc ti. Item bene facit
ad id quod scripsi. s. de elec. publicato in ultima questione.

f Eadem. iste. s. et sequens determinat no. per inno. et o. li. de preben. in
lateran. de priuile. pastoral.

sua i exemptis uero aplica auctori
te negligentia super hoc supple
ant eorundem prioratus ecclesias
administrationes et beneficia hu
iusmodi illa uidelicet que consue
uerunt per seculares clericos guber
nari secularibus clericis alia uero
que religiosi dūtaxat committi
sunt solita uel conferri religiosis
monasteriorum quorum prelati
huiusmodi negligentes fuerint cō
ferendo. Eadem quoque aucto
ritate diocesani suffulti nullo mo
do permittant. quod eidem prela
ti prioratus ecclesias administra

g Auctoritate apostolica in exemptis.

b Applicent. uide quod dicam. i. de sta. re. ne in agro. s. ad hoc
ubi p3 quod licet esset casus uniendo per ordinarios fieri o3.

i Pensiones de preben. auaricie. de cens. prohibemus.

k Nouas. que dicantur noue no. de cens. significauit.

tlones aut beneficia huiusmodi ap
plicent mensis suis pensiones
nouas eis imponant aut ueteres
augeant. siue que ipsis de nouo im
positę sunt sine auctoritate soluan
tur. Premissa uero de prio
ratibus ecclesiis administrationi
bus et beneficiis intelligimus que
non sunt de mensa prelatorum ip
sorum sed spales priores seu adm
nistratores seu rectores consueue
runt hēre. l3 priores seu administra
tores huiusmodi libere possint ad
claustrum cū oportuerit reuocari
in quibus etiam constitutionem

l Imponant. au
toritate sua als
ex causa possent
noue pensiones
imponi uel anti
que augeri p ep̄i
scopū de hoc de
cens. phibemus
q quomodo in
telligant inno. et
hosti. ibi dixi sup
glo. ii.

m Soluantur.
concor. pre. de
cre. significauit d
cens. et de iure
iur. iua nos. i.

n Premissa. s. que
dicta sunt. s. in. i.
et. ii. m.

o De mensa. il
la ergo non itel

ligerentur uacare et sic in illis non habebit locum quod dicitur
de negligentia supplenda ut probatur. i. de excels. pre. frequens
uer. quidam etiam. Item nec habebit locum quod dicitur de pen
sione imponenda uel augenda cum totum sit abbas. et abba
tes fructus talium possint uendere et locare. ut in pre. uer. quidā
et fa. quod no. inno. de sta. reg. c. ii. uer. prioratus.

p Cum oportuerit. idem. uer. de sta. mo. cum ad monasterium.
uer. tales. et uide quod ibi dixi. et qui de. uel uo. insinuante sup. iii.
glo.

q Reuocari. et in talibus claustralibus hnt locum quod dicitur
eos non debere stare solos. ut patet. i. de sta. re. ne in agro. s.
ad hoc. Sed aduerte quia non uidebatur q in talibus obediens
ciariis locum haberet concil. lateran. derisorium enim est dicere
q ep̄scopus hodie conferat monacho prioratum. et abbas cui
negligentiam suppleuit ep̄s cras reuocet illum. Nec dicas q sic
institutum per ep̄scopum suppletum abbas remouere nō pos
sit. qz nec plus nec aliter confert supplet q negligens. ut pbat
tur. s. i. respon. Item secundum illud aperta esset uia ad perpetu
andum claustrales. quod tamen etiam papa non facit. s. de con
fir. uti. uel inuti. ad nostram. et. c. porrecta. Volens enim abbas
preficere nepotem uel sibi carum. permittet labi tempus ut ille
denum per ep̄scopū institutus esset perpetuus et tali fraudi clau
denda est uia de diuor. quanto in fi. et ppter hanc causam com
muniter olim he suppletiones non fiebant. sed satis est q satis
fiat iuri in eo q suppletur q abbas facere neglexit. Nec potest
negari quin hoc sit utile. saltem enim erubescant abbates de ne
gligentia notari. Et scias per hanc decre. hodie teneri q manu
alia que nō sūt de mensa et temporales prioratus uacāt p mor
tem uel remotionē eorum qui presidēt illis. Unde et hodie papa
q recipit fructus uacantiū cecipit fructū taliū. Nec resisti pōt p hanc
et p lra sequentē. et tendit hoc ad noxā. qz superiores locor man
talia tales occupationes fructuum timentes dimittunt in talib
prioratibus illos quos alias remouerent et quos remoueri for
sitan expediret. et sic inducit hoc quasi quandam perpetuationē
claustralium Et ob hanc causam si assisterem pape consulerem d
clarari uel statui. q cum sibi reseruat uel alteri concedit fructus
uacantium in orbe prouincia uel diocefi. non includerentur ma
nualia. sed qdin duraret gratia. xx. uel alia quora de qua uidere
tur statumendum fructuum ipsorum manualium soluerentur priui
legiato singulis annis. et sic non impediretur claustralium prior

correctio et remotio. nec in illis privilegiatus frustraretur privilegio.

r In quibus prioratibus administrationibus et ecclesiis maius qualibus que non sunt de mensa.

c Constitutionem de offi. or. presenti. li. vi. et determinat quod ibi plire no. archi. et reprobatur quod ibi no. io. mo. q. dicebat priorat. commendaticiof. pprie no. uacat. et ideo in illis de cre. illam locum non habere. Sz si intellexit o. his que sunt de mensa. tunc uera.

t Statum. de p. ben. cum singula li. xi. et approbat. bat hic duas opinionones meas. ibi no. in. i. ri. i. iiii. et ult. glo. Prima. f. q. decre. illa locum haberet. etiam in prioratibus maius qualibus. Secunda q. locum haberet etiam in n. curatis. In secunda concordabat archi. In prima resistebat p. bas per id quod ibi in secundo resp.

damur illis optio. Dicebat etiam bonifacium consultum sic resp. disse. sed cum ultimo legi sextum quod inducit archi. p. se. reuol. uebam contra eum. Tertium est enim q. in perpetuis non daret optio etiam ante illam decre. p. decre. de multa. ergo de temporalibus debebat intelligi.

u Curam. hoc inducebat dubium an determinaret etiam uerbum prioratibus. et hic decidit in fi.

r Alium. puta secularem presbyterum. ut in dicta decre. cum singula in prin. de sta. mo. ne i. agro. Sz. cerum.

y **U**m ecclesie. Casus. dioecani seruare debent et a suis subditis seruari facere iura loquentia de qualitate personarum perficiendarum ecclesiis et nescio si aliquem fructum inducunt hec constitutio. Sed hoc scio q. in nouata sine penarum adiectionibus raro proficiunt. uide sub rubrica. s. de magistra. et potest exponi ecclesie. i. ecclesiastica ministeria. de elec. cu. in cunctis in pri. de quibus etiam potest intelligi. lz solum de regimine ecclesiarum uideatur hic loqui. nil enim interest. cu. nil nouum inducat.

3 Scientia. qualis scientia requiratur in episcopo et in aliis ministris et que sit eminens et que competens et quid de parum scientie an possit promoueri. et an peccet recipiendo officium ad quod scientia sua non sufficit. scripsi post inno. et osti. et copost. de elec. cum in cunctis. super uer. scientia.

a Etate. de ordine nihil dixit. sicut nec decre. eam te. s. e. Et uide quod no. de preben. si pro pauperibus. li. vi. in glo. ii.

b Docet. facit. s. de elec. q. sit in prin. li. vi. ubi de hoc.

c Ratione officii. excitat ergo ipsorum officium. non constituit illos delegatos. s. de offi. or. licet et c. penul.

d Precipue. duplex punctatio.

e Canonica. s. e. per totum de elec. cum in cunctis. et c. nihil. de preben. graue cum fi.

f Subditus. non sufficit prelado q. sit bonus in se. nisi etiam sit

quantum est in se bonus in subditis. de sumo. lz in prin. cu. concor.

g Diuinam offensam. concor. huic fini de elec. ubi periculum. s. qui autem. et c. perpetue. et c. commissa in fi. li. xi. et j. de censu. ad nostram in fi.

b Ultionem. specialiter circa hoc statutum de generali uide quod no. de treuga et pace. c. i. de celebra. mi. f. dolentes. de elec. generali. li. xi. io. an.

i Tbi qui. Casus in cap. cathedralis ecclesie uel collegiate uoce

non habet qui non est subdiaconus habes beneficium cui annexus est ordo post annum nisi prius impedimento cessante promoueat ad illud in capitulo uocem non habet donec fuerit ordinatus. et interim perdit distributionem dimidia. Partes sunt due que satis patent. causas dedit constitutioni quod no. osti. de preben. extirpan. de. s. qui uero. ubi dicit esse equum. quod sicut minor subdiacono non eligitur. ita nec eligat. ut bene conueniant electus et eligentes dicens ibi p. constitutiones legatorum in prouincia prouincie sic esse statutum q. non existentes in sacris non habeant uocem. talem autem constitutionem facere possunt nedum legati sed etiam episcopi. ut scripsi post

ribus uel etate grauius propter hoc prout docet experientia nonnunquam perferant in spiritualibus et temporalibus detrimenta. Nos uolentes per locorum dioecanos qui bus ratione officii hoc compertit precipue super hoc diligentius precaveri eis districte iniungimus. ut ipsi si statuta canonica que super preficiendis personis in huiusmodi ecclesiis hactenus emanarunt. diligentius per seipsos obseruent. et faciant a suis subditis inuiolabiliter obseruari si diuinam offensam et sedis apostolice debitam uitare uoluerint ultionem. Dem.

u Tbi qui diuini in cathedralibus uel collegiatis secularibus uel regularibus ecclesiis sunt mancipati officiis uel mancipantur in posterum ad suscipiendum

eum de offi. archipres. c. si. unde constat q. multi episcopi tales constitutiones habebant. no. etiam ipse osti. e. t. de offi. archipres. c. ii. q. sicut iter cardinales nullus est quin sit saltem diaconus. ita et iter canonicos nullus deberet esse quin esset saltem subdiaconus. ar. s. e. queris. de conse. di. i. epus sacrificans. et c. iubemus. facit quod dicit canon illicitum esse eum qui non sit in ordine ecclesiasticis misceri tractatibus. xcyi. di. satis euidenter. tales enim retrocedere possunt a statu clericali. de elec. cum ex eo. li. vi.

k Regularibus. si ergo in ecclesiis regularibus non constitutus in sacris uocem non habet. ergo nec in numero computatur. de facto non de fictione. ut no. in cle. s. de elec. quod circa. in si. penul. glo.

l Mancipati. q. nuncupati electi uel deputati. et q. mancipare est. amittere uel in seruitium uel potestatem reducere. ideo ueritur hoc uerbo quod et habetur. xxviii. di. de his in prin. i. q. iii. saluator ultra medium. In his ergo qui non sunt deputati ad diuina officia: quales sunt conuersi uel professi laici precipue in ecclesiis regularibus nihil puto mutatum per hanc constitutionem. et sic saluum manet quod no. de elec. ex eo q. li. vi. in fi. et ita seruatur. aliter sequeretur q. per hanc constitutionem moniales non haberent uoces in suis capitulis. que propter sexus fragilitatem non sunt capaces ordinum. de hoc. xxvii. q. i. diaconissam. hac eadem ratione uideretur q. extranei qui non sunt in ecclesiis instituti. sed in certis actibus habent uocem in capitulo non includuntur hac constitutione. q. intelligo nisi per ius capituli sue ecclesie habeant talem uocem i. alicui.

m Officiis. etiam si sacri ordines annexi non sint. et sic differt a proximo responso.

n In posterum. q. posteris indici possit asperior status non dubitatur. sed uidetur absurdum q. hic indicatur iam intulatis saltem non professis. hoc dico propter id quod no. de reg. iur. q. omnes li. vi. Item uidetur absurdum q. constitutio liget preterita contra id. s. de consti. c. si. discas q. hec decre. non priuat eos beneficio. sed solum uoce capituli. et tunc certum est q. cu. beneficium assumpserit ut expediens et necessarium officium ecclesie

b. iij.

gerat si in grueret necessitas cum ad sacros ordinari et hoc renueret. pef-
set etiam priuari beneficio. s. e. queris. Non manducet ergo qui non uult
labo rare quod primo in contrarium allegari locum habet in continen-
tia que non indicitur inuito. xxxii. q. i. integritas. quod dixi secundo no
ob. q. uia constitutio ista non ligat preteritas constitutiones. sed futuros
tractatus et actus capitu-
lorum. Item non nunciat
uocem in capitulo presti-
tam. quod esset respicere
preterita. sed prestanda
et sic respicit futura.

o Propensius. id est uer-
de of. or. c. i. deriuatores
exponunt. i. extensius. s.
illud ubi dicimus pten-
sius. sed propensius deri-
uatur a prope uel pro-
pere. quasi uelociter uel fe-
stine.

p Ut nullus iam institutus uel instituendus ut p3 p precedentia.]

q In capitulo. stallum choi non auferit. et per hoc uerbum patet qd si
esset actus expediendus ut a priuatis non a capitulo. ad talem bene ad-
mitterentur. per qd puto qd talis canonicus non in sacris prebendam et
domum optare possit. sicut constitutus in sacris. si ecclesie statum uel
consuetudo non obuiet. cu3 ille actus non sit collegialis et comperat ex
canonia et prebenda. non ex uoce capituli. sicut et potest delegatus da-
ri. de rescrip. statum li. vi. agere pro prebenda. de pba. ex lris epm so-
ciare et fructus percipere. de cle. non resi. ad audientia. ecciam defendere.
de concess. preben. ex parte de elec. generali. de re. ec. non ali. c. ii. li. vi.

r Concedatur. concor. s. de elec. constitutis. et. j. de regula. ut professores.
res. Sed quid si actum electionis imminetis participant sibi socii. ut
datur qd possint per ea que no. s. de elec. cum uintoni. in ult. glo. Contra-
rium crederem quasi sit inhabilitas in persona per banc litteram. per
quam etiam non credo episcopum ptra hoc dispensare posse. et facit uer-
bum nullo modo. infra proxi. responso.

f Constitutus. et habens etatem de qua. j. c. proxi. quod. c. fuit sume ne-
cessarium. ppter istud ut ibi dicam. Sed pone quod de facto nunc satis
occurrit. canonicus dum uacat ecclesia non est in sacris sed tpe quo im-
minet electio facienda est in sacris. h3 ne nocem in electione. si pondere-
mus initium iuxta ea que no. de elec. dudum. li. vi. uidetur qd non. qd tunc
non erat habilis. tu dicas qd satis est qd tempore faciente electionis sit
habilis. quod satis probatur. s. de elec. cu3 inter. k. in fi. z. s. d. excep. apo-
stolice. Idem enim diceremus de eligendo. ut in pre. decre. dudum. i. z.
ii. sic etiam is qui non esset canonicus tempore uacationis. si tempore
electionis canonicus esset admitteretur cum aliis et eligeret. et qui tempo-
re uacationis non esset in loco unde uocari deberet si tempore electiois

u3 esset. admitteret ad eligendu3 hoc. s. de elec. ecclesia. ii. Quod dicitur
in electionibus spectari initium. intelligitur de initio electionis non ua-
cationis. Sed fortius quero. nunquid canonicum non constitutum i sa-
cris in proximis temporibus ordinari uolentem. que tempora incidunt
infra terminum iuris datum ad eligendum teneatur socii expectare. ma-
xime si hoc petat. puto qd non quod bene probatur ne se. ua. c. uno. i. rñ.
li. vi. alias sequeretur qd secundum iura uetera impuberem cuius puber-
tas finitur. j. terminum expectare teneretur. uel absente in loco de quo
uocari non debet dicentem se uelle ad ecclesiam redire. uel excommuni-
catum dicentem se uelle absolutionem petere uel nouiciu3 dicentem se uel-
le profiteri uel his similia. Sed quid si nullus de capitulo est in sacris
tunc solus prelati expediat que incumbunt per decre. prece. et facit qd
scripsi de elec. cum ecclesia. Sed quid si ipsius prelati electio imminet fa-
cienda et nullus de capitulo est in sacris. hic satis crederem qd superior
habeat expectare lapsum termini iuris. facit predicta decre. unica ne se.
ua. ii. respon. et de elec. comissa in prin. li. vi. licet ergo canonici qui sunt i
sacris non expectent cōcanonicum. cum ipsi sint capitulo. superior tñ
qui h3 uti iure deuoluto. ut pene deuolutionis sit locus habebit necesse
usq3 ad iuris terminum capitulo expectare. et hec etiam egerent decla-
ratione. et repetita intelligantur. j. pri. respon.

t Prebendas. in collegiatis ecclesiis ut. j. dicam.

u Ceteri. non dicit sacri per quod dico etiam in minoribus hoc locū h3e

dos sacros ordinēs propensius
inducantur statuimus: ut nullus
de cetero in h3mōt ecclesiis uoces
i capitulo h3eat etiā si hoc sibi ab
aliis libere concedatur nisi saltem
in subdiaconatus ordine fuerit cō-
stitutus Illi uero qui digni-

x Annexi. de iure communi prima institutione antiqua con-
suetudine uel statuto et intelligo banc litteram siue certis prebē-
dis annexi sint ordinēs. siue incertis. que tamen postea certifica-
te sunt. puta quia tertia uacans est sacerdotalis ut scripsi de cō-
ces. preben. pposuit in prin. Nec intelligo de annexione qua nō

tates personatus officia uel prebē-
das quibus certi ordinēs sunt an-
nexi pacifice nunc obtinent in eis
dem uel obtinuerint in futurum. ni-
si iusto impedimento cessante ad
huiusmodi ordinēs se promoueri
fecerint infra annum et tunc do-

possunt conferri
nisi ei qui sit i il-
lo ordine qd tūc
non est dare qd
habeat istud be-
neficium non ha-
bens ordinem a-
nexum. Dico tñ
qd si per litteras
papales ad hoc
sufficientes con-
sequeretur bene-
ficium nōn exis-

stens in ordine. adhuc locus esset huic decre. nisi etiam ad non
recipiendum ordinem sufficientem dispensationem haberet.

y In eisdem cathedralibus uel collegiatis. de quibus promissit.
Sed mihi remanet dubium an hoc. c. in utroq3 rñ. locum habe-
at in principalibus prelati ecclesiarum collegiatarum puta ar-
chiepiscopatibus uel plebanis plebium uel in his similibus et uide-
tur qd sic per uerbum dignitatis quod precedit facit de rescrip.
statum. li. vi. c. li. de offi. lega. c. penul. in prin. certum est autem qd
illi dignitati annexus est ordo presbiterialis. s. e. c. i. si ergo non
siant presbiteri. j. annum. locus erit huic pene. Nec occurrit ratio
quare plus artetur habens personatum uel canoniam qd habet
principalem prelaturam. immo uidetur maior in isto ratio. quia
plus est astrictus. de rescrip. edoceri. et in seipso debet ostendere
quid subditos facere oporteat. de elec. cum in cunctis in prin. et
a capite inchoari debet rationis editio. ff. de eden. argentarius. s.
edi autem. In contrarium facit de elec. statum. li. vi. Nec ob. hec
littera qd tales non habent dignitatem in ecclesiis. immo habet
ecclesias uel dignitatem ecclesiarum super quo uide quod dica;
j. de preben. c. i. Item absurdum uideretur principalem prelaturam
ecclesie priuari uoce propter ordinis defectum non sine gravi
damno ecclesie cuius negocia debet ordinare. Unde potest dici
qd cum prelatus et capitulum sint diuersa. s. de his que fiunt a p-
la. in rubro et nigro ne se. ua. c. uno. li. vi. cu3 multis similibus. sub
appellatione capituli nō includatur prelatus hic uel. s. pri. rñ.
Et si dicatur quod de quadam largissima uerbi significatione p-
latus nomine capituli comprehendatur quasi illius corporis
caput. de his que if. a prela. nouit et faciant no. de concess. prebē.
post electionem. Vbi tamen est satis qd communiter non com-
prehendatur ut probant iura predicta ut sit hoc ius correctiuum
iuris ueteris. et penale non largissimam sed potius strictam inter-
pretationem recipiat. de reg. iur. que a iure et. c. in penis li. vi. Item
licet prelatus et capitulum faciant unum corpus et unam ecclesi-
am et sic loquuntur contraria non per hoc sequitur prelatum in-
cludi sub appellatione capituli. immo potius sumitur contrari-
um. et idem uideretur dicendum circa decre. ut professores. j. de
reg. et tamen. utrobiz necessaria esset declaratio.

3 Impedimento. concor. s. de elec. commissa. s. i. li. vi. et ibi uis
as exempla. ubi uero impedimentum preuenisset ex culpa sua. nō
uidetur excusari. de hoc. s. e. c. i. et in hoc differt a parte. s. proxi. i.
qua non excusat impedimentum et merito hic aliud. quia hic est
pena negligentis.

a Infra annum. a tempore quo ligat constitutio in prius con-
stitutis. et a tempore habite possessionis. uel quo pcos stetit quo-
minus haberent in instituendis. s. de elec. commissa. s. i. et de pre-
ben. licet. ii. li. vi.

b Ex tunc. s. anno elapso. prius ergo non est locus huic pene.
posset tamen excludi etiam prius a uoce capituli ex alio capite.
s. proxi. rñ. hoc est dicere si habens prebendam diaconalem sub-
diaconus est. licet non diaconus non excluditur a uoce nisi post
annum. Si uero nec esset subdiaconus et si ipsa prebenda esset

subdiaconalis tantum excluditur etiam. i. annum. sed a distributionibus solum post annum cum cesset impedimentum.

Donc illis ergo ordinatis cessat pena. concor. s. de elec. quia sepe. li. vi. et quod no. de ma. contra. contra. c. fi.

illo modo. uniuersale negatiuum excludit. concessione casu pini ut. s. prox. respon. et dispensatione episcopi ut ibi dicit.

Distributione per hoc uerbum et uerbum capto q. precedit p. in beneficiis quib. non debetur uox capli. et in quib. non sunt distributiones has p. eas non competere putato tamen q. si in ecclesia collegiata est capellania uel altare ex cuius institutione etiam capellanus

nec ad eos promoti fuerint nullo modo uocem in capitulo habeant earundem. Ipsiq. distributionum que dantur his qui certis horis interfunt pars dimidia subtrahatur. non obstantibus quibuslibet consuetudinibus uel statutis p. eis aliis que contra tales promoueri ad ordines recusantes statuuntur in iure nihilominus in suo robore permansuris. Dem.

Generalem ecclesie obseruantiam uolentes anti quis iuribus in hac parte prefer

teneretur officiare ecclesiam. ut in ecclesia boni. si in illis horis aliquae distributiones eis deberentur. quo ad illas locus esset huic penes si promotus non esset. licet non quo ad redditus capellanie uel altaris de quibus hic non cauetur.

certis horis. no. p. consuetudine ecclesiarum collegiarum q. distributiones ordinant non per omnes horas. s. p. certas et alias quas attribuunt missae que non est de horis. de cel. mis. c. i. et decre. unica de cle. non resi. non dicit de horis s. de officiis honestius esset et iuri consonans. ut per omnes horas fieret ipsarum communitio. q. autem pro missa matutina et uespera debeat fieri equa contributio. fa. j. de reli. et uene. san. c. uno in fi.

Inter sunt dato q. predictis intersint. alias priuarentur illis i totum. quod dicit ut. s. de cle. non resi. c. uno li. vi.

Dimidia. etiam si reliqua dimidia ad sustentationem ipsorum non sufficit. et imputent sibi. cum per ordinis receptionem hac penam uitare possint. fa. quod no. de elec. quia sepe libro sexto. in glo. aliud et sic non ob. quod no. de elec. cu. vinton. in glo. no. q. in fi. et uide quod no. et dixi de ap. pastoralis in fi. ult. glo. Et scias q. ista dimidia subtracta accrescit aliis inter essentibus diuinis. insti. de lega. s. si eadem. ff. de usufr. accres. l. i. in fi. nisi esset aliter ordinatum. fa. de cle. non resi. c. uno. li. vi. et uide quod dicam. j. de ui. et ho. cle. c. ii.

Consuetudinibus. concor. j. de sta. mo. c. i. s. sane et c. ii. in fi. de reli. do. c. ii. s. ut autem. et s. p. de iurepa. c. i. in prin. et si. j. de peri. si quis suadente post prin. de pe. et remis. c. i. de sen. ex. c. i.

Statutis. no. q. non reuocat priuilegia. concor. s. cap. moa. c. uno li. vi. et quod ibi no.

In iure. s. e. queris. de elec. l. cano li. vi. et uide quod ibi no. in glo. atep. de relig. h. s. j. de sta. mo. ne in agro. s. ceterum. Jo.

Generalem. casus. breue et summe necessarium propter constitutionem. s. prox. determinat autem etatem s. ro. ordinum et corrigit canones. lxxvii. di. pertinet per totum. lxxviii. di. c. i. et iii. et ult. et xxviii. di. de his in quibus dicebatur q. habens. xx. annos subdiaconus. xxv. diaconus. xxx. presbiter fieri poterat. et debebat esse anni completi. ut ibi determinat etiam no. de elec. cum in cunctis s. inferiora de re. or. uel non est compos. Et sine dubio s. hec decre. optime coniungatur proxime. melius tamen intitulata fuisset sub rub. de temp. ordi. ista enim rubrica tractat de etate et qualitate eorum qui prescuntur illa de qualitate illorum qui ordinantur sed propter connexitatem sic transit. et est simile q. dixi. s. e. ad aures

Obseruantiam. simile. j. de ap. quis. procedebat ante hec obseruantia in prelat. s. inferiora. q. cum ibi de etate antiquorum canonum in sacerdotio demantur. y. anni et plus. quia qui. xxv. at

tingit potest fieri sacerdos. ita uidebantur. v. demendi de etate diaconi et subdiaconi. per quem etiam in. xv. dabatur subdiaconatus. nec mirum si dicebantur antiqui canones in hoc correcti. nam per illos seruabantur intersticia temporum inter ordinem et ordinem. que hodie non seruantur unde laicus in carnis priuio in festo resurrectionis presbiter esse possit

et decernimus ut alios non ob. canonico possit quis libere in decimo octauo ad subdiaconatus in uigesimo ad diaconatus. et in uigesimo quinto etatis sue anno ad presbyteratus ordines promoueri

Remens quintus in concilio uienensi.

De officio vicarii.

De de ecclesiis curam aia rui hntibus per receptioez aliaz similiu amittendis

sed hosti. dices antiquos canones seruandos dicebat q. in. s. inferiora dispensabatur in etate propter curam aia. et secundum inno. suberat necessitas. ex quo uocatus fuerat ad beneficium quod requirerebat ordinem. Sed mirandum est hoc cum enim sine aliqua dispensatione promouetur ad curam. ergo et ad ordinem annexum cure. Itē sonat i absurdum. q. maior. xx. iiii. annis possit habere curam et sacerdotium et non solum sacerdotium Item aliud absurdum. q.

scdm id eadē erit etas epi et sacerdotis. quare sepe clamaui in scholis et ad curiam scripsi et precipue domino Ricardo sancti eustachii diacono cardinali ut determinaretur hec etas. quod summe fuit necessarium propter proxi. decre. alias innumerosae et inextricabiles questiones emeris sent. uolens enim hūc uocem in capitulo maior. xiii. minor. xx. recepit s. subdiaconatum fuisset obiectum illum nihilominus excludendum. quasi non rite promotum propter defectum etatis. iuxta illud quod no. de p. ben. et cui. li. vi. ipsi replicassent antiqua iura correctae per consuetudinem et per. s. inferiora contra quos duplicatum fuisset de predicta opinione inno. et osti. quam etiam sequitur archi. in dicta decre. et c. Sed quid d. promotis ante hanc decre. j. hanc etatem. puto satis esse q. nunc sunt in etate. s. de temp. ordi. uel non est. si uero nec adhuc sunt in etate excluduntur ab executione ordinis usq. ad etatem legitimam ut ibi. de ordinato uero infra pubertatem ad sacros an teneatur continere no. et scripsi de cle. per sal. promo. c. uno.

Antiquis. allegatis in prima glo. s. q. canon antiquus. lxxvii. di. c. i. permittebat quem subdiaconari in. xiii. anno. So. illud uerum computationem inchoando post infantiam. ut ibi no.

Decernimus. non dicit declaramus qd facit p. opinioe inno. et osti.

Libere. i. sine dispensatione et dato q. non habeat beneficium qd ordine requirat

In decimo octauo. intelligo inchoato. satis est ergo q. attingit. ut i s. inferiora et idem de sequentibus. Certum est enim q. maior. xvii. est i anno xviii. nec littera requirit q. sit. xviii. annorum. sed in xviii. olim secutur ut dixi in. i. glo. no. per hanc decre. coniuncta. c. proxi. i. k. hodie pubertatem non haberem uocem in capitulo. nisi excesserit. xvii. annum.

Diaconatus. licet in anno. xx. possit quis esse diaconus. non per hoc pures q. possit esse archidiaconus. de etate enim promouendorum ad dignitates terminata p. s. inferiora nihil hic immutat. alias sequeretur q. cu subdiaconus possit in episcopum eligi. et a multis. et maior. xvii. subdiaconus esse possit. ut hic ergo posset eligi quod esset falsum.

Anno. si prius ordinatur suspenditur ordinans a collatione ordinum et ordinatus ab executione ipsius ordinis usq. ad etatem legitimam d. temp. or. uel non est. et per pre. decre. et c. dilectus non puto episcopum circa etatem hanc dispensare posse.

Promoueri. sed que est etas minorum ordinum. dicit q. maior infantia. xxviii. di. de his de temp. or. nullus li. vi. lxxvii. di. c. ii. et uide quod ibi notauit in summa. et c. super inordinata de preben. Jo. an.

De de ecclesiis. se summat tria dicens.

Curam in foro iudiciali uel penitentiali. ut scripsi post inno. et osti. de prebe. de multa.

Amittendis. nisi in casibus exceptis quos collegi. s. de preben. d. multa. et puto q. etiam constitutio io. xxii. execrabilis locum habeat in his

uicariis. cum expresse loquatur de beneficiis et officiis curatis in. §. qui uero.

a De ipsarum ecclesiarum curatarum. et intellige de non collegiatis. de elec. statutum li. vi.

b Promouendis. i. annum. de elec. licet canon li. vi. et quando incipiat currere ibi p. 3. et. c. com. missa et hoc differt a commenda talis uicaria. q. commenda parochialis ecclesie non potest fieri nisi sacerdoti. de elec. ne. mo deinceps li. vi. uicaria sicut et rectoria. de in. sti. c. ii. li. vi. concedi potest non sacerdoti dummodo sacerdos fieri possit. ut hic et. c. fi. et scias q. p. e. illius decre. ul. non est sub lata per istam. quod est dicere q. etiam infra annum moniti non promouentur priuari possunt sicut de rectore no. quo ad penam. §. inferiora in de. cre. licet canon in glo. ante. p. in prin.

c Sacerdotium in hoc corrigitur quod no. archi. de elec. licet canon. li. vi. uer. is etiam ubi tenebat in perpetuis uicariis illud capitulum locum non habere cum de rectore loquatur ut ibi patet. Sed nunquid. episcopi cum istis uicariis super differendo sacerdotio per septennium poterunt dispensare secundum formam. c. cum ex eo de elec. li. vi. uidetur q. non. fortius enim astrictus est uicarius ad residentiam personalem q. rector ob preben. extirpande. §. qui uero. Item uicarius non dat uicarium. et. c. c. i. cos. Contrarium puto per decre. istam. et q. decre. cum ex eo generaliter permittit episcopos dispensare cum his qui obtinent ecclesias. quod uerbum ita includit uicarios ut rectores. Item ratio permissionis illius est communis istis ut illis. ergo idem ius. de consti. translatum ad decre. clericos respondeo q. hic uicarius non dabit uicarium. sed episcopus dispensans sicut alias loco rectoris. ita et hic loco perpetui uicarii ponet uicarium septennalem. ut in decre. cum ex eo. §. porro.

d Forum. s. rectorum.

e Etate. §. q. attingit. xxv. annum. habetur hoc de elec. cum in cunctis. §. inferiora. et. c. li. canon. li. vi. Et dico q. sicut cum rectore non dispensat episcopus in etate. de eta. et quali. c. uno li. vi. ita nec cum uicario per hanc litteram.

f Perpetuis. in temporalibus ergo non habet hoc locum de quibus §. de ap. peruenit. li. de ele. non resi. c. penul. ob uoto. c. fi. de elec. cum ex eo li. sexto de regu. beneficium. c. li. sic alibi distinguimus uicariam. perpetuam a temporali de rescrip. postulasti. de fi. presbi. constitutus. et. c. mizchael. Perpetuos autem uicarios. cognoscas per id quod habes. et. c. ad hoc. de preben. extirpande. §. qui uero de cap. mo. c. uno li. sexto.

g Parochialium. de his loquitur et non simpliciter de curatis. quia solum in ecclesiis parochialibus annexis perpetua uicaria uidetur promissa et non simpliciter in beneficiis curatis per decre. extirpande. §. qui uero de preben.

b Volumus. probari uidebantur hec per antiqua iura. primum ob pluralitatem. §. e. c. i. et. c. provideas. secundum de sacerdotio. §. c. fi. tertium de etate probari poterat per eandem decre. fi. que probat cum curatum. et per decre. super eo de preben. li. sexto. sed quia licet decre. i. prohiberet eum habere uicariam cum ecclesia. et decre. provideas. prohiberet illum plures habere uicarias. non tamen priuabant illum prima per adeptione secundum. Item licet decre. ult. precipere illum fieri sacerdotem. non tamen priuabat illum hoc non facientem. Item de etate ideo uirum uerbo uolumus non uerbo declaramus prorogando his casibus penas iuris ad tales uicarios. et forte satis erat de mente. ut ob primo casu no. ber. §. e. c. i. de secundo probat decre. commissa. de tertio satis patet ubi ponimus secundum. Sine ergo recipiat talis uicarius similem uicariam siue dignitatem personatum uel beneficium curatum uacat prima. Idem si conueras. ut quia habens dignitatem personatum uel beneficium curatum recipit talem uicariam. uacat primum. De dignitatibus uero et personatibus hic subicitur. q. non conueniebat illis quod hic de sacerdotio dicitur.

ac de ipsarum rectoribus promouendis ad sacerdotium et eorum etate a iure statuta noscuntur in perpetuis ecclesiarum parochialium uicariis et assumptis ad eas uolunt obseruari.

Lemens. v. in con. uienensi

i Adices. se summat dicens duo. et primum determinat. no. per ino. et osti. §. e. t. c. fi. et que ibi scripsi in ult. glo. et de re. iudi. cum bertoldus. et que ibi scripsi super glo. sed qualiter Secundo dictum approbat quod no. io. mo. §. e. t. is cui li. vi. ubi tenet q. si committitur executori examinatio illius cui est facienda per

De officio et potestate delegati.

Adices super receptione testimonium in causa civilis necnon executores ad prouidendum aliquibus si per inquisitionem solertem eos esse uite landabilis et conuersationis reppererint

uicio ut sit in forma pauperum q. subdelegare poterat. et no. hoc prin. quod dicit iudices per quod patet q. tunc de mum talis receptor testimonium subdelegat quando in dex est. secus et si sit nudus minister puta q.

receptis testimonium iuramentis examinatis articulis super quibus producantur et interrogatoris secundum que debet fieri examinatio committitur id alicui expediendum. iste enim non est iudex nec proprie receptor. sed potius examinatus ipsorum testimonium. et talis actus fieri die festo. ut no. guil. in spe. de feriis. §. ii. uer. §. quid si tunc receptor autem qui iudex est cogit testes citare cum contra quem producantur ad uidendum eos iurare. audit exceptiones recipit iuramenta. refrenat multitudinem testimonium exaiat interrogatoria. punit testem qui aures eius offendit. L. de testi. l. nullum. Cum ergo iurisdictionem habeat. ex quo illam habet a principe subdelegat. Videbatur autem contrarium quasi esset nudus minister per pre. decre. ult. §. c. sed illud procederet in examinatore et huic. uer. iudices coniunge litteram. §. a. se. ap. depurati.

k Civilis. non intendit per hec uerba excludere causas spirituales. sed criminales in quibus debent testes exhiberi coram iudice in auct. de testi. §. et quoniam. L. de fi. instru. auct. apud eloquentissimum. et no. iii. q. ix. testes de iudi. ar. si clerici in. iiii. glo. de testi. co. c. i. bene tamen posset criminalis causa delegari. de hoc. xxii. q. iiii. illud. xxv. di. c. i. de rap. in archiepiscopatu de testi. in inre. c. penul. et in spe. c. t. §. si uer. ite quod est delegatus in causa. Jo. an.

l Necnon. resoluuntur in unam affirmationem. ff. de uer. signi. si duobus. et operantur copulam. §. ac si diceret et.

m Executores. deputati a se. ap. quod est. §. et ex nimilo patet q. isti habent delegatam iurisdictionem ut no. de rescrip. tibi qui in glo. ii. li. sexto.

n Aliquibus nominatis. §. e. is cui li. sexto. Si per inquisitionem hoc inducebat dubium quasi in inquisitione sit electa industria persone. et hec clausula communiter ponitur in forma pauperum in qua scribitur q. cum fuerit repertus idoneus in scriptura per examinatores ad hoc deputatos committit papa quod sic et.

o Solertem. quasi sollicitam uigilantem astutam sagacem et industriam. et scribitur per unicum. l. datur uersus. Exiguo pulchrum ducit solertia uitam.

p Eos. pro quibus scribitur. Jo. an.

q Reppererint. sed nunquid eis necesse erit q. precedat super hoc cognitio uocatis quorum interest. uidetur q. sic propter uerbum istud et uer. per inquisitionem. dixit inno. in decre. ult. de presup. q. sunt et que sonant in monitionem non in conditionem puta si persona sit idonea et similia. et iste non dant nouam formam mandato. sed instruunt executorem quali persone. prouideat. quare teneret tunc prouisio facta indigno. et excommunicatio propter hoc lata licet sit iniusta. cum executor in his iurisdictionem habeat. Sed sunt que bene sonant in conditionem ut si dicitur prouideas. p. in tali ecclesia si de tali uico sit oriundus. hoc enim sapit conditionem et formam certam adicit mandato. unde si non est uerum non ualeat prouisio. nec excommunicatio propter id lata propter transgressionem mandati de rescrip. cum dilecta. Nec audiret petens prouisionem ante omnia sortiri suum effectum cum neget

iurisdictionis fundamentum. cuius accessorium est prouisio. ut
ibi plenius prosequitur. Dicit tamen inno. q. 2 in prima 2 secunda
da clausula is cui scribit si uult potest esse merus executor. 2 sine
causa cognitione prouidere de uacante potest etiam assumere par
tes iudicis inquirendo de predictis uocatis 2 non uocatis his
quos res tangit.

dummodo com
mittens iurisdic
tionem habuerit
ut sic possit de
legatus q. potest
rat delegans.

Differunt tamen
processus facti cu;
causa cognitione
ab his qui fiunt
causa non cogni
ta quo ad preiud
dium eorum quos
res tangit ut ibi
no. inno. 2 osti. q.
etiam dicit q. da
to q. clausula q. si p
sona sit idonea
non sit in rescrip
to. potest executor
super ea partes iudi
cis assumere. cum

subintelligatur hec uera. nisi merum ministerium esset illi commis
sum. Dicit denu inno. alios melius distinguere in clausula q.
sonat in conditionem si de tali uico 2c. uel si doctoratus est in theo
logia uel simile. q. si per tales litteras tollitur uel leditur ius ali
cuius. puta puioris ordinarii non prouidebit executor. nisi uo
catis his quos res tangit. de conditione cognoscat tamen de pla
no sine libello 2 litis contestatione quod hodie patet. 7. de iudi.
dispendiosam. Et idem in similibus ubi in rescripto preambula
est conditio non subintellecta ut. s. primo partibus puitibus illa
diffinita. ut si mandaretur inquisitio ueritatis fieri contra aliquem
si fuerit infamatus. Si uero per litteras non tollit nec leditur ius al
terius. ut si prouisor mandat alteri q. prouideat sub illis condi
tionibus. tenet prouisio etiam super illis inquisitione non facta
nec uocat partibus. quia nec congrue sunt hic partes. 2 si dicis
preiudicium sit ecclesie cui plus expediret habere istum sic con
ditionatum q. alium. respondent q. opponi non potest contra p
uisionem delegati sicut nec delegantis. uel dic q. licet puiusio des
legati ex eo q. non seruauit formam sit nulla. non per hoc sequi
tur q. necesse fuerit partes in puiisione uocari. Dicit denu in
no. q. siue in monitionem siue in conditionem sonet clausula tes
net puiisio delegati non prouisa cognitione. quia non est iudex
sed puiisor. de elec. uenerabilem. uer. exercuit. tamen si monitio uel
conditio non est uera. cassatur uel cassum nunciatur quod atten
tauit. puiisor tanq. obreptitium. de re iudi. cum olim. in fi. Potest
puiisor assumere partes iudicis 2 si tunc non admittit oppositio
nem contradictoris de falsitate clausule. poterit ab eo appellari.
ex quo partes iudicis assumpsit ut predicti. Alii 5. cum ad id non
teneatur 2 faciat id solum ad suam instructionem nec sit senten
tia necessaria. secus si dicatur in littera. si tibi constituerit q. sit de tali
uico 2c. tunc enim si iuri alterius preiudicatur cum talis fungat
uice iudicis non poterit constare nisi partibus presentibus 2 si
non premitit cognitionem processus non ualebit. q. si alteri non
preiudicatur. tunc ualeat q. sine cognitione facit cum non tanq. iud
dici sed tanq. bono uiro sit hoc sibi commissum. ex quo ergo non
est iudex uel inquisitor satis est q. instruat se 2 placuit q. utile
hoc putauit sic summare predictas glo. inno. 2 osti. ualde prolixas
2 per hunc finem pateat solutio questionis.

Al se. ap. al. non esset dubium.

Committit. eadem ratione dicam q. succedat in his illius suc
cessor. si scriptum fuit dignitati non expresso nomine persone. 5.

a se. ap. deputati alii possint com
mittere licite uices suas.

Remens. v. in concilio: uienensi

De officio ordinarii.

¶ Clericorum audacia qui
preterea privilegii clericali
impunitatem excessum ob
tinere sperantes nonnulla multo
ciens committunt enormia p. que
nimium diffamatur ecclesia 2 sca
dala graua in populo generant
potissime cum talia per episcopos
ad quos horum spectat correctio
deserantur ut plurimum incorrecta

e. quoniam abbas. Quid autem si fuisset nudum ministerium an tunc suc
cederet no. inno. 2 osti. 5. e. c. fi.

¶ Uices suas. de nudo ministerio. quod occurreret in iudicio faciendum
non dubitatur. q. illud committit delegatus ab ordinario ut dixi. 5. eo.
super questionum in prin. super glo. si ergo. de hoc per guil. i. spe. e. t. 5. i.
uer. sed nunquid.

propensius compescatur. eisdem
episcopis districe inuigilant qua
tenus sic circa correctionem clerico
rum huiusmodi utgilanter inten
dant 2 diligenter sui officii obitu
exequantur: q. 2 iidem clerici metu
pene a suis arceantur insolentis
2 alii eorum exemplo perterriti p
silire ad similia merito pertimescant.
¶ Dem.

¶ Si ab apostolice sedis
legato de beneficio facta
collatio beneficium aliud obtine
ti non ualeat nisi de illo quod ob
tinet facta fuerit mentio specialis
in aliis tamen quibuslibet colla

¶ I clericoz. Epi
ita debent corrige
re clericoz excessus q. me
tu pene ipsi arceant 2 alii
pertimescant. 2 premit
tit causam mandari qd
secundo submittit ibi eis
dem. 2 repetit quod dixi
5. e. compil. de tra. 2 qua
li. c. i. in i. glo.

¶ Audacia. tolle uerbis
propensius compescat.
quod est ifra 2 ponitur
hic audacia in mala pre.
sic. iiii. di. facit sunt. alibi
in bona. viii. q. i. audacter

¶ Privilegii tam imu
nitatis persone de qua.
xvii. q. iiii. si quis. q. fori.
5. de fo. compe. nullus.

3 Sperantes. ppter qua
spem qui sunt nequam

sunt nequiores de sen. ex. ut fame. 2 facilitas penie incituum. 2c. de ui.
2 bone. cle. ut clericorum.

a Diffamatur. i. male de ipsa predicatur. uel. i. nilificatur 2 debonestatur
sic etiam exponit. 5. de obli. ad rōi. c. uno i. fi. 2 cōcor. ii. q. v. si mala fama.

b Scandala. quibus obuiandum est. etiam si pusilla sunt. 5. d. no. op.
nunc. c. ii. Jo. an.

c Populo. concor. ii. q. v. presbiter. si a plebe. de pur. ca. c. ii.

d Propensius. idem uerbum. uide. 5. e. cō. de tra. 2 quali. ut hi qui. 2 ui
de quod ibi dixi.

e Episcopis. ad quos de iure communi hoc pertinet posset tamen ad
alios de iure speciali spectare. e. t. irrefragabili de foro compe. cum con
tingat. dic ut ibi.

f Metu pene. concor. de elec. cum in cunctis de ui. 2 ho. cle. ut clerico
rum cum suis concor.

g Insolentis. de accu. qualiter. ii. uer. uerum. insolentia est morum inco
uenientia fatuitas uel superbia uel prauus usus quasi contra solum 2
debitum nature cursum.

h Perterriti. concor. ii. q. vii. quapropter. e. t. irrefragabili. de calū. c. ii. de
iude. ad liberandam.

i Si ab apostolice. breue est declarans decre. ult. de of. le. li. vi. 2 pri
cipale dictum corrigit quod ibi no. archi. qui dicebat idē aliis or
dinariis q. in legatis qui etiam sunt ordinarii 2 approbat quod ibi no.
2 exponas. et p. quis.

k Legato 5. latere. nā alii beneficia pferre nō pnt. qd dic ut de of. le. c. i. li. vi.

l Facta. declarari debuisset q. procurasset si compilatoribus adhesionem
intelligeretur hoc de collatione facta etiam motu proprio legati. circa q.
sunt opiniones. mihi uidetur q. ualeat io. mo. 5. in decre. ult. de of. le. 2
archi. in decre. si motu de preben. li. vi. in prin.

m Beneficiū. quācumq. modicum. de preben. li. motu proprio li. vi.

n Specialis. in hoc approbat quod no. archi. in pre. decre. ubi dice
bat q. in tali collatione facienda erat mentio specialis beneficii. nec suf
ficiebat generalis qualis est illa de preben. non potest in fi. li. vi. 2 facit
p. osti. contra composit. in his que scripsi 5. rescrip. in nostra in fi. An ue
ro etiam de qualitate cure beneficii quod habet impetrans facienda sit
mentio dicam. 7. de preben. c. i.

o Quibuslibet. si ergo metropolitani episcopus archidiaconus uel
quis alius confert beneficium in collatione non est facienda mentio
prioris beneficii. sed habeatur distinctio an de iure communi possit uirū
q. teneri uel an sit dispensatio necessaria 2 cuius.

p Collationem. de electione uel presentatione non dubiatur pendent

enim illa ex officio confirmatoris. et cum uos de elec. nihil est.

q habentibus iure proprio uel deuoluto et licet de ordinariis loquat quod p. ex ti. idem in delegatis ab eis ad hoc uerbum. §. quibuslibet.

r Nolumus. sed que est ratio huius iuris diuersi legatorum ad alios ordinarios. So. licet legari de latere per potestatem expressam in iure et alii legari ex speciali commissione quandoque beneficia conferant. faciunt apostolica auctoritate. nec sunt collatores ordinarii immo per factum ipsorum forum fit preiudicium illis ad quos collatio pertinet. ipsorum ergo collatio ut extraordinaria superinducta et collatoribus preiudicans est restringenda: ordinariis uero collatio ut naturalis fauorabilis amplianda. fa. de rescrip. ad hoc. de re iudi. c. si. de reg. iur. odia li. vi. et est si milis dñs de rescrip. statutum li. vi.

f Observari. licet ergo interdum non ualeat collatio in casu. §. e. ordinarii in fi. li. vi. hoc tamen non est ex ui suppressionis tantum. et uide quod dicam infra de preben. si plures in glo. si intelligas.

t Instrumento. Casus. qui sciens sine protestatione recipit instrumentum uel litteras sue procuratoris. quibus constituens pro ipso cauebat. super inclusis in procuratorio dominum defendere cogitur. potest dictum et eius ratio. ibi cum per hoc.

u Vel litteris. per quas etiam constituitur procurator. ff. e. l. i. in prin. §. e. ex insinuatione de cens. sopite. et est casus quo littera et sigillum priuati facit fidem. ff. e. l. si procuratorem. ubi de hoc.

x Causis. ad unam enim et ad plures et ad omnes dari potest. ff. e. l. i. et. iii.

y Debito modo. an sit idonea cautio cum permittit dominus ratum habere quod legitime fecerit procurator. satis scripsi de dila. c. si. et huic lre pcor. l. ff. q. satis. co. quoniam. qd. n. uiciose cautum ut satisfactum est non vi cautum.

z Cautio. de iudicato soluendo. loquitur enim hic de procuratore rei: ut i. patet per uerbum defensionem. ad idem. ff. e. filius. §. si. et de hac cautio ne no. §. e. mandato. Johannes andree.

a Protestatione. potest intelligi de generali et de speciali protestatione. §. prima puta quia protestatur quod recipiendo instrumentum procuratorium uel litteras non intendit se obligare mandato. sed se uelle deliberare. fa. de testi. spo. olim. iij. de secunda ut quod de certa causa inclusa in procuratorio protestatur quod illam uel illius mandatum suscipere non intendit. et sic protestatio iuuat. quia nec primo. nec secundo casu est contraria facto. bene enim compatiuntur se instrumentum recipere et deliberare uelle. Item recipere et acceptare mandatum in quibusdam et in aliis non. ubi uero protestatio et factum se non compatiuntur protestatio non iuuat. de hoc. §. de consti. cum. dñs. cum suis concor.

b Scierit. requirit scientiam. secus ergo si ignoraret quid contineret in instrumento uel litteris. ignorans autem uel errans non consentit. xx. xviij. di. q. n. de preben. si beneficia. li. vi. ff. de iur. om. in. si per errorem. sicut nec continet. de excep. apostolice. de sen. ex. si uero aliquis. de consti. c. ii. li. vi. Requiritur etiam quod sponte receperit. quod officium est uoluntarium. L. e. l. inuitus. sic alibi requiruntur hec duo coniunctim. de regula. constitutione. in fi. et in confessione. de hoc. §. de confes. c. fi. li. vi.

c Receptis. etiam si prius recusauerat et re integra penituit et recepit. §. e. licet. li. vi. post hanc autem receptionem competit huic exercitium officii sicut de iudice dicitur. de ap. super eo. ii. fa. e. t. is quil. i. y. iiii. q. v. c. uno. et quod no. de cle. ex. mi. c. penultimo.

d Logi. precise. lz enim regulariter procurator specialis uel generalis non cogatur precise dominum defendere etiam si satisfecit de iudicato soluendo et de dño defendendo. ff. e. l. murus. §. ult. et. l. se. sed satis est stipulationem committi. ff. e. non cogendum. et cum teneri dño. ad interesse. isti.

tionem beneficiorum habentibus hoc nolumus observare. Le mens quintus i concilio uienensi.

De procuratoribus.

i Instrumento uel litteris quibus te aliquis in causis suis procuratorem constituit pro te debito modo cauit simpliciter nulla facta protestatione a te scierit receptis non potes postea recusare defensionem

man. §. mandatum tamen in casibus cogitur. scdm dñs satisfecit p. procuratore presente et non contradicente. ff. e. filius. §. si. ubi de hoc. et in. l. sed et. h. c. §. p. et hoc ne fallat fidem domino et aduersario. et idem si pro absente et postea procurator expresse ut tacite ratum habet. ff. e. si defunctus. i. respon. et circa hoc uel satisfecit. l. ita. Est et alius casus quando agit. cogitur enim defendere. alias denegatur actio. ff. e. l. inuitus. §. pena. Alius casus est in actione peritura ut cogatur saltem licet contestari. ff. e. sed etiam ex his. et. l. murus. §. si. Et p. hoc soluitur quod obici posset procuratorem etiam post susceptum mandatum re integra petere potest quod inter sit aduersarius. insti. man. si mandatum. quod illud uerum in procuratore pro quo constitutus non cauit. secus in illo pro quo cauit de quo hic loquimur. quod autem dicit hec littera talem procuratorem cogi uerum intelligas. nisi iusta causa procuratorem excusaret ut predicta. l. filius. §. si. cum. l. se. ex quibus patent exempla. nam ex illis etiam dominus eum reuocaret post licentiam cont. §. e. c. ii. li. vi.

Illius. immo cogi poteris ipsum defendere in omnibus causis et negotiis ad que predicta instrumenta seu littere se extendunt. cum per hec ad omnia tuum prestitisse uidearis assensum. Dem.

n Non potest procurator ad agendum uel defendendum iurandum quod de calumnia et ueritate dicenda. et generaliter ad omnia alia que speciale mandatum extingunt constitutus. nisi aliud super hoc in mandatis habeat oppo

sarii. insti. man. si mandatum. quod illud uerum in procuratore pro quo constitutus non cauit. secus in illo pro quo cauit de quo hic loquimur. quod autem dicit hec littera talem procuratorem cogi uerum intelligas. nisi iusta causa procuratorem excusaret ut predicta. l. filius. §. si. cum. l. se. ex quibus patent exempla. nam ex illis etiam dominus eum reuocaret post licentiam cont. §. e. c. ii. li. vi.

e In omnibus. tacita ergo acceptatio uniuersalis est ad omnia etiam futura si sint inclusa quod esse potest. §. c. non iniuste.

f Causis et negotiis quid ista sint habetur de uer. sig. forus.

g Cum per hoc. §. quod procurator uel lras sine protestatione recepit.

b Assensum. contra procuratorem non datur inuitus. L. e. l. inuitus et quod dicit. l. i. ff. e. ad fi. quod officium istud est necessarium. sumit ibi necessarium pro utili uel expedienti. Interdum tamen etiam est necessarium ex parte constituentis §. de elec. cupientes. §. quod si de sta. regu. c. uno. §. epis. li. vi. L. e. l. penul. sed ex parte constitui non. qui et dicitur inuitus non solum cum contradicit sed etiam si non consentit. ff. eodem. l. filius. §. inuitus. Solutio. §. ille. determinatur per hanc decre. uerum est enim quod constitutus simpliciter tacens non habetur pro consentiente. ut ibi. sed qui non simpliciter tacet sed agit recipiendo simpliciter chartam procuratorii iste consentit ut hic. quod ergo dicit. l. i. in fi. et. l. i. ff. e. quod absens constituitur procurator dummodo ratum habeat determinatur per hanc decre. ut ratum censeatur habere simpliciter recipiendo chartam procuratorii. Multos casus quibus quis ipso facto agit uel consentit. uide no. xi. q. iiii. estimant. de ap. dilecti. ii. de of. dele. cum super. et fa. de here. accusatus. §. ille. li. vi. Jo. an.

i Non potest. Casus. procurator habens mandatum iurandi et omnia faciendi que requirunt speciale mandatum. contra electum uel prouisum opponere non potest etiam uel defectus. Ponit dictum et eius rationem. ibi cum sub. Determinat quod no. inno. de accu. super his in fi. et composit. de elec. c. i. li. vi. in glo. quod ritur quis procur. et pe. de samp. et archi. ibi et guil. in spe. de procur. §. i. uer. sed nunquid media. ut. i. declarabitur. expressius aut fuerat hec questio disputata per reco. me. dñm io. de mote murulo. ut in mercu. c. r. sub lra. g.

j Iurandum hoc uerbum cum clausula que sequitur inducebat dubium per decre. quia ad agendum. §. e. li. vi. ubi habes quod si in procuratorio exprimitur ad quod requirens mandatum speciale generali clausula submissa illius uirtute poterit non expressa. ista uero iuramenta requirunt speciale mandatum. de iur. calu. c. fi. li. vi.

l Super hoc. quod sequitur de oppositione criminum et defectum. In mandatis. q. i. h. mandatum opponendi etiam et defectus illius nec est necesse quod etiam uel defectus specificentur in procuratorio. ut

no. compoſt. in glo. predic. z ibi per archi. z io. mo. in queſtione
pre. z guil. in pre. ſ. uer. ſed nunquid ſufficit z in hoc diſert pro
curator ſolū excipiens uel opponens ab appellante. ille enīz ha
bere debet crea z circumſtantias ſpecificatas i procuratorio. ſ. de
elec. p. o. curat. li. vi.

n habeat. tenet
cōpoſt. in ſi. glo.
quam allegauit i
i. glo. z guil. i. pre
dic. ſ. uer. ſed qd
ſi procuratorium.
q. nō ē ſatis hoc
caſu procurato
rium factū ē nīz
ſi per procuratōrē
ſit receptū. z offi
ciū ſuſceptū. ſa. ſ.
e. c. pr. z q. ibi di
xi ſup uer. receptū

nere in perſonam electi ſeu eius
cui eſt prouiſio facienda uel facta
crimina uel defectus. cūz ſub gene
ralitate talī grauiora non ueniant
uel maiora q. in ipſo procurato
rio ſint expreſſa. Dem:

r Eligioſus procurator aſſi
per alium religioſum ſui l

o In perſonam. in formam ergo poſſet uel in perſonas eligen
tium uel prouidentū iudicium teſtium z his ſimilium. nā tales
et ex p. batione non puniuntur. de ordi. cog. c. ii. z guil. hoc tenet
in uer. alt. i. i. glo. i. ſi ſit et rō. q. exceptio illos p. cipit n. p. g. i.

p Electi uel eligendi ex quo ſ. certam perſonam. de elec. qui con
tra certā. li. vi. ad hoc uer. facienda quod ſequitur. z idem dic de
poſtulo. de elec. c. i. in prin. Et nota q. iſta l. ſa non diſtinguit. an
cā iſtius electi ſit in curia per appellationem necne. z ſic uidetur
tollī quod no. cōpoſt. in glo. preall. z guil. in ſpe. in preal. ſ. uer.
ſed quid ſi cā qui dicebant penam decre. i. de elec. li. vi. nō h. re lo
cū niſi cum cā eſt in curia p. appellationē. ſi ergo eſſet coram me
tropo. uel alio ordinario uel in curia. aliter q. per appellationē
dicebant non eſſe locum pene. z per conſequens generale procu
ratorium ſufficere p. pter rōem quam ſtatim dicam. Sed hoc di
ctum uidetur hic tollī. quare poſſet dici q. l. z decre. i. de elec. li. vi.
quo ad deuolutionem negotii z citationem partium locum ha
beat ſolū in appellationibus interiectis ad papam. z ſic intelliga
tur quod ibi no. quo ad penam opponentium locū h. ear etiam
in appellationibus interiectis ad alios. uel etiam ſi nō fuerit ap
pellatum quod forte fuit de mente. ſa. de elec. ut circa in ſi. z. c. ſi
forte li. vi. z ſic intelligamus rōes quas inducebat inno. i. predi.
decre. ſup his. bñ adaptabuntur huic caſui ſic generaliter poſito
Dicebant. n. q. q. p. obiectiones criminū de quibus hic loquitur
diminuebatur ſtatus opponentis ex eo q. in probatione defici
ens ſuſpenſus erat ab eccleſiaſticis beneficiis p. triennium per o
ſtutionem predictam. z ſi ſe interiz diuinis ingereret. perpetuo
erit priuatus. ergo hic procurator per quem ſtatus dimiui pote
rat. n. de. uar. z extraor. cog. l. penul. ſine ſpeciali mandato nō po
terat opponere. alt. ff. de mino. l. illud de procur. l. nō ſolum. ſ. ſi.
z licet primo gradu pena ſit t. palis. nihilominus diminutionem
ſtatus continet. nam z relegatio z damnatio i opus publicū ſūt
t. pales z t. diminutionē ſtat. continet. ff. de penis. l. quidā. z ſic
reſpondebat ad leges. ff. p. ſo. actione. ſ. renunciare. ff. de iniur. l. z
ſi unius. ſ. procuratorem. q. diſſoluere ſocietate uel agere iniuriar.
actione dato q. ſuccumbat non continet diminutionē ſtatus z
ideo non requiritur expreſſum hoc in illo qui h. omniū admi
niſtrationem. h. ac tamē rōem textus. j. non exprimit niſi dicas
maioritate uel grauitate ex predictis cōſiderari quod ſatis uide
ret ut ſtatim dicā. ſ. cū predicta pena ſit hodie reſtricta ad bene
ficia ipſius eccleſie de elec. ſi cōpromiſſarius li. vi. in ſi. ſi conſti
tuens nō h. ibi beneficia ceſſat ratio. ergo ſufficiat generale. ſed
p. ſo. p. ſi. p. ibi no. i. ul. glo. z per decre. per i. quiſitōz de elec.

q Grauiora concordat quo ad reſcripta. ſ. de reſcrip. ſe deſ. qd
tamen regulariter etiam in procuratoribus locum nō habet ut
ibi ſcrip. ſi ſuper. iii. glo. nec ob. hec l. ſa per quam prima facie uide
retur. quod non puto de mente. quod ſi in procuratorio expreſſi
cā ſidei epiſcopalem uel ſimilem generalitas tunc comprehen
det hunc caſum. Sunt enim cauſe maiores medie z minores. de
quibus ſcrip. poſt oſti. de cri. ſal. c. ſi. ſed ſi diligenter attendas
l. ſa non dicit q. generalitas adiecta in procuratorio expreſſioni

cauſe non includat maiores cauſas nam z illas generalitas ſine expreſ
ſione includeret ut ſi nulla cauſa expreſſa conſtitui te procuratorem ad
omnes cās meas ff. e. l. i. ſed dicit q. generalitas adiecta in procuratorio
cāe non requirit ſpeciale mandatum qui includit grauiora. Et ſatis pu
to q. grauiora intellexerit p. modū de quo predixi. Item ſunt iſta odio

ſa intantū q. eccleſia ex
cluſa per p. p. torium nō
reſtituitur ad iſta p. po
nenda ſecūdū compoſt.
qui hoc no. de elec. q. ſi
cut. z guil. in ſpe. parte. ii
de reſtitu. in integru. ſ. ii
uer. ſed pone eccleſia.

r Vt ſa iora. concor. ff. de
uino tri. z oleo leg. l. ult. i
ſi. de aur. z arg. le. l. plau
cius. xii. di. non conſuetu
dinem. de elec. ſcriptum
ad ſi. ſed cū aia ſit precio

ſior corpore de pe. z re. cūz infirmitas in ſi. cū concor. ergo expreſſa iura
menta que ligant aiam ad penam eternam grauiora uidetur q. iſti ob
iectus qui ligant corpus ad penam tēporalem. So. nego aiam conſtitu
entis ligari ad p. iurium per procuratorem. niſi conſtituens ſit in culpa. q.
dic ut de iure iur. c. ult. li. vi.

f Eligioſus. ſe ſummat determinans no. per inno. z oſti. de re iudi.
cum. j. z. A. in prin. z quod dicit religioſus generale uerbum eſt z
includit omnem profeſſum. intelligo tamē de clauſtrali. ſecus in prela
to. z facit de cenſi. ſopite z quod ibi no. oſti. z io. xvi. q. i. de preſentium. z
quod no. de teſta. c. ii. li. vi.

t Etiam ſi per alium. hoc dictum quia quande. z licet inter homines
eiſdem collegii uel profeſſionis quod non licet inter extraneos. ſ. e. cō
pil. de elec. c. i. e. t. quia propter. ad ſi.

u Licentia. xvi. q. i. monachi. ii. ſ. de poſtu. c. ii. per que iura uidetur q. nō
ſufficiat licentia. niſi ſubſit utilitas monaſterii. Ad id quod opponitur
de milite qui procurat cauſam numeri ſui. rii. ut no. in pre. c. monachi.

x Suſcipere. z ſi ſuſcipiat z conſteſet litem. l. z quidā dicant deiceps ex
cipi non poſſe. uerius tamen eſt q. excipi poſſet ſcōm oſti. ut ſatis ſcrip
ſi. ſ. e. in noſtra ſuper glo. q. dicatur ut quo ad ipſum mūdo mortuum
exceptio ſit peremptoria. z quare aliud in milite. ibi dixi.

y Conſorte. ut p. z in pre. decre. cū. j. z. A. in prin. de accu. olim. z. c. ex pre
de cenſi. ſopite. An uero conſors pro conſorte audiat ante litem cōteſ.
uel poſt. ſine mandato. collige per no. de conſti. cū. VJ. in. i. glo. de do. z
contu. cum dilecti. in. i. glo. z his que ibi dixi z patet. L. de conſor. l. i. z. ii
z. ff. de iudi. ſi petitor.

3 Conſtituere. repete ſine licentia prelati. Et intellige in his caſibus qui
bus ſine prelati licentia perſonaliter in iudicio eſſe non poſſet. alias i il
lis caſibus quibus quod per ſe pōt per aliū poterit. de reg. iur. poſſet
li. vi. ff. e. t. l. ſili. i. pri. ino meli. ē q. p. aliū. de ſindi. c. uno. puta cūz ipſū
ſuperiorē denūciat uel accuſat. ut in pre. decre. de accu. ex parte z. c. q. in
Item ad cām electionis monaſterii ſui. de conſue. cū dilectis. de reſcrip.
cū dilecta de re iud. ad. probandū uel ſue proprie cui de ſuperioris licē
cia conſenſit ergo procuratorem dare poterit quaſi licentiam etiam ad
hoc habuerit ex quo licentiam habuit conſentiendi. de offi. dele. preterea
z. c. ſuſpicionis.

a Subſtituere. repete ſine ſuperioris licentia per uerbum iia q. preces
dit. uidebatur contra quaſi iſte eſſet pica uel organum conſtituentis. z p
ipſum quaſi per ſiſtulam uel lapideum canalem deueniret p. tās de con
ſtituente ad ſubſtitutū. ar. i. q. i. ſi fuerit.

Sed negari non poſſet quin in eo qui uult actum ſubſtitutionis ſuſci
pere z ſubſtituere frangat abdicatio uoluntatis z obedientia quam p.
miſit z hec ē ratio hui. iuris. xii. q. ii. non dicatis de elec. ſi religioſus li.
vi. nec ſine eius actu recipit officium ſubſtitutus. z ſa. quod no. de elec. c.
pe. li. vi. in ult. glo. z uide quod dicam in ult. glo.

b Expreſſe. forſan expreſſa perſona ſed de hoc non curo. ſatis ē enī q.
habeat mādātū ſubſtituendi etiā icertum. ſ. e. c. i. ii. reſpō.

c Commiſſum. no. ad queſtionem de illo qui conſtituit procuratorem i
habilem cui dedit mandātū ſubſtituēdi an ſubſtituere poſſit. z uidebat
quibuſdam ut pe. de bel. l. e. quod quis q. ſic per regulā qui per alium
de re iur. li. vi. quaſi uideatur a domino conſtitutus. ff. q. cuiuſq. uniuers.

litem eorum. §. si decuriones. ff. de condi. insti. l. institutio talis. ubi licet heres non instituitur in codicillis. potest tamen institui in testamento nominandus in codicillo. ad hoc facit. ff. de ser. ru. pre. cu. §. essent. §. i. ubi servitus concessa ab eo qui habuit ab alio prater concedendi non ab ipso sed a primo domino uideretur esse concessa ad hoc bene facit de of. del. iudex li. vi. ubi delegatus inhabilis subdelegat.

Tu distinguas inhabilitatis speciem. aut. n. penitus et ipso iure inhabilis est. quo casu nec substituitur ad hoc predic. decre. iudex. si. at. inhabilis ad officium propter defectum auctoritatis. quod intercedere habilis esset et eo casu necesse sit illius auctoritatem intervenire ut substitui possit ut hic. aut

Procuratorem a prelate rector vel alio quolibet ecclesie sue vel beneficio constitutum per mortem constituentis reuocari censemus etiam quo ad negocia iam incepta et causas in quibus per ipsum lis fuerit ante mortem huiusmodi contestata. Remes quintus in concilio niemensi.

est inhabilis per exceptionem qua non opposita habilis esset et eo casu substitueret. ar. pre. decre. iudex in prin. et per hoc soluitur questio de excoicatio. an substituat. quam dixi de pba. p. cessionem.

d Procuratorem. se sumat reprobans quod non inno. de fo. cope. dilecti. et. et approbat in parte quod ibi non. osti. et de hoc in spe. de fin. §. i. uer. quid si aliqua. et hoc. et. §. ii. uer. §. n. quid procurator p. archi. eo. t. si duo. li. vi.

e Rectore. de ecclesiastico loquitur quod patet per uerba sequentia. tamen etiam de rectore ciuitatis loquebantur inno. et spe. Jo. an.

f Pro ecclesia. innuit quod secus si per causa propria. mandatum enim tunc finitur morte re integra. re non integra non. ff. de defunctis. insti. man. §. item si adhuc. ff. man. inter causas. l. mandati. l. mandatum. et ibi non. et in p. dic. §. item si quando dicatur res integra. Dic quod in iudiciis ante lite contestatam in negociis atque fecerit preparamenta. hoc autem quod pro ecclesia constitutus erat mouebat inno. qui dicebat quod cum ecclesia non moriatur. xii. q. ii. liber ti de rescrip. si gratiose li. vi. et procurator per ea sit datus ab eo qui poterit scire prelate et sine consensu capli. de rescrip. edoceri. nihil est quod prohibeat illum agere cum sibi commissis. et si res sit integra per p. di. decre. dilecti et per decre. petitio. §. et. p. l. annua. ff. de annu. leg. de procuratore constituto ad negocia quis generaliter scribebatur quod per mortem constituentis non debeat incipere noua negocia. ff. de neg. gest. nam et serui. §. si uiuio. §. osti. alit ut statim dicam

g Reuocari censemus. Dicebat osti. quod procurator iudiciorum non agit prelate mortuo donec sit ecclesie de prelate puilsum. rō secundum eum est. quod tunc cum uacat sedes nil debet innovari. ne se. ua. c. i. et ul. quod loquitur lite contestata. cum tractet de receptione testium. et mirabatur osti. quomodo dubitabatur de hoc. nec ualeat secundum eum si dicas quod in predictis. c. loquitur de prelate conuento non de agente nam si non permittitur tunc defendere quod favorabilis est. multominus agere. all. ff. de seru. quoq. §. publice. et l. pomponius in fi. et. l. e. alienam. et osti. per hec uerba intellexit quod p. di. c. tus procurator substituto prelate ex primo procuratorio litem consequi possit hoc reprobaretur per hanc litteram que dicit reuocari censemus. non dicit impediri uel suspēdi. archi. tractans hanc materiam satis exquisite in pre. decre. si duo dicit procuratorem constitutum a prelate et capitulo in causa uero de secreta prelati secus et sic opiniones predictas uoluit concordare. Et an hanc opi. hec decre. reuocare intendat non uideo quod exprimi fuisset expediens. per ea tamen facit quod scripsi post inno. de consue. cum dilectus. super prima glo. et quod non. de resti. in inte. c. ii. ubi dicit quod mortuo abbate conuentus per syndicum agere potest. et conueniri de iuribus que pertinent ad conuentum uel simul ad utrosque. secus in his que segregatis pertinent ad abbatem. ne se. ua. c. ult. Posset tamen dici hanc opi. archi. uer. ram quod durat procuratoriu prius duobus casibus non tamen precedat procurator uacante ecclesia in casibus que illa uacante tractari non possunt. instituto tamen prelate preceps ex ueteri procuratorio. In tertio uero casu locum habet hec decre.

h Negocia. credo quod intendit per hoc designare procuratorem negotiorum. et per uerba sequentia procuratorem iudiciorum.

i Contestata. quicquid ergo sit dominus instat mors reuocat. sicut et uiuens ex certis causis reuocare posset initium. de quibus. §. et. c. ii. li. vi. et facit hec

decre. ad id quod non. post osti. de of. uic. c. pe. quod mortuo eo qui dedit uicarium. expirat illius officium. et ita seruamus. all. de of. uic. romana li. vi. per quam probatur quod si non est mortuus sed excoimunicatus suspendit sed non reuocatur officium uices gerentis et sic dicemus in procuratore prelati agentis. fa. etiam ad quoniam. io.

in spe. de arbi. §. finitur. uer. quid si prelatus. §. quod mortuo prelate qui copromisit de rebus ecclesie finiat promissum. ibi uideas.

De restitutione in integrum.

a Ecclesia adversus lapsum temporis in quo se lesam affirmat in integrum restitutio peti potest et causa restitutionis huiusmodi finiri

k Ab ecclesia. Lesus ecclesia per lapsu temporis ad illud tempus

tantum restituitur et. §. quadriennium a tempore lesionis. Dece minatur non. ff. ex quibus ca. ma. sed et si per prelatorem. §. quotiens. et. l. necnon. §. si quis sepius. l. de temp. in inte. resti. l. si. de resti. mi. l. quod tempore. et quod non. guil. in spec. ii. parte. et. §. infra quod in prin. et. §. ii. uer. sed cum dixerim.

k Ecclesia. cuius nomine hanc restitutionem petet prelatus etiam sine speciali mandato secundum inno. qui hoc non. §. e. suscitata. et guil. in spe. et. §. ii. uer. prelatus autem si uero per lapsum temporis non ledeset ecclesia. sed solus persone ipsius. ut quod lapsus est tempus quo prelatus debuit prouidere uel canonici debuerunt eligere. tunc non competit restitutio. ut scripsi. §. et. c. fi. in vi. oppo. et non in pre. §. uer. ut autem.

l Aduersus. usitatum est hoc uerbum in iure et maxime in hac materia. ut p. §. l. si aduersus re iud. et. xi. rubri. se. §. et. c. ii. li. vi. et post p. §. m.

m Lapsus temporis pone exemplum. §. c. ii. et. c. auditis. et. c. coram. quod infra tempus statutum probationes non produxit uel non obtulit. §. tempus statutum precii emptori cum posset. et. c. constitutus. uel pone in decedio appellationis interponende. et. c. fi.

Quid de biennio persequende appellationis an ecclesia infra illud tempus non prosequens iuste impedita indigeat restitue uel ipso iure seruetur illesa. non. p. inno. et osti. de ap. ex ratione. De prescriptione uero. xl. an. §. ecclesiam nil immutatur. per hanc constitutionem sed dic ut non. §. e. auditis loquitur enim hic. de illo tempore lapsu quod restitutio competit. sed contra illud non competit ut ibi.

n In quo. lapsu temporis.

o Lesam. enormiter. quod dic ut non. §. et. c. i. et p. de re. cc. non alie. c. pe. Nihil autem ex eo quod non opposuit declatorias. §. terminum ad id datum sit lesa et restitutio operatur. fa. scripsi p. inno. et osti. §. et. c. et. m.

p Affirmat. in fine dicit. probabit. et ibi dicam

q Peti potest. de hoc non dubitabatur nam et maior lesio ex tpe quo abfuit causa reip. l. alia iusta causa restituit. ff. ex qui. ca. ma. l. i. cum sitibus.

r Finiri. hoc est quod dicimus non perpetuari hoc casu iudicis officium per contestationem. de hoc. §. de offi. iudi. c. ii. si tamen non staret per ecclesiam sed per iudicem uel aduersarium non imputatur ecclesie. l. de temp. in inte. resti. l. petende in fi. unde si per appellationem aduersarii fuerit prelate non imputatur ecclesie. sicut nec minori. ff. de mino. intra utile. et fa. de re in. imputari. li. vi. et fa. cit. et. c. i. li. vi. et uide quod scripsi. §. et. cum ex litteris super glo. i. Sed quid si post finitum quadriennium de restitutio. glo. in l. si l. de temp. in inte. resti. dicit quod tenet quod contra ius litigatoris quod puto eum intellexisse si non appelletur. l. quando prouocatio non est neces. l. ii. §. de re iudi. cum inter uos. Quidam contradicentes quod quia huiusmodi constitutiones contra ius commune procedunt sunt restringende. ff. de act. et obli. in honorariis. §. sed cum rescisa de reg. iur. que a iure. li. vi. Item qua ratione non tenet ipso iure sententia lata post tempus excusationis. ff. de excu. ni. scire o. §. consequens. eadem ratione nec hic. et facit quod non. l. de iudi. properandum post prin. et hoc placuit di. pro quo fa. §. de ap. si appellationem.

Quadriennium olim dabatur annis utilis qui uario modo computabatur ex diuersitate locorum que hodie sublata est et loco illius datur quadriennium. de temp. in inte. rest. l. si.

Sontin. aut. habemus in iure tempus continuum et utile. continuum est quod continue currit diebus feriatis et non feriatis in presentia et absentia sine sit copia iudicis sine non. l. si. prescri. lon. temp. l. si. Tempus uero utile non currit diebus feriatis diebus absentie. et diebus quibus non est agendi copia. Et istud est multiplex quod quoddam est continue. utile quoddam iurile quo ad sui principium tantum quo ad progressum non. quandoque est continuum uno respectu ut ueniant dies feriati et non alio quia non currit iuste impedito de hoc scripsi de concess. preben. c. ii. et c. quia diuersitatem in si. et forte hoc intendit hec littera. quod continuum sit in prin. per lram que sequit.

A tempore lesionis. in hoc difert ecclesia a minore et a maiore. quia minori currit in prin. xxvii. anni etatis sue. s. cum factus est maior. l. de temp. in inte. rest. l. si. maiori leso tempore absentie currit post reversionem. ff. ex qui. cau. ma. ab hostibus. s. si. in ex. lesa non sic. ut p. et hic. s. c. c. i. et ii. li. vi. Et no. quod hec lra fa. pro eo quod no. inno. s. e. coram. ubi dicit quod si ecclesia non probauit in peremptorio. a sine termini incipit currere quadriennium petens de restitutionis. et non a die sententie. quod patet quia finito termino completa fuit lesio ex qua daretur restitutio etiam si nulla sequeretur sententia. s. c. ii. et iii. unde dicit quod caute facit lesus in omissione probationum et in sententia si petit restituere contra sententiam et ad probationes omittas. Alii secundum eum quod quadriennium computatur a tempore sententie. et satis est contra sententiam restitutionem petere ad hoc. ff. de mino. l. i. s. i. Sed prius dictum plus placet inno.

Si minus. hic erant opiniones legistarum de quibus in i. glo. dicebant enim aut est lesio in contractu uel sententia aut in tempore. Primo casu farentur indistincte. uerum quod datur integrum quadriennium. s. e. c. i. li. vi. s. e. constitutus. l. de temp. in inte. rest. l. si. Secundo casu subdistingunt. aut lesio est tanti temporis quantum est quadriennium. et tunc infra quadriennium in integrum datur restitutio aut lesio est minoris temporis et tunc dicunt quod non datur integrum quadriennium. sed solum tantum tempus ad restitutionem petendam quantum fuit tempus lesionis. et hoc placuit bul. et azo. et accur. quos sequitur di. in. s. rursus. insti. de ac. Ja. bal. s. quem sequi uidetur odoffe distinguens tempus infra quod et tempus ad quod fit restitutio. dices quod dummodo non reperiatur negligens infra tantum tempus quantum erat tempus lesionis habebit integrum quadriennium. alias si infra illud tempus reperitur negligens non restituitur postea etiam. i. quadriennium quod tempus negligentie computatur cum tempore lesionis uel absentie. et sic intelligit. ff. que in frau. cre. aut pretor. s. si conditionalis quam primi allegant pro se. Alii in hoc ultimo dicto discordant dicentes quod tempus. i. quod semper est uniforme et semper habet quatuor annos. ut hic et in concor. tempus uero ad quod non datur amplius quam fuerit tempus lesionis. et sic loquitur. ff. ex qui. cau. ma. sed et si per pretorez. s. si ferie et l. necnon. s. si quis sepius. ff. de mino. l. si. nam in lucro foret is qui restituit si amplius haberet de tempore quam fuerit tempus lesionis quod esse non debet. ff. ex qui. cau. ma. l. i. in prin. et l. uidelicet. et hoc placuit pe. de bel. et hoc approbat et merito. e. n. mirabilis rigor dicere quod lesus in die debeat obtinuisse restitutionem infra diem. quod uult prima opinio. uel saltem necessario se parasse quod uult secunda. Item concludit prima opinio quadriennium non dari nisi usufructu que finit triennio insti. de usuc. in prin. cum tamen loco anni utilis qui dabatur olim. l. de resti. mili. siquid. et l. se. datur hodie

debet infra quadriennium continuum a tempore lesionis: etiam si minus quadriennio tempus lesionis existat: sed si fiat restitutio nisi ad tantum tempus quantum se lesam fore probabit Remens quinquies in consilio niennensi.

quadriennium. l. de temp. in inte. rest. l. si quod prescriptioni et usufructu non est cō. restat ergo respondere ad contraria que inducit glo. in. s. quotiens. i. tpe. s. quotiens et c. l. s. si ferie determinant solum tempus ad quod puta ut lesus in die restituitur ad diem. et sic concordant sed non determinant tempus. i. quod eodem modo responderi potest ad l. necnon. s. si quis. eo. titu. ut. l. loquar de tpe ad quod uel si uis intelligere de tpe. i. quod loquitur de anno utili cuius loco dat hodie quadriennium sicut si hodie dicemus lesum in quadriennio. lex ult. ff. de mino. facit pro quia ibi tps. i. quod precedit tempus ad quod et dantur ibi hec duo tempora diuisis. Ibi enim a tempore in inte. resti. et

De iudiciis

Adū bonifacius papa octauus predecessor noster constituit ut citationes auctoritate apostolica de personis quibuscumque et ac etiam undecumque

cesse minori qui nouauerat. restituit creditori tempus quod sibi supererat de temporali actione nouationis tempore per eundem modum respondere potest ad l. si debitor. s. si. ff. ad uell. si diceretur quod ibi restitutio fiat per iudicis officium. uel dic uerius ut ibi no. s. quod sine temporis intervallo ipso iure per. l. restituitur prima actio et per eundem modum responde ad. s. si conditionalis superius all. ad l. cum post. ff. qn. ac. de pec. responde ut ibi no. nec ibi de resti. loquitur. Ad rationes quam dicebant primi. quod alias erit deterior conditio illius qui usufructu tempore minoris etatis uel absentie causa reipit. quod si non usufructuisset. completa enim etate uel cessante causa usufructuisset per triennium et tu das quadriennium. Rndco quod non est de reterior. quod cessante usufructu ille posset uendicare quod modo non potest imo secundum quosdam est prius necessarium iudicium rescindende quod est dicere quod prius rescindatur impedimentum usufructu et postea rescissorium dari. i. pristina actio que datur usufructu rescissa. tamen seruatur quod simul utrumque intentatur quod fieri potest ut not. guil. i. spe. iiii. parte. e. t. uer. sed nūquid in eodem. nec est melior conditio eius contra quem usufructuatur in absentia quam in presentia. quod uendicando infra triennium perpetuaret sibi actionem per contestationem. sed officium non perpetuat per contestationem. ut. s. dixi. eque igitur datur tempus longius.

3 Quadriennio sed contra temporalis prescriptio non currit minori sed ipso iure seruatur ille lesus. l. in quibus cau. l. si. ergo nec ecclesie. solue ut dixi. s. e. constitutus super glo. consuetudo. et c. si. in vi. oppo.

a Probabit. igitur ex affirmatione minoris uel ecclesie examinentur cause restitutionis in inte. ut. s. non tamen conceditur restitutio nisi lesio ne probata non hic. de quo uide in spe. e. t. s. ii. uer. illud quoque.

b Adm. casus. constitutio boni que habet quod citationes etiam extra dies solenes publice facte de mandato pape in audientia litterarum apostolicarum uel papali palatio affixe iannus maioris ecclesie loci in quo papa cum curia sua degit ardent citationem ac si ad eum personaliter deuenissent. restringitur ad eos qui impediunt ne ad eos possit citatio peruenire uel quorum domicilium tunc non potest adiri. Et primo ponit constitutionem boni. secundo illam restringit. tertio protestatur ibi porro. et constitutio ista precessit concil. ut i. phemio dixi et p. i. c. proximo.

c Constituit. in sua extranea. que emanauit post sextum que incipit rem non nouam.

d Citationes. igitur citatione hic tractatur competenter poni potuisset sub ti. de appellationibus. maxime cum prima citatio uideatur ante iudicialis iuxta notata per inno. et osti. de pba. quoniam. ut ibi scripsi super uer. citationes. quia tamen etiam per primam firmatur iudicium et perueniat et puenit iurisdicatio. de so. ppe. pposuisti. de offi. dele. gratum cum concor. et ideo in isto titulo congrue ponitur ut sciatur super tali citatione posse firmari iudicium. fa. insti. de pe. tene. l. i. s. si. et quod no. ff. de in ius uo. super rubrica et est huic si. e. t. c. i. et ii. li. vi

e Quibuscumque. exprimit ipsa constitutio cuiuscumque sint status dignitatis uel preeminentie ecclesiastice uel mundane. etiam si imperiali uel regali prefulgeant dignitate. tollit et omnes contrarias indulgentias ut ibi p. 3

f Undecumque. etiam ultra duas dietas et extra proninciam. est enim papa uicarius illius cuius est terra et plenitudo orbis terrarum. et c. de deci. tua

li. ix. q. iiii. cuncta.

g Albo. erat locus dealbatus ubi scribebantur edicta de quo in autē. de litig. §. omnem colla. viii. ff. de iuris. sic. om. iudi. si quis id ff. de albo scrip. l. i. z. ii. de hoc uide in spe. de do. z. contu. §. restat in prin. z. de cita. §. sequitur uer. z. no. secundum uber ubi etiam no. qui iudices citare poterant per hec edicta z. q. non.

b Solēnes. solent ēē di es iouis septimane sanz cre dies ascensionis z. festum basilicarum petri z. pauli. quod fertur esse de mense nouembris in octaua beati martini.

i Generales contra hereticos credentes zc. ut scripsi de here. excoicam. §. sane super. i. glo. portantes sarraceis merces merces prohibitas. ut scripsi de iude. q. olim super glo. ii. z. piratas. de hoc de rap. excommunicatio nem. exigentes uel imponentes noua pedagia. d. censibus inuouamus. falsarios litarum papalium de cri. fal. ad falsariorum z. his similes.

k Papa in inferioribus etiam locum non habet saluo quod dicitur. i. t. i. q. uis. Johannes andree.

l Specialiter. non sufficeret ergo generale mandatum de citando talem nisi papa specialiter exprimat citationem fieri per hanc formam.

m Ex certa scientia idem uerbum de offi. dele. pastoralis. §. preterea z. ui de qd. ibi no. Ignorantia opponitur scientie. de ordi. ab epi. c. i. de sen. ex p. illorum. sicut error oppōitur consensui. ff. de iu. o. iudi. si per errorem z. canon dicit q. proprium erroris est approbare falsuz p. uero xxxviii. di. q. uis. z. alibi q. errare est aliud p. alio putare. xxii. q. ii. in quibus. ca. dit tamen error in ignorantiam ut in pre. c. q. uis. quare lra ista uidetur excludere mandatum q. papa faceret per ignorantiaz uel errorem. ac si intendat q. requiritur certa scientia per quam intendat tollere ius cōe quo debet citatio fieri personaliter uel ad domum ut lit. non contes. quoniam. §. porro. de eo qui mit. c. si. cum suis concor. i. t. i. c. i. z. requirendi sunt amici. ff. ex qui. cau. ma. item ait. §. lit. z. l. se. super quo qd. uis no. de dolo z. contu. causam.

n Mandante. constitutio rem non nouam dicit iubente per. quod uis dētur hec paria. z. facit ad no. xliii. q. i. c. si. xviii. q. ii. dudum.

o Litterarum. de simplici iusticia. de cri. fal. c. pe. z. ibi manere solet contradictarum. auditor. Alii auditores in palatio de quo sequitur. z. propter hoc decre. ne romani. §. sane. §. e. li. de elec. dicit causarum z. litteraz audientia.

p Palatio. constitutio illa dicit aula. cui uerbo concor. infra de bap. pre senti.

q Maioris. non dicit cathedralis. sicut. §. e. compil. de elec. causam. §. i. z. i. c. i. q. uis. rō quia curia posset esse i. castro uilla uel oppido. ubi nō ē ecclesia cathedralis z. concor. i. de sen. ex. ex frequentibus. ubi equipar rat cathedralem z. matricem ecclesiam loci.

r Locorum conditionibus personarum z. negotii. de appella. cum sit romana.

s Personaliter. ergo sicut personalis citatio constituit quem uerum cōtumacem non tamen manifestum. de sen. ex. uenerabilibus. §. secus. li. vi sic z. ista circa talium appellationem uide quod dicam. i. de dolo. z. cō. si ante. z. hoc intendit. q. ille pcessus qui fieri possit contra personaliter citatum fieri poterit contra istum z. econuerso. i. in eo qui fieri nō posset contra illum nec contra istum. super quo uide quod scripsi de eo q. mit.

adinstar edictorum in albo^s pre toris prepositorum etiam extra di es solēnes^b in quibus romani pō tifices pcessus cōsuerunt facer ge nerales ipso papa^s spāliter z. ex cer ta sciētia^m id mandanteⁿ facie in aplicaz audientia publica litarū^o uel in papali palatio publice post modum maioris^a ecclesie loci in quo romanus pontifer aīz sua cu ria residebit ianuis affigende sic ualeant atqz artent citatos post la psum terminū. quē considerata di stantia locorum^m citationibus ipsis apponi cōuenit competentem: ac si ad eos personaliterⁱ deuenissent

Quia uero statutus ipsum ratio nabiliter^e editum propter maliciā temporis tunc instantis nōnullis nimis rigorosum uidetur. Nos

in pos. c. si. z. in. q. quam disputari de receptione testium facta cō tra citatum ad domum in mercu. sub. t. de testi. Item id quod ad excusationem contumacie posset docere personaliter citatus po terit z. iste z. quod ille non posset nec iste. fa. de ap. sepe. uer. quē quid autem.

rigorem ipsum mansuetudine rem perantes idem statutum z. prefat. tum modum citandi restringimus ad illos tantum z. in illis locum uolumus sibi uendi. are. qui faci unt impediunt uel procurant per se uel per alios^r quoquo modo ne ad eos possit citatio peruenire uel quoz^a domicilia siue loca non possunt^t tute^e liberue adiri. Por ro ei quod circa citationes absen tium tā diebus solēnibus q. aliis ec. ro. diuersis interdum facere cō suenit^p per presentem constitutio nem seu moderationem in nullo uolumus derogari. Dem.

d Dispendiosam^p prorogatio nem litium quam interdūz ex subtili^s ordinis iudiciarii obser uatione causarum docet experien

citatione que facile poterit non uenire in eius noticiam. sicut di citur de uoce preconis que quandoqz paucis innotescit. in auc. de lit. §. omne. coll. viii. l. quomodo z. qn. in autē. qui semel.

y Uel alios. si. §. e. compil. de reuun. c. uno z. de offi. dele. statui mus. li. vi.

z Peruenire ut lit. non contes. quoniam. §. porro z. ibi de hoc.

a Uel quoz. alternatiua demonstrat q. sufficit alterum istorum

b Non possunt. hoc estimabit papa specialiter z. ex certa scien tia citationis modum committens ut. §.

c Late. dicit constitutio bonifa. cum ut scriptum est estimare de beamus an eo ire liceat ubi est citatio facienda.

d Consuevit. de quo uidere potes in spe. de cita. §. ult. per totūz Johannes andree.

e Dispendiosam. Casus in causis etiam pendentibus benefi cialibus decimarum matrimonialibus z. usurarum z. ipas tangentibus pcedi potest simpliciter z. de plano absqz iudicio rum strepitū z. figura Et primo ponit constitutionis cam. Secū do ibi statuimus constitutionem. Tercio ipsius extensionēz ibi nolentes. z. hoc est ius omnino nouum corrigens quedam ius ra ut. i. patebit. Et dic dispendiosam. i. damnosam. de consti. c. li. i. t. proxi. c. i. §. eisdem. z. concor. huic prin. de rescrip. dispendia li bro sexto.

f Interdum inuit q. non semp. alias esset dare q. omnia iura p que datur ordo iudiciorum esset dispendiosa. qd. cēt absurdum.

g Subtili. subtilitas quandoqz re. pbatur quandoqz cōmenda tur a iure. de hoc. §. e. r. dilecti. in. i. glo. z. ibi scripsi. Jo. an.

h Experientia. concor. de elec. q. sit in prin. li. vi

i Restringere. non uidetur hoc uerbum conuenire p eo q. nō re stringit sed subtilitatem laxat iudiciarii ordinis in his casibus Sed dic quod restringit dispendiosam proagationē de qua p misit z. hec ē cōstitutiois cāgnal^s s. cā cāe. i. q. p^o i. his q. in aliis pōt diu de arbitraris de quibus non cogimur reddere rōnem ut dixi de rescrip. si quando ita etenim potuisset auctor adiunge re cās primitiaz oblationū mortuoz testamētoz legatoz marie ad pias causas z. his similes in quibus urget eadē ratio. mouit

r Rationabiliter concor. §. de res sa ip. statutu. de concess. preben. c. u. li. vi.

u Tēpantes. xlv di. disciplina. z. c. sunt nāqz.

x Restringimus si. de elec. statutu de here. statutu li. li. vi. z. i. c. pri. Et constitutio bo nifa. dicebat q. i bis presentem ca sibus locum ha bebat illa citatio nis forma z. acci piedo illud pre sentim p tantum habebamus mē te huius consti tutionis que su it equissima. nam graue est dicere q. dicatur uere cōtumax ex tali

tamen forsan auctorem q. p. telatio cāz bñficialiū z mñmonia
lū ē pñculosa ut lit. non contes. quoniam. z idē periculū pñde
rauit i debētibus usuras uel decias. z bec faciūt ad infra dicēda.
k Subscriptis. i aliis ergo secus i quib⁹ nō ēt id expresse sta
l a pñcipe spāliter pñmissū z uide q. no. de uer. sig. sepe i pñ.
l Cupientes hic
m incipe cōstructū.
m Electōibus.
olim non tene
bar. pñclū i cau
sis electionū pñ
bus pñtibus lit.
nō cōtes. s. d. elec.
dudū. ii. q. i. hoc
corrigitur z con
cor. illi iuri d. do
z pñ. cū q. li. vi.
n Prouisionib⁹.
factis uel faciēdis. s. de elec. ut circa. z. c. qui cōtra certam. li. vi.
o Aut. repetere in causis.
p Canonicaribus. concor. de elec. c. i. li. vi.
q Beneficiis. nūquid in causis super hospitalibus elemosinari
is uel leprosaritis hēbit hoc locū uidetur q. non. j. de preben. p
lras. Tu dic s. per uerbū officiis q. premisit ad hoc. j. de reli. do.
qz cōtingit ubi rectores uocantur z tutorib⁹ z curatorib⁹ similia
tur. eadē ratione cū monachus sit officium puto idē i cā mo
nachatiois. z si dicatur mōachus eligi postulari ul. puideri. hoc
ē planū per lram superiorem. z facit quod dixi post ino. z osti. d.
elec. officii. aliqua tñ iura dñt monachū fieri creati recipi ordina
ri. de reglā. c. i. z ult. li. vi. de elec. indēntaribus. s. si uero. xvi. q. ul.
c. ult. tamen negari non potest quin canonicatus regulares i uer
bis superioribus includantur quo iure monachus excluderē
tur non uideo. Item. progaratio dispendiosa non minus in regu
laribus q. in secularibus est. causa ergo non deficit. tamen per
lram istam bñficiis dico q. si de ecclesia agatur ut de pñprietate
non est locus constitutioni cū illa qd. beneficialis nō sit. nec hic
dicatur de causis ecclāz. similis dñra quo ad missionē i possessio
nem ut lit. nō cōtes. c. ii. de do. z con. c. ii. de eo qui mit. in pos. c. i. z
ii. z. c. t. eum qui. li. vi. z quo ad permutationē. de rez. pñ. ad que
stiones. z. c. cū olim. z. c. uniuersorum. z quo ad prescriptionem.
de iurepa. cura. de re iur. c. i. li. vi. z quo ad transactionem. ut not.
de transac. super eo. Si uero agatur ad remotionem bñficii z ne
gatur sedus coniugii spiritualis uel titulus puto decre. locū hñe
fec⁹ si nō negatur titulus s. ppter crimē petitur remoueri. fa. qd.
dixi post ino. z osti. ut lit. non contes. quoniam. s. pñzo. sup. i. gl.
r Ecclesiasticis. in secularibus ergo nil est mutatum. q. uis i ec
clesiastico foro tractentur.

f Decimis. intelligo cōibus z que iure diuino debentur qd. pro
bat sequens littera. ergo si debeantur ex pacto pollicitatione l
uoto. non erit locus huic constitutioni z facit quod not. s. de des
ci. tua. ii. in fi. i. glo. Quid de decia papali de qua. j. de deci. si bene
ficio. si inter illum cui papa concessit z clericum sit qd. erit ne
locus huic constitutioni. Puto q. non fuerit hoc de mēte. nec sep
ē illa decia. sed qñqz uicesima uel alia quora. de uo. c. fi. Et ista cō
stitutio iura corrigens z exhorbitans non ē āplianda. de re iur.
que a iure li. vi. Sed quid si non est qd. cū debitore decime. sed i
ter duas ecclesias sup. iure percipiendi. tunc puto locū ēē cōstōi
per hñc lram z p lram que sequitur. z eas quoquo modo zc. Nec
ob. lra que sequitur que non est determinatio uel restrictio h⁹ cas⁹
sed interpositio q. probatur ex eo quod dicit ad quarū ēt zc. Nō
ob. quod dixi super uer. beneficiis. qz causa sup. proprietate ec
clesie non est beneficialis. sed nō pōt negari quin cā super pñp
riate decimarum sit decimalis.

r Protestationem. integram z sine deductione seminis uel sū
ptuum quo ad prediales. de deci. cum sint homines z. c. non est
z. c. tua. ii. quo ad personales dic. ut. e. t. pastoralis.

u Tenentur. quilibet autem laicus tenetur qui se non ondit im
munē. s. de deci. a nobis. de clericis. dic. ut. e. t. nouū de religiosis

dic. ut. s. e. t. ex parte. i. z s. quosqz ex his agatur locum hñ constitutioni
z contra religiosos asserentes saltem decimam integram in precepto nō
esse manauit constitutio. j. de penis cupientes

x Prenunti. s. de deci. peruenit. j. de sen. ex. sacro. z. c. cōstōm. li. vi.

u Multi seruant z uidentur expediens ecclesiis q. faciunt monitionem
generalē fulminantē ex
cōis sniaz in nō solucis
bus decimas fructuū pñ
dior que habēt i pochia
z postea nō solucres pe
rit ecclesia denūciari fa. d.
iureiur. ad nñaz. ii. z quo
aprant eā precedēt cul
pe more uel offense ut sa
tis fiat decre. romana. s.
caueant de sen. ex. li. vi.
y Coerceri. appellatiōe
remota. de deci. tua. ii. in
fi. quod intellige ut ibi scripsi. z contra pertinaces inuocari pñt brachi
um seculare. de homici. postulasti.

3 Matrimonii. Si queratur de federe non est dubiū siue agatur ad is
pediendū siue ad dirimendū siue ad declarādū. ut. qz uendicat cōiunx
negans pñtum. Quod aut de dirimendo dixi. intelligo siue petat dirimi
mñmonii quod a principio nō tenuit ut pñtū inter fideles inter quos
erat impedimentū dirimēs. siue quod a principio tenuit dirimi petatur p
pter creatoris cōtumeliā superuenientē i casibus de diuor. quanto. z. c.
gaudemus hoc aut casu quādo de federe querit. per uetera iura. pñcedi
nō poterat lit. nō contes. nisi pñt pñmace. ut lit. non cōtes. accedēs. ii. z. c.
quoniā hodie. secus ut hic. Quid si agat de crie adulterii ad separatōez
tozi. uidet per decre. i. s. ut lit. non contes. q. pñtō locū non hēat nam z
ibi pñ pñclū qui p iura uetera fieri poterat. pñt cōntumace in cā mñs
moniali fieri non potest eo casu. Quid si agatur de sponsalibus. certus
est q. ista sunt diuersa. ut pñ in rubrica de spōsalibus z mñmoniiis ta
men p lram sequentem uideret constitutio locū habere. quasi sponsalio
rū cā sit de tangētib⁹. Quid si sit qd. successiois z naraliū in qua icidit
cā mñmonial in principali non hēbit locū cōstitutio. si tamen incidens
mñmonialis qd. deferit ad iudicē ecclāsticū pñt locū hñe constitutio. nā
etiā p iura uetera secundū inno. z hosti. non erat tunc necesse libellum
offerri ut scripsi qui fi. sint le. lator.

a Usuris. cum repetuntur uel penit ut illas cōpenset usurarius ul. ipsi
us heres. Nec impedit hunc procedendū modū si dicat reus q. calus est
quo cōpensare non tenet. pñe exēplū de usur. salubriter. z. c. conquestus
satis ē. n. q. forma pñtitiōis concludit cām usurariā. z fa. qd. scripsi p⁹
inno. z osti. de fo. cōpe. cū sit. non sic forte si creditor petit debitū z debi
tor excipit illud usurariū. nam hic principal⁹ cā nō ē sup. usura. imo sup.
credito uel alio pñtu ex quo agitur. nec constitutio ista manauit i fauorē
sed in odiū usurariū. z uide quod scripsi de fideiur. constitutus. super
uerbo calūnie. ubi uero debitor nō simpliciter exciperet sed peteret pñ
nūciari pñtū factum in fraudem usurar. tūc procedit constitutio z ad
uerte qz si opi. bug. lan. z que placet archi. xiiii. q. iiii. quid dicā z gos. de
foro. cōpe. cū sit. esset uera. s. q. usure possint peti s. laicum i seculari for
ro. decre. tamen ista nō hēret locū in illo foro. nō. n. pñt nec intendit pa
pa iudiciarium ordinem tollere. nisi quo ad suūz for. fa. qd. no. de arbi.
c. ii. li. vi. z. c. li. de reg. iur. c. ii. decre. tñ ad nostram. ii. de iureiur. que ad pñ
dictā opi. iducit nō facit qz illa nō sunt ibi uerba pape s. pñs iurantis. z
sic nō ponunt ius nouum. z s. illā fa. qd. no. e. t. ex lris in ult. glo. z in pñ.
decre. cū sit de of. or. c. i. z. xi. q. i. in summa. z vi. q. ii. c. i. z bec decre. que tri
bus ecclesiasticis casis hanc admittet. ad id quod dñ q. leges etiā in his
ecclesiasticis penā iponunt. rñ. pñ decre. d. hñe ut iquisitiōis. s. pe. z. c. se. i. fi.

b Tangentibus. causas electionum z prouisionum tangeret cum quere
tur ad quē pertineret electio uel prouisio. causas usurarum cum peteret
tur relaxari iuramentum de illis soluendis. de iureiur. c. i.

c Valcat. non dicit debeat. per quod pñ q. pñt iudex ēt contradicenti
bus pñibus seruare iudiciarium ordinem in causis predictis. ff. de inde.
non quicq. de of. dele. consuluit. nen sic in illis i quibus procedi debet
ut parz. j. de uer. sig. sepe contingit i fi. per quod consulo q. in casibus qz
bus dubitatur an constitutio ista locum habeat de quibus. s. no. z simi
libus iudex ad omne dubium tollendum seruet ordinem iudiciarium.

d Et figura. quid importent hec uerba determinat pre. consto sepe. j. de uer. sig. que summe fuit necessaria propter istam ut ibi no. in i. glo.

e Presentia. concor. de of. leg. c. pe. in fi. li. vi. ad idem. L. de sacrosanc. ec. sancimus i. z. ii. z. l. ul. in fi. L. de transac. l. ul. in prin.

f Pendentia. concor. j. de seques. pos. c. i. de proba. c. i. de re iudi. c. i. de sen. ex. c. i. in fi. fuit autem hoc dictum de pendentibus per appellationem quia quo ad illa non sufficeret uerbum presentia per id quod no. in pre. l. sancimus in fi. z. propter ea que no. de elec. licet canon z. que no. comp. de const. cognoscens que quasi ad litteram ponit guil. in spe. de ap. s. d. of. ficio. uer. sed quid si dum ca. Dato tamen qd hec uerba non fuissent expsa. qz tamen constitutio ista dat modum procedendi tantum de sui natura respiciebat pendentia quo ad faciendam. ut no. in p. decre. licet canon.

g Namuis. Casus. concedit conciliuz certo casu epis expulsi a suis sedibus. qd

in locis aliarum diocesum seruata forma quam limitat possunt procedere contra expulsores consiliatores z. fautores. z. inter subditos ius dicere. Et primo statuit de processu faciendo contra expulsores consiliarios z. fautores. Secundo de iurisdictione alias inter subditos exercenda Tertio de licentia diocesanorum petenda Quarto de fide adhibenda uerbo ipsorum episcoporum. Quinto de suffragio uicinoz epoz. Sexto p. testatur de iure presidentium locis ubi tales episcopi iurisdictione exerceant. Secunda ibi eisdem. Tertia ibi uolumus. Quarta ibi sane. Quinta ibi eorundem. Sexta ibi per premissa. Et quia in uicini. concilio plures erant episcopi a suis sedibus expulsi z. maxime italici. ut mediolani. z. uiceni. z. aliqui alitillibus instantibus fuit hec constitutio promulgata.

b Canonibus. ix. q. ii. episcopum. z. duobus. c. se. vii. q. i. placuit. ii. z. c. se. z. no. pro generali allegatione. de quo dixi de coha. cle. z. mu. nra.

i Generaliter. ut clarius pateat exceptio. premitit regulam generalem. si. utalir. non conit. quoniam in prin. j.

k Iurisdictionem contentiosam de illa que consistit in exercitatio z. ab soluendo z. in collatione beneficiorum z. delegatione causarum dic ut no. de of. dele. nouit. Celebrare potest etiam ibi cum altari uatico. de p. uil. c. fi. li. vi. Sed an cum pontificalibz dicam. j. de priuile. c. ii.

l Episcopis. secus de inferioribus. In electis tamen confirmatis. idem puto. de elec. transmissam de transac. c. i. z. ii.

m Proteruia. i. credulitate uel terribilitate. in grecismo uersus. Improbus est aliquis uerbis factisqz proteruis.

n Impiorum. etiam fidelium. z. de istoz pena. j. de pen. si quis suadete.

o Expulsi. vii. q. i. pastoralis z. c. sciscitaris. iii. q. vi. hoc quippe. xvii. q. iiii. si quis deinceps.

p De sequentium. qm persecutionem fugere liceat. necne. plene in textu z. in glo. vii. q. i. s. hoc tunc de renun. nisi. s. propter maliciam. Jo. an.

q Aut carum parte. qz nomine partis continetur dimidia. de deci. c. ii. s. i. li. vi. cum concor. ne aliquis crederet hic sic sumi. ideo subdit aliqua Si ergo in aliqua etiam minima particula diocesis proprie secure morari z. procedere potest. non est locus constitutioni per hanc litteram. statuit tamen ipsius assertioni super hoc. ut sequitur. j. Quid si in aliquo loco dioc. sue tamen exempto securus manere z. procedere possz z. ibi d. facto recipitur. queritur an possit ibi sedere pro tribunali. uidetur qd no. xviii. q. ii. luminoso. de of. or. cum epus li. vi. pro z. contra. j. de priuile. c. ii. Dico p hac lram z. per pre. c. luminoso ad fi. ibi nisi ab abbate. z. c. qd

strepitu iudicii z. figura. Volentes non solum ad futura negocia sed ad pntia z. adhuc etiaz per appellationem pendentia hoc extendi. Lemens quilitus in concilio uenisi.

De foro competenti.

Nam sacris caonibus sit generaliter interdictum ne quis epus iurisdictione in diocesi exerceat aliena nos tamen epis qui a suis sedibus proteruia impiorum expulsi non audent propter metum persequentium in suis ciuitatibus uel diocesibus aut eaz parte aliqua residere

ex quo ibi recipitur ibi sedere poterit. Nam si constitutio dat si bi licentiam sedendi in loco non subdito alterius dioc. fortius in non subdito sue dioc. qui etiam quo ad aliqua subditus est ut in pre. decre. ii. j. de priuile. z. tunc per hanc lram sedere non poterit in alia dioc.

nec iurisdictionem ad se spectantem per se uel per alium inibi exercere ne iniuria in eorum expulsionem ipsorum irrogata ecclesiis hoc pre. textu remaneat ipuncta. durinius indulgendum ut in diocesibus alienis in ciuitatibus uidelicet uel locis insignibus suis ecclesiis uiciniorebus in quibus poterunt se cure morari iurisdictionem suam libere exercere possint contra suos expulsores z. eorum i hac pte consiliarios z. fautores dummodo ciuitates uel loca hmodi eisdem expulso ribz consiliariis z. fautoribus sint secura z. ipsi personalr uel ad domum si hoc tute fieri ualeat alioqui publice i ecclesia cathedrali loci

r Per alium. et go si per alium pot in propria. non procedat in aliena.

f Inbi i aliqua pte dioc. proprie

t Exercere contra illos infra. s. sane.

u Ecclesiis. quasi inuariat episcopoz iniuriam ecclesie uindicare posse sed non priam. de hoc secunda. q. vii. si quis ergo. z. c. si quis ab episcopo. s. de maled. c. i. de pen. romana. li. vi. z. per inno. de uer. sig. ex parte.

x Indulgendus

olim enim hoc non licebat. unde dixit uinc. de procu. petio i fi. i. glo. qd episcopus expulsus non possidens iurisdictionem exerce non poterat. alt. xi. q. i. si quis de conse. di. i. hoc ergo. facit quod post eum scripsi qui si. sint le. per uenerabilem. s. rationibz super uerbo loco.

y Insignibus. quod exponit de rescrip. statutum post prin. li. vi.

z Viciniorebus. concor. s. de elec. ubi periculum. s. pono. li. vi. in uiciniore ergo id faciat siue sit ciuitas siue locus insignis.

a Et iurisdictionem. ista duo requiruntur coniunctim. habitatio secura z. liberum iurisdictionis exercitium per hanc copulam. requiritur z. tertium. qd locus sit securus citatis ut sequitur.

b Possint. tolle lram. j. libere procedere.

c Expulsores. tales censentur etiam qui uenientiam non admittunt ff. de acquir. pos. clam possidere. s. qui ad mundinas.

d Consiliarios. est consilium z. fauor qui adiicit ad delictum z. qui non adiicit. de pen. felices. s. illud. li. vi. z. uterqz tenetur s. prius plus. ut ibi quomodo autem de fraudulento consilio dato circa delictum quis obligatur ei contra quem non ei cui dedit no. de reg. iur. nullus ex consilio. li. vi.

e Fautores. uide quod dicam infra de pen. si quis suadente in prin.

f Loca huiusmodi. uiciniore. quibz habitare z. ius dicere possunt.

g Fautoribus. non dicit uel ipsorum procuratoribus. quia in his arduis non cogitur quis procuratorem dare. de hoc de p. cu. querelam. y q. iiii. si egrotans.

h Secura. uide quod dicam de re iud. pastoralis. uer. pisana. z. super hac securitate non statuit uerbo episcoporum ut. j. dicam z. debent esse secura etiam quo ad iter ut lite non contestata accedens. ii.

i Et ipsi expulsores consiliarii uel fautores. z. tolle lram citati fuerint que est. j.

k Domum habitationis. fa. cle. s. de elec. cum s. i.

l Alioquin. i. si personalis citatio uel ad domum tute fieri non potest.

m Cathedrali. concor. pre. decre. causam z. est hoc specialissimum z. fa. quod dixi. s. t. proxi. duduz.

n Dicto modo. personaliter ad domuz habitationis uel in ecclia cathedrali domicilii

o Ut tolle. lram. j. citent uel citari faciant. zc.

p Diebus. non uidetur ergo sufficere q una die fiat citatio. duo autem sufficiant. quia pluralis est locutio zc. de preben. is cui li.

vi. ii. kn. j. de reg. iur. pluralis. li. vi. tutius tamē est q fiat tribus dieb⁹ de cle. non resi. ex tuc. xxiii. q. iii. de illicita.

q Festiuis. speciali cas⁹ quo fit citatio die feriato ptra id. s. defe. c. i. et ul. in prin. l. 8. fer. l. si. et ratio h⁹ statim sequitur. Aliqui non curāt an fiat citationis preceptum uel citatio die feriato sed an fiat ad diem feriataz. z tūc etiam distinguunt anteq⁹ ut. ppare. at. an ut respon. deat. de quo satis scripsi in pre. de. cre. ul. 8. fer. in pn.

ci. et guil. in spe. de cita. s. i. uer. item excipitur q citatio fit ad diez et uer. se.

r Ad diuina. Quid si conuenissent ad audiendum uerbum dei. satis puto satisfactum constōi per id quod sequitur. z predicatō uerbi dei in diuinis includitur. se. de of. o. inter cetera. et sic in loco interdico hec citatio fieri non poterit. de sen. ex. rīso. et fa. qd scripsi post ostiū. de clādes. despon. c. si. sup uerbo ecclesiis.

f Verisimilius. q si fieret aliis die uel loco.

t Presumatur. nō est presumptio iuris et de iure. que dicitur fictō recipit enim pbatōnem p̄rariā. qui ma. ac. pos. c. si. Jo. an.

n Ecclesiis. non reperit cathedralibus propter uerbum locorum qd submittit. et est si. j. de sen. ex. c. i. et. s. ti. pr. c. i.

x Competenti. de ap. cum sit.

y Eisdem. expulsis.

3 Indulgemus. in duobus consistit hec indulgentia. quia subditos trahunt inuitos. et quia sufficit dioecesanorum licentiam petere. et hoc locum habet in expulsis. Alii uero inter subditos uolentes in aliorum dioce. de licentia dioecesanor⁹ ius dicere possēt ut satis scripsi de of. le. nouit super. i. glo. Inter inuitos nō. de of. o. cum episcopus li. vi.

a Subditos. etiā laicos in his que de iure uel psuetudine spectant ad forum ipsorum. de excep. c. ii. li. vi. Inter subditos ergo qui prorogare uellent iurisdictionem ipsius. non habita l³ petita dioecesan⁹ licentia iudicare non possēt per hanc lram. p quas idem puto si alter solus est subditus sit reus uel actor. cuius aduersarius non subditus ibi litigare consensit. cum hoc ius p̄ciu. dīciale et exorbitans a communi iure non sit dilatandum. de reg. iur. que a iure li. vi. fortius si alter dissentit. si dixisset de suis subditis. tunc potuisset de subdito etiam inuito actori non subdito iurisdictionem facere. Ista tamen lra sic late posita comprehendere etiam uidetur eos qui non ratione domicilii sed delicti uel contractus subditi sunt. quod non puto fuisse de mente. nec talis⁹ pprie subditus dī. licet forziatur forum quo ad casum illum.

b Pariantur. ipsi subditi.

c Moram traxerint. in hoc differt hoc dictum a precedenti. naz ibi procedit in loco uiciniori. hic nō curamus an alter locus insig

nis sit uiciniora. dūmodo iste non distet ultra duas dietas ut sequitur.

d Dioecesibus. uel ipsarum parte. ut. s. in prin.

c Omnimodam. temporalem et ecclesiasticam spiritalē cīuilem z criminalē. etiam si depositionem beneficii uel ordinis exigar. Per istud cī omnimodā satis patet q iurisdictione sumitur hic ut genus pprehendens

etiam merum et mixtur imperium. ff. de iur. om. iudi. l. iii. et. iiii. exigentibus ergo culpis incarcere possēt. de sen. ex. ut fame. c. ti. si clericos li. vi. de penis q̄uis. c. li. Jtez per hanc lram puto q nedum scdm ius cōmunē. sed etiam scdm consuetudines suas possit inter subditos iudicare. siue constitutiones ordinem litem. siue decident casus uel puniant. dūmodo casus decidendi uel puniendi intra suam dioce. eueniant. ut hec sit mens q iurisdictionē quā in dioc. existens inter subditos exerceret. exercere possit hoc casu sed certum est q existet in dio. non iudicaret uel puniret subditos scdm constitutiones suas de

luerint comparere: ac si citati legitime alias extitissent. Eisdē etiā episcopis indulgēns ut inter suos subditos ne ob defectū iusticie dispendiūz aliquod patiātur⁹ possint in dioecesibus alienis i quib⁹ moram traxerint dūodo per se uel p alium hoc in suis propriis dioecibus facere non audeant uel non possint. iurisdictionem suāz omnimodam exercere ita tamē q subditi qui pulsores uel eorum fautores aut cōsiliarii non fuerint⁹ ultra duas dietas⁹ a fine sue diocesis non trabantur. Volumus insup ut ante omnia⁹ a dioecesanis⁹ locorū in quibus moram traxerint petāt licentiam in pmissis⁹ quāz si obtinere nequiverint. pcedant nihil

actibus commissis extra dioecsim. de consti. c. ii. li. vi. ergo nec illud facere poterit extra dioce. existens.

f Exercere. etiam per alium. dūmodo in loco illo moram trahat. ad hoc s. pxi. rī. ibi citari faciunt. de reg. iur. pōt li. vi.

g Non fuerint. quasi hi qui tales fuerunt possint ulterius trahi. nam si proceditur contra eos ut expulsionis culpabiles. satis est q locus sit uicinior licet ultra duas dietas ut. s. sed si ad petitionem aliorū citantur. uidetur sufficere q epus ibi moratur licet locus distet ultra duas dietas et hoc dūz ē scdm q possit trahi ultra quatuor dietas. Si ergo hoc intendit lra. debuerat aliquā metā adicere. puta q tunc l³ ultra duas. n tamen ultra quatuor trahi posset. ut sepe facit curia maxime in lris conseruatoriis.

b Dietas. uulgares. de hoc satis de rescrip. nonnulli. Jo. an.

i A fine. confor. de rescrip. statutum. s. cū uero li. vi. Jo. an.

k Non trabantur. qd intelligo etiam si. j. illas de factō trahi nō possint

l Ante omnia. non ualet ergo processus factus licentiā non petita. si de elec. prouida. li. vi.

m Dioecanis. per dioecanos intelligo eos qui habent in loco episcopalem iurisdictionem uel quasi. fa. si. c. et quod ibi dicam. quod intelligo si eam sic habent q dioecanus episcopus illam exercere nō possit ibi dem. alias si dioecanus posset licet et illi possint. semper epus requiret Sed an. officialis episcopi dare poterit hanc licentiam uel sufficet ab eo peti. non puto ex generali officialam. fa. de temp. o. cū nullus. ii. rī. li. vi. c. li. de of. iur. c. ii. et. iii. et maxime p̄nte epō. de of. o. romana. in fi. co. li. per quā uidetur episcopum requirendum si est in dio. uel circa illam. Sed quid si multum distat nec est ibi officialis a quo possit haberi ius detur de mēte q facta requisitione apud locum habitationis hoc poterit. fa. ii. q. vi. biduum. s. e. con. de elec. cāz. ff. de indi. si longius. et fa. quod nō. de resti. in inte. tum ex lris in fi. Capitulum aut uacante sede hanc licentiam dare poterit. uel sufficet illam ab eo peti. fa. si. capituli et pre. de cre. cum nullus. s. ii. et. j. de bere. c. i. et quod ibi dicam.

n In premissis. per hoc puto q etiam primum casum includat qui est de premissis. Sed nunquid sufficet generalis petitio. scz q possit contra expulsores procedere et inter subditos ius reddere. puto q sic. graue enim esset in singulis personis uel causis licentiam petere. dico m q si de speciali causa fuit petita licentia siue data fuerit siue denegata. pro

alia causa debet peti.

o Nequiverint. pcor. j. de sepul. dudum. uer. si uero. s. de regu. licet et fa-
tis est p hanc lram q nequit habere licentiam siue quia denegatur siue
quia petita et expectata non datur. fa. de ap. ab co li. vi.

p Procedant. virtute huius consens. et per hoc patet q si subditi de p-
cessu i i quo episcopi uel
lent coqueri corā dioce-
sano loci non possent:
cum ppter necessitatem
expulsionis hec consens
comunicet sibi locum.
et par in parte zc. de elec.
innotuit. si tamen alias
ppter casum quo sedes
potest ibi per hanc con-
sens ibi deliqueret bñ
cognosceret diocesanus
iii. q. vi. c. i. de rap. c. i.
Quid de minore prela-
to habente iurisdictione
in loco scripti post inno-
et osti. dēma. et obe. cuj
inferior.

q Sāc. summe fuit ne-
cessari⁹ iste. s. ut aliquis
fruct⁹ ex supiorib⁹ heret

r Contra ipsos. Nota.
quia dato q epi expulsi
p. alios ul circa alia pos-
set p se uel alios iurisdic-
tionē in suis diocētib⁹.
exercere. satis est q p il-
los non possit. ut locum
habeat consens.

f Sup his. sup aliis ergo ipsoz assertioni n̄ stabit. vñ si dicat loca ad qz
citāt illis eis fore secuta. in hoc eis nō credit. cuj hoc nō sit d̄ hic expulsi
Eadē ratione nō credit si dicat loca in quibus pcedunt esse uicinia in
quibus possint tute manere z pcessus facere z citari uenire. Item nec
credit eis in eo q dicat aliquē expulsoz consiliarium uel fautoz. ille ta-
mē cui hoc impingit habet se sup eo defendere. z sic intelligas supradicta
t Assertionibus. hic multa specialia q credit assertioni iudicis. Item q
credit sine iuramento z q uni soli z in cā ppta. regulariter p. d̄ proba.
quoniā d̄ testi. uenies et. c. l. j. et c. nuper ubi de hoc et d̄ cen. di. iii. paruu-
los. iii. q. ii. nullus cum si.

u Conscientiam. pco. d̄ renun. nisi. in fi. de uo. c. si. de rescrip. statum. s.
assertorem li. vi.

x Premissis casibus. ergo alios processus uicini nuntiare non tenent.
contra. xi. q. iii. cure. de treu. et pa. c. i. So. p. p. lram sequentes. Nam facies
in alienis diocētib⁹ extra predictos casus exequi nō tenet. factos in
propriis sic. ut in contrariis.

y Ab eis. nō uidet ergo sufficere q requirant a tertio etiā cui⁹ interfit.
z Requisiti. si. de foro compe. postulat. c. n. remana. uer. si. li. vi. eps requi-
res illos non facientes punire non possit. aget tamē coram illius supe-
riore ut illum cogat et puniat. de iurpa. nullus. n̄ i iustam haberet causā
nō parendi. ut quia notorie sūt iniusti. d̄ offi. del. si qñ. d̄ off. leg. studiū si

a Quacumqz. etiam cuius inciti uel contrarii non sit memoria. qd alias
releuat ab onere probandi titulum. de prescrip. c. i. li. vi.

b hñibus. hñt enim qñqz inferiores in loca uel in personas epalem
iurisdictionem uel quasi. d̄ priuileg. abbates in fi. li. vi.

c Ut predicti. dat intelligere q si al. inter subditos ipsoz diocēfano-
rum iudicarent. bene per taciturnitatem et temporis lapsum eis preiudi-
cari posset. sed isto casu cum hoc faciunt iurif auctoritate. diocēfani nul-
la negligentia potest ascribi. ergo nec cōtra ipsos prescribi.

d Generet. quando exercens iurisdictionem in loco uel in certas perso-
nas uel causas acquirat possessionem illius generalē uel specialē. z
quando prescribat satis scripti post inno. d̄ capel. mo. c. ii. et de hoc in spe

ominus put superius est expressū
Sane si predicti epi asseruerint
se non fuisse auctos prefatos expul-
sores cōsiliarios uel fautores per-
sonaliter uel ad domum aut publi-
ce ut premittitur in eorum ecclesia
cathedrali citare uel ipsos malicio-
se prestitisse impedimentū ne per
eos potuerint sic citari. aut q in su-
is diocēfibus iurisdictionem p se
uel per alium contra ipsos exerce-
re nequeunt uel non audēt. stari su-
per his uolumus assertionib⁹ eo-
rundem iplis districtius inuigen-
tes sub interminatione diuini iudi-
cii. ne circa premissa contra consci-
entiam quicqz mēdaciter aut dolo
se asserant uel confingant Eo-
rundē aut epozū snias et pcessus
quos in premissis casib⁹ in aliis

de iur. o. in ad si. uer. illud etiā. et de prescrip. s. i. uer. s. pone miles
Ausa. se summat.

f Beneficiali. pprehendit minora et maiora beneficia
et prebendas. de hoc de re. iur. c. i. li. vi. in nō beneficiali-
bus autem non habet hoc locum etiam si de ecclesia ut de pro-

prietate sit qñ. o.
fa. qd dixi. s. co.
con. de iudi. dispē
diofay. super uer-
bo beneficiis.

g Per appella-
tionem. forius si
per querelam. ui-
deatur autem q
illud soluz super
quo appellatum
erat esset per ap-
pellationis iudi-
cem cognoscen-
dum. unde coraz
iudice appellato-
nis. non sit recō-
uētio. de hoc scri-
psi de mu. pe. c. i.
cognoscat ergo
id solum. sup quo
appellat. siue an-
te sententiam. si-
erit appellatum
ad hoc. j. de ap.
appellanti cū su-
is concoz. siue a
snia. ii. q. vi. ad si-

De causa possessionis et appropriationis.

Ausa. Beneficiali p appel-
latōē ad se. ap. legitie d̄
noluta tā appellati q ap-
pellato licere decernimus: ne d̄ pe-
titorūz s. et possessorūz intetare,

nem. siue extra iudicium. de elec. uer. circa li. vi. Sed ex quo deuolu-
ta est causa per decre. i. de elec. li. vi. non expectato appellationis
euentu uoluit papa hoc licere. et hoc probat. uer. j. decernimus.
per qd respondetur ad iura predicta. Potest etiam dici q decre.
ut circa locum non habet. cum quis suum prosequitur interesse.
ut. s. c. con. de elec. constitutionem in prin.

b Ad se. ap. In inferioribus ergo secus.

i Deuoluta. ita q causa ipsa est in curia secundum formam de-
cre. i. de elec. li. vi. ut quia appellatio legitime interposita. est. c. ri.
ut circa. et appellato legitime insinuata. ut in cle. s. de elec. causam
et infra debitum tempus. ut ibi. s. pe.

k Appellato. utiqz enim equaliter artat illa constitutio. i. d̄ ele.
uterqz ergo sentiat cōmodum. sicut onus. de reg. iur. qui. sentit li. vi.

l Spoliantis. per hoc patet q loquitur in possessorio recuperan-
de. de possessorio retinende an intentari possit per cum qui peti-
torium intentauit illo pendente notari z dixi. s. e. pastoralis sus-
per. iii. glo. que glosa in ea parte qua dicit. ante medium q de
possessorio potest rediri ad iudicium proprietatis. reprobari ui-
detur per. hunc textum. Si enim speciale hoc inducitur in odium
spoliantis. q suspensio petitorio transiit ad possessorium. ergo id
non licebit in casu conuerso. in quo casu cessat. Sed glosa dupli-
citer potest defendi. scilicet quia non dicit q suspensio possessorio
redeatur ad petitorium. sed q de poss. s. s. inchoato rediit ad
petitorium quod potest intelligi renuntiato priori iudicio. Item
uolens dicere q suspendi et pendere possit possessorium. dicit
hoc speciale hic addi in causa appellationis. ut dixi in glo. foris
us ut q ibi olim non licuisset hodie liceat in odium spoliantis.

m Conclusionem. que licet fieri possit ut hic. tamen in his bene-
ficialibus pōt omitti. j. de uer. sig. sepe contingit. facta ergo con-
clusionem hoc non licebit. quod uerum puro. nisi in casu. decre. pa-
storalis in. fi. s. e. ut sicut hoc in aliis causis beneficialibus tunc li

19

restituatur p[ro]p[ri]a s[er]uicia. de re iudi. cum bertoldus. de resti. in inte. ex l[et]is
et de hoc. ff. de dam. infec. si finita. §. si forte. de re iudi. quesitū. fortius er
go beneficium p[ro]babilis absencie illum excusabit a cōtumacia ut appel
lare possit ut p[ri]us. et obtinere sententiā retractari p[ro]pter iniquitatem sui
non p[ro]pter absentiam tantum. fateor tamen q[uod] ubi p[ri]us appellare non
posset ut quia tercio sta
tus. tunc necessaria esset
restitutio de qua in p[re]
dictis iuribus. Et ex his
p[ro]cludi posset et scio q[uod]
nouū uidebitur. q[uod] si con
tumax qui nō uenit ap
pellare. iudex a quo ap
pellat si scit illum euidē
tem uel uerum contuma
cem appellationi non
deferet. sed in causa uel
executione p[re]cedet. iudex
tamen ad quē appella

Et lite pendente nihil innouetur.

In duobus in romana curia super beneficio sibi collato litigantibus in ead[em] curia mori contingat utrumq[ue]

tionem recipiet. et p[ri]us de hoc p[re]iudiciali cognoscat. s. an poterit ap
pellare. et si cā cognita inuenerit illum manifestum et euidentem contu
macem uel uerum siue inuentum siue non inuentum. qui tamen postea ci
tatum se nouit. nec apparet ipsius iustum impedimentum. uel excusatio
et sic contempsit. p[ro]nunciabit appellationem non deuoluere. et in appel
lationis causa non p[ro]cedet. Si uero sibi p[ro]stabit illum licet inuentum.
fortius non inuentum qui postea se citatum nouit. iuste impeditum p[ro]
pter quod uenire non potuit. uel saltem excusabilem. ut quia credidit ter
minum p[ro]rogatum. de resti. in inte. ex l[et]is. et facit quod ibi scripsi post
uincē. et tan. cum per hoc appareat cum non fuisse contumacem q[uod] non
contempsit. ff. de re iudi. contumacia. p[ro]nunciabit appellationem deuol
uere et de illa cognoscat. et est simile q[uod] scripsi. §. de ap. ad hoc si in una
et supra de resti. spo. sollicitē de testi. ueniens. ii. de ap. non solum li. yi. in
iii. glo. ad textum ergo redeundo uidetur secundum predicta q[uod] de p[ri]a
appellatione ut p[re]iudiciali p[ri]mo cognoscatur. de or. cog. tuam. cui[us] enē
tus alterius cognitionem dabit uel denegabit initium. de elec. si forte li.
yi. Sed secundum hoc quid releuat secunda appellatio. cum p[ro]nunciato
q[uod] p[ri]mo fuerit bene appellatum renouetur sententia per modum nulli
tatis uel attentati. de ap. non solum. li. yi. et p[ro]nunciato q[uod] male fuerit ap
pellatum apparet illum postea contumacē fuisse et sic nil renouabitur. r
fa. quod scripsi post inno. et osti. de ap. interposita in fi. i. r[ati]o. n[on] dico ualet
ad hoc. quia non cogetur p[ro]sequi p[ri]mā. sed p[ro]sequendo secundam si
excipiantur de contumacia. replicabit de iusta appellatione de qua iudex
secundo cognoscat. non ut p[ro]nunciet bene uel male appellatum uel ut
renouet attentata. sed solum ut p[ro]nunciet illum appellare potuisse ut nō
et sic appellationem deuoluere uel non. et sic iudex appella[ti]onis tercio
super eodem articulo interiecto quod non licuit de hoc cognoscit et p[ro]
nunciat. §. de ap. sua nobis. Item ualet quia s[ecundu]m hoc audietur p[ro]sequens
secundam. licet tempore quo p[ro]sequitur sit lapsum tempus p[ri]me p[ro]
sequende. bene facit de sen. ex. l[et]is. li. vi. Si uero etiam tempore secunde ap
pellationis lapsum erat tempus p[ro]secutionis p[ri]me. uide quod scripsi
de ap. directe super. glo. ii.

Item ualet q[uod] posset aliquod p[ro]babile dubium p[ri]mo appellantem ex
cusare a contumacia. licet appellatio per p[ro]bata iusta p[ro]nunciari nō p[ot]
est. de elec. c. i. li. vi. Item posset secunda esse interposita ad alium iudicē
qui magis expediret appellanti q[uam] p[ri]mus. Ex p[re]dictis solui uide[re] q[uod]
no. s. e. con. de elec. cā. §. p[er] in uli. glo. q[uod] artatus p[er] decre. illam qui nō
uenit nec misit. si appellat a diffinitiva si non doceat de iusto impedimē
to quod excuset contumaciam non debeat audiri. fortius enim cadit ue
ra contumacia in citato per ius cōmune quod ignorare non licuit. q[uod] in
citato per iudicem.

In duobus. determinat casum dubium circa decre. secundam §
preben. li. vi. que reseruat collationi papali beneficia in curia ua
cantia an locum habeat in duobus litigantibus in curia super
beneficio sibi collato alter si moritur uel uterq[ue]. et distinguit p[ri]ncipali
ter duo mēbra. q[uod] aut uterq[ue] moritur in curia. aut uterq[ue] extra. aut alter
tantū. In p[ri]mo distinguit. aut uterq[ue] mori in curia. aut uterq[ue] extra. aut
alter intus et alter extra. et hoc ultimo casu. aut alter tantum possidebat
aut neuter. et si alter. aut qui moritur in curia. aut qui extra. In scōo etiam
p[ri]ncipali mēbro. s. cū mori alter tantum tunc subdistinguit. q[uod] aut bene

ficiū spectabat ad mortuū. aut ad supstitem. aut ad neutrum. et
si ad mortuū. aut mori in curia. aut extra. et scōm p[ri]ncipale mem
brum p[ro]sequitur. ibi si uero alter. tercio p[re]stat. ibi salua tamen.

**In duobus. uel pluribus cum sit eadem rō. concoz. quod no. d[icitu]r re
scrip. duobus li. vi.**

collationem b[er]mōt beneficii ad ro
manum pontificem. si uero extra
dictam curiam. ad ordinariū
decernimus pertinere. nisi forsan
alius ab eis in dicto beneficio ius
haberet. quod si unum in dicta cu
ria. alterum uero extra mori con
tingat. si moriens in curia benefi

d Romana curia

q[uod] dic ut. no. §. d

prebe. p[ri]nci. li. yi.

e Beneficio. lar

ge sumitur cōpre

bendens dignita

tes. de preben. c.

ii. li. vi. saluo q[uod]

ibi no. in. ii. glo.

f Collato. secus

ergo si litigaret il

lud sibi debitum

et p[ro]cor. q[uod] dixi.

s. in cle. de rescri.

auditor. et p[er] hoc puto solui quod dubie tangebatur archi. de elec. si
electio li. yi. de electo in p[re]positū nō p[ro]firmato qui moritur in cu
ria an p[re]positura uacet in curia. allegabat p[er] et q[uod] nō. l[et]is. di.
quāto. puto q[uod] non etiam si ibidem super electione et cōfirmatōe
litigabant per hanc l[et]am. durat enim p[ri]ma uacatio usq[ue] ad con
firmationem. fa. de elec. cupientes et. c. q[uod] sit. in p[ri]m. li. yi. que per
confirmationem desinit. de transla. c. i. et. ii. fa. hoc p[ro] op[er]i. quāte
nui de elec. cupientes. §. quid si in uli. glo. Sed de p[ri]oribus bene
ficiis cōfirmati in curia ad dignitatem cuius adeptio facit illa ua
care. dubitatur an uacent in curia. et placet archi. in decre. cōmissa
de elec. li. yi. q[uod] non. quia non uacant p[er] confirmationem. sed p[er] pos
sessionē pacificam. uel ex quo stat p[er] confirmatum quominus illā
hēat. ut ibi et de p[re]ben. l[et]is. ep[iscop]us. e. li. dicebat t[ame]n q[uod] si ille cōfirmat[ur] ma
net in curia et p[er] p[ro]curatores possessionem apprehendit q[uod] bene
ficia uacabunt in curia. quia talis possessio quo ad p[ri]ora benefi
cia fingit illum mortuum. yi. q. i. §. ecce in quibus. sed mori non
p[ot]est. nisi ubi personaliter est. ergo. r[ati]o. Non placet hoc dictum ex
quo sequeretur q[uod] beneficium p[er] p[ro]curatorem renunciātū in curia
uacaret eo loco ubi esset renunciationis t[em]p[or]e q[uod] p[ro]curatōrē cōstituit
q[uod] est falsum. ut ipse idem nō. de p[er]c. q[uod] nō est uere mortuus s[ed] fin
gitur. et illa fictio bene p[ot]est trahi ad locum ubi possessionem ap
prehendit. ubi ergo p[ro]curator mandatum h[ab]et possessionem ap
prehendit. ibi et hodie uacat beneficium. sed ubi amicus uel ne
gocior[um] gestor id fecisset p[ro]cedere posset illa op[er]i. quia tunc ua
cant p[er] acceptionem et ratificationem p[er] illud sacram in curia et nō
p[ri]us. fa. de preben. si tibi absenti li. yi. Itē aduertendū q[uod] sepe cu
ria p[ri]ora beneficia electi in ep[iscop]um in curia cōsecrati statim cōfert
quod puto fieri non posse illo nō consentiente. nisi p[ri]us habeat
possessionem ep[iscop]atus. nō. n. p[er] solā cōsecrationem uacant p[ri]ora. l[et]is
p[er] consecrationem et translationem et lapsum t[em]p[or]is quo debuit
cōsecrari. put etia[m] scripsi post inno. et cōpost. de elec. cū in cunctis
uer. cum uero sup[er] uli. glo. si. ergo cōsecrationis t[em]p[or]e possessionem
hēbat. tunc statim uacat p[ri]ora et in curia ubi cōsecratur. et p[er] hoc ui
detur q[uod] si cōsecratus in curia possessionem nō h[ab]et uadit ad par
tes et ep[iscop]atus possessionem apprehendit. q[uod] p[ri]ora illius b[er]nificia
non uacent in curia. nisi specialiter fuerint reseruata. Scio tamen
q[uod] curia hoc non reciperet.

g Litigantibus. in hoc ad ti.

b Mort. idem puto in renūciatione uel alia uacationis forma.
etia[m] si misceantur. ut quia unus moritur alius renunciat cum sit
eadem rō. et fa. p[re]all. §. ecce. yi. q. i.

i Contingat. simul uel successiue.

k Pontificem. tolle l[et]am decernimus pertinere.

l Curia. rep[er]te mori cōtingat utrūq[ue] collōnē. huiusmodi b[er]nificii.

m Ordinariū. i. collatorem etia[m] si non haberet ordinariam iu

n Nisi. hanc exceptionem et in inferioribus membris intelligas

repetitam.

o Ab eis. litigantibus mortuis.

p Ius. in re uel ad rem. de utroq[ue] de concess. preben. c. ul. li. yi.

q Possidebit. sicut ergo in multis casib⁹ est melior conditio pos-
sessoris. de preben. si a sede li. vi. sic sit melior conditio illius peten-
tis quem moritur possessor. et non quod si hoc consuetudo non emanasset. uide-
retur ad hoc post mortem querendum ad quem de iure beneficium
spectasset. ut. j. dñ. cum alter moritur. ut ego cognito haberetur co-

sideratio loci mor-
tis illius. sed q²
hoc fuisse diffi-
le et facile negle-
ctum. id fuit uili-
ter sic prouisum.
r Pōssidē. collo.
zc. ut sequitur.

s Alius. s. mori-
ens extra curiam.
et repetit benefici-
um possidebat.

t Neutro. idē pu-
to ubi possidebat
uterq². re in pari-
tate possessionis
semper sit portio
peditio pape. fa.
de rescrip. duob⁹.
li. yi. et quod no.
e. li. de preben. si
a sede. et possent
ambo puocare i
interdicto uti pos-
sident. uel q² uter
q² contra reliqu-
um appellauit. ut
sepi⁹. experimur

sed forte hunc casum omisit. q² utroq² possidente neuter posside-
re uidetur quia non in solidum. fa. de pba. l. 3. uel quia non pacifi-
ce. fa. de elec. commissa. li. vi.

a Jpforum. s. quoz alter mortuus est in curia et alter extra curia-
am.

x Prerogatiua. concor. de preben. si a sede li. vi.

y Si uero. scdm principale mebrum distinctionis.

a Deccadat. in curia uel extra.

b Interfit. siue rōne tituli in quo ius habebat in re uel ad rem. si
ue rōne iuris eligendi uel presentandi uel conferendi quod se cō-
tendit hñc. et forte mortuū elegerat uel illi pviderat. s. e. c. ii. li. yi.

c Prosequantur. si non psequeretur lis non penderet.

d Interim. s. illa lite pendente.

e Non possit. s. e. c. ii. li. yi.

f Euentus. pcor. de elec. si forte li. vi. de frig. fraternitatis in fi. cu²
suis pcor. iste autem euentus est dubius. ff. de pecul. qd debetur.

g Pertinebit. collo. de qua premisit.

b In curia. sit defunctus quod sequitur.

i Ad neutrum. alterum. mebrū subdistinctionis quando pro-
nunciaretur beneficium spectare ad supstitem non exprimit qua-
si indubitatur. quia tunc non uacat et sic nec per papā nec per or-
dinarium conferendum. ad utriq² autem impossibile est spectare
fa. de elec. ut quis duas li. vi. et ideo etiam illud non fuit exprime-
dum.

k Pertinebit. constat enim q² in curia non uacauit. etiam si ille q²
mortuus est decesserit in curia.

l Pertinere. concor. de preben. c. ii. li. vi. et fa. de concess. preben. p
posuit.

m Um lite. declarat quando lis pendere dicatur determinat⁹
quod no. osti. c. i. c. i. ubi dixit q² lis pendet ne dum ea con-
testata. de uer. sig. ex parte. ii. sed etiam libello principi obla-
to. l. quando libel. prin. ob. l. i. et. ii. et si ad hoc non sit impetratū.
l. e. t. l. i. forius ex quo impetratum est. de ap. suggestum. et for-
tius ex quo negotium est commissum. de testi. causam. ii. et forius
functa citatione. de of. dele. gratum. per que dixi ibi secure tenen-
dum. q² non solum ea que post lit. contē. sed etiam ea que ante. sal-

tem post citationem attentantur. sine libello ex puro et mero iudicis of-
ficio reuocantur in statum pristinum. all. de consuetu. 213. in fi. de despō.
impu. ad dissolucendum. de accu. olim. in quibus non potest dici q² fuit
lis ptes. et in hoc differt hec rubrica a rubrica de rescrip. po. secundū ipm
quia hoc de plano expeditur. ibi libellus offertur et lis contestatur. dñ re-

sti. spo. olim. et tribus. c.
sequen. et. c. ultimo.

n Pendente. quosdam
casus in quibus pende-
ratur pendentia. uide nō.
de of. lega. present. s. i. in
glo. ii. li. vi.

o Innouari. quod fieri
si possessor priuari pos-
selliene uel alienaretur
res litigiosa uel sup ea i
petraretur priuilegium
tacita litis pendentia. an-
tiqua uero possessio uti
non est innouari et uide
quod scripsi. c. i. sup. rub-
rica.

p Ad hoc. s. quo ad in-
nouationem impediē-
dam et forius quo ad
iurisdictionem perpetua-
dam. de foro compe. pro
posuisti de of. dele. gra-
tum.

q Postq². in pendentia
ponderamus principū

et finem. hic determinat primum scilicet quando incipiat. secundum scilz
quando desinat. patet. c. i. c. ii. li. vi. scilicet lite finita. quod esse potest per
sententiam a qua non est appellatum uel aliter. ut nō. de lit. conte. c. i. li.
yi. et uide quod dixi de confessis. c. ul. super. ul. glo. et quod nō. j. xi. p².
c. uno.

r Competenti. alibi dicitur idoneo. de appella. ut debitus. et facit hec li-
tera ad id quod ibi nō. in glo. ii. Competentem autem hic dico eum qui
cause iurisdictionem habet cum exercitio dato q² illa possit per exceptio-
nem elidi siue exceptio contingat personam ut quia suspectus. siue iuris-
dictionem ut quia rescriptum surreptitium. planum est enim q² his casi-
bus ualet processus in principali si non excipiat. de re iudi. inter mo-
nasterium de hñc. de rescriptis ad audientiam. ii. sicut autem requirit cō-
petentia in iudice. sic et in citatione. facit quod scripsi de foro compe. pro-
posuisti. de of. dele. cum plures li. yi. in glo. fi.

s Citatio. priuilegia uel rescripta uidentur impediri per solam cause cō-
missionem sine citatione. de testi. causam. ii. et uide qd dixi super glo. pe.

t Et ad partem. licet ergo quo ad perpetuandam iurisdictionem sufficiat
at citationem emanasse secundum canones. et uide quod dixi de of. del.
c. ul. in fi. quo ad inducendam litis pendentiam non sufficit manasse nisi
peruenierit ut hic.

u Sacrum. dolose ut in iuribus allegandis.

x Perueniret. concor. cle. s. de elec. causam. de rem. c. uno. de iudi. dudū
de fo. compe. quis.

y Expressa. concor. supra de procu. non potest. ad idem de elec. ut circa.
et. c. procu. li. vi.

3 Plene. si ergo dicat iudex compareas die tali responsurus ticio super
quadam domo. non erit. sufficiens expressio. nec dicatur lis pendere su-
per domo uel domus esse litigiosa. et est si. de do. et contru. c. i. est ergo cō-
silium actoris cui expedit inducere litis pendentiam q² inseratur libell⁹
in citatione. de dila. c. ii. bene fa. cle. s. de elec. causam. tamē licet id nō fiat.
si tamen talis est expressio per quā plene posset instrui sufficit ut hic. ubi
uero iudex sufficienter expressit. sed nuntius non sufficienter retulerit. nō
iuiuat. debuit enim emanasse et peruenisse ut. s. dicitur.

Quod compescendas si super beneficio ipsius possessorem qui triennio non possedit in petitorio uel possessorio una diffinitiva fertur in curia etiam si nulla fore dicatur ipsius beneficii sequestratio per loci ordinarium fieri debet. quia impediens uel sequestratos fructus occupans excoicatur. et si est de litigantibus cadit a iure suo et respicit pendente. Non uero et equissimum est quod inducit hec constitutio: que primo ponit nouum casum sequestrationis scilicet de secundo punit impediens. ibi si quis autem tertio constitutionem ad pendente progar. ibi permissis. quarto exceptio nem. ibi non obstante:

a Compescendas. id est refrenandas. et componitur a con et pisco. quod uerbum non est in usu. concor. clem. de offi. or. c. i.

b Una. fortius ergo si plures.

c Contra possessorem. si ergo contra petitorum pro possessore fertur sententia. non fit sequestratio.

Item si inter duos uel plures petitores beneficii fertur sententia per uno contra reliquum uel reliquos non fit sequestratio. hoc probat hec littera. Item si fertur sententia contra possessorem non tamen pro petitorum re qui forsan ad priuationem agebat. non est locus sequestrationi. quod probat littera sequens. ibi petitorio uel possessorio et in fine huius partis. et fa. quod no. osti. in summa huius tituli ad fi.

d Diffinitiva. in interlocutoria. ergo non habet locum hec constitutio. Est autem interlocutoria que inter principium et finem cause fertur super his que incidunt uel emergunt. diffinitiva uero principalem questionem diffinit. de quo satis in spe. de sen. pla. in i. colu. Jo. an.

e Super beneficio ecclesiastico. concor. s. e. compit. de iudi. c. ii. si ergo inter petitorum beneficii et possessorem esset questio alia personalis uel realis et feratur diffinitiva pro petitore. non erit locus constitutioni.

f Dumtaxat. si. s. e. compit. de rescrip. auditor. et fuit hoc prudenter sic temperatum absurdum enim fuisset per singulas sententias ordinariarum uel delegatarum possessores possessione priuari.

g Possessorio. hic patet quod etiam super possessorio fertur sententia diffinitiva. concor. de iudi. c. ul.

h Promulgata. per auditores curie. a quorum sententis appellatur. et puto decre. procedere siue principalis sententia feratur in curia. siue super sententia lata per ordinarium a qua fuit appellatum ad curiam diffinitiva sententia feratur ibidem. dummodo pro petitore contra possessorem ut dixi.

i Beneficium no. quod non fructus tantum. immo etiam beneficium sequestratur. et hec sunt diuersa. et est si. quod no. de preben. si tibi concessio. li. vi. in glo. ii. iura ergo beneficii et beneficiati exercebit sequester qui possidet. super quo uide quod no. et scripsi de iudi. examinata.

k Etiam si prudenter fuit hoc additum ad tollendas cauillationes diuini. quod in materia sequestrationis odiosa appellatio beneficii non comprehendere infra scripta. de preben. c. ul. c. ii. cum in illis li. vi.

l Triennio pacifice. si. l. de fideicommissis. l. i. Ista duo requiruntur. ne fiat sequestratio quod triennio sit possessum et quod pacifice. de his ergo preiudicialibus bene poterit possessor excipere et probare. nec puto sufficere annum tertium inchoatum uel maiore parte illius tertii anni illum possidere. requiritur enim consummatum si. de reg. ad nostram.

m Antea. id est ante litem moram. que nunc est finita per unam sententiam. post litem enim moram non possidet pacifice. quod requirit hec constitutio.

De sequestratione possessionis et fructuum. Rubrica.

Quod compescendas litigantium malicias diffinitum? ut una contra possessorem diffinitiva sententia super beneficio apud se. ap. dumtaxat in petitorio uel possessorio promulgata beneficium ipsum etiam si dignitas uel personatus existat et curam habeat animarum. a possessore huiusmodi. dum tamen triennio pacifice antea. ab eo possessum non fuerit per loci ordinarium apud aliam quam personam idoneam seque-

stratio. et per hoc patet inutiliter de illo queri. qui tempore sententie non possederat triennio. quod tamen triennium est completum tempore quo petitur sequestratio.

n Locum ordinarium. non distinguit an ad illum spectet institutio necne. et. si. de usu. quia. li. vi. et quod ibi no. quia tamen per ordinarium comp-

steretur: que plenam de ipso et de bitam curam gerens. id quod de fructibus ipsius debitis eiusdem supportatis oneribus superesse cogerit. illi restituat qui finalem in causa uictoriam obtinebit.

Siquis autem sequestratio nem huiusmodi impedire uel fructus sequestratos quoquomodo presumpserit occupare. excommunicationis incurrat sententiam ipso facto. a qua nisi impedimento prius amoto et occupatis per eum fructibus restitutis nullatenus absoluitur. Et nihilominus si de litigantibus fuerit a iure si quod

dinarium compenditur institutio ens et destitutus de of. or. c. iii. i. p. ci. li. vi. et. s. i. p. c. i. Et no. casum in quo de ea de uoluit ad curiam se inferior intro mittit. ad idem ap. cu teneamur et quod ibi dixi post osti.

o Idoneam. equum esset hanc sequestrationem fieri existenti in ordine que requirit beneficium de clem. nemo deinceps. et. c. cum ex eo. li. vi. de regula. b. n. cum. c. li. ad hoc

littera que sequitur.

p Oneribus concor. de of. ordi. p. i. s. p. or. li. vi.

q Restituat. cum sequester habeat limitatam potestatem. s. de restituendis fructibus qui ad onera super sunt. dico quod illos non possit in emptionem prediorum pro beneficio uel alias in utilitate beneficii conuertere. quod possit ubi non esset talis limitatio. ut i predicta decretali presenti et de offi. ordinarii cum uos in fi.

r Finalam. per pronunciationem papalem uel factam de ipsius speciali mandato. facit de uer. sig. constitutionem. li. iii. li. vi. uel per secundam sententiam a qua non est appellatum uel per terciam si sit appellatum. de appel. directe. et. c. sua nobis. quod dic ut. j. de re. iu. c. i.

s Obtinebit. hoc proprium est sequestri quod res sequestrata restituitur uictori.

t Siquis. pars uel alius. et includit episcopos. non. ob. de sen. ex. quia periculosum. quia non loquitur hic de interdicto uel suspensione sed de excommunicatione.

u Occupare. in mala parte ponitur quandoque in bona. de hoc de elec. in generali. i. iii. li. vi.

x Ipso facto. alios casus quibus ipso facto per has declarationes excommunicationem incurrat no. et uide de sen. ex. c. i.

y Fructibus. uel ipsorum estimationem si fructus non extant. fa. de trasac. ueniens. in fi.

a Restitutus. non sufficit ergo cautio de restituendo. et concor. quod notatur de elec. quia sepe. de immu. eccle. quoniam in fi. li. vi.

b Nullatenus. absoluitur. per ordinarium. qui alias his concurrentibus absolueret poterit. de sen. ex. nuper. et per istud negatum uerbum uidetur quod absolutio contra hec facta non teneat. cui concor. infra de sepul. dudum. et de bere. c. ii. in fi. et. c. iii. post principium de pen. c. i. In contrarium uidetur. cum hec forma sit a iure data non ab homine. facit quod scripsi post glossedum de resti. spo. c. ultimo in principio. ad idem facit de sen. exco. uenerabilibus. ubi autem li. vi. uide quod dicam. j. de iurepatro. c. i. post principium.

c Nihilominus. id est non eo minus quod excommunicatus est. et sic imponitur duplex pena. quod dic ut notatur de re. iudica. ar. si clerici.

d Si uerit ille impediens uel fructus occupans.

e Uel ad ipsum. hec enim sunt diuersa habere ius in re uel ad re. ut satis patet de pccf. preber. c. ul. li. vi.

f Eccecidisse. si de prebe. cum qui. pri. xii. li. vi. Probabiliter dubitat an ordinarius ipse pronuciare uel declarare possit ipsum impe-

diem uel occu-
pantem eccidisse
a iure suo. mouet
dubium. quia ca-
est in curia. unde
non uidetur plus
posse ordinarius
q̄ perimitur ista
p̄stitutio. et hoc
nō est de permis-
sis. Ad contrariū
mouet q̄ occupa-
tio uel impedimē-
tum fuit. i. sua di-
oce. et sic poterit
penam iuris pro
delicto declarare
p̄cipue cum hec
non sit necessaria
p̄uatio. sed suffi-
cit declaratio.

g Pendentia. cō-
cor. cle. s. de iudi.
dispendiosam in
fi. et uide qd ibi
nō.

b Non obstat.

multum expediens fuit finis iste. alias ad impediendam sequen-
strationem quilibet de facto opposuisset nullitatem sententie et
allegasset pro se. q̄ sententia nulla non meretur habere nomen se-
tentie. de re iudi. c. si. li. vi. ff. de re iudi. l. iiii. §. condemnatum cum
suis p̄cor. ff. de test. m. l. iiii. et de bo. pos. tra. ra. l. nō putant. §. ii.
sunt autem multi modi nullitatis. quos nō. de re iudi. c. i. et remis-
si ad spe. de sen. p̄uatio. iusta. puto tamen q̄ licet alia nullitas nō
possit opponi. illa tamen opponi poterit per quā negatur iurisdic-
tio. oporet enim q̄ constet de sententia ut hic dicitur. et per con-
sequens de iurisdictione auditoris qui tulit illam sententiam. bñ
fa. ff. de peni. l. ii. in fi. et quod nō. de of. dele. cum in iure. ex quo ta-
men de iurisdictione et pronunciatione constat. alia nullitas alle-
gara sequastratione non impedit. fa. de testi. ueniens. li. de spon.
c. uno li. vi. l. de edict. di. ad i. tol. l. fi.

Interis. uerba litterarū apostolicarū quibus papa pro-
prium factum narrat. plene probant si super illis gratia
uel intentio pape fundatur. Inducebat dubium de re. si
papa. s. de priuile. li. vi. ur. i. dicam.

k Nostis. de litteris enim inferiorum dubitatur an fidei. faciāt
etiam quo ad assertiua. de quo satis nō. et scripsi. s. c. post cessionē
l Sedi apostolice. quomodo hec sunt diuersa. patet de rescrip. si
gratiose li. vi.

m Reseruasse. narramus quod est. i. has reservationes faciūt et
am legari cum moderatione tamen. que habetur de of. le. c. iii. et.
lii. li. vi. sed in hoc differunt quia de legari. reservatione nō suffice-
ret fieri fidem per ipsius uerba narratiua. de testi. cum a nobis.
salua consuetudine curie. de qua ibi scripsi et de fide instru. q̄ su-
per his.

n Commisuisse. hec possunt facere inferiores. non tamen possent
concedere facultatem recipiendi renunciationem et conferendi.
quod dicitur de of. le. c. pe. ii. m. li. vi.

o Alia similia. ut quia confert beneficium quod narrat uacare p
p̄uacionem quā fecit de ticio. uel scribit ordinario q̄ nullam iurisdic-
tionem exerceat in personas uel loca que narrat se exmisisse

p Intentio. licet ergo lra non sit grōsa. sufficit et q̄ super illis nar-
ratus intentio pape fundatur. ut quia mandat contumacem citari

moneri p̄uati uel capi. quem dicit sepius excommunicasse uel suspendis-
se. uel mandat cum curari. uel committit alicui p̄uisionem beneficii ex-
pressa p̄sona uel non expressa. cui p̄uideri debeat qd uacare narrat alie-
ro de predictis modis.

q Fundatur. In narratiuis ergo super quibus nō fundatur papalis

commisuisse. uel aliquem excommu-
nicasse seu suspendisse seu aliquem
cappellatum nostrum uel familia-
rem fuisse uel alia similia. sup̄ qui-
bus gratia uel intentio nostra fū-
datur. fecisse. narramus. cense-
mus. super sic narratis fidē ple-
nariam adhibendam. Volen-
tes ad p̄terita et pendentia etiā
per appellationem negocia hoc ex-
tendi.

Dem.

Am iudei quidam et sarra-
cent sicut accepimus. q̄ sup̄
civilibus aut criminalibus.
conuinci per christianos. nō pos-
sunt. se priuilegiis regum et princ-
pum. tueantur. quia id nedum

ficiū qd narrat in curia uacasse p̄ morte beneficiari. cū hec narratio nō
sit de facto suo nō p̄bet. qd uidet graue. tñ rōem h̄z in tāto. q̄ in facto p̄-
prio nō sic p̄sumit error ut in alieno. de rescrip. ab excoicato cū suis con-
cor. bñ fa. j. de sen. ex. si sumus. satis puto q̄ talia uerba p̄bant salte p̄e-
sumptiue. ex quo super illis fundatur intentio pape. ita q̄ p̄sumptioni
stabit. nisi p̄trariū p̄bet. fa. qd nō. de rescrip. nonnulli in glo. pe. poterit
tñ p̄bari p̄riū. puta illū mortuū esse extra curiā. qd fieri nō posset in his
que papa narrat de suo facto. et hoc forte uult lra. j. fidem plenariam.
quasi intendat ut p̄tra illam narrationē non admittatur p̄uatio. quod
intelligo de probatione que p̄inat narrationem uel ipsam saltem ordiat
p̄uatio uero per quā stante narratione reuocaretur p̄bans. bene admittere
reut. pone in terminis. papa narrans renūciationem beneficii factā in
manibus suis. per eum acceptam p̄fert illud uel p̄ferri mandat. bene
potero p̄bare q̄ illud beneficium tpe p̄cessionis spectabat ad me non
ad cedentē. uel q̄ ipse cedens prius cesserat in manibus ordinari. uel p̄
ipsum suq̄at illo p̄uatus et his similia que narrationem pape non p̄e-
rimūt. fa. de accu. cū dilecti. Ex his distingue narratiua. rescriptoꝝ papa-
lium. aut sup̄ his nō fundat intentio papalis. et tunc nō p̄bant. ut in de-
cre. si papa. aut fundatur et tunc subdistingue. aut sunt de p̄prio facto et
faciunt plenissimā que p̄mi non p̄t. aut de alieno et tunc faciunt plenā
sed p̄mi potest ut p̄dixi.

s Censemus. quasi iudicamus sententiamus iubemus deliberamus ex-
istimamus. hec omnia sonat hoc uerbum. ur. j. dicam de cōcl. p̄ben. c. i.

t Pendentia. concor. cle. de iudi. dispendiosam in fi. et ibi uide.

u Am iudei. Lasus. per testes christianos conuinci p̄nt iudei et sar-
raceni. nō ob. cōtrariis priuilegiis regū et principum. quib⁹ si utan-
tur subtrahitur illis cristianoꝝ cōmercium. p̄ hoc partes patent. se-
cunda ibi q̄ si. supplet concilium lateranē. s. c. iudei.

x Sarraeni. unde utiqz dicat scripsi d iudeis et sarraenis sup rubri.

y Eratib⁹. de utriusqz forte conuinebat priuilegiū. sed forsā d alteris. tāū

z Cristianos. licet cristiani contra. illos recipiantur in testes. p̄nt tamē p

a exceptionē cr̄is p̄ eos a testionio repelli ut satis scripsi p⁹ osti. s. c. iudei

Principum. uide qd dixi. j. de bap. c. uno. regulariter iudei non cōpe-
suntur p̄cciam sed per seculares principes sub quibus degūt. de iude-
is iudei. ii. et. c. postmasti et. c. nonnullis in fi. et fa. j. de re iudi. pastorat.
in prin. in casibus tamen eos iudicat ecclesia. qui nō. in p̄e. c. iudei. ad

c iiii

quos addas istum casum. Consueverunt autem principes propter magnam lucrum quod a iudeis in terris suis degentibus consequuntur eis favere et eos privilegiare. ut hic et de usufructu. quanto. circa illa tamen que sunt operis probiosa fidei illos privilegiare non debent ut hic.

b Iuri. s. e. iudei. sed cum in iudiciis sit servanda paritas. de mu. pe. c. ii.

L. de pri. sa. scri. l. in. sa. c. is. de excep. cum inter ergo videtur iuridicum quod sicut christiani iudeos non recipiunt per se. sic nec ipsi contra iudeos recipi debent. So. equalitas ista respicit personas actoris et rei ut regulariter non liceat uni quod non liceat alteri. de reg. iur. non licet. l. i. y. f. non respicit personas testium aliter sequitur quod fide dignus qui non recipit contra se iuramentum vel excoicationem in testibus. nec contra illum in testimonium recipi possit.

c Religioni. quomodo modis quibus sumitur religio. no. s. de regu. super rubrica.

d Exhortantur. curialiter loquitur hic papa. et est si. de ita. mo. reolentes. j. de iudicis. c. i. poterat enim eis comminari. et infligere eis penam. de iudicis. iudei. ii. de ma. et obe. omes. et. c. solite. de iudeis novit. licet autem hoc exhortatio videatur. consilium est tamen reverentie cui necessario parendum est. de hoc de cia. et qua. ad. aures.

e Permutant. concord. de his que si. a. ma. p. c. que si. de sen. ex. novit. et concord. concil. vici. s. de sup. neg. pre. c. uno.

f Ut. non punit impetantem tantum sed utrumque. si. de rescrip. ex. tenore.

g Subtrahatur. sic indirecte excoicant illos ecclesia. de iudicis iudei. c. c. si iudeos. et. c. postulasti. et de deci. de terris. de usufructu. post miserabilem. et. c. quanto de priuilegio. q. ro.

h Si opus fuerit. i. quia monitioni non parent que semper precedit censuram. de sen. ex. sacro.

i Estibus. casus. publicis attestacionibus testes produci non possunt etiam in causa appellationis super eisdem articulis vel directe contrariis determinat non. s. c. fraternitatis. et q. de cre. illam solenniter comminatus et ipsius commenti habetur copia. facilius hanc transibo.

k Rite. hoc dicitur pro tanto. quia si receptio testium non esset. puta facta per eum qui non erat iudex cause vel facta super principali lite non contra. eo casu quo fieri non potuit. ut lit. non contra. accedens. ii. publicatio istarum attestacionum non impediret productionem sciendam. fa. que d. no. s. co. cum cam. in. si. ul. glo. Item si aliqui testes deposuissent super articulo non incluso. super quo vide. quod scripsi in decre. fraternitatis in. y. q.

l Publicatis. repetere rite. hoc dico pro tanto. quia si indiscrete infamia vel iniuria parte iudex publicaret. pars que testificata nondum iudicatur adhuc et testes producere posset. et hoc casu verificari posset quod no. ber. s. c. constitutus. ii. in. uli. glo. ibi scripsi.

m Eisdem. super novis enim hoc licet. etiam in causa principali. et que sunt nova plene scripsi in decre. fraternitatis in. q. ii.

n Directo contrariis. Indirectam vero contrarietatem bene licet probare per testes. post attestaciones publicatas puta absentiam partis vel testis a loco eo tempore de quo deponit per modum decre. ex. tenore. s. e. quod intellige ut ibi dixi. ad idem. L. de contrahen. sti. optimam. super directa vero contrarietate non licet. nisi opponeretur falsitas directa ipsius testis cum corruptione. de quo scripsi de probatio. c. licet super glo. ii. Essent autem directe contraria capitula de maiestate et minoritate de legitimitate et illegitimitate de presentia et absentia de furore et sana mente de actu spontaneo et coacto. de virginitate et corruptione. quando talia et similia de eisdem personis et actibus de codez instanti temporis sic contrarie formantur.

furi b contrarius: sed et cristiane religioni c opprobriosum est q plurimum et aduersum reges eisdem: et principes in dñio exhortantur: ne concedat huiusmodi privilegia vel seruent aut servare permittant etiam iam concessa. q si indei aut sarraceni privilegis talibus uti p sumpserint. cristianorum communio eis subtrahatur. s sic q cristiani ab eorum abstinere communitio ne censura ecclesiastica si opus fuerit cōpellantur. Dem.

Estibus rite receptis k et eorum attestacionibus publicatis l sicut non licet super eis

o Ellos. vel eosdem. reprobat opi. osti. qui dicit in appellationis causa articulum antiquum posse probari per testes. novos. sed non per antiquos.

p Producere. hoc regulare fallit in multis casibus. quos scripsi in decre. fraternitatis in. ix. q. et q dicit. producere intellige contra

vel directo contrariis articulis alios o vel eosdem testes in principali causa producere. sic non debet in appellationis causa licere: cum non minus in appellationibus q i principali causa subornatio l sit timenda. Lemens. y. in con. uiceni

De iureiurando

Omani principes orthodoxe fidei pfectiores sacrosanctam romanam cuius caput est christus redemptor noster ac romanus pontifex eiusdem redeptoris vicarium

partem invitam. super quoniam qd sc. ipse in uli. q.

q In appellationis causa. reprobat communem opinionem legistaz dicendum quod publicis attestacionibus in principali licebat producere in causa appellationis testes super eisdem capitulis et in hoc concordant hu. io. cre. azo. et acc. per legem eos. L. de temp. ap. p. hanc dicentes quod qui vero i. aut. de testi. loquitur de testibus producendis in causa prin-

cipali. sed canoniste contra. f. glo. lau. uinc. tan. phi. gof. et inno. in predic. decre. quibus videtur consentire guil. in spe. de testi. s. saul. utiliter. uer. et breviter. et mouebantur per rationem hic insertam et vide quod non in capitulo fraternitatis in tertia glo. et quod ibi scripsi.

r Cum. p. q. redditum. c. ac. p. cor. d. p. sue. c. si. et certe huic rōi legi stare rōdere non possunt. q. sumitur etiaz ex pre. s. quia vero ubi de hoc ad leges codicis quas pro se inducunt facile respondet. ut intelligatur de uetribus capitulis nullo modo probatis. vel probatis aliter q. p. testes super quibus in appellationis causa bene licet producere testes.

f Subornatio. ad huiusmodi intellectum vide quod scripsi in decre. fraternitatis in. viii. q.

t Omani. casus. declarat illa fore fidelitatis iuramenta q. prestat impator ec. ro. approbationis sue tempe secundum formam capituli ubi domino. et tempe coronacionis secundum formam in pontificali descriptam. Et primo ponit exordium in quo dicit romanos principes pro tempore romanis pontificibus sua capita submisisse. et se illis astrinxisse iuramento. Secundo ibi dudum narrat assentionem imperatoris henrici se negantis romani. per fidelitatis iuramentum astricturn. exprimens quod dedit causam denegationi predictae. Tercio ibi nos itaqz providens contra futura pericula ponit duo iuramenta que prestitit ipse henricus ecclesie romane. primum approbationis sue tempe per procuratores ad id mandatum habentes secundum formam capituli tibi domino. secundum tempore coronacionis et consecrationis sue quod in urbe prestitit per. se ipsum secundum formam in pontificali descriptam. Quarto ibi ceterum narrans talia etiam sacramenta prestita per albertum immediatum predecessorem ipsius rodolphi et alios reges romanos. declarat illa fore fidelitatis iuramenta. Quinto ibi porro ponit formam iuramenti. quam ipse henricus prestitit rat ingressu italie. et quam innouerat coronacionis tempore. que dicit patere per litteras ipsius henrici in archiis curie romane reservatas.

u Orthodoxe. si. ar. de su. tri. danam. uer. l. ergo et ibi expōit pfectiores. uenerantes. quod est. j. et redeas retrograde usqz ibi f. uore.

y Christus. ad col. i. de sacra. unc. c. uno. uer. sed ubi.

z Vicarium. de homi. p. humani li. vi. de transla. c. ij. z. iii. et cum dicitur q. est vicarius per ut. lxiii. di. ego ludouicus. i. q. i. non quia

les 2. q. vii. quotiens. est in ppria locutio. uel exponitur. i. gerit uicariam quā gessit petrus. uicarius enim non dat uicarium. de officio clericos.

a Promptitudine. quasi parata et expedita affectione et sine difficultate.

b Venerantes.

xvii. di. s. huic. 2. x.

ix. di. in memoria

xxi. di. nunc autē

et. c. intantum cū

si. et hic tolle lras

nō reputarunt in

dignum sua sub

mittere capita.

c Apicem. apes

apis uolantis q

dam est. de qua d

pse. di. v. nunquā

de deci. nūcios. s.

apex apicis po

nitur pro limita

te honore uel di

stinctionis nota.

quod enim i sum

mo est. a pedibus

uel infimis distat

et hec summitas

temporalia respi

cit. de ma. et obe.

solite.

d Submittere.

sa. lxiii. di. ualenti

nianus de iudi.

nouit. uer. nos igi

tur.

e Seqz. asringe

re uinculo iura

menti quod est i

f Ad certos. qui

sunt illi no. de re

iudi. ad apostoli

ce in fi. li. vi.

g Peruenit. de

elec. uenerabilez.

b Antiquē pcor.

supra de transla.

quanto. et mos

fidelissime uctu

statis seruandus

est. l. de testa.

i Canonibus. lx

iiii. di. tibi domi

no.

k Reges qui nō

dum coronatus

erat. Jo.

l Sicilie. que est

speciale patimo

nium ecclesie. de iudi. ad apostolice. uer. ppter hec. cum suis con

cor. li. vi.

m Discordia. diuersitatem cordium designat.

n Celeri. de celeritate uide pro et contra de elec. c. fi. li. vi.

o Obuiare uide quod no. de rescrip. ad hoc. in ultima. glosa 2

quod ibi dixi.

feruore fidi et clare deuotiōis pmititudine uenerantes. eidē romano pontifici a quo approbationē persone ad imperialis celsitudinis apicem assumende. nec nō unctionem consecrationem et imperii coronaz accipiunt: sua submittere capita nō reputarūt indignum: seqz illi et eidem ecclesie que a grecis i persum transulit in germanos. et a qua ad certos eorum principes ius et prās eligendi regem in imperatorem postmodū pmouendū peruenit: asfringere uinculo iuramentis: prout tam mos obseruationis atque tpi b nō uisimil renouare q forma iuramenti hmoi sacris inserta canonibus manifestant: Dūdū sane inter quondam henricum imperatorem tunc romanorū regem et carissimū in christo filium nrm robertum sicilie regez graui discordia suscitata. Nos multis grādisbusqz piculis que exinde puenitura uerisimiliter timebantur: intēdentes celeri et optimo remedio obuiare quibusdam ex fratribus nostris san. ro. ec. car. existentibus tunc in arbe pro reformanda pace et solidanda cōcordia inter reges eosdem litteras nostras sub certa forma duximus destinandas inter alia iuferentes in eis: q cū ipsi reges eiusdem ecclesie specialissimi filii sibi iuramento fidelitatis et als multipliciter essent asfricti. ipsius ecclesie debeant esse pmtissimi obfensores. Dictis autem litteris in noticiam dicti henrici ad impium iam p moti sic deductis idem henricus ab eisdem cardinalibus requisitus. ut super contentis in illis iuramento responderet. quasi moleste tulisset. q de iuramento fidelitatis hmoi per eum pstito in dictis litteris mentio haberet: nō

p In urbe. antihomatie. de pe. et re. significauit ibi de hoc. de uer. sig. foris uer. testes.

q Pace. quod ad eum spectabat. de iudi. nouit. et ad alios prelatos. xc. di. per totum de tren. et pace. c. i. et uide quod no. de re iudi. ad apostolice. uer. deuorauit. li. vi.

familiariter nec secrete int tractan de pacis qualitas exigebat. s. mul tis tabellionibus accersitis et req sitis ab eo. q de responsionibus suis conficerent publica instrumēta inter cetera publice pnte multitudine hominum copiosa respondit se non fore cuiq ad iuramentuz: fidelitatis asfrictum. et q nunq fecerit iuramentum ppter qd foret ad iuramentum fidelitatis obligatus: et q ipse nesciebat q antecessores sui romani imperatores unq iuramentum hmoi pstitissent: simulans se imemorem iuramentorum que nobis ante coronationē suaz prestiterat: et post coronationem etiam innouarat. Nos itaq attendentes q huiusmodi responsio si sub dissimulatione ptranseat uel silentio pallietur: posset in magnū et euidentis preiudiciū romane ec. redundare. dignū admodum et opportunum fore pspeximus ut de iuramentis hmoi constitutioni pnti aliqua breuiter annectam: Dictus nāqz b: q primū fuit in regē romanorum electus solēnes ad nos nūcios de stinauit. dans eis per suas patentes literas plenū et speciale mandatū exponēdi nobis pro eo deuotionem ipsi et reuerentiam filiales quā ad nos et ro. ec. sinero gerere se dicebat affectu: necnō petendi et impetrādi a nobis fauorem et gratiam cōsuetos. offerēdi quoqz nobis et pstandi p eo et in ipsius aliaz obbite nobis et eidē ecclie fidelitatis 7 cuiuslq alterius generis iuramentū. ac nihilominus petendi a nobis p nostras sibi manus impendi unctionem consecrationem et idani imperii diadema: Prefatis itaqz nunciis in nostra et fratru nostrorum presentia constitutis

r In eis. litteris ad cardinales directis.

s Non familiariter. quasi si non mansuete domestice et amicabiliter.

t Secrete. y. q. iii. in loco

u Acci finis. quasi collectis uel circa se suis.

x Requisitis. no. tabellionem esse debere rogatum. de hoc in spe. de instr. edi. s. ii. uer. sed pot ne et. s. iii. in i. colūna.

y Instrumēta. ad perueniam rei memoriam. i. q. i. viii. maximū. xxvii. q. i. omnes ferit.

z Respondit. tria capitula continet hec responsio.

a Quā. romanum pontificem includebat. d. ma. io. et obe. solite ad finem

b Prestiterat. per nuncios ut sequitur.

c Innouarat. per se ipsum. Jo.

d Pallietur. i. quasi pallio cooperiatur. concor. de usupal. in fi.

e Redundare. puidet circa futura. de hoc de ser. non. or. c. i.

f Admodum. ponitur pro ualde. concor. d. c. si. grauis. et de cor. ut. c. i. d. magistris quanto. j. de re iudi. pastoralis. uer. nunquid etiam et. j. de magistris. c. i. post prin.

g Exponēdi. no. formā secundum quam constituendi sunt nūcii romani regis petitis ap probationem ecclesie.

b Dicebat. seneca. lxxxi. epla. nil carius existimamus qui beneficiū quā diu petimus. nil uilius cum accepimus.

i Animam. concor. de iurepa. c. fi. li. vi. et de testi. pntium. c. li.

k Diadema. pprie dicitur corona imperialis uel regia. et differt a serito qd fit de floribus insertis et a corona que dicitur cinctus capitis de quolq metallo diadema uero solum de auro et lapidibus preciosis. et cōponitur a diad. quod est duo. et demo. is ex sui enis rotunditate principū demit et finē.

I Oblatis. respicit tria ad que mandatum habebant. scilicet exponendi deuotionem. petendi fauorem. et unctionem et offerendi iuramentum.

m Decreto. de quo. lxi. di. eps. et de elec. innotuit.

n Requiritur. ia. de supplen. negli. prela. grandi.

o Nouerant. ab his inquirenda sunt talia. de pur. ca. cu. p. de ele. postq. at. c. scriptum.

p Aliquales. quasi non plenam. q. tunc non uidetur examinatio persone necessaria. de hoc. xx. xiii. di. qui eps in glo. ii. xlvii. di. de petro. et fa. d. ap. constitutis. ii.

q Noticiam. fuerat eniz pro promotione fratris sui treueren. archiepi. ali quo tempore in curia.

r Tibi domino. lxi. di. et fuit iuramentum otornis. ut ibi patet et dicebat guil. in spe. c. ii. §. i. q. illud autem post principi. q. electus prestabat primo illud iuramentum legato apostolice sedis. postea quando corothabatur iterum prestabat illud pape.

f Pontificali. quod aliter uocatur ordinarius episcopale. et no. osti. de ser. non or. consuluit. q. ille liber authenticus sit. quia illius libri uerba ibi ponuntur. simile quod de arboze dicitur. lper. c. xxxv. q. y. ad sedē. Inducit etia. xv. di. canones. et. c. sanz. tra. xxxviii. di. que ipsis. fa. de offi. archid. c. i. et. c. ad hoc. hoc aperit p. bat hec littera.

t Sururus. illud est contra io. qui. no. xciii. di. legimus. q. sola principū electio facit uerū imperatorem uides enim q. etia. approbatus ab ecclesia imperator non est donec coronationem et consecrationem recepit ab ecclesia. et fa. q. d. ca. in. §. p. oro.

u Pollicor. dicit. l. iii. ff. de polli. q. pactum ē duorum consensus atq. cōuentio. pollicitatio uero solius offerentis promissum.

x Immediatus. signanter hoc dicit. cum in possessione. ultima tempora

ac secundum dicti tenorem mandati aunctione ubi tunc eramus cū nostra curia residentes in publico consistorio in quo erat prelatozū et aliozū tam clericozū q. laicorum non modica multitudo promissis per eos coram nobis expositis supplicādo petitis humiliter et oblati. Nos eodem mandato et decreto electionis eiusde. b. ex parte principum tam ecclesiasticorum q. secularium qui eundē elegerant. nobis per dictos nuntios presentatis plena cum eisde. fratribus deliberatione discussis factaq. nobis de electione huiusmodi concordī et legitima plena fide. examinata quoq. persona ipsius. b. per absentia patebatur eiusdem. et de ipsius probitate et aliis que in persona imperatoris sunt merito requirenda: cū pluribus prelatis et aliis magne auctoritatis uiris. qui eiusd. b. mores conditionem et statum plenius nouerant. inquisitoq. de eius persona: cuius etia. nos et fratres nostri aliqualem prius noticiam habebamus. propter qd. facilius transiuius in examinatōe huiusmodi idonea reputata: ipsum nominauimus de nūcianimus et declarauimus regē romanorū ipsius approbantes personā: eūq. sufficientē et habilem declarantes ad suscipiendam imperiali celsitudinis dignitatem. ac decernentes unctionem cōsecratōem imperiūq. rōani coronam sibi per manus nostras debere concedi: et subsequēter a prefatis nuntis sufficiens ad hoc ab eo ut premittitur mandatū habētibz secundū formam in decretis que incipit tibi dño cōprebensam fidelitatis recepimus iuramentū. postq. id. b. cōsecratōis et coronationis sue tēpore aliud eisdē cardinalibz: quos ad impendēdū sibi huiusmodi consecratōis insignia miseramus ad urbē illud nro noie recipientibus iuramentū prestitit corporale. quod in libro pontificali ro. pstandū pō. p. impatore coronatō

spectanda sunt. de cau. pos. cum ecclesie post principi. cum concor.

y Misfacius. familiaris est hec probatio. cum papa alium papam inducit in testem. ut no. io. ix. q. iii. patet.

z Silium. de priuile. si papa. uer. similiter li. yi.

a Loicem. quod facere non debuit. i. q. i. marchion de uer. sig. p. terea. et. c. in illis gentia. ff. de legi. l. scire.

nis sue tpe pūnet: cuius tenor dīno scitur esse talis: Ego. b. roma noz rex annuente dño futurus imperator. promitto spondeo et polliceor atq. iuro coram deo et beato petro: me de cetero. pectorē et defēsozem fore sūmi pontificis et huius sancte ro. ec. in omnibus necessitatibus et utilitatibus suis. custodiēdo et cōseruando possessiones honores et iura eius quātum diuino fultus adiutorio fuero scdm sci re et posse meū recta et pura fide: sic me deus adiuuet et hec sancta dei euangelia. Eterū quin iuramenta huiusmodi fidelitatis existant a rētro romanis principibus non fuit hactenus hesitātū: imo tā quōdam albertus rex romanorū immediatus pdecessor memorati. b. boni. pape. viii. pre. no. tēpe ap. probationis eiusdem alberti: q. rodolphus pater ipsius et alii predecess. eiusdē romanorū reges diuersis nostris pdecessoribus iuramentum fidelitatis et obediētie pstituerunt. Idemq. boni memoratum a iuramento huiusmodi ab eo recepto de fratru suozū consilio presēte prelatozū et aliozū multitudine copiosa auctoritate aplica recepit in specialē suū filium et eccle memorate: ipsūq. in regē ro. assump sit in ipatore postmodū promouendum. Verū q. sepefat. b. qui in primis diebus fuit de hac luce subtractus: non uirtutem et mentē sed nudū uerborum ins. ctans corticem sensumq. confundens iuramenta restringendo predicta curiose uidebatur asserere ut preferiur illa ad debitum fidelitatis huiusmodi non extendi: nouo modo curiositatis huiusmodi luculēte ueritatis antidotū presentis declarationis oraculo. prouidimus apponendum.

Quia ergo capitulis iuramento fidelitatis contentis sollicita meditatione pensatis ipsa capitula in pfatis imperatoris iuramentis q. tum ad effectum. mentem et uirtutem ipsorū. nō ē dubiū cōtineri

b Curiositatis. sumitur hic pro subtilitate exquiri sua nimia cura. sic de renū. ca. in prin. li. vi.

c Antidotū. ponitur pro contra donū dic ut no. ff. de peti. her. §. et si. §. consuluit. uel p. contra d. tum. unde dici solet id quod datur contra uenenum unde pro medicinali penitur. de iura. calū. ceter. in. de dicitur liber q. dam antidotariū quia contra uicia compositus est.

d Fidelitatis. qd. habetur. xxii. q. y. de forma et facit §. ego enim. et uidere potes qd. no. osti. in summa de seu. §. quid sit fidelitas. ubi etia. ponit plenam et pleniorē fidelitatis formam. in quo et quid differat ab homagio dicam. j. de re iudi. pastoralis. §. rursus.

e Ipsa capitula. contenta infidelitatis iuramento.

f Virtutem ad maiorem expressionem inculcat hec uerba.

s Existere non per hoc sequitur qd subiecti imperatori sint de tē porali dominio ecclesie. facit quod no. lxxii. di. legitur et in spe. d. feud. s. ii. uer. xlii. Jo. an.

b Vestigiis. qui. scz i ingressu italie iuramentum tale prestiterant.

Scire debes pro
u. habetur etia
in ponticali q
rex romanor co
rona. Prima ē fer
rea quā fci. it ab
archiepiscopo co
loniensi in aquis
grani eiusdē oio.
ferum autē fori
tudis 3 designat
qua uincere debz
rebelles et infide
les cōculcare. Se
cunda est argen
tea quā ingressus
italiam recipit a
mediolancē. ar
chiepō i uilla mo
dici. eiusdē di
oce. tamē ipse. b.
recepit illā medi
olan. in ecclia san
cti ambrosii. argē
tum autem desig
nans mūdiciā
et clariēz signi
ficat ipsum prin
cipem talem esse
debere. Tercia ē
d puro auro qua
coronatur p. pa
pam in ecclia s. a
cti petri ad alta
re sancti mauricii
et designat aurū
quod omnibus
metallis est excel
lentius ipsum im
peratorem aliis
regibus et prin
cipibus in poten
tam et iusticia ex
cellentiorē esse
debere. Sic olim
in his tribus me
tallis dabatur tri
butum romanis
ut scripsi de fide
instru. inter disc
ptos super glo. in
dictio.

i Tactis. epī etiam cum fidelitatem iurant tangunt sacra. ut pro
batur. s. c. ego enim in fi. non sic quando testimoniū dicunt uel d
calūnia iurant. quod dic ut de iura. calū. c. fi.

k Exterminaret. idem uerbis de here. excommunicamus. s. mo
neantur. et. s. se. et dicitur quasi extra terminos uite uel iurisdic
tionis sue eos ponere. unde ponitur etiam p. dissipatione desolatio
ne et exilio. Jo. an.

i Parentelam. alludit uulgari italicoz. et ponitur pro affinitate
consanguinitatem n. inire non posset. facit insti. de legit. ag. tu. i. fi.

m Successorum. uide quod no. et dixi c. si. uerita. s.

n Reges. romanos ut sequitur. et per hanc litterā uidetur qd rex roma
norum qui nondū est imperator uel coronatus privilegia dare possit
de quo satis no. in spe. de rescrip. p. i. t. a. s. si. uer. item quod est obtinū
et hoc disputant et tenuit. ia. de arc. cuius questionē ad. nam posuit cy. i

personas honorem et statum ma
nateneret defenderet et conserva
ret contra homines cuiuscūqz exi
strent preeminētie dignitatis ul
status eidem addiciens iuramen
to qd manuteneret semper atqz ser
uaret privilegia omnia per prede
cessores suos reges ac imperato
res romanos prefate romane et
aliis quiblibet ecclesiis quocū
qz concessa tempore et continentie
cuiuscūqz. ipsa qz omnia et speci
aliter ac precipue per clare memo
rie. Constantinum Carolum He
ricum Otonem quartum Federi
cum secundum atqz Rodolphum
predecessores ipsius super concess
sione recognitiōe aduocatione an
notatione quitatione et libera di
missione terrarum et prouinciarū
romane ecclesie ubilibet positarū
quarum etiam multas nominatiz
expressit. sedi apostolice romanis
qz pontificibus super quocūqz te
nore cōcessa recognouit confirma
uit et ex certa scientia innouauit.
ac etiā de nouo concessit. et terras
ipsas atqz prouincias recognouit
ad ius et proprietatem ipsius eccle
sie plenissime pertinere easqz nihil
ominus ex abundantia de nouo ec
clesie sepefate donauit sub predicto
se obligans iuramento. qd ipsas. ali
quāte ipsarū. partem nullo unq
tempore occuparet. seu quantū in
eo esset ab alio pmitteret occupa
ri nec in eis aut aliqua parte ipsarū
iura aliqua possessiones aut tenu
tas haberz seu quomodolibz pos
sideret. nec in eis etiam potestarie
seu cuiusuis capitaneiz aut iurisdic
tione quamcūqz per se uel per aliū

i. benca zenone. l. de
qua. p. scrip. inno. in de
cre. uenerabile dicit. qd si
imperator non possit reci
pere coronam in loco d
bito. nullo minus aucto
ritatem amministradi reci
pere pōt a coloniensi ar
chiepō. ad quē spectat
uel ex ipsa electione hēt
illam scdm cū referi osti
en. d. uer. si. super quibus
dam qd uidit in alama
nia per principes iudi
cari et teneri. qd rex roma
norum post electionem
pcedem habeat omne
potestatem quā imperator
et qd unūcūqz nihil addit.
et ia. qd no. io. xlii. di. le
gimus ut scripsi sup uer
bo postq. sed quod pl
est uidi et habeo formas
quarundā lraz que d re
gistris inno. iii. dnr extra
cte. que manarunt et sup
negocio discordie electō
nis de qua loquitur de
cre. uenerabilem: quarū
altera dirigebatur archi
episcopis epīs et prela
tis et principibus ala
manie et sclaue. altera
spāliter magūmo. inter
alia referentes. qd incon
cussa p̄suetudo impit fa
cta certa rōni psona iur.
subnixa p patientiaz se.
ap. tolerata et per tolerā
tiam approbata. hoc ha
bet. qd duobus electis i
discordia interqz admini
strat ut rex. et omnem im
perii iurisdictionem exer
cet quod declarat ibi pa
pa locum habere. donec
per papam alterius ele
ctio fuerit ap. p̄bata aut
reprobata.

o Constantinum. disputant aliqui an donatio per constantinum facta
ecclesie ro. in persona beati siluestri. de qua. xvi. di. constantinus palea
est. ualuerit et an successor renouare poterit. Accu. sius tenet qd donatio
non ualuit. in auren. quomodo oportet episcopos post princi. sed io. con
tra. qui hoc no. lxxii. di. ego ludonius. qd ualuerit et qd sit t̄reuecabil' p
bat hec littera et. s. de elec. fundamenta. s. ne autē li. yi. et fa. qd no. osti. in
sum. de immu. et. s. pc. ad finem.

p Carolum. de quo. xi. q. i. uolumus de iudi. nouit.

q **A**duocatus. unde quod notauit et scripsi de cle. uenerabilem. uer. q. au
tem

r **I**n eo cist. facit. xlii. di. ephesus. xlii. di. q. ad nos de testibus cons
titutus.

s **A**urea bulla. patet ergo q. ante coronationem non uitur bulla sed si
gillo. sic et papa aliter
uitur bulla ante corona
tionem q. post. ut ne. in
fi. li. vi. super data. priuile
gia imperialia cu. au
rea bulla uidisse no. me
mini nisi unum. nec etiā
multum uidetur expedi
ens. priuilegiis bullam
auream appendi. ppter
preciositatem enim me
talli est de subtractione
bulle periculum ob qua
etiam causam prudētes
prelati et principes tem
poris nostri sigillis ar
genteis uel aureis non
utuntur.

t **A**rchibus. habetur idē
uerbum. l. de fide instr.
aut. ad hoc. xxx. q. i. pue
nit. ut ibi no. dicuntur ar
chibus amarii libroz. et
deriuatur ab archa. hie
ro. in. plogo hester dicit
se ipsum librum leuasse
de archibus hebreorum

u **E**xcommunicatio
nis. se summat
re. pbant quod
no. offi. c. ti. pastoralis. q.
dixit ob stare lapsum ter
mini huius exceptioni p
ponende. licet ubi termi
nus statutus non est op
poni posset usq. ad sen
tentiam. et approbat qd
ibi no. ber. et offi. z. guil.
in spe. c. ti. §. ii. uer. §. nū

quid post. et intelligitur hoc de maiori excommunicatione que repellit ab
agendo. §. c. a nobis fa. de sen. ex. siquem.

x **D**ilatorie. s. ad differendam litem actoris excommunicati. de iudi. in
telleximus. opponitur enim interdum in uim peremptorie. puta ad peri
mendam electionem ppter excommunicationem eligentium uel electi.
quo casu locum non habet decre. pia. c. ti. li. vi. et ibi no. dicit guil. in spe.
q. etiam quando opponitur contra iudicem uel contra procuratores no
obstat lapsus termini. hoc no. in pre. §. uer. quid si termino et uer. se. d. se
cundo dixi de procura. in nostra.

y **L**itis principalis. de causa uero appellationis plene scripsi. c. ti. signi
ficauerunt in textu et super glo. pe.

z **O**pponi. quadruplex huius iuris rō habetur in decre. pia in prin. glo.

a **P**eremptorio. tenet offi. in decre. pastoralis et guil. in spe. de dila. §. i.
uer. exceptorie. q. talis terminus etiam si hic non exprimatur. intelligit
peremptorius. alle. decre. consuluit de offi. dele. hoc probat littera illius
decre. pastoralis. et guil. ibi ex tunc ut ibi. scripsi. sed dato q. iudex. perem
ptorie expressit. non obest hoc uult hec littera.

b **A**ssignato. iste terminus assignari debet ad petitionem actoris non
rei. ut satis dixi. §. c. pastoralis.

c **D**ilatorias. nunquid ad peremptorias pponendas possit iudex sta
tuere peremptorium. fuit opinio q. no. de qua. s. c. pastoralis sup. i. glo.

exerceret. q. q. ut princeps catholi
cus et sepe dicte ecclesie aduocatus
atq. defensor ipsam iunaret. et cō
silus et auxiliis illi assisteret opti
mis contra quoscūq. inobediē
tes et rebelles eidem. et precipue
contra occupantes seu turbantes
terras predictas seu p. nctas uel
partes quamlibet earundē. Sub
eodem etiam iuramento promisit
q. tam ipsam romanam ecclesiam
q. alias ecclesias libertatem eccle
siasticam bona iura prelatos et mi
nistros ecclesiarum ipsarum manu
teneret conseruaret atq. defende
ret suo posse. et q. ecclesie romane
uasallos contra iusticiam nullate
nus offensurus. deuotosq. fideles
ecclesie etiam in imperio constitu
tos benigne tractaret. nec eos op
primeret contra iusticiam. aut quā
tum in eo esset per alium opprimi
sustineret. sed in suis potius iurib.
et iusticiis conseruaret. Hoc
quoq. iuramentum et etiam presti
tum pro eo nobis per suos nunci
os ut premititur prestitum. recep
tis sue coronationis insigniis in
nouauit. put in patētib. ante co
ronationem ipsam eius regio ma

d **N**on obstante. hanc opi. in decre. pastoralis approbare solebā
hac ratione. quia quadruplex rō illius decre. pia ita urget post ter
minum sicut prius. Item quia lis conte. est quasi quidam perem
ptorius terminus dilatoriaz. de re iudi. inter monasterium. et in
post illaz. pponitur hec exceptio. Item terminus datus ad exce

gno sigillo et aliis post coronatō
nem eandem eius imperiali aurea
bulla munitis inde confectis litte
ris. quas in archibus romane eccle
sie reponi et diligenter conseruari
fecimus plenius continetur. Le
mens quintus in concilio uienē
si.

De exceptionibus.

Excommunicationis exce
prio dilatorie in qualibet
parte litis opponi potest
termino peremptorio per iudicem
assignato ad proponendum exce
pciones declinatorias et dilatori
as non obstante seruata tamē cō
stitutione felix recordationis in
nocentii pape quarti edicta circa
hoc in concilio lugdunensi. Le
mens quintus in concilio uienēsi.

De sententia et re iudicata.

Calūniis litigantium oc
curratur is qui in beneficia
li uel alta quouis causa tres
contra se in petitorio uel possesso
rio sententias reportauit ad agēdū

nam non probantis.

f **C**alūniis. Lasus qui tres sententias p. rarias in
quouis causa reportauit. de illarum nullitate rō agit
nec excipit ipsarum executione non facta. et respicit
etiaz pendentia nouum et equum quod hic dicitur. cui est si. §. c.
con. de seque. p. c. fi. et huius p. nci. con. de pe. calūniam.

g **Q**uouis. includit spirituales. quasi spirituales criminales ciui
les et mixtas. Jo. an.

h **T**res. successive et super eodem articulo. non enim locum ha
bet hec pars quando super diuersis tribus articulis. licet eiusdē
cause tres interlocutorie sunt late contra partem.

i **C**ontra se. de tercio qui uult propter suum interesse executione
sententie impedire. habetur. c. ti. cum super. et ibi satis no. inno. z
hostien.

k **P**ossessorio. con. de pe. decre. id est de sequestra.

l **S**ententias. non dicit diffinitivas sicut. i. pte. pxi. per qd. patet
in interlocutoriis. quarum facienda sit executio locum habere

ptionem illā pro
bandam quā lap
sus est non impe
dit illam propo
m de nouo. ergo
nec terminus da
tus ad proponē
dum. Item si me
tia non precludit
uiam huius excep
tionis. multum
termini lapsi hec
omnia probant i
pre. decre. pia. et
bis i. i. i. p. uis
to decre. hanc lo
cum habere. etiā
si nominatim de
exceptione exco
municationis ter
minus datus est
nec enim potest
iudex beneficiuz
iuris auferre rō.
per quod est sibi
permittit q. i. qua
libet parte litis il
lam opponat. de
reg. iur. indulgent
cum con. de. li. vi.

e **L**ugdun. i. c. t.
pia li. vi. que sta
tuit sub qua for
ma proponatur.
et quētes termi
ni probandi z pe

q Etiam in urbe roma. l.

r Absentem. an super eie ptra absentem snia ferri possit no. de do. r. p. ueritatis.

f Declarato. uile consilium est in notoriis sic interloqui. et fa. ad no. de iureiur. ad nostram. iii. s. de offi. dele. c. i. l. y.

t Supplendo. de effe: cu h^o de in spe. ii. s. nunc ostendū. uer. xviii

n Siquis. l. defectus

r Mtre. i. q. v. presen: tum de of. custo. c. i.

y Nouerca. sicut se habet nouerca ad prinig: nos que scire solet in illos. sic se habet ad iusticiam uoluntas precipitantis iudicis hoc intendit. Inde dicit qdam Sauda in afflictos scire nouerca pias. Sicut etia dicit canon. q negligencia est nouerca cruditionis. lxxiii. di. nichil. Jo. an.

3 Precipitatione. de iniquitate dr q omnia precipit. d. pe. di. iii. iter hoc hircu. i. z est precipitium qd sit sine modo et cum piculo d. sepul. ex parte.

a Prosumura. ut cc. bene c. mo.

b Linc. vii. q. i. s. cu cr: go uer. ferz. et est instrumentu fabrilis et ferreuz quo metalla rodunt polliuntur minuuntur z purgantur.

c Libramini. habet hoc uerbu. xlv. di. ois. d. re in di. cum eterni li. vi. et est librare per libza que certum het pond⁹ aliquid pcedere. uel equare in de dr q i mese septebr sol ingredit signu libze. q: tunc dies et noctes equantur.

d Lausis. ex ca facile d. pbendit iniquitas snie de resti. in it. cu ex lris. et ideo dat⁹ plium ne causa exprimat. de re iudi. sicut.

e A quo. l. impatore.

f Et in que. l. regem.

g Illius. sententia.

h Exercit⁹. collectio hominu in expeditione.

i Suos. p. p. in quos sa: miliares et subditos.

k Notorio. fa. bec lites: ra ad ea que se ipsi d. ap. ex parte. i. Na uidet hic colligi q no solu assig: nato loco notorie no tu to possit appellari et ex

tates et castra inde uolenter eie: ctis ipsius imperatoris officialib⁹ occuparunt: et pro ipso rege occupata tenebant. ac alias etia: in urbe et alibi in imperii et imperatoris eiusdem contemptum sue maiestatis iniuriam et reipublice detrimentum multa grauiasuerunt p regē eundem ac maliciam et instigationem ipsius tam a suis stipendiariis q a subditis imperatoris commissa. prehabitis per imperatorem eundem quibusdam processibus contra eum absentem tamē qnū legitime iuxta imperatoris assertionem citatum: acq supradicta erant notoria. per imperialem iter locutoriam declarato imperator ipse regem affirmans ppter premissa lese maiestatis criminis reū esse: in eum peremptorie ut dixit z sufficienter citatum. sed compare re contumaciter recusantem tanq rebellem proditorem et hostez imperii ac reum criminis supradicti priuationis omnium dignitatum quocūqz comprehensarum titulo et quibus se intitulabat rex ipse auctoritatem quoqz bonorum puiarum terrarum bonorum iuriz et iurisdictioni tam ppetuorum q teporalium: et n. quando ueniret in suam et imperii fortiam mutilationis etia capitis sententiam pmulgauit: omnem suppiendo defectuz siquis forsitan fuerat ex solemnitate iuris omisus in processibus memoratis: premissa ut asseruit faciens exigenti iusticia: et de imperi ali etiam potestate: Veruz qz huiusmodi sententia que no a discretione matre uirtutum sed a nouerca iusticie uoluntaria. l. indicantis precipitatione pcessit. part⁹ forsan se deteriores haberet: si ipsius inefficacia in publicum pcone iusticia non prodiret: Nos circa ca tali uti pmissione uolentes: que detectis ipsius defectibus: seminata p eam extinguat pericula: et in ratione reddenda sit posteris profutura. ipsam subiiciendam esse p

ceptione. no. opposita. l. q. q. sine appellatōe citatio no. artet. r. fa. qd no. in spe. de cita. s. i. uer. ut q. citatio sit ad locū. i. et. ii. uer. l. qd si citatus et. quod no. inno. et osti. de dila. c. ii.

l Stipatum. quasi uallatum circūdatum uel fulcitum.

m Admodū p ualde. sic in decre. rōmi. uer. nos itaqz. s. de iureiur.

n De pziato. ca pitali.

o Consistorii. idēz uerbu. ii. q. yi. an. oz. s. ad hoc autem. l. lis de ap. ex insinuatōe. et dr a pziato tis. best. v. sedebat super solum suū i pziatorio palati.

p Sinu. idēz uer. xiii. q. i. s. ii. circa si. de iudicis et si iudeos. et hui⁹ p cor. ut li. no. con: te. accedes. ii. ubi p3 q no sufficeret lre de. conductu.

q Per uolentia. p hac lram uidet q si captiu⁹ ad penā uel pictim mortis relaxatur iuramento suo d. redendo ad carā: cerē certa die. si mors erat iniuri: osa redire no. teneatur. alias tene tur.

r Offerre. quasi d. nullus nisi ex multe pacientie merito. sicut. am: brosius. xiii. q. y. iii. puenior.

f Utantur. s. p. uolucres ouidius. ii. de re. amoris q nimis apparente retia uitat auis.

t Latura. qua qd no. solu sapz sed nec aliu uult poffe di. Inde nullius. li. ii. d. offi. hō na ture obediēs hō mini nocere si p:

u Desipere. cō cor. de renū. i. nisi cum pade. ac. l. s. dices.

x Districus. im pii p hac lram et sequētes p3 q ipa tor no. distingu: torū orbē. l. s. dicitur dñs mudi. ff. ad. l. ro. d. ia. l. d. pteatio. vii. q. i. i. apibus. fa. m. p.

uidimus lime iusticie ac recte libra mini rationis: Eiusdem igitur can sis et continentia necno conditio ne illorum a quo et in que lata fu it: diligēti et debita consideratiōe pensatis patenter ex eis illi⁹ astrui tur euidentia nullitatis: et manifeste arguitur temeritas pmulgan tis: Notorium quippe ac indubitatum existit: q grandis exer: citus tempore dictoruz pcessum et sententie continue imperatori assistens regem ipsam et suos p se quebatur odio capitali. pifanaqz ciuitas in qua lata fuit memorata sententia: regem capitali habebat odio notorio et antiquo. Esto igitur rex ipse alias ad premissa fuisset legitime per imperatorem citatus: nunquid uenire debuit ad iudicem exercitu feroci ac grandi. ipsiqz citato ut premititur odio so stipatum. Nunquid etiam debuit comparere in loco admodum populofo. multum potenti ac prefato in eum odio prouocato. Quis eni auderet uel qua ratione audere ali quis teneretur consistorii talis sub ire iudicium: se in hostium sinu re: ponere: ac ad mortem p uolentia iniuriam non per iusticiam inferē: dam ultroneum se offerre: Nec q dam iure timentur. bec de more ui tatur: bec humana fugit ratio: bec abhorret natura Desipere igitur qui citationem huiusmodi saperet artasse citatum: ut illud tanq no: tissimum nullatenus omitteremus. q regem extra districtum imperii in regno scilicet sicile notorie ac cō tinue tempore supradicto morantē citare no. potuit imperator. nec ci: tatio siquā forsan d. ipso infra im perii fines fecit citatum extra im perium constitutū artauit. Nos quoqz regis ordinarius iudex q ad imperatoris iudicium citarem⁹ uel citari aut remitti faceremus cū dem nequa q fuimus requisiti: im mo licet ad nos et curiam nostrā teporib⁹ illis rumores frequēter

• Fidelitate. hoc bene facit papa de subditis imperio. xv. q. vi. alius z. c. nos sanctorū z. c. ti. c. ii. li. yi. z. hoc. rōc. cris. de beā. c. fi. de pc. c. fi. procedit autem hoc ex superioritate. de qua. j. §. fi.

p Subicte. ar. ad no. xvi. q. vii. filiis in. i. glo. f. q. per damnationem uel confiscationem iudicis secularis non perdat quis jus patronatus.

q Salcem. quod facere
non licuit. de elec. uene-
rabilem in prin. cuz suis
concor.

r Sic graui. lese maiet
statis.

f Licuerit. fa. ad. no. ff.
de consti. prin. l. i. et. l. si
cōtra ius uel uri. pu. l. ult.
per inno. de consti. que
in ecclesiarum per osti. i.
sum. de rescrip. §. quas
uires. uer. potest antē. fa
cit etiam ad questionem
de iudice habente arbi
trium quam. no. j. de uer
fig. sepe super. uer. defen
siones.

Domine. fe. e. a. c. li.
li. vi. li. q. i. in primis in
fine.

¶ **V**ulgi cuius opinio
quique inspicit. ff. de sum.
l. i. ff. de fundo instruc.
l. cum de lanionis. §. asis
nam. de pur. uul. per so
sum 2. no. de rescrip. no
nulli in. iiii. glo. Quid?
de ponu. Vulgus ami
cicias utilitate probat.

x Superioritate. ut in
constitutione romani s.
de iureiurando.

Y Succedimus .de fo.
compe.liez ex suscepto.
et huiusmodi potestati
n̄ participant legati & la
tere.de hoc in spe.ii. s.
nunc ostendendum.uer.
xix. Jo.an.

3 Dominantiū.apoc. x
ix.c.ultra medium.i.ad
thimo vi.ct facit.viii.di.
que cōtra mores in fi.de
deci tua ii. Jo.an.

a Lōcessit. math. xxi.

b Ex eis. pcor. de elect.
qualiter in fi. j. de iuu. ec. quoniam.

c **Confilio.** uide qd no. c. ti. c. ii. li. vi. in prima glo.

d Kenocamus. concor. de re. cc. non alie. si quis. e. ri. ad audientiam et qđ
ibi no. et de cffi. or. c. pe. et. ii. q. i. primates.

In iudiciis. sc. summat et sunt due partes. secunda ibi est m.
et q. dicit i iudiciis. intelligo ordinatis uel delegatis siue sint
ad causas siue sint executores ad gratias. et idem etiam puto d.
arbitris iuris a quibus appellari pot. de offi. dele. ab arbitris. cum ea/
dem sit ratio.

f Appellandum. in iudicio nel extra a senetria nel gravamine forte. dato ergo qd haberi posset ipsoz. a copia. locus esset ei quod dicitur. sed ante constitutionem istam tunc solum sic divisum de facto appellabamus. quando communiter iudices haberi non poterant. unde servabatur qd singulariter requirebantur ut convenirent.

g Simul. scire debes q inno. in decret. cum super. de offi. dele. in glo. magna circa medium. dicit q ab uno ex pluribus iudicibus non potest appellari. nisi appelletur ab omnibus. quia cum non sit licitum appellare nisi a gravamine. et unus sine aliis gravare non possit. quia solus iurisdictionem non habet. ergo nō ab uno

sed ab omnibus
simul appellan-
dum est. Si inno.
intelligit simul in
loco scilicet p^{er}gr
gratis tempore quo
appellatur. hoc
igitur hic corrigi
sed si intelligit si
mul respectu for-
me uel interposi-
tionis. hoc hic n^{on}
tangitur. licet eni
hic separatim ap-
pellatur. tamen ab
omnibus appel-
latur. hoc tamen
scias q^{uod} quoties
unus ex plurib^{us}
iudicibus proce-
dere potest. & ab
ipso solo si proce-
dit poterit appel-
lari. de primo nu.
de quod no. d. ar.
bi. c. ti. li. yi.

b Cozam iplis
uide quod no.
elec. ut circa. li. vi.
in pſentia eniz in
dicis appelladiū
eſt. ii. q. vi. bidunz
ubi de hoc et co.
ti. ſuggeſtum.

De appellationibus.

¶ **I**n iudiciis duobus
aut pluribus fuerit appel
landū quia forte ē facili
eorū p̄sētia simul haberi nō possz
liceat corā ipsis nel maiori pte ip
sorū appellare ⁊ ap̄los petere sepe
ratim. ualebit que appellatio talis

i Maior. quan
do sūt plures q̄
duo. Nam in duo
bus non est dare
partem maiorem

oportebit ergo tunc q̄ coram ambobus fiat appellatio. si diuifim
poffunt haberi. fed quid fi ambo etiam diuifim non poffunt ha-
beri uel quando funt plures non poteft haberi pars maior etia
diuifim. So. ex quo non fiat per appellancem fibi non nocet q̄
tra igitur proteftatione appellet coram illis uel illo quos uel que
habere poteft. uel fi nullum poteft habere coram publicis et ho-
neftis perfonis. c. ti. c. fi. de of. or. paftoralis. fi haberet copiam iu-
dicis ad quem coram illo appeller. ii. q. xi. biduum.

k Appellare. separatim ut sequitur. est enim mens littere q̄ qui
libet istorum accuum appellatio & apostolorum petitio separa
tim fieri possit.

1 Talis. supple et apostolorum petitio.

m Ac si simul. concoz. de re iudi c. pe. li. vi.

n Ignoranti. sciens enim certificari non debet. de re. iur. euz qui certus. li. vi. presumitur autem ignorantia. de re. iur. presumitur. li. vi. cum concoz.

o Delationis. ubi delatum est tunc negotium principale p hoc est coram iudice appellacionis. s. e. cum appellatō nibus. li. vi. z iō intimandum est appellato. et. fa. hec littera ad ibi not. q. deferre ap pellationi z ter minum illi prefu gere sunt diversa p Eorum. scilicet iudicum

q Prefixiois. ad iter enim arripie dum uel ad se p sentandum potu erunt terminum assignare. e. n. euz sit ro. que termi ni assignatō quia multum operat. ut. e. t. sepe. iō pti hoc ignorantī d bet intimari. S3 nunquid hec de

latio et termini prefixio separatim per illos iudices fieri poterit. qd uidet per hanc lraz. s3 forsan ē mens lre q iudices illi postea convenient z deferent ul terminuz statuēt qz iniriari d3 appellato

r Legitime. per modum qui habetur. s. e. con. de elec. cam. ut. ibi p3 in fi. Nec puto hanc iniriatoz solū faciendā qn sic separi appel latur. s3 etiam fieri qn simul a iudicibus appellat. ul qn unus sol⁹ esset iudex a quo appellat pp rōnes quas. s. notavi. z aduerte qz decre. illa cam. nil dicit de intimacione delatōis ul termini. s3 so lius appellatōis. et est rō. quia cause beneficiales de quibus ibi dr quo ad principale deferunt per appellationes z hnt terminū statutum a iure ad se pntandum. z hoc ps cui notificatur appel latio ignorare non debet. alie uero non. z iō si deferat ul termin⁹ statuatur ab hoic. notificent hec appellato qui potuit ignorare.

f q Vanus. Casus. sufficit apostolos peri uno ptextu sepius z instanter. ad quos recipiendos si iudex certum terminuz sta tuat. appellans illos non petens in termino. appellatōi reūtiat Adez cum iudex statuatur terminū iuris incertū. infra quē appellās illos debite non petiuit uel oblatos recipe renuit. Ponit ultimo res casus quibus appellans n hnt apostolos appellatōz p se qui pōt. z sunt quatuor pres. scda ibi uex. tertia ibi simitr. quarta ibi quod si z determinat primum dictum qd no. s. e. t. ab eo li. vi. in. iii. glo. ubi pater qz mibi placebat iste rigor de quo loquit pzi. z idem ibi archi.

t Iuris. ii. q. vi. post appellationē. z. s. ul. ad fi. l. e. t. iudicibus.

u Ipe. s. xxx. dierum qui currunt a tpe snie uel ab eo tpe quo in cipit currere decendium appellatōis interponēde. sic intellige qd no. s. e. ab eo. in glo. ii. z est si. qd no. ff. de excu. tu. l. quinquagita. olim dabant. x. dies. ii. q. vi. ab eo. z est ille terminus eniaz iudicis ad tradendum. ut probant iura predicta.

x Observantiā. si. s. e. con. de tra. z qua. generalē. in ratū at uigē bar hec observantiā q dicebat guil. qz nunq uiderat hoc opponi ut no. in decre. ab eo.

y Preferri. si. de re. permu. c. uno. li. vi. quibus aut casib⁹ pferatur equitas rigori z e3 satis scripsi de transac. c. fi.

3 Decernimus. per uiam declarationis debuisset eniz dici ptiūz

ut. s. patet. z ideo uirur isto uerbo si. de reg. constōem. li. vi.

a Contextu. lex dicit de testamento in scriptis qz uno contextu fieri d3. z declarat uno contextu fieri cū nullus alienus actus miscetur. ff. de testa. heredes palam ad fi. sic ē electio uno contextu fieri d3. s. de elec. qz pp. sed hic non imponitur necessitas hoc faciendi uno contextu. s3 dr qz si

certum terminum ad recipiendos. apostolos appellanti assignet: z ap pellans in assignato sibi termino non compareat coram eo: nec pe tat apostolos sibi tradi appellati oni sue renūtiasse uidetur. Si militer si iudex appellanti respon derit infra iuris terminum aposto los se datuz: appellationi sue renū tiasse appellans intelligitur: nisi in fra dictum terminum congruo lo co et tempore instanter et sepius: saltem uno contextu perat aposto los ab eodem iudice sibi dari: ul si recipere recusat oblatos. Qd si iudex in termino ad dandū apo stolos prefixo p eū ipos appellati

sic fiat ualeat. z non curo an hec petito fiat uno p textu cum appellationis interpositione necne. fa. quod no. ff. c. l. i. in glo. si. z in spe. de ap. s. sequit. in fi.

b Apostoli. quos inter dum eplas interdūz di missorias uocamus. ii. q. vi. ab eo. z. l. post apella tionem. Quid sint apo stoli et unde dicantur de quadruplici eoz specie. z eoz fornis. uis in spe. e. u. iii. parte. s. sequitur.

c Tertuz. siue p denotiati onem diei. puta die iouis pximo uel per numerū puta hodie ad octo dies uel octaua die mensis.

d Nec petat. Nola ergo cōparitio non sufficeret. n sic in casu decre. si a iudice. e. t. l. vi. est eni casus

ille ab isto diuerso. apli. n. danr ut instruat iudex ad quē. e. t. ut super lib. vi. s3 reuocatio grauamis ut iurisdictionem resumat iudex a quo. nō est ergo mirum si plus circa primum qz circa secundum artatur appellans et iudex a quo plus circa secundum qz circa primum. iō. an.

e Videtur et si iret uel mitteret pro illa psequenda. s. eo. ab eo li. vi. sed quid dices si in isto casu l sequenti pparuit appellans in termino certo ut hic uel infra icertuz ut. i. prox. bñ. iudex assignat nouū terminū ad il los recipiendos in quo non pparer appellans. nūquid renūtiasse ui det. forte fuit de mēte h⁹ iuris qz ultra scda3 uicē n teneat appellās corā ipso. p hac cā pparere. tutius est ex quo secundus terminus est ifra tps iuris infra qd ad hunc actum iudex ē coram illo in termino progato ppareat. non tñ puto qz teneatur plus petere. sic pcedat quod dixi d ui ce scda. s3 satis ē qz exhibeat separatū recipe. sicut in pre. decre. si a iudice z s3 ut dixi hoc sit tutius. nō tñ estimo eum qui bis comparuit negligen tem uel renūtiatē dici posse. al3 sequerē qz singulis diebus de ter mino. xxx. dierum post appellationem extantibus ad comparandū pos set urgeri.

f Terminum. qui etiam ipsum iudicem artat. ut dixi in. i. bñ.

g Infra dictum. no. qz. s. pr. bñ. dicit in assignato termino. hic dicit in fra dictum terminum. ubi ergo est certus terminus. debet in termino cō parere. nec tunc sufficeret id ante terminū facere. ubi uero sub hac incer titudine. infra terminum iuris. satis est infra illum terminū. a petere ite rato. z no. qz licet terminus sit incertus cum respondit se daturum infra terminum iuris. puto tñ qz si responderet se daturum in termino iuris l ultima uel penultima die termini iuris qz terminus certus esset. nec tūc sufficeret ante terminum comparere. z per id uidetur hic expressum. qz ci tatus uel iussus ut compareat uel aliquid agat infra certum terminuz ut quotidie sit. satis est qz infra terminū qñcūqz. dñ tñ loco z tpe congruo compareat uel id agat. exempla patent de do. z contu. cum dilecti. de cō sue. c. si. z de preben. si pluribus. li. vi. eo. li. de elec. c. i. z. c. cupientes. s. qz si per. xx.

h Oblatos. sepius uidi dubitare cuius expensis apostoli sint tradēdi. Communius seruatur qz expēsis appellantis. s3 hec lra facit in ptiū duz dicit oblatos. sicut ergo libellum que3 actor tenetur reo offerre. iii. q. iiii. offeratur. suis expensis tradit. sic z iudex aplos. ad idē de of. si cano nici. p hoc facit. ii. q. vi. ab eo. ubi dr qz traditio aplōz expedit ex officio d

Item fa. l. e. t. eos. in fi. ubi dicitur qd etiam n petenti dari debent. hic et utitur verbo dandi et uerbo exhibendi. quo uerbo etiam utitur decre. pia et decre. ab eo. c. l. vi. et decre. ut super. c. t. dicit tribuat. et l. iudicibus. l. e. canon. zara. li. q. vi. in fi. dicit conuenit prestari. satis est ergo qd cuiusqz horum uerborum quibz possit gratuita datio. Item precedens decre. i. et decre. ut super. precipit eos exhibere. et quod p cipit. necesse est fieri. xlii q. i. quod precipitur. q. y. sig. in his. ex quibus uis detur gratis offerendos aplos. et fa. ad materiaz quod scripsi de elec. ut p terite. ut dixi. Primum seruatur quod equitatez hz salte in delegatis. dubitari solet etia an clausos et sigillatos appellas recipere teneatur. et ar. decre. iniuncti. c. ti. uidetur qd n.

petenti non dederit: aut si dum petent apostoli responderit se daturus eosdem nullo termino certo prefixo: uel infra iuris terminus se eos asseruerit uelle dare et post ea per appellantes congruo loco et tempore septus et instanter uno contextu etiam requisitus: eos non curauerit infra eundem terminum ex

ad consultationem. Scire debes qd olim hanc questionem disputauimus. quando deberet currere tempus appellationis prosecutionis. Accur. in l. fi. l. de tempo. ap. ponit tres opi. s. hic approbatam. et aliam qd incipiat a tempore inchoate prosecutionis. p qua fa. lex. illa. ibi et annale tempus post inchoatam litem pterire

bibere: appellationem suam ex tunc prosequi possit appellans: ac si expressse fuissent eidez apli denegati.

Dez.

cut appellationem iudiciali: sic et extra iudiciales infra annum a die interpositi bonis ipsius. l. die illati grauaminis

rit. Tertia est qd appellans si no prosequatur infra annum a tempore appellationis l. biennium ex causa rata manet sententia. s. si inchoauit. h. ec tempo ra. tunc a tempore inchoatōis hē ar. annus. et ex cā biennius. s. ut ibi no. secunduz has duas opiniones posset pfectio

nis tempus extendi ad quadriennium. Est quarta opinio quam ipse no. in auc. de iudi. s. appellationes. colla. vi. ut cursui ipsius anni preponatur duo menses per. s. predicum. ubi uidetur expressum. Est quinta opinio que placet ostien. eo. riu. ex ratione. qd currat annus a tempore sententie a qua fuit appellatum. alt. ii. q. vi. anteriorum. uerfi. et sancimus. sed ibi loquitur de tempore appellationis interponende inuabam hanc opinionem per. l. iudicibus. l. e. que habetur. ii. q. vi. in fi. ubi tempus apostolorum petendorum currit a tempore sententie. ut etiam dixi. s. c. p. ad idē e. q. propter superfluum. faciat. c. r. non solum l. vi. ubi attentata. post sententiam licet ante appellationem. renocantur p modum attentati Item tempus resti. in inte. et supplicationis p sententia currit a tempore sententie. de resti. in inte. li. vi. l. de preci. impera. of. auc. que supplicatio. Item annus executionis qui datur delegato currit a tempore sententie. d. offi. dle. querenti. sic dicaz de isto et uidetur casus. l. de tempo. ap. l. i. que de tempore prosecutionis uidetur debere intelligi. Prima opinio quaz in solutione tunc tenui sic probatur. istud tempus datur appellanti. et ad psecutores appellationis. ii. q. vi. ei qui. l. de tempo. ap. ei qui. eo. t. cum sit. et. c. reprehensibilis sepe. et c. constitutus. de sen. ex. licz. li. vi. ergo oportet appellationem precedere huius temporis cursuz. ne lex sit inpossibilis. iiii. di. erit autem. cum sit. Item decre. ad hoc. ii. eo. ti. dicit post appellationem. Item lex. ii. in prin. et lex. iii. post prin. l. de tempo. ap. ad idem. et. nicolao. de do. et contu. cum olim. in fi. Item cum decem dies dentur ad deliberandum an expediat appellare. non computabuntur a tempore prosecutionis. nam ista diuersa sunt. quod patet de procu. non iniuste. in fi. l. e. ti. inuit. et fa. quod ibi no. alias cum tempus interponende currat a tempore sententie. ii. q. vi. biduum. et. concertationi. li. vi. si tempus psequat de curreret a tempore sententie. secundum id post annum posset appellare sed non prosequi. si. qd no. ff. de excu. tu. quinquaginta. fa. ff. de requi. re. l. annus. per que iura et decre. ex pte. de rescrip. hanc partem elegi que hic approbatur. Ad contraria respondetur qd secunda et tertia opinio absurditatem habent. de qua dixi. s. potest ergo exponi quod dicit ibi lex. ut ibi no. pterierit. i. pterierisse noscatur. uel clarius. i. cursum suum complerit per eundem modum tollitur quarta. et quod dicit. s. appellationes post duos menses tempus fatale suum inchoare cursum exponas. i. inchoatum prosequi et finire. uel quod ibi dicitur est locale uel speciale. ut ibi no. Pro quinta opi. non facit decre. ex ratione. ut patet ex ea et ibi scripsi. Lex iudicibus non ob. q. licet appellare et apostolos petere sint diuersa et habeant diuersa tempora. quia tamen sunt coram eodem et secundum accessorium primi et i. s. la uerba l. petitione consistens. noluit ius unum tempus cum alio confundi. sed appellatio et prosecutio sunt coram diuersis que prosecutio in multa difficultate consistit. quare ius noluit unum ipsi aliud imputari. in tpe restitutōis supplicationis et executionis

- i Dederit. hic tolle litteram infra appellationem suam extunc. et. et idem facias in fine se. y.
- h Aut si. secundus casus. per quem patet qd appellans qui sufficienter petiit apostolos coram iudice qui respondit se illos daturum nullo termino statuto comparere. alterius non tenetur. foris ergo si nil responde rit. alias inutile foret quod dicitur supra. i. b. n. et adhuc foris si denega uerit. s. hoc erat expeditum in decre. ab eo.
- i Prefixo. tunc uel postea.
- m Uel. i. tertius casus. et per id quod dicitur hic. et. s. e. s. similiter parz. qd index a quo potest. i. tempus iuris tenere impeditum appellanti nec enim cogitur i. terminum illos dare. fa. de elec. pmissa. li. vi. licet ergo satis sit appellanti infra terminum illos petere per modum qui sequitur. tenetur tamen finem termini expectare. ut uideat an index offerret et moram purgaret.
- n Ex tunc. i. in primo casu lapso termino prefixo per iudicem. in secundo post responsionem iudicis. si postea terminum non statuerit. in tertio p iuris terminum. sic intelligo litteram. ut sic cuiqz casui continuetur iste finis. ut. s. dixi.
- o Denegari. nec tenet. processus super principali postea factus p iudicem a quo. quod dicit ut. s. e. ab eo. in fi. li. vi. ex hac ergo constitutione elicias quatuor casus p appellantiem. et tres contra iudicem. Primus p appellantiem cum apostolos n petiit. Secundus et tertius cum in termino certo ad id dato uel infra incertum illos non repetit. Quartus cum illos si bi oblatos non recipit. Contra iudicem ut denegasse uideatur sunt tres casus. cum in certo termino p se statuto illos non tradit uel se traditur dicit. sed terminum non statuit. uel dicens se daturum. i. iuris terminum requisitus illos non tradit. Duos casus addidi. s. qn nil respondet uel denegat. iudicis pena est. ut processus per ipsum habitus postea non teneat. appellantis. ut appellationi renuntiassē uideatur. s. e. ut super. et. c. ab eo. li. vi. et hic.
- p Icut appellationem. in hac decre. et sequentibus breuiloquus fuit auctor. ita qd summam de non sunt. hic autem approbat in uno dicto qd no. inno. et. pstitutus. et. c. bone. in alio determinat no. l. de temp. ap. l. fi. s. illud. et reprobat opi. osti. quain no. et. ex ratione. approbat qd olim disputando terminaui. ut. i. patebit.
- q Iudicialem. ii. q. vi. ei qui. s. et. cum sit romana.
- r Extraiudicialem. de qua. co. ti. concertationi. li. vi. et hoc probabamus olim per de. re. constitutus. et. c. que loquitur de appellatione extraiudiciali. et n appellans non impeditus excluditur a prosecutione p annum qd ibi inno. tenebat cum determinatione huiusmodi. c. s. qd n appellat a futuro grauamine. tunc a tempore grauaminis annus prosecutionis incipiat. et. xii. differentias inter extraiudicialem. et inter iudicialem appellationem scripsi post osti. et. c. bone.
- f A die. ergo uidetur qd illa pars diei in qua appellatur cedat lucro appellantis nec pputetur in anno. sic de elec. c. i. de excep. pia. de resti. spo. frequens. s. de preben. statutum. li. vi. et in hoc differat a tempore appellatōis interponende. quod currit de momento ad momentum de re iudi.

non est dare diuersa tempora que pnt confundi scdm unum so-
lum in decre. non solum a beneficio deliberandi quod habet uicr⁹
per decennium procedit qd reuocantur ante appellatione z post
sententiam innouat. alex. i. l. de temp. ap. uarios habet intellectus
ut ibi no.

t A futuro. quia
in iudicio n ap-
pellat. nisi a gra-
uamine illaro. id
no in iudiciali. s
extra iudiciali p-
cedit hec diffictio
Si ergo appellat
canonicus ne sit
at electio eo exclu-
so. uel ne fiat de-
rectio. ut ne fiat ni-
si de nominato p-
maioris partes
capituli. uel ap-
pellat possessor
ne in poss. sione
inquietet. ex tunc
et non prius. cu
contra appellationes factum fuerat illas prosequi tenetur. sic lo-
quuntur de elec. cum nobis. et. c. auditis. eo. titu. constitutus. z. c.
bone.

u Finire. in hoc conuenit tempus restitutionis in inte. s. e. com.
de resti. in inte. c. uno. z approbat in hoc quod no. Immo. s. eo. ex
ratione.

x Impedimento. de hoc qd pronet. qnz ex pte iudicis qnz ex p-
te appellantis qnz ex parte appellati. satis. s. e. ex rde. z in spe.
et. s. nunc breuiter. io. an.

y Deserta. idem verbu. j. e. c. iii. z. l. e. l. quonia io. an.

3 q Mandu. sumi potuit ex auc. si m. l. de rep. ap. sumpta. d. co.
auc. de ap. s. i. coll. viii. que m i trib⁹ hic suppletur ut. j. di-
ca. z q dicit qd diu expones. i. quatuorqz diu. unde dicit auc. etiaz
si decies mille anni fluxerint.

a Compromissum. non sic in eligentibus. qui compromittunt
quibus bene currunt electionu tempora. de elec. si compromissari
us. i. gñ. li. vi. z ratio diuersitatis ibi no. in glo. si. si ergo compzo-
missarius non pronuntiat. reuertitur appellans ad iudices. z idē
puto si pronuntiat. sed appellans uult penam soluere z appella-
tionem psequi. nec ista lra contradicit. immo fauet. cum dicit tem-
pus interim non currere. Item etiam ante pronuntiatione com-
promisso durare poterat appellans ad iudicem redire soluendo
penam. ut no. de of. dele. significantibus. in iii. glo.

b Vel alias. hic supplet hec decre. quod non dicebat auc. pone
moralitas uel alia pestis cepit esse in loco appellationis profes-
quende. ita q conuenerunt appellans z appellatus differre ad
certum tempus. ita q tempora non currerent uel aliquid tale.

c Expresso. non sufficeret ergo tacitus. puta q simul appellans
z appellatus ad domicilium redeunt uel longam peregrinatio-
nem simul arripiunt. uel aliquid tale. imputet eniz sibi appellas
qui se itinerat. Item per peritorem prosequi poterat.

d Ab homine. hoc est scdm quo suppletur auc. que loquebatur
solum de tempore iuris.

e Currere. non intelligas q compromissio deserta. uel tempore
de quo conuenit finito habeat appellans integrum rps. sed so-
lum habebit quantum rpe compromissi supererat. dormit enim
tunc illius rps cursus. fa. s. e. com. de resti. in inte. c. uno. qd ples-
ne no. de v. sig. dilecto. ff. ex qui. cau. ma. sed et si per. pteorem. s.
quonens

f Appellanti. nec appellato.

g Nisi forte. tertium in quo suppletur auc.

b Imminere. s. e. oblat. ad si. que ponit ex nplum de ca electio-
nis uel matrimonio spiritali. Idem ibi dixi de matrimonio car

nali scdm gos. offi. z egi. all. ut lit. non contest quonia. Iez dicit ibi gos.
in aliis que celeritatem desiderant. ff. de da. in. s. l. i. ff. de ser. l. i. z. ii.

i Preciperet. post illud ergo pceptu incipiet currere rpa. hoc intendit
l a Appellanti. se summat habens duo dicta que uarias opiones des-
terminant. ut. j. dicitur.

prefixum currere nolumus applla-
ti. nisi forte index uidens ex dila-
tione periculum imminere⁹ precipe-
ret in illa procedi. Dem.

Appellanti⁹ ab interlocuto-
ria uel a grauamine iudicis
non licet causas alias prosequi q
in appellatione sua nominatim⁹ du-
ratat expressas. nec pcessus⁹ pri-
mi iudicis⁹ ex nouis⁹ aut de nouo
probandis⁹ iustificari potest uel et

ter ual contrarium pronuntiar debuerat. inducit decre. e. ti. ex pre. i. offi.
ibi p dicens q appellans habet exprimere cam quare sit iniusta. z ma-
xime per decre. cordi. e. ti. li. vi. z hoc placet guil. in spe. de ap. s. qualr. in
prin. z hic approbatur z merito. quia non eet alias differentia in expsi-
one inter appellantem a diffinitiu a ab interlocutoria. cuius pti uult
decre. ut debitus. s. e. z. pre. decre. cordi. z fa. qd ibi no. in. v. glo. An uero
snia super preemproia sit diffinitia uel interlocutoria dica. j. c. si. in prin.

m Iudicis. fa. pro inno. qui intellexit decre. cordi. qñ extra iudiciu ap-
pellat. m a iudice. uis qd ibi no. in. iiii. glo. z hoc dicit. qz appellato p pre-
iustificatur ex futuro grauamine. ut. s. c. ii. alias et notorias. l. z. n. notoriu
relevare possit ab onere pbandi. non m releuat ab onere pponendi. ut
scripsi. s. ut lit. non prest. c. ii. super. i. glo.

n Noiatim. pcor. de sen. ex. pscdm. li. vi. in appellationibus i quib⁹ artat
decre. ut circa. de elec. li. vi. fortior sit expressio. ut ibi. z. e. t. pscdm. z in cle. de
elec. pstitutionem. ii. gñ.

o Expressas. approbat qd no. ber. e. ti. cum cam. in ul. glo. z pprobat qd
no. io. ii. q. vi. non ita. z ipse uin. z gos. in decre. ut debitus. ut ibi scripsi. su-
p uerbo probabli. z iura que p eo faciunt loquunt cu appellat a diffini-
tia. ff. e. scio. i. fi. z no. p hoc ple qd adiicit causis. z p istd singulare uerbu
appellati p stilu curie. que bz ex plibus casis expressis in appellatione n
exprimere nisi unam in rescripto pmissionis. super quo uide qd scripsi
in pra. decre. um cam. super ul. glo.

p Nec pcessus. hic approbat qd no. ino. in pre. decre. pe. de no. ope. nu.
reprobans qd ibi no. offi. z qd no. glo. in decre. ut lit. non prest. i. glo.
quare dicit q etiam tenet io. z uin. ibi tamen offi. p. z no. q dicit pces-
sus. quia diffinitia a qua fuit appellatum bñ pot iustificari et impugna-
ri ex nouis casis uel nouiter pbandis z sic loquuntur iura que induce-
bat offi. de fide instr. cu iohannes. de resti. fraternitatis. saluo quod ha-
bes in cle. de testi. c. ii.

q Iudicis. a cuius grauamine uel interlocutoria fuit appellatu de quo
premisit.

r Ex nouis. unde qd dicebat glo. pcedi. decre. ii. ut lit. n prest. q. ex gra-
uamie receptionis restium facit post lit. contest. iustificabatur pcedes
appellatio. reprobabam olim inducens decre. dilecto. s. e. ti. p quam pz
q etiam pcedens grauamen non iustificat appellationem nisi fuerit ex
p. ssum in illa. si ergo iniquitas iudicis pcedens appellationem illam
non iustificat. ergo nec subsequens. duo ergo requiruntur coniunctim.
q grauamen pcesserit appellationem ut hic. z q fuerit expressum in
illa. ut. s. p. gñ.

s Probandis. non intelligas q ueritas grauaminis pbanda non sit
coram iudice ad quem etiam ad iustificandum appellationes. l. z pbara
non fuerit coram iudice a quo quod dic ut. s. eo. ti. interposita. i. gñ. sed
hic intendit grauamen iudicis. uel iniusticia processus oportet q pateat
d ij

ex actis coram iudice. unde si ppositi exceptionem. pbatonez obruli & admissus non fuit hoc pbaro apparet grauen. sed si exceptionem legitimam probauit. et iudex illam repulit. hoc pbaro grauen apparet sed si excipiebam actorez excommunicatum minori iudex illam repulit. n̄ iustificatur appellatio nec impugnatur pcessus pbando illum excomunicatum maiori. de quo in primo iudicio non fa erat obiectus. Item si appellauit propter exceptionem de loco non tuto n̄ admissam. nō iustificat pcessus. licet nunc pbe tur me postea reconcilia tum.

t Impugnari. impugnatio respicit appellantem iustificatio respicit appellatū. neuter aut ipsorum uti poterit his que corā ipso acta uel exhibita non fuerunt.

u **f** Appellationem. reprobat qd no. inno. e. ti. ex rōc. approbans et forificans qd ibi no. osti.

x Negligentiam. ut qz neglexit apostolos petere. ut in c. q̄uis. s. e. ut neglexit prosequi infra tempus iuris uel hominis. ut in decreta. sicut. su. p. 2. eo.

y Desertam. idem uerbum in pre. decre. sicut. et no. quia si in appellatō ne que a principio tenuit et postea tenere desit. pcedit hoc dictus. fori? puto procedere in appellatione que diceretur a principio non tenuisse. ut qz dicitur interposita tertio. uel post decem dies. Item si pcedit in tate deserta per negligentiam forius in expresse deserta per renuntiatio nem. fa. e. ti. romana. s. si uero. z. s. si aut. li. vi.

z Cum appellato. licet ergo dilationes quas petit appellatus p quas prelatur appellationis psecutio p sint appellanti. sicut etiam restōem petenti p sūt quas petit reus contra quez petitur. L. de resti. in inte. l. pe. ipsa tamen psecutio quam facit etiam appellatus sibi nō pdest. ut hic p rationem quam infra dicam.

a Appellatus. hic forificat dictum osti. querebat enim inno. quid si p lapsum tempus psecutionis fertur sententia infirmans primam sententiam. postea petit appellatus ipsam primam executioni mandari. tenebat qz ipsi appellato obstat exceptio rei iudicate ex secunda sententia infirmationis. nec ualet si dicat p lapsum temporis ante sententiam infirmationis primam sententiam ratificatam. qz secundus euz pretextu h? noue defensionis non debet secunda infirmationis sententia retrahari. de re iudi. inter. monasterium. L. de transac. sub p̄textu. nec ualet et dicere qz non ualet secunda sententia lata contra primam. qz ut dicit secundum id nūq̄ ualeret sententia appellationis primam infirmans. nec est etiam super eodem prima lata in causa principali. z secunda lata in causa appellationis. z hoc reprobat osti dicens. qz lapsus temporis ratificat sententiam z facit haberi perinde ac si non fuisset appellatum. snia ergo infirmationis postea lata. a non suo iudice lata fuit. Item nō ualet sententia contra rem iudicatam. de hoc in pre. decre. inter. nec ob. prima ratio inno. que procederet in sententia lata a suo iudice. Nec. ob. secunda ratio. quia ubi per appellationem suspensa manet prima snia. bñ tenet secunda contra primam. sed ex quo cessat p̄dicta. suspensio appellatione deserta non ualet secunda. sicut nec ualeret si appellatum nō fuisset. hoc hic approbatur et forificatur in tam. qz p̄dicta procedunt non solum cum solus appellans psequitur. sed etiam cum utraqz. z qd plus est etiam si solus appellat. quod forsan non cogitauerat osti. sit b? rō. quia petendo pnuntiari male appellatum non est sibi contrarius in eo qz dicit sententiam transisse in rem iudicatam. licet enim de appellante dubitetur ppter contrarietatem que uidetur inesse. an possit sint psequi appellationem z nullitatem sententie. de quo satis scripsi. e. ti. dilecto in ultima glosa. in appellato tamen dicente male appellatū. z sententiam transisse in rem iudicatam. nulla est contrarietas. Sz dices imo est contrarietas in quantum dicit appellationem desertam. z pp hoc sententiam transisse in rem iudicatam. z non desertam in q̄rum super eius iniusticia pronuntiare petit per appellatōis iudicem. z sic negat z asse rit illam iudicem. So. z si quis qz fatear hic aliquam contrarietatem inesse

am impugnari? sed tantum ex illis que acta fuerunt uel exhibita corā ipso. **Dem.**

f Appellationem per negligentiam appellantis desertam appellans ipse cum appellato aut appellatus etiam per se z

tamen appellatus qui reus est potest uti prius. maxime quorum finis non est contrarius. z actor potest in diuersis instantiis. qd dicit ut no. de re. iur. nullus pluribus. li. vi. nec hic dicitur qz in eadem instantia hēc duo proponat appellatus

b Rem iudicatam. hoc est ergo quod dicunt iura. qz rara manet snia. z qz appellans cadit a caus. fa. e. ti. cum lit. z. c. sepe.

principaliter prosequatur: nō ideo minus in rem iudicatam censetur transisse sententia a qua fuerat appellatum. **Dem.**

Am a repulsione exceptōis p̄ptorie scōs appellās succū bit si ē in cā appellatōis post

c Sententia. que tamē erat aliqua ut qz ius litiga toria lata. si enīz a principio fuisset nulla. sicut ppter appellatōis omīf saz non transiret in rem iudicatam ita nec ppter in

terpositam z desertam. de senten. excom. licet. lib. vi. z quod ibi no.

d **Am** a repulsione. Determinat casum dubium circa decre. ultimam. e. ti. li. vi. qui talis est. Ticius contra me proposuit exceptiones peremptorias que p interlocutoriam est repulsa. appellauit et confirmata est prima interlocutoria. iterum appellauit. z iterum confirmata est prima z secunda. quia non potuit pl? appellare pcessit in principali. z lata contra ipsuz diffinitua appellauit ab illa. z in causa huius appellationis uult repetere contra illam interlocutoriam. z uidebatur qz posset p pre. decre. Prius hic responderetur. unus tamen casus excipitur.

d Repulsione. uerbali per interlocutoriam ut. predicti. non est tamen necesse in peremptoriis interloqui. de hoc satis de ordi. cog. c. i. Idem tamen in repulsione facti cum illam non recipit. uel ad ulteriora litis procedit. eo. titu. ex parte. ii. caute tamen facit excipiens si procurat interloqui. ut no. in spe. de appella. c. qualiter. uersi. Item qz faciat. z dixi eo. titu. dilecto. z per hanc decre. z illaz patet. qz sententia lata super peremptoria interlocutoria est non diffinitua. et hoc tenebat gar. in decre. cupientes. de elec. y. infus per. ubi etiā allegabat ad hoc decre. cum dilecti. de elec. z decreta. sua hic. e. ti. Ad idem de offi. dele. significantibus. z quia ut hic patet hec repulsio peremptorie non est diffinitua. ergo nec pronuntiatio pro ipsa erit diffinitua. ubi enim absolutoria diffinit z condemnatoria z e contra. L. de sen. z interlo. p̄ses. ff. de re iudi. l. i. ut contrariorum sit eadem disciplina. xxxii. di. hospitium. ff. de his qui sui uel alie. iuris sunt. l. i. ff. de accusa. qui accusare. Preterea natura diffinitue est. qz ex ea oriatur actio in factum. sed a sententia lata super peremptoria non oriatur actio sed exceptio. arg. in predicta decre. cum dilecti in fine. L. de re. credi. l. actori. Item si sententia super peremptoria z pro ea lata esset diffinitua. non esset alia diffinitua ferenda. cum tamen de necessitate super principali uoluntarie. super peremptoria pronuntietur. de hoc in p̄dicta decre. i. de ordi. cog. Dicebat ergo gar. qz siue super dilatoria siue peremptoria siue super eo quod perimit appellationem. id est qz appellans non potuerit appellare. feratur sententia interlocutoria est. secus cum iudex cognoscens de appellatione interposita a diffinitua pronuntiat bene iudicatum z male appellatum uel econuerso. tunc enim diffinitua est. L. de appella. cos. ff. de his qui no. in fa. l. furri. In effectu tamen fatetur qz snia lata super peremptoria qd obstat hz uim diffinitue.

e Peremptorie. z sic parat p̄iudicium negotio. principali. al's non liceret repeti. ut in decre. p.

f Secundo. si ergo semel tantum appellasset. z succubisset non haberet locum quod hic dicitur. Si uero secundo appellat. s; appellationem non prosequitur. hic uideret decre. locuz habere. arg. s. c. p̄x. uideretur p̄ id quod. j. dicam. quod credo ubi remanent sponte. quasi licet tarde utatur iuris consilio. expectando euentuz negotii principalis z sic non possetenus resistat. ut. j. dicam.

g Succumbit. si succumbit in secunda appellatione. ergo tres

habet sententias 3 se. 2 sic a tertia non licet appellare eo. si dire
cre. 2. c. sua nobis. L. ne li. in una causa. l. una. 3. c. de re iudi. c. i
b Diffinitia. plara siue p primu ad que debuit causa remitti ex
quo fuit prononciatum male appellatum p quocumqz man. de
exco. dilecte. siue pulumu q forsan ex ui delationis in principio

pcellit. siue p ali
um ad que fore
post cam remis
sam ad primum
fuit in alio arti
culo bene appel
latu. ita q expe
dito appellatois
articulo diffinit
postea pncipale.

Sup ea. perem
ptoria sic terno f
pula. 2 est mira
bile q no appel
lans auditur. ut
in p. c. decre. fi. 3
secundo appellas
2 succubens non
ut hic. cu scda re
pulsio appellato
nis non deberet
plus posse q ap
pellationis. omis
sio. Nam in appel
latione a diffinit
ia equiparamus
ista n appellare. l. scdo appellare 2 succubere. 3 l. ista equipent in
diffinitia i interlocutoria n lata. n. l. i. interlocutoria scdm leges 8
buit. scdm. canones potui appellationem differre ad cuetu nego
cii primi. prmu p. 3. l. 8. epif. an. l. i. de iudi. ap. l. i. m. l. e. t. eos. 3.
sup his. 2 quoz ap. n recipi. l. p. scdm p. 3 in pre. decre. ul. si ergo
distulit iuris p. lio. 2 postea uictus appellauit 3 tale interlocu
toria auditur. 3 si postea uictus interlocutoria impugnauit. f. semel. et
iterz appellado. ille articls ra soleniter discussus ulterius exaiari
n dz ex quo in secunda succubuit. p qd uidetur q et index cae prin
cipal an diffinitiam n possit illam interlocutoriam reuocare. nisi
tunc. f. in ca appellationis interposire a diffinitia.

l. 2. Prins. in ca principali.

l. Inepre. si. de iudi. exaiata. ff. de sumi. l. i. f. labeo. ex. p. l. m. pere
bas hereditate uel electois pfirmatione. excipiebam re illegitimu
2 qz n specificant qd debui tercio succubui. qd mo specifico i ap
pellatoe diffinitue sup quo uide qd scripsi q si. sint le puenit sup
i. glo. Ad id faciant que scripsi de elec. dudum. ii. in princi. uel 3 p
uifum possessione petente excipiebam de erie. nunc addo infamiaz
de accu. accedes uel cu ins coe fundaret actionem tuam. excipie
bam de p. scriptione. nunc exprimo titulu. de p. scriptione. c. i. l. i. vi. ul
opponcbam pemptoriam n p. uilegiataz. ut de lit. p. test. c. i. l. i. vi.
in ui dilatorie ad ipediendu lit. p. test. succubui p. io scdo et tercio
rediens ad iudice principalis cae lata diffinitia a qua appellau
illam exceptionem in ui p. ceptorie pponere potero.

m Iocesanis. Casus. punit clericos coniugatos et alios per
sonat 2 publice carnificum 2 tabernariozum officium ex
ercentes qui per diocesanos nominari 2 tercio moniti illud of
ficium non dimittunt uel dimissum reassumunt. excitat et dioce
sanos p illos clericos qui seculares actus exercent. 2 tria facit. p
cipit punit 2 excitat. secunda ibi quisi. tertia ibi aduersus. determi
nat 2 declarat decre. pe. in prin. 2 ul. e. ti. 2 qd no. guil. i spe. 8 cle.
coniu. 3. 3 nunquid dices. 2 no. uerbu diocesanis no dicit ordia
riis locoz. sicut. 3. e. co. de sequestra. pos. c. i. per qd uidet q alii or
diarii l. 3 i loco iurisdictione b. eant. hoc si possint inq. tu bec p. sto
nouum inducit. 2 fa. qd dca. 3. de iur. pa. c. i. post prin. io. an.

modum a diffinitua^b emisse audi
endus ulterius super ea : nisi tunc
rite proposita ex eo prius^k repulsa
fuisse: quia proponebatur inepte
Remens quintus in concilio uie
nensi.

De uita et honestate clericorum.

Iocesanis^m locozu districte
precipimus: ut clericosⁿ car
nificum^o seu macellariozum^p
aut tabernariozum^q officiu
publice^r et personaliter exercentes
nominati^s et tercio moneat: ut
sic ab huiusmodi officiis infra co
uenientem terminum monencium

n Clericos. pinto q includat et exptos q delinqueret in loco n ex pro
cu per id subint diocesanis. ubi uero delinqueret ip scro expro n ut q
ad illos extendatur bec p. st. 3. cu exciet officiu diocesanoyz tantu ad hoc
de of. or. l. 3. 2. c. pe. marie. quia qn iura ista uolunt dare iurisdictiones sup
exptos hoc exprimitur. ut p. 3. 3. e. co. de sup. ne. pre. c. uno. cu suis p. cor.

ipsozum arbitrio moderandumⁿ
delistant: et q ipsa nulloⁿ unqⁿ te
pore reassumant. Qui si taliter
moniti ab his non destiterint: aut
ipsa ut p. 2. missum estⁿ ex recendo re
sumpserint^b: quancuqz coniuga
ti omnino non coniugati uero in
rebus et si omninoⁿ incendant: ut
laici in personis p. uilegiu clerica
le qd iu p. missis institerit eo ipso^s
amittant. Aduersus uero alios^b
clericos negotiationibus uel co
mercis secularibus uel officiis no
conuenientibus clericali pposito
publice insistentes uel arma portan
tes sic canonica seruare studeant
instituta. q et illi ab excessibus co
pescant huiusmodi. et ipsi de dana

o Carnificum. carnifex
dicitur a carnifico as. qz
carnes facit et uendit. fa.
8 ap. significat e. un. 2 b. o
cide soler dici carnif ces

p Macellarioz. hi sic
dntur. qz pecora uel qua
drupedia macrat. a mas
cello as qd est macrare
et trucidare. 2 p. p. h. o. r.
rem 2 uilitatem istozum
duoz officioz. f. macella
rii. 2 tabernarii est hoc
spaliter de his pronisuz
2 l. 3 multa alia sint uilia
pura aptare pelles 2 co
ria in his familia. n. p. sto
locu b. 3 solum in exp. l. i. f.

q Tabernarioz. taber
na dicta est a tabulis q
mercibus substernuntur
2 p. p. ie dicitur domus
in qua panis uinum et
carnes cocte uenduntur
alia loca nedu tene. sed
nec ingrediebant clerici. e
t clerici. xlii. di. clerici.

r Publice et personalr. p. uincim requirunt bec duo. si ergo occulte n
p alium hoc exercetur. cessat pena. l. 3 n culpa. 2 sic soluitur qd oppoi pos
set decre. f. udameta. de elec. li. vi. 3. ut ergo. 2. 3. se. 8 decre. m. tres. de sen. ex.
de reg. q per alium de reg. iur. li. vi. cum p. cor.

s Noiaz. i. p. p. iis noibus eoz expressis. quali n sufficiat diocesano mo
nere in genere clicos dioc. sue uel clericos talis plebnaetus l. talis ec
clesie. 3 monere dz exprimendo illius uel illoz. noia. 2 concoz. de sen. ex.
p. stoem. li. vi. 3. de sen. ex. granis. in fi.

t Tertio. de sen. ex. sacro. 2. c. p. stoem. li. vi. dz ergo habere aliquoz dieru
internalla ut ibi dicit. nec ut hoc sufficere q emanaret unuz pemptoriz
um per hanc lram.

u Moderandum. de ap. cum sit romana.

x Nullo. ff. de coha. cle. 2 mulic. sicut.

y Taliter. f. p. diocesanos noiaz. et tercio prefixo terminio. p. gruendi.

a Premissum. f. publice et personaliter.

b Resumpserit. lapso terminio. hoc dico quia si habuissent terminum me
sis et quinta die dimississent. xv. resumpserissent. dummodo. 3. terminum pos
stea dimississent n e. t. locus pene.

c Quicunqz. q. et post rpa longiora. et est si. de or. cog. c. ii.

d In rebus propriis. in quibus alias gauderent immunitate. eo. ti. 2. c.
ul. de immu. ec. c. i. li. vi.

e Dio. f. quo ad duo p. uilegia que poterat bere p. decre. unicam. de cle.
coniu. li. vi. 2 si hic coniugis tota illam ptem. f. p. uilegium clericale q
diu. 2. c. multum fa. ad id qd no. de cle. p. iug. i. o. an. in. iiii. q. 3. si istd oio
intendit ppetuitate p. uatons inducere. ut sic coniugat hic illud uerbu
solu p. uilegiu clericale eo ipso amittant. resuleret prius intellectus. si
mit disputatio de hac dictoe oio. ff. de fideius. l. grece. 3. illud. io. an.

f Quadiu. recupabunt ergo desistentes p. uilegium. 2 fa. de ui. 2 ho. cle.
c. ul. et qd ibi dixi post inno.

g Eo ipso. l. 3 ergo sit necessaria monitio. n m est necessaria p. uatio. con
coz. de sen. ex. in audientia. et. c. p. ringit si. de p. reb. extirpande. de rap. ex
coi. 3. de dci. c. i. de sta. mo. attendentes. in fi.

h Alios. n carnifices uel tabernarios.

i Instituta. e. t. c. ii. 2. c. clici. 2. c. uno. li. vi. ne clerici ul mo. c. i. de sen. ex. co
tingit.

d .lij:

- l2 Moniam casus. premisso exordio punit primo clericos beneficiarios nentes publice uirgata uel parura ueste. Secundo subdiaconos et diaconos. Tercio omnes clericos tonsuram publice cum tali ueste portantes. Quarto habentes dignitatem personatum beneficium curatum. et sacerdotes et religiosos publice portantes talem uestem uel insulam. Quinto punit oes predictos nentes tabardo notabili liter bene integre fodera. Sexto certas caligas clericis interdicit. Et manavit executiue ad iura. xxi. q. iiii. p. totu. c. c. pe.
- l Congruentibus. congruentia uestium respicitur. non solum clericos sed quibus hic et in iuribus allegatis. et monachos de quibus. i. de sta. mo. ne in agro. sed omnes laicos. xli. di. s. i. c. c. parisi moniam. xxx. di. s. quis uirozum. et variatur ex diuersitate sexuum. c. di. siqua mulier.
- m Lessante. supra. eo. de us qui.

n Indignum. de sen. ex.

in audientia. et si iudex laicus. li. vi. ff. de iniuriis. item apud. s. si quis uir gines. et si. de sta. mo. recolentes.

o Clericus. includit bene primas tonsuram ratum. de era et qua. cum prius debet. xx. q. i. c. ul. in si. alibi quod uestis non debeat esse. variata sericis texturis nec habere uariorum colorum ornamenta. xxi. q. iiii. c. i. in fine. Et nota. quod licet uestes rubei et uiridis coloris prohibere sint clericis. s. c. p. l. t. pene tamen istius constitutionis locum habet solum in uestibus hic expressis. et p. cor. qd dixi. s. c. p. r. o. x.

q Publice. concolor. s. c. p. r.

r Uterque. uestibus ergo etiam prius sacris publice uti non poterit sine hac pena. nec per hoc constitutio respicit preterita. datur enim solus futurus usus. et fa. qd dixi. s. e. c. o. de era. et qua. ut hi qui. in glo. q. posteris

f Rationabili. pura rimoris. c. t. c. p. l. t.

t Diveses. incohandos post talem publicam delationem

u Beneficiorum. omnium propter indefinitam. de hoc de electi. ut circa. li. vi. offendit enim uniuersum statum ecclesie. nec minus una ecclesiam quam aliam. et sic soluitur de elec. si compromissarius. s. huiusmodi. et s. se. li. vi. ubi specialiter offenditur ecclesia ad quam indignus eligitur. et ad quam dignus electus impeditur. et est si. i. de penis. c. i. post prin. postea autem talis eligere. de elec. cum uirrosi.

x Eo ipso. hic ergo non est necessaria monitio nec sententia. aliter supra c. proximo.

y Suspendus. si interim illos perciperet non est irregularis. cum hoc non sit expressum in iure. de sen. ex. is qui. li. vi. nec beneficiis priuatus. cum hoc hic non exprimitur. sicut in casu de elec. c. i. s. si et c. cupientes. s. ceterum. li. vi. tenetur tamen ad ipsorum restitutionem. Sed cui fiet restitutio. hic uidendum est cui accrescant fructus tempore suspensionis. puto quod quotidiane distributiones accrescant sociis. ut dixi. s. com. de era. et qua. ut hi qui. fructus prebende uel distincti beneficii accrescant ecclesie. de cle. non resi. c. pe. et sic intellige quod no. xci. di. clericus uictum. et quod no. inno. de coha. cle. sicut. Quid autem si isti suspensi nollent interim officiare ecclesiam. et an interim eligantur uel eligantur. uide quod no. in preall. s. certum. in glo. non ergo.

z Sacerdotium. hic ergo est ius diuersum inter sacerdotium et alios sacros ordines. p. cor. liiii. di. ex antiquis. ne cle. uel mo. c. si.

a Per idem ips. sex mensis.

b Inhabilis tenet quilibet. in spe. r. ii. s. superest. q. sed nunquid potest. quod legatus et episcopus hanc penam intelligere possint. etiam in perpetuum clerico et laico ex ca. et uides quod in defectum beneficii succedit hec pena

inhabilitatis. alibi deficiente beneficio succedit pena excommunicatio. i. de deci. c. i.

c Aliis. qui nec beneficiati sunt nec in sacris.

d Talem. uirgaram uel purpura.

e Et tonsuram. si ergo uestem ferant. sine tonsura non est locus

pene. et fa. ad ea que no. et scripsi de apost. tue. uides n. q. constitutus in minoribus secularibus uestibus utens non incurrit hanc penam nisi immisceat tonsuram. Et quod de tonsura clericorum in ra. uariis uerbis pronuntur. quedam n. dicunt rasuram in parte superiori ad modum sperre. xlii. di. s. clerici. et c. se. dicitur autem spera rotunditas uel corpus seu spatium rotundum quedam dicunt coronam

et rasuram. xli. q. i. duo sunt. quedam tonsuram et coronam. c. ti. clerici. de clerici. coniug. c. ultimo. et i. de cele. mis. c. i. quedam simpliciter tonsuram. c. u. clericus. si. de clerici. comu. iohannes. et c. ex p. te. c. t. c. uno. li. vi. et c. li. de biga. altercationis. de sen. ex. si iudex. et hic quid hec uerba intendant uideamus. Circa hoc sciendum quod clericis deputatis ad diuina mysteria competit rasura et tonsura in modum corone ratione figure. quia corona est signum regni et perfectionis. cum sit circularis carens angulo in signum carentie sordium. quia ubi angulus ibi sordes. se ergo et alios uirtutibus regere et a forasibus mundare debent. et sic in deo regnabunt ut in p. decre. duo. per rasuram autem ex parte superiori capilli subtrahuntur. ne mens ipsorum per occupationes temporales retardetur a contemplatione mysteriorum diuinorum. Summius enim capitis est eminentia mentis. fa. de sacra. unc. c. uno. ueritice per ipsius ergo denudationem mentis releuatio designatur. et quia conuersi ministeriis diuinis non occupantur. superius non raduntur sed inferius tondentur. quia temporalia deponunt. Tonsura uero ex parte inferiori capillos tendit usque ad reuelationem sensuum scilicet uisus et auditus. ne. s. oculos uel aures impediunt. et est signum quod preclindenda sunt uicia cordis et corporis. ne intrusum diuinorum impediunt. et ex his debetur corona celestis. unde dicitur quod incedere debent clerici de tonsa capite et patentibus auribus. xlii. di. c. pe. Ex predictis uidetur quod proprie rasura respicit partem superiorem quam dicimus clericam. corona circulum capillorum tonsura abscissionem ipsorum. fa. de sen. ex. comu. c. otingit. ii. ibi circuncisis crinibus. osti. tamen in decre. clerici. eo. tit. ut ibi scripsi. quod supra dixi clericam. uidetur uocare tonsuram dicens quod maiorem tonsuram et altioram et rotundioram coronam habere monachus quam clericus. et notauit etiam de hoc in summa. e. t. s. i. hec dicta ad discutendum an tonsura consistat in clericis uel in tonsione crinium uel in utroque. et specialiter per hoc ad textum. an clericus in minoribus deferens talem uestem cum clericis et longis crinibus. uel econtra tonsis crinibus sed sine clericis incurrat hanc penam. et in primo casu si clericam capucio uel aliter cooperit. et in secundo si tonsionem crinium cooperit. porat forte uestito capucio. certum est quod non est locus pene. et puerbum publice quod respicit utrumque. scilicet uestem et tonsuram. remanet ergo dubium. cum alterum solum deferat et publice egeret declaratione. s. credo de mente quod si tantum in publico exhibet quod uideatur clericus cum ea ueste locus sit pene. raro. n. uel nunquam

in capite capucium birretum capellum uel aliquid tale deferens ostendit utrunq3.

f Extrinseci. hec lra z principium huius capituli. ibi in publico portare facit ad questionem olim disputatam de monacho qui qñ portat habitum suum. quem tamen cooperit habitu clericor3

litterarum. q3 sit a postata. et ita sit hic terminatur et inducebatur d cre. pe. e. ti. de in deis in nonnullis z ponitur in mecu. sub. t. d. apost.

g Insulam. su mitur interdum p corona imperiali. l. d. quadri. pres. l. si. in. si. qñ q3 p3o alba fasciola sacerdotalis capitis. et i3 sub milit seu pileum q3 dicitur a pilis q2 pilos capitis tegit z stringit. z no. q3 etiam diaconum portante insulam non putat hic consto. ni si sit d hic exp3is

b Lincum. idem puto si sericu q3 ap3 nos est multum. in usu. cum maior uel saltem eadem sit ratio.

i Ceteri. non beneficiati et religiosi. isti penam hic expressam incurunt ultra penam excommunicationis qua ligantur per aliam cōstōem. ne clerici. uel mo. c. li. li. vi.

l2 Per idem tempus. annale.

l Quodcunq3 bñficiū. includit prestimoniam uel pensionem quam hēret in titulum. fa. q3 dixi de rescrip. postulasti.

m Et tales. de quibus prox. dictum est. io

n Epithogio. dictum ab epi q3 est supra et tēgo regis.

o Oram. sine aspiratione. designat finem uel extramitatem rez precipue regionum et uestium. uñ dicitur. i. regu3. xxiit. q3 dauid pēdit oza chlamidis saulis. ii. q. vii. s. de his et genesis. xlii. reperierunt in oza saccorum ligatas pecunias. ad ebre. xi. sicut arena que est ad oram maris. non aspiratur etia3 quando scribitur pro plurali de os oris. aspiratur autem quando designat tps. ut horam tertie uel none.

p Videatur. dicit canon q3 superior uestis clericorum debet esse talaris. i. longa usq3 ad talos. xxiit. di. c. penul. et si breuitatem uestis superioris diceremus huius constitutionis causam. uideret3 p3tō locum habere et in tali tabardo non sic foderato. quod nō credo cum sit penal. z sic non extendenda. de elect. statutum. lib. 20. vi.

q Infra mensem. q2. s. dixit utentes. uidetur q3 mensis incipiat post inchoationem usus.

r Conuertendum. facit ad no. xii. q. i. non dicatis. q3 monachus administratione carens elemosynam facere non possit. sed quid si talis monachus erat in studio de lnia abbatis a quo multum distat. satis puto q3 tunc quis administrationem non habeat hāc erogationem facere possit per ea que no. osti. in summa de pe. et remis. s. quibus. et qualiter car. pe. uer. quid de faciētib3 elemosynam. ubi tenet q3 monachus qui de licentia abbatis est in stu-

dio uel peregrinatione potest facere gratiam elemosynam moderatā all. de of. dele. preterea. ff. de procu. ad rem. z. l. ad legatum. ff. de iudi. si longius. forius ergo faciet hanc necessariam. et scilicet quod notatur de accu. ex parte.

f Ceteri uero. non beneficiati.

bentes infra idem tempus illud teneantur suis superioribus assignare reimpio3 usus aliquos conuerten dū. Alioquin beneficiati suspensionis. ceteri uero ihabilitatis penas predictas per idem tempus se nouerit incurrisse. Huic illu per adiucimus sanctionē. ut clerici presertim beneficiati caligis sca catis rubeis aut uiridibus publice non utantur. Lemens quintus in concil. uien.

De prebendis et dignitatibus.

3 Dignitatem habenti de alia prouideri mādemus. dispensantes cum eo ut simul utranq3 ualeat retinere. de animarum cura que illis uel alteri earu3 imminet nō habita mentione. grā

Per idem tempus. annale ut sic respiciat quod p. dicitur fuit. uer. dignitatem citra. uel ut restringatur pena p3r intelligi de sex mensibus de quibus in prin. dicit. uel dic diuersificari penas p3dicias. l. anni et sex mensum scdm diuersas qualitates clericor3 de quibus premisit. ut semestre locū habeat in his de quibus loquitur usq3 ad uer. dignitatem. annus i aliis.

u Sactōi. n. dicit q3 iste finis sit sanctio. s3 addit sanctioni. in precedentiibus. n. constitutio est penal. hic non. hoc dico propter no. iiii. di. in fine summe. erit autem hic locus pene arbitrarie. ex quo certa non statuitur. de offi. dele. de cāis.

x Presertim. pro maxime.

y Caligis. xxiit. di. clericis.

3 Uiridibus. isti colores in ipsorum uestibus erant prohibiti. e. tit. c. pe. et uide quod ibi scripsi.

a Utantur. prouidit clemens circa insulas caligas et uestes. prouidet at successor circa scarpitulas. quaz pforationē et incisionem multiformē supsticiosa curiositas apud clericos pillulans adinuenit.

b 3 Dignitatem. casus. clausula inserta lris gratiosis super dignitate concessis per quam prouideri mandatur. ne animarum cura si dignitati imminet negligatur. uel per quam inhibetur electionem fieri dignitatis. non facit extendi gratiam ad dignitatem curatam. uel ad quam quis per electionem assumitur. Duo sunt dicta. secundum ibi ad hoc. quod in prin. dicitur de dispensatione usq3 ad uer. q3 tenebar offi. de rescrip. postulasti. z guil. in spe. de lega. s. uidendum. uer. s3 nunquid nocet.

c Mandemus. idem puto si prouideat. dū tamen nō motu proprio. i. c. iiii. cum eadem sit ratio.

d Dispensantes. quid si nulla fiat dispensatio super pluralitate. s3 solū prouideri mandatur de dignitate non adiecto de cura. postea submittit hec clausula. dicas idem cum eadem sit ratio. sed quia clausula illa poni non solet nisi cum sit dispensatio super pluralitate uel similis. fa. de offi. ordi. c. ordinarii. s. prouideat. li. vi. ideo sic loquitur. similis dixi. quia qñ sit super etate ordine uel residentia etiam apponi solet hec clausula. uñ quauis in lris gratie super his dispensetur adiecta ista clausula. gratia nō extendetur ad curatam.

e Retinere. q3 non possit sine dispensatione ex ui expressionis. ut. e. r. nō potest. s. si. li. vi.

f Uel alteri. si intelligas secunde. planum est quod sequitur de gratia surrepticia. ut. e. r. c. cum in illis. li. vi. sed si de prima hoc intelligas. tunc licet gratia sit surrepticia quo ad dispensationem pluralitatis. non tamē quo ad prouisionem dignitatis. ex quo propter illam paratus est dimittere primā. uñ si mutinensis archidiaconus impetrat archidiaconatum boni. non curatum uel curatum hoc tamen expresso. z dispensatur cum d. iiii.

ipso super utroque tenendo. licet dispensatio pluralitatis non valeat. ex quo mutui archidiaconi habet curam et hoc non expressit per rationem quam. i. dicam super verbo momenti. videtur tamen quod valeat impetratio. ita quod per ipsam mutui. dimittendo consequi possit bonum. non. n. habetur in iure expressum. quod impetrans qui tenetur facere mentionem beneficio rum que habet. teneatur etiam qualitatem eorum exprimere. sic nec habetur in iure quod teneatur exprimere qualis ordo sit annexus beneficio vel quantitatem reddituum quam habet de uno beneficio vel pluribus. licet beneficia teneatur exprimere. cum ergo per expressionem nulla fiat dispensatio. sed solum vitatur surreptio. et non potest. in si. li. vi. Vide tur quod valeat impetratio ex quo illud expressit. et non expressit illius curam. sicut et non expressit

serit annexione ordinis vel reddituum quantitate ut dixi. et ratio decre. cum in illis adaptatur cum de dignitate persequenda queritur. si cum de exprimenda nisi dicas aliter legendo quod hoc novum declarat vel inducat hoc constituto. quod et qualitas cure imminet beneficio quod habet impetrans exprimenda sit in impetratore quod probat littera nullius penitus que sequitur quasi hoc sit de his que. possent monere principem ad gratiam deneganda. fa. et. quis. et. c. is. cui. i. h. li. vi. et quod non. post. de rescript. cap. l. m. in si. magne gl. et videtur expressum. s. e. c. de of. or. c. ii. intelligatur illud speciale quod ibi ponitur de specialitate que et exprimat qualitate cure. et tale expressionem contra hodie faciunt impetrantes et caute. posset dari tertia lectura. quod mixtura dispensationis et gratie provisionis in eadem littera processit utriusque. que si segregate foret valeret provisionis gratia ut prius dicebat per hanc. fa. de re. iu. utile. li. vi. et quod ibi non. l. n. scda gratia dispensationis pendet a priora et sic sit inseparabilis. priora tamen gratia provisionis. bene est separabilis a scda. quare illa utilis per illam inutilem utiari non debet. hoc egeret declaratione. in dubio tamen placet prima lectura ad inducta. Scdo videtur. primo ad litteram sequentem ut statim dicas ad id quod allegatur de motu principis. unde per decre. non potest. in si. superius allegata. in decre. is cui scdm cum primo tenebatur. et id primum esse debuit non curatum. si. n. primum dimitteret. cura non obstat. ut ibi. i. h. decre. ii. de of. or. requirit speciale mentio beneficium ut non sufficiat generalis. et per osti. per post. i. his que non. de rescript. in nra. in si. si non requirit expressionem qualitatis ut superius dixi.

g Nullius universale negatum est. et adhuc submitit penitus. et fa. ad superius dicta. quibus tamen non obstat hec littera si dicas gratia. superius pluralitate concessa. fecit enim mentionem. s. de mandato dispensationis. primum consistit in gratia facienda. scdm in ia scda. scda quod non. de preben. si. li. vi. in ul. glo. ut si exponas alteri de scda. ut ibi dixi in prin. glo.

b Momenti. hoc tenebat osti. in pre. decre. postulasti. reddens rationem quod circa pluralitatem in personatu cum cura duo sunt impedimenta. s. personatus. et cura. et. de multa. sublato ergo prius impedimento. s. personatus. remanet scdm cure. ut ibi scripsi. et idem Guil. in pre. ver. s. nunquid.

i Inferri. quod sumi potest ex decre. s. of. or. ordinarum. s. provideat. li. vi.

l Alia cura. hoc inducebat dubium. quasi per hoc de curato papa provisionem voluerit. et sufficiat quacunque pre littera talis voluntas appareat. ut sic finis trahatur ad principium. fa. de ap. scdo requiritur. cum per de rescript. olim sicut sufficit quacunque pre actorum certificetur finis. E. de sen. que si. cer. l. iii. s. hec clausula non ponitur ad gratiam agenda. ut. i. pr. h. n. sed ad indennitatem dignitatis in executione servandam. nec sonat in conditione provisionis vel qualitatis expressionis. s. potius in monitione. unde valeret provisio hac monitione non servata. ut non. et. non potest. ii. h. li. vi. Jo. an.

l Si dignitatibus. quid si non ponitur. pura quod dicitur provisio quod aiarum cura dignitatibus imminens nullatenus negligatur. Idem puto per id quod per dixi. Item intelligitur imminens. si aliqua imminet.

m De dignitate. decre. et cum in illis. et. ii. h. loquitur de dignitate per personatum. et ibi in. iii. h. quod de beneficio loquitur de electione non reperit. declarari vellet an in beneficiis minoribus quibus per electores et confirmationes provideatur

huiusmodi velut surrepticia nullius penitus est momenti. b quancumque confectis super ea litteris sit incertum. c per animarum cura si dignitatibus ipsis vel alteri earum imminet at nullatenus negligatur. Ad hoc si alicui providei madem de dignitate ad cuiuscumque vel quorum cumque collationem provisionem seu quis dispositionem aliam in certa ecclesia pertinente. quaz infra me

locum habeant hec iura. communiter tenetur quod sic. et fa. i. de reli. do. c. ii. h. in prin.

n Quamvis istud verbum non est in decre. cum in illis. per quod quibus dicebant impetrantes ad hoc ut aliquid adderet electionem includi. Jam dudum consuevit contrarij in quadam causa florenti

sem dixerit acceptandam. in his habentes illi vel illis ad quorum collationem provisionem seu electionem dignitates in ipsa ecclesia pertinere noscuntur. ne iterum ad collatores ipsarum seu provisionem procedat vel quencumque eligant ad eandem de dignitate ad quam consuevit quis per electionem assumi impetranti non poterit providei. cum in concessione gratie ad quam non agendam sed

na illa ratione. quod cum regulariter in iure indefinita est quipoleat univ. sali. de quo no. s. elec. ut circa. li. vi. illud verbum. nihil addit. et quod cum per decre. cum in illis. verbum dispositionis non includat electores quia i. diverse sit spes. universale adiecit cum illi speciei quamvis illa amplificet. tamen aliam non includit maxie in hoc

casu. quo de materia restringibili loquitur ut ibi in scdo. s. mo. unde des hoc dic approbatum. Unde etiam dubitari si nullus ipsorum modorum exprimat. quia simpliciter mandatur providei. de dignitate vel prima que vacabit. vel quam duxerit acceptandam. non unquid includatur dignitas cui provideitur per electionem. et tenent aliqui quod hoc casu ita veniet modus electionis. sicut quisvis alius. ex quo nullus exprimitur. cum illa decre. et ista non dicant modum electionis non includi nisi exprimat. sed dicunt uno casuum expresso aliam non venire. Contradicere videtur finis huius capituli. sed responderi potest quod respicit casum narratum ut ibi dicam.

o In certa. de isto in scias quod io. mo. no. de regulis iuris in general. li. vi. et archidiaconus. eo. libro de concess. preben. ne captans de clementem quartus terminasse auctoritate sumpta de libro secundo regum. xii. capitulo de illo qui habebat unicam ovem. et ex. l. illicitas. s. ne tenuis. ff. de offi. presi. de illo qui habebat unicam lumen. quod cum scribitur alicui providei de dignitate in aliqua ecclesia et non est ibi nisi unica et principalis. illa non debetur. et sit etiam ratio. quia providei de illa dignitate non est providei in ecclesia. sed de ecclesia. al. etiam decisam decre. ultime. eo. titu. et facit quod non. de offi. le. c. penultimo. in glo. ii. li. vi. dicit etiam ibi io. mo. et archidia. et. si pro clericis. li. vi. bonifa. octavus pronuntiavit in forma pauperum. quod cum scribitur de aliquo beneficio in ecclesia providei. si non sit ibi nisi unicum de illo providei non poterit. cum illud aliquo sit relativum supponens diversitates. circa. primum tamen refert archidiaconus in addi. quod quidam magistri iuri tenent contrarium per decreta. eo. titu. quamvis. libro vi. s. concess. preben. nulla. vii. q. i. scire quo ad superficies. facit de sumo. c. si. et faciant predicta contra iohannem monachum et archidiaconum in his que non. de elec. quod sit. libro. vi. qui dicunt decre. illaz que statuit tempus presentende electionis et petande confirmationis locum habere solum in principalibus prelaturis ecclesiarum. et tamen textus ibi dicit electio in aliqua ecclesia celebrata contrarium etiam probatur ibi. s. si. dum dicit quivis electus.

p Ecclesia dioecesi vel provincia. cum sit eadem ratio.

q Mensis. solus dici. in litteris a noticia vacatois. ut. i. ti. i. c. uno. et quam tunc incipiet mensis curre ibi habes in si.

r Seu electionem. hoc inducebat dubium.

s Interim. s. i. mensis acceptationis.

t Consuevit. vide quod dicam. i. c. per. in glo. coniunge.

u Eum. per quod redditum cae. et iunge hic litteram nullam. et. que est in fine.

x Gratie. superius narrate. scilicet que certos modos habebat expressos.

7 Er litteras. Casus. lre super prouisione clericorum non includunt hospitalia et loca filia et habentia iura spiritualia. nisi id exprimat.

3 Legatis de latere per decre. i. de of. le. li. vi.

a Super prouisione. satis uideretur idem in lris que emanat si per reservatione fructuum beneficiorum ut talia in illis non includantur nisi exprimat per rationem quam. j. dicam.

b Directas. itel ligo etiam ppro motu. naz mor⁹ proprius non ampliat gratiam uel uim uerbor. licet excludat surreptionem eius pro quo scribitur in c. ii.

c Xenodochis. de rel. do. c. iii. et uaria nomina talium locorum uide. xlii. q. ul. sancimus. et ibi d⁹ hoc et. i. q. vii. si quis omnem. ad si. in au. de ali. et emphi. p⁹ trac. in prin. coll. ix. et de ec. t. s. fi.

d Elemosynariis. In multis locis hospitalia uocantur elemosynarie. in aliquibus domus dei. de ap. dilectis. multa etiam monasteria sine certo loco hospitalitatis habent talia officia elemosynariorum. et cum omnia ista deputata ad certum usum. ad alium usum sine pape licentia conuerti non debeant. j. de rel. do. c. ii. p⁹ prin. merito non comprehenduntur sub lris beneficialibus quare idem puto de fabricis.

e Ecclesias. quia talia sunt loca religiosa. quod intelligas si auctoritate episcopi ad hoc sunt instituta. de rel. do. ad hec. et id⁹ ista spualia possunt illis accedere. et fa. quod scripsi post inno. et osti. de iurepa. ex lris. Et aduerte quia si hospitale sit principale cui accedit ecclia uel capella. per lras. tales non debentur ut hic. si uero conuertas q⁹ ecclia sit principale habens annexum hospitale tunc non puto hoc locum habere. s⁹ tunc iure accessorii ueniet q⁹ principaliter non ueniret. bñ fa. e. t. super. e. li. vi. et d⁹ reg. iur. accessorium. et q⁹ ibi no. quid in dubio ut q⁹ extat hospitale et ecclia et nescitur quod sit principale. et quod accessorium. So. si appareat possessio et denominatio per quam possumus alterum p eligere. illud sequimur. e. t. cu⁹ de beneficio. li. vi. de proba. per tuas cum similibus. sed si non apparet repellam impetantem. constat enim de hospitali nec constat illud accessorium ecclie. nam et si hospitale et ecclia essent annexa ita. q⁹ neutrum principale. puto hanc decre. locum habere per no. ne se. ua. c. i. fa. q⁹ no. de concess. preben. si capitulo. li. vi. in glo. quero. in fi.

f Decimas. i. ius percipiendi decimas. an aut de redditibus horum locorum debeat solui decia. habetur in declarationibus d⁹ qui bus dicam. j. de deci. c. ii

g Spualia. ut cimiterium et ius funerandi. j. de reli. do. quia contingit. in fi.

h Decernimus. uidetur ergo esse ius nouum. et hic incipe pstructum

i Prouideri. unde nec hodie talia clericis secularibus in beneficiis dari possunt. j. de rel. do. c. li. ii. gñ. in prin. sed est dubium an in duobus casibus ibi exceptis in q⁹. nisi in fundatione. et locum habeat hec decre. et puto q⁹ sic cum generaliter loquatur. nec sequitur si concedi possunt illis casibus et beneficium. ergo includunt in lris. tolle instans. et s. c. p⁹ x. e. t. q⁹ uis. i. li. vi. sicut ergo certe qualitates sunt in lris beneficialibus exprimende. sic et ista ad hoc ut talia in lris includantur. et tunc facta expressione talium debent buntur solu in illis casibus. nisi in expressione appareat papam amplius uoluisse. et nunquid cu⁹ beneficiis permutari possint dic

j. de rex permut. c. uno.

l Apostolicis. no. q⁹ non repetit de legatis. et hoc forsitan per id quod dixi in glo. p⁹ x. et est li. q⁹ legatus non confert eccliam spectantem ad presentationem laici patroni. quam tamen papa confert. de iurepa. cu⁹ dilectus. de of. le. dilectus. quod intelligas hoc expresse. ut ibi dixi. sit ergo

circa ista restricta prius legatorum sicut et circa alia de of. le. c. penul. et an repe. li. vi.

l Litteris. probatio ergo testium uel alia non sufficeret in hoc casu. fa. quod no. e. t. si motu p⁹ prio. li. vi. in ul. glo.

m Expresse. per q⁹ sufficere non uidentur uerba generalia. ut q⁹ d⁹ quibus cunq⁹ beneficiis dignitatibus personatibus officiis. et c. et fa. s. e. com. de offi. or. c. ii.

n Jples. casus. quio⁹ casu uacat una dignitas per receptionem.

alterius uacant etiam plures. approbat quod no. compos. de elec. dudum ii. ad si. et guil. ponens ad lram ipsius uerba in spe. t. ii. s. uidendum. uer. quid si habens duos. et io. mo. de of. or. c. ordinarii. li. vi. et archid. in decre. non pot. e. t. li. vi. et debuisset clarius formari. ut. j. dicam.

o Obtinens. p⁹ sufficientem dispensationem. ut aliqua sit dubitatio.

p Dignitates. personatus uel beneficia curata. uel alterum cum altero cum sit eadem ratio.

q Super hoc. s. super illa uel illo retinendo una cum primis. uel cum altera primarum.

r Eius. dignitatis uel beneficii curati ultio collati et acceptati.

Adepta. idem uidetur si per eum staret quo minus adipisceretur. eo. tit.

s I³ eps de elec. pmissa. li. vi. quod pbat similitudo que sequitur. hoc uerz qñ tenz collo ultimi. secus si collatio non teneret. q⁹ tunc abstinendo a possessione pena ista enaderet ut. j. dicam.

t Vacare. si intelligas de his que per dispensationem habebantur uidebatur expeditum. e. t. non pot. ii. gñ. li. vi. inquam dicitur q⁹ dispensatio data super duobus intelligitur de primis duobus. ergo tertius i locum primi uel secundi subrogare non pot. s⁹ q⁹ poterat etiam nominatim super illis dispensatum esse. s. super tali et tali beneficio et dignitate. que casus. s. ille non conuigebat. utilis fuit hec declaratio. et uidebatur quibusdam q⁹ non uacarent. sed princeps deberet eligere. quam. ex primis dimitti uolebat. ar. ff. de excu. tu. l. vi. que incipit si duas. aliis uidebatur q⁹ ipse idem prouisus eligeret per decre. preterea. e. t. et c. referente. expeditum est q⁹ uacarent omnes prime. ad l. p⁹ x. respondebat compos. q⁹ s⁹ quis pluribus tutelis grauari non debeat. per unius tamen receptionem non uacat altera. ad decretales respondebat. q⁹ correcte sunt per decre. de multa. et hec satis sunt plana. s⁹ remanet dubium satis forte. nunquid ualeat collo ultimi. hoc dico p⁹ decre. ordinarii. de of. or. in fi. li. vi. ubi d⁹ q⁹ bñ pluralitatem talium etiam cum dispensatione sufficienti non pot⁹ aliud ille conferri. nisi dispensatio etiam extendatur ad illud. uel nisi prius habita resignet. et uiciat collationem. aliter factam. et facit quod ibi no. post. gar. in ul. glo. et forte fuit hoc dubium huius decre. cum. n. illa decre. ordinarii dicat collationes ultimi nullius esse momenti. ergo per eam non uacant prima s⁹ in p. decre. no⁹ pot⁹ archid. iaco. tenet q⁹ non ualeat collo ultimi. nihilominus uacat prima. ex quo possessionem hñt ultimi. ad hoc. eo. t. eum qui. li. vi. et sic d⁹ p⁹ magnum uirum pronuntiatum in curia. q⁹ quā tamen pronuntiationem refert q⁹ pendebat appellatio. hoc ergo declarare. pcurassem si compositoribus adhibissem. puto in q⁹ si habenti unum curatum pferatur secundum tale ualeat collo secundi et ex quo stat per euz quo minus habeat possessio et nem secundum. uacat primum si uero habenti plura talia ex dispensatione sufficienti confertur aliud tale. ualeat collo si dispensatio sufficientis est etiam quo ad illud. et t⁹ de uacatione non querimus. Si uero dispensatio ad hoc ultimus non inuat. dico q⁹ si dimisit prima an collationem ultimi. ualuit ip⁹ collo.

- nec tunc etiam de vacatione iuris queritur. si uero non dimisit. collatio ultimi non ualuit. tamen per acceptationem non perditur prima. imo illa retinetur si sano usus. consilio uidens collationem ultimi non ualere. ipsi possessionem non apprehendat. ut sic humanitas. iuste plenitudinis non auferatur. ii. q. vi. si quis liberos. de ap. cum cessante. et fa. no. de cle. conu. diuersis. cum concor. Si uero possessionem ipsius ultimi apprehendit. hoc possessionem facit prima uacare nam hoc casu cum ex tali uiciosa possessione uacaret unicum. uacabunt et illa plures que sequuntur.
- u Sicut si per hanc litteram dico quod si casus esset quod possessio secundi non faceret uacare unicum primum. ut et super eo. et. c. si tibi concessio. li. vi. non uocabunt illa plures. et hoc pro uero uel sine ualuerit. non ualuerit collo ultimi.
- x Vacaret. per decre. de multa. et. c. et hoc per constitutionem iohannis excrecabilis si primum absque mora dispendio uerbo et facto in manibus ordinarii sub testimonio publico non dimittat priuatus est secundo et inhabilis ad sacros ordines et beneficia. ut ibi. §. quia uero.
- y Romanus. ualet promissio facta proprio motu pape tacitis beneficiis promissi quocumque sint et quocumque approbat quod non. per archidiaconum et me. et. c. si motu proprio. li. vi. et reprobat quod ibi non. io. mo.
- z Pontifex. de legato est opinio. non. de offi. le. c. ult. li. vi. et non. §. e. com. de off. or. c. si.
- a Beneficio. large sumitur. de reg. iur. c. i. li. vi.
- b Proprio. quod non intelligitur nisi exprimat. ut in pre. decre. si. motu. in fine.
- c Provideat. uel provideat mandet. cum eadem sit ratio.
- d Oportet. iure uel spe. §. e. comp. de rescrip. gracie.
- e Validam. quo ad beneficium surreptionis. i. non subrepticiam. aliam enim inhabilitatem illius pro quo scribitur non tollit motus proprio ubi aliud non addatur. etiam si illa ex talium pluralitate procedat. ut quod si ne dispensatione habebat pluralitatem dignitatum uel curatorem. que facit quem inhabilem etiam ad minora beneficia. de elec. durum. ii. et ibi dixi in prima glo. et pariter apertius per constitutionem iohannis excrecabilis. satis est ergo illi clausule quod certum habet effectum. nec alium operatur per intentionem scribitis. §. c. i. de qua intentione si appareat illi stabitur. ut dixi de rescrip. cum adeo. in fine.
- f Declaramus. reprobat ergo non simpliciter corrigit opiniones contrariam.
- g Quotocumque. ratio enim proprio motus excludens surreptionem provisionis. ita coarctat curatis uel simplicibus multis ut uni. Item per id non intelligitur in retentione dispensatum. et. c. non potest si li. vi. et per hoc ibi hanc opinionem tenebam in secunda glo.
- h De beneficio. se summat quatuor ponens causas et quasdam opinio. determinatas ut infra dicam.
- i Quicunque. exemptos et non exemptos. et superiores episcopi per hoc intendit includere.
- l Scribam. executori idem si scriberet ipsi episcopo. salvo quod in ultimo casu cum est deuolutum ad papam distinguit an plures excuset officium an constituat delegatus de offi. or. l. 3. et. c. pe. de. rescrip. cum aliquibus. li. vi.
- l Ex negligentia. idem si ex delicto. licet sit opinio an hoc casu deuoluatur ad capitulum. ut scripsi de elec. cum in cunctis in si. et super ult. glo. ubi uero ex commissione episcopi capitulum uel alius haberet conferre. hoc non impedit executores. ut probatur. et. c. si. li. vi. fa. quod non. de insti. c. si.

censemus sicut si dignitatem unicam obtinenti alia similis conferretur eius pacifica possessione habitata prima de iure uacaret.

Dem.

Romanus pontifex de beneficio alicui motu proprio provideat de beneficiis que obtinent non habita mentione provisionis seu gratia huiusmodi fore ualida declaramus: quacumque fuerit beneficia dignitates aut personatus cum cura uel sine cura et in nu-

alies facile posset et ecludere impetrantem.

m Episcopi. sed nunquid negligentia ipsius executoris quando scio sciente ultra sex menses uacavit beneficium quod conferre poterat oberit et. comp. in decre. capitulum. de rescrip. in magna glo. in. iiii. car. uer. Item nunquid executoris quod non. et decre. ii. §.

concel. p. roben. in ordinaris collationibus loquitur. non in executoris quod dicitur uice pape. Aduerte quod uerum est hoc si executor provideat potest ad cuiusmodi quod collationem spectet. nec tempus acceptationis ad iudicium. hoc dico per decre. unificam. §. i. et uide quod ibi dicam in glo. iste terminus. sed si certa persona grauatur preceptum et illius tempus est lapsus. tunc

mero quotocumque que is habebat cum sibi promissio facta fuit. Dez.

De beneficio ad cuiusmodi quod episcopi collationes spectante alicui conferendo scribamur sibi illud conferri non poterit: cuius collatio ex negligentia ipsius episcopi ad eiusdem capitulum deuoluta existit: licet provideat sibi possit de illo etiam cuius ad ipsum episcopum ex sui capituli uel alterius capituli quod siue ad nos ex ipsius episcopi

ferre non poterit. donec deuoluatur ad papam. hoc probat decre. ista.

n Capitulum uel alium cum eadem sit ratio. et facit infra uersum. uel alterius.

o Existit. intelligo tempore provisionis sue non date. et sic est dare quod potestas huius executoris uariatur secundum tempora. et si. §. i. i. c. uno. quadiu enim beneficium est in collatione episcopi confert illud illo ad alium deuoluto non confert illud ita est de beneficio ad inferiores spectante quod non confert donec ad episcopum deuoluatur ut sequitur. ratio quod cum episcopo papa grauare uoluerit. confert executor quadiu est in manibus episcopi. nam licet ex deuolutione. proprio tamen est pro ea uice. et ipse tunc ex collatione grauatur. quando est in manibus alterius non confert executor. quia papa illum grauare uoluit.

p Capituli. coniunge hic et in casu sequenti finem capituli. sed quid si ad capitulum spectabat electio tantum et scriberetur ad collationem episcopi. nunquid deuoluto iure ad episcopum conferret executor. dubium facit illud quo queritur an deuoluatur eo casu promissio an electio. de quo satis scripti de elec. ne pro defectu.

Item facit dubium. quia et si dicatur deuolui collatio. tamen ex quo primo gradu assumebat per electionem non uidebat includi litteras in quibus solum de collatione sit mentio. ad quod satis facit supra. et. c. i. circa si. ibi ad quam aduenit quod per electionem assumi.

q Quicunque. hoc dicit quia per quocumque gradus siue primos siue medietos ad episcopum deuenerit. executor confert quadiu est in manibus episcopi.

r Siue. ad nos. determinat quod non. in. o. et pe. de of. del. super eo ubi dicebat hoc quodam tenere quod delegatus pape provideat de beneficio ad papam deuoluto. fuit etiam hec questio ab olim disputata per dominum iacobum canonicum bononiensem. quam in mercur. uide in littera. d. rubrica de of. et po. executorum. et tenuit quod non posset. si dicatur in rescripto uolentes illi gratias facere speciales dixit enim quod cum in illo alius quaz papa non ledatur. non debet dici gratia. nec de deuolutionis papa sic scribit de concess. preben. litteras et. c. cum nostris. mirabilis solutio fuit ista. Scias autem quod beneficium deuolutum ad papam semper confert executor. ex quo primus collator est de his qui per litteras grauabatur siue nominatus ut hic. siue innominatus ut quia scribitur ad cuiusmodi quod collationem. cum eadem sit ratio. sed secus in beneficiis spectantibus ad collationem pape. quia uacant in curia. et. c. i. li. vi. tunc enim papa confert iure proprio non deuoluto. nec mi-

rum si aliud in deuoluto. nam papa dando executori ad pro-
uidendum auferebat collatori potestatem. de concess. ben. l. ca-
pitulo. li. vi. ex quo ergo collatio de illo deuoluta est ad papam
conferat executor. ut sic licet alias in beneficiis fiat stricta inter-
pretatio. e. t. quis. li. vi. hic tamen sit larga contra concedentem.
de consue. cu. di-
lectus. facit etiam
hec littera ad que
scribitur no. d. of. le.
c. i. li. vi. q. lega-
tus pape possit
talibus beneficiis ad
papam deuoluta
preferre. preferatur
in delegat. quo
ad illa q. sibi spe-
cialiter sunt omis-
sa. d. of. le. studui
si. z. fa. de re. iur.
general. li. vi.
Epi. primi col-
latoris puto nec
cessarium. si n. de
archidiacono. l.
capitulo ad ep. z
et demum per ip-
sius negligentiam gradatim ad papam eatur. non conferat executor
cui ad collationem epi scribebatur.

Succedentium. z. sic habemus primo tempus episcopi. secun-
do tempus medium aliorum facientium gradum inter ipsum et
papam. tertio tempus papale. primo et ultimo tempore pre-
fertur executor. medio uero non. z. semper intelligas ibi tempus accepta-
tionis elapsum non impediat executores. infra. titu. proximo. c.
uno.

Juxta. adeptus in ecclesia dignitatem habentem preben-
dam annexam perdit primam prebendam quam habebat
in illa.

Mandari. non solum secundum unam lectionem factum nar-
rat prout acciderat in hac ecclesia de qua loquitur. sed etiam for-
tificat dubium. quia fortius si ex receptione capituli. uel aliter ha-
beat hanc canoniam in prebendam. fa. e. t. c. ante. li. vi. ubi eni
auctoritate apostolica prebendam expectans. consecutus est unam
non uidebatur q. aliam consequi posset. facit. eo. ti. non potest. ii.
q. ii. li. vi. cum concor. Sed cum adhuc penderet gratia in pre prin-
cipaliori. et facta fuisset super utroque uno contextu. equum fuit
ut prima dimissa secundam consequi possit. Alia lectura est q. iste
textus ponat ius. quasi dicat ex quo papa de dignitate et prebe-
da sibi uoluit providere consequitur dignitatem habentem pre-
bendam annexam. licet prius aliam fuisset adeptus. sed ubi solu
de dignitate scribebat. non poterit consequi dignitatem habentem
tem prebendam annexam. cum hoc papa non intenderet. egeret
declaratione. Suadet tamen equitas q. decre. locum habeat. si
ue ex unico rescripto debeat utrumque siue ex diversis successive
siue sola dignitas debeat per rescriptum alias habenti preben-
dam ab ordinario collatore.

Acceptandam. de quo dicitur. i. tit. i. c. uno. et idem puto si non
haberet beneficium acceptandi. sed deberetur prima uacans. cu. z.
ratio sit eadem z. fortior quod autem hic dicitur de prate accepta-
di. respicit dignitatem. prebendam ergo que prius uacauerat neces-
se habuit petere. ne sibi fieret preiudicium per decre. si clericus. e.
tit. li. vi. uidetur tamen q. si habens canonicatum et ius ad pre-
bendam primo uacantem z. ad dignitatem quam duceret acce-
ptandam. prebendam que primo sine dignitate uacauit noluerit
petere protestans q. hec faciebat. quia omnes dignitates ecclesie
prebendas habebat annexas. z. totum simul consequi uolebat.

faris esset hec iusta causa ad negligentiam excludendam. cum miratur
beneficiorum nec populo nec iuri sint grate. xxi. q. i. c. de trans. l. qua o-
sed si potestas acceptandi respiceret etiam prebendam. tunc nullum du-
bium.

Archidiaconatum. factum ponit. nam idem in quavis alia dignitate

De concessione prebende uel eccle- sie non uacantis

Am. i. que in scientia reputa-
mus. idoncum si per inquit
sitionem executoris sibi de-
putata nobis repertus fue-
rit esse uirtute laudabilis et conuer-
sationis honeste. de beneficio certi na-
lois. alicubi provideri mandam.
adiicientes q. de beneficio minoris
ualoris possit eidez si uoluerit p-
videri. ac ex nunc etiam. inane de

li. i. pediti uidet. s. p. mpra e. p. uisio. suacatis p. i. e. qua submittit. s. quid
dices in casu p. uerso. adeptus sum dignitate p. rescriptu ap. l. i. c. i. ex p. e. t. o
ibi prebendam cu beneficio acceptandi. uel sine uacat prebendam cu dignita-
te cui est annexa. nunquid p. i. a dignitate dimissa consequi potero hanc
prebendam cum sua dignitate. p. uo q. non. quia non est eadem r. o. prin-
cipalis ad accessorium. z. accessorium ad principale de conse. eccl. uel alia. c.
uno. li. vi. facit. e. t. quia sepe. z. c. super. eo. de reg. iur. accessorium. eo. l. b. z. o.
cum concor.

Poterit. quod intellige ubi alteri non debetur ex prioritate ipis uel p-
rogative gratie uel alio iure.

Hoc ipso. patet q. in prebendis eiusdem ecclesie ipso iure p. recepto z.
secunde uacat prima.

Uacabit. non enim posset esse triplex in ecclesia sine dispensatione pa-
pali. nec ualer in hoc consuetudo. de consue. c. i. li. vi. z. no. q. pl. abboz.
rar iura h. e. duas prebendas i una ecclesia. q. alias h. e. duo curata. p. i.
m. n. non licet et iure annexionis qua h. z. prebenda ad dignitatem. ut hic
sed secundum licet iure annexionis quam h. e. curata ad prebendam.
e. t. super. eo. li. vi. z. facit ad opinionem quam teneo in decre. l. i. a. s. de con-
ces. p. re. sequendo inno. s. q. in duabus canonibus eiusdem ecclesie si possit
eps dispensare. licet dispensare possit in canoniam et personatu uel officio
roem b. i. ibi plene scripsi super ul. glo.

Am. ei quem. decretum conditionale ante conditionis euentum
non afficit potestatem ordinarii uel alterius collatoris. seq. quando
acceptationi beneficii tempus adiicitur cu. decreto. z. qui beneficiu
uacans ab executore petit uel recipit. illud intelligit. accepisse. que na-
catio nota dicitur expectanti. ex quo in loco beneficii publice scif. p. tes
patent. secunda ibi secus. tertia ibi quem etiam. quarta ibi ceter. z. deter-
minant casus dubios circa decre. q. cunctis. e. t. li. vi.

Reputans. p. relatoz exaiatoz ad hoc opuratoz quib. credit. z. e. ista
forma pauper in qua sit exaiatio quo legant cantent et psalunt.

Idoncum. iunge hic lram provideri mandamus de beneficio. z. c.

Si per. ecce collatorem de qua hic loquitur.

Inquisitionem an ad hanc lram uocanda sit pars. plene no. d. e. c. o. p.
de of. dele. c. uno.

Ualoris. de pensione provideri non posset. de prebe. q. uis. i. li. vi.

Adiicientes. nisi hoc fuisset additum. de beneficio minoris estatis et
sibi uolenti provideri si potuisset. de preben. cui denon. s. ul. li. vi.

Si uoluerit. secunda conditio.

Ex nunc. hoc fornicabat dubium quasi a tempore date papa uoluerit.

q̄ decretum afficeret. sed contrarium respondetur. et supplemus ex nūc ut ualeat ex iunc. fa. de no. et no. re. licet ad si. et sic facit hoc lra p̄ egi. pro ino. o. li. et ab. in. 20 quod scripsit de ap. preterea. ii. super uer. excoicatum.

q̄ Autentari. non dicit etiam ignoranter. et tamen ex inferioribus patet q̄ certis casibus hoc decretū afficit. per quod patet q̄ decretum pape afficit ignorantes. et hoc d̄ elec. si eo tempore. li. vi. et probatur de preben. c. penul. c. li.

r̄ Effectum. alias fuisse editum super incerto. c. t. c. i. §. si biuncus. i. si. li. vi.

f̄ Exter. p̄ia. si q̄ per executoris inquisitionem sit r̄peri. et c. uile consiliū est q̄ super illa pronuntiet executor uel q̄ facta mentione de illa inibeat salte l̄ suam potesta

tem insinuet collatori. alias non facile forte constare posset conditionē extitisse.

r̄ Declarat. etiam in executoris absentia. dummodo de ea constet. ut infra dicam.

ū Ordinarium. hoc probabamus per pre. decre. i. eo. ti. li. vi. ut sicut ibi decretum datum cū beneficio acceptandi. an̄ acceptationē non impedit potestatem ordinari. ita nec datum sub conditionibus istis uel aliis an̄ conditionum eueniunt.

x̄ Executores. si enim non afficit potestatem ordinari. ergo nec executoris alterius qui maior est ordinario de of. dele. sane. ii. et cū hoc oportet at intelligi de executorē secundo. primus. n. confertur b̄ficiū et postq̄ euenisset conditio. Item cum hic dicatur q̄ secundus confert an̄ conditionis eueniunt per quod a contrario inferitur. q̄ postq̄ euenisset conditio primi conferre non posset. Item cum generaliter de executorē loquatur per quod etiam executores in forma gr̄e uidetur includere. hic uidetur solui quod hic fuit disputatū an̄ impetrās primo in hac forma pauperum preferatur secundo qui impetravit i forma gratie in eadem eccia uel ad collationem eiusdem. et ponitur in mercu. in lra. n. sub. ii. de prebē. hic enim uidetur q̄ dummodo conditio precesserit uacationem uel saltem collationem factam secundo debetur primo. fa. de rescrip. tibi qui. lib. vi. sed ob. e. li. et c. si pro te. So. ibi conditio pendebat ex alterius arbitrio ita q̄ illo recusante nullum ins habebat impetrans. hic uero pendet ex existentia rei in primo casu. uel ex uoluntate ipsius cui facta est gr̄a i secundo. Aliquibus uidetur q̄ secundus impetrans ante conditioē i forma gr̄e preferatur. et secundum hoc licet hic p̄ia conditio quo ad idē tatem persone sit de p̄senti inquisitio. in̄ circa id scienda est de futuro. De secunda etiam non dubitatur quin sit de futuro. et secundum hoc sequeretur q̄ si duo impetrarunt sub hac forma. si secundus primo peruenit ad conditionem erit potior. cum prius ipsius decretum afficiat ut hic. fa. preb. decre. si pro te. et q̄ no. e. t. si soli. li. vi. equum uidetur quod prius dixi. ut ex quo conditio primi precessit collationem. faciam sc̄do preferatur primus secundo habenti formam gratie uel pauperum. nec uerum est q̄ semper debeat illi p̄o quo prius est affecta. ut probat p̄ dicta. decre. tibi. sic ergo est fortior gratia conditionata ex existentia rei. l̄ uoluntate eius pro quo scribitur. q̄ dependens ex uoluntate tertii ut p̄ dixi. Sed fingas hunc casum. habet a. hanc formam pauperum in certa ecclesia. secundo habet b. specialem gratiam in eadem. et tales que afficit uacat beneficium in ipsa ecclesia. quod ante primi conditionem extrāz ordinarius confert. c. demū extitit conditio. postq̄ executor. b. sibi contulit illud post que executor. a. primi illud sibi contulit. queritur cuius sit beneficium. Dico secundum predictam opinionem per decre. pe. de pre. li. vi. q̄ primus est potior. collatio enim ordinari facta. c. non tenuit ipe dicente gratia illius. b. pro quo beneficium illud erat affectum in cum casum in quem non debebatur illi. a. effectus ergo conditionis postea extitit qui est ut decretum afficiat. ut hic per illam collationem impediri non potuit. collatio etiam facta. b. non tenuit. ex quo prius extiterat primi conditio. ex quibus excluditur quod predicti. assurgat ergo primus secundo ex cuius persona consequitur q̄ alias sibi perisset. et est. si. e. ti.

auctoritate. li. vi. si uero collatio facta. b. precessisset conditionem primi. tunc etiam planum esset q̄ b. potior esset in beneficio per hanc litteram. Idem si teneretur secunda opinio que habet. q̄ forma gratie preueniens conditionem faciat secundum potiorē. etiam in beneficio post conditionem uacante.

7 Sequitur ap̄ pbat quod no. ē. c. t. quia cūctis li. vi. in p̄i. et q̄ no archid. e. li. de pre. dūduz. et dic sc̄us in hoc. f. q̄ in casu isto non ualēz collatō ordinari l̄ alterius executoris. j. mēs sem facta licet ante acceptationē.

super ualore huiusmodi uoluntate declarat. conferri libere poterit p̄ ordinariū aut alium executores a nobis ad providendum de tali beneficio deputatum. Sc̄us autem fore censemus cum decreto apposito alicui provideri mandamus de beneficio quod infra mēsez

3 Censemus. licet per hoc uerbum uideretur ius nouum inducere cum tamen ratio sit antiqua. et directe ab olim inuenta fuerit hec forma contra decre. iura cunctis. ut ibi no. in. i. glos. puto q̄ respiciat p̄terita nec contradicat hoc uerbum quod secundum deuatores ponitur etiam pro iussu deliberatione estimatione et sententia p̄olatione. et concor. j. p̄ox. bai. et dixi. §. e. comp. de p̄ba. litteris.

a Infra mēse. iste terminus inualuit de stilo et more curie. Idē tamen dicas de quolibet alio termino maiori uel minori in lris exp̄esso. solet autem curia sic scribere b̄ficiū ecclesiasticum cū cura. et c. etiam si dignitas. et c. si quod uacat ad p̄sēns. uel uacat in tali. et c. quod per te uel procuratorem tuum ad hoc legitime constitutum infra unius mēsis spaciū postq̄ tibi uel eidem procuratori uacatio huius innotuerit duxeris acceptandum cōferendum tibi. et c. districtius inibentes uenerabilibus. et c. ne de illis interim etiam ante acceptationem huius disponere quoquo modo p̄sumant. ac decernentes irritum et inane. et c. tñ ex hac littera uidetur q̄ minus plena clausula. s. habens mandatum cū potestate acceptandi et spacio temporis et decreto sufficiat. Sed queritur an talis expectans possit acceptare post mensem b̄ficiū adhuc uacans uidetur q̄ sic. cum hec clausula in ipsius fauorem app̄osa ad ligandas manus ordinari in ipsius expectantis odium non debeat retorqueri. de reg. iur. quod ob gr̄az. li. vi. cum suis concor. et hoc placet archidiacono. de prebē. dñcū lib. vi. et uidetur exp̄essum. e. li. et ut si tibi absenti. non credo q̄ si clausula reservationis et potestas executoris adiungitur beneficio uacaturo quod acceptabit impetrās. j. mensem. ut in textu. et in forma quam superius scripsi. q̄ post mensem per expectantem acceptari possit beneficium uel ei conferri. et tunc ad regulam q̄ ob gr̄am respondetur ut. ibi no. q̄ hoc inducit forma mandati. p̄ decre. cui de non. de preben. li. vi. ad decre. si tibi. respondeo. q̄ loquut cum collatio precedit acceptationem. s. cum beneficium ab ordinario pure confertur et postea ad acceptandū terminos assignatur. tunc enim cum prima pura collatio p̄ illius termini lapsum perempta non sit. prouisus re integra post terminum acceptabit. hic uero acceptatio precedit collationem. cuius faciende potestatem executor non habet. nisi infra tempus limitatum fuerit acceptatum. fateor tamen q̄ ita posset esse diuisa reservatio. a spacio temporis q̄ locus esset opinioni contrarie. ut si dicat b̄ficiū quod in tali loco uacauerit quod duxeris acceptandum tibi conferendum collationi nostre p̄sēntibus reservamus. Inibentes ne infra mensem postq̄ tibi de uacatōe constitueris. alius quis de illo p̄sumat quacūq̄ auctoritate disponere. et c. ponō reur ergo rescriptoz tenor. de priuile. porro. si autem secundū nouam formam papa dat canonicatum et circa prebendam dat beneficium acceptandi infra mēse. tunc licet reservatio et executoris potestas adiungatur p̄bēde. infra mēsez acceptare poterit. ut. §. dixi. ita q̄ post mēsez ex ui reservationis acceptari. uel per

executorem. conferri non posset. quia tamen canonicus est ex ut
canonicus uidetur qd si nullus ibidem expectat. etiam post men
sem sibi petenti per ordinarium conferri debet et cum decreto id
est qd alteri colla a non tenet per decre. si clericus. ii. q. ii. de preb.
li. vi. sed hoc casu posset dici contrarium. quia in casu decre. si cler
ricus expirauit
potestas execu
toris. sed hic ad huc
durat quo ad a
liam que uacabit
si acceptabitur. i.
mens. nil ergo
miri si ibi ordina
rius addit. ite sic
nec ibi ordinari
babet potestatem
circa neglecta. ita
nec hic et hoc tes
neas.

anacationis. ipsius noticia^b duxerit
acceptandum: ut appositio me
sis eiusdem aliquid afferat impe
tranti. Quem etiam beneficium
quod acceptare poterat petendo si
bi per suum executorem conferri aut
recipiendo sibi presenti^c collatum ip
sum ex hoc acceptare et collatione
taliter sibi factam ualere censetur.

Certum^b ut tam diuturnis ua
cationibus qd fraudibus et litibus
occurratur predictae uacationis no
ticia impetrantem impetramur
habere: ex quo ipsa uacatio in loco

^b Noticia. hoc
determinabit i fi
ne. et no. qz ista
forma non est lo
cus decre. ne cap

tande. x. li. vi. ut possit acceptare primum incertum qd uacabit.
illa. n. locum habet ut ibi parer. cum simpliciter scribitur d. bñs
cio quod duxerit acceptandum. tunc. n. potest se fortune submit
ere acceptando primum uacaturum uel ulterius ex causa. sed qñ
scribitur de beneficio quod a uacationis noticia infra menses du
xerit acceptandum. hec uerborum forma non patitur qd uacaturus
acceptet. fateor tamen qd uacans potest acceptare. etiam si uaca
bit tpe gratie. uerbum enim noticia uacationis presentem et futu
rum includit. dummodo uacet. de priuilegiis. qz circa. nec ob. si precedat
uerbum quod uacabit in reservatione sine uerbo presentis tempo
ris siquod uacat. nam illud uacabit quod uacans reperitur. unde
dicit lex. qd uerbum oportet tam presens qd futurum tempus
significat. ff. de uer. sig. l. uerbum. in prin. t. ad idem. e. t. uerbus erit.
et aliud est dicere uacabit aliud uacare inchoabit. et hoc come
nit hic menti. secus ubi mens resisteret. ut ibi.

^c Afferat. si. de priuilegiis si papa. li. vi.

^d Quem etiam. summe utilis fuit ista particula. cum enim execu
tor datus cum clausula. acceptandi potestatem non habeat in p
ferendo beneficium. nisi ex quo fuerit acceptatum. tota die colla
tionibus opponebatur qd non ualebant. quia non precesserat ac
ceptatio. et qz ipsius precedentis acceptationis deficiebat qñqz
probatio succumbebat expectans. licet igitur uerbum acceptatis
onis non exprimat. satis est tamen qd petit pferri uel recipit col
latum. multa similia colligas ex no. de his que fi. a ma. par. ca. ex
ore. de ap. ad audientiam. et c. dilecti. ii. unde ex quo per instrumē
tuz de pñsione pstat. presumitur interrogationem precessisse. in
sti. de iuri. sti. §. si scriptum. ff. de uer. ob. sciendum. sic satis est qd be
res se immisceat. licet uerbo non adest. in sti. de here. quali. §. pe.
ff. de acqui. here. iulianus. §. si seruum. et l. si quis extraneus. §. in e
terdum. tamen qñqz non sufficit facti prosecutio. de ap. ab eo. i.
qñ. li. vi. de elec. ecclesia. i. de bap. c. i. et penul. sed in decre. ab eo.
eundo ad iudicem appellationis non satisfi iuri nolenti per a
pologorum delationem ipsum iudicem instrui. electio et baptis
mus formas habent. nec sine illis sufficeret animus etiā de quo
constaret. sed cū hic solum de animo et acceptatione queratur. de
illo satis pstat per hic expressa.

^e Executorem. i. petitiō et collatio de quibus hic loquitur fūi
rant executoris presentiam cum alijs de acceptatione nō appa
ret acceptatio tamen sine presentia executoris fieri potest. dñmō

de illa fides fieri possit. ut no. e. t. quia cunctis. ad fñ. vi. qd etiaz ibi pla.
Inno. et oñi. archid. et guil. in spe. de act. uel peti. §. pe. ner. Item not. ad
fi. licet compos. n. deatur uelle prius de rescri. capitulum. in glo. magna.
circa si uer. quid si lre.

^f Aut. no. alternativam. sufficit ergo alter.

uel ecclesia^a huiusmodi beneficii
publice nota erit: putet quidē sibi
si hoc casu quo de ipsius comodo
agitur: id quod per se uel per aliū
scire^m potuerit ignorauit. Ele
mens quintus in concilio uenensi

De rebus ecclesie non alienandis

Monasteriorum^a et aliarum
administrationum regula
riuz dispendis occurre cu
pientes perpetuo^o prohibemus^e
ditone quis religiosus^a monaste

^g Presenti. idem in pro
curator habente ad hoc
speciale mandatum. qd
probat stilus curie que
premissi et scripti de pre
ben. accedens. ad hoc fi
nis huius c. ibi uel p ali
um sicut et electio per p
curatorem fieri potest. d.
elec. qz ppter. et c. penl. et
matrimonium dñi. de p
cu. c. si. li. vi. fa. et. e. li. d. re.
tur. potest quis. et ff. d. p
cu. si is qui sticum. et. ff. d.
le. i. si sit. §. si quis ira non
ob. ff. de uer. ob. l. ultima
in prin. et. si stipulat^o fin
erim. in prin. que non lo
quuntur in procuratore.

^b Eterum. equissima et

expediens fuit etiam hec promissio. Jo. an.

ⁱ Loco. si locus ubi sita est ecclesia careret habitatoribus. satis uidetur
ponderanda noticia loci uiciniore. fa. §. e. comp. de foro compe. quis.
de elec. ubi periculum. §. pñs. li. vi. io.

^l Uel ecclesia. no. per alternativam qd satis est qd in ecclesia sit publica
licet in loco uel opido sit occulta.

^l Nota erit. forte quo ad hunc casum inductus est rigor iste. qd mensis
currat etiam ei qui non fuit in culpa. ut qz tantum distabat a loco bene
ficii. qd post factam gratiam cum tunc uacaret uel paulo post uacasset. i.
mens. id scire non potuit. uel procuratorem habebat in loco s; mezu
us est uel his simile. per hoc tamē quod in hoc casu specialiter statuitur
ut probat lra que sequitur in hoc casu et qd precedit ibi predictae uacato
nis non recedo ab eo quod no. de preb. si clericus. li. vi. hic enī datus
est mensis in litteris qui currit a tpe noticie. Determinat ergo qñ dicatur
habere noticiā in hoc casu. ibi uero puniuntur simpliciter negligentia et sic
non se tangunt. Et idem dico de his que notauit de rescri. caplm. super
gl. et ita dico qd hic dicitur locum non habere in casu decre. si pluribus
de preben. li. vi. Unde si papa contulit proprio motu prebendam siqua
uacabat in ecclesia et tunc equales uacabant noticia uacationis postq
currunt. x. dies prouiso ad eligendum non recipitur per hunc modum.
quia ibi forsā tempore quo fiebat gratia uel prius erat noticia uacato
nis de qua hic dicitur. quāz forsā impossibile esset scire prouisum. i. x.
dies. et sic in totum sibi periret priuilegium adoptandi qui non fuit cul
pa. et idem dico de extranea. io. que incipit suscepi. circa mediū. s; dato qd
hic subit impossibilitas uel desit culpa. durat tamen circa alia beneficia
priuilegium acceptandi. facilius ergo procedit hic iste rigor. ut i. pri. dixi
et tamen ex littera sequenti. uidetur colligi. qd ubi ita desit culpa qd nec
per se nec per alium scire potuisset. non est locus huic rigori.

^m Scire poterit. imputatur ergo illi qui scire potuit inquirendo. sic etiā
imputatur illi qui scire potuit pitiores consulendo. ff. de bo. pos. l. in bo
norum. unde dicitur qd uigilantibus. et c. ff. de his que fran. cre. pupillus.

ⁿ Monasterium. religiosus qui concedit alicui ad uitam uel certū tē
pus iura redditus uel possessiones administrationis cui preest
suspensus est ab officio. nisi duo concurrant. nec ualet concessio
duos casus excipit et tria facit. primo prohibet. secundo ibi si
quis punit et decernit. et tertio excipit. ibi uerum.

^o Perpetuo. i. generali uel perpetuo durato. de elec. ut circa. et c. per
petuo. li. yc.

^p Prohibem^o. salte quo ad penā fateri oportet qd ē iuris noui editoria
^q Religiosus. seculares ergo clericos non comprehendit hec constitutio

sed si tales concessiones faciunt. die ut legitur. 2 no. xvi q. i. possessiones : de his que si a prela. continebatur. si alias alienant locus. est canon. xii. q. ii. monentibus et si quis. si locant. dic ut no. ne pre. ni. su. c. fi.

r Quinis. i. siue perpetue siue temporali. maxime enim pp. obedientiari os qui faciebant hos contractus reuocari timentes ad claustrum. emanauit hec constitutio. et dato q. non sint obediētiariis facilius remouentur a suis administrationibus. de accu. qualiter. ii. in fi. de simo. licet. non aut puto eam locum habere in religioso qui pēst ecclesie seculari. et quasi clericus secularis. 2 hoc probet principium.

f Redditus. differunt a fructibus ut patet in fine. ioh. an.

t Possessiones. certas l. omnes.

u Alicui. privato uel collegio.

x Eius. recipientis uel concedentis. et talis concessio dicitur perpetua. ff. pro socio. l. i. et no. x. q. ii. perpetua.

y Pecunia. an. dans banc pecuniam reperat. uide quod no. et dixi. eo. x. ad audientiam.

z Quouis modo. ab hac generalitate excipit duos modos in fi. c.

a Aut. sufficit alterum. sic alibi equiparantur hec duo. de eta. 2 qua. queris. de preben. exposuisti. et in dispensationibus. i. q. vii. tali. 2 fac. e. t. dudum. li. vi. io. an.

b Utilitas. de syndi. c. uno.

c Non habeat. innuit q. si habet conuentum non requiritur consensus prelati. hoc uerum quo ad euadendam huius constitutionis penam. s. alias ad ualidandum contractum perpetuum requiritur omnis solenitas alienationis. e. t. dudum. li. vi. 2 consensus episcopi. xii. q. ii. abbati. bus. et. c. se. 2. c. placuit. et. xvi. q. iii. in uenditionibus.

d Proprii. de episcopo uidetur intelligendum in non exceptis per iura allegata in fine proxime glo. in exemptis de papa. de priu. auctoritate. s. i. li. vi. forsitan intendit iste textus approbare quod recitat Innoc. de transac. statuimus. ubi dicit quosdam dicere. q. abbates qui habent ecclesias ad se pertinentes pleno iure possint in illarum alienationibus auctoritatem prestare et fa. de sta. mo. attendentes post princi. et quod no. in au. de ali. et empbi. contrac. i. pun. colla. ix. et hoc communiter seruatur quod uidetur fieri posse. ex quo habent episcopalem iurisdictionem uel quasi ad hoc de priu. abbates. in fi. li. vi. unde dicebat ipse inno. de priu. cum 2 plantare. s. in ecclesiis et placeat ibi offi. q. presbyteri si poterant alienare nec maximas causas agere sine consensu patronorum exceptorum q. tales excepti uices episcoporum gerunt. ar. xii. q. ii. si qua. et. c. placuit. de uo. magne. s. cum igitur. cum concor.

e Nihilominus. i. non cominus q. subsit necessitas uel utilitas in contractu :

f Penam. que de sui natura perpetua est. ex quo tempus non adiicitur de hoc de consti. ex litteris. sed quis absoluet. uide qd dixi. de solu. c. ii. in fi. 2 qd dicam. j. de here. c. i. circa. fi.

g Officio. uide qd dixi supra. e. uer. j. de deci. c. i.

b Acquiratur. simile. e. t. hoc consulti. li. vi. ubi contractus non ual et puniuntur faciens

i Locationes. prohibitus alienare obligare uel uendere potest locare. 2 quod plus est conductorem creditoribus delegare. ff. de le. ii. l. pe. s. in futuro. ad id. ff. loca. non solet. prelati ergo locant. nec per statutum episcopi possunt astringi ut locent certis personis. de loca. c. ii. quod anteq. dixi q. locare non est alienare. illud uerum est si fiat ad modicum tempus ut hic. et sic non ob. e. t. nulli. ut ibi dixi. licet accu. in predi. s. instituto. in fi. dicat q. prohibitus alienare lotet ad centum uel mille annos. s. non approbatur. et diuus ibi j. si autem prelati locans. ad modicum tempus

infra tempus moritur. qd iuris. no. ne pre. ni. su. c. fi.

l2 Fructuum concor. de elec. generali. in fi. li. vi. et quomodo plus est in redditu q. in fructu. ibi no. in glo. pe.

l Ad tempus modicum. determinat tam uerbum locationes q. uerbum uenditiones ut sit sensus q. locatio ad modicum tempus

et uenditio fructuum ad modicum tempus non includatur in prohibitione sed dubitatur q. dicatur modicum tempus. glo. ff. de superfi. l. i. s. q. ait. dicit id relinquendum iudicis arbitrio. alle. ff. de iure deli. l. i. in fi. ff. de effrac. l. i. s. i. et fa. de offi. dele. d. causis d. excusationis. i. q. an. 2 qd no. d. loca. potuit. et qd no. s. e. consulti. simo. lib. vi. 2 n. i.

contra hoc fecerit. penam suspensionis ab officio eo ipso incurrat nec ex concessione ipsius recipientis aliquod acquiratur. Verum premissa ad locationes uel etiam reddituum aut fructuum uenditiones ad tempus modicum faciendas declarant nullatenus non extendi.

¶ Una ecclesia alteri ecclesie seu dignitati alicui uel prebende p. episcopum suo consensiente

detur hoc equum propter varias condiciones regionum. Idem tenuit olim in l. i. ff. si ager. uer. sed postea in addi. uidetur ap. probasse q. modicum dicatur infra decennium. l. de prescrip. l. o. tempo. l. i. ff. qui et a quibus ma. si cum fideicommissio. s. aristo. ponit etiam opinionem que habet q. modicum dicatur. xxx. dierum. ff. de i. act. q. 3. l. i. s. i. Alii biennium. ff. loca. et con. cum domini insti. de li. ob. in fi. alii quinquennium facit. quod no. io. de con. iu. ser. licet. et quod no. offi. ut ec. bene. c. uno. in fi. alii septennium ne pre. ni. su. c. fi. de diuersis. spatis temporum potest argui per ea que scripsi. de fideius. c. fi. de cle. coniu. iohannes. in. iiii. q.

m Una ecclesia. se summat duo dicens. et quas opiniones d. terminet. j. dicaz. sed principaliter que no. inno. et offi. ut ec. bnfici. c. uno. in fi.

n Alteri ecclesie. x. q. iii. unio. et si sit alterius diocesis per unionem non preiudicatur diocesano. de re. do. c. ii. et scripsi. de priu. pastoralis.

o Dignitati. de preben. exstirpande. s. qui uero.

p Prebende. ut in pre. s. qui uero. et. c. t. exposuisti. et intellige per pre. decre. etiam prebenda cathedralis ecclesie. non ob. j. pr. q. ii. ut ibi dicam.

q Episcopo. de excels. prela. sicut unire. ubi no. inno. et ab. post. cum. q. licet ad abbates spectent ecclesie pleno iure. tamen illas unire non possunt uel una alteri subicere. cum hoc sit episcopale per preb. decret. alle. etiam de consue. cum dilectis. fa. quod. dicam. j. c. proxi. et j. de sta. mo. ne in agro. s. ad hoc. ubi dicam. an hoc prescribere possint.

r Consentiente. non est iste casus in quo sufficiat consilium. Et hic reprobat quod no. offi. de his que si a prela. nouit. ubi dicit episcopum sine capimlo posse donare ecclesiam loco egeni. ad sustentationem ministrorum. alle. de dona. consultationibus. J. quia facit quod debet. prouidendo egenis. et. in hoc officium suum exercet. xii. q. i. precipimus. et. c. se. x. q. i. regenda. et. c. se. x. q. i. diaconi. ergo non est locus contradictioni. de preben. exstirpanda. l. i. et. ii. q. ii. dicebat tamen q. tutius erat consilium canonicorum requirere. sed prout nides hic requiritur consensus. et secundum hoc intellige preb. decre. sicut unire. in prin. 2 de priu. iuratum. in prin. no. etiam ipse offi. eo. tit. ea noscitur. q. de consuetudine pre. scripta. potest episcopo competere ut sine consensu capimli possit pferre ecclesiam. alteri ecclesie ad edificationem. et tria. e. t. tua. et. c. pastoralis. et de dona. pastoralis intelligit de iure communi et cum episcopo circa hoc indulgentiam uel prescriptionem non habet.

tamen consilium prescribi non potest scdm eum. secus etiam dicitur de uoluntaria concessione que sine causa fieret ecclesie habenti congruam sustentationem. arg. i. q. ii. pastor. uel que fieret laico. sed non puto hoc prescriptibile. q. etiam in casu licito alienet paratus sine consensu capituli. ut scripsi de dona. pastoralis. in fine. et fa. finis huius capituli.

¶ Uniat. d. uni
one satis not. ne
se. na. c. i. xvi. q. i.
z temporis.

¶ Donetur. hic
iunge litteram. j.
nequa. id pote
rit impugnari. z
fac. quod metus
ca. cum dilectus.
z qd ibi no.

¶ Rector. de re
ctor. ecclesie non
de plato cui sub
est ecclesia loquitur cuius consensus requiritur uidet. j. d. sta. mo. c.
i. s. ad hoc.

¶ Vocatus. non extitit quod est. j. z rebus sumitur de dona.
consultationibus. fit enim talis unio uel donatio sine preiudicio
reitoris ut ibi dicebat ergo inno. in decre. ut nostrum. q. dignitas
instituta diminui non poterat irrequisito illo cuius erat sine cau
se cognitione no. tamen osti. de excels. prela. sicut unire. q. episco
pus ecclesias. unire non poterat sine collaudatione uel consensu
ambaz ecclesiaz. all. e. r. c. i. de his que fi. a prela. c. i. z in hoc dice
bat eum. a papa differe ut ibi scripsi. qd hic reprobatur.

¶ Vacabat. approbat qd no. inno. et osti. ut ec. bene. ut nostrum
in fi. ubi reneat ecclesiam uacantem uniri z donari posse. sicut z di
gnitas uacans supprimi posset. de psti cum accessissent. j. ne sed.
ua. c. i. ubi sed. uacat. non dissoluitur unio. eque igitur uideretur qd
tunc fieri non posset. Solutio illad in episcopalibus sedibus. ut
ibi papa principaliter nouit. secunda ratione scilicet notari pos
set de subita mutatione. et q. ordinationem prius factam fecisset
contemplatione persone. tunc uiuentis non defuncte. alias etiaz
unionem episcopatum facit mortuo altero episcopo. ut. xxi. q. i.
z temporis.

¶ Defensor. uidebatur contrarium. quia si res ecclesie uacantis
ex causa dignitati donetur oportet. defensorem dari. ut. eo. ii. du
dum. li. vi. est ergo hoc de casibus in quibus minus prohibetur
ubi maius permittitur potest enim ecclesia uacans dari sine des
fensore ut hic. sed possessio uel tres. ecclesie. non. ut ibi et est si. de
elec. nemo deinceps. li. vi. et quod no. de consue. cum dilectus. in
iii. glo. de transla. c. ul. in glo. pe. dicebat inno. de elec. significasti.
ut ibi scripsi super. glo. ii. q. episcopus et capitulum poterant ali
quid statuere super beneficio uacante et electus illud seruare te
nebat. alle. decre. ut nostrum. quod intelligi ibi osti. ex causa z ad
tempus. sed perpetuum preiudicium non possent inferre digni
tati uel. rectorie. ipsa sic manente. licet illam possent in totum tol
lere. de consti. cum accessissent. uel religioso loco conferre. de dona.
consultationibus. et. c. pastoralis. et ad id quod dicitur qui pot
torum et prem. de of. dele. postorails. in pti. ff. de rei uen. que d. tota
Respondet osti. q. in totum conferri permittitur ut diuinus cultus
augeatur de consti. ex parte. z ut pauperes sustentent. de pben.
exposuisti. Permittitur etiam tolli. quia superflua uel onerosa. ar
g. i. lxxiii. di. cor. episcopi. diminutio uel detractio denegatur ut ec
clesiastica beneficia in sua integritate permaneant. nisi ex causa
signa. remittit ad decre. dudum. e. r. de. pben. maioribus. z. c. uacante.
ex his patet qd sepe id quod minus uidetur e. maius eo respec
tu quo ius plus illi resistit ex causa.

¶ Quod si episcopus. quod hic dicitur probabatur olim. per. c.
questi. xvii. q. iiii. z approbat quod no. ibi io. in. s. prece. z quod

no. de dona. pastoralis. et reprobatur quod no. inno. c. ut nostrum
ut ec. bene ubi tenebat q. auctoritate e. capituli sui episcopus poterat ec
clesiam in suos usus convertere.

¶ Mens. sue. ut dicebat io. in glo. prius alle. episcopus non potest auto
rizare in facto proprio sicut nec iconomus. x. q. ii. hic usus. in si. nec tutor
ff. de aucto. tu. l. i. z. l. pu
pille. z. nec prelati. de i
sti. c. fi. et idem de capitu
lo ut statim sequitur qd
etiaz tenebat guil. in spe.
de his q. fi. a prela. in. fi.
et facit quod dixi post
inno. de cens. prohibe
mus super glo. ii. et no.
quia si non ualeret unio cu
aliter solus. s. episcopus
uel capitulum auctorizat
in facto proprio fortius
non ualere cum aucto
rizaret uterq. ut si com
muniter mens episcopi
et capituli p. eos unitur

traria quantis s. consuetudine non
obstante.

Lemens quintus in concilio
uienensi.

De rerum permutatione.

Et concessio iuris utriusque
presertim circa spiritualia

ecclesia. facit autem hec littera ad id quod no. osti i. suma d. deci. s. z utru
ver. xii. in fi. ubi. teneat q. laicus habet decimam p. antiquum feudum z alia ec
clesia non potest illam donare episcopo. ne. ipse episcopus auctorizaret in facto
proprio. puto tamen q. bñ posset illam donare capitulo episcopali au
toritate episcopi. et est ratio. quia cum in casu illo sufficiat auctoritas
epi sine capitulo. ut in decre. cum apostolica. de his que fi. a. pre. non pot
dici q. capitulum eo casu auctorizet in facto proprio. sed in unione uel
donatione ecclesie secus. cum ibi consensus capituli sit necessarius. de his
que fi. a. pre. tua. de dona. pastoralis. Item facit pro z contra et id quod
ipe osti. no. de psti. cum accessissent. ubi teneat q. dignitas non confirma
ta per papam de ecclesia cathedrali tolli potest per ipsius capitulum ex ius
sta ca. et episcopo auctorizante si bona epi z capituli sint diuisa. si uero essent
communia nonne auctorizaret episcopus in facto suo s. dicit tunc res
currentum ad archiepiscopum uel ad papam de iure patet. nullus. ui
detur q. cu. iste non sit de casibus archiepiscopo reservatis. qui no. d. of.
or. pastoralis. q. eo casu et isto de quo textus loquitur ad papam sit ne
cesse recurri.

¶ Ipsi. suo scilicet.

¶ Capitulo. cu. capella curata donatur caplo quis habeat eius curam
uide quod scripsi post osti. de preben. exposuisti. s. p. glo. iiii. z. eo. ritu. cu
non ignozes. in pncipi. z. no. quia singulari prebende etiam maioris ec
clesie potest uniri ecclesia per episcopum et capitulum. ut. s. p. x. bñ. capi
tulo qd non ut hic. et ratio sumitur. xii. q. ii. qui manumittitur. cu. suis
concor. q. capitulum non auctorizat in facto proprio. cum singulari p
bende capituli unitur ecclesia.

¶ Ecclesiam. declarari debuiss. an sit idem in donatione quas facit ep
capitulo suo de eo q. spectet ad mensam suam. quod no. osti. de his que fi.
a. pre. nouit. et ponit casum de episcopo habundante et capitulo egen
te et dicit q. ualer. inducit quod supra dixi in glo. non est. dicit et q. non
ob. iuramentum de non alienando. cum non sit proprie alienari qd i. do
minio ecclesie retinetur. ff. de le. ii. unum ex familia. et. l. imperator. s. fi. z. l.
se. dicit tamen q. tutius esset q. illud fieret superioris auctoritate. insti. d.
aucto. tu. in fi.

¶ Decernimus. licet ratio huius iuris sit antiqua forte noluit compre
bendere preterita. et est si de postu. c. uno. li. vi. sed hoc fa. lra sequens.
que consuetudine dñat. consuetudo uero. notat ipsa precedens. ergo ut p
terita respicere.

¶ Quauis. s. et cuius huius uel iurii non sit memoria. dñatur ergo hic p
tudo q. quis auctorizet in facto proprio. alibi q. quis sit iudex appello
nis a se in interiecte. de p. sue. c. ii. li. vi. io.

¶ Concessione. se summat ponens ius nouum et equissimum
z determinat decretalem inter cetera. de preben. et supra. eo. tit.
cum uniuersor.

¶ Uentibus. per hanc lram dico decre. hanc locum non habere ubi in
fraudem expectantium fieret permutatio. cum illi non utantur concessioe.

turis. sed ius fructuum eodem titulo capitulo uno. li. vi. de renun. c. ulu. c. li. ion. an.

l. Illudatur. concor. s. cle. de renun. c. uno. et ibi concor.

Beneficia. in eadit etiam hospitalia et loca similia que permutari possunt his casibus quibus in beneficium conceduntur. qui habentur in s. fra d. reli. do. quia contingit. s. ut autem. illa vero que non conceduntur in beneficium non videntur posse cum beneficiis permutari. cum beneficiis ad invicem permutatio fieri debeat.

m. Ex causa bene ergo licet renuntianti in actu renuntiationis hoc ex p. n. ere q. renuntiat per mutatiois ca. sa. et dato q. hoc si exprimat. satis ff. q. constet ex consuetudinibus vel prius actis.

n. Volentibus ergo tractatus permutationis inter partes procedere potest tamen ipsa permutatio expeditur superioris officio et vide qd scripti s. e. questum.

o. Conferantur per illos in quorum manibus fiebat resignatio vel per alios collatores. hoc tamen scias q. episcoporum est permutare vel permutatioib. auctoritatem prestare. et non inferiorum. ut no. osti. in summa huius tituli. s. quis potest. q. et nunquid. et dixi supra eo. questum. cum. n. concilium turosi. prohibeat permutationem. contra id non dispensat nisi cui permissum est. et idem archidiaconus. eo. t. c. uno. li. vi. et facit quod no. s. capitulo proximo in principio. ipsi tamen inferiores. quorum est conferre vel eligere habent consentire. ut no. in predic. decre. unica. Quid de capitulo vacante sede episcopali. poterit ne permutationi auctoritatem prestare. puto q. sic. cum hoc sit iurisdictionis episcopalis in qua tunc succedit. de ma. et obe. his que. z. c. cum olim. e. t. c. uno. li. vi. cum concor. hec vera. nisi beneficia illa vel alterum illorum spectarent ad collationem episcopi solius sine capitulo. quia cum in talium beneficiorum collationem non succedant. ergo nec in consensu quem necesse habet prestare collator. et idem si habet eligere vel presentare. ut scripsi. ne se. na. c. ii. ne una via concedatur quod alia prohibetur. de reg. iur. cu. quid. li. vi. si vero una cum capitulo haberet facere predicta. cum capitulum tunc possit conferre eligere vel presentare. ne se. na. c. uno. li. vi. ergo poterit ut capitulum consentire. et ut episcopus auctorizare. puto autem q. hoc decretum officiat. nedum collationem sed etiam omnem electionem postulati. nem et presentationem que fieret de alio ad illud beneficium sic renuntiatum. hoc enim est de mente. et eadem ratio est. et decre. de preben. cum in illis. li. vi. loquitur in impetrationibus beneficiorum que sunt odiose.

p. Volumus. hoc iure novo. quasi innuat q. olim in hoc casu necessaria erat gratiosa promissio. et sic solvantur. no. e. t. cum uniuersorum. de pre. ben. inter cetera. cur alias in simili casu agitur ad interesse. ff. d. prescrip. uer. l. naturalis. in prin. et in fi.

q. Eligiosis. ordinarius loci rationem exigit a religiosis etiam exemptis de testamentorum executionibus. quas gesserunt. et si circa id deliquerint illos punit. et primo ponit monitionem constitutis. scdo postea. tertio penam. et incipit constructu ibi volentes. et quo ad rationem per executores reddendam determinat quod no. in spe. de instru. edi. s. nunc vero aliqua. uer. sed an simplex. qd quasi ad istam ponit archid. lxxviii. di. eps. tutionem.

r. Deputatis. no. q. non dicit deputandis. per quod videtur uelle. q. constitutio respiciat preterita. quod uerum puto de futuris gestionibus fieri

illudatur si beneficia ex causa permutationis ab aliquibus resignata aliis q. ipsis permutare uolentibus conferantur nullius hoc esse uolumus firmitatis.

Remens quintus in concilio uenensi.

De testamentis et ultimis uoluntatibus.

Eligiosis etiam exemptis deputatis ad executionem cuiuslibet ultime uoluntatis circa ipsius executionis officium: q. utiqz non possunt: nisi a superiore suo

etiam per iam deputatos quibus exemptos. facit quod nor. s. ea. comp. de era. et quali. ut ibi qui. in gle. quod posteris. de ui. et ho. cle. c. ii. post prin. sed in preteritis gestionibus factis iam per exemptos an hanc potestatem non puto q. hoc decre. locum habeat ad hoc facit littera sequens. constat enim q. circa iam gesta p. c. i.

petita super hoc licentia et obtenta suscipere: nolentes precipere materiam delinquendi presentis constitutionis auctoritate statimus q. tales etiam si prelationis fungantur officio locorum ordinariis debitam reddere: ipsi qz ordinarii ab eisdem absqz dolo fraude seu negligentia de suscepta executionis officio teneantur erigere ratione illos quos circa id deliquisse reppererint. i. aliorum exemplum pena debita quocumqz non obstante privilegio puniuri.

Remens quintus in concilio uenensi.

cogetur ad illam reddendam. ad hoc. s. de ap. super eo. i. redder et go pape legato ut suo superiori. ut quo ad illa stent antiquo iuri cuiuslibet. pphedere ult. et codicillos et vide qd scri. c. s. ru. c. Quod utiqz interpositio. que tamen habebatur. c. c. ii. li. vi. et de claustralibus loquitur. ut ibi no.

u. Obienta. reprobatum uidetur quod disputando soluerat dominus meus in hoc casu tacitam licentiam superioris sufficere. quod u. de in mercur. eo. i. sub littera. g. Sed dubitatur nunquid superius qui religioso dedit licentiam suscipiendi hoc executionis officium possit licentiam reuocare re non integra ut fortior sit questio. et ut q. reuocari non possit. cu. sit astricta rationi reddende ut hic. et qui semel suscepit exequi cogitur. eo. i. Joannes. puto q. male facit sine causa reuocando. non tamen credo q. subditus resistere possit cum uelle non habeat. et optime facit. xxiii. q. v. manifestum. tunc ergo perficiet executionem collega si quem h. uel bis de quo testor. puidit. l. eps. qd dic. ut. e. t. c. li. vi. z. ut ibi no. i. gl. pe.

x. Suscipere fratres minores non licentiant hodie ad hoc officium nec illa suscipiunt. qd dic. ut. j. de uer. si. cxiui. s. p. inde. uer. ito. q. executiones. et. s. cupientes. uer. uerum et.

y. Materiam. p. cor. de usuris. c. i. li. vi.

z. Illes. s. religiosi et exempti. z. p. hoc puto q. i. sectantibus exemptis non habeat locum qd hic dicit. et s. subit ead. ro. satis e. m. q. eoz privilegium ista si derogat. z. fuit forte impulsiva. ro. qz religiosi pl. oblique bant i. his. s. fi. de celi. c. i. z. d. prin. c. i. z. de pen. cupientes. p. prin. de sen. ex. c. i. de deci. c. i. z. uide quod ibi no. in. i. glo.

a. Locorum ordinariis si dic. t. diocesanis et sa. ad id quod scripti. e. t. i. i. o. n. n. e. s. super uer. diocesanum.

b. Redderi ro. teneant. qd sequit. p. cor. j. d. re. do. q. origit. s. illi et quid si testor liberauit eu. ab oner. rois reddende. uide qd scripti. et i. o. n. e. s. in pe. q. ubi etiam deliquit de mo. rois reddende. no. et in spe. pre. s. nunc uero. uer. sed nunquid scdm dictum.

c. Exigere. no. q. duo ponit et ut diuersa. p. qd ut q. isti executiones et ordinariis non petentibus ro. reddere debeant. si in officio s. ordinarius si recipit. eis si imputabitur de re. in. ipatari. li. vi.

d. Exemplum. s. c. c. de of. or. c. i. cum suis p. cor.

e. Debira. arbitraria ex quo certa statuta si e. d. of. de. de causis

f. Privilegio. j. c. prox. et uide. quod ibi dicam.

di no. p. test. materia delinquendi. s. di. s. uero exemptus prius depuratus iam ante constos partem gesserat. partem uero gessit post constos si ratio post gestorum non conuenit prius gestis. ut quia singulis annis per cepit ceteros reddere quos conuenit inuenos prius usus d. postea gestis. rationem reddat ad hoc d. elec. si co. t. p. ore. li. vi. s. si ro. post gestorum sine prius gestis inuulsi uideretur. non m.

8 Os qui excommunicati sunt etiam exempti qui casibus non permissis defunctos sepeliunt in cimiteriis tempore interdicti: uel qui scienter sepeliunt excommunicatos publice nominatis interdictos uel manifestos usurarios. et primum punitur secundo tollit obstantia: ibi nullo. et per hoc quod dicit eos includit cuiuslibet
q3 professionis uir
ros clericos et laicos. includit etiam mulieres: de hoc de elect. generali lib. vi.

b Clauium. de ex
cel. prel. c. si. de pe.
c. si. et no. pro plu
ralitate clauium
et de hoc remissi
onez dedi. d. sum
ma tri. c. i. ad fin.

i Cimiteriis. si igitur in campis et locis priuatis eos sepeliunt: non est locus huius pene. quod intelligo etiam si locus ille esset uicinus uel contiguus ecclesie uel cimiterio: quia ex quo ad usum cimiterii non est per episcopum benedictus: de pse. di. i. ne. q. no. non erit locus huius pene. quare autem in cimiteriis corpora sepeliunt. uide no. xiii. q. ii. cum gratia.

l Tempore. quo tempore interdicta est ecclesiastica sepultura: id est per. et re. q. in te. de priuile. ut priuilegia.

m A iure. hoc dicit propter clericos qui seruauerunt interdictum quibus conceditur eo tempore sepultura cum silentio et absque campanarum pulsatione: ut in pre. decre. q. i. re. et propter priuilegiatos circa confratres de quibus in pre. decre. ut priuilegia. In quatuor uero festiuitatibus in quibus eo tempore celebrari potest altera uoce et. de quibus in decre. ult. s. penul. de sen. ex. li. vi. non puto posse mortuos sepeliri: licet multotiens fuerit contrarium obseruatum. et hoc bene probat decre. cum et plantare. s. q. si de priuile. et ille. s. qui diebus illis permittit participationem diuinorum. de audien. dis officiis loquitur non de sacramentis: quod patet ex diuisione capituli. Item cessat causa ibidem expressa de spe reconciliationis

n Excommunicatos. ab homine uel a iure. et intelligas de excommunicatione maiori de sen. ex. si quem. licet enim excommunicati minori sic decedentes sepeliendi non sint: ut no. Inno. e. ri. sacris. huius tamen pene tunc locus non esset: de hereticis qui excommunicati sunt specialiter fuerat positum: de here. c. ii. i. ri. li. vi.

o Publice. de hoc de re indi. ad probandum de excep. exceptio nem. in glo. penult. que glo. non placet simpliciter quo ad casum istum. s. n. fatear illum publice excommunicatum per quem publice lata est sententia s. denuntiatus non sit: cum pre. decre. ad probandum non dicat publice nuntiatum sed publice excommunicatum: non tamen fateor quod hoc ipso quod excommunicatus est per iudicem loco quo indicare consuevit priuilegiis officialibus suis et partibus: uel altera contumaciter absente dicatur publice excommunicatus: sed ex qualitate fori multitudinis. s. uel paucitate officialium et astantium dicatur publica uel non publica: ita quod in hoc ueritas rei ponderetur: ut quo ad hunc casum uideamus an presumantur sepelientes scire: uel saltem sit casus quo sit eis imputandum si ignorauerint quod publice sciebatur. xii. q. ii. qui et humanis. alias posset esse occultus: s. per iudicem banco coram duobus uel tribus fuerit promulgata: facit i. ante. de letig. s. omne. coll. viii. ad hoc mouet mens et ratio iuris proinde randa uerbis. et quod alle. ibi in glo. non probat ut ibi dixi et ultra iura que contra allant de do. et priuile. c. si. de eo qui mittitur in pos. c. si. de eo qui cognoscitur. san. c. si. de ele. non res. ex tue. ff. de insti. sed et si. s. i. et ii. bene facit cle. s. de elec. causaz. s. uerum. et facit. s. de indi. di. spendiosam. de fo. compe. quauis facit quod no. copos. de consue. cum dilectus quod scripsi de elec. illa in gl. magna circa si. et per hoc quod dicit publice dico quod si esset occultus dato quod sepeliens sciret non est locus huius pene. An uero sit locus excommunicationis minori no. de priuile. ad hoc in priuile. gl. addit autem hic pena ad penam quam statuit decre. episcoporum de priuile. lib. vi. que per hanc sublata non est

o Nominatim. de priuile. cum et plantare. s. excommunicatos. et uide

quod ibi non ad idem etiam priuilegia de preben. in lateran. de cle. ex. p. posuit et est. si. s. e. co. de uit. et ho. cler. c. i. et per hanc litteram et predictas similes uidetur quod possit in cimiterio sepeliri interdictus non nominatim dummodo locus interdictus non sit:

p Interdictos. uidetur sufficere quod interdictus sit tale quod prius sepultura: ut in casu de sententia. ex. is cui. ii. ri. li. vi. fa. qd scripsi post inno. et hos. hoc. e. ri. sacris.

municatos publice aut nominatim interdictos uel usurarios manifestos scienter sepelire presunt: decernimus ipso facto excommunicationis sententie subiacere: a qua nullatenus absoluantur nisi prius ad arbitrium diocesani episcopi eis quibus per premissa

q Manifestos. qui sunt manifesti no. de usur. c. i. et ii. in prin. lib. vi. et intelligas cautum sit de restituedo ut ibi. et puto sufficere quo ad sepulturam non dico quo ad ualidam ipsius testamentum quod caueatur post mortem. qd uerum intelligo in illo qui

iussit satisfieri de usuris. alias enim non sufficeret cautio heredum cum decesserit in peccato. de usur. quia in omnibus. et hoc probat littera illius decre. q. q. de usur. li. vi. in prin. et si. i. ri. accumulatur autem hec pena ad penam predicti lateran. concilii que adhuc hodie locum habet: cum expressa sublata non sit.

r Scienter. requirit ergo scientiam hec excommunicatio: pro. de sen. ex. significauit. et c. cum desideres. et de here. c. ii. in prin. li. vi.

f Sepelire. hic occurrunt dubia que principis declaratione plusquam glossantis opinionem exposcunt. san. portantes ad sepulturam qui tamen non sepeliunt sunt excommunicati. Item queritur de comitantibus funus. Item de fodientibus fabricantibus uel aperientibus sepulchrum. Item de prelatiis clericis uel ministris ecclesiarum in quibus cimiteriis sepeliuntur qui id non prohibetur uel patiuntur. Item de his clericis uel laicis qui portant cereos crucez et similia. Et circa hoc aduertendum quod quicquid iura prohibent in cimiterio sepeliri ut hic. et de priuile. ad hoc de sen. ex. is cui. li. vi. Quandoque in cimiterio tumulari. e. ri. sacris. Quandoque sepulture tradi. de usur. quia in omnibus de here. c. ii. i. ri. lib. vi. Quandoque ad sepulturam admitti. s. d. usur. quia. lib. vi. e. li. de priuile. episcoporum. Quandoque sepulture clericos interesse. de rap. super eo. Quandoque corpora cum psalmis ad sepulturam duci. xxi. q. v. placuit. Quandoque iubent sepultura carere: de tornea. c. i. de pe. et re. omnis. Quicquid precipiunt extra cimiterium subterrari: de sta. mo. cum ad monasterium. Quicquid permittunt cum silentio tumulari: de pe. et re. q. in te. cum ergo hic puniat sepelientem non admittentem interessentem uel cooperantem: sepelire autem est mortuum humo uel tumulo pcedere: uidetur solos humo uel tumulo corpus imponentes ligatos esse: facit per hoc equitas: ne ex unius funere multitudo ligetur. Item posita quod portantes et concomitantes uel fabricantes si non sequerentur talis sepelire excommunicati non essent. In priuile. est hec constitutio ludibria si bonus solus ribaldus uel seruans per quem poterit id expediri ligari dicatur reliquis usitatis pompis et solemniter expeditis.

t Subiacere alios casus quibus quis ipso facto excommunicatur per has cle. uide no. s. de sen. ex. c. i. hanc autem penam locum habere non puto in aliis casibus quibus denegatur sepultura: quos habes no. e. ri. ex parte d. sta. mo. c. ii. et c. cum ad monasterium. Quid de illo qui sepeluit manifestum usurarium excommunicatum publice nominatis interdictum et tempore interdicti: nunquid una uel quadruplici excommunicatione ligabitur ex hoc facto: uide d. hoc plene quod scripsi in questione gualterii. siue in una sola siue pluribus sententiis ex his diuersis causis quare quilibet per se sufficit excommunicatus dicatur: planum est quod de omnibus debet satisfacere et ab omnibus absolui. de quo satis no. de offi. or. ex parte de sen. ex. cum pro causa.

u Nisi prius. de sen. ex. c. s. de sequestra. pos. c. uno. et uide quod ibi no. Jo. an. x Eis quibus. sed qui sunt hi. forte intellexit de his quorum fauore fuerant late sententie excommunicationis uel interdicti in loca uel personas quo ad usurarios illos quibus fieri debebat restitutio: siqua etiam uolentia in his fuisse illata clericis uel ministris illis etiam fiat satisfactio. Item si illoz corpora uel ossa discerni possunt exhumanda sunt. e. ri. sacris. et hoc in ultimis tribus casibus. s. quid de primo: dic quod si ille fuit penitus s. non debuerit sepeliri: non exhumabitur saltem post relaxatum interdictum: ut no. d. sen. ex. si ciuitas in glo. pe. li. vi. et no. Inno. et hosti. in decre. ult. de excel. pia.

ad si. z facit quod no. de sen. excom. a nobis. ii. in glo. pe. no. etiā Innoc.
z hosti. in pre. decre. ultri. q. penitens qui sepultus non fuit in cimiterio
ppter interdictū: relaxato interdicto debz in cimiterio sepeliri: Inn. all.
de sen. ex. cum illoz. z hosti. in pre. decre. a nobis: z dicunt q. ex quo pe
nitens ē mortuus: mortuaria ab eo licite recipi possunt: cū p. ipso sit oīa

dū: allegat. xi. q. iii. quecū
q. z. secus si non fuisset pe
nitens. lxxxviii. di. c. fin.
z uide qd post eos dixi
de sen. ex. cum uolunta
te. si intelligas de mortu
ariis. i. que ipe penitens
de loco interdicto reliq.
in morte uerū puto. Idē
si intelligas de mortua
riis que postea darentur
cum funere sepulto in ci
misterio post relaxatū in
terdictum. de funeralib.
uero que darentur cū fu
nere sepulto de facto tē
pore interdicti nō puto
clericos licite recipere pos
se: quia uiderentur parti
cipare delicto.

7 Eis. sic sepelientibus.
3 Privilegio. ut si privi
legiati essent ptra decre.
i. de privileg. li. vi.

a Quacunq. forma. ar.
q. generalia z derogato
ria uerba sufficiant: sa. d.
bere. sicut. j. c. pri. uerfi.
nos. eteniz z p. di. d. reg.
iur. q. semel. lib. vi.

b Adū. que sūt pī =
cipales partes. in prima
phemiū clementis ino
uans in concilio pstitu
tionē bonifacii z cassas
renocatoziam benedicti
in secunda constitutio:
ibi bonifacius: que subdi
niditur in titulum z psti
tutionem: ibi super cathe
dra: que cōstitutio pmit

tit exordiu: i. quo dicit se nigilem circa scandala cleri tollenda. secūda ibi
ab olim. narrans discordiam predicatorum z minorum cum clero sup
predicationibus z confessionibus z sepulturis. primo prouidet circa p
dicationes. secundo ibi statuimus circa confessiones. tertio ibi busimo
di circa sepulturas. quarto ibi nos etenim. renocat privilegia consuetu
dines statuta z pacta contraria. quinto ibi ce. erum hortatur z precipit
predictos ordines z pfectores ipsoz p. clez benigne tractari: z pfacien
tibus pminatur. Et pars que titulu respicit hoc intendit: predatores z
minores in locis suis libere sepeliunt illos qui hoc elegerint. De fune
ralibus tamē z quibuscūq. obuiationibus z relictis etiam de quib. a. s.
nō debet canonica quartā z non ultra soluent ecclesie parochiali.

c Aliam. que incipiebat inter cunctas.

d Nedum. non attulit fructum quod est. j.

e Ab auctore. benedicto.

f Somentum. i. nutrimentum.

g Ministruit. si. de tra. z qua. ad aures.

h Omnino. si. de immu. ec. quoniam.

i Instante. multotiens dixi q. concilia fieri privilegiatis uel exēptis nō
expedit. qd collige ex hoc ueni. cō. hic. z. s. c. pri. z. s. ti. pri. c. uno. z. s.
d sup. ne. p. q. regulares. de statu regn. antedētes. de reli. do. q. prigit d iu
repa. ut pstitutio. de priui. religiosi. z. archiepo de pe. z re. abusionibus
de sen. ex. c. i.

fuerit iniuria irrogata satisfactio
nem exhibuerint competentes: nul
lo eis circa premissa exemptionis
uel quouis alio privilegio sub qua
cūq. forma uerborum concessio a
liqualiter suffragante. Dem

Adū a bonifacio papa octa
uo predecessore nostro infra
scripta edita decretali: benedictus
papa. xi. predecessor noster alias
illius renocatoziam pmulgauit: que
quia ut probauit effectus nedum
pacis ab auctore ipsi sperate fru
ctum non attulit: quinimo discor
die p qua sedada pcesserat: fomen
tum nō modicū ministravit nos
eam oīno cassantes alias a pfacto
boni. editam sacro instante z ap
probate concilio inuouamus: subū
cientes tenorem illius qui digno
scitur esse talis. Bonifacius epus
seruus seruorum dei ad perpetuas
rei memorias. Super cathedrā
preeminentie pastoralis diuina di
sponente clementia constituti: rsi
multis z arduis que in amplū ro
mane curie alueum undiq. conflu
unt: quasi torrens pregrauemur
negociis: curis excitemur innume
ris cogitationibus plurimis distra
hamur: circa id tamen feruentibus
uotis intendimus: uacamus instā

k Tenorem. si. de confir. uir. uel inuiri. c. penult.

l Memoriam uide qd no. d. re iud. ad aplice. i. i. glo. li. vi.

m Cathedrā. sedz hug. grecū ē z ponit p excelsa sede iudicis pfi
dētis. z pōit a cathos qd ē sedes z edra qd ē spōda quasi spon
data sedes. ponit et p sede doctoris. uir in grecismo. Rex solū do

ctor cathedrā ius
dexq. tribunal:
possidet ac sedez
psul pzetozq. cu
rule: quasi curile
q. ferebatur i cur
ru: de hac cathe
dra iudicantis z
docētis. xl. di. m.
ti. Jo.

n Esti. p quāuis.

o Alueum. alue
us dī uēter flumi
orū. dī. ē. uas fa
ctū ad mōdū al
nei fluii in quo
lauantur pedes
carnes z olera. z
dī ab aluo quod
est quoddam uē
tris receptaculū
recipiens cibum

p Confluunt. ii.
q. vi. c. ii. cum. yll.
c. sequentibus.

tius: ac operose studium sollicitu
dinis impartimur: ut ad diuini no
minis gloriam exaltationē carbo
lice fidei z profectum fidelium aia
rum precis radicitus dissidiorū
nepribus z litigiorū anfractibus
omnino subductis inter ecclesiarū
antistites ad curas z regimen gre
gis dominici deputatos: ceterasq.
personas quas ordo clericalis in
cludit pacis tranquillitas uigear
feruor caritatis exstuet: inalefcat
concordie unitas: animorum idēti
tatis perseueret. Scimus enī z cui
dentia facti collegimur: q. non ni
si pacis i tempore bene colitur pa
cis auctor: nec ignoramus q. dissen
siones z scandala prauis actibus
aditum preparāt rancores z odia
suscitant: z illicitis moribus ausu
prebēt. ab oliz siquidē iter platos
z rectores seu sacerdotes ac cleri
cos parochialiū ecclesiaz p diuer
sas mūdi puincias constitutos ex
una pte: z predicatorū z minorū or
dinū fratres ex altera pacis emu
lo satorē zizanie. pcurate granis
z piculosa discordia extitit suscita
ta sup pdicatorib. fidelīū populis
faciēdis: eoz pfectioib. audiēdis:
penitentiis iniungendis eisdem: z
tumulādīs defunctorū corporibus

q Tonēs. dī flu
uius ut aqua ue
niens cum iperu
in ibre que i esta
te tonescit. i. arre
scit.

r Instanti. no.

q habens ad multa intēdere ad id quod ē grauius d. manu ap
ponere: sicut iuris psumptioe qui uult se liberare soluendo se li
berat ab eo qd est grauius. ff. z. l. de solu. l. i. secūdu Joban. nio.

f Radicitus. frustra ramos conatur incidere qui radices nō euēl
lit: de pe. di. ii. quia radix.

t Nepribus. neptes dicuntur spine que uī prebendunt z lacerāt
carnes z uestes.

u Anfractibus. sic dicti q. undiq. frangunt. z dicuntur nie aspe
plene diuiculis circūfractioibus z ruinis: z habetur idē. uer.
de elec. quorūdam. lib. vi.

x Antistites. hi solent dici episcopi: quasi ante alios stantes.

y Includit. xii. q. i. duo sunt de tra. z qua. cum contingat.

z Exstuet. quasi ferueat buliat uel calefcat.

a Inualefcat. quasi ualde ualeat crescat z abundet.

b Ex euidētia. de elec. q. sit. in prin. li. vi.

c Actibus ecclesiastici. xxviii. abstine te a lite z minues peccata.

d Prebent. concor. l. de iudi. pperandum in prin.

e Emulo. p. cor. pbe. compit. grego. de hoc. uer. no. xliii. di. sancis
mus. z facit. xvi. q. ii. c. i. post pinci.

f Satorē. i. seminatōre.

g Zizanie. leges uel herba puerfa. s. lolium. lvi. di. nasci. xxliii.

- a. i. quoniam. et quandoque ponitur pro sorte omnium segetum :
huic littere conco. de elec. licet.
- b. Patris. qui habet querere consilium pro liberis. ff. de adul. nec
in ea. in fi. Johannes mo.
- i. Exacte. quia i. exquirit. E. mandati in remandata. Jo. mo.
- k. Pericul. dicitur
a perio peris.
- l. Omnia. quasi
onerata: de elect.
ubi periculus in
prin. lib. vi.
- m. Exosa. i. perse-
cte odiosa.
- n. Sablubre. qua-
si salutaris ubere.
- o. Solertie. uide
quod dixi. ff. de
compil. de offici.
dele. c. uno.
- p. Adhuc. i. honorem :
si. de usupal. c. ad
honorem.
- q. Locis. comm.
quicquid est infra
septa uel ambi-
tum etiam in pra-
tis uel ortis uel
aliis spatiis ut
deur includere.
- r. Communibus.
in priuatis ergo
secus.
- s. Predicare etiam
tempore interdi-
cti: de sen. excom-
mu. r. i. so.
- t. Verbum dei.
de off. or. inter ce-
tera in prin.
- u. Prelati. iure co-
muni uel consue-
tuario secun-
dum Jo. mo. qui
dixit rectorem ec-
clesie non conti-
neri nomine pre-
lati: cuius supra sit
expressus post pre-
latum in q. ab olis
de uicario tamen
dicit idem quod
de prelato: q. qd
per se non possunt
ordinari per ali-
os faciunt: de of.
or. inter cetera. et
c. si. si episcopus
li. vi.
- x. In qua. hora.
- y. Generalibus.
i. locis habentibus
studium ex priui-
legio uel consuetudine cuius intell. non sit memoria: de cleri. non
res. tue. ff. de priuileg. c. ii. li. vi. et in pbenio digestorum. s. hec au-
tem tria:
- z. Nisi a primo dicto huius uer. excipit: non a duobus sequentibus
quod satis uerba demonstrant.
- aa. Superior. non respectu episcopi de quo premisit: sed cleri cui su-

qui apud fratrum ipsorum ecclesi-
as sine loca noscuntur eligere sepul-
turam. Nos autem pii patris
more laudabili moleste ferentes i
comoda filiorum reducentes ad ex-
acte considerationis examen ac in
fratris claustra solliciti et uol-
uentes q. sit plena periculis: q. onu-
sta dispendiis: q. in diuine mase-
statis conspectu reddatur exosa
discordia supradicta: Et propterea
intendentes paterne sollicitudinis
studio illas proorsus enellere: ac o-
mode submonere: nullis unquam futu-
ris temporibus fauente domino su-
scitandam: gradi quoque desiderio
cupientes: ut huiusmodi negocium
quod potissime insidet cordi nro
finez salubrem et celerem per apo-
stolice solertie studium consequatur:
diligenti cum fratribus nostris
deliberatione prehabita super eo
ad honorem dei exaltationem ca-
tholice fidei quietum statum par-
tium predictarum ac salutis animarum
fidelium incrementum de ipsorum
fratrum consilio auctoritate ap. sta-
tuimus et ordinamus: ut dictorum
ordinum fratres in ecclesiis et lo-
cis eorum ac in plateis communi-
bus libere ualeant clero et populo
lo predicare ac proponere uerbum
dei: hora illa dumtaxat accepta in
qua locorum prelati predicare no-
luerint uel coram se facere solenni-
ter predicari: in qua predicare ces-
sant: preterquam si aliud de prelato-
rum ipsorum uoluntate processerit
ac licentia speciali. In studiis au-
tem generalibus ubi sermones ad
clerum ex more fieri solent: diebus
illis quibus predicari solentur co-
suevit: ad funera etiam mortuorum
et in festis specialibus sine peculia-
ribus eorumdem fratrum possunt

- perest de consuetudine uel priuilegio secundum Jo. mo.
- b. Generaliter. secus ergo ubi specialiter uocaret prelatos doctores uel
huius similes.
- c. Ecclesiis ipsarum capellis uel cimiteriis de sen. exc. si ciuitas. li. vi. scd
Jo. mo. secundum quem no. q. in uer. p. ecc. permittitur his predicare cum cer-
ta modificatione. hic p-
hibetur nisi certis cali-
bus. quare cum de iure
communi illis predica-
re non comperat: sed so-
lum prelati et curati.
i. s. huiusmodi. reputat
illis omnem locum iter-
dictum qui non reperit
hic permissus.
- d. Sacerdotibus. puro
sufficere si isti sunt uici-
ni perpetui: cum ad eos
spectet cura: de off. ui. et
si. de preben. super e. li.
vi. et idem puro in tempo-
ralibus datis in casu li-
cito auctoritate episcopi
ut de elec. cum ex eo. li.
vi.
- e. Statuimus. secundum ar-
ticulis confessionum cir-
ca quas prouidet. prius
de licentia petenda. secun-
do de confessionibus eli-
gendis et presentandis:
ibi ac deinde. tertio limi-
tat locum et numerum:
ibi extra ciuitates. quar-
to prouidet quando li-
centia datur et electi acce-
ptantur: et quando non
acceptantur: ubi et idem
quinto quando denega-
tur licentia dat gratiam
cum certo moderamine
ibi si uero.
- f. Non habentur. dato er-
go q. fratres non habe-
rent locum mutine: pos-
sent tamen prelati d. qui
bus sequitur ab episco-
po mutui. petere quod
sequitur et pro ipsa dio-
electionem facere.
- g. Custodes. priores er-
go conuenticuales quo ad
predicatores et guardia-
ni quo ad minores hoc
non possunt.
- h. Prelatorum. s. episco-
porum et superiorum d.
quibus premisit: et pater
hoc. i. ibi in eorum ciui-
tatibus et c.
- i. Audire. no. huc ordinem ut prius audiat confessio. scd ipso prius. tertio si
at absolutio. non ergo pcedat absolutio ipso prius: ut sic absolutio
nem pcedat cordis prius: oris confessio opis satisfactio saltem effectum.
- k. Deinde. ergo non prius. non tamen est necesse q. talem licentiam ha-
beant: sed satis est q. petant quo ad hoc ut eligere possint.
- l. Ministri. s. generales uel prouinciales. et no. quia de uicariis priorum
et c. ii.

provincialium et quibus non reperit de quibus premiserat. I. er
go illi petitionem possunt facere de qua premisit: non tamen electionem
de qua hic loquitur.

m Sufficientes. x. qualitates exprimit Jo. mo.

n Probatus. beatus bernardus. ad euge. probatos oportet eligi non p
bandos: et facit de pbe.
in lateran. in fi.

o Officium. quod est ars
artium: de tra. et qua. ca.
cum sit. Jo. mo.

p Presentari. personalis
ergo presentatio fieri de
bet. nam dicitur presens
qui prebetur seibus cor
poris: facit. ff. de uer. ob.
l. in prin.

q Impendant. cum de
terminatione que habet
i. uer. per huiusmodi. et
licet ista sint de cura aia
rui et articulus precedens
et subsequens per quod
videretur istos esse cura
tos saltem in tanto: uel
ex delegata potestate ut
hic: uel ordinaria ut infra
uer. si uero. dicit finaliter
Jo. mo. q. isti non sunt cu
rati. quod etiam scilicet euz
esset quo ad fratres mi
nores contra constituti
onem exiit de uer. sig. li.
vi. sit ro. q. nec ipsi astra
cti sunt ad executionem
uel exercitum istorum actu
nec fideles sunt astricti
ut in his ad eos recur
rat: et sic lex privilegio
huius perpetue positum
tunc hoc possint: si per hoc
sunt censendi curati.

r Deputari. si. de accu. sicut olim.

s Audire. si non electus se ingerit uel electus extra dioc. in qua deputa
tus est: bona fide illi confessus et ab illo absolutus tutus esset. quo ad
deu: et uide quod no. de elec. dudum. ii. in glo. q. cu. et qd ibi scriptum.

t Paucitas. si. de uero q. sup. his. uer. quauis. xxi. di. in nouo in fi.

u Exigit. no. numez presidentiu deputari scdm quantitates subiectoz: si.
de ui. et ho. de. quonia. cu suis concoz. si aut contendit epus cu fratribus
dicens minore numez sufficere: recipiat epus numez de quo sibi uidet
o de reliquis recurratur ad arbitrium boni iuri. i. iudicis. ff. de uer. ob. cor. /
nuus. S. cu ita. scdm Jo. mo. qui dixit q. caute forte faceret epus si i prin
cipio cum concedit licentiam taxaret numerum. liceret enim a principio
quandoq. quod non liceret ex post facto. ff. de pac. in traditionibus. l.
de do. que sub mo. l. i. et l. perfecta. facit de cond. ap. uerum.

x Coecesserunt. qua sine causa renouare non possunt: de reg. iuris decet li. vi.

y Actione. si. de cen. cu apostolus. ante mediu de immu. eccle. aduersus.

z Quicq. uidetur q. omnes refutari non possunt. dic contra scdm Jo. mo.
cum hoc uerbum iuris equipollet uniuersali et extendatur in edictis p
torum. ff. de bo. rap. p. i. et o. s. homines. ff. de consti. pe. l. i. s. i. de neg. ges.
l. i. s. i. et i. alias secundum eum fieri posset fraus constitutioni que mul
ta requirit in talibus fratribus. s. uer. ac deinde.

a Nollat. factu et ppiu motu non cause cognitione denotat scdm Jo. mo.

b Surrogari. si non recipitur: si ex iusta causa: quia non est qualis supra
describitur sibi impudent qui malum elegerunt: si sine causa succedit pa
pe licentia: ut statim sequitur secundum Johannem mo.

c Recusant. si non recusat expresse: sed non dat uel negligit: uideretur q.
locu haberet hoc privilegium post trinam mentionem uel requisitionem: p decre.
i. de sup. negli. pla. et facit de ap. ab eo li. vi. et s. e. cop. de ap. quauis.

personas sufficientes idoneas us
ta probatas discretas modestas
atq. peritas ad tam salubre mini
sterium et officium exequendum:
quas sic ab ipsis electas represen
tent uel faciant presentari prelati
ut de eorum licentia gratia et bene
placito in cluitatibus et diocesis
coru de huiusmodi persone sic ele
cte confessione confiteri sibi no
lentium audiant: imponant penite
tias salutares: et beneficium abso
lutionis impendant prout superi
us est expressum: extra ciuitates et
dio. in quibus fuerit deputate: per
quas eas uolumus et non per pro
uincias deputari: confessiones nll
latenus audire. Numerus au
tem personarum assumendaru ad
huiusmodi officium exercendum
esse debet prout uniuersitas cleri et
populi ac multitudo uel paucitas
exigit eorudem. Et si uidem prela
ti petitam licentiam confessionum
huiusmodi audiendarum concesserint:
illam prefati magistri mini
stri et alii cum gratiarum recipiant

d Volentium. forte non intellexit de religiosis qui secundum suo
rum ordinum statuta suis prelati confiteri debent: ut etiam di
cebat constitutio benedicti.

e Libere. denotat q. non est necesse licentiam sacerdotis parochi
alis haberi. et est si. de preben. licet episcopus. li. vi. cuius contrari
um uidet hic uel
le Jo. mo.

actione: dicteq. persone sic electe
commissum sibi officium exequan
tur. q. si forte iam dicti prelati que
q. ex dictis fratribus presentatis
eisdem ad huiusmodi officium nol
lent habere. uel non ducerent ad
mittendum: eo amoto uel subtra
cto loco ipsius similiter eisdem pre
sentandis prelati possit et debeat
alius surrogari. Si uero uidem
prelati prefatis fratribus ad pfe
siones ut premittitur audiendas ele
ctis huiusmodi exhibere licentias
recusant: nos ex nunc ipsis ut co
fessiones sibi confiteri uolentium
libere liciteq. audire ualeant et eis
de penitentias imponere saluta
res: atq. eisdem beneficium abso
lutionis impartiri gratiose conce
dimus de plenitudine apostolice
potestatis. Per huiusmodi au
tem concessionem nequaquam in
tendimus personis seu fratribus
ipsis ad id taliter deputatis pote
statem in hoc impendere amplio
rem: q. in eo curatis seu parochia
libus sacerdotibus et a iure coelesia

f Impartiri. ab
soluti ergo non
habebunt neces
se ulterius confi
teri proprio sacer
doti: nec ob. de
cre. omnis i prin.
de pe. et re. que in
telligitur de illo
qui alteri legit
me pfectus non
est: ut dicebat be
nedictus in consi

tutione inter cunctas: et uide quod scripsi post hosti. in c. omnis
super uerbo proprio. huius tamen contrarium tenebat prolix
hic Jo. mo. nisi cum iusta causa subesset non constituendi proprio
sacerdoti. Johannes an.

g Concedimus. concoz. supra. e. compil. de foro compe. quauis.
S. uolumus.

b Concessa. hoc intendit: q. in casibus episcopis reservatis non
possunt absolueri: et qui sint illi no. de pe. et re. si episcopus. li. vi.
et hic per Johan. mo. et plene per hosti. in summa ipsius tituli. S.
cui consuetudinem. in fine secunde colone. dicit autem hic Jo. mo.
q. episcopus casus de quibus ante hac constitutionem poterat
curati absolueri sibi reservare possit hac constitutione non obsta.
quia licet fratres sint exempti parochiani non. all. de priuile. ex
orz. e. ti. per exemptionem li. vi. Nec dicitur a iure coeclum quod
iure reuocatum est: ar. ff. de diuoz. l. diuortium. Item si potest ar
re potestatem ordinariam curatorum: fortius hanc extraordina
riam: ne idem subditus censeatur diuerso iure quo ad curatos
et quo ad fratres: de priuile. quia circa. sit ergo sensus q. non ab
soluat frater quem non absoluit curatus. ista igitur accidenta
lia et de bene esse non mutant substantialem et ordinariam po
testatem episcoporum: de hereti. per hoc. libro vi. non ob. si dicas
q. hoc erit auferre uel decurrare priuilegium: quod fieri non po
terit etiam indirecte: de priuile. quanto. quia licitum est cuilibet
facere quod libet iure proprio: dummodo non faciat animo in
iuriandi: nec alicui facit iniuriam et. de elec. cum ecclesia uultera
na cum suis concoz.

I Prelati episcopi et superiores unde uidemus quod hodie aliquibus ex illis concedunt casus reueruatos.

K Huiusmodi quoque circa partes istam plures questiones occurrunt quod circa precedentes ratio patet: quia hic de lana et lacte uel redditu agitur: sed non ibi uidi autem et habeo formam cuiusdam littere que dicitur ab ipso Bonifacio episcopo monacho emanasse ad querelam cleri monacho que quasdam ex illis determinat declarando et iudicem dando in modum consensuatoris. quas subiungam et rationes quas inducit per litteras probabo:

I Sepulturam. quam alias de inter communem non haberet ex quo populum non haberet: et hoc scripsi per Innocentium et hostiensem. titulum. c. i. in prin.

M Predicare. unde de quo scripsi per Innocentium et hostiensem de heretico. c. i. quia uero.

N Debeat. titulum. c. i. xii. q. ii. quod cumque suffragio.

O Obuentionibus omnibus. declarat predicta commissio quod si non relinquatur fratribus sed frater datus executor ad certam summam distribuenda arbitrio suo uel sibi legatur aliquid distribuendum quam summam uel quod legatum ipse executor uel legatus postea distribuatur in eosdem quod debet quarta: cum eo casu recipiat ab executori uel legatario ut a ministro. ff. de le. ii. si quis ticio. et si cui plusquam per. l. fal. l. diuus. Nec ob. littera. i. ad quoscumque certos et c.

que cum causa dubitationis tollende adiecta fuerit: obuentionum generalitate non minuit. ff. ma. qui mutua. et ff. de reg. iur. que dubitationis. Idem ibi declaratur quod nil relinquatur fratribus: sed decedens mandatur executori ut ipsis fratribus det aliquid uel permittat: quia cum illud palam capere possint: relictis iure cessatur et debetur quarta sicut et fideicommissum tactum non capaci dimissum subiacerit falcidie: probatur hec ff. de iure fisci. l. iii. §. si quis. et §. quoniam ff. de his qui ut in dig. l. in fraudem. l. ad. l. fal. l. iii.

P Funeralibus. declarauerat benedictus ille esse funeralia que cum funere deferuntur in predicta constitutio inter cunctas: et ibi statuerat de candelis que dantur ad manus quam non debent: sed ex quo reuocata est illa constitutio: puto et de illis candelis debent. et licet hoc sit rigorosum: hoc tamen uult ista littera et uerbum omnibus quod prececedit et quibuscumque quod si quis per hec uerba et puto eos teneat de his que legantur per missis dicendis.

Q De iure. ut patet de testa. c. si de uer. sig. ex parte. iii. Et per hoc patet quod ista constitutio est iuris ueteris correctoria et sic restringenda et ad alios quod ad predicatorum et minores non extendenda: ut no. de reg. iur. que a iure li. vi. et eodem libro de regula. constitutionem.

R Datis. declarat predicta commissio. quod si testator legatum soli

uir in uira nihilominus debetur quarta: quia uidetur solueretur legatum unde legatarius illud iterum post mortem non petit. et si falcidie locus sit: illam propterea non euadit. primum probatur. l. de lega. l. filia. ff. de le. ii. lucius. i. et l. lucius. ii. §. impuberem. ad identem. ad. l. fal. cum quo. §. si secundum probatur. l. ad. l. fal. in donationibus. et l. p. l. fa. ber. si cogitationem.

S Decefferit. hac ratione declarat predicta commissio: quod licet tales perstant cum illorum habitu sepeliri quarta debetur nam et si ad ipsorum religionem transirent in egritudine de qua decederent: deberetur quarta et de his.

T Indirecte. per hoc dicitur commissio predicta patere quod quarta debetur de his que testatores relinquunt uel dant in infirmitate de qua decedunt uel dari mandant post mortem de hoc in testamento mentione non facta singularibus rationibus ad eorum commoditates: puta emptiones librorum uel uestium: addens rationem quod id eis uel conuentui queritur: sicut per monachum monasterio: per seruum domino: et per filium. xii. q. i. non dicatis. xvi. q. i. c. i. si insti. per quas per. in prin. l. e. ii. l. i. si. et l. ul. et in legato serui inspicitur persona domini et an sibi legari potuerit et ex tali legato potest dominus fideicommissum grauari: hec probant. ff. de le. i. cum filio de le. ii. si alienus seruus de her. re. isti. l. ii. minus. l. de her. insti. l. neque. non ob. predictis de testa. requisisti ad si. quod loquitur in filo qui potest habere proprium. Jo. an.

U Quartam. quero an predicatorum et minores teneant ad hanc quartam de his que relinquunt eisdem per eos qui apud illos non sepeliuntur: predicta commissio recitat quod non leuis opinionis doctores dixerunt quartam deberi ecclesie parochiali de omnibus relictis a suis parochianis etiam si sepulti fuerint apud illam. placuit autem hec opinio. offi. pe. et egi. sed ita. gl. inno. et ab. contra que opinio placet archi. et mibi. ut scripsi. et c. l. et hic io. mo. dicit demum illa commissio. quod ex qualitate personarum et quantitate relictorum et ex preteritis presumi potest fraus: maxime quod non tenebant ad quartam sepulturas precipue duntaxat totis uiribus peruebant. et ut dicitur ex his iura quoniam presumunt fraudem faciunt coniecturas. supposita uero fraude constat quod debetur de testa. offi. et c. requisisti in fi. et c. si. primum probatur de renu. c. i. l. vi. ff. si quis ob. c. a. res. l. vi. et l. iulianus alias inter eum §. ibidem de usur. qui semiles de pig. act. l. uel uniuersorum. de le. i. si seruus plurium in fi.

X Largiri. per hoc dicebant ipsi fratres: quod heredes debebant eis soluere integra legata. quorum quartam curati de manibus suis recipere debebant. sed declarat predicta commissio: quod sicut falcidia est in bonis heredis. sic ista quarta in bonis ecclesiarum parochialium: quare curati eam uendicare possunt et inbibere heredibus uel per fideicommissum grauatis ne illam soluant fratribus: precipue cum illos suspectos habere possint quod sibi non soluant eandem. ad hoc. ff. ad trebel. beres. in fi. ff. ad. l. falc. l. i. neam margaritarii.

Y Integre. ita quod non diminuetur propter obuentiones quas habuit parochialis sacerdos in missa funerali dicta apud suam ecclesiam prius quam funus portaretur ad fratres secundum io. mo. quia iuri communi statuitur

ubi non est mutatio. all. de elec. constitutio li. vi. dicit etiam qd si consue-
tudo habet: semper prius sumus portabit ad propriam ecclesiam. Ista
enim decre. non tollit consuetudines nisi precedentibus aduersas. dicit
etiam qd ibi non est consuetudo etiam esset deferendum. ut sic haberet
missa i. ppria ecclesia: et sic recipiat. ibi ultimū uale a suo curato. alle. i. ar.

de conse. di. vi. nō oportet. ii. nec istud electionis
sepulture repugnat. s. p
cordat.

3 Onerare. concor. s. e.
cōpi. de fo. compe. p̄nis
s. penul. in fi.

a Coerceri. innuit qd ad
quartam coerceri pos-
sent. sed propter exēptio-
nes ipsorum non habet
clerus a quo iusticiā cō-
sequi possit: et de hoc sū-
me conqueritur.

b Verbo. hic uidetur
expressū qd ualeat priuile-
giū uel grā aplica de
qua constat: s. scriptura
super ea confecta non sit
de quo satis nō. archi. i.
probe. vi. et nira ea que
ibi allegabat bñ fa. xv.
q. ii. institutiois et qd ibi
nō. et de hoc nide i mer-
cur. sub rubrica d. priuile-
gi.

c Forma. cōcor. s. e. c. p.
xi. in fi. io. an.

d Pacta. dicit io. mo. qd
si super pacto quod ex-
rat super sepultura snia
tamen erat per papam
et confirmatum pactum
ante hanc p̄stōez. qd per
istā lram illa snia et p̄fir-
matio non tollitur imo
stabit. qd nō est expresse
sublatū. L. de ap. precipi-
mus. i. si. nec sequit pac-
tū ē sublatū. ergo et pac-
tū firmatū snia et cōfir-
matione. Plus. n. potest
hoc tale qd hoc simplex
facit de pac. q̄uis de iu-
re iurā. l. de fo. cōpe. c. fi.
li. vi. iudicet et autē. ut cū
de ap. corā priu. et. s. i.
ubi nō. legem nouam nō
extendi ad cām penden-
tem uel decisam etiam si
ad preterita referat.

e Pactorum. ergo non
solum ultimum articu-
lum de sepulturis. sed et
precedentes duos respi-
cit secūdū io. mo.

f Cooperatores. de of. or.

g Eligiosi. poit quatuor casus in quibus religiosi grauantes uel
fraudantes ecclesias circa decimas eis debitas si requisiti p
illos quorum iure nō defuit infra mēse. uel de usurpatis ul-
terius infra duos menses non fecerint emendam suspensi sunt ab offi-
ciis administrationibus et beneficiis et talia non habentes sunt exco-
municati. Secundus tertius et quartus casus ibi seu qui. et primo ponit
constōem cum suis penis quam secundo moderatur. ibi ceterum. et p

curent. In quibus per ipsos uitā-
dis eoz intendim? p̄sciētias one-
rare: ut si qd absit p̄ f̄res ipsos do-
lo ul' fraud' q̄cūq' i hac pte agi for-
tasse cōtigerit: p̄ter id qd eos p̄-
pterea dictis sacerdotib' rectori-
bus et curatis teneri uolum? etia-
districta ratio in extremi iudicii ex-
amine requiratur ab eis. Ultra
portionem autē huiusmodi nihil
ualeant parochiales rectores cura-
ti et prelati exigere supradicti: ne-
qz illis dicti fratres amplius im-
pendere sint astricti neqz ad id a
quoqz possint aliquo modo coerceri

Nos et enī ut in cunctis equa-
liter et pacifice fauente domino p-
cedatur: uniuersa priuilegia graci-
as indulgētias uerbo seu scripto
sub quacumqz forma uel expressi-
one seu conceptione uerborum a
nobis uel predecessoribus nostris
romanis pontificibus cuiusqz
ordinum predictorum concessa
nec non consuetudines conuentio-
nes statuta et pacta in quantum
sunt premissis uel alicui premissio-
rum contraria ea penitus reuoca-
mus cassamus et irritamus: quin-
immo cassa uacua et irrita nuncia-
mus et decernimus nullius pro-
p̄sus existere firmitatis.

Cete-
rum uniuersos ecclesiarum prela-
tos cuiuscumqz preeminentie sta-
tus uel dignitatis existant: ac sa-
cerdotes parochiales et curatos
siue rectores predictos presentū
tenore rogamus et hortamur attē-
te: nihilominusqz eis districte pre-
cipiēdo mandamus quatenus
pro diuina et apostolice sedis re-
uerentia predictos ordines et pro-
fessores eorum habentes affectu
beniuolo commendatos fratrib'

hoc uerbū religiosi pateti secularibus clericis uel laicis qui in
his deliquerint non esse locum his penis: concor. s. e. con. de re-
sta. c. uno. j. de priuilegiis. c. i. et facit qd. j. dicā. in casu secūdo. et pōt esse
rō. qz cōius religiosi deliquebāt in his. et qz ābire. et concupiscere
aliena reprobabilis est in religiosis. de elec. quorūdam. li. vi. fi.

de here. accusat?
in fi. e. l. in religi-
oso translato ad
ecclesiam secula-
rem l. 3. forte non
fuerit de mente
uidetur has pe-
nas locum habe-
re per uerbū uni-
uersale qd seqt. et
facit qd nō. d. elec.
quorūdam. li. vi.
in glo. pe.

b Quicūqz ē
hospitales et
cisterciē. inclu-
dit. de quibus. c.
ri. ex parte. i. et cō-
p̄bēdit etia-
se-
minas: de hoc d.
elec. generali li.
vi. in glo. ii.

i Nonalium. qd
sit nonale habet
tur d. ner. signifi-
c. ii. et c. quid per
nonale. et de pri-
uilegiis. c. ult.

k Ecclesiis per
hoc puto p̄stōez
locum non hēre
qū ille decime d.
berent priuatis
puta p̄ antiquum
feudū. d. bis que
fi. a pre. cum apo-
stolica ul' priuile-
gi. facit. j. c. pr.
agant ergo tunc
uia ordinaris. Ista
enī in p̄stō illis
noluit subuenire
facit. c. ri. tua. j.

l Debitas. iure
communi uel sin-
gulari. est autem
debitū quod exi-
gitur ab inuito. ff.
de uer. sig. l. debi-
tor. facit. xliii. q. i.
quod debet. Jo.
an.

m Spectantes.
tunc ergo cessat
constō. et merito
quia nemini fa-

ipsis non se difficiles graues du-
ros aut asperos: sed potius fauo-
rabiles propicios ac benignos:
piaqz munificentia liberales. se-
lundeant exhibere: sic eos in predi-
cationis officio et propolitioni-
bus uerbi dei: ac in omnibus aliis
supradictis tanqz cooperatores
eorum idoneos et laborum suorū
participes prompta benignitate
recipiant: ac affectuose admittere
non omittant: ut pro inde illis e-
terne beatitudinis premium auge-
atur et animarum salutis incremē-
ta felicia procurantur: nec ipsos
lateat. qd si secus ab eis agi fortas-
se contigerit in hac parte apo. se.
benignitas que ordines et profes-
sores eisdem ubere fauore profes-
quitur et gerit in uiscerib' carita-
tis: contra eos non immerito tur-
baretur: nec eadem equanimiter
pati posset quin super hoc p̄uui-
lionis oportune remedium adhi-
beret: ipsosqz nihilominus celestis
idignatio principis digna pro me-
ritis rependendis: cuius obsequia
fratrum ipsorum sedulitatis curio-
sa prosequitur minime preteriret.

Lemens' quintus in concilio
uiēensi.

De decimis

Religiosi quicūqz qui
nonalium aut alias de-
cimas ecclesiis debitas
ad eos ex aliqua causa
legitima non spectantes appro-
priare sibi presumpserint: aut ex-
quisitis fraudibus siue coloribus
usurpare: seu qui de animalibus

cit iniuriam et de elec. cū ecclesia cum concor.

n Appropriare. j. dicit usurpare et de his: j. dicam.

o Coloribus. concor. de elec. auaricie. li. vi. et j. ii. li. c. i. s. quia ue-
ro.

p Animalibus. per hunc uer. et sequēte approbata uidet lectus
ra egi. dicens de ec. edifi. cum dicat qd priuilegiū leprosozum
de non soluendis decimis: de nutrimentis animalium intelligit

i. de animalibus que nutriunt. sic enim adaptantur fraudes que sequuntur sic ergo uidetur intelligenda decre. ex pre. i. s. e. ti. Licet autem religiosi facientes has duas fraudes ligentur his penis leprosi non si alias religiosi non sint: ut dixi i. i. glo. Jo.

q Familiarium. famulantium. s. tamen in hoc non est uis per id

quod sequitur. i. intelligitur in de non plen. oblat. tis. ut in fi. et est si. de priuile. auct. toritate i. fi. li. vi.

r Pastorum. qui tenentur de custodia. de hoc de re. iur. quauis Jo. an.

f Gregibus. licet stricte grex. differt ab armento quod est maiorum animalium ut ex quorum et bonis grex uero minorum ut porcorum caprarum et ouium hic tamen large sumitur. p. maioribus et minoribus que gregantur et facit. ff. de abis. geis. l. si. cui uero ecclesie debeatur decima d. fructus

gregis no. xiii. q. i. s. ii. z. e. ti. ad apostolicam. Jo. an.

t Immiscerentium. hic iunge littera. j. decima solui zc. ex hac mixtura uidetur quod deberent perdere privilegium etiam circa propria aia lia ut sic inuile adiectum uiciaret quod erat uile. de of. deleg. cum super. sed hic ista sunt separabilia. ff. de aqua quoti. z. c. li. i. s. tres barinus. de quo dic ut no. de reg. iur. uile. li. vi.

u Tenenda. sicut ergo privilegium de decimis laborum non extenditur ad terras quas colendas tradit ut sequitur ita privilegium de nutrimentis aialium non extenditur ad aialia que tradunt aliis nutrimenta.

x Excolendas. i. privilegio. n. de decimis laborum hec duo requirunt quod predia sint propria. e. ti. dilecti. z. quod illa laborant propriis manibus uel sumptibus. e. ti. l. 5. z. intelligo hoc non solum de colonis censualibus sed etiam partiaris: de utrisque no. e. ti. tua. ii. Dicebatur tamen quodam ex his privilegiatis super decimis laborum quod includebant terre dante colonis partiaris. quod sumptibus ipsorum colunt propter preceptum fructuum quam habet ex cultura coloni. Sed ut dixi in pre. decre. tua. z. c. cum sint homines. pro talis coloni potest fructus quod lucrum submittit. n. illa foris et diuine misericordie. qui igitur producit operarios dant certum precium uel certos corbes pro cultura. dato quod non pueniat ex predio. tunc suis sumptibus colunt. Si nuquid colendi priuales. uel censuales privilegiatorum simpliciter super decimis non soluendis tenentur ad decimas: puto ponderanda uerba privilegiorum: facit o. priuile. porro. que si eximunt terras ipsorum ab hoc onere: coloni colentes illas privilegio precipiant. si uero eximunt personas. tunc licet illi de sua preceptum non soluant. coloni non excepti de sua soluent: facit. e. ti. a nobis. z. xvi. q. i. questi. de priuile. p. exemptione. li. vi.

r Promiserint. facto.

3 Prohibuerint. uerbo. In tribus ergo ultimis casibus punitur hec positio non promittere uel prohibere. in primo appropriantes uel usurpaters. Sed dubitatur an liget non soluere. quod uidetur per uerbum quod sequitur. retinere non puto quod hoc sit de mente quod religiosi non solucentes decimas incurant has penas. aliud enim est appropriare uel usurpare. aliud non soluere. z. uerbis retinere quod sequitur. respicit illas appropriatas et usurparas. ubi ergo ex aliquo feudo sibi rite donato uel per privilegium percipiunt decimas infra

certos limites quod excedunt. uel certa quodora illis debetur quam excedunt uel non permittunt. uel prohibent colonos suos decimas soluere in casibus in quibus debetur locus est his penis.

a Intererit. s. p. platos z mistros illarum ecclesiarum quibus debentur:

b Sacta. concord. de of. ord. si canonici. li. vi. sufficit autem quodomodocumque d

fictis suis suspensi: donec destiterint et satisfecerint ut superius est expressum. Quod si religiosi huiusmodi administrationes: uel beneficia non habeant eo casu quo alii supradicti suspensionis ipsi sententiam excommunicationis incurrant ante satisfactionem condignam nullatenus absoluedi privilegiis non obstantibus quibuscumque.

Eterum premissa extendi nolimus ad animalia que per religionum ipsorum donatos seu oblatos tenentur: dum tamen illi religiosi eisdem cum effectu dona uerint aut obtulerint se et sua.

Dem in eodem.

Beneficiorum decima: cuius simpliciter concedatur ad tempus secundum taxationem

hac requisitione legitur. postea. non sic in casu de cre. i. de sen. ex li. vi. ubi oportet stare p. publicis cum instrumentum uel sigillum autenticum. z. e. spale ut ibi no. z. ex illo z. isto. c. z. ex decre. i. de priuile. no. casus quod requisitio prius et unica constituit quem contumacem. z. quo ad incurredas suspensionis z. excois penas.

c Premissis. prohibito fraudulenta emptione z. immixtione.

d In sem. quot dies habere debeat no. de etc. q. si. li. vi.

e Duos. menses supra dat unum mensem tantum: quia sufficit consistere. hic uero requiritur emenda quam durius est facere z. id datur maius. z. ut quod isti duo menses. currunt ab usurpatione uel retentione licet superior currat a requisitione: si de sepul. c. i. in fi. li. vi. sed puto de mente quod requisitio respiciat utrumque casum.

f Officiis. declarari debuisset an intelligeretur de diuinis an de aliis officiis: puta quia sacrista celerarius camerarius elemosynarius uel his similes. z. pro hac littera facit de solu. c. ii. de reg. iur. in penis. li. vi. pro prima facit: q. j. non repetit de officiis.

g Donec. sic suspensi indigent absolutione: quod de satisfactione dubitari possit. non sic in suspensis ad tempus determinatum: puta menses uel annus sed inno. qui hoc no. de eta. z. qua. cum bone. Satis credendum quod sufficiens iudicis declaratio super satisfactione sine alia absolutione. In reuocatis uero necessaria est absolutio post satisfactionem. ut. j. p. 3.

b Non habent. similis distinctio. s. e. co. d. ut. z. bo. cleri. quoniam i. pri. z. circa fi. z. j. de sta. mo. ne in agro. s. si quis. z. j. de penis multorum.

i Quibuscumque. p. que possent predicte sine impediri privilegia enim super decimis illis concessa tollere non intendit quod p. 3 ex prin.

l2 Premissa. supra secundo z. tercio casu. Jo.

l Oblatos. de his. xvii. q. i. ut lex continentie. ubi no. an. tales conuersi z. oblato intelligatur renunciasse. propriis z. continentiam noluisse.

m Effectum. tollit hoc uerbum fictiones z. fraudes. Item conditiones spectra que suspensum tenerent talem oblationum effectum.

n Se z. sua. non sufficit ergo quod bona donassent manentes in seculo ipsorum fructu retento: non ob. de priuile. ut privilegia. tales. n. co. fratres sunt. z. i. aliquibus privilegiati ut ibi: sed plene oblato non sunt ut hic.

o Beneficiorum decima beneficiorum alicui concessa sibi debetur secundum taxationem z. de moneta corrente. nec possunt collectores propter hoc distrabere uel occupare ornamenta diuinis officiis deputata. secundum ibi nec per. Et no. quod sub rubrica de decimis ponit de decimis beneficiorum quas papa sepe imponit sibi. uel aliis soluendas ex causa z. ad ipsas facit de iude. ad liberandam de uo. c. fi. z. an in his locum habeat costus dispensatio. s. e. co. de iudi. ibi dixi super uerbo decimis. Item per hoc. quod dicit beneficiorum queritur de quibus. Primo an includantur hospitalia. rez. nodochia z. loca similia. Secundo de fabricis. Tertio de his qui habent prioratus domos grangias pensiones uel redditus a monasteriis uel ecclesiis. Quarto de quotidianis distributionibus que dantur solum uer essentibus bonis. z. de minutis oblationibus an ueniant decimande

e iiii

Quinto quid de capellanis uel beneficiis altarium. Et sciendum qd ipse clementis. iiii. et huiusmodi emanarunt declarationes super solutione decimarum: quas reperitis tempore bonifacii. viii. iudi. sub bulla. De primo uidetur qd non includantur. S. e. co. de preben. per litteras. p. et d. i. d. relig. do. quia contingit. Et autem. Expeditum est in predictis declarationibus in prin. ubi sic dicitur:

de redditibus et proveniuntibus leprosariorum. a domorum dei et hospitalium qui in usus infirmorum et pauperum convertuntur decime non solvantur. Secundum etiam expedit ibi in fi. ubi dicitur qd de redditibus ecclesiasticis deputatis ad fabricam ecclesiarum decima per solvitur. submittit demum qd de oblationibus et elemosinis que dantur ad opus fabricae non debet decima. Tertium etiam ibi expeditur: qd si habentes predica habet illa in beneficii um uel ex mera gratia:

ipsi tenentur ad decimam. Si autem habet illa ex contractu conductionis ad firmam uel emptionis fructuum uel p mercede uel remuneratione sui laboris: tunc illi quorum est proprietas illa decimare debent. Quartum etiam ibi expedit qd de minutissimis oblationibus quas recipiunt ecclesiastice persone ratione ecclesiarum p sepulturis et dandis penitentibus et de distributionibus solvitur decima. De quinto nihil ibi dicitur: sed uidetur qd non includantur sicut nec in cludebantur in reservatione fructuum quam sibi fecit dominus noster: ut dicitur qd p. q. q. d. q. d. illa ecclesiastica ex quo sic sunt per episcopum ordinata. i. q. iii. quesitum. et c. p. l. de preben. significatum. quod dicitur de reservatione fructuum facit pro: qd nisi fuissent excepta intelligerentur inclusa.

p Quibus prelati principi uel alteri in regno fracie sepe practicae istae causae simpliciter. si ergo aliquid certum exprimat papa: illud seruabitur.

r Ad tempus. hoc dicit quia perpetuas curia non fecit p tempora nec facere intendit: facit de rescrip. c. fi. li. vi.

f Taxationem. in quibusdam partibus sunt beneficia taxata in communi estimatione proventuum: ut si taxatum sit in centum soluat. x. et si haberet mille non plus soluat: et si haberet solum. l. tantum soluat. et hoc uoluit reservatio fructuum beneficiorum quam nunc fecit papa: qui dat collectoribus electionem an uelint recipere fructus secundum taxationem decime an uelint illud relinquere beneficiario et recipere residuum. In multis tamen partibus nulla est taxatio. sed singulis annis putat plus uel minus recipit beneficium: plus uel minus soluit. patet hoc in extraua. Jo. que incipit suscepti. ex quo ergo habet consuetudo qd plus uel minus singulis annis soluitur secundum quantitatem fructuum et illud seruabitur. et que expense deducantur et de quibus fructibus soluantur: patet in declarationibus predictis. Nam inter cetera deducuntur expense factae p fructibus et sine quibus fructus haberi non poterant: qd non est in communibus decimis. S. e. cum sint homines.

t Consuetudinem. hic iungit litteram ipsa decima et c. et quod hic dicitur locum habet cum papa mandaret alicui prouidere de beneficio usque ad summam totum librarum pro quatuor tironum ad taxationem decime. inspicitur. n. illarum partium consuetudo in taxatione ut hic. et si non currunt ibi tironum. monete currentis ad tironum: fiet comparatio iuxta pondus et consuetudinem cambii que communiter ceteris non iuxta casuale carissima uel utilitate que propter casum accideret.

u Monetam. in pecunia. n. et non in ipsis rebus debet fieri solutio decime. ut in declarationibus.

x Currentem. facit de male. c. ii. cum forte currebant ibi tironum. bonum. uel sterlingi. collectores uolebant qd fieret solutio in florenis uel soluentes uolebant soluere in tironum. uel florenis: cum illa moneta ibi non curreret. hoc prohibet. et hoc dicebat in illis declarationibus qd soluentes pecuniam cambire non tenebantur. Et non. qd dummodo moneta communiter currat: licet et alia currat in illa fieri poterit solutio p hanc litteram et sic erit electio

decime in illis partibus in quibus fiet concessio consuetudinis et ad monetam currentem communiter ipsa decima lenari poterit et debet: nec per collectores lenatores siue extractores ipsius decime ecclesiarum calices et libros et alia ornamenta diuinis officiis deputata ex causa pignoris uel distractionis capi uel recipi uolumus nec distrahi seu quodolibet occupari. Clemens. v. in co. l. uicini.

soluentis: de reg. iur. in alternatis li. vii.

y Calices pcor. de pig. c. i.

3 Deputata. In aliis ergo non habet locum hec prohibitio: ut si extant cyphi argentei libri iuris uel arcium uel romancii ornamenta mensalia lecti sternia uel similia.

De regularibus et transuentibus ad religionem

Professores et cuncti paupertatis ordinis eo libentius in qua uocati sunt uocatione persistere: transuentibusque ad non mendicantium ordinem eodem conuersari quietius student: quo in ipsis discordiarum et scismatum productiua ambitio re-

a Capi. dicit in declarationibus qd non soluentes per seculare potestatem cogi non debent: nisi non soluentis tanta fuerit rebellio: qd propter ecclesiasticam censuram coram primum inuocandum sit extra ipsius brachium seculare.

b Professores. p fessi or

dinum medican

tum etiam licite transuentes ad non mendicantes: licet administrationes habeant non habent uocem in capitulo: etiam si alii de capitulo id concedant: nec deinceps consequi possunt administrationes prioratus uel officia etiam tanquam uicarii: nec pro se uel aliis animarum curam gerere. et irritat contra factum. Ultimo ponit casum exceptum. et primo ponitur constitutionis causa. Secundo constitutio: ibi sacro. Tertio ipsius moderatio: ibi ad illorum. Secunda tria facit. Primo prouidet circa uocem et locum capituli. Secundo circa futuras administrationes uel officia: ibi ad prioratus. Tertio decretum apponit ibi quicquid. et per hanc litteram professores et quod. sequitur mendicantes quoslibet dicto decre. non habere locum in illo qui infra. xv. sue etatis annum uel alias infra annum probationis fecit professionem in ordine mendicantium: si infra ipsum annum exiit et transiit ad non mendicantes cum illa professio non astrinxerit eum ordini in specie: sed religioni in genere. et c. i. c. i. et c. non solum et c. constitutiones li. vi.

c Paupertatis. uide quod dixi de sta. monachorum recolentes in fi.

d Eo. i. intantum. Jo. an.

e Uocatione. i. religione.

f Persistere. studeant. quod est. j. et habetur hoc. i. ad cor. vii. xxi q. i. c. i. et c. li. in prin.

g Quo. i. in quantum.

h In ipsis medicantibus manentibus uel transuentibus. et hic subiigit uerbum reprimetur. et redeas retrograde.

i Discordiarum. facit supra. e. compil. de sepul. dudum. post principium.

l2 Ambitio. concor. de elec. anaritie in prin. et c. quomoda in prin. li. vi. dixit ille statius poeta. Ambitus impanens et summo dulcius unum Stare loco sociisque comes discordia regnis. et seneca epistola. lxxviii. ambitiosis non tam iocundum est multos uidere post se quam graue aliquem ante se.

l Statuimus. constat qd aliqui ordines mendicantes habebant quedam ex his per privilegium quod modo in multis ampliatur et fit ius commune simile de of. leg. qd translatione de sen. ex. c. ult. li. vi.

m Quoslibet. predicatorum. minores heremitas sancti angustini et carmelitas de elec. quomoda. de reli. do. c. uno. li. vi. et ibi habetur qui dicantur ordines medicantes. et ex illis iuribus et hoc et c. non solum et c. p. s. o. m. li. vi. de sta. regula. c. uno. S. sane. e. li. de excels. prela. c. uno. e. li. et j. de pen. cupientes. in prin. collige dis

ferentias mendicantium ad nō mendicantes: et adde qđ dīcā. j. de sen. ex. c. i. et per pze. §. sane dico hanc constitutionem locū habere etiam in feminis ordinum mendicantium si transeant ad nō mendicantes: facit quod no. de elec. generali in prin. li. vi.

n Nō medicatū. cessat ergo pstitutio cū medicas trāsīt, ad aliū ordinem mendicantem, uel cum ille qui trāsīt est non mendicans siue trāsīt ad mendicantem: siue ad non mendicantem: ut sic ex quatuor casibus unus solus includat.

o Aplica. ab hoc excipit in fi.

p Transuerunt repere etiam auctoritate apostolica: et uide quod dixi. §. e. comp. d. etia. et quali. ut bi qui super uer. in posterum.

q Inibi: aduerbium ibi compo-

situz. Quidius fecit librum quē intulit inibi. i. §. ibi. aduersariū. n. suum et corinalez utiuperare uolens uocauit illum ibim: ab ibis ibidis que dicitur cyconia auis uituperabilis: quia immunda ex causa quāz raco. alias tamen auis commendabilis: quia pia in parēs sēs: quod prosequitur Ambro. in exameron. y. dixit ergo ibi Quidius. Jbidis in terris tu quoqz nomē habe. Sz istud inibi difficiliter exponitur. nam clarius formari debuisset. Circa quod sciendum est qđ hic est duplex punctatio. Prima post hoc aduerbium: et tunc exponitur inibi. §. in ordinibus non mendicantibus. et iungitur ibi quous nunc inibi obtineant prioratus etc. et sic legendo non prohibet hanc uocem habere in seculari ecclesia collegiata: si ibidez administrationes haberent. Sed si punctetur prius. i. ante hoc aduerbium: resultat contrarius intellectus: et exponitur inibi. §. in ecclesiis in quibus obtinent prioratus administrationes etc. Credo tamen qđ prima punctatio sit de mente. Sz uidetur admiranduz quo ad prius transeuntes et prelatos qđ remaneant prelati et in capitulo uocem non habeant. Et si dicis capitulum expedit negocia sine tali prelato ac si uacaret sedes: rīdeo qđ in uacatione est istud expressum quo ad quedam. Jte uacatio presumitur esse breuis propter tempora a iure limitata: d. qbus no. de elec. si elec. li. vi. in glo. pe. et facit. §. e. comp. de elec. ne romani in fi. sed prelatus iste ultra xl. annos uiuere possit: quare non puro hoc fuisse de mēte: qđ si talis est abbas uel principalis prelatus monasterii: qđ in tractandis negociis monasterii una cum capitulo uocem non habeat. unde potest intelligi littera de uoce habenda in capitulo generali uel provinciali: de sta. mo. in singulis. j. ri. i. c. i. in fi. talis enim abbas uel prior in illis capitulis uoces non habebit cum aliis abbatibus uel prioribus. et hoc sonat littera aut locum. solent enim tales in talibus capitulis sibi uendicare certum locum in numero: puta secundum uel quartum: facit de priuile. ex ore. uel intelligatur de prioribus et aliis administrationem habentibus in monasteriis: qui tamen non sunt principales prelati monasterii: et illi in capitulis etia specialiter ipsius monasterii uocem non habebunt. unde nec de abbatibus expressit littera. Et licet quedam monasteria regantur per priores: de illis tamen non intellexit. tamen illud uerbum regimen quod cūqz multum est generale. sed cum excludat a uoce capituli: et capitulum sit quid diuersum a principali prelato: non puro qđ ipz excludat: ut no. e. comp. de etia. et quali. ut bi qui in glo. cathedra libus: et ibi uide.

r Locum. hoc plus ponit qđ predicta decre. ut bi qui forte pro-

pter illud quod proxime dixi. et licet prohibeat locum capituli: non prohibet stallum chori ut ibi dixi.

f Ab aliis. de capitulo: et concor. pze. decre. ut bi qui. et de electio. constitutus.

e Officia. ergo non poterunt esse sacriste camerarii castaldi iconomi syn-

diaz curā et regimen nec p se possit nec p aliis exercere. Quicqd autem in contrariū attentatū fuerit: sit irritū ipso iure quouis priuilegio non obstante. Ad illoz autē mendicantiū ordines quos apostolica sedes eo mō subsistere uoluit: ut eoz pfefforibus ita illis remanere liceret. qđ nullū ex tunc admitterent ad pfeffionē eoz: quibuscumqz cōcessit licentiā generalē ad approbatos alios ordines trāscundi presentē nolumus pstitutionem extendi.

Dem.

Os qui diceps i discretōis

dici ut bis similes. et ege-
rent hec etiam declarati-
one. Videtur enim iclus
dere solum officia subies-
ta ecclesiastice regule: p
et contra. i. q. iii. saluator.
circa medium. Sed uidi
dubitari an possit predi-
care. et uidetur qđ sic: qđ
uerbum dei non debet
esse alligatum. li. ad thi.
mo. ii. et apłs ad phil. i.
siue per occasionem siue
per ueritatem. christi an-
nuncietur: i. hoc gaudeo
et gaudebo: ad iudez. xix.
di. scōz. ubi dī qđ non re-
fert quis predicet: sz qua-
lia pñcet. Contrariū po-
to cūz pñdicare sit officiū
cure et officiū et cura sint
eis hic prohibita: ne est

am pro aliis exerceat. Primum probatur de off. or. inter cetera. §. e. cōp. de sepul. dudum. §. huiusmodi. de here. cum ex intuncio. et c. excommuni-
camus. §. quia uero. et quod ibi dixi. et c. sicut. si. de iudeis. qđ sit. Auctori-
tates apostoli intelliguntur de his quibus comperit. xlii. di. quiescamus
qui sz propter uanaz gloriā uel temporale commodum predicant: gau-
det apostolus de predicatione: licet non. de ipsorum mortuo. Ad. c. secun-
dum responde ut ibi no. et uide quod no. xcii. di. in sancta. xvi. q. i. ad iici-
mus. Sateor tamen qđ in hoc inferior pena non comperit ut. j. dicam: sz
ad hoc ualet istud scire: qđ possunt phiberi et hoc facientes puniri.

u Vicarios. prouidet contra fraudē qua tales procurassent amicos pre-
fici administrationibus uel cure animarum per quos fecissent se consti-
tui uicarios: et facit de reg. iur. quod alicui. li. vi.

x Locum aliorum. plura ponit ut omnem fraudem que in nomine fies-
ri possit excludat: facit in auē. ut nulli li. ha. lo. conserua. in prin. coll. ix. d.
electio. auaricie. et c. fundamenta. lib. vi. cum si. et forte hoc dictum ppter
id quod no. hostien. de offi. ui. c. clericos. ubi dicit qđ uicarius non sub-
stituit alium in uicaria: ex causa tamen ad modicum tempus ponit aliū
loco sui.

y Exercere. repere statuimus.

z Irritum. irritat ergo suffragium uocis et promotionem fiendam con-
tra hanc constitutionem. illa enim cadunt in decretum istud que sunt re-
tractabilia. sunt enim quedam de officio cure: que si exercuissent nō esset
irrita: ut baptizare eucharistiam dare et his similia. Item quedā que cō-
sistunt in facto et nequeunt non fuisse: sicut predicare de qđ dixi cas-
taldia et similia: et uide quod dicam. j. de here. c. i. uer. duo.

a Priuilegio. prius concessio. tamen iam cepit curia tales priuilegiare
hanc constitutionem: nec uoluit nec potuit papa legem indicare succes-
sori: de elec. innotuit cum concor.

b Ordines. approbatus per sedem apostolicam: tamen post conciliū
generale.

c Admitterent. ita qđ oportet qđ desinant in seipsis.

d Approbatus. etiam minoris religionis:

e Transundi. singulariter non collegialiter: ut patet de reli. do. c. uno in
fi. li. vi. In his ergo cessat ratio inducta in prin. c. quia non expedit in es-
uocatione manere in qua uocati sunt.

f Os qui. se summat determinās decre. ex parte. e. ri. et quod ibi no.
ber. et Jmo. et ipse Jmo. et host. e. ri. c. li. et ab. e. ri. consulti. et decre.
li. ri. li. vi.

g Deinceps. per hoc patet et per uerbu. j. decernimus: qđ hec pstitutio

tas nouū statuit et p[re]cepta non respicit. Dicebamus enim olim q[uod] tūc delatio habitus per annum inducebat professionē tacitam quādo erāt habitus indistincti: et sic intelligebatur decre. ex parte. e. ti. ut ibi no. in si. ult. glo. Si uero erāt distincti secus qualiscūq[ue] foret distinctio. e. ti. statim et apertius. e. ti. c. i. in si. li. vi. hodie uero quo ad hunc casum distinguimus qualis sit distinctio habitus: an patens altero de trib[us] modis hic expressis: an latens: puta per benedictionem uestium: personarum bantem locū uel formā dationis. ex duabus. n. capis quarum altera benedicta uel data p[ro]p[ri]etate uel in capitulo. altera non: primam a secunda q[uod] cernere nescis. p[ri]mo casu delatio talis habitus etiam ultra annum non inducit tacitam: sed do sic. Ideo autem dixi quo ad hūc casum: q[uia] quo ad alios casus adhuc statum iuri antiquo ut sufficiat qualiscūq[ue] distinctio. unde adhuc hodie maior qui scienter et sponte recipit habitum distinctum per modum quē supra dixi latenter si perseverat triduo professus est: quod dic ut. eo. ti. constitutionem. li. vi. Et ex his no. triplicem habitum nouiciorum distinctum indistinctum et indistinctissimū. Item primus. scilicet distinctus duplex habens scilicet distinctionem latentem et patentem ut hic. in habitu ergo nouiciorum latenter distinctio uel indistinctio uel indistinctissimo: dū modo receptus fuerit ab adulto delatio per annum inducit tacitam: et hoc indubitatum. Delatio uero habitus nouiciorum patenter distincti uel indistinctissimi ubi receptus fuerit ab impubere per lapsum anni nō inducit tacitam. Et in his casibus adhuc uerum esset quod no. Inno. in decre. ex parte. et ab. in decre. consulti. qui dicebant q[uod] dilatio habitus nouiciorum distincti quātoq[ue] tempore nō inducit professionem. et abbas dicebat q[uod] uidit litteram papalem absolutio[n]em concessam illi qui tales habitus detulerat fere per. xx. annos. hec probatur. s. e. ex parte. i. z. c. statim. e. ti. c. i. li. vi. et hic. Dubitatur tamen ne decre. ista intendat corrigere quod ultimo dixi de habitu indistinctissimo recepto ab impubere: ut infra dicaz.

b Etate. xliii. in uiro. et xli. in muliere. et requiritur etas cōsumata. s. e. ad nostram. Nec sufficit q[uod] prudentia uel malicia suppleat etatem: de hoc. s. e. postulasti.

i In aliqua. secus ergo si extra religionem: et sic non corrigitur decre. ut clerici. s. e.

l Religione. per se. app. approbata: de no. c. uno. li. vi. s. e. c. p[ri]xi. in si. siue sit mendicans uel non. Jo.

l Per annum. integrum. e. ti. c. i. li. vi. ibi q[uod] si totum et. et per hanc litteram que habetur. s. e. ex parte. et. e. ti. c. i. li. vi. patet satis esse q[uod] detulerit p[er] integrum annum licet annum non excesserit. debet ergo nolens obligari. i. annum deponere. s. e. statim. Jo. an.

m Portauerint. licet enim ante annos discretionis induerint: ex quo tamen post illos per annum portauerint sunt professi. hoc uerum: nisi eo casu tanta esset indistinctio habitus q[uod] seculares illis conuientes uterentur illo. e. ti. c. i. li. vi. nisi dicatur q[uod] hec decre. que solum ponderat delationem non assumptionem illud corrigat: secundum quod non esset hodie dare habitum indistinctissimū. Sed non credo q[uod] hec decre. illud corrigat quod probat littera supra nouiciorum habitum: fa. de elect. cum expediat li. vi. cum concor. Item intelligas hanc litteram de illo qui sponte recepit uel saltem portauit: alias non obligaret portatio que fieret durante probabili metu: q[uod] me. cau. c. i. Jo. an.

n Illam. licet igitur illa tacita professio d[icitur] qua. e. ti. constitutionem. li. vi. lib. vi. obliget religioni in genere ut ibi: ista tamen obligat isti in specie ut hic.

o Colore. ut quia nouicii album alii griseum. apud quasdam moniales distinguuntur professu per uelum nigrum ab albo. Sed communius est illud distinctum consecrationis.

p Scissura. uel forma. patet in ordine minorum ubi nouicii nō habent

constituti etateⁿ nouiciorum habitum in aliquaⁿ religioneⁿ per annum portauerint^m: hoc ipso religionem illamⁿ decernimus esse professos nisi huiusmodi habitus in coloreⁿ scissuraⁿ uel forma se distinctū patenter exhibeat ab habitu professorum. Lemens quintus in consensu.

litteram capucium?

q Professorum. adde casum quando protestatur q[uod] per lapsum non intendit obligare religioni. et hoc precipue si protestatio fuit conventionalis: de hoc scripsi post Vincen. e. ti. ex parte. post hostien. eo. ti. c. ii. z. c. ad apostolicam. et de hoc in spec. de sta. mona. in ultima questione.

De statu monachorum et canonico regularium.

Et in agro d[omi]nico sacra uidelicet monachorum nigrorum religioe ideoz aliquid obrepitⁿ aut uiciosū quicq[ue] p[ro]nitio s[ed] i segete coalescatⁿ: s[ed] ut i illaⁿ notisⁿ flores honoris et honestatisⁿ

Et i agro premitⁿ et exorⁿ

dium brene quo cōstitutionis causas ponit et generale interdictum monachorum nigrozum circa exequitum ornatum uel notabilem excessum in uestib[us] cibis potib[us] equi

raturis et lectisterniis. Secundo specialiter providet circa uestes habitus proximas almucias capucios calciamenta zonas cultrilos calcaria seias et frenos ipsorum: et ultimo circa habitum superiorum. Tertio circa ipsorum confessionem communionem expositionem regule et instructionem nouiciorum. Quarto circa uenationes et aucupationes ipsorum. Quinto punit certos predictorum transgressores omnes alios puniri iubens iuxta disciplinam regule. Sexto contra professos cunctos ad curias principum uel alias uagantes uel infra septa monasterii arma tenentes. Septimo contra ipsorum solitudines. Octauo providet de priorum etate et ipsorum sacerdotio professione et habitudo. Nonio d[icitur] monachorum ordinatione et ipsorum doctrina. Ultimo confirmat et innouat decre. supra. e. cum ad monasterium. z. c. in singulis. Partes huius diuisionis que aliter etiam fieri posset signabo i textu

r Agro. habet dominus agrum ut hic et uincam: de magistris. c. ultimo in si. domum: de elec. cum in cunctis. in prin. de custo. eucha. c. ii. et amplam in qua sunt mansiones multe: de pe. di. li. i. domino. quid ultra non intemus in his: quia ip[s]ius est terra orbis terrarum et. de decimis tua. ii.

f Sacra. concor. supra. e. recolentes in principi. de priuile. cum et plantare in principio. Sanctitatem et uenerationem huius ordinis ostendunt documenta patrum et abundantia temporalium quibus monasteria huius ordinis pullularunt. Sed nunc probodolor q[uod] in multis deficient uerborum et exemplorum documenta: et adinstar filii prodigi dissipare sunt patrum substantie. et quicq[ue] nostri cupiunt replere de filiquis uentres suum: luce. xv. xxx. di. s. hinc etiam filius. et cum habitus nigredo in mortificatio et nē carnis et uiciorum fuerit inuenta: utinam meritorum et uirtutum obfuscationes per illam hodie non signentur: ad quod optatum laborat hec constitutio. Johannes andree:

t Nigrozum. in aliis non uidetur hec constitutio locum habere in quantum scilicet ins nouum inducit: saluo quod. i. dicam. s. sane in principio. et. s. quia uero. cum. s. sequentibus. et potuit esse cōsideratio: quia alii monachi communiter habent corpus et caput manus: ut cister camaldolis et his similes: quo quia carē nigri monachi: minus ibi uiget correctio: facit. i. capitulo proximo in principio:

u Obrepat. quasi latenter subintrat. et est idem uerbum in probemio huius compilationis post prin.

r Segetem. xliii. q. i. quoniam uetus. lvi. di. nasci:

y Coalescat. quasi calecat alatur ut nutriatur.

a In illa. religione nigrozum.

b honestatis. ecclesiastici. xliii. flores mei fructus bonoris et bonestatis.

e Eis interdicentes quod est. j.

d Inordinatum. beatus ber. contra cluniacenses. nullus quide ordo quippiam recipit inordinatum.

e Exquisitum. hoc soluit omne contrarium quod de mundiciaul ornatu posset opponi: quod dic ut. xxi. q. iiii. in summa et per to

tum de custo. ev. cha. c. ult. in ult. glo.

f Libis et potib. de vi. et ho. cleri. a crapula et in regula. xxxix. et xl. di. capitulis. Di

cir autem anastasi. abstinencia ptenencie nutrit est que facilius nos parit si non deliciarum calcaribus incitetur.

g Equitaturis. de bis. j. dicit.

b Lectisterniis. pponitur lectus cum sterno. sumitur pro lecto strato et parato et o ipsius paramento.

i Excessus. sonat in usum. j. ti. ii. c. i.

l2 Statuimus. se cunda pars.

i habitui. floco cuculle vel scapulari: ut infra dicit.

m Albi. hos tres colores permittendo alios oes vel miscolos p biber: quod multum non ponderat quod ergo dicit regula. l. q. c. d. colore non causent monachi non in redit q omnibus coloribus liceat eis uti. Nam etiam

secularibus clericis sunt quida interditi: de vi. et ho. cle. clerici. ii. sed hoc intendit q non causentur inter colores permittos q iste sit fixior pulchrior uel melior illo.

n Coloris. isti colores sine rinctura ex lana possunt haberi et ideo potius approbati.

o Regione. regio regionis dicitur a rex regis patria. s. quam rex regit: et habet diminutivum reginacula quasi parva regio.

p Degunt. concor. xii. di. illud. lxxvi. di. utinam.

q Subtilius. unde dicit regula predi. c. li. di. de grossitudine non causentur monachi.

r Brevitate. de vi. et ho. cle. clerici. xlii. di. non liceat. ii.

f Pugnum. hoc est clausa manus cum apprehensione digitorum et dicitur a pingo. qui enim manu vult pungere stringit pugnum non denudent ergo brachium ut factant domine et quidam hispani: nec utantur guarnachis quas prohibet hec littera.

t Quomodolibet. ergo etiam unum uel duos botonos poriare non licet.

fructus in ubertate succrescant: eis in uestibus inordinatum omnem seu exquisitum ornatum aut cultum necnon in cibis et potibus equitatis et lectisterniis quoniam notabilem interdicentes excessum.

Statuimus ut superior uestis ipsorum habitui proxima nigri brunii aut albi coloris existat iuxta morem apud eos servari solitum in regione qua degunt: nec in qualitate panni regularis excedat modestia: nec queratur quod preciosus et subtilius: sed quod utilius valeat inveniri. Sit etiam uestis ipsa rotunda per circuitum et non scissa nec longitudine nimia aut brevitate notanda: largas etiam manicas habeat usque ad pugnum protensas non consuticias uel quomodolibet botonatas. Almucius d. panno nigro uel pellibus capuciorum loco cum capucis habitus quem gestauerint sint contenti: iuxta tamen dispositionem abbatis scilicet super humeros et honestis capucis uti possint. In uestibus sen datum pro foderaturis non portent: estivalibus largis aut botis altis pro calcamentis utantur: nullus zonam cultellum calcaria cum ornatu deferre: aut cum sella clauorum ornatu decorata superfluo uel nimis alias sumptuosa: siue cum freno ferraturam ad ornatum habere

humeros apud nos communius sciunt ante pettus: et tamen infra imponitur pena. Et adverte quia modum scissure non relinquit hic dispositioni abbatis: sed solum in deferendo uel non: satis tamen uideatur sufficere dispositio tacita. s. cum ipse abbas capucio utatur. ista uero scissura debet esse tanta quod appareat et patens sit: facit. s. ti. primo. c. si. et quod dixi. s. e. com. pil. de vi. et ho. cle. c. ii.

te equitare presumat. Rursus in locis in quibus fuerit congregatio xii. monachorum aut supra infra septa monasterii: abbas prior aut alius presidens portet florem de panno pro floccis aut cucullis in ipso monasterio consueto: monachi uero alii in monasteriis in quibus floccos soliti sunt portare debent etiam uti eis. In aliis autem monasteriis et infra domos et alios prioratus ubi non est tanta congregatio monachorum: cucullas clauas deferant et honestas. Cum uero abbatibus priores aut alios presidentes et monachos alios extra monasterium proficisci contingeret florem cucullam aut capam clausam habeant: et subtus capam si eas portauerint cucullam deferant: aut si maluerint scapulare. Cum autem ad seruiendum in diuinis officiis albis uel sacris uestibus induentur: aut cum occupabuntur in operibus: uti eis liceat scapulari.

Verum ne ex diuersa acceptione quam in diuersis regionibus huiusmodi uocabula floccus uidelicet et cuculla dicuntur habere: hesitandi circa premissa materia reliquitur: cuculle nomine habitum longum et amplum: sed manicas non habentem: nomine uero flocci habitum qui longas et amplas habet manicas nos intelligere declaramus. Sa

x Sendatum. omne sericum comprehendit. et uide quod dixi. j. c. i. super uer. sericis.

y Estivalibus. in uulgaribus uocamus stivalibus: et sunt calciamenta coram quibus in estate uxor: et optima sunt apud sanctos seruum.

z Botis altis. que capiunt supra talos et aliquid de crure: et ligantur quas doq. et hos infra uocat scutulares corrigatos.

a Ad ornatum. per hoc ubi supra duplicatur patet quod quando non ad ornatum sed propter igrumentem necessitate talibus uterentur essent excusabiles: ad hoc d. vi. et ho. cleri. clerici. et j. s. pono.

b Duodecim monachorum. incluso prelato: de si. c. si. de priui. ex ore.

c Septa. i. clausura sic dicta a sepio sepiis per c. scripta aliud significat: ut dicit. j. de here. ad nostrum in principio.

d Florem. in regula non habetur hoc nomen. et infra dicit quid sit floccus.

e Consueto. sic ergo uidentur excusabiles monachi anglie si meliori panno utantur quam nostri.

f Soliti. concor. xxi. di. c. i. de censu. cum apostolus in si. Jo. an.

g Cucullas. de bis. xx. q. iii. presens. xix. q. iii. c. ii. de eta. et quali. intelleximus.

h Capam. rondelli qui nunc in usu sunt non sunt proprie capae: siue capia dicatur a capite: siue a capio capis: quia totum hominem capiat. non enim habent caputium appensum. Et nota quia licet sub capa sit portandum saltem scapulare sub floco uel cuculla non: quasi illa sint habitus sed non capa.

i Albis. non ponitur pro colore sed pro ueste sacra: de qua sequitur uersus. Dicitur urbs alba uestitur presbyter alba. urbs illa de qua loquitur uersus est de provincia.

l2 Sane. iii. pars.

l Di. mensibus. artant ergo monachi singulis mensibus ad quod fideles erant singulis annis: de pe. et re. omnis. propter religionis. n. pfectionem

- aliquid debent ad pensum sancte institutionis adiacere. l.iii. di. deniqz.
- m** Singuli. concord. de excel. prela. nimis. l. i. z. ii. in fi. z. dubito an per hoc intendat dilatare hanc constitutionem quo ad hoc ad alios monachos quod satis est honestum.
- n** In prima. non puto q. solennitas festi occurrentis ea die: puta resurrexionis: penitentes: uel patroni monasterii habeat hoc alterare: fa. e. xi. cum ad monasterium in principio.
- o** Abstineant. concord. d. pe. z. re. omnis.
- p** Juniores. ubi ergo tales non essent ista expositio non fieret: facit de electionibus. s. penul. l. vi. z. j. de iure pa. c. i. s. one.
- q** Expōat. viii. q. i. opoz. et. xlii. di. s. ult.
- r** Nouiciis. i. scholasticis nō instructis qui sub disciplina degunt: dato etiam q. sint professi: cum eadem z. fortior sit ratio aliter sumitur. s. ii. i. c. fi. cum concord.
- s** Fidelis. non solus catholicus: sed etiam diligen- gens z. legalis.
- t** Instructor. xii. q. i. c. l. xxviii. di. de his. in auct. de mona. s. uolumus. in fi. colla. i.
- u** Porro. iiii. pars.
- x** Venationibus. he. p. prie sunt ad bestias. aucupationes. d. quibus se quitur: sunt ad aues: in de aucupator. autum captoz.
- y** Interesse cōcor. j. de bap. present. cum pcor.
- a** Venaticos. de aliis q. sunt ad custodiam non prohibet.
- b** Presumant. hec phis. bentur etiam secularibz clericis: de cle. ue. c. i. z. ii. cum suis concord.
- c** Familiaribus. tenetur quis de facto familie: de hoc de resti. spo. cum ad sedem in glo. penult.
- d** Saltus. de saltibus z. uuariis habetur. ff. de usufruc. usufructuarium uenari. l. i. r. i. s. Dicitur autem saltus nemus raras habes arbores ubi fere z. uenatores z. canes bene salunt. dixit quidam: Esse nemus saltus salientis dicitur actus. Uuaria dicuntur talia loca: quia ibi uiuant z. nutriuntur fere. z. circa pisces utitur hoc uerbo. Sarcene non est nostrum uulgare. z. forte dicuntur a gario ris. z. quomodo z. quare dicuntur ista loca foreste silue insule z. prout scripsi post hostiē. de donat. cum dilecti super prima glo.
- e** Personalem. reprobatur quod no. hosti. de cle. uena. c. ii. ubi dixit p. ner. uagationes: q. si redditus clericorum etiam religiosorum consistunt i. uenatione: puta cuniculorum ut in prouincia: uel ferarum ut in anglia licebat illis tamen tēpore competent: maxime deficiente familia in p. priis personis uenationem capere z. uendere: cum id non sit uagari: sed necessitati z. utilitati ecclesie subuenire: ad quod clerici tenentur. vii. q. i. presentium. z. c. placuit. ut nemini. xxi. q. i. qui uere. z. c. nos autem. quo ad reliquos hoc hic corrigitur.

ne singulis mēlibus tā i. mōasteriis q. extra sublata occasione quacūqz: ad confessionem saltem semel accedant omnes z. singuli monachi: z. in prima^a dominica mensis cuiuslibet in monasteriis semper p. munificent: nisi ex causa forte quā abbati priori aut penitentiariis monasteriorum non differant intimare: eorūqz iudicio uel abstineant^o uel accedant. Regula quoqz euz in capitulo legitur: ab illo qui p. est ipsi capitulo uel alio cui hoc ipse i. iunxit propter iuniores^o vulgari ter exponatur. Nouiciis etiam fidelis deputetur instructor: taz in diuinis officiis q. in obseruatiā regulari. Porro^a a uenationibus z. aucupationibus omnes semper abstineant: nec eis interesse^a aut canes uel aues uenaticos^a per se uel alios tenere presumant^o: nec a familiaribus^o secum morantibus reneri permittāt: nisi saltus^o uiuaria uel garenas proprias uel ius uenandi in aliens haberent: in quibz^o cuniculi uel fere alie forsan eliet: quo casu hoc eis permittitur: duz tamē infra monasteria seu domos quas inhabitāt aut eorum clausuras uenaticos canes non teneant: nec uenationi presentiam exhibeant personales. Siquis autem^a premissorum temerarius extiterit uolator: regulari^o subiaceat discipli-

- f** Siquis autem. quinta pars.
- g** Regulari. i. quam dicat regularē. habetur in regula. s. xxiii. c. z. duobus sequen. z. xxi. z. duobus sequen. z. de hoc scripsi de re. g. c. finali.
- d** Sotulares. a sub z. talo. nec recedit a premissa p. missione estiuu liu. s. dicit formula: rez. cū illis utit. tales esse debere.
- i** Altos. de qui bus predictis: ibi bonis altis.
- l** Prefer. i. par. re. ii. q. almutis.
- l** Non fissa. sup. humeros.
- m** Non habes. concord. e. xi. in singulis in prin.
- n** Alius q. abbas uel prior nō habens abbatē.
- o** Nullam habet. or. similis distin. crio. s. e. cō. d. ui. z. ho. cleri. quoniam. d. deci. c. i. z. j. d. penis multoz.
- p** Auius. si ergo sine his fieret penarū uel aucupatio cum reibz uel laqueis nō ē locus huic pene.
- q** Ex proposito secus si ex casu: z. cōcor. de sen. ex. cuz uoluntate in prin. z. si de scilicet uno. uer. omnem.
- r** Distinctiones. ut. s. abbates z. priores non habentes abbates a collatione beneficiorum: alii ab administratione beneficiorum sint suspensi: z. non habentes sint inhabiles per bienniu. z. ex maiestate pene patet q. ista est maior culpa q. precedens. xxi. q. i. non asseramus.
- s** Ut permittitur. restringit ergo hanc p. uisionē ad hos casus. in aliis ergo seruetur quod habetur ne sede ua. c. uno. li. vi.
- t** Quia uero. sexta pars cuius causa potuit esse qd no. Jobannes monachi d. elec. generali. uer. clericos. li. vi.
- u** Suauis. d. Jarbei. xi. in fine. z. dic suauis iustis z. appetentibus: d. pe. distin. prima perfecta: quibus est claustrum quasi aqua piscibus. xvi. q. prima placuit. ii. aliis est carcer: de senten. excommu. ut fame.
- x** Alii utiqz. xxviii. di. de his.
- y** Jugo. Idem uerbum in pred. c. de his z. de presump. cum in iuuentute in prin. z. dicitur a iungo. is. z. sic solet uocari instrumentum quo boves iunguntur.

ne. z. nihilominus si sotulares^o nō corrigiatis z. altos^o: aut capucia ut p. fertur^a non fissa^a portare p. sumpsit: siquidem abbas uel prior non habens^a abbatem proprium fuerit: per annum se nouerit a beneficiorum collatione suspensuz Si uero alius^a fuerit: ab administratione siquam obtinet sit per annum suspensus. q. si nullam^a habeat: coipso per annum reddatur inhabilis ad administrationem z. ecclesiasticum beneficium obtinendum. Siqui uero eorū uenationi aut aucupationi clamēse uel alias cum canibus aut auiibus^a ex proposito^a interfuerint: iuxta premissam personarum distinctionem^a distarum suspensionis z. inhabilitatis^a penas per bienniu ipso facto incurrant. Abbate autē uel priore a collatione ut permittitur^a beneficiorum suspensio ad priorē claustralem cum consilio z. assensu conuentus uel maioris partis ipsi^a eorūdem beneficiorū collatio deuoluatur. Quia uero nonnulli monachorum ipsorum sicut accepimus suauis iugo obseruantie regularis abiecto interdū propriis relictis monasteriis se in eis secare morari non posse fingentes uel alio colore quesito per curias principum enagando discurrunt: z. nisi a prelatiis eorū petita p. sio uel subuentio

3 Canonici. de hac ergo parte non dubitamus quin liger etiam monachos non nigros.

Non habentes. illos enim quandoque pro ipsarum administrationum causis illuc ire oportet: quas prosequi possunt licet non sint perpetui: de iudi. cum deputari.

b Curias principes p[ri]ncipum. dcof. or. quāto. Inter. xii. abusiof. claustru enumerat istam hug de folleto. lib. ii. d. aie claustru. sic dicent. Duodecim sunt abusiof. claustru quibus tota religionis massa corrumpitur prelatu negligens discipul[us] obediens: iuxta oculos: senex obstinatus: monach[us] curialis: monach[us] causidicus: habitus preciosus: cibus exquisitus: rumor i claustru: lis i capitulo: dissolutio in choro: irreuerentia circa altare. Et hec singula ibi pulchre persequitur: et dicitur ibi ad propositum: quod cum dicit monachus curialis ex adiuncto designatur aliquid leuitatis. Ordo. n. claustru et ordo curie diuersus est. ibi dextera tua repletur muneribus

assignetur eisdem: conspirantes in illos eisque prodicionem uel alia grauia imponentes eos capti et in carcerari: ipsorumque monasteria comburi procurant: et interdum monasteriorum ipsorum bona in totum uel in partem non modicam occupare presumunt. Nos eorum in hac parte reprobris ausibus obuiare uolentes hoc edicto perpetuo prohibemus: ne monachi aut regulares canonici administratio nem aliquam non habentes ad curias principum absque speciali prelatorum suorum licentia se conferre presumant. quod si ut suis prelatis aut monasteriis damnum aliquod inferant ad dictas curias se conferre presumpserint: excommunicationis sententiam eos incurrere uolumus ipso facto: prelatis eorum districte nihilominus iniungentes: ut ipsos a predictarum curiarum accessu et aliis quibuscumque uagationibus et discursu diligenter compescere: ac super hoc non parcentes eisdem senere corrigere non omittant: Precate quoque sen

hic lauas manus tuas inter innocentes. Ibi pauperum uolenter res auferuntur: hic a paupere sponte offerunt. Ibi laudatur peccator in desideriis anime sue. hic beneficit iusto. et post pauca submittit: quod monachus libenter patitur: qui per magistro spirituali multo minus forsan inuitus pateretur: et huic concordat. xlvii. dist. omnes. et ex quo circa ista uagamur: ad religiosorum refrigerium scire debes: quod cyprianus librum fecit de duodecim abusiofibus seculi: dicens quod sunt he: sapiens sine operibus: senex sine religione adulescens sine obedientia: diues sine elemosyna: femina sine pudicitia: dominus sine uirtute: christianus contentiosus: pauper superbus: rex iniquus: episcopus negligens: plebs sine disciplina: populus sine lege: dicens quod sic suffocatur iusticia: et ibi singulas ordinare prosequitur.

c Speciali. generalis ergo puta quod possint se quo uoluerint absentare non sufficit.

d Ipso facto. ad hanc excommunicationem contrahendam duo eidentur necessaria. scilicet quod intrauerint curiam: et quod tunc damnicandi monasterium uel prelatum. licentiam uero habere uel non habere non puto ponderandum: cum hic non reperatur. hinc est quod etiam de licentia prelati intrans curiam si ad hoc intrat ligatus est. Ex solo igitur exitu claustru ob hanc causam non ligatur: si ne cle. uel mona. c. iiii. et ultra. Item ex quo intrauit ob hanc causam licet damnum non intulerit: siue quia non potuit: siue quia penitus ligatus est: si de homi. p. humani. li. vi. et quod ibi non ob. ff. d.

furtis. uulgaris. §. qui furti. q. licet is qui domum intrauit animo furandi adhuc non teneatur furti: teneatur tamen iniuriarum: de ui. si uim intulit ut ibi: sic et iste licet de damno non teneatur quod nondum intulit: in intrando consumauit delictum quo ad hanc penam.

e Monachos. non repetit regulares canonicos.

rentie monachos infra septa monasteriorum sine licentia abbatum suorum arma tenentes decernimus subiacere. Ad hec predecessorum nostrorum ueligiis inherentes perpetuo. phibemus edicto: ne monachi singuli in singulis sibi commissis administratio nibus uel prioratibus habitare presumant: sed si prouetus prioratui seu administrationum huiusmodi duobus forte non suppetant: iidem prioratus seu administrationes: nisi per abbates ad sustentationem duorum sufficientes reddantur: locis aliis uiciniis ad eorum monasteria pertinentibus uel ipsorum monasteriorum officiis aut inter se inuicem prout erit commodius: cum consilio et assensu abbatum per locorum ipsorum ordinarios uniantur. Monachis locorum que aliis unientur prioribus ad claustrum primitus reuocandis et clericis seruituris ibidem de locorum ipsorum prouentibus prouisione debita facienda: Ceterum prioratus conuentuales alicui. nisi. xxy.

f Infra. p. intra. et parer per hoc quod extra tenet penam non includit.

g Arma. in coi significatione apprehenduntur te le. sed dicitur arma stricte quibus defendimur: tela quibus impugnamus insti. de pu. iu. §. item lex cornelia. de homi. si perfo dios. sed ut ibi no. armorum appellatio etiam istas et lapides comprehendit et omne quod arcu et manu mutatur: ut pre. §. item lex. et ff. de uer. sig. armoz appellatio. non puto tamen anctorem sic latissime intellexisse. Jo. an.

b Tenentes. ueniens de foris ad claustrum cum armis non animo tenendi nec tenet ex delatione ligari non uidetur: ut uerbum cum effectu et. de cleri. non resi. relatu cum concordat.

i Ad hec. vii. pars. et ex p[ar]te. i. per uel ultra hoc.

l2 Nostroz. alexandri et bonozii. e. ti. c. ii. d. cap. mo. c. penulti. et ultimo.

l Inherentes. concordat. iur. ca. c. i. de re iudi. cum olis. d. tome. c. i. Jo. an.

m Monachi. simpliciter loquuntur: unde de omnibus intelligitur. Jo. an.

n Duobus. scilicet priori. et socio. et per hoc patet non esse necesse quod prior habeat duos socios: l3 quida p. decre. ul. de cap. mo. ad quam responde ut ibi scripsi super uerbo monachos.

o Officiis. ut elemosynarie sacristie cellerarie uel similibus.

p Inuicem. q. i. duo talia loca quorum neuter sufficit ad priorum et socium unire Assensu. si hoc non addidisset sufficiebat consilium querere: de arbi. cum olis et l3 hic requiratur consensus abbatum: nihilominus necessarium puto consensus capituli ecclesie cathedralis. §. e. co. de rebus eccle. non alie. si una.

r Ordinarios. approbat quod no. Immo. et ab. de excess. prelati: ubi tenent quod abbates ecclesias etiam pleno iure sibi subiectas unire non possunt. et facit quod dixi. §. e. compil. de re. eccle. non alie. si una. de rez. p[ri]m. c. uno. Querit archi. d. preben. cum singula. li. yi. an. abbates possint hoc prescribere. alle. q. sic. de excess. prelati. accedentibus. allegat ad contrarium c. di. contra morem. xciii. dist. illud. tenet quod possint saltem circa prioratus simplices manuales non habentes curam. sicut possint unire grangias uel maneria. ff. de le. i. q. in rerum. §. ul. de le. ii. gatus. §. i. ff. de uerb. sig. l. locus. ad hanc alle. facit quod no. d. preben. tue. satis uidetur per ea que no. de prescrip. auditis. et que scripsi in pred. decre. accedentibus. quod cum istud sit dignitatis et iurisdictionis non ordinis quod prescribi possit tamen cum titulo. nisi prescriptio sit talis cuius iniciu non sit memoria. d. p. scrip. c. i. li. vi.

f Ad claustrum. sepins dixi et scripsi de cap. mo. c. si. que concordat. hinc. quod iura que tractant de monachis ne soli mancant in capellis de claustris intelliguntur. quod patet hic et ibi. Si ergo monachus est perpetuus institutus ad curam populi et sic nil habet commune cum monasterio. xxi.

q. i. ne pro cuiuslibet socium non tenet. et sic servatur de facto nec occurrit ratio quare quidam talem monachum de suo claustrali monacho sociaret: sed obedientiarum qui claustralis est: quia solo nutu abbatis reuocatur ad claustrum: ille non debet esse solus: ut cum socio aliqualem stabilitatem claustrum seruet et idem in regulari canonico: ut scripsi. §. e. n. q. dei timore super magna glo.

i. Seruituris. cum priuilegio vel sine: de cap. mo. c. si. j. de excels. pla. frequenter. quidam. Sed dices q. etiam clericus secularis debet habere socium cum quo celebret de fil. pres. ueniens. cum pcor. lateor q. eget seruitore si non socio. et ideo sufficere poterit talis locus presbytero et seruienti: qui duobus monachis non sufficeret.

n. Leterus. octava pars.

x. Conuentuales. in quibus sunt plures collegialiter: de quo satis scriptum de iurepa. nobis. non ut singulis: facit de excels. pre. dilecta. talis autem potest dari delegatus per papam. §. e. c. de rescript. c. ii.

y. Et si. pro quibus ubi uero curam deberet exercere per seipsum puto q. debeat arripisse. xxv. annum. de elec. cum i. c. etis. Sanctorum. non ob. q. sit manualis: facit de elec. nemo deinceps. lib. vi. et per istud quis uidetur comparare ad minorem etatem. uidetur enim aliquibus sufficere tales esse maiorem. xliii. ex quo aliquis curam exercet et hoc tollit: tamen de mente iuris non est q. claustralis gerat curam populi: de cap. mo. c. i. et uide quod ibi dixi.

3. Peregerit. concord. de regula. ad nostram. de offi. dele. cum uicesimum. ubi de hoc plenius de elec. cum in cunctis. ad idem. c. ii. indemnitate lib. vi. de eta. et quali. c. uno. lib. vi. q. autem. hic requiratur annus perfectus et supra sufficit inchoatus: est de arbitrariis que pendunt ex principis uoluntate.

2. Illi. uel illos. s. conuentuales uel non conuentuales curatos. et non. q. licet decre. licet canon. de elec. lib. vi. locum non habeat in ecclesiis. collegiatis et assumptis ad ipsarum regimen: ut eo. ii. statutum. in prioribus tamen conuentualibus et religiosis et ipsorum prioribus locum habet ut hic.

b. Habuerint. non dicit receperint. per quod uult comprehendere etiam iam promotos: et est si. de elec. cum in cunctis. §. hoc sane. sed contradi. cit littera sequens: ibi a tempore collationis et sed supplendum uidetur in prius commissis a tempore quo ligat constitutio.

c. Adepte. uel ex quo per eos stare: de elec. commissis. li. vi.

d. Si ante annum. et sic non sunt apti ad sacerdotium. §. eo. con. de eta. et quali. generalem.

e. Rationabili. ut infirmitatis irregularitatis supernientis sine culpa sua uel precedentis in qua sufficienter dispensatum esset: de eta. et quali. am. uel his similibus.

f. Conferantur. concord. de elec. commissis. §. pono. lib. vi.

annum attigerit: alii uero curam animarum habentes: et si cura ipsa per seculares habeat presbyteros exerceri: cuius nisi xx. annum peregerit conferri nequeant aut committi. Qui autem prioratus istos uel illos habuerint: infra annum collatum a tempore collationis seu commissionis sibi facte de eis et possessionis eorum adepti uel infra xxv. etatis sue annu si ante annum ipsum non conuentuales prioratus eis commissi fuerint aut collati se faciant ad sacerdotium promoueri. Quod si cessante rationabili causa non fecerint: eo ipso nulla etiam monitione premissa: predictis prioratibus sint priuati: qui ipsis iterum ea uice nullatenus conferantur. Sane prioratus aliquis siue administratio committi alii cui uel conferri non possit: nisi expressus professus fuerit ordinem monachalem: neque prioratus aut administrationes extra monasteria obtinentes permittantur in monasteriis: sed teneantur in ipsis prioratibus seu administrationibus quacumque non obstante consue-

g. Expresse. reprobatur quod non. §. i. de elec. cum in magistrum: ubi dicebat temporalibus administrationibus monasteriorum. posset prefici non professos: cum illi sint quasi castaldi. hic autem uides q. non sufficit tacita professio ut sic decre. nullus. de electi. li. vi. etiam in his hodie locum habeat.

b. Consuetudine.

no. casum nonum quo damnatur consuetudo: sic. j. ca. pxi. in si. et. j. ii. c. ii. §. ut autem. et §. e. com. de eta. et qua. ut hi qui. cum suis pcor. et no. q. licet daret consuetudinem non residendo in prioratibus: non per hoc damnatur illa que habet q. tales priores necesse habeant in electione maioris abbatis de qua not. de priuilegiis. c. i. in si. lic. vi. et dixi de re. li. do. c. si.

i. Residere. collige ex hac constitutio ne et ex illa. §. e. c. de sup. ne. pre. c. uno. quo in multis equiparatur prioratus manuales perpetuis beneficis. s. in tempore laterani. c. de concess. pben. c. ii. in censibus non uis non imponendis nec antiquis augendis in fructibus ipsorum cum uacant non

occupandis in ipsorum pluralitate non habenda in etate in ordine in professione et residentia.

l. Ex studio. de cleri. non resi. relatum.

l. Rationabili. propter infirmitatem. aeris intemperiem. capitales inimicitias uel similia.

m. Ad ampliationem. ix. pars et huius principis concord. de ostic. pe. n. Quilibet. non potest ergo negari quin in omnibus monachis locum habeat quod hic dicitur.

o. Legitima. quam si habet et non exanditur supplicet uel appellet ad superiorem abbatem ad instar serui supplicantis contra dominum. L. de preceptis. off. li. de ap. de priore. de iurepa. nullus.

p. Promoueri. ita et contra prohibitionem abbatis promoueri non debent. de temp. or. ad aures.

q. Non desit. concord. de magistris. c. i. et c. quia nonnullus.

r. Facultates. si abbas hoc non seruans dicit facultates non sufficere. episcopus facta de hoc inquisitione si inueniat illas sufficere illum cogat ad hoc uel ponet ibi magistrum. de magistris. c. secundo.

f. Premissa. decima pars.

t. Statuit. c. ii. cum ad monasterium. et c. in singulis. et ibi uide de hic prohibitis.

u. Obseruari. precedens ergo disuetudo circa prescripta non inuat. et tamen innotatio ista de facto non proficit.

Trendentes. Primo ponit exordium. Secūdo confidem:
ibi hoc igitur sacro in qua primo statuit q̄ ordinari sin-
gulis annis uisitent monasteria monialium nō exempta
et exempta que soli pape subiant: reliqua exempta uisitent supe-
riores ipsorum. Secundo statuit de officio uisitantium ibi uisi-
tatores. Tercio p̄-
cipit abbatibus
benedicēdas de
bere infra annū
post confirmati-
onem benedicti-
onis penam imponit:
ibi statuimus.

Quarto ibi illas
quoq; constitui
onē prorogāt ad
canonicas cum
quadā protesta-
tione. Quinto ibi
ipsos auctē deter-
minat comitūz
uiscitantiū. Sex-
to ibi si qui uero
punit illos q̄ uisi-
tantes predictos
impediunt.

Contēnēt. xly
di. salomon. z. c.
sequentiū. Job.
chrysosto. ubi n̄
timetur reprehē-
sor securus accē-
dit iteratoz. z. faci-
litas uenie zc. de
vi. z. bo. cle. ut cle-
ricorum. cum sus-
tis concordantiis.

3 Naufragetur. quasi naufragium patiat: facit de pe. di. ii. post
naufragium. xxi. q. i. non turbatur. xxi. di. c. i. post principium.

a Huiusmodi. correctionis z discipline.

b Christo. xxvii. q. i. que christo.

c Celebrat. dicitur a celo. z. ponitur p̄ sancto. p̄ solenni. p̄ festiuo. p̄
frequenterato.

d Offendere. qd̄ graui⁹ ē q̄ offēdere terrenam: de bere. uergentis

e Ordinarios. annis singulis debeant uisitari quod est infra.

f Apostolica auctoritate quod sequitur.

g Alia. istorum ergo monasteriorū exemptorū due sunt species.
aliqua sunt exempta que non recognoscunt superiorem nisi pa-
pam. alia sunt exempta quia sunt ordinum exemptorū: sicut mo-
nasteria ordinis cisterciensis. camadul. z. simitūz. Illa ergo nō cor-
rigit ordinarius loci: sed abbas uel prior cui subiant. Si autem
monasteria monialium subiant aliis monasteriis monialium: cū
illa maior prelata clausuram exire non debeat. e. ii. c. uno. li. vi. uis-
detur q̄ illud monasterium sic subiectum possit ordinarius uisi-
tare archid. in p̄. decre. unica tenet q̄ illa maior prelata per se uis-
sire non possit: sed cum iuste sit impedita uisitabit per alium. x.
q. i. episcopum. facit de offi. ordi. inter. e. ii. si episcopus. lib. vi. z. les-
cundum hoc cessabit ibi officium ordinarii.

b Annis singulis. an sufficiat hoc fieri in fine primi anni z i p̄.
secundū: uide quod scripsi. e. ii. in singulis. in prin. hēc autem uisi-
tatio fiet semel tantum in anno. iterari tamen poterit si subsit cau-
sa: quod dicit ut nō. de offi. archid. mandamus de censu. cum uenera-
bilis: quod de non exemptis est indubitatum. Sed idem pu-
to de exemptis: nec ista littera contradicit.

i Debeant. male faciunt prelati qui has uisitationes omittūt: cūz
hoc uerbum sit precepti z necessitatem imponet. de appel. obla-
te. in fi. de senten. excommu. ut fame. z. si quandoq; sapiat bone-
statem. sed illud speciale de despen. impube. c. i.

k Impendant. capitula super quibus inquirunt uisitatores monasteria
orum. formant. gail. in spe. de inquisitione. §. nunc tractemus. uer. l. z. autē

l Moniales. abbatissas includit: de immo. c. si. de priuilegio. ore.

m Dolentes. concor. §. e. recolentes in prin. de cele. mili. dolentes. §. d.
censu. ad nostrum in prin. §. e. co. de elec. in plerisq;.

ipse: quarū nonnullas dolentes^m
audiuit^m in subscriptis excedere^m
pannis sericis^m uariora foderatus
sandalicis^m comatus et cornu-
tis^m crinibus scacatis et uirga-
tis^m capuciolis non utantur: non
choreas^m non festa secularium pro-
sequantur: non die nocturne per ui-
cos et plateas incedant^m: aut uolu-
ptuosam alias uitam ducāt: realq;
solertius^m retrahant ab insolētis^m
quibullibet et mūdi hui^m illecebris^m
ac inducant easdem ad impenden-
dum in monasteriis suis deuotum
et debitum uirtutūz domino famu-
latum: ad que omnia^m obseruāda
moniales easdem non obstantibus
exemptionibus et priuilegiis quib;
bulcūq;: quibus tamē quo ad ali-
a^m nolimus preiudicium generari:
per illos d̄ quibus supra dictū est
compelli iubem^m remediis oppozi-

n Excedere. iūge hic l̄az
non ueniunt. Jo. an.

o Sericis. immo nec ha-
bere debent sericam tex-
turā. xxi. q. iii. c. i. si por-
tare debēt uestes apas
p̄fessionis z sancti monie
xxi. q. iii. c. si. xxii. di. c. i.
moniales. z. fac. §. e. p̄p̄l.
d̄ ui. z. bo. cle. quomāz in
pri. fulgē^m ad p̄ban. ue-
stes talis sit sacre uirgis
nis que testis sit intine
castitatis.

p Sandaliciis. d̄ his d̄
uulpal. c. si. z. xiii. di. §.
compagis. z. sunt calcia-
menta quibus uiuuntur
epi induti p̄fiscalib^m.

q Et cornutis. per hanc
copulam non uidetur p̄-
hibere comas ipsarum
ubi cornute non sunt. fa-

cit. xxx. di. quēcūq; z. xx. q. iii. c. ii. ubi i. b^m lau. cū ibi p̄cipiat clericos tō-
deri z n̄ mōtales. apud nos cōter tōdūf moniales. z. c. quēcūq; d̄ secu-
laribus feminis intelligitur: que in sui uelamen z subiectionis signū cris-
nibus uiuunt. Refert uegetius de re militari q̄ cum romanis neruorum
z funium copia defecisset. z. non possent ad resistendū bellatoribus ma-
chinas reparare. mulieres romane abscessis crinibus eos maritis tradis-
derunt per quos reparatis machinis aduersariozū impetum repulerūt
maluerunt enim ut ipse dicit pudicissime femine maritis conuiuere. cas-
pue deformato q̄ integris crinibus hostibus seruare. sic puto plus mo-
nialibus expectare deformato capite deo p̄uicere q̄ crines poliendo hu-
mani generis hosti. seruare. Jo. an.

r Virgatis. hęc prohibentur etiam secularibus clericis. §. e. com. de ut.
z. bo. cler. quoniam in principio z in fi.

s Ehozas. uide quod dicā infra de celebratione missa. capitulo uno. cir-
ca medium.

t Festa. Eyprianus de laude uirginitatis sic loquitur. nec computari fas
pores int. r. puellas uirgines ch̄ illi: que sic uiu. s. ut possis adamari.

u Incedant. etiā ex honesta causa. debent enim manere sub clausura. co-
ti. c. uno. li. vi.

x Solertius. §. e. co. de offi. dele. c. uno. ibi exponitur.

y Insolentius. §. e. co. de offi. or. c. i. ibi exponitur.

z Illecebras. s. carnalibus ul' illicitis delectationibus sic dictis: quia illi
ciunt.

a Omnia. z. similia: de consti. translatō. de rescrip. inter. ff. de le. non pos-
sunt. unde si porarent uestes rubeas uel uirides: uel in similibus hic nō
exp̄ssis excederent: coarcebunt ordinarii.

b Alia. legio diocesane uel iurisdictionis: que plenē nō. de offi. or. dilect^m
per hoc tamen non eximit illas a procuracione: cum illa sit annexa uisi-
tationi: de p̄scrip. cum ex officii. de censu. cum uenerabilis.

c Compelli. per hoc uidetur q̄ nō possunt exemptas destruere: facit qd̄
scripsi post Inno. de era. z. quali. queris in fi. de rescrip. dilectus. i. z. facit
§. c. i. ea que. uer. hęc eadem. quāz per hanc iniurari non puto quin etiā

hodie illa loca niserunt uisitatores a capitulis provincialibus deputari. q̄ pater quid uisitant etiam non exempta ut ibi : ergo ordinariorum potestas non impedit ipsorum officium : exerceant ergo ordinarii quo ad exemptas censuram et disciplinas regule. s. c. pxi. s. si quis. et hec sint remedia opportuna de quibus sequitur.

d Solite. licet ergo abbatissae benedicantur : tamen non omnes inspicitur etiam go mos monasterii : con cor. s. c. pxi. parte. ii. uer. 1. et xii. q. ii. alienationes. Quid si aliquae fuerunt benedictae aliquae non : Puto si d. more seruato per xl. annos parere possit : illum sequendum : licet prius uel post seruatum fuerit contrarium. ar. d. preben. cum d. beneficio. li. vi. ubi uero affirmatiua uel negatiua tanti temporis non appareret : puto penam istam locum non habere : quasi ex uaria ob seruatione uideatur hoc uoluntarium : ad hoc de censu. ex parte.

e Benedicti. ut scripsi post hosti. de accusa. memini minus. minus habet benedictio abbatissae q̄ abbatissae : q̄ abbas benedictus monachos benedicit : d. sup. ne. pre. c. i. et confert minores ordines : de eta. et quali. cum contingat : quod ex fragilitate sexus abbatissa non facit : de pe. et re. noua cum si. licet ergo benedictio abbatissae non sit simplex sed mixta inter simplicem et ordinariam : ut scripsi post hosti. de eta. et qua. nam benedictio tamen abbatissae simplex uidetur. Item licet benedictio abbatissae a qua dependet ordinandi potestas his diebus dari debeat quibus dandus est ordo secundum hosti. qui dicit id rursus : de eta. et qua. cum contingat. de ista tamen a qua potestas illa non dependet minus uidetur dubium quin quolibet die dari possit : facit d. cō se. ec. uel al. c. ii. et satis est certum tempus illi uel suis dependentis non esse prefixum. Sed dubitabat an hec benedictio sit iterabilis : hug. hic tenet q̄ non. i. q. i. manus. est enim quasi sacramentum et adinstar benedictionis nuptiarum : de se. nup. c. i. et lii. quidam contra. inquirendum esset quid seruet curia. certum est autem pro his benedictionibus dandis uel datis precium exigi non debere : de si. sicut. iii.

f Tempore. sic etiam currit tempus consecrationis episcopis. f. post confirmationem. c. di. c. i. de hoc de elec. cum in cunctis. uer. cum uero.

g Rationabilis. puta ipsius infirmitatis : uoluntas dioecani. per ipsum sepius requisiti : uacatio sedis uel his similis. Idem puto si possessiones abbacie non habuisset neq̄ per eam sterisset : ad hoc. xcii. dist. si qui epi. de elec. commissi. li. vi. Item si corrupta promota esset per eum qui post non benediceretur : et facit quod no. hug. xx. q. i. inueniunt. per eum qui posset. dixi : quia corrupta non potest in abbatissam eligi : ut ibi et facit. i. q. vii. c. ii. uer. nouimus. et no. xxxi. q. i. quomodo uirginibus. non enim posset corrupta uirginitatez hoxari. xxvi. di. c. pe. in si. ergo non presit uirginibus.

h Ecidisse. in abbatibus in quibus hoc non exprimitur non huiusmodi loci hec pena. licet enim masculinum comprehendar femininum : non tamen conuertitur. exemplo enim et. ff. de le. ii. si ita sit scriptum.

i Per illos. siue sint collegia ad que spectat d. iure communi electio. xvi. q. ultima. c. ultimo. et de elec. c. siue sint alii ad quos de iure spectet pro uisio : de testi. in inte. c. ii.

l Vulgo. facit. j. c. proximo in principio. cum con cor.

tunis. Statuimus insuper ut quenis ad reginem abbatiarum assumpti in monasteriis in quibus abbatissae sunt solite benedicti infra annum a sue confirmationis tempore computandum munus benedictionis suscipiant : alioquin a iure suo nisi sub sit causa rationalis prosus se nouerint cecidisse : per illos ad quos id pertinet pmissione de abbatissis monasteriis ipsis canonice facienda. Illas quoque mulieres que uulgo dicuntur canonicas seculares : et ut seculares canonicas uitam ducunt non : renunciantes proprio : nec professionem aliquam facientes : per locorum ordinarios si exempte non fuerint sua si uero exempte fuerint ap. auctoritate precipimur uisitari. Per hoc tamen non intendentes earum sta

l Seculares. de his de elec. indēnitatibus. s. penulti. et no. xii. q. ul. c. ul. et de maio. et obe. dilecta. in glo. penult.

m Approbare. imo reprobari uidetur. xviii. q. ii. perniciosas.

n Duobus. negatiue sumit. i. non pluribus : facit. xxvi. di. c. i. et d. hoc no. de testi. licet. i. Idem repete de sequentibus. et hoc probat

littera contentos que sequitur.

o Duobus. de cre. ut iuxta d. of. or. dicit de duobus uel tribus : sed hec decre. specialiter loquitur in monasteriis monialium.

p Sue ecclesie. cathedralis uel in serioris.

tum regulam seu ordinem approbare. Ipsos autem uisitatores notariis duobus et personis duabus sue ecclesie : quatuorq̄ uiris aliis honestis utiq̄ et maturis precipimus in ea quam uisitatio faciet inquisitione fore contentos. Si qui uero uisitatores ipsos in premissis impedire presumpserint seu aliquo premissorum : nisi moniti resipiscant : ipso facto excommunicationis sententiam se nouerint incururos : priuilegiis statutis et consuetudinibus quibuscumque in contrarium minime ualituris. Remēs quintus in consilio uienensi.

De religiosis domibus ut episcopo po sint subiecte.

Am de quibusdam

q Uiris aliis. si distinguuntur sint clerici uel alii. tamen decre. ut iuxta de offi. or. precipit seculares excludi. r. Naturis. et a

re : de electione. cum in cunctis in principio.

f Contentos. circa uisitationem aliorum monasteriorum et locorum seruetur decre. ut iuxta de offi. ordi. circa uisitationem quam facit episcopus de proprio capitulo precipue regulari seruet extranea. boni. de offi. ordi. debent. hic autem taxat numerum intro mittendorum in capitulo tempore uisitationis. per hoc tamen non restringit numerum procurandorum statutum de censu. cum apostolus.

g Ipsos. ordinarios uisitantes apostolica auctoritate uel propria : uel superiores ipsorum monasteriorum.

u Impedire. per hanc litteram puto q̄ necesse sit impedimentum precedere et monitione sequi ad hoc ut locus sit huic pene. hoc dico quia uidi prelatos scribentes quandoq̄ monialibus q̄ pariter certa die ad recipiendam uisitationem ipsorum : et eisdem literis faciunt monitiones q̄ nullus impediat. talis enim monitio debet fieri ut desistant ab illato impedimento ut locus sit huic pene. facit quod scripsi de concess. preben. cum nostris. et sup. glo. ii. Sed nunquid illato impedimento fiet monitio nominarij : an sufficet generalis : pro et contra facit. s. e. comp. de ui. et ho. clerici. c. i. de sen. ex. constitutionem. lib. vi.

x Ipso facto. est ergo iste casus quo sufficit monitio nec est necessaria sententia : con cor. dedi. s. e. comp. de ui. et ho. clerici. c. i. absoluit autem ordinarius ex quo papa non reuertat : ut de senten. et cō. nuper.

y Am de quibusdam. Primo ponens constitutionis causam abolet et damnat statum beguinarum exorcat illum sectantes uel de nouo assumptos. Secundo ibi predictis excommunicat religiosos dantes circa id osilia auxilium uel sanorem. Tercio protestatur statum penitentiae et humilitatis per id mulieribus non prohiberi : ibi sane. Constitutioni fore causam dedit quod no. hosti. de pe. et re. cum ex eo. ubi enim ibi dicit q̄ questores elemosinarum non hospitentur in locis incogruis. dicit ibi hosti. percipit q̄ non dicit. p̄stibulis : sed caueduz e a quasi p̄stibulis : sicut sunt be spicia beguinarum : quod perniciosum

genus est mulierum. nec de facili alios q̄ religiosos admittunt. a quibus omnibus modis est cauendum xviii. q. ii. d. ff. in ius et c. perniciosam. Alibi etiam no. q̄ a beguinis cauendum. de fri. fraternitatis p^o prin. de vi. et ho. de monasteria alibi no. d. iureiuran. et christus. uer. angelus. quēdam dixisse tempora mutata in malis. ex quo cōscientia cepit esse peccatum. deus nouit iuramentū et beguinatus religio. dicitur quēdam dēclaratoria super hac cōstōe manasse. quam dēcuria habere nō potuit et a quibusdam audiui q̄ a curia non manauit. uidi autēz duas contrarias. et ut puto in aīa mania compositas. quarum altera uidebatur edita ad cōsulationē episcopi argenti.

3 Mulieribus. uirgines nupras et uiduas cōpōbendit. de hoc ff. de uer. si mulieris in prin.

a Beguinabus. de erroribus beguinarum et beguinarum alas manie. de here. ad nostrum.

b Vulgariter. in sp. icur elocutio uulgi. d. ti. p. xi. c. ult. uer. illa quo q̄. de here. c. i. §. sane. de tor. c. i. de iniuriis et si pignorationes in prin. li. vi. cum suis concoz.

c Nuncupatis. hic iunge litteram nobis fide digna et. quod sequitur est interpositio

d Obedientiam. uide quod scripsi qui cleri. uel no. consuluit. et quod no. in spe. de sta. mo. uer. xxxvii. Et per hoc uidet q̄ hec cōstitutio soroz. minorum que dicuntur tertii ordinis non includat. cum ille promittant obedientiam et habeant regulam. nō p̄prie quo ad tria substantialia. sed quedam modum uiuendi per se. ap. approbatam. quod mihi constat et facit. de sen. ex. cum ex eo. in prin. Secundus autem ordo est soroz. sancte clare que p̄fuerunt substantialia. sed differunt a primo quia habent proprium in communi quod non habet ordo minorum.

e Affectio. sic. xcv. di. olim.

f Infamiam. sicut ille de quibus habetur. xvi. q. iiii. episcopi. que sequi se dicunt dianam.

§ Disputent. quod etiam maribus laicis non licet. de here. c. ii. §. i. li. vi. de sum. tri. l. penul.

b Predicent. hoc non licet mulieribus etiam prelati. de pe. et re. noua. xxiii. di. mulier. xxxiii. q. v. mulierem. Nec licet maribus laicis. de here. cum ex iniuncto. nec clericis nisi sint curati uel super hoc p̄uilegiati. d. eo. con. de sepul. dudum post prin. et. §. huius-

modi in principio.

i Introducant. quod hereticum est. de here. ad abolendam in prin.

l2 Sancitatis. secundus greg. simulara equitas duplex est iniquitas ratio est quia malum facit et abutitur bono.

l Abolendum. concoz. lxviii. di. cor. episcopi.

ipso facto. iniungentes expresse: ne statum huiusmodi dūm. forte ab ipsis assumptum quoquo modo sectentur. ulterius: uel ipsi aliquatenus de nouo assumant.

Predictis uero religiosi. p̄ quos eadem mulieres in huiusmodi beguinagii statu foueri. et ad ipsum suscipiendum induci dicuntur sub simili excommunicationis pena quam eo ipso q̄ secus egerint se nouerint incursum. districtius inhibemus: ne mulieres aliquas predictum statū ut premittitur dūm assumptum sectantes: aut ipsum de nouo forsitan assumptas quomocūq̄ admittant: ipsis super eo sectando uel assumendo prebentes nullo modo consilium auxiliū uel fauorem: nullo cōtra premissa p̄uilegio ualituro. Sane per predicta prohibere nequaquam intendimus: quin si fuerint fideles aliquę mulieres que promissa continentia uel etiam non promissa honeste in suis conuersantes hospitibus penitentiam agere uoluerint: et uirtutum domino in humilitatis spiritu deservire: hoc eisdem liceat. put dominus ipsis inspirabit. Dem.

Via contingit interdum q̄

superbia palliari se appetit ne uilescat facit. viii. q. i. in scripturis in fi. de talibus dicitur q̄ sub specie agni lupum gerunt. de here. ut officii li. vi. Cassianus ponens decem humilitatis indicia ponit illud octauum. quis se reliquis inferiorē non superficie pronunciat labioz. sed in interioris cordis credit affectu. inde dicuntur tres gradus humilitatis. Primus subdere se maior. et non p̄ferre se equali. facit. xxii. di. de constantinopolitane in fi. Secundus subdere se equali. nec p̄ferre se minori. Tertius subdere se minori. facit de pe. di. ii. c. i. prima dicitur sufficiens et necessaria. secunda abundans. tertia superabundans. De humilitatis efficacia diabolus ad machinandum ut legitur in uitis patrum. Ieiunas interdum et ego nullo umq̄ cibo reficior. tu sepe uigilas me nunq̄ sopor oppressit. humilitas tua sola me uincit. et ambro. dicit q̄ humilitas est clauis que aperit regnum celorum. et reseat mysteria scripturarum. et gregorius in quarta dominica de aduentu. qui sine humilitate uirtutes congregat quasi in uentum puluerem portat. et unde aliquid ferre cernitur. inde de terius cecatur. et uide. xciii. di. dominus. c. di. contra morem.

Via contingit. Primo ponens cōstitutionis causam statuit hospitalia reformari per collatores ipsorum. et cogi rectores eorū ad cōseruationem locorum et suorum iurium et ad hospitalitatem tēdā. f.

m Ipso facto. ex quo papa sibi uel alteri absolutoriem non reseruat. absoluet ordinarius. de sen. ex. nuper.

n Dudum. respicit preterita quia illud exprimitur. et quia ratio huius antiqua.

o Sectetur. quasi sequatur uel assequantur.

p Religiosis. alios non ligat. ut dicam. de sen. excom. c. i.

q Incursum. quia participans crimini damnato incurrit eandem penam excommunicationis de sen. excom. nuper. et c. si concubine. non uidebatur hoc exprimi necesse. sed quia ut scripsi in predic. decre. nuper. illa pena locum non habet nisi duo concurrant q̄ crimini et criminoso participet. ideo fuit hic expressum.

r Et uirtutum. d. ti. p. xi. c. ult. uer. uisitatores. in fine.

f Humilitatis. ab humo dicitur. et ut beatus bernardus dicit libro dē gradibus humilitatis. humilitatis est uirtus qua homo uerissima cognitione sibi uilescit. et post multa gloriosa res est humilitas qua ipsa quoq̄

statuens per locorum ordinariorum supplere defectum vel negligentiam collatorum etiam circa exempta. Secundo precipit hospitalia in beneficiis non concedi nisi in duobus casibus et reprobatur contrariam consuetudinem submittens quales esse debeant quibus administratio ipsa committitur. et de ipsorum iuramento inventario et ratione reddenda et decretum apponit. Tercio declarat constitutionem non extendi ad hospitalia religiosorum vel militarium ordinum.

Quarto conseruat antiquas consuetudines talium locorum circa diuina officia et sacramenta. Secunda ibi ut autem. Tertia ibi premissa. Quarta ibi ceterum.

u Xenodochiorum. de hoc et sequentibus notandum. s. eo. com. de preben. per litteras et ibi dedi remis.

x Cura temporalium. ut inuenerit sequentia.

y Executere. repetendo illa in iudicio. quod possunt in ecclesiastico. etiam si illi sint laici. de fo. com. pe. cum sit.

z Deperdi. permittunt quod sequitur.

a Deformari. hoc est per batio male administratio nis. xii. q. ii. quatuor de elec. fundamenta. uer. n. quid li. vi. l. de admini. tu. lex que facit constitutionem. Joan. execrabilis. i. r. reparari autem debet de redditibus locorum que supersunt. quod dicitur de eccle. ed. c. i. r. c. de his.

b Inhumaniter. de prescrip. cum ex officio. p. p. in. de censi. licet.

c Usus suos. s. uictu et uestitu. forte in patrimonio augendo uel conseruando. facit de pig. c. iii. et patet quod isti fructus etiam separatos a solo suos non faciunt. de aliis clericis et platis no. de offi. or. presenti li. vi.

d Largione. in uita uel morte.

e Propterea. etiam pium. et est bene si. de ap. c. iii. et ibi concol. de hoc in i. glo. et bene facit. ff. de ami. re. ad. ci. p. l. i. cum concol. i. glo. quique in rebus utimur ad alium usum quam fuerint inuenta. de penis quis li. vi.

f Apostolice. se. no. per hanc litteram solum papam alterare posse usus illorum que per fideles donata sunt uel relicta. et addendus est ille casus ad alios no. de offi. leg. quod translationem.

g Conuerti. per sollicitudinem dioecani. eo. ti. de xenodochiis.

b De iure. ut episcopi. ut in predic. c. de xenodochiis.

i Aposito. per dioecanum de consensu patroni. de consue. cum dilectus facit. xviii. q. ii. eleuterius de iurepa. preterea. ii.

l2 Legitime. spatio. xl. annorum cum titulo. nisi sit tanti temporis prescriptio cuius incipit non sit memoria. quod dicitur de prescrip. c. i. li. vi.

l Sedis apostolice. hoc dicit quia licet episcopi possint aliqua episcopalia iura remittere uel conferre. non tamen possunt a se correctionem et uisitationem de qua hic loquimur abdicare. de hoc de censi. cum uenerabilis. de relig. do. constitutus

xenodochiorum leprosariorum elemosynarum seu hospitalium rectorum locorum ipsorum cura postposita: bona res et iura ipsorum interdum ab occupatorum et usurpatorum manibus excutere negligunt quinimo ea collabi et deperdi: domos et edificia ruinis deformari permittunt: et non attento quod loca ipsa ad hoc fundata et fidelium erogationibus dotata fuerunt: ut pauperes infectique lepra reciperentur inibi: et ex prouentibus sustentarentur illorum: id renuntiant inhumane: facere prouentus eosdem in usus suos damnabiliter conuerteres: cum tamen ea que ad certum usum largitione sunt destinata fidelium: ad illum debeant non ad alium salua quiddam sedis apostolice auctoritate: conuerti. Nos incuriam et abusus huiusmodi de testantes. hoc sacro concilio approbante sancimus: ut hi ad quos id de iure uel statuto in ipsorum fundatione locorum appositum: aut ex consuetudine prescripta legitime uel privilegio sedis apostolice pertinet: loca ipsa studeant in predictis omnibus salubriter reformare

m Indebite. ad hec recuperanda admittitur quilibet de loco. quod dicitur de re. eccle. non alie. si quis.

n Facultates. quarum semper in sumptibus et procuracionibus habenda est ratio. de ui. et ho. cleri. quoniam de censi. sopite. cum suis concol.

ac occupata deperdita et alienata indebite in statum reduci debent faciant: et ad ipsarum miserabilium personarum receptionem et sustentationem debitam iuxta facultates et prouentus locorum ipsorum rectores predictos compellere non omittant. In quo si forte commiserint negligentiam uel defectum ordinariis locorum iniungimus: ut etiam si pia loca predicta exemptionis privilegio munita constistant: per seipsos uel alios impleant omnia premissa et singula: et rectores eosdem etique non exemptos propter exemptos non et alios privilegiatos applica ad id auctoritate compellant: contradictores cuiuscunque status aut conditionis existant: ac prebentes eisdem circa premissa consilium auxilium uel fauorem: per censuram ecclesiasticam et aliis iuris remediis compescendo: nullum tamen per hoc exemptionibus seu privilegiis ipsis quo ad alia preiudicium generando.

Ut autem premissa promptius obseruentur: nullus ex locis ipsis secularibus clericis in beneficiis conferatur etiam si de consuetudine

o In quos. scilicet in reformatos do et complendo. ut dictum est.

p Negligentia. hoc patebit ex facto notario de censi. romana s. no. torio. uel per assignationem terminum ad hoc prefici et elapsi. facit i. r. proxi. c. i.

q Iniungimus. non dicit permitimus. per hoc patet quod ordinarij ad hoc tenentur ex precepto. et facit quod dixi s. ti. p. xi. c. ii. post p. in. super. uer. debeant.

r Privilegiatos de privilegiis. quoniam et. c. cum capella. et. uolentes li. vi. s. in eos

f Apostolica. cor. c. cor. d. super. ne prel. c. vno et ibi concol. de hoc.

t Censuram de iure. sig. querenti.

u Remediis. inuocando si expedierit brachium seculare. de of. or. c. i. r. c. quoniam.

x Ad alia sic s. ti. c. ii.

y Secularibus. de religiosis dubitatur an hospitalibus prefici possint et de leprosariis iam uidi obicere quod eis prefici poterant per illud quod no. inno. de eccle. ed. cum dicat. ubi dicit collegium leprosum religiosum et licitum et a iure approbatum et per. c. q. dam xviii. q. ii. archi. ibi contra dices. quod ipsum. c. quidam loquitur de triplici genere locorum et personarum. Unde quod ibi de monachis dicitur non hospitalia sed monasteria et monasteria respicit sit ratio. quia quod monachus extra monasterium inuitetur non est permissum nisi propter curam animarum. de regula. super eo ubi ergo regimen hospitalis caret cura. qui dicit religiosum illi prefici posse ostendat ius expressum. Nec est etiam uerum quod dicit inno. collegium leprosum religiosum. ut ibi etiam scripsit et facit quod no. de excess. prela. n. in iii. glo. de laicis autem fatemur per pre. c. quidam quod prefici possint. etiam si habeat rector curam pauperum uel familie extra potestatem clauium. talem enim curam habet pater et dominus super familiam. Ista ergo non impedit laicum prefici. facit de sen. ex. canonica et quod ibi dixi. Nec sufficeret ad preficiendum monachum talis cura. nisi ex potestate clauium curam habeat. de hoc de of. archi. cum satis de penitentiis et remissionibus omnis. In prima tamen editione

huius concilii hoc fuerat probibitum. ne laicis habentibus fili-
os uel uxorem ex qua possent uerisimiliter filios procreare talia
loca conferrentur. quod postea fuit sublatum.

3 Beneficium. concoz. s. eo. com. de preben. per litteras et uide qd
ibi dixi in glo. unde nec et quod statim dicam super. uer. committit-
ratur.

a Reprobamus.
concoz. s. eo. co.
de eta. et quali. ut
ibi qui. cum suis
concoz. Si autem
expresse non res-
probasset consue-
tudinem. puro qd
durasset sicut sta-
tutum de quo se-
quitur. de consti.
c. i. li. vi.

b Electionem.
per superiores co-
firmandam.

c Committatur.
si intelligeretur ad
tempus. scilicet qd
diu placuerit co-
mittenti tunc est
littera illa clarioz
que scilicet probi-
bitur. illa i. beneficium
concedi. quasi di-
ceret beneficia de
sui natura sunt p-

petna. l. v. di. precepta. iste uero erit temporalis ad instar tutorum
et curatorum de quibus sequitur. et presidentium ciuitati romane
de quibus de elec. fundamenta. li. vi. uel aliis ciuitatibus uel uni-
uersitatibus. de quibus satis scripsi post hosti. de iudi. c. si. facit ad
hoc. s. eo. comp. de sup. ne. prela. c. uno in prin. ibi committere. et
quod ibi dixi. consuetudo non recipit hanc litteram. immo ita ho-
die sicut olim instituitur perpetui rectores in locis talibus. et fa-
cit littera regere que sequitur. declaranda esset in hoc mes huius
littere.

d Valeant. cum effectu. s. de cleri. non. resi. c. iiii. et liii.

e Tutorum. et curatorum. iurauit enim isti facere utilia pupillis
uel adultis quibus deputantur et premittere inuilia ipsorum. et
an res et personas ad commodum et utilitatem eorum bona fide
custodire et saluare. inuentarium de rebus eorum facere et admini-
strationis suerationem tempore debito reddere cum residuorum
resignatione. eo saluo qd semper uni ualeant ueritate. quod uide i
spe. de tuto. in prima colum. et probatur. l. de epi. au. a. de creatio-
nibus. l. de cura. fur. l. si. cum si. tutor autem datur pupillo. curator
adolecenti. et interdum maiori furioso uel prodigo uel his simili-
bus. datur etiam bonis et ad causas et lites. de quibus omnib.
in spe. de curatoz.

f Iuramentum. concoz. i. de here. c. i. s. pono.

g Prestare. no. quia de satisfactione nil dicit. ad quam tamen tu-
tores et curatores tenentur. nisi sint testamentarii uel ex inquisi-
tione dati. l. de tuto. qui non satis. l. in dubium et l. non omnium d
supra. fu. l. si. insti. de satis. tu. in prin. et sic soli legitimi et sine inquisi-

sitione dati satisfiant et ibi de hoc et in spe. de tuto. s. si autem. uer. bonum.
Cum autem isti rectores ex inquisitione dentur. merito satisfactione non
onerantur. facit. l. de epi. et cleri. orphanotrophos in prin. nisi propter
uxorem et filios suspectus esset. xxi. di. de syracusane s. tali. si suspecto co-
mitti non debet ut supra.

cus a quoqz fuerit attentatum^m:
collationem prouisionem seu ordi-
nationem ipsam carere decernimus
omni roboris firmitatis. Pre-
missa^m uero ad hospitalia milita-
rium^m ordinum. aut religiosorum et
am aliorum^m extendi minime no-
lumus: quorum tamen hospitalium
rectoribus in sacre obediencie uir-
tute mandamus: ut in illis secun-
dum suorum ordinum instituta et
antiquas obseruantias prouidere
pauperibus: et hospitalitate debi-
tam in illis tenere procurent: ad
quod per superiores eorum arta di-
strictione cogantur: statatis autem
consuetudinibus quibuslibet non
obstantibus in premissis. Le-
terum^m nostre intentionis existit qd
si qua sint hospitalia altare uel al-
taria et cimiterium ab antiquo ha-
bentia et presbiteros celebrantes
et sacramenta ecclesiastica paupe-
ribus ministrantes: seu si parrochi-
ales^m rectores consueuerint in il-
lis exercere premissa: antiqua con-
suetudo seruetur quo ad exercenda
et ministranda spiritualia suprad-

rectas. sed loquuntur de ratione reddenda orphanis uel pauperibus ad
quam isti non tenentur. quod sonat ibi rex. dicens qd non subiacent tu-
telaribus uel curatoris rationibus. s. iconomos loquuntur expresse d. ra-
tione reddenda episcopo ad quam tenentur. ut ibi et hic. sed hoc hic ad-
ditur qd singulis annis ad hoc reneantur.

m Attentatum. s. quia conferuntur in beneficiis secularibus clericis uel
personis non talibus ut dictum est supra.

n Premissa. s. de suppletionem ordinarioz etiam quo ad exempta qd no
conferant in beneficium de iuramento inuentario et rone reddenda.

o Militarium. ut sancti io. hieroso. sancte marie theuthonicoz calas-
strensum et similia.

p Aliozum. sunt quedam religiones super hospitalitate fundate ut cruci-
ferozum. uel dato qd non sint ad hoc fundate. habent tamen hospitalia.

q Eterum. quarta pars.

r Altare. talia hospitalia cum ecclesia uel altaria cimiterio uel alio iure
parochiali uel que alias sint perpetua et religiosa erigi non possunt si-
ne auctoritate diocesani. alias tamen quilibet domum suam uel partem
domus ad hospitalitatem pauperum disponere possit. sed tunc penite-
re possit. et uide quod dixi. et ad hoc super. i. glo. et qd no. hosti. in sum-
ma de regula. s. i. uer. quid de rusticis. ex quo autem hospitale est locus
religiosus et auctoritate episcopi deputatus. bene possunt talia sibi acce-
dere. s. eo. com. de preben. per litteras.

s Parochiales. s. in quorum parochiis constructa sunt hospitalia. pro
quibus facit ius commune. de prescrip. ex transmissa. et de resi. spol. ad de-
cimas. li. vi. statum tamen consuetudini. Licet ergo hospitale et ipsius sa-
milia et pauperes ibi degentes sint parochia maricis ecclesie. potuit in
f. ij

b Bonis. mobilibus et
immobilibus. de testa.
relatum ii. ff. de uer. sig.
bonozum.

i Inuentaria que alias
repertoria dnr. fr. de ad-
mi. tu. tutoz qui reperto-
rium. et ad hoc tutores
et curatores tenentur. l.
de admi. tu. l. tutores. ii.
de cur. fur. l. si. et formas
diuersoz inuentarioz
uide in spe. d. instru. edi.
s. si. et de his ibi. uer. sunt
etiam.

l Annis singulis. per
hanc litteram uidetur qd
etiam non petitam tene-
atur offerre. alias si ter-
minus statutus non est
pone exemplum. s. e. co.
de testa. c. uno. satis ui-
deretur sufficere qd hoc
faceret cuqz requisitus est
de iure iur. c. breui. facit
quod no. de elec. cupien-
tes. s. si uero. in. v. glo.

l Reddere rationem. co-
tra. l. de epi. et cle. orpha-
notrophos in si. et an. f.
de eccle. ti. s. penul. col. ix
ubi dicitur tales ad rati-
onem reddendam no te-
neri. So. illud correctus
per aut. posteriorem. de
san. epi. s. iconomos ita
ibi soluit glo. tu. dic. uer-
us primas leges no cor-

prescribere hospitale. q̄ per proprium sacerdotem spūalia ministrantur.
Supradicta. concor. xxiij. q. i. pudenda. d̄ elec. nihil est. in si. z facit. j. d̄
p̄uileg. c. i. in fine.

u **I** constitutio. In prima exordium in quo expedientiam obser
uantie antiqui iuris pro constitutionis causa ponit. In secū
da cōstitutio.

ibi diocesanis q̄t̄ tria
facit. Primo prouidz cir
ca assignationem patris
p̄uentū ecclesiarum fa
cienda p̄elatis vel nica
riis ipsaz per patronos
ecclesiasticos qui nō so
lent ipsarum onera sup
portare. Secundo ibi fa
ne circa illos patronos
qui solēt supportare p̄
dicta. Tercio ibi ad que
circa executionē cōstitu
tionis dat p̄tatem dioce
sanis z tollit obstantia.
determinat opiones de
quibus dicam super uer
bo deuoluatur. z hic ut
ponit causatiue. sic de
ap. ut debitis ubi dixi.

x **C**onstitutio. clemētis
iiii. de p̄ben. c. i. li. vi. que
supplet constitutionem
alex. e. ri. de mōachis cir
ca exemptos z cōsuetus
dinem reprobandas de
qua sequitur.

y Non ob. concor. de p̄ben. extirpande.

z h̄e. z reliqua incūbentia onera supportare. ut in predictis iuribus.

a Expediit. ecclesiarum utilitati z animarum saluti ut ibi.

b Declarare. hoc facit. j. s. sane.

c Adicere. adicit circa formam inhibitionis. Item de termino statuen
do de p̄sentato instituendo. de assignatione post terminum. per ordi
narium facienda. z illud quod habetur in fine.

d **D**iocesanis. quid de inferioribus ad quos spectat institutio. quod eē
pōt. de offi. dele. super eo de cle. pe. c. si. de p̄ben. referente. s. e. com. de p̄
ben. si de beneficio. So. in q̄ruz ponit hec decre. ius nouū in illis nō ha
bet locū. alias simpliciter dixisset ordinariis. sic. s. e. cō. d̄ sequel. pos. c. uni
co. de testa. c. i. de sta. reg. c. ii. post p̄in. s. ri. p̄xi. c. ii. post p̄in. j. de p̄uile.
c. i. de pe. z remis. c. i. z tunc tales cōprehenderet. de offi. ordi. ordinarii. in
p̄in. li. vi. z quod ibi nō. Nec pōt negari quin seriose diocesanos exp̄is
mat. cū hoc sit octies repetitum. nec mirū. q̄ decre. de monachis z decre.
i. li. vi. de p̄ben. de diocesanis etiam exp̄esse loquuntur. sic. s. e. cō. de sup.
neg. p̄ela. c. nūo. de fo. compe. q̄uis. s. uolumus. de ui. z h̄. cle. c. i. in p̄i.
z ibi dixi. inferior ergo p̄elatus habens instituere ad diocesanū re
curreret ut terminū statuat ad assignationē. facit p̄in. huius. c. que si nō fi
at per inferiorem ad quē spectat. admittatur institui. z p̄ diocesanos fiet
assignatio z reliqua hic exp̄essa z est si. quod de litteris cōmendaticis
scripsi in predicta decre. si. de cleri. pe. super ult. glo.

e **I**nhibentes. hic addit fortiores exp̄essionē inhibitionis. scripserat. n.
alexāder diocesano q̄ p̄uiderat q̄ nullū zē. Clemēs. iiii. statuerat z mā
dauerat cōstitutionē inuolabiliter obseruari. hic clemēs. v. inhibet distri
cte sub obtestatione zē. Sed quero quid si cōtra hanc inhibitionē dioce
sanis admittit p̄ntatū assignatione nō facta. uidet q̄ ualeat. de p̄ben. di
lectus. ii. de cōces. p̄ben. si soli. in p̄in. z facit q̄d nō. de of. or. romana. ad
fili. vi. ze. li. d̄ im. ec. decret. ad si. ex quo nō apponit decretū ut ibi. z fac̄ d̄
despon. impu. ad dissoluendū. in si. Item. cū hec principaliter fauorē epi
scopi et instituendi respiciant ut. s. in p̄in. possunt suo renūtiare fauori.
de regula. ad apostolicaz. l. de legibus q̄ fauorē z facit. ff. de no. op. l. i.
s. z post opis. cōtra de elec. p̄uida. li. vi. ubi nō ualeat confirmatio facta il
la inquisitione omissa que p̄mitti debeat. ita nec hic ualeat nō premissa
hec assignatōe. ad idē. e. ri. c. si. ubi omisso citatōis p̄iciat p̄firmationē. Itē
d̄ hoc. e. ri. cū dilectus. ubi nō ualeat collatio post inhibitionē legari. Ad

cta **L**emens quintus in con
cilio uienensi.

De iure patronatus.

u **T** cōstitutio que ad ec
clesiam aliquam: q̄uis
etiam ad exemptorum p̄
sentationem admitti: consuetudi
ne non obstante contraria prohi
bet: nisi p̄sentato de prouentibus
eiusdem ecclesie talis coram dioce
sano portio fuerit assignata. unde
iura possit episcopalia soluere: et
sustentationē habere congruam:
sicut expedit obseruetur: ipsam de
clarare: ac ei quedam adicere cō
sulta huiusmodi sacri concilii ap
probatōe p̄uidimus diocesanis

idem p̄dic. decre. si soli. uer. aut ubi inhibitiō exemptoris ad com
pellendū afficit etā sine decreto. Nam plus operat exp̄ssa inhibi
tiō q̄ mandatū ut ibi p̄z. z sic respondet ad p̄in. ipsius decre. z d̄
cre. dilectus in p̄rium allegatas. Item non ob. q̄ hic nō apponit
decretū. q̄ sufficit legilatozem aliquid p̄hibuisse zē. l. de leg. ii

dubium. de regu.

iur. que cōtra. li.

vi. cū concor. Nec

est uerum q̄ hic

ueretur solū fa

uor institueris z

institui. imo uer

satur fauor eccle

siarū z salus ani

marū. ut p̄z in de

cre. i. de p̄ben. z

sic renūtiare non

potuerunt. facit

q̄d dixi post in

no. hosti. z com

pos. de rescrip. cū

dilecta. super. iiii.

glo. per hoc uide

tur q̄ institutio

uel p̄firmatio nō

ualeat. p̄nto q̄d

cum diocesanus

nō recipiat p̄tē

confirmandi ab

hac cōstitutione.

sed det constitut

io iurisdictionem

habenti certum

modum sine decreto. q̄ cōfirmatio contra hanc inhibitionem fa
cta ualeat. z q̄ hoc sit de mente colligo p̄ uerbū p̄cedēs sub ob
testatione zē. Fateor tñ q̄ puniendus est faciēs. ut in decre. si soli
cum concor. facit. j. de iudeis. c. uno. Ad decre. prouida rñdeo. q̄
ibi ordinarius recuperat iurisdictionē per cōstitutionem greg. q̄
uis. e. ri. sed modificatam. si ergo modum nō seruet deficit iurisdic
tio. facit. ff. de transac. cum bi. s. si p̄tor. z de re. eo. qui sub tu. uel
cura. l. magis. s. si es alienum. Ad decre. ul. e. ri. dico q̄ ex bi decre
ti non ualet ibi cōfirmatio. que alias ualuisse in decre. cum dile
ctus. z decre. si soli. uer. aut erat ius alteri acquisitū pro quo scribe
batur. Lex nō dubium loquitur in his que habent perpetuaz p̄
hibitionis causam. ut nō. de spon. duorum tua. que hic cessat. Nam
etiam post institutionē assignatio fieri pōt ut sequitur. z ad hoc
adde quod dixi. s. e. com. de sequel. pos. c. uno. uer. a qua.

f **P**resentatum. instituendum ad regimē ecclesie uel curā populi.
g **I**us p̄sentandi. non nudum sed una cum domino tempora
lium. ut. j. s. sane. alias non fieret assignatio ista. quia rector totū
haberet super quo uide quod scripsi de p̄ben. de monachis su
per si. ult. glo.

b **C**ompetentem. de elec. c. i. de appel. cum. sit. Jo.

i **C**oram. uide quod super hac dictione nō. de elec. ut circa. li. yi.

l2 **I**psum. a. diocesano. statutum.

l **N**oceat. facit de elec. publicato z ad ea que ibi scripsi in. x. q.

m **E**xtunc. idest lapso termino. z extremum tempus designat. ff. d̄
condi. z demon. l. iiii. in fi. Jo.

n **E**t in penam. non dicit z postea in penam. nec. s. p̄xi. dixit p̄
us debeant. per quod dico q̄ dummodo lapsus sit terminus nō
attento ordine huius littere. sicut assignatio patronorum p̄ce
dit institutionem. sic z diocesanī prius poterunt assignare. z post
modum instituere faciunt nō. de rescrip. cum dilecta. in. iiii. glo. et
sic illud extunc quod p̄cedit determinat uerbum debeant z uer
bum deuoluatur. Sed in quo est hec pena. cum nil uideatur refer
re. an per ipsos an per episcopum hoc fiat. ex quo modus nō ex
ceditur. So. assignabit forte episcopus tale predium quod sibi re
nere uoluisset. perditio ergo electionis est hic pena. facit de p̄ben.

si pluribus. in fi. li. vi. ff. de le. li. statu liberum. §. Stichum. et est si. de
sup. neg. pre. c. uno e. com.

• Deuoluatur. ran. gos. inno. et hosti. dicebant de preben. de mo
nachis. q. si monachi assignare nollent banc portionem. episcopus
post elapsis sex mensibus ordinaret ecclesiam per decre. sicut de
supplenda ne. p.
sed archi. i. d. ere.
i. de preben. li. vi.
dicit decre. sicut
loqui in defectu
presentati non in
defectu proveni
tuz. quare dixit
episcopum hoc
casu non posse ec
clesiam ordinare
s. coget illos ad
assignationes fa
cienda. h. adigme
lius prout sum e
per hanc litteraz

p Oneram. c. o.
cor. s. de no. c. fi.
ubi cōcor. de hoc
s. u. proxi. c. ult.
s. ut autem in fi.
i. de heret. i. post
prin. et per hanc

litteram et ea que no. de rescrip. statutum. §. assessores. li. vi. videtur
q. per patronos vel presbyteros non possit episcopo questio re
ferri. et q. si appellarent patroni dicentes. q. excessit. vel presbyter
dicens q. portio nō sufficit. episcopus non deferret. Sateor tamē
q. superior ad quem appellatum est emendaret quod male factū
esset. s. de appel. pastoralis. in prin. Idem puro cum ante lapsū
terminum est contentio inter patronos. qui dicunt portiones an
tiquas vel auctam per ipsos sufficere et episcopum hoc negant.
q. Moderationem. i. moderatam taxationem. hoc dico q. mo
derationis uerbum diminutionem sapit. de uer. sig. c. fi. et est huic
fi. de elec. cupientes. post prin. li. vi.

r Odio vel favore. presentati uel presentantium.

f Vel alias. pnta premio uel timore. xi. q. iii. quatuor. de re iudi.
cum eter. li. vi. j. de heret. c. i.

t Vel minori concor. de of. custo. c. i. et quod ibi no. in iii. glo.

u Sane. hic declarat predicta omnia ut j. dicam.

r Observentur ex quo enim presentati et instituti non sustinent
onera sed procuracionem cathedralium et alia iura episcopalia
et hospitalitatis onera et his similia subeunt patroni nō fier assigna
tio predicta etiam pro sustentatione rectoris ut sequitur. Si ergo
aliqua onera pura procuracionum subeunt patroni. reliqua subit
presbyter. uidetur q. assignatio fieri debeat sufficiens pro his o
neribus tantum que subit presbyter. facit de prescrip. accedentes
de sta. mo. in singulis. d. deci. tua. ii. puro enim hoc esse de mente
horum iurum q. autem omnia subeant patroni aut omnia pres
byter. facit de cōse. di. ii. comperimus. ff. de adm. tu. cum queritur
Nam particularis exactio multa habet incommoda ff. famil. heret.
l. plane. facit ff. de exerci. act. l. ii. s. de censu. cum instatia. et hoc p
bat sequens littera.

y Perpetuis de cap. mo. c. vno li. vi.

3 Vicariis. repete perpetuis. de of. nica. ad hēc.

a Subi. teneantur quod sequitur.

b Decenter. hoc respicit honestatem de. no. magne. honeste ergo
habuit i. sede. de excels. pre. c. i. de ma. et obe. solite. et honorabil i

et sacerdotale officium. de heret. cum ex introito. her. licet autem. xcy. d.
esto.

c Prestare. hic patet q. etiam pro sustentatione rectoris nō fier assignatio

d Sufficientem. uide quod no. xxi. q. i. c. i. de rescrip. cum adeo. in glo. ij.

o Ad obseruationem. non poterunt ergo tollere uel minuire portiones
per episcopum assigna
tam. facit de preben. aua
ricie.

f Alio. cum. s. rector uel
uicarius sustinet onera.
et infra tempus per dio
cesanum statutum assi
gnatio per patronos fa
cta non fuit.

g Consuetudinibus. cō
cor. uide. s. co. compil. d
cta. et qualita. ut bi qui
ad fi.

h Premissa. in alijs er
go non leduntur priuile
gia. sc. s. ti. i. c. ult. uer.
nullo. Jo.

i Lures. se summat
tria dicens. et par
tes patent. quarum pri
ma determinat no. xvi.
q. ult. pte. mentis. pleni
us. e. q. si plures. et. ti. c.

i. per que patet. hic reprobari opinionem que placere uidebat ala. bug.
lau. io. ran. Win. ber. et gos. que mihi etiam placebat. et approbatur opi. i
no. et hosti. dicentium. in predic. c. i. q. in iure patronatus successio sit per
stirpes non per capita cum hoc esse debeat in linea descendenti. insti. de
here. que ab intes. defe. s. et quia placuit. ut sic plures uni succedentes lo
co unius habeantur. ff. de condi. et demon. cui fundus. et dicebat inno.
hanc equitatem preferendam subtilitati contrarie. ff. ad. l. acquil. ita uult
neratus. in fine. ff. de insti. l. i. bis concor. rof. bene uen. in libello suo. e. ti.
s. nunc de ultimo. primi contra. Ad quod inducebat Win. q. patroni ue
niunt ad successionem liberi per capita non per stirpes. insti. de succes.
liber. s. sed nostra. alias incipit multis. facit ad hoc. quia stipulationes i
diuidue non diuiduntur inter heredes. ff. de uer. obli. l. ii. et leadem. s. ca
to. et l. stipulationes non diuiduntur. Archi. in predic. c. si plures. concor
dare uoluit opiniones dicens opinionem inno. esse ueram in his qui ex
diuersis causis sunt patroni. et ita ponebat rof. ut si unus ex fundo alter
ex dote. Omnes enim ex altero descendentes loco unius habentur. quā
do nero. unicus fuit patronus. tunc locum habeat opinio contraria. ut
sic inspicimus initium. Sed licet hoc aliquantulum mulceat aures. tui
nec uidetur hec decre. obstar que ponit plures patronos et unus ex plu
ribus non unum solum. tamen non uideo rationem quare aliud in duo
bus patronis ex diuersa causa q. ex eadem. ut si duo dederint dorem.
Item nec uideo quare magis inspicimus stirpem primo gradu q. secu
do uel ulterioribus. cum igitur in hoc omnes concordent q. hoc ius ē
simplex et indiuisibile. Item concordet q. in heredes ex inequalib. par
tibus equaliter transit. licet forsan ut dicebat inno. pinguior sit uox illius
qui plus habet in hereditate. Item cum omnes concordent euz qui ali
quid in dote posuit ita patronum esse sicut euz qui plus posuit. et de his
omnibus scripsi. e. ti. c. i. Mihi placebat opinio hic reprobari. que licz in
parte haberet contrariam equitatem. tamen expediens mihi uidebatur
ecclesiis. ut sicut patronis per capita debetur ius processionis ius ali
mentorum et ius defensionis. ita per capita debeat ius presentationis
nam quot sunt capita patronorum. tot sint suffragia uocum et non plura
ad hoc facit. e. ti. c. iii. quod loquitur etiam de heredibus fundatorum in
plurali. et tamen dicit preficiendum illum qui plurimorum approbatur
assensu. Et non plura dixi ut. s. si patronus sit heres cōpatroni solaz una
uocem habeat. cuius contrarium innuit hec littera. ut scilicet si sit de be
f. .iij.

redibus trium patronorum in tribus uocibus partem habeat. uel si solus esset heres trium habear tres uoces. facit de re iudi. cum olim. et ex opinione hie approbata timeo quod nascentur inextricabiles questiones. Pone quod a. patronus: cuius heredes haberi debent pro una uoce. habuit tres filios. quorum primus. b. nomine habuit duos filios. secundus. c. nomine habuit quatuor. tertius. d. nomine habuit sex. quo iure isti omnes habent unam uocem eodem iure habent duo filii. b. tertiam illius uocis. quatuor filii. c. aliam tertiam. sex filii. d. aliam tertiam. Si ergo ad aperendum intellectum dicendum hanc uocem reducamus ad unum as. id est ad duodecim uncias. et faciamus quod quilibet uncia in uoce sit boni. grossus. et quilibet grossus ualeat duodecim boni. paruos. quilibet stirps habebit quatuor uncias. Quid erit ergo si unus ex duobus. tres ex quatuor. duo ex sex presentant titium et reliqui. scilicet unus ex duobus. unus ex quatuor. et quatuor ex sex presentant seium. de numero personarum patet. de uncias etiam patet. quia presentatores titii habent sex uncias et quatuor denarios. presentatores seii habent quinque uncias et octo denarios. sed explicata stirpem. Item descendendo ad tertium gradum si unus ex illis duobus filiis. b. habeat unum solum filium qui clericus est. alter octo quorum duo etiam sunt clerici. ille solus habebit duas uncias. et illi octo diuidunt alias duas. et sic quilibet ex illis octo habebit tres denarios. Item si quilibet ex quatuor filiis. c. habuit filios. primus quatuor. quorum unus clericus. secundus tres. quorum duo clerici. tertius duos clericos. quartus unum. quatuor filii primi habent unciam. et sic quilibet tres denarios. tres filii secundi unciam. et sic quilibet quatuor denarios. duo filii terti unciam aliam. et sic quilibet sex denarios. et solus filius quarti habet integram unciam. Item si ex tertia stirpe. sex filii. d. quilibet habet filios. pone quilibet ex tribus duos et sic sex quorum unus solus est clericus. et quilibet ex aliis tribus quatuor. et sic duodecim. quorum octo sunt clerici. quilibet ex parentibus habebit octo denarios. quilibet ergo ex duobus filiis primorum trium habebit quatuor denarios. et quilibet ex quatuor filiis secundorum trium habebit duos denarios. habemus ergo secundum predicta triginta septem prones. potes ex duodecim nepotibus natis ex tribus filiis patroni. finge quod uocet ecclesia et isti triginta septem discordant. uiginti laici ex eis presentant unum. decem et septem quos dixi clericos alium tu qui dicis per stirpes debere uoces patronorum extrica mihi casum istum. quo iure etenim ponas stirpem in primo gradu. eo iure et in ulterioribus. ut dixi in unius bene potest explicari. quia pars clericorum habet sex uncias et unum denarium. pars laicorum sex uncias minus uno denario. Adhuc foris intricatio. ubi ponis alium compatronum habuisse totidem descendentes quorum aliqui concordant cum clericis predictis. alii cum laicis. Et scias quod si in predicto computo fuisset ultra ternarium. usus impari numero. ut. v. vii. nel. ix. adhuc foris esset intricatio. Item si est intricatio tanta in pronepotibus. quanto amplius in filiis pronepotum uel ulterioribus. quod est dicere si hec intricatio est in tertio gradu. quanto maior in quarto quinto et ulterioribus. Item si intricatio est in casu sic explicite et certitudinaliter posito. quanto maior in eo per probationes certificando. pro tanto terreo de hac approbatione. Nec si terreo de eo quod scripsi post innocentium et hostiensem de elec. scriptum. super uer. prepo. firi. ubi dico quod prelatus posset habere tertiam electionis. capitulum tertiam. clerus. tertiam quia fateor tibi scripsi quod posset esse intricatio in calculo. non tamen tanta ut hic. et hoc propter successiuas stirpes. Dicebat ergo goffredus. e. ti. c. primo. quod consuetudo. per quam in quibusdam partibus ut neapoli ius patronatus diuiditur per uncias posset excusari. ut si ar. diuisio non respectu iurispatrio. quod est indiuisibile. sed respectu portionum secundum quas heredes successerunt patrono uni uel pluribus et non respectu portionum quas contulerunt edificando uel dotando. et potest esse utilitas harum diuisionum. ut ecclesia in alendo et in honoribus magis teneatur ei a quo plus receperit. sed actus presentandi communis sit omnibus. Posset etiam circa gratificationem que aliquando facienda est. eo. ti. cum autem. uox illius preferri qui plus contulit. et hoc dictum mihi placebat. sed ut dixi opinio hic approbata pro qua facit de rescrip. pastoralis in prin. de testi. licet. ex quadam ibi non utique uno et.

ab uno ex patronis ecclesie^m reli^{cti} heredes^o uoce duxat minus habebunt in presentatione recto

in tanto habet equitate quia absurdum erat patronum instituendo decem heredes forsan ad hunc finem ut de fraudare posset com patronum actu presentandi. quod posset si isti haberent decem uoces et ille unam. et quia hoc ita posset contingere in secundo gradu tertio et ulterioribus sicut in primo. non uideretur habere ratio

nem opi. archi. et ppter banc fraudem uel iniquitatem multoties cogitauerat quod bonum esset statuere. quod extantibus descendenti bus hereditas

ris^p. et ut^a facilius^r provideatur ecclesie non inconueniens reputam⁹ pronos^r ipos inter se posse libere

guinis ex aliquo patronorum. ius istud non posset transmitti in extraneos. In heredes uero sanguinis transiret per capita etiam quo ad actum presentationis. et tunc non conqueratur patronus de compatrono. sed de deo creatore. si plures descendentes prebu it compatrono quam sibi. Deficientibus uero compatronis. tunc patronus descendentes non habens posset transmittere in extraneos. quibus etiam succederem soli descendentes sanguinis et per capita. Et forsan non esset absurdum statuere. quod nullo casu in extraneos id est non descendentes posset transmitti. ut sic facilius liberentur ecclesie ab hoc iure. facit de deci. prohibemus. et c. si.

l2 Plures. quorumcumque cum sit eadem ratio. sed ad minus duos comprehendit. de reg. iur. pluralis. li. vi. cum concor. et dic plures etiam singulares. in collegiatis enim minus est dubium de his que si. a prela. c. ea noscitur.

l Ab uno. ergo secus si plures a pluribus. uel unus a pluribus. ut dixi in magna glo.

m Ecclesie. habemus patronos libertorum et patronos causarum de quibus dixi. eo. ti. super rubrica.

n Relicti. licet uerbum relictum ad uiui tabulas non pertineat. ff. de ra. exhi. li. i. ad si. facit de fo. compe. conquestus. Idem tamen putato si inter uiuos transferat uendendo pluribus uniuersitatem. uel permutando cum pluribus. uel pluribus donando. qui sunt modi transferendi. ut no. eo. ti. cum seculum. Donationem tamen non posset facere priuatis sine consensu episcopi. ut plene scripsi. eo. ti. illud.

o Heredes. sui uel extranei. cum non distinguat. de hoc. xvi. q. vii. considerandum et dixi. e. ti. cum seculum.

p Rectoris. et clerici cum eadem sit ratio. est tamen in hoc opinio an patronus presentet clericum. tene tamen quod no. eo. ti. postulat.

q Et ut. circa hunc uer. erat triplex opinio. Prima quod hoc fieri posset. Secunda quod non posset. Tertia quod posset de auctoritate episcopi alias non. hic reprobat secundam quam tenebat inno. eo. ti. c. i. et tertia quam ipse idem tenebat. eo. ti. querimoniam. et approbat primam quam tenebat ber. e. ti. c. i. in si. i. glo. et apertius ibi tan. quod placebat Win. phi. et goff. inducebant. l. quotiens. ff. de usufruc. et ff. de serui. uia. in si. ad idem. ff. communi diuidendo. S. cum de usufructu.

r Facilius. optare hanc rationem ponderatam fuisse supra primo. respon.

f Patronos. omnes facit quod no. de elec. quia propter. uer. uel saltem. alias iure communi et c. de reg. iur. in re communi. li. vi.

t Libere. id est sine superioris auctoritate. et sic improbat quod no. inno. in decre. querimoniam. Item dic libere etiam si non uocet ecclesia. facit de donatio. consultationibus. S. eo. compil. de re. eccle. non alie. si una. hoc probat plurale alternis uicibus. certum est enim quod una uice non concurrat duplex uacatio. non ob. de co. ces. preben. c. si. quia illud fiebat in frandem uacature. hoc autem fit ad tollendam discordiam et faciliorem provisionem ecclesie. et eadem ratione uideretur patronos plurium ecclesiarum posse inter se diuidere. scilicet ut unus sit patronus in una et alius in alia ut no. Win. eo. ti. c. i. et c. ex insinuatione. Sed contra. ff. famul. herc. l. quedam. ff. de ali. le. l. iii. ff. de iurepa. l. si. per que patet patronati

libertorum inter patronos diuidi non posse. licet alimentorum pre-
stationes diuidere possint. Sed dici posset qd forius est in patro-
natus libertorum qd ecclesiarum. unde illud non alienatur. istud
sic. illud transit in suos etiam non heredes. ff. de iurepa. filii. ff. de
liber. le. aurelio. §. gaius. istud non ut scripsi post inno. eo. t. cu secu-
lum. Item ut ibi
no. permutat pa-
tronatus cu pa-
tronatu. quare er-
go pars patro-
natus unius ec-
clesie cum parte
quam habet com-
patronus in alia
non poterit per-
mutari. ut quod
iuris de toto. rē.
de. offi. dele. pa-
storalis. §. i. ff. de
rei vendi. que de
tota.

conuenire: de rectore ab eis alter-
nis^u uicibus presentando quibus^r
etiā ex eadez causa^r permittimus^s
ut plures^r ad uacantem ecclesiam
possint eo modo presentare per-
sonas qd una ex eis eligi per epm
ualeat et admitti. Lemens. v. in
concilio uienensi.

**De censibus exactionibus et pro-
curationibus. Rubrica**

Am sit nature conso-
num illos non recusare
onera qui rerum cōmo-
da complectuntur: hac i
perpetuum ualitura, constitutione
sancimus: ut religiosi^s quicumqz
pro monasteriis et ecclesiis que ad
eos quocunqz sint titulo^b deuolu-

Alternis uici-
bus. id est qd un^o
prima uice qua
occurrit uacatio
alter secunda al-
tertia. has etiam
uicissitudines qui

qz seruant singulares persone collegiorum in collegiis spe-
ctantibus ad collegia. de preben. c. uli. li. vi.

Quibus etiam. tertiu dictu inducens ius nouum et equissimu
qd intelligo de latis ut. §. dicam.

Eadem causa. facilioris prouisionis ecclesiarum.

Permittimus. olim ergo hoc non licebat. bene. n. poterat la-
cus pntare. uno aliu pntare. e. n. qd autem. r. c. cum autem. et potior
erat conditio instituti ab epō ut ibi. uidebat in epus primo tene-
ri. quod intellige ut dixi. e. n. pastoralis. Si ergo licebat sic successi-
sue accumulare honestum est ut liceat etiā sic pntare:

Plures. quocunqz ut dixi in prin. c.

Pntare. simul uel successive. licet enim olim cu laicus pntabat
scdm dare optio epō. ipse in laicus instabat p scdo. modo uero
pōt relinquere hic epī optioni. et sic no. qd licet electōes nō possint
fieri alternatiue. de elec. c. ii. li. vi. pntationes sic ut hic. qd de laicis
intelligo uel clericis pntantib⁹ ex patrimonio. in quibus locum
habebat quod supra dixi.

Personas. etiam in. minoribus cōstitutas. quod dic ut dō insti.
c. ii. li. vi. §. Jo.

Per epm. uel alium instituentem. cum eadem sit ratio.

Am sit. religiosi subire tenentur onera que incūbebant
ecclesiis p eos ante hoc cōcilium acquisitis. nisi priuile-
gio exēptioe uel iusta cā inuētur. que priuilegia uel exem-
ptioes nō inuāt in ecclesiis p⁹ pōt. acquirēdis. scda ibi priuilegia.

Nature. sumptū de regula formata per modū cōuersuz. ff. de re.
iur. scdm naturā et uide de reg. iur. qui sentit. li. vi. et ticit lex qd nō
est ferendus qui lucrū amplectitur rē. l. de cadu. tol. l. una. §. pro
secundo. in fi.

Religiosi. in aliis ergo locum non habet inquātuz. inducit ius
nouum in fi. §. c. comp. de deci. c. i. de testa. c. i.

Titulo. ut donatione. de dona. cōsultationibus. permutatione
de rerū pnu. ad questiones. uel prescriptōe. de iurepa. cura. titulo
uero emptiois haberi nō pōt. de simo. querelā. de iurepa. de iure.
et an trāseat cu uniuersitate scripsi. e. n. ex litteris. titulus etiam edi-
ficationis uel foundationis nō adaptatur huic casui.

i Sedis apostolice. de iureiur. ego enim. de cenli. cum instantia.

Episcopalia. de quibus de offi. ordina. conqurente. §. ti. i. c. i. et uides
qd procuratio legatorum et iura episcopalia ponuntur ut diuersa. p qd
patet qd qui ex pacto tenentur ad iura episcopalia. nō per id tenentur
ad procuratioem predictam.

ta: procuraciones legatorū sedis
apostolice ac iura episcopalia^k et
alia prestari pro ipsis anteq ad
eos peruenissent solita pōpote sol-
uere studeant nisi forsan sedis a-
postolice priuilegio^m exēptioneⁿ
uel alia causa legitima^o ab his se
ualeant excusare. Priuilegia
uero seu exemptiones^f huiusmodi
ad monasteria seu ecclesias que
ad eos obuenire contiget in poste-
rū uolumus non extendi.

Dem.

De nostrum^r quod dolentes
referimus peruenit auditum:
qd ecclesiarum prelati ad mo-
nasteria cisterciē. ordinis accedē-
tes: licet ab eis charitatiue recipiā-
tur: et eis curialit^r necessaria misre-
tur: cibus tamen regularibusⁿ non

l Sola. uel ex impositio-
ne facta tempore funda-
tionis. xviii. q. ii. cleuteri-
us. eo. ti. quanto. de iure
patro. preterea. ii. uel ex
antiquo usu de hoc. eo.
ti. peruenit. uel quia res
aliqua habens onus a-
nexum: peruenit ad eccle-
siam in quam transiit
cum suo onere xvi. q. i. si
quis laicus de deci. pa-
storalis d pig. ex litteris
ff. de cōtraben. emp. alie-
natio

m Priuilegio. hoc iu-
uat quo ad omnia pre-
dicta.

n Exemptione. si intel-
ligas ab episcopali iur-
isdictione hoc nō inuat
quo ad procuraciones
legatorum sedis aposto-
lice ad quas exempti te-
nentur. non ob. e. n. cum
instantia quod pone ut
ibi dixi contra illas etiā
non ualet prescriptio. d
prescrip. accedentes.

o Legitima. puta compositione. §. c. pro. uer. nec compositiones. qd in-
tellige quo ad illa in quibus ualeret compositio. de hoc. e. ti. cum uene-
rabilis uel res iudicata. de re iudi. cum inter et nota de prescrip. cu ex offi-
cii. in uli. glo. Prescriptio nō uidet^r hic adaptari. cu loquatur textus de
his que prestari solebant. noua uero prescriptio post acquisitionē illarū
bene posset adaptari in his iuribus que sunt pscriptibilia. de prescrip. de
quarta. Sed nūquid erit legitima causa si dicatur indebita fuisse. So. pu-
to de mente huius constitutionis. qd percipiens in possessiōe de feudat^r
donec probetur indebitum. e. ti. peruenit. facit de elec. querelam. ad fi. et
quod ibi no. de offi. or. duo simul. in. iii. glo.

p Exemptiones. hmoi. intelligo generales uel a predictis iuribus.

q In posterum. cōcor. de deci. nuper si. §. c. compil. de rescrip. litteras. ui-
des ergo qd priuilegia uel exēptioes quas hēbant religiosi etiā circa ec-
clesias acquirēdas nō habēt locū. nisi in acquisitis ante cōcil. uien. De
religiosis dixi qd. circa scēares nil imutat ista cōstitutio. Et scias qd cōcilium
inchoauit anno dñi. M. cccxi. die calend. octobris. et terminatum fuit
anno sequenti. vi. die aprilis. et sic durauit ultra sex mēses. Scito. ergo quan-
do acquiesuerit. scies an ante cōcilium uel post. Quid de acquisitis du-
rante cōcilio uel post cōcilium anteq cōstitutiones ligarent de quo satis
dixi in probemio. equuz uidet^r qd acquisite anteq ligarent cōstitutōes
priuilegiis et exēptioibus gaudeant per ea que ibi dixi.

r Volumus. sit pro ratione uoluntas. cum alias deceat priuilegiū prin-
cipis esse mansurum. de reg. iur. decet. li. vi. cum cōcor. et est si. §. c. cōp. de
sepul. dudum. §. penul. in fi. et. §. ti. i. c. i. in fi. de rescrip. c. uli. de deci. c. ii.
li. vi. fuit tamen motuum. quia priuilegium tendebat ad noxam. de deci.
suggestum. ubi de hoc.

f De nostrum. ponit quedam grauamina que prelati inferebant ex-
emptis precipue cisterciensibus. et illa fieri prohibet statim. qd epi-
scopi qui in monasteriis cisterciensibus ordinis charitatiue procurant sint
contenti cibariis que per illos ministrantur. Si uero procurantur. ex de-
bito ipsis uolentibus carnes ministrari. debent extra septa monasterii
uel saltem extra portam que dicitur regularis. ipsorum etiam elemosy-
narū fragmenta mensarū possint pauperibus erogare. Prima pars po-
nit. Secunda prouidet. nos igitur.

t Dolentes. §. c. comp. de sta. mo. c. ii. uer. uisitatores. et ibi concor.

f. iiii.

- u Regularibus. de quibus in regula benedicti. xxxix. c.
 x Inuitis. non erat ergo dicenda elemosyna que de rapina fiebat. i. q. i. non est putanda.
 y Ferris. uide quod no. e. ti. exigit. in glo. ii. li. vi.
 z Officii. contra id. e. ti. romana. §. procuraciones. li. yi.
 a Compositiones. copos

sino per quam tollatur procuratio debita uisitā ti non ualeat: sicut enim uisitatio per compositionem non tolli non posset. ita nec procuratio que debetur iure annexionis. sicut de prescriptione dicitur. de prescrip. cum ex officii. sed erant compositiones super modo procurandi uel numero procurandorum que seruā et dant. facit quod no. xvi. q. vii. quicumqz. sicut etiam super decimis sit compositio. de deci. ex multiplici.

- b Ipsis. prelati.
 c Consumit. contra id. e. ti. cum apostolus. Refert inertonius. li. ii. q. ry berius prelibus suadentibus puincia onerari tributo describit. boni pastoris est tollere pecus. no deglutire.
 d habent. contra id. eo. ti. cum apostolus. d. cle. uena. c. i. z. ii.
 e Ualue. de spo. consultationi. in prin.
 f Franguntur. an hec liceant etiam habenti iustam causam z possidenti cui denegatur pensio uel hospicium uel procuratio plene scripti post inno. de immu. ec. c. i.
 g Exportantur. hoc no possunt etiam collectores decimarum. §. e. co. de deci. si beneficiorum.

b Una die. cum tamen numerus procurationum no deat excedere numerum dierum. e. ti. procuraciones. quod locum habet etiam in uisitante plura loca quorum quilibet ad procuracionem sufficit. eo. ti. felcis. li. vi.

- i Impeto. contra id. e. ti. procuraciones. z. c. exigit. li. vi. e. li. de of. or. si epus.
 l2 Assumentes. contra id de reg. iur. quod omnes. li. vi.
 l Aliis. de quibus de exce. prela. frequens.
 m Utroqz. de priuile. quoniam
 n Supradicta. f. cisterciens. ordinis. m z de aliis idem uideretur ab idem tate ronis. z. §. pxi. generaliter loquitur de exemptis

o Gratiose. dicit proverbium italicorum non respiciendum dentē equi donati. cui conuenit. ff. de edil. edic. ad res donatas.

contenti: contra priuilegia dicti ordinis carnes petunt: et si eis non ministrentur: auferunt uolenter: z licet in locis eisdem fiant elemosine competenter: ipsi tamen prelati ipsis religiosi inuitis alias elemosinas faciunt: etiam in aliquibus locis in quibus procuraciones non habent de consuetudine uel de iure. Pro equitaturis quoqz ferrandis licz ferris non egeant et coci eorum sui officii ratione pecuniam exigunt et extorquent: nec compositiones super procuracionibus inter prelatos ipsos et eos inuitas eis seruant: ipsis etiam in recipiendis procuracionibus ita graues existunt: qd ipsi in eorum monasteriis et ecclesiis procuraciones recipientibus: longi temporis uictum breuis hora consumit: et dum procuraciones recipiunt: canes uenaticos falcones et accipitres secum habent et nisi uoluntati satisfiat eorum ualue monasteriorum seu ecclesiarum per uolentiam sepe franguntur et ornamenta ecclesie exportantur: pluresqz procuraciones recipiunt una die se. a: postolice priuilegio non suffulti: interdum in pecunia numerata uisitacionis etiam officio non impeso et occasione dictarum procuracionum idem prelati ab ipsis frequenter exigunt: que illis soluere non tenentur: intollerabilia eis de graua mina cumulant. Sunt z nonnulli qui procuraciones nuntiorum apo. se. aliaqz extraordinaria onera exemptis et aliis religiosi pro maiore parte imponunt

p Speciali. puta pacto uel onere imposito fundacionis tempore. ut dixi. §. c. proximo.

q Ipsorum. ergo no aliorum priuatorum uel ecclesiarum et si domus essent ad hoc apte. nisi ipsi prelati consentirent ibi procurari.

r Alioquin. idē si extra septa no fuerint domus monasterii ad hoc apte.

ut se ac presbyteros liberent seculares religiosos ad ordinandum huiusmodi onerum distributionem minime assumentes. In multis etiam aliis prefati prelati expta monasteria et ipsorum ecclesias utroqz illis iure subiectas grauant in procuracionibus recipientibus et oneribus insolidis imponendis. Nos igitur super his uolentes de opportuno remedio providere: sacri approbatione concilii duximus statnendum: ut si episcopi non causa uisitacionis s3 charitatie hospitalitatis ad monasteria uenerint supradicta uictualia gratiose recipiant: que charitatis gratia eis fuerint ministrata.

Ipsis autem episcopis ad monasteria uenientibus supradicta: z procuraciones ibidem recipientibus sibi debitas de iure communi consuetudine priuilegio uel iure alio speciali in domibus ipsorum monasteriorum: extra tamen septa ipsorum existentibus sique fuerint ad hoc apte: alioquin infra septa ipsa: non tamen infra portam quas regularem appellant: carniū p congruentia temporis si uoluerint priuilegio non obstante quocumqz cibaria ministrentur: nec inconueniens reputamus: si fragmenta que de mensis ipsorum episcoporum et suorum familiarium colliguntur: per ipsorum episcoporum elemosynarios ibidez pauperibus erogentur: ab aliis autem grauanibus expressis superius prelati diligenter abstineant: si dei et apostolice sedis indignatione uoluerint

f Regularem. licz ergo in pre domus qd in alia pre no licet de sta. mo. cu ad monasterium Sed quid si extra portam illam no est locus aptus. satis uidetur qd propter necessitatem que sic ardat possint tunc intra portam illam ministrari. ut sicut propter necessitatem tempore prohibito licz carnes comedere. sic liceat ex eadem causa etiam in loco prohibito. de obser. ie. consilium in fi. de re. iur. quod no est. facit de custod. cu. c. ii. Posset et dici. qd euz priuilegium istorum no tollatur intra portam. qd tunc epus scdm for. maz priuilegii ci bis regularibus debeat contentari. Ubi uero no haberent priuilegium prariū. sit loc. ei quod prius dixi.

t Si uoluerint. honeste facerent episcopi declinādo ibidem sexta feria uel sabbato uel die quo cibaria regularia conuenirent. tamen si alio die declināt subditi superiori inuito lege cibaria non dabūt

xl. di. non cogantur. z concoz. de censu. cum instantia. in fi.

u Fragmenta dicta a frāgo is. panes ergo integros qui de mensa leuantur inuitis monachis non dabit elemosynarius. uel capones integros uel similia.

x Familiarium. cum episcopo uel post comedentium.

y Colliguntur. in procuracione que dat ex debito hoc est certū. s3 in illa que dat gratuito no uidet id inuitis monachis fieri posse. z forsan auctor de utraqz intēdit. quasi fragmenta uideant ee largita

z Ibidem. ad alium ergo locum mittere non posset distribuēda illis inuitis.

a Enitare. uide quod dixi. §. de sen. ex. c. i. in glo. medicantes. in fi.

b Resenti. Lasus. diocesanis quibus hoc constat illos qui exi-
gendo a clericis pedagia uel guidagia excommunicati sunt
uel interdicti publicare debent. uenit executiue ad decre. quamq[ue]
eo. ti. li. vi.

c Iubemus. ergo obligat ex precepto. xiiii. q. i. qd[ue] precipitur. q[ue]
no bene p[ot]era
tur. si. s. e. com. de
sta. mo. c. ii. de res
ligi. do. c. ii.

d Personis. uis
quod dixi in des
cre. qua[m]q[ue].

e Rebus. uel per
sonis. ut in pre. d
cre. qua[m]q[ue].

f Propriis. .i. p[er]
sonaru uel eccle
siaru. ut sic etiam
p[ro]fessos qui pro
p[ri]u h[ab]e[re] s[un]t pos
sunt includat. p[er]
talibus reb[us] que
ad usuz p[ro]p[ri]um
portant etia laici
non soluunt uecti
galia. l. de uecti.
z com. l. uniuersi.
Plures alios ca
sus q[ui]b[us] n[on] soluunt
nisi qd[ue] no. ff. de
pubicanis. l. iiii.

g Non. negocia
di a co[n]traio dat
intelligi. q[ue] in his
quas causa nego
ciandi deferunt no
gaudent immunitate. ut etia no. guil. in spe. de imu. ec. in fi. ubi et
am arguit p[ro]p[ri]os redditu clericor[um] qui uolunt immunitate gau
dere. sed ipsi etia clericis no gaudent negociationis ca[us]a deferendo
ut hic. Si aut inter leuatozem pedagii z delatozem sit questio. ut q[ue]
ille negat eu clericuz. uel dicit res deferri negociationis ca[us]a. uel res
illius no esse. graue esset semp iudice adiri p[er] fide huius rei recipi
enda. Unde uidet[ur] co[m]mittendum iuramento deferentium uel suoz
nutorum si p[er]sonarum qualitas no dissuadeat. uel nisi de contra
rio fides haberet in p[ro]p[ri]o. facit de iureiur. c. fi. q[ue] me. ca. c. fi. quo
ad p[er]sonam uidetur sufficere si sit in habitu z tonsura clericali. per
decre. si iudex. de sen. ex. li. vi. Jo. an.

b Pedagja uel guidagia. exponuntur hec de uer. sig. super quibus
dam. z omnia ista dicuntur poxaria uel uectigalia. ut ibi no.

i Alieno. de reg. iur. quod alicui. li. vi. cum concor.

l Exorquent. ubi enim reciperentur ista a sponte soluentibus.
non est locus penis. si. de simo. dilectus. ii.

l Excommunicationis. quo ad singulares personas.

m Interdicti. quo ad ciuitates castra uel loca quorum collegia
uel uniuersitates in his delinquant z periculosissimum est. per
quod forsan tota italia est interdicta. de ultra italiam testificantur
experti. z uide quod dicam. j. de sen. ex. grauis. in in prin. Jo. an.

n A iure. co. ti. qua[m]q[ue]. li. vi.

o Co[n]stituit. pre uocata co[n]tra qua[m] sit publicatio. de quo satis scri
psi. e. co. de of. dele. c. uno. puto aut de hoc inquiri z co[n]stare posse
etia in illo qui soluit de hoc no conquerere. tamen q[ue] hoc benefi
cium respicit fauore ordinis clericalis no p[ro]pone tantu[m]. z spectat ad
ius publicu[m]. de so. co. pe. si diligenti. de sen. ex. contingit. i. di. ius pu
blicum. tum propter animarum periculum de quo permisit. z p[ro]
cipue in facto manifesto. de usu. cum in diocesi. de diuoz. porro.

p Subditis. uicinos etiam episcopos requirere possunt. xi. q. iiii.
cure. de treu. z pa. c. i. s. e. com. de so. compe. q[ui]s. s. penulti.

ei. itare. Dem. in eodez.

Resenti. constitutione iube
mus. ut locorum diocesanis
contra eos qui ab ecclesiis uel per
sonis ecclesiasticis pro earum re
bus propriis quas no negociandi
ca[us]a deferunt aut offerri faciunt uel tras
mittunt. pedagja uel guidagia suo
uel alieno nomine exigunt uel ex
torquent. in animarum suaruz pe
riculum. z eorum a quibus ea exi
gunt preiudicium et grauamen. ex
communicationis et interdicti
sententias a iure p[ro]latas postq[ue]
de his ipsis co[n]stituerit omnino
publicent. uel a iuris subditis tran
diu faciant publicari. donec illi
sic exacta restituerint. et de trans
gressione huiusmodi satisfecerint
competenter.

Remens quintus in concilio
niemensis.

q Donec. licet isti restituat z satisfaciant ut sequit[ur]. est in necessaria abso
lutio exco[m]micationis uel relaxatio interdicti. ut in p[re]dic. decre. qua[m]q[ue]. in fi.

r Restituerint. plenarie dicit decre. qua[m]q[ue]. qd[ue] forsan. hic omittit. quasi so
net in idem uerbum restitutionis z plene restitutionis. facit. ff. de uer. sig.
cum p[re]tor. ff. de usu. uidcamus. ii. s. in fauiana. nec sufficeret hic cautio.
concor. quod no. d. elec.
quia sepe. li. vi.

s Satisfecerint. uide qd[ue]
dixi post inno. de cobra
bi. cleri. sicut.

De celebratione missarum et aliis diuinis officiis

g Rari nimirum turba
tione mouemur. q[ue] ex
nonnullorum rectoruz
negligentia. que dum
spem impunitatis permittit. mul
tam nutrire pestilentiam consue
uit in subditis. pleriq[ue] ecclesiaru
ministri modestia ordinis cleri
calis abiecta. diu offerre deo sacri
ficiu[m] laudis. fructu[m] labiozum
suorum in puritate conscientie et
animi deuotione deberent horas
canonicas dicere seu psallere. tras
currendo syncopando. extranea
quidem et plerumq[ue] uana pro
phana et inhonesta intermiscen
do colloquia. tarde ad chozum
conueniendo. seu ecclesiam ipsam
absq[ue] rationabili causa ante fine

t Rari. prima
pars ponit
tres species
excessuum.

quos secunda pars p[er] su
periores corrigi precipit
ibi ne igit. z e prima spe
cies de clericoruz excessi
bus in celebratione dis
uinoz. secunda ibi non
nulli de dissolutionib[us]
clericoruz z laicoz quas
in ecclesiis z suis cimiteriis
faciebant. tertia ibi
in multis de indecentia
uestimetorum uasoru et
ornamentorum ecclesiasti
corum. Et principaliter
hoc intendit. p[re]lati ad
quos spectat correctio. et

illis negligetibus superiores ipsorum debent esse solliciti. ut horis debi
tis in cathedralibus regularibus z collegiatis ecclesiis hore canonice d
note psallantur. z q[ue] in ecclesiis aliis celebret conuenienter z debite diu
num officium z nocturnum.

u Que. negligentia.

x Consuevit. de ui. z bone. cleri. ut clericorum. cum suis concor.

y Ministri. argue pro clericis qui beneficiati non sunt q[ue] non teneant
tur ad horas. de quo satis scripsi. e. ti. c. i. super glo. fi.

z Laudis. psal. xlix. deus deorum. ibi immo deo sacrificiu[m] laudis.

a Fructu[m] labiozum. sumptum ad hebre. ultimo ultra medium. Et ar
guitur ex hoc q[ue] satis est labiis seruire in diuinis hore. ligz cor diuertat
ad alia. de hoc scripsi post innocentium z hostiensis. et. dolentes z sa
cit quod de ceatione dicam. j. de reliqui. c. uno. in glo. de oratione. in. vii.
membro.

b Horas. aspiratur ut dixi. s. e. compila. de uita z honestate cleri. c. ii.

c Canonicas. vii. de quibus. e. ti. c. i. z quare sic fuerint per ecclesiam insti
tute z qui teneantur ad eas dicendas ibi scripsi. missam de officio dicit
mus sed non de hore. quod pater. quic etiam episcopi de honestate in
uitantur ad illas dicendas uel audiendas. de priuile. c. fi. li. vi. distributo
nes tamen pro missis ut pro hore in ecclesiis statuuntur. facit. j. ti. ii. c. i.
in fi. Canon distinguit solum duas horas. matutinalem z uespertinam
xi. q. iiii. si quis episcopus in concilio. quod quomodo intelligatur no. xxi
ii. di. c. ultimo. Pythagoras etiam dicebat duorum temporu curam ha
bendam scilicet mane z uesp[er]i idest eorum. que acturi sumus et eorum
que gessimus.

d Psallere. hic iunge litteram. infra nimis indenote presumunt.

e Syncopando. hoc exponitur. eo. ti. dolentes. in. i. glo.

f Vana. cum tamen de omni uerbo ocioso reddituri sumus rationem i
die iudicii. Di. thei. xii. xxii. q. ulri. c. penulti.

g Colloquia. i. ad choz. xv. corumpunt bonos mores colloquia mala. et
no. xxxvii. di. turbat.

b Rationabili. esset rationabilis quando nimis fatigatus est spiritus. z
causa recreationis sine scandalo aliquantulum exit ecclesiam. ut scrip

post inno. e. ti. dolentes. Idem si infirmitas uel iusta occupatio superue-
niet. vii. q. i. illud. z. c. sequen. de conse. di. i. nullus. de cler. non reli. ex par-
te. ii. eo. ti. c. i. ho. li. vi.

i Exeundo etiam laici missam audientes ante benedictionem sacerdo-
tis exire non debent. de conse. di. i. missam. z. c. sequen.

l2 Venaticos. quod
etiam extra ecclesiaz eis
non licet. de cler. ue. per
totum.

l Vilitia. que celestis
est. xi. q. i. christianis. de
cleri. egro. c. i. ne cleri. uel
mo. c. i. in fi.

m Tonsura. sic de ui. et
hone. cler. clerici. i. z. s. e.
compil. e. ti. c. ii. z. quid
corona z tonsura designz
ibi scripti z habetur. xii.
q. i. duo sunt.

n Vigiliis. in quibus
clericalis modestia obe-
ret studiosius observari
de sta. mo. cum ad mōa
sterium. uer. in rectorio
ubi sepins dixi uerbum
seneca. xviii. epistol. ad
lucillum. festiuis maxi-
me diebus animo impe-
randum est. ut tūc a uo-
luptatibus solus absti-
neat. cum in illas omnis
turba procubuerit.

o Orationi. uide quod
de oratione dicam. i. ti.
ilc. uno. ad fi.

p Choreas. dicūt a cho-
ro. choreizantes enim in
suis ludicris cantilenis
z saltibus quodam mo-
do tenent chorum. z de
his forte loquitur psal.
xi. in circuitu impij am-
bulant. z facit de ui. et
ho. cleri. cum decorem.
xvi. q. i. legi. z has cuita-
re debet moniales. s. e.
com. de sta. mo. c. ii.

q Cantilenas. xxxvii. di.
c. secūdo.

r Insolentias. de offi.
ordi. c. i. ea. compil. z ibi
exposui.

s Violationes. in talibz enim facile ueniri solet de ludo ad rixam. ex
qua sequi solent effusiones sanguinis uulnera z homicidia per que lo-
ca polluntur. de cose. eccle. uel alta. proposuisti. z quando uno polluto
pollutum sit reliquum. dic ut. eo. ti. c. uno. li. vi.

t Perturbatur. uide quod dixi de appel. dilectus.

u Indecentibus. non ex immūdicia contra quam prouisum erat. de cu-
sto. cu. c. ii. sed ex uilitate precii uel estimationis ipsorum. quod patet ex
eo qd de facultatibus queritur. et de his de cose. di. i. altaris palla. z. c. na-
sa. cum duobus. c. sequentibus. In fratribus uero minoribus reproba-
tur excessus circa ista ornamenta. i. de uer. sig. exiui. uersus sinez. s. quis.

x Inualecant. principis obsta. zc. ut no. de rescrip. ad bec. in fi.

y Negligentiam. argue qd de iurisdictione minorum prelatozuz dioce-
ni se non intromittunt. nisi in casu negligentie. de hoc de offi. ordi. cum
ab ecclesiarum. z. c. pastoralis.

z Superiores. uoluit his casibus dare diocesanis delegatam potestatem

officii exeundo frequenter: auel in-
terdum portando seu faciēdo por-
tari canesqz secum ducend o uena-
ticos^k ac quasi nihil pretendē-
tes de clericali militia in corona
uestibus et tonsura^m diuina etiam
celebrare aut eis interesse nimis i-
denote presumunt. Nonnulli
etiam tam clerici qd laici presertim
in festorum certorum uigiliisⁿ: dū
in ecclesiis deberent orationi insi-
stere: non uerentur in ipsis earūqz
cimiteriis choreas^p facere dissolu-
tas: et interdum canere cātilenas^q
ac multas insolentias^r perpetrare:
ex quibus ecclesiarum et cūmte-
riorum uiolationes inhonesta ua-
riaqz delicta quandoqz secuntur
et ecclesiasticum plerūqz pertur-
batur officium in diuine maiesta-
tis offensam: et astātium scanda-
lum populorum. In multis in-
super ecclesiis cuz uasis uestimen-
tis et ceteris ornamentis ad diui-
num cultum necessariis indecenti-
bus utiqz pensatis earum faculta-
tibus deseruitur: Ne igitur tras-
gressiones inualecant^s huiusmodi
aliisqz ueniant in exemplum: sacri
concilii approbatione hoc fieri p-
hibentes sancimus: ut illi ad quos
id pertinet et in eorum si utiqz ex-
empti non sint negligentiam uel
defectum locorum ordinariū: si ue-
ro exempti fuerint aut alias circa

sicut fecit. ea compil. de sup. ne. prela. c. uno. de sta. mo. c. ii. de res-
ligi. do. c. ii. quia propter bec multum usitata nimis preiudicant
fuisse privilegii exemptionis.

a Relegata. hic iūge literā sollicitam curēt diligentiam adhibere.
b Debitis. dicebat hosti. e. ti. c. i. qd pulsare z psallere horas debi-

tis horis seruat
bat in cathedra
libus z collegia-
tis ecclesiis.

c Nocturnum. e.
ti. dolentes. in fi.

d Exercere. per-
tineat excludit se
minas licet prela-
tas. quod dic ut
de ma. z obe. dile-
cia. de maribus
curatis z qui iur-
isdictioni presunt
dic ut. mo. ii. q. i.
nemo. de offi. or.
cum ab ecclesiis
rum. plenius per
hosti. in sum. de
sen. ex. s. quis pos-
sit excommunicare
in ultri. col. io. an.

e Ad que. statu-
ta. Jo. an.

f Scienda. pro-
pter medium ho-
rum trium que p-
misit. scilicet de re-
formatione mox
nō esset facile iur-
ra colligeri. d qui
bus sciendis hor-
tat. s. sufficiat al-
legare. de ui. z bo-
nesta. cleri. per to-
tum. Ad primum
e. ti. per totum. de
conse. di. i. per to-
tum. Ad ultri. d cu-
sto. cu. c. ii. de im-
mu. eccle. per to-
tum. z. e. ti. per to-
tum. li. vi.

hoc privilegiati: superiores ipsorū
omni negligentia uel incuria penit⁹
relegata: circa reformanda pmissa
sa et eorum singula corrigēda: nec
nō ut in cathedralibus regularibus
et collegiatis ecclesiis horis debi-
tis deuote psallatur. In aliis
nero conueniēter et debite celebre
tur diuinum diurnum et nocturnū
officium: si dei et apostolice sedis
indignationem euitare uoluerint
sollicitam curent diligentiam adhi-
bere contradictores per censuram
ecclesiasticam dummodo ad eos
illaz exercere^p pertineat aliisqz op-
portunis remediis compescendo:
facientes prout ad eos spectat in
his et aliis que ad diuinum cultū
et morum reformationēz pertinet
ac ecclesiarum et cūmteriorum re-
spiciunt honestatem: sacrorum sta-
tuta canonum ad que^r scienda^r di-
ligens curent abibere studium^s ir-
refragabiliter obseruari.

Item in eodem:

d Ignem^b prorsus et cōgru-
umⁱ arbitrat⁹: qd clerici taz
religiosi qd alii^k cardinalium sa-
cro sancte ro. eccle. ac quorumcun-
qz pontificum^m gratiam et cōmu-
nionem apostolice sedis habentium
commensales domesticiⁿ se possit^o
ipsis^p in diuinis officiis^q coaptare:
ut illud qd fidem cardinales seu pō-
tifices dicent^r officium licite^s dicere

g Studium. xx. di. si decreta.

b Ignem. clerici etia; religiosi domestici commensales car-
dinalium uel episcoporum se possunt illis in diuinis of-
ficiis coaptare.

i Congruum. quasi conueniens.

l2 Alii. cōmensales domestici quod est infra. Johannes andree.

l Romane. non compostellane uel rauenatis. de offi. archipres-
by. c. ii. z dixi de consti. cum omnes. super. iii. glo.

m Pōntificū. electos cōfirmatos nōdū psecratos nō uī includere

n habentium. si. de prescrip. ueniens. et exponitur hoc uerbum.
de offi. ordi. qd sedem in ultri. glo.

o Domestici. de his de uerbo. signi. c. fi. li. vi.

p Possint. nō dicat qd teneant. facit. ff. de iudi. non quicquid.

q Ipsis. cardinalibus uel episcopis.

r Officiis. si de cibis addidisset. hoc multum monachis placui-
set. per ea que no. xvi. q. i. c. iii.

s Coaptare. facit. xii. di. illa. z hic iunge finem.

t Dicent. si gregorianum ambrosianum uel monachale cuiusuis

u Licite dicere. no. ad questionem de monacho prelado ecclesie secularis. q. reget illam secundum officium clericale non monachale. hoc placet Jo. xvi. q. i. c. iii. gof. de sta. mo. in sum. s. sed nunquid absoluitur et hosti. in summa ipsius ti. s. ii. uer. sed nunquid talis. facit de pscript. cum olim. Sed dices contrarium probari per hanc decre. cum hic fuerit concessa specialis indulgentia. preterq. hoc non licuisset ut dicam in fi.

So. isti non sunt perpetuo translati. sed ille nibil h. c. e. cu. mon. xvi. q. i. ne pro cuiuslibet.

x Indulgentia prius ergo hoc non licebat.

y Resenti. in fontibus.

ecclesiarum non in priuatis domibus debet baptisma concedi. duos casus excipit et transgressores punire precipit. exceptio ibi nisi. punio ibi qui autem.

3 Re quis. omnes comprehendit nedum eos quibus ex officio competit baptizare. ut presbiteros. de diaconibus dic ut. xciii. di. diaconos. Jo. an.

a Aulis. aula dicitur sala ut spaciosum habitaculum communiter quatuor habens alas.

b Cameris. concor. de ap. qua fronte. et quod ibi no. in glosa secunda.

c Priuatis domibus. bñ concordat in authentic. ut in priua. do. sacra. minist. non fiant collatione. v. per totum.

d Deputati. de ma. et obe. his que. de cap. mo. c. ii. et tales ecclesie dicuntur baptismales. de no. op. nun. c. i. in prin. et de his. xvi. q. i. de decimis. xiii. q. i. s. ii. uer. decimas. Et q. renascimur per baptismum dñr mñces. de pscript. ex transmissa. j. de sen. ex. c. i.

e Aliquos. hic iunge litteram. infra audeat baptizare. Jo. an.

f Regum. simile de offi. dele. c. ult. de priuile. ne aliqui li. vi. sed in illa loquuntur solum de regibus. hic addit de principibus. sic d. e. compil. de testi. c. i. et quos hic dicat principes dubitatur. Deus enim princeps dicitur. isa. ix. ibi. Deus fortis. et pater futuri seculi. princeps pacis. Interdum angelus de se dicens. Josue. ix. ego sum princeps exercitus. Interdum papa. de conse. di. i. corpora. Interdum episcopi. de ma. et obe. si quis. uel alii iudices ecclesiastici. xvi. q. iii. diffiniuit in fi. Imperator de re iudi. ad apostolice. in prin. Rex. de sacra. unct. c. uno. uer. unde in ueteri. de accusat. ueniens. de elec. innotuit. de bap. maiores circa fi. xlv. di. de iudeis. uel alius principans populo d. ma. et obe. omnes exodi. xxii. principi populi tui non maledices uel loco. de iude. iudei. et c. sequen. et c. in nonnullis in fi. de usur. quanto. et j. de iude. c. i. in principio. de here. cum secundum. in fi. de homici. pro humani li. yi. Sed si sic large principatus sumatur pro domino uel dominatione populi. nam uideretur q. omnis baroniam habens sit princeps. sic et large omnis regens puinciam dominium gentem prolem uel plebem dici potest rex. xxi. q. iii. duo ista. Apes etiam et grues habent principem. vi. q. i. in apibus. et diabolus etiam dicitur princeps mundi. io. xiii. et uiciorum. de pe. di. ii. princeps. et in his multum posset instari. sed non expedit. et componitur princeps ex primum et capio. et dicitur quasi primum capiens locum uel dignitatem. Sunt etiam certe dignitates seculares spe-

ualeant: nec ad dicendum aliquod aliud teneantur: sacri approbatione concilii indulgemus. *Le mens quintus in concilio uienensi*

De baptismo et eius effectu

Resenti prohibemus edito ne quis de cetero in aulis uel cameris aut aliis priuatis domibus sed dumtaxat in ecclesiis in quibus sunt ad hoc fontes specialiter de-

cialiter sic uocat principatus achaie et his similes ad illas tamen hunc textum non puto restringi. facit de uer. sig. quauis. Est aduertendum q. decre. fundamenta. s. ut ergo loquens de impatore rege et principe submitit de marchione duce comite et barone uel alios notabilis potestatis. per quod uidetur ex ordine q. princeps maior sit predictis mar-

chione duce et. et ex hoc puto q. principatus hic sumatur per notabili potentiam merito comparando fide dignitatis facit et decre. fundamenta in fi. Tyrannos autem quib. in italia constellatio nunc fauet. includi non puto nam ut ait gregorius.

Tyrannus est proprie q. in republica non iure principatur et philosophus q. sicut regnum. et reg. principatus. ita tyrannus est peruersum dominium de quo satis. iii. q. v. polit. cum ergo princeps tendat ad bonum commune. tyrannus ad pro-

prium. ergo non est princeps. Unde isa. xxi. princeps ea que digna sunt principe cogitat. absit ergo q. illi quancumq. sint potentatus hec constitutio privilegiet. ad hoc de rescript. si gratiose in fi. li. vi. ff. de le. i. legata inutiliter. ii. responso. non ob. de here. presidentes li. vi. quia illud speciale fauore fidei

g Liberi. comprehendit nepotes ex filiis et aliis descendentes. ff. de uer. sig. liberorum. secus si dixisset filii. Appellatio enim filiorum regulariter non comprehendit nepotes. insti. qui da. tu. pos. in fi. casualiter contra ff. de uer. signi. filii. et ibi de hoc. et quod dixi comprehendit nepotes intellige de descendentes ex filiis masculis. ff. de sena. l. liberos in fi. de penis ubicumq. li. yi. uidetur hoc etiam intelligi posse de naturalibus non legitimis per predictam legem liberos. primo responso et per id quod notatur de proba. in presentia. in principio prime glose. et dixi p. ostien. de senten. excommunicat. si uero. s. finali. uerius uidetur illos non comprehendere per legem cum legitime et per ibi no. ff. de sta. ho. facit in fi. de nup. s. fi. ff. de in ius uocan. quia semper in auten. quibus mo. na. effi. sui. s. finali. et lex liberos intelligitur de naturalibus qui legitimi sunt et ibi no. Ad no. in decretali in presentia. responde per no. in. l. ibi alleg. ff. ad trebel. ex facto. s. si quis rogatus. Ad ult. allegat dic q. quo ad parentum reuerentiam bene habetur ratio naturalium tantum sed quo ad modum liberorum uel honores non. ut in contrariis.

b Necessitas. hic comparantur nobilitas et necessitas. alibi nobilitas et literaturam. de preben. de multa in fine.

i Periculis forte pueri baptizandi existentis in mortis articulo. eo. i. capitulo penult. uel deferentium. ut quia est hostilitas uel locus obs.

k Presumpserit. baptizando in locis talibus.

l Presentiam. ex proposito. supra. e. compilatione de sta. mo. ne in agro s. porro in fi. et s. sequenti et huic conficor. de uita et honestate clericorum clerici. ne clerici uel monachi. c. penultimo. in principio et de clandestina desponsatione. c. ult. circa fi. et de usur. quauis li. yi. ad fi.

m Castigetur. arbitrarie. de officio delegati de causis. cum concordantibus.

n Presumant. supra. e. compilatione de officio ordinarii capitulo primo cum suis concordantiis. licet autem puniatur faciens baptismi collatio tenet. ex quo enim concurrunt debita materia et debita forma cum intentione baptizandi. ualeat a quocumq. collatum. de suma trini. c. i. s. sacramentum. et in quocumq. loco. fa. de baptis. debitum.

o **I**dominum. due sunt principales partes. In prima probemur
um clerici. qui expresso morio seruari precipit constitutio
nem urbani. In secunda predicta constitutio. ibi urbanus. que
subdiuiditur in titulum et profam. ibi transitorius. in qua premitit de
corpore christi suae fons. et plium exordium principaliter osten
dens causam institutio
nis ipsius sacramenti et
ipsius effectum. Secunda
ibi licet igitur ponitur nar
ratio. i. qua premissa mul
tiplici causa celebratiois
festi corporis christi die
statuit qua sbeat celebra
ri. Tercio ibi ideoque con
cludit ponens exhorta
tionem de festo colendo
cum certis indulgentiis
et hoc intendit. festus cor
poris christi celebrari o
bet. feria. v. post octauas
pentecostes. et certe indul
gentie conceduntur his
qui in festo vel infra octa
uam officio uel horis in
tererunt.

p **I**ubemur psal. ultio.
laudate dominum in sa
ctis eius.

q **P**rofecto. p. certe. et e
sensu. si laudare iube
mur dominum in sanctis
forti in seipso. et est ar.
a minori. de quo de elec.
cum in cunctis. uel quo
dicimus propter quod
unum quodque tale. et il
lud magis.

r **I**n sui corporis memoriam quod sequitur.

f **R**eficit. de conse. di. ii. qui manducant in prin.

t **U**rbano. qui fuit natione gallicus et trecentis et parum uixit ultra
triennium in papatu. et fuit is qui regnum sicilie contra Manfredum co
tulit karolo fratris regis francie ut patet in cronis.

u **P**recipimus. licet hoc probemur sit simile illi quod habetur. s. ea.
compil. de sepul. dudum. tamen in hoc differunt. quia illud in concilio
hoc extra concilium. Item hic constitutio urbani solum seruari precipi
tur ibi constitutio bnficii inuouatur. ratio patet. quia illa fuit per consti
tutione benedicti reuocata. ista uero non reuocata. sed p aliquos non
recepta.

x **S**umpta cena. ratio huius habetur de consecratione. distinctione. ii.
l. quia.

y **I**nstituit. mathei. xxvi. de conse. di. ii. panis est in altari. de cele. mis. cu
marie.

z **P**oculum. facit hec littera q alia sit transubstantiatio corporis et alia
sanguinis. de hoc de conse. di. ii. cum omne. et c. comparimus. et c. quia
corpus.

a **A**nnunciamus. i. ad corinth. xi. circa finem.

b **A**postolis. luce. xxi. de conse. di. ii. in christo set in fi. et uide qd ibi no.

c **P**reciosum. xcv. di. ecce. de consecratione distinctione. ii. nihil.

d **M**irabilia. quod optauit ecclesiastici. xxvi. c. ibi inuouat signa et mu
tat mirabilia de his mirabilibus dixi de celebra. mis. cum. marie. s. res
quisiuit. Et nunc aliter tractando dicamus cum theologis. q i hoc sa
cramento notatur mirabilis pductio quia de celo nobis productum
est. et ad uocem sacerdotis aperitur celi. et c. de conse. di. ii. quid est san
guis. quod figuratum fuit exodi. xvi. in principio. Ego pluam uobis pa
nes de celo. Item notatur mirabilis multiplicatio que quotidie coficit

De reliquiis et ueneratione scōy

f **I**dominus in sanctis eius
laudare iubemur dignum
profecto iustum et salutare
nobis existit. ut sibi i sui quo nos
quotidie spiritaliter reficit me
moriam corporis laudes festiue
nenerationis et gratias referamus
Hac igitur consideratione induc
ti. constitutionem a bone memo
rie urbano papa quarto predeces
sore nostro super hoc editam. de
fratrum nostrorum consilio distri
cte precipimus observari. cuius te
nor sequitur in hec uerba. Ur
banus episcopus seruus seruorum
dei nenerabilibus fratribus patri
archis archiepiscopis episcopis
et aliis ecclesiarum prelati et cete
ra. Transitorius de mundo ad pa
trem saluator noster dominus ie

et sumitur nec consumitur. de conse. di. ii. in christo semel. et c. qui
manducat. ii. quod figuratum fuit. ii. regum. vi. circa finem ubi di
citur q david partitus est in uniuersam israelis multitudinem
singulis collidam panis unam. et assaturaz bubale carnis una
et. iii. reg. iii. in si. de uiginti panibus saturati sunt centum uiri.

his christus. cum tempus sue pas
sionis instaret sumpta cena in
memoriam mortis sue instituit
summam et magnificum sui corpo
ris et sanguinis sacramentum. cor
pus in cibum et sanguinem in po
culum tribuendo. Nam quo
tiens hunc panem manducamus
et calicem bibimus. mortem do
mini annunciamus. In institutio
ne quidem huius sacramenti dixit
ipse apostolis hoc facite in me
am commemorationem. ut pre
cipuum et insigne memoriale sui
amoris eximii quo nos dilexit eet
nobis hoc precessum et uenerabile
sacramentum memoriale in quaz
mirabile ac stupendum delectabi
le suae tutissimum ac super om
nia preciosum in quo inuolata sunt
signa et mirabilia immutata :
in quo habetur omne delecta
mentum : et omnis saporis

Item. mirabilis
ministratio. quia
quo ad effectum
ita per malos ut
per bonos mini
stratur. i. q. i. ira
catholicam. cum
c. sequentibus. us
q ad. s. sed obi
icitur. de conse.
di. ii. utrum qd fi
guratum e. iii. re
gum. xvii. in pri.
ubi dicitur. q be
lie q fugerat ad
torrentem. corui
deserebant pane
ne et carnes ma
ne et uespe. Item
mirabilis confō
ratio. quia fultit
anime nre sub
stantiam et quoti
die accipiendus
est iste panis. ut
quotidie pfit. de
conse. di. ii. non
iste panis. et qui
de eo manducat
in eternum non
deficiet. di. chri.

Itus panis est. et hoc figuratum fuit. iii. regum. xix. post principiu
ubi helie fugienti p desertum uiam unius diei. et tandem dormi
enti angelus ad caput eius posuit panem subcinericium dicens
surge et comede. quem cum comedisset ambulauit in fortitudine
cibi illius. xl. diebus et xl. noctibus. Et qui contemnit uel negligit
hunc panem sumere debilitatur et cadit a uirtutibus. de conse.
di. ii. si quotiens. et c. si quis intrat. qd figuratum est primo regu
xxviii. ad finem. ibi statimq saul cecidit super terram. et robur n
erat. in eo. quia panem non comederat illa die. Item mirabilis
mundicia. quia nisi digne et a dignis sumatur. propinat mortis
iudicium. de consecratione distinctione secunda qui scelesare et c.
timorem. quod tangere uoluit psalmi. dicens. qui manducatis
panem doloris. et cum bucella quam christus dedit iude. intro
iuit diabolus in eum. de consecratione distinctione secunda ecla
Item mirabilis translatio. quia etiam prece iniusti fit transubsta
ciatio uirtute spiritus sancti. non merito sacerdotis. prima que
stione prima cum scriptura. quod figuratum fuit in historia que
ibi tangitur de gedeon iudic. yi. circa medium. cui precepit ange
lus q panes azimos et carnes tolleret et illa poneret super pe
tram. et extendit angelus summitatem uirge quam habebat i ma
nu. et ascendit ignis de petra et consumpsit sacrificium. Mirabi
lis transmissio qua transmittitur etiam ad defunctos. non su
me malos nec iuste bonos. xiii. q. ii. non estimem. et c. anime.
quod figuratum fuit danielis ultimo ad finem. ubi precepit an
gelus abacuc. q panes et pulmentum quod ferebat messoribus
portaret in babylonem danieli posito in lacu leonum. et cum ne
sciret abacuc locum. apprehendit illum angelus cap. lo capitis
sui et posuit eum in babylonem super lacus. et accepit daniel pra
dium et quedam alia miranda ex inferioribus collige. Jo. an.

e Suauitas. fa-
 pentie. xvi.
 f Salus. de co-
 se. di. ii. cu3 omne
 in prin. z. c. speci-
 es. in fi. Jo. an.
 g Memoriam.
 de conse. di. ii. Ne-
 mel christus. z. c.
 in christo semel.
 h In bono. sic
 de statu mona. cu
 ad monasterium
 uer. prior.
 i Forma. z. qua
 re hoc no. de con-
 se. distinc. ii. fore.
 k Dixit. marbe.
 ul. in fi.
 l Sequacibus.
 per fidem. de suc-
 cessoribus apo-
 stolor. no. xii. q. i.
 uidentes.
 m Nostram. e-
 ternam.
 n Et uiuificum
 f. christum.
 o Lachrimamur
 simile. ii. ad cor.
 r. the. vi. de exces-
 si. p. elatorum. ni-
 mis. i. in pan.
 p Sub pedib3
 nostris. psal. viii.
 domine dominus
 noster. Et ad be-
 bre. ii. ubi dicit a-
 postolus. q. om-
 nia submittendo
 nil dimisit n. sub
 lectum. z. concoz.
 de ma. z. obe. soli-
 te circa fi. Jo. an.
 q Administrato-
 ri. sumptus ad be-
 bre. vi.
 r Semetipsum.
 ad ephe. v. Jo. an.
 f Euz dator. co-
 cor. de conse. di. ii.
 nec moyses d. su.
 tri. c. i. s. una i. pri.
 t Seipsum. nota
 pro forma saluta-
 tionis qua quis
 offert seipsum. qua
 breuitatis etiam
 causa mltu uox.
 Item nota. p. the-
 ologis qui tenet
 q. idz opus me-
 ritorum laudabi-
 lius est in uouen-
 te uel professio q.
 alio. probant. qz
 uouere opus la-

suauitas: ipsa q3 dulcedo domini d
 gustatur: in quo utiq3 uite suffragi-
 um consequimur et salutis: Hoc e
 memoriale dulcissimu: memoriale
 sacratissimu: memoriale salui-
 ficum: in quo gratam redemptionis
 nostre recensemus memoriam: in
 quo a malo retrahimur z in bono
 confortamur z ad uirtutum et gra-
 tiaru pficimus incrementa: in quo
 profecto proficimus ipsius corpo-
 rali presentia saluatoris. Alia na-
 q3 quorum memoriam agim3 spi-
 ritu menteq3 coplectimur: sed no
 propter hoc realem eorum presen-
 tiam obtinemus. In hac uero sa-
 cramentali christi commemoratio-
 ne ihesus christus presens sub alia
 quidez forma in propria uero sub-
 stantia est nobiscum. Ascensus
 enim in celum dixit apostolis et e-
 orum sequacibus: ecce ego uobi-
 scum sum omnibus diebus usq3
 ad consumationem seculi: benigna
 ipsos promissione confortans q
 ramaneret z esset cum eis etiam p-
 sentia corporali. Digna et
 nunquam intermittenda memo-
 ria: in qua mortem nostram re-
 colimus mortuam: nostrumq3 in-
 tertiu interisse. ac lignum uiuificu
 ligno crucis affixu fructum nobis
 attulisse salutis. Hec est comme-
 moratio gloriosa que fidelium a-
 nimos replet gaudio salutari: z cu
 infusione leticie deuotionis lachri-
 mas subministrat. Exulta-
 mus nimirum nostram memoran-
 do liberatione: et recolendo passi-
 onem domicam: per quam libera-
 ti sumus: uix lachrymas cotinem3
 In hac itaq3 sacratissima come-
 moratione adsunt nobis suauita-
 tis gaudium simul z lachryme: qz
 et in ea congaudemus lachryma-
 tes z lachrymantur deuote gaude-
 tes: letas habendo lachrymas et
 leticiam lachrymantem: naz z cor-
 ingent: perfusum gaudio: dulces p-
 oculos stillat guttas. D diuini a-
 moris immensitas: diuine pietatis
 super habundantia: diuine affluen-
 tia largitatis: dedit enim nobis do-
 minus omnia que subiecit sub pe-
 dibus nostris: et super uniuersas
 terre creaturas contulit nobis do-
 mini principatus: Ex ministris et
 am spirituum superioru nobilitat

et sublimat hominis dignitatem:
 Administratorii namq3 sunt om-
 nes in ministerium ppter eos qui
 hereditatem salutis capiunt desti-
 nati: et cum tam copiosa fuerit er-
 ga nos eius munificentia: uolens
 adhuc ipse in nobis suam erube-
 rantem charitatem precipua libe-
 ralitate monstrare: semetipsum no-
 bis exhibuit: et transcendens om-
 nem plenitudinem largitatis: om-
 nem modum dilectionis excedens
 attribuit se in cibum: Singularis
 et admiranda liberalitas: ubi do-
 minator uenit in domu: et datum
 est idem penitus cu datore: q lar-
 ga z prodigia largitas. cu3 tribuit
 quis seipsum. dedit igitur nobis
 se in pabulum: ut quia per mortem
 homo corruerat: z per cibum ipse
 releuaretur ad uitam: cecidit homo
 per cibum ligni mortiferu. releua-
 tus est homo per cibum ligni uita-
 lis in illo pependit esca mortis: in
 isto pependit uite alimentum. illi3
 elus meruit lesionem istius gust3
 intulit sanitatem. gustus sanauit
 et gustus sanauit: uide quia unde
 uulnus est ortum prodiit et mede-
 la: et unde mors subiit. exinde uita
 euenit. De illo siquidem gustu
 dicitur: quacumq3 die comederis
 morre morieris: De isto uero legi-
 tur: si quis comederit ex hoc pa-
 ne uiuet in eternum. hic cibus qui
 plene reficit: uere nutrit: summeq3
 impinguat: non corpus sed cor: no
 carnem sed animam: non uentre3
 sed mentem. homini ergo qui spi-
 rituali alimoniz indigebat: salua-
 tor ipse misericors de nobiliori et
 potentiori huius mundi alimento
 pro anime refectione pia dispositi-
 one prouidit: decens quoq3 libe-
 ralitas extitit: et conueniens ope-
 ratio pietatis ut uerbum dei eter-
 num quod rationalis creature
 cibus est z refectionis factum: caro se-
 rationabili creature carni z corpo-
 ri homini uidelicet in edulium lar-
 giretur. panem enim angeloz ma-
 ducauit ho: et io saluator ait: ca-
 ro mea uere e cib3. hic panis sumi-
 tur: sed uere non consumitur: man-
 ducatur sed non transmutatur: qz
 in edente minime transformatur:
 si si digne recipitur sibi recipiens
 conformatur. D excellentissimu3

tric est. que precipua uir-
 tus est inter morales. o-
 pus autem nobilioris
 uirtutis est melius z ma-
 gis meritorium. et de la-
 tria que est cultus et ser-
 uit3 que soli deo debetur
 dz conse. di. iiii. uenerabi-
 lis. Secundo quia uo-
 uens no solum quo ad
 actum. sed etiam quo ad
 potestatem subiecit se deo
 ut de cetero aliud age-
 re non possit. ergo plus
 dat secundum ansbel
 mum libro de similitudi-
 nibus. cum de fructum
 z arborum. q. qui dat so-
 lum fructu. Tercio quia
 ppter uorum immo-
 biliter uoluntas firmat
 in bonum Ad perfectis-
 onem autem uirtutis p-
 tiner aliquid agere ex uo-
 luntate firmata in bono
 ut patet p philosophu
 ii. ethicoz. Et aug. felix
 necessitas que ad melio-
 ra compellit. ergo magis
 meritoz Jo. an.
 n Moxem. clarius ad
 propostum dixisset. qz
 per cibum. in morte ho-
 zc.
 x Ipse ho.
 y Medela. z sic de cibo
 dicere possum3. cib3 da-
 nauit qui saluauit ut de
 muliere dicitur. z no. de
 sacra unc. c. uno. uer. per
 frons. sed n est idem spe-
 cie. ut hic patet. Johan-
 nes an.
 s Euenit. concoz. p. sa-
 tio crucis. ut dixi. s. ca.
 com. de sum. tri. ca. i. su
 per uerbo cruci.
 a Dicitur gen. ii. circa
 medium.
 b Legitur. Jo. vi. cir-
 ca finem de pe. di. ii. cha-
 ritas est a qua Jo. an.
 c Animam. de off. oz.
 inter cetera. Jo. an.
 d Uentrem. de conse.
 di. ii. ut quid paras.
 e Factum caro. io. i. de
 biga. debetur.
 f Homo. psal. lxxvii. et
 tendite popule meus.
 g Ait. Jo. vi. de conse.
 di. ii. duplici. er.

b Confirmatur. ubi qd
no. de conse. di. ii. iste. et
q. no. 2. dixi. de iudeis.
z si indeos.

i Licet. igitur secunda pars
l2 Frequenter qd ex mul-
tis causis sapientia dei
utile fore p. uidetur. quod
dic ut de conse. di. ii. iterat

l Infantia. de quibusda
illorum erroribus: d. co
se. di. ii. cum omne.

l Osecutione. que fieri
debet singulis annis. et
uer. cremari. d. co. di. iii.
iteris. Et potest fieri te
lpoze interditi. de sen.
ex. quonia. l. vi.

n Lotione. Jo. iii.

o Certam die. scilicet cas-
len. nouebis sic dicti. qz
nonus mensis inchoan-
do a marcio. ut inchoa-
bant antiqui. qui solum
x. menses habuerunt us-
qz ad temp. iulii cesaris
z nune pompilii. et tunc
distincto et correcto an-
no scdm cursu solis re-
deuntis in fine ani ad e-
undem punctu additi fue-
runt duo menses i. g. ani.
i. ianuari. z february. z
pp. horas. vi. que supe-
rat oportuit singul. qui
or. anis addi die bisexti-
lez. qd dic ut d. uer. si. q. si
uit. z tunc ipis iulius no-
cabat quintilis z augus-
tus sextil. qui postea a
iulio z augusto dno iati
fuerunt. uel pp. ipsoz or. z
uel pp. re. p. sperere gestaz.

p Dium sanctorum quo
italici aseres deuorant.
q. romaai facere n. debe-
rent. ut. n. dicit. ambr. o. i.
examer. o. y. merito debet
anseribus roma q. reg-
naz. Dii tui dormiebant
z anseres uigilabant. illis
potius debes sacrificare
q. ioui. Eddat. n. dii ue-
stri anseribus a quibus
se sentiunt esse defenso-
ne z ipsi ab hoste capen-
tur. Et ysid. xii. et bimol.
galloz assensus in capi-
tolio aseris clagore dep-
bensus e. nullum. n. aial
ita odore hois sentit. ut
anser. Jo. an.

q Coroa. ad phil. iiii.

r Reuelatu. hoc n. credit
simp. asserenti. de here.
cu ex intincto. Mibi aut reuelat qd hoc festu adiungeret ad alia festa. z
quibz i decre. ul. de se. ex. li. vi. z tunc eas p. stoe notabilia ipsi p. stois du-
bia supplico declarari.

sacramentis o adorandum uene-
rādum colendum glorificandum
precipuis magnificande laudibus
dignis preconis exultandam: cūc
ris honorandum studiis: deuotis
persequendum obsequiis: et syn-
ceris mentibus retinendū. O me-
moriale nobilissimū intimis pme-
dandū p. cordis: firmiter aīo alli-
gandū diligenter reseruandū in cor-
dis utero z meditatioe ac celebra-
tione sedula recensendū: h. memo-
rialis p. tinuā dēmus celebrare me-
moriam: ut illi. q. ipm fore memo-
riale cognoscimus: sp. memores ex
istam. q. cui. donū uel mun. fre-
quentius aspiciat h. memoria stric-
tius retinet. Lz igitur hoc memori-
ale sacramentū in quotidianis mis-
saz solēniis frequētetur. pueniēs
tū arbitraur z dignū: ut de ipo se-
mel saltē i. āno ad pfundendū spāl-
bereticoz p. fidia z infantā memo-
ria solēnior z celebratior hēatur. In
die nāqz cene dñi: quo die ipe xps
hoc instituit sacz. uniuersal ecclia p
p. nitētūz recōciliatioe sacri p. fectō
ne. crismatis adpletioz mādati
circa lotioez. pedū z alius p. limuz
occupata plene uacare n. pōt cele-
brationi h. maximi sacri: Hoc. n.
circa scos quos p. āni circulū uene-
ramur: ipsa obseruat ecclia: ut quā-
nis in letaniis z missis ac aliis et
ipoz memoria sepius renouemus
nihilominus tū ipoz natalicia cer-
tis diebus p. annū solēnius reco-
lat: festa pp. hoc eisdē diebus spe-
cialia celebrādo. z qz in his festis
circa solēnitatis debitū aliquid p
negligentiā aut rei familiaris occu-
patōz: aut al. s. ex hūana fragilitate
omittit statuit ipa mī ecclia certā
diem i qua gñaliter diuinū sāctorū
p. memoratio fieret: in hac ipoz ce-
lebratioe coi. q. qd in pp. iis ipoz
festitatibz omisū existeret: soluere-
tur. Potissime igitur exequendū est
erga hoc uisicū sacramtū corpis
et sanguis iesu xpi. q. ē sāctorū oim
glā z corona. ut festiuitate ac cele-
britate p. fulgeat speciall. quaten-
in eo qd i aliis missaz officiis cir-
ca solēnitatē est forsitan p. permis-

sū deuota diligētia suppleat: z fid-
les festiuitate ipa istante itra se pte-
rita memorātes: id qd in ipis miss-
saz solēniis sedularibz forā agen-
dis iplicite aut al. s. ex negligētia l
fragilitate hūana min. plene ges-
serūt: tūc attēte in hūilitate spūs z
animi puritate rīstaurēt. Intellecti
m. aut olim dū i mīori ēem. offi-
cio p. stituti: q. fuerat quibusdam ca-
tholictis diuinit. reuelatū festū h.
mōi gñaliter in ecclia celebrandum
Ilos itaqz ad corroboratōz z ex-
altatōz catholice fidei digne ac rō-
nabil. r. duxim. statuendū. ut de tāto
sacro p. t. quotidianaz mēoria quā
de ipso facit ecclia solēnior z speci-
alior ānuati mēoria celebret certū
ad hoc d. signātes z d. scribētes diē
uidelz feriā qntaz. primā post oc-
tauā pentecostes: ut i ipa qnta feri-
a p. uote turbe fidelīū propter hoc
ad ecclesias affectuose cōcurrant:
et taz clerici q. populi gaudētes in
cantica laudū surgant. tunc enim
omniū corda et uota ora et labia
hymnos persoluent leticie saluta-
ris tūc spallat fides: spes tripudi-
et: exulter charitas: deuotio plau-
dat: iubilet. chorus: puritas iocū
detur. tūc singuli alacri animo p. na-
qz uoluntate conueniant: sua stu-
dia laudabiliter exequendo: tanti
festi solennia celebrantes: ut uti-
nam ad cristi seruiciū sic eius fi-
deles ardor inflāmet: ut per hec
et alia proficientibus ipsis: meri-
torū cumulus apud eum: qui se se
dedit pro eis in precium: tribuit:
qz se ipsis in pabulum: tandē post
huius uite decursū eis se in pre-
mium largiatur. Ideoqz uni-
uersitatem uestram monemus et
hortamur in domino: per apo-
stolica scripta i uirtute sancte obe-
diētie d. stricte precipiendo māda-
mus: in remissione peccaminū inuū-
gentes: quatenus tam excellū et
tam gloriosū festum predicta qui-
ta feria singulis annis deuote ac
solenniter celebretis: z faciatis stu-
diosē per uniuersas ecclesias ciui-
tatum uestrarum et diocelum cele-
brari: subditos uestros in dñica

l Feriā quintā. f.
diē iouis. z l3 pro-
prie feria sumat
p. festo. tū oēs di-
em uocam. feriā l
a fado. quia qua-
libet diē fabat. d. s.
gñ. i. ut quia sin-
gulis diebus fari
possum. in diuini-
tis. l. hūanis. si. d.
uer. sig. foris.

l Proximā. intel-
ligebat. ff. de uer.
ob. eū qui calēdit

u Octauaz. p. de
feriis. capellani
illud quo ad offi-
cii celebratione.
hoc quo ad diez
numez. z p. cor. e.
ti. c. ii. de resti. in i
te. coram. in si.

l Pentecostes.
sic d. a pētha qd
est quiaz. facit. de
deci. c. i. in si. z q.
ibi no. z coste. de
cē. qz quinquies
decē dies sūt inf-
festū resurrectōis
z pēthecostes cō-
purate utroqz se-
sto. z quidā decli-
nant pēthecoste
pēthecostes. alii
uero hoc pēthe-
ste indeclinabile.

l Lārica. ad ephe-
quinto.

l Hymnos. hi
sunt cantica lau-
dis. sicut treni cā-
tica lamentatiōis
ut scripsi. de imu-
ec. nō minus.

l Plaudat. qua-
si mān. i. i. gar.

l Jubilet. quod
ē cātare uoce qua-
dā p. fusa p. gau-
dio. unde debet
quidam q. iubi-
lus ē gaudiū qd
uerbis explicari
n. p. nec m. peni-
tus recitari.

c In precium. id est ad chorizontos. q. in fine tibi estis ampti p.
cio magno. iohannes andree.

d Premium iohob. iiii. post principium:

Largitionem. lxxvi. di. fratrem. de triplici elemosyna. xlv. dist.
tria. sed aliter per hosti. in sum. de penis. §. quis sit effectus. uer.
elemosyna. de temp. or. §. et cui. sub. §. septima.

Attentas et sedulas. i. continuas uel assiduas.

Orationes. d. ofone tractantur. do. i. su. d. p. eis. §. q. s. sit effectus. q. car.
nis aut macera-
tio. Sed plenius p
modum sume ui
deam. qd sit ofo
ui dicat: q sit ei
diuilio: ad que sit
porrigenda p que
ad quid: qualiter
ubi: et quis sit ei
effectus. De p. no
ofo scd. aug. lib.
de uerbis dni est
qda petio. Alibi

dicta quinta feria. p. p. cedente sa
lutarib. monitis solite p nos et p
alios exhortates: ut p uera et p. ra
p. fessionem: elemosynar. largitionem
attentas et sedulas orones et alia
deuotionis et pietatis opa taliter se
studeat p. pare: q. huius p. ciosissimi

l. desiderare: dicens q. oratio dominica ostendit etiam temporalia. a deo
peti posse: dum dicit panem nostrum quotidianum et c. tenent ergo theo
logi q. temporalia a deo orando petere possimus: non ut finem consti
tuamus in illis: sed ut sint adminicula beatitudinis consequende: ut scz
quali instrumentaliter nobis deserviant ad sustentationem uite corpora

sacramenti mereant fieri participes
illa die: possintq. ipsius suscipe re
ueretur: ac ei uirtute augmen. cose
qui gratiaz. Nos. n. christi fideles
ad colendum tantum festum et celebrandum
donis uolentes spualibus anima
re: omnibus uere penitentibus et

lis exerce de ad act. uir
tuosos: facit. i. q. iii. si q.
obicit. et quod dixi d. re
gula. Johannes. in op. 4
po. secunda. De septimo
scias q. hostien. in p. re.
uer. p. oit. xiii. que requi
runtur in oratione scz q.
sit. fidelis. secuta humilis
discreta deuota uerecun
da secreta pura lachry
mola attenta cōdis ferna
da oposa et assidua. Sz

tu quantum ad p. n. meba. pertinet breuiter dic: q. modus orandi requirit
humiliationem corporis deuotionem cordis attentionem et breuiloquium. De p. no
ecele. xxxv. Oratio humiliatis se penetrabit nubes. de elec. ubi piculū. §.
pe. li. vi. et cypranus li. de oratione dnica. Sit orationibus sermo cum disciplina
quiete p. n. et pudore: incuruatio in uel corporis humiliatio non refert
etionis sed deuotionis obtentu fieri debet ut dicit cassianus: et facit. viii.
q. i. sciendum. L. de his qui sp. o. mu. sub. l. i. et ii. et de secundo p. ba. de uo. ma
gne. circa fi. et p. d. de. de. ubi periculū. §. penul. Et aug. quid p. d. est stre
pitus labiorum si mutū est cor. et greg. in mora. ueraciter orare est ama
ros in cōpunctione gemitus non uerba cōposita resonare. et ibidem aia
rū uerba sunt ipsa desideria: in quibus tanto quis minus clamat quan
to minus desiderat. De tertio patet hic et de conse. di. v. nunquā in prin.
et cypranus: nil aliud cogitet animus q. id solū quod precatur: de cose.
di. i. quando autē. et dicit greg. q. illam orationem deus nō audit: cui ille qui
orat non attendit. Dicunt tamen theologi hoc intelligendum quando at
tentio nullo modo orationi coniungitur. non. n. requiritur q. attentio se
per maneat in oratione actus per essentia. unde psal. xxxvi. cor meū dere
liquit me. satis enim est q. maneat per uirtutē: quod est quando cū bona
intentione quis ad orationem accedit. et si in p. secutione mens ad alia ra
piatur. Sēper. n. p. n. intentionis uis permanet nisi tanta sit enagatio
q. attentio omnino depereat et tunc locus esset ei quod dicit cypranus
li. de oratione dominica. quomodo audiri te a deo postulas. cum ipse te
non audias. et beatus Ber. causatur nobis deesse gratia. sed iustius ipa
gratia conqueritur nonnullos deesse sibi. et cassianus. nunquā orat quis
quis etiam flexis genibus si uagatione distrahit. et facit quod de offici
is scripsi de cele. miss. dolentes. De quarto mar. vi. cum oraueritis nos
lie multum loqui et c. facit de conse. di. vi. non mediocriter. et uide quod
no. de era. et quali. c. penul. in ul. glo. Nec tamen p. n. breuiloquium esse
de necessitate orationis. Nam oratio non solū scdm suam causam que est
desideriū charitatis. sed etiam scd. se ipsa potest esse diuturna. Nam et de
christo legimus q. pernoctauit orando Luce. xxi. Item dicitur Luce. xxi.
in prin. oportet semper orare et non deficere. facit. lxxvii. di. nōse. ibi ora
tioni pernoctanter insisterimus. Sed quia ut dicit aug. ad probaz. multū
loqui in orando est rem necessariam superfluis agere uerbis cum plerū
q. hoc negotium plus gemitibus q. sermonib. agatur. ideo monentur
ad breuiloquium. Nam ut dicunt sancti frequens et breuis debet ee ora
tio ne immorantibus nobis aliud cordi nostro inserat inimicus. Sz du
bitatur an oratio debeat esse uocalis quod uidetur psal. iii. et lxxvi. uoce
mea ad dominum clamaui: uoce mea ad dominum deprecatus sum. Cō
tra oratio deo porrigitur ut est dictum. sed deus cordis locutionem co
gnoscit. frustra igitur uox oris adiungitur. facit. xxxviii. di. sedulo. Dicunt
theologi q. communis oratio que fit per ministros ecclesie. xii. q. i. duo
sunt. in principio. in personaz totius populi ut immorescat ei pro quo fit
merito ex institutione debet esse uocalis. Sed singularis quas quis pro
se uel alio porrigit de necessitate non est uocalis. Adiungitur tamen uox
tripl. ci. ratione. Primo ad excitandum interiorum deuotionem. uerbis. n.
et signis nos ipsos interiorius excitamus ad sanctum desiderium augendū
ut dicit aug. ad probā. Secundo ad redditionem debiti. s. ut seruiat oras
deo secundum se totum. s. corde et corpore. de conse. di. v. nunquā. Tertio ex
quadā redundantia ab anima in corpus ex uehementi affectione. Unde
psal. xy. letatum est cor meum. et exultauit lingua mea. De octauo p. 3 ma

thei. vi. Cum oraueris intra cubiculum tuum. et clauso ostio ora patres
tuum in abscondito. et ut dicit cassianus: intra cubiculum oramus: cum
a cogitationum et sollicitudinum strepitu corde remoto secrete ac fami-
liariter preces nostras soli deo referamus: et facit quod no. xli. di. par si-
moniam. et augustinus de sermone domini uideri ab hominibus non e-
nefas: sed id agere ut ab
hominibus uidearis. re-
cipit enim ille mercedem
suam: de pe. di. iii. c. uen-
dum. Orationes etiam
principaliter sunt i eccle-
sia faciende: de pur. post
par. c. uno. de immu. ecc.
decer. li. vi. §. e. compil. d.
cele. missa. c. i. sed ut dicit
beatus ber. libro medita-
tionum: ubicumque fueris i
fra te metipsum ora. si lo-
ge fueris ab oratorio non
queras locum: quoniam ipse
locus es. Videtur qui
busdam quod fieri debeat ad
orientem: sed cum deus
sit ubique: ad omnes par-
tem possumus ad eum
orare. eque tamen oramus: et nisse sacrificium facimus uersus orientem:
de hoc. xi. di. ecclesiasticarum. De ultimo dicendum: quod orationis effectus
est duplex. habet enim uirtutem merendi et impetrandi. primum dupli-
citer. Primo quia uitatur per eam tehratio. Hieronymus super matheuz
xiii. in remissionem intrat qui orare negligit. et augustinus: Oratio est ora-
ti presidium: aduersario incendium: angelis solacium: deo gratum sacri-
fium. Nam principaliter ualet contra uicia spiritualia. Unde hierony-
mus super matheum. xvi. ibi. hoc genus demoniorum non elicitur nisi
in oratione et ieiunio. quod etiam habetur mathei. ix. dicit sic: non sanat
oculum quod sanat calcaneum. Ieiunio sanantur pestes corporis: oratio
ne uero sanantur pestes mentis. Secundo quia procedit ex radice chari-
tatis: penes quam consistit omne meritum: et est fons uitae. de pe.
di. ii. charitas obo regula. licet i si. de uirtute iperadi. pbat. xxi. q. viii. in
qualibet. §. e. compil. de elec. ne romani in si. Al. Jar. xi. quodcumque orantes
petitis credite quia accipietis. Unde per orationem reuelantur secreta
diuina. viii. q. i. si ergo. Boetius dicit non frustra in deo spes ponitur. pre-
ces enim que recte sunt inefficaces esse non possunt et beatus bernardus
libro meditationum: ex duobus unum indubitanter sperare debemus
aut dabit nobis quod petimus: aut quod nouit esse uilius. Et augusti-
nus libro sententiarum prosperi dicit quod orans misericorditer auditur et
misericorditer non auditur. Quid enim infirmo sit utile magis nouit
medicus quam egrotus. De his ualerius li. vii. c. ii. dicit quod notis sepe expe-
timus quod non imperasse melius foret et ponit exempla dicens: diuitias
appetis que multis fuerunt exitio: honores concupiscis qui quod plures
pesti uiderunt. regna tecum ipsa uoluis quorum exitus sepe numero mi-
serabiles cernuntur. splendidis coniugiis manus iniectis ad hoc ut aliquam-
do illustrent. ista nonnunquam funditus domos euerunt. Snader er-
go cuncti arbitrio nos submitti effectui orationis. sumus in italia nuper
experti. quando enim cum uersibus illis exurgat deus et cepit ecclesia
contra rebelles orare: perempti et exterminati sunt quasi subito: qui cen-
sura ecclesiastica et armis bellicis iam dudum domari non potuerunt. bene
facit. xxxvi. di. c. ultimo: ubi dicitur quod orante moysi uincebat populus.
uincebatur autem dum dimittebat manus et uide ostien. in summa
de remis. §. ad quid ualent. uer. fateor upi ponit exempla de danielle mo-
yse et dauid orantibus. Sed qui legent tripartitam historiam hug. flo-
racen. beliman. rufinum. et historiographos. inuenient quod theodosi-
us imperator senior suis orationibus miraculosam uictoriam obtinuit
contra eugenium et arbogastem. quorum exercitus iacula uehementis-
simum uentus reroquebat in ipsos et iacula partis theodosii cum ma-
iori fortitudine ultra mensuram humani ictus impingebat in illos. et hoc
uoluit ipse claudius poeta qui tunc florebat dicere. O nimium dilecte deo
cui militaueris. Et coniurati ueniunt ad classica uenti. hoc autem obtinuit
ipsius theodosii oratio que talis fuisse legitur. Omnipotens deus tu

confessis: qui matutinali officio
festi eiusdem in ecclesia in qua idem
celebrabitur interfuerint ecutum.
Qui uero misse totidem. Qui autem
in primis ipsius festi uesperis in-
fuerint similiter ceterum. Qui uero in
secundis totidem. Illis uero qui
prime tercię et sextę none ac cople-
torii officiis interfuerint: pro qua-
libet horarum ipsarum. xl. Illis autem
qui per octauas illius festi matuti-
nalibus uespertinis misse ac predic-
tarum horarum officiis interfuerint:

nostri quod in nomine christi filii tui uolentis fuisse ut puto prelia fuisse
pi. sin aliter in me uindica. si uero quod enim iusta causa et in te con-
fusus huc ueni. porrige dexteram tuam. ne forte dicant gentes
ubi est deus eorum. concor huc si. de no. magne post prin. et
huc gl. sit finis. de cuius prolixitate sum excusabilis. cum quia

centum dies singulis octauarum ip-
sarum diebus: de omnipotentis dei
misericordia ac beatorum aposto-
lorum eius petri et pauli auctori-
tate. confisi de iniunctis sibi pen-
tenciis relaxamus. Lemens
quintus in concilio uenienti.

De immunitate ecclesiarum.

Moniam ex constitoe boni.
pape viii. pre. n. que incipit
clericis laicos: et ex decla-
ratione seu declarationibus ex

in orationis sus-
fragio speras su-
effectum illius ex-
perit in assequen-
dis prosperis et
euandis uel sal-
tem temperadis
aduersis. cum quod
secundum mate-
riam deberet esse
prolixior. et si p-
ista non satisfeci
excuset coequari
o textualis. Jo-
andree.

b Confessis. quis est hic et laudabimus illum. ecclesiast. xxx.
has ergo remissiones quibus pauci participant amare interpre-
tari nec decet nec expedit. ut dixi de pe. et remis. quod autem.

i In ecclesia. per hanc litteram que habetur etiam super parte
proxima in fine patet quod non sufficit interesse horis extra eccle-
siam quod intelligo etiam si dicantur in primo oratorio. de
quo de conse. di. i. concedimus et c. unicusque et c. si quis extra de
cen. c. fi.

l2 Centum dies quod est i.

l Primis facit ad no. de sente. excommunicationis. c. ultimo. §.
in festiuitatibus li. yi in prima gl. et quod de completorio sequitur fa-
cit p.

m Totidem argue pro equandis distributionibus in his tribus
horis matutino. missa et uespere. Item argue quod ubi in illis ho-
ris dantur decem. in aliis dari debent quatuor. uide quod dixi
§. e. com. de eta. et qua. ut huiusmodi ad si.

n Quadraginta et sic ducentos.

o Officiis. omnibus quo ad dies octauę. nec puto quod hic fiat
distributio ut partem habeat qui certis interest.

p De iniunctis. uide quod scripsi de penitentiis remissioni. cum
ex eo.

q

Moniam ex constitutione. Latus renocat et pro in-
fectis uult haberi decretalem clericis eodem titulo
libro sexto cum suis declarationibus. et premittit
renocationis causam. Secundo renocat. ibi nos.

Tertio seruari precipit ius antiquum. ibi uolentes
et fuit ista de primis constitutionibus clementis editis a prin-
cipio promotionis sue. et incipiebat pastoralis. cuius decidit ex-
ordium. post quod sequebatur sane quoniam et c. et rex francie
qui fuit passiva causa constitutionis fuit actiua causa renocationis
ut sic conueniat de reg. iur. c. i.

r Clericis. c. ii. li. vi.

s Declaratione. declarauerat enim benedictus in sua extrava-
que incipit quod olim illam quoad sui penas extendi solum ad ex-
igentes uel dantes in exigendo auxilium consilium uel fauores
ita quod pene locum non haberent in soluentibus uel recipienti-
bus a sponte soluentibus.

c Declarationibus. dicebatur et alie processisse. et ideo ad omne

dubium tollendum plurali utitur.

u Eleri. concor. de accusa. c. fi. s. e. compil. de iur. iuran. roma. ni. in prin.

x Ob eas. concor. de elec. qualiter. in fi.

y Pro infectis. per hoc puto qd excoicatus ex viribus illius co

stitutionis abso-
lutione non ege-
at. et uide quanta
est papalis pote-
stas circa ea que
sunt simpliciter o-
mni positio. qd re-
uocat illa ut extitit
et facit ad ea que
scripsi qui fi. sint
legi. per uenera-
bilem super glo.
ii.

3 Illud inuiolabiliter obseruari quod est. j.

a Contra quos-
cumqz et qd sup-
bis et usqz ad fi-
nem.

b Quasumqz.
uide quod no. et
dixi. e. ii. non mi-
nus. Jo. an.

c Dantes. dice-
bat constitutio bo-
nisa. publice uel
occulte. per quod
probat qd excoi-
municatio canonis
ligat etiam occulta delicta. ut. j. dicam de hereticis multorum. ad
finem.

d Ad fauorem. uide qd dicam. j. de penis si quis in prin.
e Predecessoribus. alex. iii. e. r. no minus. inno iii. e. r. aduersus.

f Consiliis. utrumqz generale et lateranense. S3 alexandrinus uo-
camus lateranense. innocencianu uocamus generale. o hoc o cap.
mo. c. si.

g Rubrica de consanguinitate et affinitate ita uenit sub bulla. s3
uidi quosdam hic habere rubricam de sponsalibus. Joannes
andree.

b Os qui. scienter contrahens matrimonium in gradu
consanguinitatis uel affinitatis prohibito uel cum mo-
niali excommunicatus est ipso iure. et publicari debet
et uirari. Idem in professio et professio uel constituto in sacris. et in
cipe constitutus ibi cupientes. Et no. qd in sex casibus hic expressis
tantum locum habet hec constitutio et eius pena. unde si contra-
bit quis cum habere maritum uel cum iudea uel cum pagana ut
cum cognata spiritualiter. uel legaliter. uel contra impedimentum
publice honestatis. licet non teneant matrimonia. tamen non est
locus huic pene. que in illis casibus uel similibus expressa non
est. Item in his sex casibus tunc demum est locus pene quando
illicite contrahuntur. Si enim licite ut ex dispensatione pape. tunc
cessat culpa. ergo et pena. de consti. c. ii. de qua dispensatione no.
de resti. spo. litteras in principio de sta. mo. cuzad monasterium
et scripsi de no. c. i.

i Timore. concor. de elec. cum in cunctis. ad fi.

l Scienter. ignorantes ergo non ligat constitutio. qd intelligo
in ignorantia facti probabili et non affectata. s. quia ignorabant
se consanguineos uel affines. Si uero ignorabant ius nescientes
gradum in quo erant esse prohibitum. ex quo enim sciebant gra-
dum ligat constitutio. de re. iur. ignorantia li. xi. cum suis concor.

Si uero alter solus sciebat. ille solus ligatur. facit. xxxiii. q. ii. non satis
et c. in lectu. de iimo. de simoniac. l. so. ma. si ignorans. Sed quid si pxit
ignorans. post tempora scitit et cohabitauit consanguine. ut ligari. ar. i.
q. i. eos. in fi. de simo. sicut iuis. l. de incest. nup. cu ancillis. Contrarius
credo. cu ista psto no puniat cohabitationem uel incestu sed pxtum. ut. j.

inviolabiliter obseruari: quod su-
per his apud. n. in lateran. et ge-
neralibus conciliis: que nos sub
obtestatione diuini iudicii precepi-
mus obseruari districte: salubriter
e promissum. Lemens quintus
in concil. uien.

De consanguinitate et affinitate.

e Os qui diuino timore
postposito in suarum pe-
riculum animarum sci-
enter in gradibus consanguinita-
tis uel affinitatis constitutoe ca-
nonica interdictis: aut cum mo-
nialibus contrahere matrimonia
liter non uerentur: necno religio-
sos et moniales ac clericos in sa-
cris ordinibus constitutos matri-
monia contrahentes refrenare me

dicam. facit. ff. de his qui
no. isa. quid ergo. i. prin.
l. de iusca. transfor. l. i.
ad fi. ff. de usur. qui scit. i.
fi. et ff. de bo. li. quicum
maior. et de mino. l. iii. s.
scio. sicut qui ignoran-
ter eligit indignu. licet p-
ea sciat. no incurrit penam
pccati cu in cunctis. o etc.
cu in hoc ponderet inie-
ctiu. e. ii. dudum. pbat hec
solutio ex eo. qd sine in-
dicio ecclesie ab illa dis-
uertere no posset. de dis-
po. pzo. cu suis pcor.
fateor tui qd peccat cog-
nosendo. et sic loquunt
pria. de sen. ex. inquisit
oni. Quid si pxi cu illa
qua credebatur esse consan-
guinea affine uel monia-
le. sed in ueritate no erat
solue p no. o sen. ex. si ue-
ro. ii. et c. in audientia. ii.

l Canonica. nedum diui-
na.

m Interdictis. si quar-
to uel citiori gradu

consanguinitatis uel affinitatis primi generis. e. ii. no debet.

n De matrimonialr. p. hanc lram et p littera. j. le. mrimonia pntes. ut
qd coactus ad contrahendu no incurrat hanc pena. et si de absoluta co-
actione loquimur hoc est certum. qd me. cau. sacris. sed si de conditiona-
li. licet tali que debuerit cadere in constantem uiru uidetur ligari. p. e. decr.
s3 cum non sit matrimonium deficiente consensu. ita qd no inducit etiam
publicam honestatem de spon. c. uno. li. vi. de equitate uidet talis n ligari
sa. de se. ex. significauit in decre. sacris. punit coio qd ibi intuenit l3 p metu

o Contrahere. non punit ergo incestu uel coitu s3 pxtu. ut sic pntes li-
get l3 no cosumer. Quid si no pxit mrimoniuz sed sponsalia tantu. ar. qd li-
get. ff. de spon. oratio. ubi phibitio nuptiarum includit sponsalia ad idem
de eo qui duxit i mrimoniu. cu hfer. ubi equipant sponsalia et mrimoni-
um no puto ligari cu psto sit penalis et uerba hoc no imponent. qd ueru
puto. nisi plumaerit p copula. qd tunc ligat quasi tunc pxtisse uideatur. de
spon. ueniens. et c. is qui. contrariu no ob. qd l3 fatear qd ibi phibet mri-
moniu pbitent sponsalia. no sequit qd pnti sponsalia sit eade pena
que pnti matrimoniu. bn fac de elec. ppetuo. li. vi. in decre. cu haberet
spofalia cu adulterio inducit impedimentu mrimonii. sicut inducit pub-
lica honestate. de spon. c. uno. li. vi. io. an.

p Religiosos. s. pfectos tacite uel expresse religionem approbata. de no.
c. uno. li. vi. qd intelligo et si pfectio illa tacita uel expressa no obligat il-
li religioni. sed religioni in genere. pone exemplum de regula. no solum. et
c. se. li. vi.

q Et moniales. q. s. ia noianerat pntem cu moniali. et hic reperit de
moniali. ut hic pbari qd coicans in illo actu p quo quis excoem incur-
rit excoicatus no est. de hoc scripsi de sen. ex. corrigi. i. Posset et dictu
qd s. punit scienter contrahentem cu moniali. hic uero punit moniale con-
trahentem etiam eo casu quo cu ea contrahens no ligat. ut qd hoc ignorat.
io. an.

r Sacris. stricte hoc dico pp no. xxxii. di. uisum. io. an.

s Contrahentes. no reperit scienter. qd l3 ignoranter posset quis contra-
here cu consanguinea affine uel monacha. no in in monachu monachaz

ut constitutum in sacris pirabentz cadit ignorantia. facit de rescrip. ab ex
coicato. l. de here. insti. l. si. Puto tamen qd nbi esset pbabilis ignoran
tia. ut in ordinato ad sacros. in amentia ut dormitione etiā eo casu quo
caracter imprimitur. de bap. maiores. in si. uel. j. pubertatem de cle. per.
sal. promo. c. un. non esset locus huic pene.

l. Constituit. etiam ex. 4
officio z nemine deferen
te. de divoz. por. d. ii. rñ.
z uide qd dixi. s. e. com
pil. de cens. c. si.

u. Sepantur. precedit
satisfactio. sicut in mani
festa offensa. de sen. ex. ne
nerabilibus. li. vi.

x. Obtinere. per epum
de sen. ex. nup. z hic pa
ter qd non sufficit satisfac
tio. nisi sequatur abso
lutio. e. ti. cum desideres
in si.

y. Juribus. de clande.
despōsa. c. si. l. de incest.
nup. qui contra. inst. de
nup. s. si aduersus. d. be
ren. cum sym. in prin. li.
vi. z hoc quo ad primū
de consanguineis z af
finibus. de hoc de dōa.
inter uirz z uxo. z si ne
cessē quo ad secundum
de professis. xxvii. bi. c.
lii. z. c. sequen. xxvii. q. i.
per totum. xxxvi. q. ii. si
quis non dicaz. quo ad
tercium. de constitutis i
sacris. xxviii. di. p. resbi
terum. xv. q. ult. cū mul
re de cle. coniug. c. i. z. c.
sane. ii. qui clerici. uel uo
c. i. z. ii. cum si.

3. Inter. In studi
is romane cu
rie parisi. or
onien. boni. z salaman
tino debent esse mēgi
stri catholici scholae re
geres in linguis hebraica arabica z chaldaea. duo. s. pro qualibet lingua
Et statuitur p quos eis debeat de stipendiis z sumptibus. provideri. Et
pbnit primo exordium. in quo duo facit. Primo ponit intentionem suā
generale. Secundo speciale. ibi nō ambigimus. In secunda ibi ut igi
tur ponitur constitutio. primo puidens circa loca mēgroz. secundo cir
ca expensas. ibi quibus.

a. Solitudines. concor. de pur. ca. inter. ubi ponitur alia. s. de uulpecu
lis capiendis.

b. Perpetui. quasi ppetua ptnua ut assidua. est z infinitum b. uerbi per
petuoz. z ponitur p dñi tolerare uel ualde pati.

c. Inducere. xlv. di. tria sunt. de sponsa. inter opera.

d. Cooperante gratia. per quam cognoscitur quid agendū sit z quid ui
tandum z adiuvatur ad faciendum. de conse. di. iiii. gratia. z tribus ul
timis capitulis. Est autē grā opans z coopans. Prima ppat boīs uo
luntatem. ut uelit bonum. Scda adiuvare ne frustra uelit. Uidei tñ qui
busdam qd eadē sit gratia idem donum. uel eadem uirtus operans z co
operans. sed pp diuersos effectus distinguuntur in uerbo. Gratia enim
que parat hominis uoluntatē ad bonum cū non sit ociosa ut augeatur

tu pene ab huiusmodi eozz temē
ritatis audacia cupientes ipsos ex
communicatōis sententia ipso fac
to decernimus subiacere. Pre
cipiētes ecclesiā p̄lati: ut illos
quos eis constituit taliter cōtra
xisse: excoicatos publice tādū nū
cient seu a suis subditis faciant nū
ciari. donec suū humiliter recogno
scentes errorem sepantur ab inui
cem: z absolutionis obtinere bene
ficiū mereantur. Per predi
cta quoqz iuribus que sic contra
bentibus alias penas imponūt: in
nullo uolumus derogari. Lems
quintus in concilio niēnensi.

De magistris

Inter solitudines no
stris humeris incuben
tes perpetui cura reuol
uimus: ut errantes in niam uerita
tis inducere: ipsosqz luciferare dō
sua nobis coopante gratia ualea
mus: hoc est quod pfecto deside
ranter exquirimus: ad id nre mē
tis: sedulo destinamus affectus: ac
circa illud diligenti studio uel stu
diosā diligentia uigilamus. Nō
ambigimus aut quin ad huiusmo
di nostrum desiderinz assequendū
diuinoz eloquioz sit exposi

z aucta pficiatū. coadiuuat ne frustra uelit. s. pducatur ad op. qd
cunqz recipias cooprabitur hec littera huic altercationi theolo
gorum est similis altercatio legistaz an sint due possessiones dif
ferentes specie. an una tantum diuersificata p accidentia. de qua
satis patet per dñum de regu. iur. in tertia regula. li. vi. z an sit

unicū interesse an
triplex. de quo et
satis per eū. eo. t.
mora io. andree.

tio congrua ipsorumqz fidelis pre
dicatio admodū opportuna. Sz
nec ignoramus quin z hec promi
noscantur inaniter. uacuaqz redi
re: si auribus lingua loquentis ig
norantium pferantur. Ideoqz
illius cuius uicem in terris licet im
meriti gerimus imitātes exemplū
qui ituros per uniuersum mundū
ad euangelizandum apostolos: in
omni linguarum genere fore uolu
it. cruditos: uiris catholicis noti
ciam linguarum hñitibus: quibus
utuntur infideles precipue: abunda
re sanctam affectam ecclesiā: qui
infideles ipsos sciant z naleant sa
cris institutis instruere: christico
larumqz collegio p doctrinā chri
stiane fidei ac susceptōne sacri ba
ptismatis aggregare. Ut igitur
peritia linguarum huiusmodi pos
sit habiliter per instructionis effi
caciā obtineri. Hoc sacro
approbante cōcilio scolas in sub
scriptarum linguarum generibus
ubicūqz romanam curiā residere
continget: necnō in parisiē. z oro
niē. boni. z salamantino studiū
puidimus erigendas statuentes:
ut in quolibet locozum ipsoz tene
antur uiri catholici sufficientem
habentes hebraice grece arabice
z chaldaee linguaz noticiā: duo ui

e. Ad id. s. ad in
ducendum erran
tes ad ueritatis
niam.

f. Admodū pro
ualde concor. ui
de. s. eo. compit.
de iure iur. roma
ni. nos itaqz.

g. Promi. i. pro
ferri uel promul
gari. z habet hoc
uerbum de indi.
nouit. q. quicūqz
xxiii. q. liii. nō po
test. in si. ponitur
enim promere p
pferre manifesta
re aperire ore di
cere.

b. Inaniter qua
si inuatum ut in
utiliter.

i. Proferantur. si
mile de offi. ordi.
quoniam.

l2. Uoluit. actu
um. ii. in prin. ex
de uarietate lin
guarum. xvi. di. se
ptuaginta. i. si. io.
andree.

l. Qui uiri catho
lici.

m. Obtinere. si. c.
ti. c. si.

n. Euriā. que
habet studiū ge
nerale z p̄uile
gia studii. de prin. e. c. ii. li. vi.

o. Residere. quod dic. ut. s. e. cōpilationē de elec. ne romani. s. sa
ne

p. Bonon. dicitur bononia quasi super omnia bona uel bono
rum noticia nimis amabilis. non puto qd ordo i. e. procedat ex
ordū studioz sed ex gratificatione p̄uinciaz. z hoc quia deces
bat ro. cu. p̄uincit: que ultimo studiū habuit a tēpore inno. iiii. ut
pred. dñe. ii. de p̄uinc. li. vi. quicūqz sit hoc cōstat qd bonon. habu
it p̄uilegia studii a theodosio. de minore tñ intelligo qui regnar
cepit prout ex cronis. quas ueriores p̄uinc. percipio anno domi
ni. cccc. xxy. z regnauit annis. xxvii. quo tñ āno sui impii hec cons
cessit: nō p̄uincio. currentib. autē. cccc. lii. successit marrianus.

q. Sufficiens. non dicit eminentē. concor. de elec. cu. nobis olim
de p̄uinc. c. penul. io. an.

r. hebraice. in originali habuim. hebraice grece arabice zc. z il
lud grece in ipso originali erat cancellatū z fore p̄p̄ter literaz
que est supra quibus utuntur infideles zc. cancellata fuit cum
greci fideles sint. z olim sub obedientia ecclesie. de bap. c. li. z. z fa.

quod nota. de sum. tri. c. i. l. vi. tamen hodie scismatici sunt. nec re
cognoscunt caput romane ecclesie. et forte expedientior esset sue
ligue doctrina q̄ aliarum. Judei autem habent litteram hebrai
cam. sed linguam specialem in uulgari non habent. habemus eni
q̄ emanuit ipsoꝝ lingua uulgaris. arabica littera est sarraceno
ruz. chaldei. ghal
deorum. de qua
xxvii. di. s. b. x. et
az. z. c. turbar. z. c.
de quibusdā. z. ta
mē fert q̄ hec lit
tera hodie nō ha
beat

f Sedē apostoli
cas. in stipendiis p̄
peritib⁹ z sumpt
tib⁹ uolum⁹ pui
deri qd sequitur.

t Quallie. scribit
p dupl. x. u. ut di
xi de tem. oz. c. ii.

u Rectores. alios
beneficiarios nō ut
deū includere.

x Uolum⁹ hec
uoluntas suis ma
ner terminis. qz
non fuit de execu
tore puiſu.

y Facultatib⁹. de
cens. sopite. cum
suis pcor. et j. c.
pri.

3 Ad alia. pcor.
s. e. comp. de sta
mo. c. ii. de religi.
domi. c. ii.

a Am sit. is
ad quē spe
ctat magistrum
uel doctoratū tri
buere prius do
ctorando recipi
at iuramentū q̄
in sollempnitate
sua non expendz
ultra summa triū
miliarum p̄poneū.
argenteorum qd
si non fecerit. et
am si sit episcop⁹
per sex menses a

collatione magisterii est suspensus. partes patent. in prima exor
dium ponens constitutionis causam. in secunda constitutionem
ibi uolentes. in tertia punitionem transgressorum. ibi. si quis.

b Scholasticos. idem uerbum. xxxviii. sedulo. in principio de be.
cum ex iniuncto. s. licet. de restitutione spoliatorum frequens. li.
sexto.

e Doctoratus. uel magisterii. sic xxxvii. di. de quibusdam. Et dis
cunt quidam q̄ doctores in iure canonico uel civili magistri di
cuntur in teologia uel artibus. et quid doceant septem liberales
artes sans per ostiensem in summa huius tituli. s. iii. facit. ad pri
mum probemium libri sexti circa medium ad secundum eodem
titulo. c. penultimo et ultimo. et hoc recipitur apud italicos. s. z
ultramont. communiter uocant magistros nec debet alicui hec de
nominatio fore molesta. cum christ⁹ sic a discipulis uocaretur
Johan. iii. quod ipse acceptabat Johan. duodecimo. dicens uos
uocatis me magister et domin⁹ et bene dicitis. sum et enim. Et di

delicet uniuscuiusq̄ lingue periti q̄
scolas regant inibi z libros de lin
guis ipsis in latinū fideliter trans
ferentes. alios linguas ipsas soli
cite doceant. eazq̄ periciam studi
osa in illos instructione transfun
dant. ut instructi et edocti sufficien
ter in linguis huiusmodi: fructum
speratum possint deo auctore: pro
ducere. fidem p̄pagaturi salubri
ter in ipsos populos infideles.

Quibus equidē in ro. ci. legen
tibus per se. ap. in studiis uero pa
risiē. per regem francie: in oro
niensi anglie scoctē hybernie ac u
nallie: in bononiensi per italie: i sa
lomantino p hispanie platos mo
nasteria capitula conuentus colle
gia exempta z nō exempta z eccle
siar⁹ rectores in stipendiis cope
tentibus z sumptibus uolumus p
uideri contrit⁹ utionis onere singu
lis iuxta facultatū exigentiam im
ponendo priuilegiis et exemptiōi
bus quibuscūq̄ contrariis nequa
q̄ obstantibus: quibus tñ nolum⁹
quo ad alia p̄iudicium generari

Dem.
c Am sit a nimis absurdum:
ut q̄s cū uanitate z imperitia
ad honorem ascendat peritie litte
rarum. nō sine turbatōne miramur
illū apud scolasticos ualuisse ab
usum: q̄ pleriq̄ eorum qui in qua
uis scientia ad doctoratus uel ma
gisteriū assumunt honorem cui⁹ sua

citur magister quasi maior in statione. sicut minister quasi minor. ibidē
infra titulo secundo. c. primo s. sane. dicitur etiam a monendo uel a mō
strando et de hiis per ostiensem. in summa eodem titulo. s. primo

d Honores. hunc honorem sine peccato quis postulat in quacūq̄ sci
entia si est dignus. viii. q. i. in scripturis uer. ecce ego. eodem titulo quan

to. ratio. quia per hoc
petit opportunitatez cō
muniendi quod habet
et quod laudabile ē In
indigno uero est peccas
tū p̄sūptionis. de hoc
per archidiaconū. xlviii
di. s. i.

e Principia. ita loquunt
quidam in studiis quib⁹
busdam ultramontanis

f Insignia doctoratus.
ita loquimur nos. et ista
insignia sūt cathedra bir
retum. apud aliquos li
ber anulus obsculum.

g Excedunt. sicut quan
doq̄ imperfectum scien
tie supplet perfectio cha
ritatis. de renuntia. nisi
s. pro defectu. sic quan
doq̄ in talibus imper
fectum scientie supplz p
fectio expensarum.

b Vacui. prius habitis
et consumptis

i Graui. onere debito
rum.

h Juramento. simile de
iudeis significauit. s. e.
odem compit. de religi
osis domibus quia. uer
siculo illi etiam. et infra
titulo secundo. c. primo
s. porro. et de multis iu
ramentorum formis ex
pressis in iure uide i spe
culo de iureiurando. s.
primo uersicul. illud. ad
quas addas istas.

i Argentorum. ascendūt
ad monetam bononiē.
quingentas libras bo
nionum paruoꝝ po

nendo turoñ. pro duobus uenetis uel. xl. bon. paruis ut ualere consue
uerant.

m Doctoratum. expensas priuati examis nō ut includere.

Taxandos. si. s. de usu. quanq̄. y. ceterum li. vi.

n Pontificali. alias non includeretur. de sen. ex. qz piculosum. de elec.
si cōpromissarius. s. huiusmodi. li. yi.

p Cuiuslibet. nō illius scientie tantū. cuius doctoratum cōtulit nō. re
cepto iuramento. z est si. de temp. oz. uel. non est.

q Sequentes. immediate. si autem pendente primo semestri iterum uis
let hanc constitutionem. an statim curat secundum semestre. an tunc cū
finium fuerit primum. dubitatur. z cōter tenetur q̄ nō sit duplicatio to
rius. sed statim post secundā transgressionem inchoat s̄m semestre. per
leges. ff. ad. l. acquit. ita uulneratus. z ad turpit. l. in senatus. in si. ad car
s. ij.

boni. l. carbonianum. §. si. z. l. se. z. facit. j. de priuil. c. i. uer. si qui uero. b. hoc
satis scripsi. de elec. cū in cunctis. in fi. Sed nunquid suspensione pen-
dente ualer collatio doctoratus facta per suspensum. constat q̄ ille non
est casus quo imprimatur character. Item nec datur hoc officium ex im-
presso caractere. Sed ex potestate officii. z. est quedam autorizatio z. de-
claratio qua declarat il-
lum dignum ad officiū
doctrinē. z. dat auctori-
tatem ut doceat. puto i-
gitur q̄ si suspensio erat
occulta. hanc autorizati-
onis dationem nō sit ne-
cesse iterari. secus si esset
publica. facit de re iudi.
ad probandum. z. q̄ ibi
no. z. uide q̄ dixi de he-
reti. si aduersus. z. q̄ no.
in spe. de instru. edi. §. re-
stat. uer. quid si tabellio.

r. Suspensum uiolans
hanc suspensionem irre-
gularis non est. de sc. ex.
is qui. li. vi. z. dixi de ex-
cess. prela. ca. si. declarari
debuisset ad quem tūc
spectaret collatio. sic fa-
ctus fuit. §. e. compil. de
sta. mo. c. i. uer. abbate.
Et sciendum q̄ aliqui p-
ferunt auctoritate ap. ut
archidia. bononi. aliqui
de consuetudine. aliqui
de iure cōmuni. fm. offi.
qui no. in sum. e. ti. §. p̄t
in prin. q̄ ubi aliud nō
apparet. episcopus cuz
capitulo hoc facit. alt. e.
ti. qz. uer. uerum. paruz
facit. z. maxime ponderata decre. ii. e. ti. z. ipsius superscriptione puto q̄
in studio isto. cum ex priuilegio apostolico dato ab honorio. iii. archi-
diaconus hoc faciat. deuolueretur ad papam. de concess. preben. quia
diuersitatem. Sed quia per aliud priuilegium apostolicum mortuo ul-
absente archidiacono episcopus z. capitulum exercent officiū. ipsi succe-
derent. z. idem esset ubi archidiaconus uel alius conferret de consuetu-
dine uel de iure. qz. superior suppleret. e. ti. c. ii. i. rñ. Quid de officiali archi-
diaconi dico q̄ ipse suspensus est non archidiaconus. nisi ratum ha-
buisset. de elec. si compromissarius. §. p̄pono. li. vi.

f. Edit quidē. principes christiani compescere debent sarrace-
nos sibi subiectos ab innocatione publica machometi. z. a pe-
reginatione quam facere solent ad sepulchz ipsi. Et prima
pars ponit duplicem sarracenoz excessum. quem secunda corrigi p̄ci-
pit ibi cum autem.

t. Offensam. que dissimulanda nō est e. ti. in nōnullis.

u. Scorsum. puta qz. totam unā terram uillam uel populationem tenet
sub principe christiano. uel hñt unam extremitatem terre uel parochie.
permixtim. quia in qualibet parte ciuitatis inhabitant christiani. qdlibz
istoz fertur esse in aragonia z. diuersis terris hispanie.

x. Sarraceni. qui dñt a xp̄ianis publice distingui p̄ bituz. e. ti. in nōnul-
lis.

y. Sabazala. habui a reuerendo uiro antiquo domino iohāne thesau-
rario. qui fuit captiuus eoz p̄ quadrienniū. quod erratum est inuocabu-
lo. qz. duo hñt genera sacerdotum. Primi in singulari uocantur foqui. i.
plurali uocantur foqua. z. isti sunt uxorati z. manent in mesquitis. Sec-
cundi uocantur albages z. isti cōiter non sunt uxorati z. relinquunt mū-
dum. z. sic diuersi sunt a primis in habitu z. aliis. sicut apud nos religi-
osi a secularibus clericis. z. isti semel accedunt ad sepulchz machometi

De iudeis et sarracenis.

c. Edit quidem inoffen-
sam diuini nominis et
opprobrium fidei chri-
stiane: q̄ in quibusdam mundi p-
tibus principibus christianis sub-
iectis: in quibus interdum seorsuz
interdum uero permixtim cū chri-
stianis habitant sarraceni: sacer-
dotes eorum sabazala uulgariter
nuncupati in templis seu mesqui-
tis suis: ad que idem sarraceni p-
ueniunt: ut ibidem adoren t per-
fidum machometum: diebus sin-
gulis certis horis in loco aliquo
eminenti eiusdem machometi no-
men christianis z. sarracenis audi-
entibus alta uoce inuocant: extol-
lunt. ac uerba quedam in honore
illius publice profitentur. Ad
locum insuper ubi olim quidam
sepultus extitit sarracenus: quez

ti. z. quelibet mesquite hz unū sacerdotem de primis. z. unū mi-
nistrum qui uocatur muerden. quod sonat prece. qui supplet des-
sectum campanaz. quas licet sarraceni multum cōmendant. qz
tñ christiani in eis habendis preuenerunt. nolunt eis uri. Illius
preconis officium est. qz bonis de quibus infra dicitur ascendit

turri. mesquite
quadrata. in qua
libet parte sui fe-
nestram magnaz
habentem. z. ad il-
larum quāz cla-
mat alta uoce. ob-
turatis auribus
cū digitis. ut uox
fortius resonet. in
sua lingua uerba
hec sonantia nil
aliud posse. nisi
deus z. macho-
metus eius nun-
cius. uenite ad
oratoz faciendaz
in releuatiōz pec-
catorum uestroz
z. postea submit-
tit. legalis ille bal-
ta quod est dicer
non est alius uic-
tor nisi solus de-
us. z. hec uerba om-
nes milites sarra-
ceni portant i sen-
tis suis. z. adhuc
submittit. deus ē
oipetens. hōr ē
quibus hoc facit
de quibus. j. seq-
tur sunt quinqz.

Prima est in au-
roza quam uocant zalarazobb. quod est dicere oratio matutinal
z. forte hec fuit cā erroris huius uerbi secundū eū male recepti cū
ab illo preconē p̄ferretur. Secunda hora est in terciis Tercia in ue-
sp̄ris. Quarta in cōplerio. que resonat in cenam. Quinta in cre-
pusculo noctis que sua lingua resonat in tenebras. z. qualibz ista
rum horaz sarraceni faciunt certas genuflexiones. sicut de sero
nos facimus ad laudem uirginis.

3. Mesquitis. quod nos uocamus basilicas uel ecclesias. ipsi
uocant mesquitas. iudei sinagogas. e. r. iudei. z. c. cōsulant.

a. Conueniunt. audiui q̄ femine non conueniunt ibi cū maribz
z. quando intrant hoc faciunt nudis z. loris pedibus z. cum cer-
ta deuotione.

b. Machometum. In historia ecclesiastica legitur machometū
nutritum fuisse a quodam clerico nobili romano. qui cū tpe bo-
nifacii pape quarti. quedā petita impetrare non potuisset. apo-
statauit a fide. z. nutritum illum cum quadam columba alba que
recipiebat grana de aure eius. z. sic crudita. per hoc q̄ quādo uo-
lebat machometus. illa ponebat in publico os ad aurem. z. sic
dicebat q̄ sp̄s itussanti alloquebatur z. instruebat illum. z. iste p-
modum dedit legem sarracenis. ut hec. in historiis ecclesiasticis
plenius uideri possunt.

c. Ad locum. qui dicitur mecha.

d. Sarracenus. cōiter habemus q̄ fuerit machometus. de quo
p̄misi Jo. an.

e. Alii. qui non cohabitant christianis. Jo. an.

f. Principibus. ad quos spectat coercere tales. cum enim non
sint creature ecclesie. illos ecclesia non coeret. de diuoz. gaude-
mus. Jo. andree.

g Perterriti. s. e. compil. de of. or. c. i. cum concoz.
b Altorum. Primo premitit constitutionis causam. Secundo ibi propter quod ponit constitutionem de officio inquisitionis exercendo per dioceanos et inquisitores.

Primo ponens quinqz que potest alter sine altero. Secundo tria que non potest et decretum apponit submittit quo modo impeditur vel interesse nolens committit alii ut sentit. Tercio ibi sane prouidet circa muros et carceres hereticorum ipso rum clauis custodes et custodum ministros. Quarto ibi porro ponit iuramentum custodum ministroz suorum notarioz et aliorum officialiu. Quinto ibi uerū punit episcopos inquisitores et eorum substitutos qui fatiendo uel omittendo delinquant in officio. Sexto ibi alia confirmat ariqua iura huic constitutioni non obuia. Io bānes an.

i Pulsant talis pulsatio comuni ter princeps mouet ut hic. quādoqz etiam non mouet ex causa. de pur. ca. cum in iuuentute.

l2 Di. Jetas. dicitur a maior metris. et est finis uel terminus agri uel cuiuscunqz rei. hēmus meto metis. quod ponitur p collectio ne messum. de pe. et re. cum ex eo. post prin. inde dixit quidam. Dū tua rura metis uicinis parito metis. has uero metas nō l3 transgredi. de sepul. c. i. ubi de hoc.

i Extendentes. alias excedentes.

m Pietatis specie. concoz. xxx. q. i. nosse. cum suis concoz. co. ii. ex cōicamus. s. q2 uero. de si. ad apostolicā. j. c. si. q. nonnulla.

n Innoxii. qd esse non d3. de sen. ex. romana. in si. li. vi.

o Detrimētum quod esse non d3. de pen. in quibsdā. de ap. c. iii. et c. suggestum. de offi. or. irrefragabili.

p Indago. quasi indagatio inquisitio uel inuestigatio. de iure iur. qto. post prin. de of. dele. c. i. et ul. li. vi.

q Deputatos. generaliter. s. e. ti. per hoc. li. vi. et uide qz ibi no. i. i. glo.

r Amore quatuor modos exprimit quibus perueri solet iudiciū. xi. q. iii. quatuor. de re iudi. cū eterni. li. vi.

f Errare. hoc est primum de quinqz ex quibus dixi.

t Lapere secundum quod differt a sequenti. sepe etenim capit qui non incarceratur. de sen. ex. si clericos. li. xi. j. de excess. pla. fre quens. in prin. et post prin.

u Mancipare. tēcium.

x Ponendo quatuor.

y Manicis. sicut cōpedes sunt catbene uel uincula circa pedes. ita manice catbene uel uincula circa manus. de utroqz psal. pti. alligauit reges eoz in cōpedibus. et nobiles eoz in manicis ferreis. Jo. an.

3 Oneramus. concoz. s. e. compil. de iurepa. c. i. et ibi dedi concoz. de hoc.

a Inquirere. quintum.

b Duro. posuit quin qz alter soli permissa. nunc ponit tria pōhibita et ecce primum.

c Ad penam. de pe. q. uis li. vi. de uer. sig. noui mus. de apost. c. pe.

d Tormentis. secundū de tormentis testium actoris et rei no. xv. q. vi. i. summa facit. v. q. v. illi q de re. iu. cum in contem platione. Puto autem qz ieiunia que inquisito res ad ueritatem eruendam solent indicare. sint tormenta. ita qz alit hoc non possit sine altero p hanc litteram. Naz que stionis uerbo intelligi mus tormenta corporis dolores et malam mansiōz. ff. de iurei. i. ite apd s. questionem. et s. que stionis. et ff. ad silla. l. i. s. questionem. Item patet per etimologiam qua dicitur tormentum qua si torquens mentem.

e Ad sententiam terciū. olim autem quādo alter solus procedebat. solus sententiabat. Si

ambo pcedebāt l3 diuissim. cōicabant sibi pcessus in si. cū non restabat nisi ferre sententiam. et ti. per hoc. li. vi. et in extraua. benedicti ex eo qz m ad huc hodie seruabitur qz dicit decre. per hoc. ut si discordent in sententia consulatur papa.

f Contra eos. sed nunquid pro eis posset alter sine altero diffinire. ut qz sic. q2 a iure ueteri non recedimus. nisi inquantū intuentur expressuz. Sed ita est qz olim et hodie alter solus potest inquirere. et de iure ueteri cum solus pcedit solus pnnunciat. ut dixi in gl. pxi. quod hodie immutatum est. si condemnat per hanc litteram. ergo si absoluit remanet ius antiquum. facit de elec. statutu. li. vi. et est si. quod no. xii. di. pceptis. iii. q. vi. accusatus.

g Sede vacante. uel quasi vacante. ut in casu decre. si ep̄s. de sup. ne p3 la. li. vi. Item intelligo sedem uacare quo ad hunc casuz iurisdictionis capituli. etiam quando prouisum est. sed prouisus administrare non pōt. q2 nondū h3 litteras. p pti. bonifa. inunctas. facit. de trāsa. c. ii.

b Capituli hec littera. j. pluries repetita et debeat procurari. de quo p stionez. an capitulū sede ua. possit uisitare et debeat procurari. de quo p io. mo. de sup. ne. pla. ecclesie et per archi. et si ep̄s. et qz possit alt. quia episcopus hec potest. et est iurisdictionis in qua succedit capitulum. de ma. et obe. his que. et c. cum olim. et ti. c. i. li. vi. de insti. c. i. e. li. ergo hoc poterit al3 tpe uacationis remanebunt crimina incorecta. et alt. etiam pze de. decre. ecclesie. ubi uisitatoz a metropolitano a quo certus casus exi. s. iij.

capitur. in aliis videtur potestatez hñc. quasi per exceptione firmetur res
gula. ff. de fun. instruc. questum. §. deniqz ncratus. xxii. q. vii. domus.
Cum autem in tropo. nil habeat nisi de iure transso. de capitulo in me
tropolitanum. ergo capituli hoc habebat. faciunt no. per inno. de he
re. ab abelendam. In Trium. hoc non est iure expressum. ergo nec a tri

buendum. licet. n. capi
tulum conseruet iura
epatus. xii. q. ii. charita
tem. z. c. illud z. ius red
dar agentibus accusan
tibus z. denunciantibus
non tamen uisitat. sed if
qui datur a papa. lxi. di.
obitum. ubi probat q
uacans ecclesia destitui
tur uisitatione. Sed secu
dum archidi. dici possz
q illud destitute non re
spicit uisitationis ope
ram sed ecclesie uacatio
nem. sicut. de elec. eccle.
i. z. ii. in prin. Item ca
pitulum est necessarius
non uoluntarius admi
nistratoz. ergo non po
terit q administrationi
necessario non incubir.
z hoc tenet io. mo. s. ar
chi. non eligit. uidetur
tamen plus accedere pri
mo dicto p quo fac. qz
iste non est actus p que
preiudicetur episcopo. si
cur beneficiorum colla
tio z alienatio persona
rum z rerum de quibus
de ma. z obe. c. lxxi. di.
fraternitatem. xii. q. ii. si
qua de rebus egeret de
claratione non solum in
hoc sed in pluribus aliis articulis hoc quod dicitur capitulum succe
dere in iurisdictione uacante sede. uolens tenere opi. io. dicere posset il
lam ueram in generali uisitatione ciuitatis z dioc. contrariam in uisita
tione uel inquisitione contra certas personas uel loca. Jo. an.

l Requisiuerint. requirit ergo. par parẽm. de hoc. de offi. dele. cum cau
sa. in i. glo. z puto sufficere unam requisitione facit quod no. xxviii. di. si
eps. in ult. gl. z q dixi de iure iur. ego. n. z in requisitione non est necesse
terminum exprimi. sed ipso iure statim currit. sic de excep. pia. li. yi. z. §. e
compil. de deci. c. i. z hic addo quod ibi dixi.

l2 Ipso iure. quo ad iuris effectum. si. n. defacto totus est dñe carcera
tus hoc nequit non fuisse. ff. de cap. z postu. re. l. in bello. §. facit. z facit
quod dixi. de ap. ut nostrum. Sed si interlocutoria solum lara esset sup
carcere uel totura. illa nulla esset. z lex pmitit tunc appellare quia gra
uamen tolli non posset p appellationem interponendam postmodum
a diffinitua. de appel. sup eo. ii. l. xii. q. vi. ante sententiam. ff. d. ap. re. uel
non. l. ii.

l Nolit. si. de rescrip. sciscitatus. in fi.

m Inquisitori. hic iunge finem super illis zc.

n Sup illis. carceratione totura z sententia.

o Per lras. concord. lxx. di. c. i. z. ii. de tam. or. nec epi:

p Consensum. sufficit ergo q comitat uel consentiar illam procedere q
sunt diuersa. facit q scripsi de foro compe. significasti. super glo. si. de ec.
edi. ad audientiam. ii. super i. glo. unde in electione l3 primum z no se
cundum. de elec. c. pe. in fi. li. vi. ita hic delegatus episcopi uel capiti. po
test secundum z non primum. quod forte fuit ca h^o disuincte alteru uel
ro istozum hic est necessariu. 7. octo dies post requisitionez. post octo ue

ualebit. z si secus presumpum fue
rit: nullum sit z irritum ipso iure:

Verum si episcopus uel eius ca
pituli sede uacante delegatus cum
inquisitore: aut inquisitor cum al
tero eorundem propter pmissa ne
queat aut nolit personaliter conue
nire. possit episcopus uel eius scu
capituli sede uacante delegatus in
quisitori z inquisitor episcopo uel
eius delegato: scu sede uacante illi
qui ad hoc per capitulum fuerit de
putatus super illis committere mi
ces suas uel suum significare per
litteras^o consilium et consensum.

Sane quia circa custodiam car
cerum hereticalum qui muri in q
busdam partibus ungariter nun
cupantur. multas fraudes dudum
intelleximus perpetratas: Nos
uolentes super hoc providere: sta
tuimus. ut quilibet talis carcer uel
murus quem de cetero episcopo z
inquisitori predictis nolumus for
comunem: duos custodes habeat

ro dies neutrum e necessarium. ut §.

q Vlti. e. ti. ut comilli. li. vi. q. et illoz.

r Unlariter. si. §. e. cõpila de re. do. c. i. in prin. z ibi cõcor:

f Duos. nisi de uno concordarent. in casu. n. discordie manasse ui
detur. hec prouiso. facit de ap. cum speciali. puto contrarium. f.

q de uno conue
nire non possint.
sed necessarij sint
duo. nec est pro
uifum propter di
scordiam. sed ad
securiorem custo
diam. quod satis
sonant uerba. fa
cit. opime. ff. d. cu
sto. reoz. l. ult. in
prin. ibi. nec uni.
sed duobus cu
stodia comitten
da. est. z idem di
cunt de ministris
de quibus sequi
tur.

principales discretos industrios
et fideles. unum quem uolet episco
pus et providebit eidem: alium de
quo uoluerit inquisitor cui etiam
providebit. z quilibet predictorum
custodum sub se alium bonum et
fidum poterit habere ministrum.

In quolibet etiam conclau^o ei
dem carceris siue muri erunt due
clanes diuerse: quarum unam un
aliam alius tenebit predictoruz cu
stodum: et eam cum officio mini
strandi que incarceratis fuerit mi
nistranda: suo poterit committere
uel subdelegare ministro. Por
ro coram episcopo uel capitulo se
de uacante. z inquisitore predictis
uel substitutis ab eis custodes su
predicti antequam suum officiu
exequantur: iurabunt^b ad sancta
dei euangelia corporaliter a se tac
ta: q in custodia in: muratorum z
alioz pro crimine supradicto i
sua custodia positorum z ponedo
rum omnem diligentiam z solici

t Providebit. i
dem de suis red
ditibus. no de p
te puentium in
quisitiõis officio
deputata. ut in ex
traua. benedicti
ex eo q. §. ueruz
quia.

n Etiam pruide
bit inquisitor. f. d
puentibus depu
tatis officio.

x Vltimum. si. de fi. pbi. pposuit. in fi. facit q dixi super ru
brica. de of. custo.

y Conclau. concord. de elec. ubi periculum. §. in eodẽ. cu suis cõ
cor.

3 Diuerse. ne unus custos sine altero possit aperire. Interdum
enim in eadem sera hñt plures socii plures clanes. ut quilibz per
se apire z claudere possit. cuius pñum hic intendit.

a Subdelegare. qd als non posset. cu sibi ministerium oman
detur sine iurisdictione. in quo uidetur electa industria psona. de
offi. dele. c. fi. z puto p hanc litteram. q in assumendo ministro n
recutitur consensus epi uel inquisitoris.

b Iurabunt. si. §. e. compil. de re. do. c. ii. uer. illi etiã. de magistris
c. ii. sed in illis nihil dñ de corporali tactu.

c Tacta. ut no. de elec. c. ut circa. uer. coram. li. vi. in glo. si. in cor
porali iuramento nõ sufficit pñia. sed requiritur tactura euanges
lio. quidã dicunt q corporale iuramentum satis est q habeat
corporis sensum. ut uisum. facit. xxv. q. vi. eps per id quod de pos
sessione dicitur. q ibi requiritur actus corporalis. z cum uisu tras
feratur. ff. de acqu. pos. l. q in eo. §. si per uenditorem. z. l. i. §. pe. et
no. de consue. c. ii. sed illud uerz cũ tradens z accipiens hoc inres
dunt. secus si possessio erat uacua. ut ibi no. Ut ergo scripsi post
inno. de iure iur. z si christus. uer. q autem iuramenta que precipi
untur a iure sicut testis calunie ueritatis. uel que a iure iudice uel
parte ex necessitate deferuntur. debent fieri tactis euangelis. alias
fieri possunt sine tactura. z uide q no. xxi. q. i. in summa. Sed ui
det q plus obligz corporale. facit. ii. q. v. q. ro. z. c. l. si minor se
ma. di. l. si alterius. Quidã aut iura dicunt simpliciter scriari. que z

dā corporaliter. quedā sup sancta dei euangelia. quedam addūnt
ipsoz taturam. ut hic. z. i. q. vii. quod iens. z. s. e. cōpil. de iure iur.
romani. uer. porro. de fri. z. malefi. laudabilē patet de primo de iu
reiu. e. n. p. torū. li. vi. de testi. pñtium. z. c. pe. de excep. pastoralis.
qui ma. ac. pos. cum in iura. de sen. ex. ex tenore. De secūdo d be
re. ad abolendaz.
§. statum. §. sē.
ex. uenerabilibz
de elec. ubi per
culum. §. sup his
z. c. ut circa. z. ca.
pcurator. li. vi.
De tercio de pur.
ca. quod iens. apō
italicos interpre
tatur cōsuetudo.
q̄ sufficit quemli
ber librum uel q̄
libet scripturam
tangere. quod sa
tis puto pcedere
etiā ubi de cor
porali iuramento
exprimitur. non
sic ubi de tatura
euangeliorum. ut
hic z. in cōcor.

d Ponendorū.
Ubi hoc expri
mitur iurāt sup
futuris. z. sic non
ob. de iure iur. ca.
pe.

e Poterunt. xxi
q. ii. faciat.

f Secreto. si. de
elec. ubi piculū. §.
nulli. li. vi. cū suis
concor. z. de secre
to habetur. j. c. p
xi. de pe. dist. i. §.
hoc ergo. in prin.
z. uer. filiam. z. de
ber. c. ul. li. vi. nec
sumitur tam ama
re hoc uerbū. qui
alter custos i ab
senzia alterius ca
pitulum alloqui possit de non secretis ipsis incarceratis.

g Diminutione. non sicut infideles seruientes uel ministri qui
semper de eo quod dominis datur decimam uel aliam quorā
subtrahunt. ut no. i. q. i. christus. xliii. q. i. §. ii. uer. sed uidere.

b Coram eisdem. epō uel capitulo z. inquisitore uel substitutis
ab illis.

i Predicto crimine. de incarcerandis. ergo pro aliis criminibus
non iurant inquisitori.

l2 Deputandi. dato ergo q̄ capitulum haberet iurisdictionem z
carcerem. non tamen suo carcere sed episcopali. tales tenebit sede
uacante.

l Notarii. qui possunt esse constituti in sacris z. religiosi. q̄ dic ut
e. n. ut officium. §. ad conscribendas. li. vi.

m Jurabunt. speciale est propter magnitudinem criminis z. fa
uorem fidei. alias sufficere deberet iuramentum in creatione presti
tum. de prescrip. ad audientiam. de cuius forma scripsi. ne clerici
uel mona. sicut te.

n Personis. officialibus nunciis ad citationes faciendas. z. apparito
ribus. de quibus. j. c. pri.

o Non agere concor. de simo. nemo. z. q̄ ibi no.

p Dignissimum. idem. uer. lxxxi. di. c. i. in fi.

exequendum. Nec quia nimis
est graue ad exterminationē prau
tatis predictae non agere: quod ip
sius contagiosa enormitas agen
dum requirit: graue est quoqz et
dānatione dignissimum^p: malicio
se infontibus eandem imponere
prauitatem: episcopo z. inquisitori
presatis: ac lris ad executionē o
ficii substituendis id eis in uirtute
sanctae obedientie z. sub intermina
tione maledictionis eterne preci
pinus: ut sic discrete z. prompte p
tra suspectos uel diffamatos de
huiusmodi prauitate pcedant: q̄
maliciose aut fraudulenter^p tantā
labem: seu q̄ ipsos in executionē of
ficii inquisitionis impediāt: falso
alicui non imponant: q̄ si odii gra
tia uel amoris lucri aut commodi
temporalis obtentu^p contra iustici
am z. conscientiam^p suam obmise
rint contra quemq̄ pcedere ubi fu
erit pcedendum super huiusmodi
prauitate: aut obtentu eodem pra
uitatem ipsam uel impedimentuz
officii sui alicui in ponendo: cum
super hoc presumpserint quoquo
modo uerare: preter alias penas
pro qualitate culpe imponendas
eisdem episcopus aut superior sus
pensionis ab officio per trienniu
alii uero ex communicationis sen

q Fraudulenter. falso.
alicui non imponat. qd
sequitur.

r Obrentu. ubi ergo
non propter alterum p
dictorum. sed forte timo
re uel propter uitanduz
scandalum hoc obmit
terent. non est locus pe
ne.

s Et cōscientiam. no. q̄
z copulat. concor. de re
iudi. cum eterni. li. vi.

t Eodem. odii gratie
z. ut supra.

u Alii uero. si inquisito
res uel substituti ab eis
uel ab episcopis uel ca
pitulis uacante sede.

x Eo ipso incurrat. hic
patet aperte q̄ constitu
tio ecclesie militantis li
gor crimen omnino oes
cultum ad. penas suspē
sionis z. excommunicationis.
ad idem. §. e. cōpil.
de sta. mo. c. i. §. quia ue
ro. j. de penis cupientes
§. qui uero. Nec turbet
tur aliqui. nam hoc idē
pba uir de scisma. c. i. §.
omnes. li. vi. z. c. li. d. etc.
ubi periculum. uer. nul
li. z. c. fundamenta. §. q̄
si si secus. z. c. q̄ sepe fas
cit. e. ti. sciant. z. c. se. z. c. i
denitatis. §. postremo
de offi. dele. c. fi. §. pars
uero. de offi. or. c. ul. d. in

di. c. ii. uer. prouiso. de re iudi. c. i. z. li. ad fi. de homic. pro humani. uer. sa
cri. Ad idem antiqua iura. de sen. ex. porro. z. c. cū non ab homine. de re
pori. ordi. c. ul. parebat idem de uniu. ec. clericis. li. vi. uer. necnō. z. x. bis
uidetur indubitarum quod archidi. habebat pro dubio z. disputationi
relinquebat. an hereticus omnino occultus sit excoicatus. Jo. tenet q̄ sic
xxiii. q. i. in summa. z. in glo. se. de pe. di. i. cogitationis. placet etiam gos.
z. ray. in summa. de here. Ad contrarium inducitur. xxxii. di. erubescant
z. q̄ ibi no. xxxii. di. habuisse. l. di. §. sed illud. in fi. ii. q. i. nomen. z. q. v. cō
soluisti. z. vi. q. i. si omnia. xv. q. vi. c. i. uer. non potest. xxx. q. ul. §. is ita. z.
c. se. xxxii. q. v. c. ul. de si. sicut iuris. in fi. z. c. se. facit ad hoc. quia ex uolun
tate que non procedit in actum non scandalizatur ecclesia. xxiii. q. iii. de
quibus sunt qui nolunt fateri. per clauem ecclesie ligari posse omnino
occulta. nisi illa sint expresse lege diuina damnata. ut usura in qua dam
natur spes occulta. de usur. consuluir. Alii dicunt q̄ si factum est publi
cum. sed occultum quis fecerit ligare potest ecclesia. v. q. i. quidam. d. of
or. si sacerdos. Si uero z. factū z. faciens sunt occulta secus. ut in con
trariis. sed utriqz dicto obuiant iura allegata. in prin. glo. quare de pla
no fateamur q̄ cōstitutio militantis ecclesie ligat omnino occulta. nō ta
men nominatum. de illis iudicat tribunal ecclesie. immo ipsa ecclesia in
§. iij.

quantum per hominem iudicat. hominem nominatim. et in quantum est collectio fidelium. ligatos sic occultos habet pro solutis. de sen. ex. a nobis. ii. et sic loquantur contraria.

7 Excommunicationis sententia. de suspensione nil dicit. quare videtur quod ab illa superior possit absolvere. Dic contra. et ratio illius obmissionis fuit. quia tempus habet determinatum. et ubi sic determinatum est. videtur quod non possit superior absolvere. ut nota. de elec. cupientes. ceterum in glo. est ergo. Sed quod si tempus determinatum non esset. videtur quod possit ex quo superior non referuat. de sen. ex. nup. nec prob. bet. ut. j. d. priuile. ca. i. uer. si quis facit quod no. de regula. no. solum. i. si. li. vi. et quod dixi de solu. c. ii. in si. secus si referuasset. de testi. tam litteris. in si.

3 Articulus. qui casus semper accipitur. j. c. p. xi. de offi. ordi. pastoralis. et uide quod ibi nota.

tentias eo ipso incurrant: a qua quidem excommunicationis sententia qui eandem incurrerint. nisi per romanum pontificem nequeant: preterquam in mortis articulo: et tunc satisfactione premissa absolutionis beneficium obtinere: nullo in hac parte privilegio suffragante.

Alia sane que circa premissum inquisitionis officium a nostris sunt predecessoribus instituta: quatenus presenti decreto non obuiant: sacri approbatione concilii roborata: in sua uolumus firmitate manere.

Dem.

Olentes splendorem solitum negotii fidei per actus indiscretos et improbos quorum

terre non poterant. de transla. c. ii. facit. de offi. del. c. nl. s. nices quoque ubi etiam conseruator non cominitur nisi illa duo. uidetur. n. electa industria persone. de offi. dele. c. nl. et c. is cui. li. vi. Contra. quod siue ordinariam siue delegatam iurisdictionem inquisitor habeat committere potest. primum patet. secundum scilicet cum dicitur de

legatus. quod uidetur uerius per dect. per hoc. co. ti. li. vi. p. et contra eo. ti. ne aliqui. et tamen delegatus principis et cum iurisdictione non cum ministerio tantum. ergo committit ita seruatur. dat ergo inquisitores commissarios quos uocamus uicarios. os uel substitutos. s. e. ca. proxi. s. porro. et s. no. rari. et s. uerum. Ad decre. ut commissi. respondetur quod non loquitur negative. sicut illa que loquitur de p. seruatione. scilicet quod non possint nisi illa duo com-

mittere. sed loquitur affirmative. s. quod illa duo committere possint: et de illis forte dubitabatur. quasi ante citationem non esset perpetua iurisdiclio. et per diffinitiuam esset factus suo officio. ad primum de offi. dele. pastoralis. s. i. ad secundum. c. ti. in litteris. io. an.

12 Commissariis de episcopis loqui non uidetur. et ideo licet etiam ipsi ab his debeant abstinere. pena tamen que sequitur non habet locum in illis. concor. j. uer. notarii. uoluit ergo dignitati deferre de offi. dele. c. ii. li. vi.

1 Preterea. ubi ergo non eo preterea illicite exigit licet male faciat. non tamen est locus pene.

m Officiis. et sic committit crimen concussionis. de quo. i. q. i. ad si. xxiii. q. i. c. ii. in si. et c. militare. et de immu. ecc. quia plerique in tales absolui permittunt. j. restituendo simpliciter tantum. dum tamen confessionem soluat quadruplum. xviii. di. quoniam. in si.

n Illicitis. penas pecuniarias applicandas officio non prohibet imponi et exigi. sed illicitas exactiones fieri. ff. de off. presi. illicitas in prin. de sumo. in tantum. et c. audiuimus. et c. se.

o Pecuniam. intelligo large. i. q. iii. per totum.

p Scilicet. ignoranter ergo non tenet hec pena. si. s. eo. compit. de consan. et affi. c. uno.

q Ecclesiarum. de bonis ergo clericorum propriis non prohibet. et per hoc dico quod si monachus preesset ecclesie. quod etiam eorum que acquisiuit intuitu persone applicatio ista fieri non posset cum enim impediens possessionem sibi non possit acquirere. et sic acquisita post possessionem adeptam sint ecclesie. xviii. q. i. c. uno. de priui. cu. olig. ii. ergo etiam in illis est locus ei quod hic dicitur. quod tamen in quodam inquisitoris consilio ante hanc constitutionem clamare non profuit.

r Delictum. de regu. in. delictum. cum suis. concor. li. vi.

s Et ecclesie. multominus sibi ipsis uel officialibus uel fisco seculari. cui alias applicata sunt ipso iure bona laicorum damnatorum de heresi. c. ti. cum secundum. li. vi. et uide quod no. de coactis. preben. q. diuersitatem. et quod ibi dixi super glo. antepe.

t Applicare. idem uerbum de preben. c. iii. probabatur autem

a Et tunc. scilicet quando in mortis articulo per episcopum uel presbiterum absoluntur. et hoc intelligo si si cultas est satisfaciendi et ipsi hoc patitur. alias absolueretur cum cautione. facit. j. c. proxi. de sepul. c. ul. de sen. ex. a nobis. Jo. andree.

b Viuere. concor. c. ti. c. ul. in si. li. vi.

c Olentes. Easus primo ponens constitutionis causam determinat etatem inquisitorum. Secundo puncti inquisitores qui preterea officii. pecuniam illicitis modis extorquent. uel ob delictam clericorum ecclesiarum bona confiscant. Tercio precipit notariis officialibus et solitis. ut hoc facientes reprehendant. et superioribus denuncient si probare possunt. Quarto prohibet inquisitoribus abusu armorum. et circa quotitatem uel qualitatem officialium. partes patent.

d Improbos. qui dederunt causam et merito huic constitutioni et precedenti.

e Caligine. Jsa. v. in si. lux obtenebrata est in caligine.

f Exnunc. ac si dicat deinceps. uel forsitan uoluit papa per hoc quod hec pars constitutionis statim ligaret a re promulgationis. non expectato lapsu duorum mensium. de quo dixi in prehemio. non quo ad hoc quod contra facientes hoc ignorantes obligati essent ad culpam. sed quo ad hoc ut si facit non ualeret. prius uero datos afficere non intendit.

g Quadragesimum. concor. xx. q. i. sanctimonialis. et est mirandum quod in inquisitore maior etatis maturitas requiritur quam in episcopo. qui tamen inquisitor est. et est si. de elec. nemo deinceps. li. vi. et est hoc de arbitrariis de quibus non cogimur reddere rationem. ut scripsi de rescriptis. si quando.

h Committi. per prelatos puinctales uel ministros illorum ordinum. qui bus deputatio talium a sede apostolica est commissa. Idem puto de inquisitoribus ab episcopis uel capitulis sede uacante. ut hi quibus committuntur huius debeant hanc etatem. Sed quid si contra fiat. certum est quod puniendi sunt committentes transgredientes hoc preceptum. et uide quod nota. de elec. generali. s. illos. in ul. glo. li. vi. et licet hic non apponatur decretum. uidetur tamen quod non ualeat commissio. per et contra. de elec. licet canon. li. vi. et uide quod ibi no. in glo. ii.

i Ipsorum. commissariis quod est. j. et per hoc. et per. c. s. p. xi. soluitur. quod olim dubitabatur. an inquisitores possent committere uices suas. et uide batur quod non. q. decre. ut commissi. in prin. e. ti. li. vi. permittit ut committant citationes et sententiarum denunciationes. ultra illa ergo permissa committant

hoc. e. ti. excommunicamus. in prin. ubi bona clericoꝝ dānatoꝝ diuidi iubentur inter ecclesias a quibus bñficiari sunt.

u In his duobus prime dictis. s. de pecunia extorquenda. et de bonis ecclesie confiscandis. primum. n. casum. s. de erare includi n̄ puto. quod pater per sequentia. ibi donec illis zc.

x Absolui p. p. dinarios cum si bi non reserua. d. sen. ex. nuper. y Articulo. s. c. proxi. in fi.

3 Sanissimae. si habent unde. a lias uero pauper tas excusar. de u. su. cu. tu. de rap. c. ii. et uide quod no. de uer. sig. ex parte. i. in fine. iiii. glo.

a Remissionib. concoz. de censi. exigit. ad si. de re scrip. statutu. cir. fi. li. vi. et adde q. ibi no. Jo. an.

b Commissarios. nil dicit de epi. scopis. ut etia. s. dixi. et facit. i. uer bum prelati.

c Talia. in aliis uero non habet locum quod seq. tur.

d Corrigere. q. tum in eis est uel i. corripere quod possunt. sed non corrigere. manus comprimere possunt. sed non animu murare. xl vii. di. s. necesse. in fi.

e Secreto. ii. q. i. si peccauerit.

f Valeant. alias taceant. ii. q. vii. plerq.

8 Amouere. licet prelati inquisitoris. s. prouincialis illum ab officio remouere possit ut hic pater. iurisdicio in inquisitoris non ab ipso prelato. sed a papa immediate dependet. ut solus actus committendi uel remouendi pendeat pence illum. et hec patent in prauilegiis officii. ex quo sequitur q. corrigere uel alterare non pos set facta p. illum uirtute officii. sed illum amoueri puniat. ut hic.

b Teneantur. mon dicit possint.

i Predictos. notarios officiales et socios.

l Quibus ordinariis locorum.

l Perferant. de sta. re. c. ul. de cle. egro. c. uno. s. si aut. li. vi.

m Encessione. facta per prauilegia officii. ut habere possint of ficiales armatos.

n Exequenda. sint. n. tales qui uelint et possint officio deservire. si. de prebe. sup. in ordinata. de cle. no. res. c. iiii. et iiii.

o Ad nostrum. Casus. damnat sectam beguardorum et be guinaz. alamanie. et octo ipsius errore excitans dioresa nozum et inquisitorum officiu illos. et primo ponit sectam. et er rores. secundo ibi. cum autem. illa dānat. tercio excitat. ibi pono.

p Displicentia. si. s. e. cōp. de censi. ad nostrum.

q Secta. scribitur per. c. et non per. p. et d. a seco. as. alii q. a sequoz. ris. et est pprie habitus animozum et propositum in malo. circa falsam di sciplinam. inde tales dicuntur secti. i. separari et diuisi ab unitate fidei et ecclesie. tamen interdum sumuntur in bona parte. l. de pa. l. ul. i. fi. per. p. scripta designat clausurā s. e. p. de sta. mo. ne in a gro. pos. prin.

sancte obedientie districte precipi mus et mandamus. Porro inquisitoribus ipsis districtius in hibemus: ut nec abutantur quo modolibet concessione portatōis armorū: nec officiales nisi sibi ne cessarios habeant: talesq. qui se conferant ad sua cura inquisitori bus ipsis officia exequenda.

Dem in eodem:

a Ad nostrum. qui desiderā ter in uotis gerimus: ut fi des catholica nostris prosperetur temporibus: et prauitas heretica de finibus fidelum extirpetur. nō sine displicentia. p. grandi peruenit auditum: q. secta quedam abomi nabilis quorundam hominū ma lignoz: qui beguardi et quarundā infidelium mulierum que beguine uulgariter appellantur in regno a lamanie: pcurante satoze maloz operum damnabiliter insurrexit: tenens et asserens doctrina sua sa crilega et peruersa inferius desig natos errores. Primo uideli cet q. homo in uita presenti tantū et talem perfectionis gradum pōt acquirere: q. reddetur penitus im peccabilis: et amplius in gratia p ficere non ualebit. nam ut dicit: si quis semper posset proficere: pos

spensat. hoc est hereticum. Nam secundum legem cōmūnem nullus po test in peccabilis fieri. nisi per dei beatificam uisionem. quā solus possit hanc uitam datur beatis. ut. i. dicitur. etiam dicit thomas parte. i. q. c. ar ticulo. ii. forte mouebantur isti auctoritate. Jo. in epla. i. c. iiii. ibi Omnis. qui natus est ex deo non peccat. Sed hieronimus contra iouinianum plene huc auctoritati responder. de pe. di. ii. si. n. inquit. probans multis auctoritatibus hominem etiam perfectum in uia. uel in hac uita peccare posse. illud idem probans exemplis dauid salomonis ioseph petri et alio rum pzelectorum. qui in uia peccauerunt.

y Non ualebit. Aug. ad hiezo. dicens. q. charitas in quibusdam est pfecta. in quibusdam imperfecta. sed perfectissima in hac uita haberi nō porest. de pe. di. ii. charitas in quibusdam. facit. c. di. si quis tantam. Di cebat. n. psalmista. ambulabunt de uirtute in uirtute. et apostoli luc. xvii. in prin. auge nobis fidem. que plene uideas. de pe. di. ii. dū sanctam.

3 Perfectior. hoc est falsum. minus enim per augmentum potest pue nire ad quantitatem maioris in his que habent qritatem unius ratio nis. facit de prin. ex ore. uer. porro. sed gratia alterius hominis se habet ad grām christi. sicut uirtus particularis ad uniuersalem. unde sic uirtus

r Beguine. de quibus s. e. cō. de relig. do. ca. i. io. an.

f Satoze. i. seminatoze diabolo. s. de elec. l. de euitanda. in prin.

e Primo uidelicet. scio q. expedit texum cuius q. facultati conueniat p glo. apri. Itz puto di cere. q. in declarandis i fascriptis erroribus lo quar aprius. mero cano nista. q. in sacra pagina l. modicum studui sub ipsius excellētissimo do ctōr magro io. d. parma ordinis pdicatorum. p cuius doctrinam do du ce ista clarescent. hoc di xi ut prolixitati parcat.

u Gradum. uide quod no. de pe. di. ii. radicata s. hec que de charitate. in. i. c. ii. glo. et xl. vii. di. omnes. in fi.

x Impeccabilis. si hoc intelligeretur de dei po tētia absoluta catholice dictum esset per eaz red di posse quem in pecca bilis. et hoc prauilegiū gloriose uirgini creditur datum esse diuinius. di cere autem hominē hoc posse secundum legem cō mūnem. qua deus sanc tis dona gratie sue di

Quarto q̄ homo ⁊c. beata. hoc est falsum. q̄ ut. s̄. dixi i uia
huius peregrinationis charitas quantumcūq; p̄fecto deferri po
test. sed nō in patria. ⁊ uide q̄ no. de pe. di. ii. in summa. ⁊ di. iiii.
si ex bono. circa medium. in glo. unde ovidius. ⁊ fac̄ puer. xxiii.
de pe. di. iiii. septies. unde apostolus. i. ad corinth. xiii. in fi. uide
mus nunc per speculum in enigmate. tunc autem facie ad faciem
Circa hoc autem sciendum q̄ homo mortalem uitam agens etiā
p̄ dei potentiam absolutam non uidetur. posse obtinere omnem
gradum perfectionis beatifice loquendo de beatitudine acciden
tali. ratio quia ad illius beatitudinis perfectionē pertinet perfec
ta impassibilitas ⁊ glorificatio. que propter contradictorium euz
eius passibilitate stare non potest. secundum etiam legem cōem
qua de⁹ beatificat hoies nullus potest eleuari a deo ad sic essen
tie beatificam p̄uisionem. nisi totaliter moriatur. sicut cōmuniter est
de animabus nunc beatis. unde exo. xxxiii. non uidebit me ho
mo ⁊ uiuet. nel nisi sic abstrahatur a sensibus corporis q̄ nesciat
an sit in corpore uel extra corpus. sicut accidit paulo. i. cor. v. dicam.
⁊ de hoc tho. p̄t. i. q. xii. ar. xi. sed dicere hominem p̄ oei potentiā
absolutam. ⁊ ipsius p̄uilegium speciale posse finatē beatitudi
ninē cōsequi s̄m̄ oēm gradū beatifice p̄fectionis q̄m̄ ad essen

talem beatitudinem. que consistit in perfecta uisione diuine essen-
tie. et secundum quosdam in perfecta dei dilectione et fruitione. se-
cundum doctorem meum catholicum est. et inducit illud aug. xii
super genesis ad litteram. et in libro de uidendo deum ad paulinam
dicentis. quod moyses ex dei privilegio speciali adhuc mortalem ui-
tam agens deum
per essentiam uidit
tanquam futurus
deorum doctor
unde numeri. xii.
de ipso palam. et
non per enigmata
uidit deum. et sa-
cie ad faciem al-
locutus est eum.
exo. xxxiii. vii. q.
i. moyses. ubi de
hoc. et paulus id
privilegium habu-

to quod homo potest ita fina-
lem beatitudinem secundum om-
nem gradum perfectionis in pre-
senti assequi: sicut eam in uita obti-
nebit beata. Quinto quod quelibet
intellectualis natura in seipsa na-
turaliter est beata. quod quia anima non

it tanquam futurus doctor gentium. unde dicit. ii. ad corinth. xii. se-
raptum in paradysum dei. constat autem intelligentibus scire eum. quod
omnem perfectionem beatitudinis et fruitionis pure creature
possibilem potuisset deus eis conferre et concedere per suam potentiam
absolutam. al. i. bo. quarto sententiarum. di. xvi. articulo. vii.

i Quinto quod. et. non indiget. quasi hoc possit sua naturali uir-
tute hoc expresse est hereticum et reprobatum. de conse. di. iiii. c. ul-
t. et ibi soluitur quod oportet. de libertate arbitrii. et est contra
doctrinam apostoli. ad romanos. vi. gratia dei uita eterna. i. bea-
tudo perfecta. huius ratio est. quia illud quod est proprium su-
perioris nature. non potest inferiori nature assequi. nisi per actionem
superioris nature cuius illud est proprium. sicut nec aqua potest fi-
eri calida nisi per actionem ignis. uidere autem deum per essentiam
am. in quo perfecta beatitudo consistit. soli deo est proprium. nisi
la igitur natura intellectualis potest deum per essentiam uidere.
nisi deo hoc faciente. propter quod dominus Jo. xiii. qui diligit
me diligetur a patre meo. et ego diligam eum et manifestabo
ei meipsum. et uide quod dixi. s. c. compit. de mag. c. i. in prin. in
glo. per quam.

l2 Sexto quod se. et. imperfecti. Ad huius intelligentiam sciendum
quod macrobius super secundo somnio scipionis dicit. quod plotinus
inter philosophie professores cum platone maximus distinguebat
duo genera moralium uirtutum. quam distinctionem approbant
theologi. quedam enim sunt modificatiue passionum insurgen-
tium in sensualitate hominis. uel actionum occurrentium homi-
ni. sicut temperantia modificat delectationes existentes in cibis et
ueneriis. fortitudo timores et audacias que sunt circa pericula mor-
tis. et sic de aliis. et iste dicuntur purgatorie quia sunt hominum
nondum purgatorum a passionum insultibus. et per consequens sunt
summe perfectorum. sed ad id toto conatu tendentium. Alie sunt
non regulantes passiones sensualitatis. sed solum tenentes ani-
mas hominum in deo et in summa perfectione ut si temperantia ter-
renas concupiscentias ignoret. fortitudo passiones nesciat prudē-
tia solis diuinis intendat. iusticia mentem cum deo perpetuo fede-
re teneat. et he uirtutes dicuntur animi purgari. quia sunt solum
hominum totaliter purgatorum a passionum molestiis. quod est
solum beatorum uel paucissimorum in hac uita perfectissimorum
huius conuenit quod dicit augustinus. xii. de tri. quod nunc agit iusticia
in subueniendo miseris. quod prudentia in precauendis insidiis
quod fortitudo in perferendis molestiis quod temperantia in co-
ercendis delectationibus prauis. ibi non erit ubi nil mali erit. sed
iusticie erit deo regenti subditum esse. prudentie nullum bonum
deus preponere uel equare. fortitudinis ei firmissime coercere. tem-
perantie nullo affectu noxio delectari. et per hoc patet quod sustineri
posse. quod anima perfecta perfectione patrie uel summa perfectione
quam paucissimi habuerunt in uia. licentiar uirtutes has quan-
tum ad actum. quia habent alios actus specie ab his qui in uia
toribus inueniuntur. sed non licentiar quo ad habitum. immo
tunc perfectissime illas habet. Nam habet charitatem in summo

et per consequens omnes habitus uirtutum moralium. Unde apostolus
i. ad corinth. xiii. Charitas pariens est benigna et. et facit. de pe-
di. ii. charitas. ii. hoc uiso sciendum est. quod dicere imperfecti hominis esse
se exercere in actibus uirtutum moralium. reprimendo. si impetum passi-
onum per iudicium rationis et imperium uoluntatis. hoc est bene dictum

indiget lumine glorie ipsam eleuā-
te ad deum uidendum et eo beate
frucundum. Sexto quod se in actibus
exercere uirtutum est hominis im-
perfecti: et perfecta anima licenti-
at a se uirtutes. Septimo quod mu-
lieris osculum cum ad hoc natura

si sumamus imperfectum
pro nouum habente
summam perfectionem
ut prius dixi. quales sci-
licet habent beati in pa-
tria et qualem habuerunt
paucissimi in ista uita. s.
christus beata uirgo pri-
mi parentes in statu in-
nocentie. et forsitan alii ex
privilegio speciali. Sed
si sumamus imperfectum
pro uicio uel carente
perfectione necessaria ad

salutem. hoc est hereticum. apostolus enim qui perfectissimus fuit in uia
reprimebat insultus carnalium passionum. unde dicit primo ad corinth.
ix. in fi. sic pugne non quasi aerem uerberans. sed castigo corpus meum
scilicet motus carnis illicitos reprimendo. secundum augustinum. et in
seruitutem redigo scilicet carnem spiritui seruire cogendo. secundum eum
ad idem. ad ro. vii. uideo aliam legem. et. et. ii. ad corinth. xii. Ne magnitudo
reuelationum me extollat. datus est mihi stimulus carnis. Item. Iheremias
et Johannes baptista. qui fuerunt sanctificati in uero. secundum
theologos habuerunt fomitem inclinatum ad uenialia. licet non ad
mortalia et contra tales insultus bellauerunt. unde cantat ecclesia de io.
baptista. Antra deserti teneris sub annis ciuium turmas fugiens peristi
ne leui saltem maculare uitam fame posses. Beatus martinus legit.
quod carnem spiritui seruire cogebat. de beato benedicto greg. dicit. ii. dial.
quod insultus carnalis. temptationis repressit prouocando se inter urticas et
spinas. ut per uulnera corporis educeret ab anima uulnus mentis. Ex
quibus patet quod perfecti perfectione necessaria ad salutem non licenti-
ant a se uirtutes etiam in actu. immo se exercent in actibus uirtutum mo-
ralium. unde ipse apostolus ad phil. iiii. quecumque sunt uera. quecumque
pudica. quecumque iusta. quecumque amabilia. quecumque bone fame. si qua
uirtus. si qua laus discipline. hoc cogitate quod accepistis et audistis et uidistis
in me. De heresi uidemus. de insaniam etiam huius opinionis patet.
Quis enim sciet se perfectum ut licentiar possit uirtutum actus. certe nil
lus. de pe. di. ii. si enim. uer. nos autem iuxta. et de pur. ca. c. ul. uer. sed hoc
et quod ibi dixi.

i Septimo quod mulieris osculum. Est sciendum peccatum mortale dici
dupliciter. uno modo secundum suam speciem. ut furtum adulterium
perurium. de uirginitate. et si christus. uer. quedam. et hoc modo oscula am-
plexus uel tactus non sunt mortalia. cum possint absque libidine fieri. uel
ex consuetudine regionis. uel propter pacem. uel aliam necessariam uel
rationabilem causam. Alio modo dicitur mortale procedens ex inordinata
et mala causa. unde peccat mortaliter dans elemosinam pauperi ut illud
inducat ad heresim. Cum ergo non solum deliberatus consensus in ac-
tum peccati mortalis. sed etiam in delectationem ei annexam secundum
augustinum et theologos sit peccatum mortale et per consequens con-
sensus deliberatus in actum luxurie et delectationis ei annexa. ut pro
bant doctores sit mortale. oscula autem libidine nola amplexus et tactus
si fiat propter delectationem huiusmodi. sicut eis solum libidinosi censent
manifestum est propter hanc causam libidinosi oscula fore mortalia. et hoc tes-
tetur thomas secunda secunde. q. ciiii. ar. iiii. nec mirum cum id dicatur.
etiam de libidinoso aspectu. xxii. q. v. nec solo. et. c. se. et falsa est ratio quod
natura non inclinet ad illa. cum illa ordinentur ad actum carnalem con-
summatum sicut ad finem. sicut autem natura inclinat aliquid in proprium fi-
nem. ita inclinat in omnia de se ordinata in illum finem. sicut enim gra-
uitas rei grauis naturaliter inclinat illam ad esse deorsum. ita ad descen-
dendum deorsum. Item dato quod ratio esset uera. non tamen concludit.
si enim aliquid esset mortale. quia natura non inclinat. ergo ieiunare et
peregrinari et alia penalia facere. credere deum trinum et unum et talia
que fidei sunt. ad que non inclinat natura essent mortalia. quod est in

sanum.

m Non est hoc. reprobatur etiā in simplici fornicatione. xxv. di. s. alia
eadem. xxii. q. i. predicandum. xxii. q. iii. in ceteris. hoc pbat apl's ad
gala c. y. ubi pmissa fornicatione. et aliis uicis submittit. qui talia a-
gunt regnum dei non possidebunt. solum autem mortale excludit a re-
gno dei. ergo etc. ad idē
ibo. iii. ibi. attende tibi
ab omni fornicatione. et
preter uxorem tuam nō
patieris crimen scire. sed
crimen importat morta-
le. lxxxi. b. lxxxi. ad idem.
de pe. et re. deus qui. Jē
ē preceptū decalogi nō
mechaberis. exo. xx. xxx
ii. q. vi. non mechaberis.
qd idē. de uero. xxiii. ibi
nō erit meretrix. etc. et i.
ad cor. i. be. vi. fugite for-
nicationem etc. hoc idē
ratione concluditur. quāz
plene ibo. psequitur
questionē quam px. gl.
allegant in. ii. ar.

n Teneatur. tūc resisten-
dus et actū uirtutis utē-
dum. ut dixi. s. uer. pxi.
nō ferro. de cor. uici. sig-
nificauit.

o Octano. q. etc. exhibe-
re. cum tamen scribat
ad phil. ii. q. in neie ibe
su omne genu flectatur
de immo. ec. decet. li. vi.
reprobatur etiam hoc d
cel. miss. sane. de cō. di. ii.
nihil. Nam etiam cū euā-
gelium legitur curuari
dehemus. de conse. di. i.
aplica heresis autem et
infantia huius dicitur pater. qz cōtradicit doctrine utriusqz testamenti. pci-
pit. n. ppheta etiam pfectis in psal. xvii. dñs regnauit irascant populi.
ibi adorare scabellum pedū eius. quoniam sanctum est. quod de christi hu-
manitate et specialr de christi carne exponit aug. sic etiā dicit apl's ad he-
bre. i. Introducit primogenitum in orbem terre et adorant eum omnes
angeli dei. Cōstat et non solū per preceptum ecclesie. de pe. et re. omnis
sed etiam per preceptum christi qz oēs quantūcūqz pfecti tenentur de
terminato tempore sumere corpus christi iohannis. vi. nisi manducaue-
ritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinē etc. de conse. disti. ii.
prima. et luce. xxii. apostolis sūme pfectis dixit. hoc facite in meā pme-
morationē. s. e. cō. de reli. et uene. si dñs. post prin. Sed quā rōne tenet
quis corpus christi sumere et spūaliter manducare. eadem rōne tenetur
ipsum adorare etiā latrē adoratione. ut pbat aug. sup psal. pred. et p-
bat thomas. iii. pte q. xxv. ar. i. et ii. Ratio aut istoz que sequit est infantia
sūm quam uirgo beata euangeliste apostoli. item patriarche. pphete fuis-
sent summe perfecti. cū ex gestis et uerbis ipsoz appareat qz circa hoc in-
giter cogitabant. plus quia omnes beati de imperfectione notarentur.
qui in diuina essentia uident quoridie omnia sacramenta humanitatis
christi. et illa liquidissime cōtemplantur.

p Sanctitatis. uide. qz super. e. uer. dixi. e. cōpū. de relig. do. c. i. milis li-
bro primo. de of. totius iusticie nulla capitaliora qz eoz qui cū maxime
fallant id agunt ut boni niri uideantur.

q Propagetur. est. ppago ppaginis uitis extensa sub terra. Jē ali-
cui? pgenies uel pspia est. ppago ppagas qd respicit pducenēz ut

non inclinet est mortale peccatūz
Actus autem carnalis cū ad hoc
natura inclinet peccatum non est
maxime cum teneatur exercens

Octano. qz in eleuatione corpo-
ris ihesu christi non debent aliuz
gere nec eidem reuerentiam exhibe-
re: asserentes qz esset imperfectio-
nis eisdem: si a puritate et altitudi-
ne sue contemplationis tantum
descenderent qz circa misteriu seu
sacramentum eucharistie aut circa
passiones humanitatis christi ali-
qua cogitarent. Nonnulla etiam
alia sublimata quadam sanctita-
tis specie dicunt faciunt et cōmē-
tunt: que oculos diuine maiestatis
offendunt: et graue in se continent
periculum animarum. Cum autē
ex debito commisit nobis officii
huiusmodi sectam detestabilem et
premissos ipsius execrandos erro-
res: ne propagentur⁹ ulterius et
per eos corda fidelium damnabi-
liter corrumpantur: extirpare ab
ecclesia catholica necessario habe-
amus. Nos sacro approbā-
te concilio sectam ipsam cum pre-

percreantē. inde dixit quidā. uicē ppago bibit tū futura ppago.
r Cōmoramur. uide eodem tit. ut pmissi. li. vi. uer. et cō. ra illos
f b Alioz. et. ad abolendā. et. c. excōicamus.
t Furiosus se summat hñs duo dicta. in quoz pzo d
terminat tres casus. in secūdo quariū. et primuz de

terminat que ha-
bentur. xv. q. i. s.
de furiosis. usque
ad finem questio-
nis et que no. e. q.
in summa. et. ca. me-
rito.

missis erroribus damnamus et re-
probamus omnino inbibentes di-
strictius: ne quis ipsos de cetero
teneat approbet uel defendat: eos
autem qui secus egerint animad-
uersione canonica decernimus pu-
niendos. Porro diocesani et
illarum partium inquisitores be-
rence prauitatis: in quibus beguar-
di et beguine huiusmodi commo-
rantur⁹. suum officium circa eos
diligenter exerceant inquirentes
de uita et conuersatione ipsorum:
qualiterue sentiant de articulis fi-
dei et ecclesie sacramentis. In
illos uero quos culpabiles repe-
runt: nisi abiuratis sponte predi-
ctis erroribus penituerint et satisf-
factionem exhibuerint competen-
tem debitam exerceant ultionem.
Remens quintus in concilio me-
nensi.

De homicidio uoluntario uel ca- suali.

f Furiosus aut infans ē
seu dormiens hominē

nitum est. ff. de rei. uen. qz infans et rōnem reddit lex que de ho-
micidio loquitur. ff. ad. l. cor. de sic. l. infans. uel furiosus si homi-
nem occiderit. l. cor. non tenetur. cū alterum innocentia consilii al-
teruz facti infelicitas excuset. satis ergo suo furore punitur. ff. ad
l. pom. de par. l. pe. in fi. ff. de offi. pxi. diuus. i. kn. et afflictio nō
est addenda afflictio. vii. q. i. cum percussio. de cle. egro. c. pe. l. de
epil. au. tam dementis. in fi. sicut ergo furiosus non testatur. l. q
i. c. sa. pos. furiosum de suc. ab intest. c. si. nec religionem pfatur
xvii. q. i. consaldu. de regula. sicut tenor. nec matrimoniu contra-
hit. de spon. dilectus. nec baptizat. de hoc. i. q. i. s. ecce quando. nec
baptismum recipit. nisi in casu. de bap. maiores. ita nec occiden-
do irregularitatem contrahit. ut hic. et facit. iii. q. ix. iudicas. et qz
probat ibi no. et in pte. decre. cū dilectus. in glo. hoc id. et quo
pbat. ibi scripsi et facit quod no. xvi. di. c. i.

n Infans. minor septennio. l. de iure deli. si infanti. de despō. i
pub. c. uno. in prin. li. vi. Et est ratio d qua. s. dixi. qz etas illa igno-
rat qd uidet. l. de sal. mo. l. i. Jnde est qz ex talium sponsalibus nō
pbitur publica honestas. de despon. ipu. l. i. s. c. accessit. sed est.
in decre. illa. de deli. pu. dicebat qz puer non doli capax si proici-
endo lapidem uel cultellum occidit aliquem irregularis est licet
non habuerit animum occidendi. quia in lege promotionis nō
uoluntas sed factum attenditur. dicebat tamen tale homicidium
dispensatione dignum. cum cen. caur quasi casuale non habita di

stinctione. ex quo non discernit an dederit opam rei licite uel ad
habuerit diligentiam. hoc hic reprobat.

Dominiens. de isto habetur. de bap. maiores. §. per uin. ff. de
acquir. pos. l. i. §. furiosos. sicut aliqui dormiendo loquuntur. ut
sunt qui agunt etiam dormiendo.

quo ad irregularitatem mutilationem homicidio comparari. ad idem. li. di. aliquātos. 2. ca. si q̄s p^r 2. c. qui in aliquo ly. di. si euangeliz. ca. ne cle. uel mo. clericis. 2. c. senētiā. de raptori. bus in c̄paru. de cle. pu. in duet. c. i. in fi. e. u. is qui. li. vi.

Nullā. hoc tol
lit dictū illorum
qui dicebāt tales
quo ad ordines
suscipiendos irre
gulares eē. s; non
quo ad suscep: of
quod uidebatur
placē gra. x. v. q. i
i fi. Itē illoz qui
distinguebāt dispē
sabiles ab idispē
sabili ut dixi i gl.
minor in fi.

Et idē. diermis
nat no. l. di. d. huius
s. e. t. c. ii. z. c. sicut
dignum. in f. ma
gne glo. per que

parci q̄ triplex in hoc erat op̄i. prima bug. q̄ talis effct irregularis. secunda io. & gof. q̄ quo ad inspicendos irregularis effct. sed dispensabilis. sed in suscepis licite ministraret. tertia hic approbata. que fuit bar. brix. in pred. c. de his q̄one que incipit aliquis res pellendo uolentiam quas renebat offi. in pred. decre. ii. et i. decre. si cur. dicens q̄ clemens quartus et curia sic tenebat:

b Vixem. propriam ut sequitur.

Non ualens in angularibus uel sic artatus q̄ fugere non po-
terat nec se iudare clamore uel aliter. Si de hoc dubitatur in fo-
ro contentioso non crederetur sibi. sed per circūstantias occuren-
tes p̄pōneret hoc indicari. In foro penitentiali crederetur hoc al-
ferenti. e. r. significasti. ii. de p̄son. tua.

Suū. bec lra innuit. secus in illo qui occiderit nolentem occi-
 dere patrem filii cōiugem uel psonam coniunctam. quā aliter ut
 uare non poterat. quod uerz puto quasi casus ille non includatur
 sub necessitate inuitabili seu euitabili. et hoc dico dato q̄ uerum
 sit qd̄ no. imo de sen. ex. si uero. i. ubi tenz q̄ eo casu pcutiens cle-
 ricum nō ē excōmunicatus. ut ibi scripsi. irregularitas. n. ista p̄ra
 b̄ sine culpa etiam ex merito ut in iudice iuste occidente. li. di. c.
 primo. ⁊ dixi de spon. inter opera. sed illa excōmunicatio nō. imo
 opponet q̄ p̄cedat diabolica inasio circa clericū pcutiēduz. vii
 q. iiii. si quis suadepte.

Occidit. etiam uibrando nec restringas ad exemplum quod
ponit glo. pe. ber. in decre. sicur.

X. graui. & alie. officiales cōmunitatū. facientes dictantes
uel scribentes statuta sup usuris soluedis non repetendis
uel non restituendis. uel iudicantes secundum illa uel nō
dolentes illa si possunt infra tres menses de libris cōmunitatum

nel illa seruantes excommunicati sunt hoc primo feneratoribus in causis usu-
rarum edere coguntur liberos rationum suarum hoc secundo permutatis
ter assensens exercere usuram non esse peccatum hereticus est hoc ter
tio paries patet

g Proximam restitutionem debetur an uero ualeant talia statuta que tollunt

rerum dominia uel acti
ones puenientes de iur
getiū l' ciuili satis scripsi
p^o ino. et qst. et cō. d. pñt.
q̄ in eccāz. ē facit. quod
no. ff. d. pñt. pri. l. i.

b Divia. leuit. xxv. deu
tro. xxiii. lucc. vi.

humana. i. ab homine
tradita z d iure canonico
loquitur salvo qd no
xxiii. q. iiii. c. quid dicā z
e. r. c. iii. z. E. n. auct. ad
hec. z i auct. d eccle. xi. in
pri. colla. ix.

12 Juramento. quod si obligat de regu. iur. non est. li. vi. cō. p. n. c. i. p. a. l. e si teneat. de iō. cō. si diligē. ti. non ob. de iureiur. des. bitores. q. 2. l. 3. valeat iura. mentum debitoris sup. usura soluenda. cū serua. ri possit sine periculo a. s. nime nec sit in al. en. p. iudicium. iuramentū nō sup. seruādo iniquō sta. tuto. de quo hic loquī. r. respicit alterius p. iudiciū ut. s. nec seruari pōt. sine periculo salutis. sic nec statutū.

Onera. fertur q̄ per
gomi est statutū. q̄ repe

centes usuras in foro ecclesiastico p potestatem cogantur usurario mus
tare tantā pecuniam ⁊ tanto pe q̄ro tenuit pecuniam usurarii. deducit
ergo naturalē obligationem in civilem. quod nō licet t̄ scripsi eo. ti. con
sultuit.

Exquisitis. si. de here. statutum. li. vi.

n Deceero. quò ad penam excoicationis quam imponit. i. respicit fu-
tura rò m constitutionis. est antiqua. e. i. cū tu. Jo. an.

o Sacere. quid si fiat statutum qd nullus p usura recipiat ultra duos denarios p libra in mense. ut qd locum habeat pena. quasi de pli nega do videatur de ran. o concedere. de p̄sump. nōne cū concoz. d̄riuz pu ro. l. si. quāto. de tr. u. 7 pace. c. i.

p Dicere. con cor. ne cle. uel mo. sententiam.

q Judicare. d. scribentib⁹ iudicata n̄ exprimit. sic. i. decre. non erit. d. se. ex.

Incurrant incontinenti sine ipsis intervallo. & vide quod scripsi in de
cre. nouerit super uerbo statuarios.

¶ Potestatem sic ergo intelligatur. de sen. ex. nouerit. et ibi no. per Inno. et
ost. et e. ii. grauem. et intelligo de potestate iuris et facti.

Tres menses in decre. nouerit datur duo tantum. sed casus sunt di
uersi. z ibi statutum erat contra libertatem ecclesie hic al's iniquum.

u. *Ex. c. statuto rum. 2 hoc dicit. quia quandoq; nō statuūt talia. s; assuescunt. i. in consuetudinem deducunt.*

x Observare. ut scripti in decre. nouerint. observantes nisi sint de pso
nis expressis excōicari non sunt.

y Doloſe. ſatis ſcripſi de ep̄. ⁊ uendi. ad noſtram.

Agēt. quo casu pceditur simplr 2 de plão. §. e. cō. de iu. dispendiosa.

2 Codices. Ij hoc sit speciale nomen cuiusdam libri sciulis scientie. in
ampliatur ad oēs libros. de sum. tri. dānamus. ver. nō enim. ff. de eden.
argentearius. §. i.

b Rationum. uide quod no. 2 dixi. de probat. ca. i. 7 per azo. in sum. de

edē editōe. §. nūc. de rōnibz quicquid scribatur de rationibus edēdis. neri-
tas uidetur q̄ rōnis editio per speciales actiones petitur a iūiore cura-
tore socij procuratore ⁊ gestore s. per actiones tutelę pro socio māda-
ti ⁊ his similes. sed per edictū. de edendo iuste petitur ab illo qui fecit
illam ex publico officio. sed si non petitur ratione publici officij. uel
dē idem in ill' qđ in in-
strumentis. si igit' ut pri-
uatus quis consiciat lēti-
pturam in libro de da-
tis et acceptis. nō cogit'
ad illas rationes eden-
das siue cause cognitiōe
et in cause cognitione uer-
tatur q̄ illis utatur. uel
q̄ petens sit priuilegia-
tus ut fiscus. ff. de eden.
l. iij. et sic pōt recte inteli-
gi lex prima. l. de eden.
hoc ergo nouum facit
hec constitutio q̄ addit
alium casum priuilegia-
tum. in quo etiam taliū
rationum fit editio. que
ante constitutionē istam
non fiebat. uel fuit olim
determinatum per domi-
num iacobū de beyssio
fratrem archid. qui que-
rebat de manifesto usus-
rario qui episcopo satis
dederat. quod uide in
mercu. hoc ii. sub l. fa. e. Item scias q̄ istis rationibus stare cōtra eos
p̄ eis nō. l. de pb. l. infra. ⁊ l. rationes. ⁊ l. exemplo. ⁊ no. ff. de eden. l. q̄
dam. §. numularios. ⁊ fa. quod no. de si. instru. c. ii. in fi. i. glo.

dum cum de usuris agetur³: sua
rum codices^a rationum^b cen
sura^c ipsos^d decernimus ecclesi
astica compellendos^e Sane si
quis^f in illū errorem inciderit: ut
pertinaciter^g affirmare^h presumat
exercere usuras non esse peccatū:
decernimⁱ eū uelut hereticū^k puniē
dū: locoꝝ nihilomin^o ordinariis ⁊
heretice prauitatis inquisitoribus
districtius iniungētes: ut cōtra col
quos de errore huiusmodi diffā
mātos inuenerit: aut suspectos tā
q̃ cōtra diffamatos uel suspectos
de heresi pcedere non omittant.
Lemens. y. in concilio uienensi.

Lemens. y. in concilio uienensi.

C Ecceura quid p̄neat b̄tur de uer. sig. querenti. n̄ uult ergo hec constru-
tio ipso inuio domum ipsius ingredi uel archā ipsius frangi. ⁊ uide q̄
no. in spe. de instru. edi. s. uidendū restat. y. pone instrā. ⁊ quia hanc cē-
suram licet non directe tamen indirecte cōtra iudeos excercer ecclesia.
e. ti. post miserabilem et. c. quanto. satis uidet q̄ etiam in iudeis haberet
hōc locum. si per seculares p̄ncipes tales libros edere non cogantur
per iura p̄ed. ⁊ facit quod dicam. j. parte p̄ox.

d Jplos.usurarios.et idem puto de ipsorum hereditibus suis uel extra
neis.de uso.tua nos.c.michael.ff.de eden. si quis ex argentiariis.§.i.2.l
F quedam.§.nihil.

e Compellendos. quid si dicat usurarius uel heres se non habere rationes uel se illas perdidisse. uideretur credendum ipsius sacramento. ff. de eden. p. r. 2. §. sed si ferruz. l. de si. instru. l. ul. quod metus c. a. c. ul. 2. fac qd no. de priu. cum olim. i. dic contra. facit. de pur. ca. c. i. in eo ergo quod dicit se non habere uel perdidisse non creditur. nisi aliter pber. habet ergo pbare amissionem cum casu. pone incendio uel ruina. ff. de eden. si quis ex argentariis. in si. l. ul. de si. instru. 2 qd no. in decre. cum olim. non ob. qz ibi necesse est plene pbare tenorem. non fit ergo magnus prejudicium. si super amissione statur iuramento. facit de pcura. ex infirmatione. sed cognosco usurarium qui non scribit rationes in libro. sed in cedulis quas statim dilacerat solutus credito 2 usuris. si tali succederet heres non usurarius sed alias fide dignus statim uideretur dari iuramento sed hinc rei fama consentit. de testi. preterea. de pba. causam. de presump. illud. 2 hoc casu. uel quando alias non possent haberi. posset recurri ad suffragium decre. ad nostram. ii. de iureiu.

f Si quis usurarius uel non. ⁊ sic no. q̄ iura non solū puniunt usura-
rios. de quoz pena. e. ti. qz in oibz. ⁊ c. preterea. ⁊ c. quāq̄. li. vi. sed etiaꝫ
puniunt fauētes. qui. s. ad hoc opus alienigenis domos concedunt.
uel tales in terris suis habitare permittunt. e. ti. usurar. li. vi. Item fauē-
tes p̄ modum. de quo. §. i. ri. grauius autem puniuntur fauētes p̄
modum hic expressum. ⁊ sic patet q̄ plus puniri auctorizantem q̄ faciē-
tem. de hoc de of. del. c. i.

¶ Pertinaciter. hētur hoc uerbum. §. e. compil. de sam. tri. c. uno. §. po.

ro. 7 ibi exposui.

b Affirmare. uide q^o no. de sum. tri. c. i. li. vi. in ul. glo.

Non est peccatum. et ex his aliqui dicunt usurarium non obligatum restitutioni. alii fatentur eum restitutioni obligatum. sed licet mutuum commodatum uel depositum recipiens facta restitutio

ne ad quam obli
gitur? et non peniter
itā usurarius fac
ta restitutione u
sare. penitere non
tencur. sed hoc ē
falsum. qz obliga
tus restitutiōi ex
delicto furto usu
ra rapina uel si
mili modo etiam
post restitutionez
bz penitere. de ho
m i. sicut dignuz.
§. eos. de furtis.
c. ul. de rap. ca. ii.
de iniū. si quis do
mum. cū. si. z uide
qz no. osti. in sum
ma. de pen. s. i. ul
ri. col. uer. sed nū
quid sufficit et ses
quentibus.

De excessibus prelatorum.

Requētes ⁊ assidua nos quo
rundam religiosorum que
rela circūstrepit: ⁊ pleriq;
episcopi et eorum superiores ac ce
teri ecclesiarū prelati ipsorum reli
giosoz quiesce in iuste in subsequē
tibz multipliciter inquietant. ^p
Quidam enim exemptos capiūt
et incarcerant in casibus nō con
cessis a iure. Quidaz per gra
uiam interminationē penarum in
pediunt: ne debentes exemptis de
cimas seu redditus illos soluant
eisdē nene aliqui missas eorū au
diant molentes in molendinis et
requētes in furnis eorum: seruici

12 hereticū. non
solum est heretic⁹

male sentiens de articulis fidei uel sacramentis ecclesie. de here.
ad abolendam. in prin. sed etiam qui puerfuit bz dogma uel fal
sas uel novas opiniones gignit aut sequitur. xxiii. q. iii. inter he
refim. z. c. hereticos. Istud aut est contra doctrinam ecclesie. e. ti. c.
iii. z. c. cum tu in fi. Iudei uero qui dicunt hoc inducentes auctori
tatem de utro. xxiii. non feneraberis fratri tuo. p quibus facere
uidetur. xliii. q. iiii. ab illo. non includitur hac constitutione. qz nō
cadit in illos pprie here'sis que diuisionem norat. sed ipsi nunq
in unitate fuerunt. Item certum est q peccant in articulos fidei
qui sapiunt humanitates xpi. de quibus de summa tri. firmiter. et
hoc scit ecclesia z illos sustinet. z nihil ad nos zc. ii. q. i. multi. de
diuor. guademus. possent tamen super his per ecclesiam compe
sci. si talia dogmatizarent inter christianos. ut scripsi post inno. et
osti. de uo. q super his. uer. defensione. sicut z in aliis casibus co
bercentur. qui no. de iude. inde siue. Ad rationes uero ipse z res
sponde ut scripsi. e. ti. conquestus. z no. osti. in summa. e. ti. §. an
aliquo.

I Omittant. per modū. de quo. §. c. compil. de heret. c. i.

m^o Requens. Proxiderat greg. contra. xxvii. granamis
que plani religioſis inferebant. e. ii. n. mis. i. z. ii. hoc
yo. p. ille. p. uidet. p. xxx. a quib⁹ platos ceſſare preſt
pit. z p. ſuos ſubditos ceſſari facere. iubens ipſoz. p. privilegia et iu
ra ſervari. z eſt hinc ſi. q. e. com. de cenſu. ad noſtrum.

n Circūstrepit. sumptum. lūū. di. frequens. de resti. spo. frequens
in prin. & ibi exponitur.

o Superiores. archiepiscopi & patriarche:

P Inquietant. sumptum. e. ti. nimis. in prin.

q Capituli etiam prelaui sunt excoicati. cu inuoriosas manus in
iiciunt in clericos. de sen. ex. universitas.

r Aliud. de primis. c. i. h. vi. de here. ad abolendam. p. has in con-
stitutiones etc. in multis casibus hinc ordinarii iurisdictionem su-
per exemptos. quos dicam. j. de pe. c. ii.

Quidam. secundum.

In terminatõe. hoc n̄ ligat. ad penã qđ dic. ut no. de confang:

e. uno. cum concor.
a. Nue. tercium.
r. Audiant. quod tamen licet sine p̄iudicio. p̄chialiū ecclesia
rum. de paro. c. ii. quod dic ut ibi. 7 q̄ eis offertur suū est. de sta.
mo. c. i. religiosi in non debent aliquos retrahere ab accessu ul' fre

quentia suaz ec
clesiaz. 7. ii. c. i.
y. Volentes q̄

tum.
3. Domesticos.
7. ii. c. i. ad fi.

a. Causa rationa
bili. contra hos
erat prouisum. de
sen. ex. sacro.

b. Voluntas.
contra hos erat
p̄uissim de p̄iud.
quanto. 7 illa lo
quitur de exemp
tis uel p̄uilegiis
tis. ista generali
de omnibus. ut 3
in fi.

c. Et appellationi
bus. quintum.

d. Interponunt
uide quod no. de
p̄iud. auctoritate
li. vi. in ul. glo. p
inno. 7 osti. de ap
pel. dilectis.

e. Mancipari.
puniendi s̄nt. ut
li. q. vi. decreto. de
appel. de priore.
tinentibus talia
sufficit p̄stari.
q̄ dic ut de ap
pella. c. ul.

f. Quidam p̄e
terea. sextum.

g. Pleno iur. xvi.
q. ii. uis. de p̄i
uil. quoniam:

b. Nonnulli. se
ptimum.

i. Interdicunt. si de exemptione constat sententie non ligant. de
ap. si duobus. de religi. do. cum dilectus. de hoc. de accusa. ueni
ens. in ul. glo. cum suis remissionibus.

l2. In exigendo. octauum 7 argue ad ea que scripsi de censu. cum
apostolus. sup. 7. charitate. q̄ ep̄us p̄t exigere charitatuū sub
sidium. dūmodo sit moderatum. 3o. an.

l. Excedunt. cum tamen illud esse debeat moderatum. de cēsi. cu3
apostolus. 7. p̄hibemus. de offi. oz. conquirente. in fi.

m. Et insolitas. nonum.

n. Contra iura. e. ti. c. i. de censu. c. iii. 7. c. ecclesiis.

o. Nouos. decimum 7 est hoc contra id. de censu. p̄hibemus.

p. Processus. undecimum.

q. Permittunt. per hoc possit a delegatis uel conseruatorib' pu
niri. cū illorum iurisdictionem impediunt. de of. dele. ca. i. etiam ab
ipsis subdelegatis si iurisdictionem h̄nt. e. ti. ex litteris. saluo q̄ d
conseruatoribus dicitur. e. ti. c. ul. li. vi. 7. uicēs.

r. Tabeilionibus. duodecimum.

f. Conficiant. in causis uel negociis. 7c. ut sequitur. 7 est contra
formam iuramenti ipsorum. de qua dixi. ne cleri. uel monachi. si
cur. 7c. no. in specu. de instru. edi. 7. restat. uer. sed quero. sub qua.

c. Presentatos. xiii.

u. Obedientiam. dicendo salutem 7 obedientiam p̄bitam 7 deuoraz
uel his similia. si sunt exempti non tenentur obedientiam p̄fueri. de
p̄uile. cum olim. ii. si non sunt exempti satis est q̄ a p̄ncipio p̄mise
rum de simon. ne dei.

excedunt nimum contra eos: 7 in
solitas^m ac indebitas ipsis con
tra iura exactiones imponūt no
uos censur 7 indebita onera paro
chialibus imponunt ecclesiis: in q
bus exempti ius obtinent patro
natus: p̄cellus iuste factos: seu sen
tentias iuste latas a delegatis se
dis apostolice uel a conseruatori
bus. p̄ exēptis publicari seu exēcuti
oni mādari a s̄is subditis si p̄mit
tunt: tabellionibus publicis inhi
bent: ne instra conficiant 7 iudici
bus ne iusticiam faciant: ac iuril
peritis ne consilium uel auxilium
p̄beant in causis seu negociis eo
rundē: presentatos per exemptos
ad ordines uel beneficia: quorum
presentatio ad eos pertinet: nolūt
admittere: nisi presentates ponāt
obedientiam in salutatione litte
rarum: 7 quas p̄ huiusmodi p̄se
tatione transmittunt. Ecclesi
is quoq; uacantibus: in quibus
monasteria ius obtinent patrona
tus: repulsis personis idoneis p̄e
sentatis: ad eas personas instru
unt inabiles 7 indignas. Qui
dam: etiam ecclesias curam ani
marum habentes ad mensam ab
batū spectantes: quarum fructus

x. Litterarum. sit ergo
presentatio per litteras.
de his que sunt a p̄ela
tis. ea n̄oscitur. ubi de
hoc in prima glo.

y. Ecclesiis. xiiii. alias
in ecclesiis.

3. Indignas. ad bonū
remotionem. dato etiaz
q̄ essent digni. ager pos
sunt presentantes 7 p̄e
sentati. xvi. q. vii. decer
nimus. de iurepatrona.
ex litteris. 7c. ex insinua
atione. de re iudi. cū. ber
tholdus. 3o. an.

a. Quidam. etiam. xv.

b. Ad mensam. no. in
no. de reb. eccle. nō ali.
ut super. q̄ res in quibus
ecclesia habet directum
dominium. sed alius uti
le. ut sunt fuda nō pos
sunt dici de mensa. cum
alius fructus percipiat.
7 pro tanto illorum etia
ad ecclesiam reuerforuz
fieri permittitur noua
feudatio. de feudis. c. ii.
Sed queritur. que eccle
sie dicantur proprie de
mensa p̄latorum ul' ca

pitulorum uel singularium dignitatum uel p̄bendarum. 7 uidetur q̄
ille que sunt mensis eorum unite in tantum q̄ rectorem uel uicarium p
petuum non habent alium q̄ illum cui facta est annexio. quod probat
hec littera. 7. 8. e. com. de rescrip. c. i. de supplen. n̄eg. p̄ela. c. i. Istud au
tem potest sic esse per unionem sic factam per ep̄iscopum de consensu ca
pituli. 8. e. compit. de re. eccle. non alienan. si una de sta. mo. c. i. 7. ad hoc
p̄p̄scriptionem. ut no. in p̄e. decre. ut super per papalem concessionem.
7 d̄ hac nō dubitabatur. de p̄uile. pastoralis. nec p̄utes q̄ ecclesia que
pleno iure subiectionis spectat ad illos p̄op̄erea dicatur de mensa. li
cet enim rector talis ecclesie institutionem 7 destitutionem ab illis recipiat.
at. 7 ab illis uisitetur etiam quo ad temporalia. non tamen possunt frus
tus ad suos usus convertere. nisi illam habeant in mensam uel su
os usus conuertendam. quod probant p̄eb. decre. sed ob. ci. quod dixi
in ecclesia que spectat ad mensam poni 7 deponi pro libito uicarium
temporalem. decre. exstirpande. 7. qui uero. de p̄eben. 7. 8. e. compit. de
iurepatrona. ca. i. per que patet q̄ in ecclesia annexa quo ad tempora
lia instituitur rector uel perpetuus uicarius. sed dico q̄ aut ecclesia spec
tans ad mensam p̄lati uel collegii uel dignitatem habentis uel p̄ben
darii recipit superioris institutionem quo ad reglmen ecclesie uel salte3
populi. 7 tunc locum habet quod dicitur de uicario perpetuo aut ple
no iure peccat ad illum etiam quo ad spiritualia. 7 tunc habet locum q̄
dicitur de uicario temporali etiam si si curata ut hic 7. super bis uide qd

scripti. de prebca. de monachis. de priuile. pastoralis.
c Ad firmam. de loca. uestra. ne prelati uices suas. c. fi.

d Non uacent. fa. s. e. co. de rescrip. c. i. de sup. ne. prela. c. uno. s. premis
sa. illi. n. non erant rectores. sed firmari. secus si rectores fuissent. licz. na
nuales. ut ibi.

e Nonnulli. xvi.

f Rectoribus. qui alibi
dicuntur uicari. de pre
ben. de monachis.

g Sustentari. contra id
s. e. co. de iurpa. c. i. cu3
suis concoz.

h Quidam. xvii.

i Cum armis tenetur
ergo. de ui. publica. de
hoc de ordi. cog. ca. ii. in
i. glo.

l Non existit. z sic in
prescriptione releuaretur
ab onere pbandi titu
lum. de prescripti. ca. i. li.
vi.

l Mitteruntq3. xviii.

m Ut eis. de consang.
uineis nepotibus ani
malibus z custodibus
ipsorum

n Abbates. xix.

p Ipso iure. concoz. s.
eo. compil. de re. q. non
alienan. c. i. z ibi conce
denti pena suspensionis
imponitur.

p Eosdem. xx.

q Monachandum. q3
quandoq3 spectat ad so
los prelatos. quod dic
ut de regula. ca. fi. li. vi.

r Frequenter. xxi.

f Et repetere. permittunt
quod.

t Preterea. xxii.

u Anni. de rescrip. si. p
pter li. vi. z licet hec line
ra posset induci q3 pri
uilegium tale comprehen
dat beneficia spectantia
ad exemptos. non tamen
pbat de beneficiis. ex
emptis. ex quo per ep
iscopum fit priuatio. ut
premisit. quicquid tamen
dicat archi. in decre. si
propter. puro q3 si in pri
uilegio dicitur de bene
ficiis dio. uenient ex
pra. secus si diceretur de beneficiis sibi subiectis z est simile quod scri
psi. de rescrip. abbati. ubi paret responsio ad decre. graue. de offi. ord.
que inducitur ad contrarium.

x Quibus. xxiii.

y Illicite. illa enim que ad fructus non pertinent usurpare non debent. de
elec. generali. s. li. li. vi. z concoz. s. e. co. de deci. c. ii.

quandoq3 clericis secularib3 tra
dunt seu concedunt ad firmam
clericis ipsis decedentibus suis co
ferunt clericis: quamq3 ipse ppter
hoc ecclesie in ueritate non uacent

Nonnulli quoq3 in ecclesiis mo
nachorum iura ipsorum iniuste si
bi appropriant: z de ipsorum redditibus
ut uolunt ordinant: ita q3 rec
toribus earum non remanet un
de ualeant sustentari. Quidam
cum armis z erecto uexillo mole
dina z alia bona contra iusticiam
destruunt exemptorum: que etiam ta
to tempore possederunt. q3 de con
trario memoria non existit: mittunt
q3 frequenter ad monasteria suaz
ciuitatu z dio. suos psanguineos
z nepotes. z interdum animalia sua
cum custodibus: ut eis de bonis
monasteriorum debeat prouideri.

Abbates isuper z priores mo
nasteriorum frequenter compellunt
ut suis consanguineis: z nepotibus
monasteriorum suorum seu prioratu
um possessiones concedant in per
petuum uel tempus: quas quidem
concessionem nos nullas esse uolu
mus ipso iure. Eosdem quo
q3 abbates z priores qnq3 com
pellunt ad presentandum sibi ad
ecclesias uacantes: in quibus ius
obtinent patronatus: z ad mona
chandum interdum suos familia
res consanguineos uel nepotes.
frequenter etiam permittunt z ta
cite consentiunt q3 in suo dominio
tempali per milites uasallos z ipo
rum temporales officiales mona
steriorum bona mobilia z immo
bilia per uolentiam occupentur i
casibus non permisis a iure z alie

3 Reseruanda. de offi. oz. priuile. li. vi.

z Quidam. xxiiii.

a Ut per ipsos. hoc alias licitum ex animo sit illicitum. super
quo uide quod no. de regu. iur. locupletari. li. vi. xi. q. iii. si quis ue
ro. z est simile huic. de deci. in aliquibus. de iudeis. c. pe. z q3 scri

psi. de sen. ex. q3 re
b Nonnulli. xxv

c Indebite. et
go secus si ex cau
sa iusta. vii. q. i. z
temporis. xvi. q.
ultima. si quis uult
de con. di. i. trib3.

d Alii. xxvi.

e Occupant. di
cendo sibi ius p
uolentia3 cadit
a iure suo si quod
habeant. l. unde
ui. si quis in ran
tam. xvi. q. vi. pla
cuit. de preben. c.
um qui. li. vi.

f Pluries. xxvii:

g Reparare. q3
tri iudeis permit
titur. de suis sine
gogis iuxta pri
mum statum. de
iudeis. c. soluit

h Quidam. xxviii.

i Priuilegiis. hoc
non possunt. xxv
q. ii. c. i. z ii. immo
nec ipsum princi
pem decet hoc fa
cere. de regu. iur.
deceat. cum suis
coz. li. vi.

l Et generalit
nigessimum nonu
generale.

l Priuilegia. decurranda erant ipsis eoz priuilegia. de priuile. di
lecti. Jo. andree.

m Saluator. de sum. tri. c. i. s. una.

n Unus est. ad ephe iiii. beatus de hac triplici uoluntate. z. s. e. co
pil. de sum. tri. c. i. s. ad hoc. z. i. de sen. ex. c. i.

o Deceat. inspicimus quid deceat. quod proprie respicit honesta
tam. de uo. magne. de elec. cu non deceat. li. vi.

P Corporis mystici quod est collectio fidelium de conse. di. i. et
clisia cuius caput est christus de sacra. unc. c. uno. uer. sed ubi.

Q Contenti. s. e. n. accedentibus. Jo. an.

R Et quoniam trigessimum.

F Inhibere. xxiii. di. quanq. de here. si aduersus.

E Capitula. l. on.

cor. xxii. q. iiii. si

cur circa si.

u Eligiosi
pōt sex
casus in
quib⁹ religiosos
excommunicat. et
absolutione pa
pe referuat. 2. pri
uilegiis et exem
tionibus nō ob
stātib⁹ eorū per
ordinarios loco
rum denunciari
precepit. secundo
ibi quibus pōt
septem culpas re
ligiosorum a qui
bus eos p̄cipit
abstinere sub cer
tis. penis. quas
eis imponi iubet
et quas prelatis
ipsum imponit
si non satisfecerit
tercio ibi sane po
nit moderationē

circa duos primos casus. Et nō. per hoc principium hanc consti
tutionem cum suis penis ita locum habere in religiosis. q. secu
lares clericos non includit. An uero includat religiosos p̄fectos
ecclesiis parochialibus quo ad non suos parochianos dubitat
et uide quod dixi. s. e. cō. de deci. c. i. in. i. glo.

x Unctionis. de hoc sacramento. xcv. di. §. sed istud et. c. se. de sa
cra. unc. c. uno in prin. de uer. si. questuit de pe. et remis. q. in te.

y Eucharistie. dicitur ab eu quod est bonum. et charis quod est
gratia quasi bona gracia. et de hac satis. s. e. compit. de rel. et pe.
san. c. uno.

3 Solennizare. id. solemniter benedicere. de hac benedictione ha
betur. xxx. q. v. c. i. et. iiii. si. xxiii. di. c. n. de spon. consultationi de se.
nup. c. i. t. iiii.

a Non habita. sed nunquid credet religiosus parochiano dicēti
se habere talem licentiam. uidetur q. sic per id quod nō. de pe. di.
vi. placuit. quia non est presumendus immemor sue salutis. i. q. vii
sancimus de homi. significasti. ii. sed contra. quia uidemus in sa
cramento ordinis cum datur a non suo episcopo q. ibi. requiritur
plena fides de licentia. et quandoq. de causa. de tempo. or. c. i. et.
ii. li. vi. cum si. Item ista est quedam absolutio facta per parochia
lem presbiterum. super qua non creditur ei qui se dicit absolutus
de offi. or. ex parte de sen. excom. sicut. Idem si dicatur delegatio.
de offi. dele. cum in iure. sed posset ad primū responderi illud spe
ciale quia sacramentum ordinis non datur ppter recipientem tā
tum. immo ppter alios. et ideo dicitur sacramentum dignitatis
i. q. i. §. si ergo et. §. ecce si clericus. et facit quod nō. de conu. seruo.
c. i. in glo. ii. sed ista sacramenta recipit quis ppter seipsum. Ad se
cundo alle. respondetur. q. illa uera in foro contentioso. secus in
penitentiali. ut dixi in predic. decre. sicut super prima glo.

b Parochialis. per hoc quo ad scholares mercenarios et his si
miles intelligo presbiterum in cuius parochia inhabitant. facit
quod nō. de pe. di. vi. placuit de hoc scripsi de pe. et re. omnis sup
uerbo sacerdote. et offi. p̄tra in summa de paroch. §. penul. uer. q.

intelligant parochianus. et de pe. et re. §. cui cōsuetudum ad finem.

c Presbyteri. puto licentiam parochialis sufficere qui. adhuc presbyter
non est. puta quia est infra annum. uel dispensatum est cum ipso secun
dum formam decre. cum ex eo de elec. li. vi. uel est parochialis collegiata
e. n. statum facit de elec. suffraganeis de transla. c. i. et quod ibi nō. uiz

detur etiam sufficere licē
tia uicarii gerentis curā
per modum p̄ced. decre.
cum ex eo. facit. §. de pe.
cupientes. puto etiā p⁹
factum a penis excusari
illum qui hoc fecit de au
toritate diocessani. facit
de pe. et re. c. ii. in. si. vi.
nam dioc. sis est paroc
hia episcopi. de dona. a.
postolice in principio. 2.
episcopus presbyter. xcy
di. olim. de pecu. clerici. c.
ii. et facit qd. scripsi d. pe.
2 re. omnis super uerbo
proprio. et hoc eo forū
quando uacat parochia
lis ecclesia. sed quando
non uacat. ante factum
consulas abstinere. et ex
licentia episcopi uel ar
chipresbyteri ciuitatis
hoc non fieri. licet ab il
lis recipi possint. ut scrip
si de offi. archipresbyteri
c. iiii. et est simile de iure
iurando uerum. et quod
dixi d. iudicis significauit

abbates priores et alios religio
sos. ne ad sua generalia uel proui
cialia uadāt capitula. impedire quo
modolibet non presumant.
Lemens. v. in con. nicēsi.

De priuilegiis et excessibus priuile giatorum.

Eligiosi qui clericis aut
laicis sacramentum unc
tionis extreme uel euc
haristie ministrare matrimoniale
solemnizare non habita super his
parochialis presbyteri licentia spe
ciali. aut qui excommunicatos a
canone p̄terq. in casibus a iure
e. p̄missis uel per priuilegia se. ap
concessis eisdem. uel a sententiis

de re iudica. inter super tertia glo.

d Speciali. hic etiam est. omnium an hec specialitas respiciat solum ex
pressionem sacramentorum. an etiam requirat expressionem personarū
quod est dicere an sit satis q. presbyter. licentiar religiosum ut parochia
nos suos possit iungere et eis eucharistiam prebere. an requiratur pa
rochianoꝝ expressio. quibus hec sunt prebenda. Item an sufficiat gene
ralis licentia data parochiano q. possit illa recipere a quo uult religio
so. an uero tali religioso uel parochiano d. tali religioso sp̄alis linia req̄rat ut
bñ satisfiat huic l̄e p̄futo q. d. p̄sonis p̄ferre 2 recipere et d. sacramentis
fiat specificatio. ad hoc de. sen. excom. c. i. c. i. in. i. glo. 2. c. i. in. i. glo.
tumacia capitulo secundo cum. concor. §. eadem compilatione de uita et
honestate clericorum capitulo primo. §. de sen. excom. c. i. c. i. in. i. glo.
ne. Exderem tamen q. ex quo de sacram. fit specificatio. licet nō ex
primatur nomen parochiani. cum datur licentia religioso. uel nomen re
ligiosi cum datur licentia parochiano. cuitur pena. facit de tempo. or.
capitulo primo et de officio uicarii capitulo. §. mo. li. vi. Et nota q. hic d.
penitentia non dicitur. que etiam de licentia sacerdotis prop̄rii. recipi nō
posset a presbytero non habente curam. de hoc de pe. et remis. l. omnis
et tamen dato q. recipitur. non est locus huic pene. sicut etiam nō ha
bet locum pena in sacramento baptismi. cum illud hic non exprimitur
Jo. andree.

e A canone. quocunq. etiam a quo episcopus uel sacerdos posset ab
soluere. de sen. excom. nuper. Et uidetur idem de sen. hominis. de
qua forte ideo non expressit. quia ab illa absoluit qui excommunicauit uel
eius superior. de offi. ordi. pastoralis. Sed contrarium puto. ut in casu il
lo non expresso non sit locus pene. de elec. statum cum concor. li. vi. et
ad hoc. §. ibi. a sententiis per statuta. c. c.

f Expressis. de sen. ex. monachi. et. c. cum illorum.

g Concessis habent multi religiosi priuilegium ab apostolica sede sup
absolutionib⁹ p̄uierorum casuum.

b A sententiis. puto q. omnem sententiam includat excommunicationis
suspensionis uel interdicti. cuius necessaria sit absolutio.

b i

i Prouincialia. aut sinodalia. de utriusque. de actu. sicut olim cum concor.
k Statuitur. concor. de here. accusatus. §. ille quoque li. vi. c. i. de pe. et re. c.
ii. et uide quod ibi dicam.

l Quicquid. etiam religiosum uel consocium. nihil cum excipit qui dicit quod
cuiusque. de ma. et obe. solite in fi.

m Incurrant. quid. re
cipientibus absolutores
uel sacramenta. predicta
an ex tali principio sit dā
natio. uis quod dixi de sen
ex. contingit. i.

n Absolueri. nisi i mor
tis articulo. s. e. cō. d. be
re. c. i. z. ii. c. i. de penis. c.

i. Nuntiar. sic. s. e. con.
de cens. c. fi. §. ii. c. ii. i fi
ne.

p Suffragante. qn. s. pe
nam incurrat et denun
tiantur ut ē dictum Pri
uilegia. eni super his cō
cessa tollere non intendit
ut §. patet. cō. cō. quod
dixi. §. c. con. de deci. c. i.
in fi.

q Detrahant. vi. q. i. de
teriores. dicit hiero. ad
rusticum. Non est humi
litas nec atqz mēsure
de mīstris ecciaz finit
quippiam dicere. hēant
illi ordinem suum z gra
dum. xvi. q. i. si clericatus
Tullius in reuinctiua §
salustum in fi. sepius ui
di grauius offendere a
minos auditorum eos q
aliena uicia aperte dixe
runt q̄ eos. q̄ cōmiserūt
Intelligo autem hāc līt
teram cum nominatum
detrahunt uel per circū
locutionē que uicem ha
beat proprii nominis. al
in genere bene licet p
dicatori tangere uicia p
latorum. unde dñs dixit
super cathedram moysi
federūt scribe zc. math.

xxiii. q. i. omnia licet ergo
in genere quod non in
specie. de of. or. si. sacer
dos. caueant tñ ut etiam in generali locutione linguam refrenent. qz qui
in considerate loquitur sentiet mala. y. q. y. §. sed aliud. xlii. di. sit rector.

r Accessu. facit de parochi. c. ii.

s Indiscretas. s. non concessas. et de his. §. de pe. et re. c. ii.

t Matricibus. cathedralibus uel aliis. de uer. sig. uenerabili. d. prescrip
c. i. et. c. ex transmissa de transac. preterea. ii. §. de sen. ex. c. i.

u In aliorum. s. quibus debentur uel quibus legare uolebant. pesser et
intelligi de episcopis. quibus cōmpetit dispositio male ablatoz incerto
rum de quibus premisit. et tunc faceret pro offi. in his que scripsi post
eum de iudeis cum sit de usu. cum tu. alias uideretur facere cētura p ar
chi. in eo quod no. de testa. c. ii. li. vi.

x Sedi ap. hos colligit guil. in rep. ritorio de pe. et remis.

y Ordinariis. de hoc no. de pe. et remis. si eps li. vi. et per. offi. in summa
de peni. §. cui confitendum in fi. ii. colū.

z Absolvere. a peccato uel culpa. de absolutione. enim ab. excoicatione

per statuta prouincialiaⁱ aut sino
dalia. promulgatis. seu ut uerbis eo
rum utamur^a pena z culpa absol
uere quemq̄ⁱ presumserint. excom
municationis incurrant^m sentēcias
ipso facto per sedem apostolicam
dumtaxat absolūendiⁱ quos etiaz
locozum ordinariū postq̄ de hoc
eis cōstituerit excoīnicatos faciāt
puplice nuntiarⁱ donec de absolu
tione ipsorū eis fuerit facta fides
nullo religiosiis eidem super hoc
exēptionis uel alio pūlegio suffra
gante^p Quibus etiam in uirtu
te sancte obediētie. et sub. intermit
tatione maledictionis eterne. dī
strictius inibemus ne in sermoni
bus suis ecclesiarum prelatis de
trahant^q aut etiam retrahant lai
cos ab ecclesiarum suarum frequē
tia uel accessu. seu indulgentias. p
nuncient indiscretas. neue cū con
fectionibus testamentorum inter
erunt. a restitutionibus debiti aut
legatis matricibus^t ecclesiis faciē
dis retrahant testatores. nec lega
ta ulⁱ debita aut male ablata incer
ta sibi aut aliis singularibus sui
ordinis fratribus uel conuentibus
in aliorum^u p̄iudiciū fieri seu e
rogari p̄eurent. nec etiam in casu
bus sedi ap. aut locozum ordinariis
reseruatis quēq̄ absol. cre. aut p
sonas ecclesiasticas p̄sertim^a co
ram iudicibus delegatis^b a nobis
suam contra eos iusticiam p̄fese
quentes uexare indebitē. aut ad

dixi in prima parte.

a P̄sertim. hic duplex p̄necatio.

b Delegatis a nobis. facit de immu. ec. li. vi.

c Plura. de rescrip. c. fi.

d Remota. lz enim in hoc sit p̄uissum per de re. non nulli. de res

loca plura^c et p̄sertim multum
remota conuenire p̄sumant
Si qui uero p̄missa uel aliquod^e
de p̄missis attentare p̄sumpse
rint per duos menses subiaceāt pe
nis illis que secundū eorum regu
lam uel statuta pro grauib^f cri
minibus seu culpis eis cōsueuerūt
imponi super^g quibus absqz mani
festa necessitate^h cum eis non ua
leat dispensari. Ceterum p̄e
lati eorum nisi de his que occasio
ne p̄missorum excessum ad eos
quoquo modo p̄uenerintⁱ eccle
sias aut personis ecclesiasticis dā
nificatis uel lesis satisfactionē ple
uariam exhibuerint infra mensem
postq̄ super hoc fuerit requisiti^m
suspensionisⁿ senentiam usqz ad
satisfactionem debitam eoipso in
currant non obstantibus i p̄missis
statutis aut quibuscumqz priuile
giis cuiuscumqz tenoris existāt
Sane religiosi illis^o quibus ē
ab apostolica sede concessum ut
familiaribus suis domesticis^p aut
pauperibus in hospitalibus suis
degentibus sacramenta possint ec
clesiastica ministrare^q nullum ex
p̄missis uolumus quo ad hoc p̄
iudiciū generari.

Dem in eodem.

m Requisiti. facit quod dixi. §. c. con. de deci. c. i. et dic requisiti ab
his quorum interest ut ibi.

n Suspensionis. declarari. debuisset an ab officio. an ab admini
stratione. puto tamen q̄ de suspensione ab officio loquatur. et an
includat suspensionem beneficii dicam. §. de penis cupientes.

o Apostolica. generale priuilegium circa hoc. s. totum orbem re
spiciens solus papa concedit. speciale tñ quo ad suam dioce. con
cederet eps ex causa. qd̄ dic ut de reli. do. p̄stitutus de se indi. cūz
inter si. quod dixi de altari uatico de priuile. in his.

p Domesticis. de uer. sig. c. ulti. li. vi.

q Ministrare. concor. s. e. con. de reli. do. quia contingit in fi. per
quam quod hic de priuilegio. dicitur uidetur etiam ex consuetu
dine posse competere. nisi dicas q̄ illa decreta. non. dicit ualere

scrip. de. et. status
tum li. vi. m. qnqz
dantur eis. p̄st
uatores. quibus
dā p̄as traben
di ultra duas die
tas. non obstan
tibus. zc.

e Vel aliq̄ no.
q̄ equalis ē p̄a
pro uno aciu p
hibito et pro plu
ribus. sic. §. ii. c. i.
§. ciuitas et fa. ad
no. y. q. i. imitare
et ad id qd̄ se. ip
si. in. q. gualteri.

f Grauib^f. de
cre. non solum in
fi de regula. li. vi.
dicit p̄ grauiori
bus.

g Super quib^g
penis.

h Necessitate.
puta infirmitate
senectute uel his
similibus.

i Peruenerint.
ergo ubi nil per
uenit nō est locus
huius pene.

k Ecclesiasticis.
laicis ergo nō p
uider.

l Plenariam. cō
cor. §. e. cō. de be
re. c. ii. uer. a qua.
intelligo autē q̄
fiat plenaria qn̄
perceptus ad illā
sufficit ut probat
p̄cedens lūte
ra.

consuetudinem q̄ religiosi talia ministrent sed dicit valere consuetudinem q̄ sacerdos hospitalium vel sacerdotes parochiales pauperibus et familie illa ministrent. possit ergo privilegium hoc casu q̄ non potest consuetudo. facit de pe. et re. si eps. in si. li. vi.

Archiepiscopo. archiepiscopi per loca exempta provincie

In facium
crucem ante se d
ferri. ipsi etiam et
diocelani ibi be-
nedicunt. audiunt
divina et illa ce-
lebrant et faciunt
celebrari per hoc
tamen exemptis
et privilegiatis in
aliis nullum sit
preiudicium. scda
ibi filii. tertia ibi
sic tamen.

Exempta. hoc
discernitur p ea
que habentur. et
si papa. li. vi.

Declinanti. de
prescrip. cum ex
officii. et hic iuge
litteram sacro ap-
probante concilio
prius consto-
nis serie duxim⁹
cedendum.

Ut crucem. d
hac. et. antiqua.
et ut. li. pen. c. i.

Benedicat. soleniter per illa verba. sit nome dñi bñdictū. et ut
de quod de con. di. i. cum ad celebrandas. xxvi. q. vi. ministrare.
xxy. di. ecce. et quod no. de priu. abbates. li. vi.

Pontificalibus. intelligo et cum pallio. qd ē pontificale archiep
dieb⁹ tñ pmissis. qui no. d. usupal. ad honore. et ira ecciam. e. t. c. i.

Sine pontificalibus. ergo eps n̄ possit ibi facere i pontificalib⁹
celebrari. qd intelligo nisi esset diocelanus cui hoc competit suo
iure ut. j. dicam. fa. pro inno. bec lra.

Celebrari ponit hic duo ut diversa. unde aliud est celebrare. a
liud quasi auctorizando sibi facere celebrari. aliud simpliciter au-
dire in primo et secundo casu excoicatus irregularitatem incur-
rit. et sic loquatur de cle. excom. illud. in fine. In tercio nō. de hoc
scripsi. de excels. prela. c. fi.

Eisdem. s. exemptis vel circa hoc privilegiatis.

Etiā celebrare. in pontificalibus. per illud quod dicit simili
modo. scias q̄ no. innoc. de usupal. c. fi. q̄ epi i. diocelibus alie-
nis etiam si de licentia diocelanorum celebrent n̄ utuntur pontifi-
calibus. nisi sup hoc sint privilegiati. alle. de renun. ad supplicari-
onē. s. j. offi. ibi dicit. q̄ etiam in pontificalibus et sine lnia poterūt
celebrare. sicut servat generalis consuetudo. et etiam predicare. nisi
spaliter prohibeantur. remittens ad no. extra de here. cū ex inun-
cto. Ista littera videtur facere pro offi. inquantū in locis exēptis
bis videtur. In prium facit pro inno. inquantum lra dicit q̄ ar-
chiepiscopus sibi celebrari facit sine pontificalibus fortiter faci-
tem quia hic dicit littera usum pontificalium comperere archi-
episcopo. contra pvinciam. epo intra diocesim. fa. e. t. abbates. et. c. ut. a
plice li. vi. possit dici dictū offi. pcedere qñ pontificalibus nūq̄
sine iurisdictionis exercitio. ut missam celebrando et predicando.
facit. co. tit. c. vlti. li. vi. et quod no. vi. q. iii. c. i. sed ob. s. pri. gñ. ut
predixi dici possit. q̄ archiepiscopus non committit episcopo

usum pontificalium extra suam diocesim. s. s. iure eps celebrans utif
illo. qd ut dixi approbat consuetudo. s. si iurisdicōe vel officio uti uellet
puta ordinando delegando chrismando vel similia faciēdo. tunc sine
licentia episcopi id non poterunt. ix. q. i. p totum. Si tñ circa illoz exer-
citium hñt lñiam epi. puto q̄ uti poterunt pontificalibus. et in hoc differe-

nec personis exemptis vel privile-
giatis molestiam inferat vel gra-
uamen. nullumq̄ exemptioni vel
privilegiis eorundem aliud preiu-
ditū generetur nec ipsis archiepi-
scopo vel episcopo ius aliud quo
modolibet acquiratur. s.

Elemens quintus in concilio
niennesi.

De penis.

Quis suadente diabolo
lo i hoc sacrilegii genus
proruperit : q̄ quemvis
pontificem iniuriōse vel
temere percusserit aut ceperit seu
banniverit vel hec mandaverit fi-
eri aut facta ab aliis rata ha-
buerit : vel socius in his fuerit fa-
cientis. aut concilium in his dede-
rit aut favorem : seu scienter de-
fessauerit eundem in illis casibus

rant pontificalia a pallio
dix non uteretur archie-
eps in aliena provincia
etiam de licentia illi⁹ ad
quem spectat. nisi super
hoc esset privilegiatus d
usupal. ex. ruz. strictior
ē. n. usupalii q̄ pontifi-
calium. ut ibi patet. eo. ti.
ad honorem. et. c. i. et. ii.

Elebrari. sine ponti-
ficalibus. ut. s.

Jurisdictionem. fa. xviii
q. ii. luminoso. d. of. or. cñ
episcopus. li. vi.

Generetur. concor. s. e
cō. de fo. cōpe. q̄nis. i. fi.

Acquiratur. cō. e. ti. qz
intentionis.

Quis suadente.
percutiens episco-
pum capiens bā-
nienis vel hoc mandans
vel ratificans socius cō-
siliarius fautor et defen-
sator cum suis posteris
civitas in hoc delinques-
tus officialis penes va-
riis per concilium puni-
untur. Scda ibi nec sup
hoc excusat rigorem dis-
pens. q̄ graviores pene
deberent imponi. Terrio

ibi sane reperit ius antiquum de absolutis in mortis articlo. qui sanari
reincidunt. si non satisfaciunt.

Diabolo. pcor. xvii. q. iiii. si quis suadente diabolo. et fa. ad casum. e. q.
si quis deiceps. ii. q. i. in priis. q̄. de pfoa ianuarii. l. de epi. et cl. si quis hoc.

In hoc sunt. n. diversa genera sacrilegiorum de quibus. xvii. q. iiii. s. sa-
crilegium. et. c. se. et de hoc et de ipsius variis penis. no. e. q. sacrilegium.

Quemvis pontificem. illos ergo qui renuntiaverunt loco n̄ ordini ut in-
cludere de or. ab epi. c. i. s. h̄ tñ non erit locus pene. d. qua. j. ut. a feudis
et her. ipsius filii. Electos vero n̄dū psecratos qui pontifices. i. epi n̄ sunt.
n̄ videtur includere.

Vel temere. ille igitur qui percutere se defendendo n̄ ligabitur his
penis. fa. e. ti. in quibusdā. et qd ibi no. et. e. t. felicitis. in prin. li. vi.

Banniverit. concor. de iniur. olim. et ne. q̄ plus hz decre. felicitis. e. t. li. vi
q̄ ista in eo q̄ punit hostile insequente ista sola percutientem capiente
banniente hz in plus ista in eo q̄ punit banniente. quod illa non facit.

Mandaverit. no. casum quod punitur solum mandatu et ē maleficiuz
psectū. pcor. de hōi. et hūani. ad fi. li. vi. et ut ibi no. pnia et revocatio hoc
casu n̄ prodest. S. quia hoc durum videtur quem ex solo mandato ma-
leficio insecuto tot penis involui. et qz regulariter verba cum effectu re-
cipiuntur de cle. non resi. relatum. cū pcor. ideo pot exponi vel bec. s. per-
cussiones captiones vel banna tam facta. fa. e. t. felicitis. in prin. de sen. ex.
quicunqz. li. vi.

Rata. oportet ergo q̄ hec facta fuerint ipsius contemplatione. alias
ratum habere non possit. de reg. iur. ratum quis. li. vi. et. e. li. de sen. ex. cū
quis. et no. e. t. felicitis. in prin. li. vi.

Sciēter. qui hoc allegat hoc pbz. qd dic ut d. re. iu. psumitur. li. vi.

Defessauerit. quia littera ista de his quattuor tractat. s. de socio con-
silio favorem dante et defensante. de singulis videamus. Circa primū
sciendum q̄ socii proprie dicuntur secundū derivatores propter pecti
vel operis societatem. et dicitur socius a sequor. eris. unde dñt q̄ socius
b ii.

proprie in periculo. collega in officio. comes in itinere. conforz i premio
sodalis in mensa uel in sede. sed nos iuriste dicimus socium in crimine.
xxii. q. iiii. si ad peccatum. xxvi. q. ii. illud. in fi. In ecclesia de of. dele. c. ii. R.
de senten. ex. ex. tenor. In ordie de confessis. c. i. in fi. In uia. de no. c. ii. In
pungio. xxvii. q. ii. cum societas. In lucro. de spon. c. ii. de sepul. c. i. s. socio
criminis. de quo ad pro
positum ad quem quicqz
uocamus consortem. de
here. cum scdm. li. vi. dicit
canon quez malis triplr
sociari committendo. faue
do. non corripiedo. xxiii.
q. iiii. ita plane. et ideo n
caret scrupulo societatis
occulte. zc. lxxvi. di. fa
cientis. ii. q. ii. negligere.
de homi. sicut. S. ii. hic tri
puto stricte socium sumi
pro agente. qui aliquid
cooperatur ad actum p
cussionis captionis uel
banni. z licet in deliquē
do sint quicqz plures so
cii. quoz nullus ē prin
cipalior et tales includū
tur sub agentibus s. qui
bus premisit. quicqz tamē
unus est principalis alter
cooperans. z sic sumitur
hic socius. quod parz. qz
de faciente premiserat. et
est. similis distinctio cir
ca unionez. no. ne se. na.
c. i. Circa scdm. de cōsilia
rio non insisto. sed uide
quod no. de re. iur. null?
ex concilio. li. vi. ff. s. uer
fig. sepe. in fi. ff. mandati
li. ii. in fi. insti. de ob. que
ex delic. si ope. Circa ter
tium de fauore uel faue
te sciendum est q. est sim
plex fauor qui nil adiciit
ad peccandum. de quo
eo. ritu. felicitis. S. illud. li.
vi. et de tali non uidetur hic intelligendum. p. id quod dicit i. his. ut ita
tim dicam. Item sciendum q. canon dicit illum impietati fauere. qui ob
uiare pōt et non obuiat xxiii. q. iii. qui potest. lxxiii. di. error. de sen. ex.
quāte. s. de hoc dicit ut ibi. et quā lra hic dicit in his. s. perussione captoe
uel banno. paret q. fauens hui delinquenti post delictum propter de
fensorem de quo sequitur no. i. currit hanc penam. in materia heretico
rum latius recipiuntur fautores de quibus de here. excommunicamus.
S. credentes. e. t. c. ii. et. c. contra christianos. li. vi. ut ligentur ibi. c. i. az post
delictum et post sententiam fauentes de quo per ostensem in summa o
bereti. S. penultimo. z dixi in predicto. S. credentes. z facit de hereti. accu
satus. S. penultimo. lib. vi. Circa quartum de defensore aduertendum q.
littera nō reperit in his quod predixit in tribus proximis casibus. per
quod puto etiam q. defensorem post maleficium punire intendit. Est
ergo quidam defensor uel auctorizator delicti z talis grauius punitur q.
agens. xi. q. iiii. qui consensit. xxiii. q. iiii. qui aliorum. et no. ii. q. i. notum.
de offic. delega. c. i. Est alius defensor qui etiam post delictum defendit.
puta impediendo. ne delinquens ad manus iudicis ueniat examinan
dus uel puniendus. xxvii. q. i. si custos. facit. xxi. q. v. per totum. uel ne fi
at executio. de offi. delega. ex litteris. et hunc etiam intendit includere. z
probat. e. t. felicitis post principium. ibi postea receptauerit uel defensa
uerit. zc. Non tamen puro q. is qui talem defenderet ne ledatur a pri
uato nedum tertio sed illo offenso. puta episcopo uel eius cōsanguineis

de predictis in quibus excommu
nicationem per iam editos cano
nes non subiret: sit huius nostre
constitutionis auctoritate non ob
stante quacumqz consuetudine
quam reputamus approbante sa
cro concilio potius corruptelam
anathematis muerone percussus
a quo nequeat nisi per summum
pontificem preterq. i articulo mor
tis absolui. A feudis insuper
locationibus officiis et beneficiis
spiritualibus siue temporalibus
que ab ecclesia cui sic offensus pre
est episcopus optinet cadat hoc
ipso: hac ad eandem ecclesiam li
bere reuertatur ipsi filii p masculi
nā descēdētes lineā usqz ad gene
rationē secūdā oī spe dispensatio
nis adpēta reddant ipso facto in
habiles ad ecclesiastica beneficia
in ciuitate b et diocesi in quibus
idem episcopus presidet. obtinē
da. Terra quoqz ipsius duz
tamen ultra unam dioc. non conti
neat usqz ad dignam satisfactio
nem eiusdem: necnon locus aut lo
ca alia in quibus capt episcopus
detinebitur quamdiu detentio ip

uindicare uolentibus includatur hac pena. cum illa sit iniuria.
ad quam etiam propulsandam a socio quis tenetur. de sen. ex.
commun. dilecto. cum suis concor. li. vi. de illo qui defendit in iu
dicio patrocinando uide qd dixi post osti. p e cle. ex. proposuit.
super v. fauorem.

sa in eisde durauerit: ecclesiastico
subiacent interdicto. Quod
si terra eiusdem duas dioceses ul
tra contineat: diocesis domici
lii principalis ipsius: et illa etiam
in qua fuerit delictum commisi
si sua sit: et due alie que sub ipso
sint eidem loco magis uiscine in
terdicto subiaceant supradicto. et
quia eo maior erit ipsius confusio
quo sua fuerit culpa patētor quo
usqz dignam satisfactionem pre
stiterit: per omnes illius loci in
quo commissum est facinus: nec
non ciuitatum et diocesam uicina
rum ecclesias quibulibet diebus
dominiciis et festiuis pulsatis cam
panis z candelis accensis excom
municatus publice nuntietur: et
cum absoluendus fuerit suffici
enter et idonee caueat: q. inferen
de pene parebit: et auxiliante do
mino penitentiam peraget in iun
gendam. Ciuitas autem
q. premissa uel eorū aliqd in epuz
suis cōmiserit: interdicto donec
satisfecerit subiaceat memorato.

Potestas uero pccilarii bailii
scabini aduocati psules rectores z

f De predictis.
ut in banniente l
id mandante ul
id ratum haben
te. socio. zc. z hec
littera probat q.
in his casib? qui
bus per antiqua
iura corrabebat
excommunicatō
non iteratur per
hanc ostētm.

t Canones. xvii.
q. iiii. si quis sup
dente. de sen. ex.
nup. zc. quicqz

u Consuetudine
que forsan habe
bat tales capi ul
banniri per reges
uel principes. cō
cor. de iudi. c. i. c. i.

x Pontifices. cō
cor. de sen. ex. c. i.
io. an.

Reuertatur cō
cor. e. t. ad annos.
et. c. in quibusdā.

3 De iactantiam.
intelligebatur. et
si non fuisset ap
positum. e. t. ubi
cunqz. lib. vi.

a Secundaz. de
cre. i. quibusdā. e.
t. ponit quartā. s.
illa i hōicidio uel
mutilatōe z quo
ad psoal ibi expf

tas. s. psonos aduocatos nicedios feudatarios z bñeficiarios. z
priuat quartā generationē ē a clericoz collegio. ista lati? loquit
quo ad personas. strictius quo ad descendentes. et penā int. abi
litaris bñficioz in illis diocesisibus tantum. io. an.

b In ciuitatem. no. inhabilitatem beneficii in uno loco. non in
alio. pcor. de excels. prel. illud. z fa. qd no. de ap. pastoralis. in ul.
glo. et est si. de elec. si p. promissarius. S. penlt. li. vi.

c Obtinenda. non priuat obrentis. credo tamē q. illa pmutare
non posset cū alio bñficio ipsius diocesis.

d Detinebitur. pcor. de spon. n. est nobis. et uide quod ibi not.

e Snafit. uide qz no. et dixi de postula. c. i.

f Vicine. pcor. de priuileg. c. super specula. cum suis concordanz
tiis:

g Accensis. extinctis et pedibus conculcatis. xi. q. iiii. debent.

h Iniungenda. pcor. e. t. felicitis. S. cum aut. li. vi.

i Interdicto. concor. e. t. felicitis. in fi. de elect. ubi periculum. S. ci
uitas. li. vi.

l Donec. uide qd super. e. v. dixi. super. e. cō. de deci. c. i.

l Bailiis. uulgarē prouincialiu de sen. ex. dilecto. li. vi. in fran
cia dicuntur prepositi. de uer. sig. ex parte.

m Scabini. uulgarē gallicorum. pcor. de ali. iu. mu. causa. facta. c.
ii. de immu. ec. c. i. li. vi.

n Premittitur. l. p. sedē ap. in mortis articulo.
o Latomagus. arguit a minori. de hoc. de elec. cū in cunctis.
p Deservit. cōcor. e. ti. felicit. s. si quis uero li. vi.
q Prochdolor. iuteriectio dolentis. cū aliquis in dolore loquitur
Aliqui dicūt q sunt due partes. 2. duobus accentibus debet legi.

r Crassantibus.

quasi crudeliter gra
dientibus. li. reg.
ulti. cesset interfe
ctio als indigna
tio que crassatur
in populo ad id
xxiii. q. ii. militat
ff. e. capitaliū. ul
tra mediū 2. s. si.

f Exemplo. ff. de
penis. aut facta.
s. finali.

t Offensi. de sen.
ex. cū in illorū et
uide qd no. de ca
lū. c. i. in glo. ii. de
era. 2. qua. cuz bo
ne. in prima glo.

n Sanctissimi. i
auc. d. san. epi. col
la. nona.

x Legati. ii. q. vii.
accusatio. in fine.

y Pares. ii. q. vii.
qualis.

3 Fratres. de. ci.
fal. q. graui.

a Eoepiscopi. xx
iiii. q. i. quoniam s.
de accu. licet. in fi.

b Columne. ii. q.
yii. accusatio. de
accusati. qualiter.
ii.

c Penā. adequā
dam culpe uolā
tis dignitatez tā
te preeminētie qd
sequitur.

d Proteruitatez.
ut lite non conte
dromen in fine.
qe iridi. cum non
ab homine.

e Commodē. po
rerit. idem uerbū
de senten. ex. eos

qui. i. 2. ii. de. de. cetero. eodem ti. dicit quācitius opportunitatez
habuerit. quod exponit ibi. osti. i. cessante impedimento 2. aliquo
modico tempore indulto quo sibi de necessariis ualeat providere
all. ff. ex quibus cau. maio. l. ab hostibus. s. si. p. hoc patz q non
credetur circa hoc absoluto sed iudex habebit hoc arbitrari. fa.
de elec. q. sit. in prin. 2. q. ibi no. 2. eodem ti. cupientes. s. ceterum
li. vi. alias ipse absoluit ex friuolis excusationibus frigoris 2. ca
loris. 2. his similibus constitutionem eluderet. facit. de do. 2. con
tu. cum olim. de accusa. nemens. Nec ob. quod de occulta re et
de anime periculo queritur. 2. sic sibi credendū. de homi. signifi
casti. ii. de sen. ex. si uero. ii. fateor id uerum in foro. penitentiali. de
spon. i. 2. 2. quo ad uinculum occulte contrahenduz. unde ex quo
scientiā habet de mora. scire debet se excōicatum. iudex tamen cū
non denunciabit. nisi prius eo uocato per coniecturas uiderit il
lum esse morosum cognitione super hoc summaria premissa. j. ti.

pri. in fi. 2. facit ad ea quē notantur. s. e. cōpil. de bere. c. i. ad fi.

f Alibi. de sen. ex. eos qui. li. vi.

g Excusare. si. de loca. c. i. in fi. de si. quoniam. in fi. de pe. 2. re. omnis.

Ultorum. pcurantes capi uiros ecclesiasticos ut renuncient be

neficiis. uel ut citari non
uadant ad curiam pref
penam excōicationis quā
per canones antiquos
incurrunt. si sint prelati
a perceptione fructuz
per triennium sunt su
spensi. Inferiores uero
beneficiis sunt priuati e
andem penam incur
rūt ipsi citati. qui se ca
pi pcurant. resignatō et
sic facta non tenet. etiaz
si per prelatos recepta
fuerit uel ratificata 2. pri
mo ponit excessum. secū
do ibi cōsiderantes pro
ut det statuendo penaz
tercio ibi locorū prout
uidet circa ipsius publi
cationem 2. executionez

se presentare curauerit eius mada
tum humiliter recepturus. put in
sticia suadebit. in eandem excōmu
nicationis sententiā recidat ipo
facto. quīs. n. super hoc satis ple
ne in iure alibi sit prouisum. ne ta
men aliquis in hoc ex ignoantia
iuris se fatagat excusare. hos exps
se premissis duximus annectendū.

Dem.

m Ultorū ad nos grauis q
rela deduxit. q nonnulli ob
tinentes temporale dñum uiros
sepe ecclesiasticos capere captos
qz donec sua resignent beneficia
aut ne citati ad apostolicam sedē
ab homine uel a iure uenire ad
ipsam ualeant. ausu detinere sacri
lego non uerentur. citatos cosdem
in exitu suorum districtum ut plu
rimum capientes. Considerā
tes igitur quantum ex his tam no
stro 2. apostolice sedis honori q
personarum ecclesiasticarum que
to 2. prospero statui non sine dam
nanda exempli pernicle derogetur
sacro approbante concilio statui
mus. ut preter sententiā canonis
quam facientes 2. fieri pcurantes
premissa incurrere dinoscuntur. p
curantes ipsi persone ecclesiastice
existentes a perceptione fructuum
ecclesiarum suarum. si fuerint prela
ti. triennio sint suspensi. q si infe
riores extiterint. eo ipso obtentis
beneficiis sint priuati. Illis pe

i Dominum. qd quā
doqz etiam habent cle
rici. quem casum. etiam
uidetur includere. ne cle
rici. uel monachi. ca. ulti.
li. vi.

l Ecclesiasticos. in lai
cis ergo si caperent ad
impediendam citationē
de ipsis factam ad curi
am. non est locus pene

l Laptosqz. hic tūge
litteram ausu detiner sa
crilego non uerentur. et
per hanc copulam dico
q pcurans capi cleri
cū non ad resignationē
beneficii uel ad citationē
impediendam. licet excō
municationem incurrat
non tamen alias penas
hic insertas.

m Ad apostolicam se.
si citati essent per alium

non esset locus huic pene.

n Ab homine. de do. 2. conu. cū dilecti. de accu. ueniens.

o A iure. de elec. c. i. 2. c. capientes. de of. or. quīs. de ap. c. i. li. vi.

p honori. quem papa negligere non debuit. de usupal. nisi. de immu.
ec. quoniam. li. vi.

q Canonis. xvii. q. iiii. si quis suadente. de sen. ex. nuper.

r Premissa. captiones. f. 2. detentiones ob causas predictas.

f Ecclesiastice. laicos. non punit. nec sunt capaces huius pene.

t Prelati. non curo siue sint illi ad quoz collatiōez spectant beneficia.
de quoz renunciatione queritur uel alii. cū generaliter loquat. 2. fortius
hoc quo ad secundum casum de impedienda citatione.

u Suspensi. uide q no. de elec. cū uiuio. in glo. no. q in fi.

x Inferiores. simul distinctio. s. e. compil. de ui. 2. ho. cle. quoniam. i. pri.
2. circa si. de deci. c. i. de sta. mo. ne in agro. s. si quis. 2. sic p3 q in penis
b iii

desat dignitati de of. dele. c. ii. li. vi. de hoc. de transac. c. xl. in hl. glo. de iureiur. cum quidam.

y Obiectis in obtinendis non videtur impedire. e. s. c. pri. v. filii.

3 Eandem suspensionis a perceptione fructuum peritium sicut priuati et priuationis beneficio quo ad inferiores.

a Seculari non est ergo locus pene cum per potestatem ecclesiasticam se capi procurant. Et scias quod secularis prius hoc facies caois excoicatos i currit etiam si clerico non intendat iniuriari. man⁹ enim est leua et iniurius sa. se. sp. et ordini clericali. de sen. ex. contingit. i. Jo. an.

b Procurant. et tales non solum hanc penam incurrunt. sed etiam si hoc constiterit. pcedet contra ipsos ut contra maces. ut lit. non prest. quoniam. post prin. s. e. co. de iudi. dud. ff. si quis caut. l. ii. si cum con cor. et huic est si. de of. d. le. pastoralis. in fi.

c Vt modo supradicto. si per captione et detentione secularium prius. et fa. quod no. quod me. ca. abbas. et c. f.

d Recepte a princip. o.

e Kate bite. ex p⁹ facto.

f Nullius oino. ita quod non valeant et quo ad renu ciant. et fa. ad ea que norant et scripti. de renu. quod in dubiis. Quid si i teruenerit iuramentum. uide quod no. de iuri. si ue ro. et tene quod hes. e. t. uez

g Eostiterit. pre uocata et uide quod no. s. eo. co. de offi. dele. c. uno.

b Publicare non requiritur. si a qua incurrunt ipso facto. sed sufficit publicatio. pcor. de homi. p. huius. in fi. li. vi. s. e. co. pil. de censu. pnti. de pri uil. c. i. in prin.

i Apientes. excois cat religiosos me

dicantes transgressores cois bonis. de excessi. pla. c. uno. li. vi. Ite ones religiosos qui in sermonibus uel alibi pferunt aliqua. et retrabant a solutione deciaz. quaz solutoz certis diebus et in confessionibus suadere tenentur sub certis penis quas incurrunt. isti sunt tales quoz monaste riis uel ecclesiis ppetat ppece decimas. ultimo ibi sane excoicatur uicla tores decre. i. de sepul. li. vi. et absolutiones pape reseruat.

l Virtutu pnia. fa. l. de sta. et ima. l. ul. i. pri. ff. de iusti. et iure. l. i. p⁹ pri.

l Exaggeratione. i. aggravatione.

m Formidine. de elec. cu in cunctis. ad si. cu suis con cor. et de preben. cu qui. li. vi. li. vi.

n Constitutionis. bonis. de excessi. p. rela. c. uno. li. vi.

o Mendicantibus. qui sint hi betur de re. do. c. uno. li. vi. sic et alibi dif ferunt mendicantes a non mendicantibus. de elec. quozdam. li. vi. de regu la. non solu. et c. constitutionem de sta. re. c. uno. s. sane. e. li. et facit quod dica

nam incuris eandem: qui ne cita ti ut pmittitur ad sedem apostoli cam ueniant. sed ut se sub obtentu huiusmodi a ueniendo excusent a potestate seclari se capi: ut interb contigisse audiuius procurant

Sane resignationes beneficioz modo supradicto exortas: licet a resignantium ipsoz prelatis recep te aut rate habite fuerint: nulli us omnino decernimus esse fir mitatis: locorum ordinariis inin gentes: ut postquam eis constiterit a liquos sibi subiectos penam et se tentiam incurrisse premillas: ipsas publicare non differant: executio niqz debite prout ad eos pertinuerit demandare. Dem.

Apientes eos quos ad ob seruautiam iurium uirtutum premia non inducunt ta ad iectarum exaggeratione penarum quod adiciendaru de nono formidi ne a temerariis ausibus frenare: transgressores constitutionis: que religiosi medicantibus domos ad ad habitanduz uel loca quecumqz de nouo recipere: recepta hincqz mutare uel ea transferre in alios cuius alienationis titulo interdi cit. Illos etiam religiosos quod aliqua: ut audientes a decimarum ecclesiis debitarum solutionez re trabant: in sermonibus suis uel ali bi proferre presumunt: excoicatio nis iubiace sententia decer nimus ipso facto. Et quia nis

7. de sen. ex. c. i.

p Religiosos. mendicantes uel alios. fa. 7. uer. pri. seculares ergo clericos uel laicos non artat hec pena. pcor. dabo. 7. de se. ex. c. i.

q Non sufficit. ps. xxiii. benedictio dñi. ibi declina. alias diuer te. a malo et fac bonum. inquire pacem et c. et xxii. q. v. de forma. xii. q.

i. d. q. n. si. de pe. di. i. si eni. ibi scie ri bonum et non fa rienti illud pecca tum est. quod fuit uerbu iacobi. ca. iiii. in fi.

si fiat quod bonum est: a malo ab stinere non sufficit: religiosi om nibus iniungimus sub obtestatio ne diuini iudicii et interminatione maledictionis eterne: ut quociens populo predicabunt in prima do minica quarta et ultima quadrage sime: et in festis ascensionis domi nice penthecostes natiuitatis bea ti Jo. bap. et assumptionis et natiui tatis beatissime uirginis maris dei audientes expresse studeant in formare: si ab ecclesiaru rectoribus uel uicariis aut loca tenentibus eo rundem requisiti fuerint: necno et his quorum confessiones audient conscientiaz facere: quod decimas sol uere non omittat. Quod si for te in predicationibus hoc ipsum supradictis diebus suadere scien ter omiserint. per superiores eorum grauer arguantur: Quibus etiam superioribus in uirtute sancte obe dientie districtius precipimus: ut contra taliter omittentes statuta penalia faciant: secundum que sic acriter puniant transgressores: quod pena eoz sit ceteris in exemplum.

Constitutione bone memorie Gregorii pape decimi predeces so ris nri circa hec edita in suo nihilo minus roboze duratura. Qui uero scienter postposuerint confi teribus conscientia facere de solu tis hmoi decimis. ab officio pdi cationis tandiu maneant ipo sco suspensi: donec pfitentibus ipsis si

r Populo. cu ser mocinatur. ad cleru non uident astringi.

s In pria. octo festa enumerat quibus poluit. hoc p dicari. fuit autem d arbitraris. et fa quod dixi. s. d re rescrip. si quando et sic non cogimur aliter rndere qua re non dixerit de festo. natiuitatis domini et resurre ctionis.

t Penthecostes uide quod dixi. s. e. co. de res. et ue. san. c. uno. circa fi.

u Expresse. satis expmunt. sed pa ru informant.

x Requisiti. als non tenentur. de iureiur. breui. d. se. ex. c. i. cu suis con cor. li. vi.

y Arguant. hoc spectat ad prela toz officium. xly di. c. l. et c. cum be aus. in prin. de accusa. quat. ii. v licet autem.

z Faciant. no. quod religiosi correctio primo spectat ad

suum prelaturum de hoc. de ofi. ordi. q. ro.

a Gregorii. de decimis. c. i. li. vi. que dirigitur solis predicatori bus et minoribus. et loquitur non solu de decimis. sed de aliis re bus ecclesiis debitis. hic solum de decimis.

b Suspensi. no. nouam speciem suspensionis. ad cuius euidenti am sciendum varias species penarum a iure statutas de off. ordi. ad reprimendam. et ibi de his in glo. i. plenius per offi. in sum. de penis. s. quoz sint species. iter quas est pena suspensiois. d qua prosequendo sciendum est quod de suspensione multiplici reseruat iura. Est enim suspensio a comunione. fratrum simplex. xviii. di. si quis autem. determinata ad duos menses. e. di. c. fi. Quandoqz

ad fratres non sue eccie. e. di. placuit. lvi. di. c. fi. Est etia suspensio
a coione eucharistie donec peniteat. de elec. ofus. de his que fi. a
ma p. ca. c. i. in fi. Jte ab oblatione altaris. xvi. q. iiii. mior. Jtem a
principio r. r. r. r. xi. q. iiii. sicut apostoli. et. c. sequentibus. de cle.
ex. m. c. fi. Jtem a psecraoe epoz. de transla. c. ii. et determinata ad
annu. de elec. pro
uida. li. vi. Jtem a
collatione ordi
num omnium et
simpliciter. de re.
or. uel non est. et
c. dilectus. et cum
determinatione an
ni. e. ti. eos qui li.
vi. et trienni de si
mo. c. penultimo.
Qnqz certorum
ordinu tantum e
ti. lras. Quandoqz
clericalis. topus
re. ianru. et. nlls
li. vi. Jtem ab ip
sorum executione

quandoqz simpliciter. e. ti. c. i. li. vi. Quandoqz certi ordi tantu sim
plr. e. ti. litteras. uel ad tempus. e. ti. uel no est. de simo. c. pe. Qnqz
a pontificalibus tantu de transla. c. ii. Quandoqz ab officio sacer
dotali de offi. dele. sane. ii. e. ca. ii. libro. vi. Quandoqz non a toto
sacerdotali officio sed solum a celebratione missae. Qnqz p duos
menses. de cle. p. u. preterea. Qnqz per annu. lvi. di. nullus de con.
di. j. relatu. Quandoqz per duos annos de cle. p. u. presentium.
Jte est suspensio ab ingressu ecclesie quandoqz simplex. xvi. q. iiii.
onllus et. c. si quis deiceps de pe. z re. omis. de of. dele. c. ii. li. vi. qn
qz determinata ad mensem de sen. ex. sacro. Qnqz quousqz satisfe
cerit de cens. exigit li. vi. Quandoqz suspenditur quis ab ingressu
et diuinis per mensem de sen. ex. c. i. li. vi. Et quid importer suspen
sio ab ingressu habetur de sen. ex. is cui li. vi. Jte est suspensio ab
officio quandoqz simplex de uir. quia in omnibus in fi. s. e. co.
de re. eccle. non alie. c. i. Quandoqz per annum de of. dele. c. ult. s.
ut autem libro. vi. de re. iudi. cum eteni c. li. Quandoqz per tri
ennium de clandest. despon. c. fi. ad fi. et. s. e. compil. de here. c. i. ad
finem. Jtem est suspensio a uoce capituli donec quis ordinetur. s.
e. compil. de eta. et quali. ut hi qui. ii. kn. Jtem a beneficio habito
simplex de elec. nihil est determinata ad sex menses et annum. s.
e. compil. de u. et ho. cle. c. ii. Ad triennium de re. ec. non alie. c. ii.
li. vi. de elec. cum in canetis. e. ti. c. i. et. c. cupientes. s. ceterum li. vi.
Ad tempus incertum scilicet qd iu tacuerit de elec. generali. li. vi.
determinata etiam quoad partem distributionum ut in pre. des
creat hi qui. ii. kn. Suspenditur etiam quis a beneficio obtinen
do per sex menses et per annum ut in pre. decre. ii. de et. et ho. cle
ri. Quandoqz per annum et biennium. de sta. mo. ne in agro. s.
si quis. Jtem est suspensio ab officio et beneficio simplex de resti
tam litteris in fi. de secu. r. p. c. i. de priuile. tuarum. Quandoqz
determinata ad tempus satisfactionis uel restitutionis de electi.
quia sepe. de cens. exigit li. vi. et quandoqz hec suspensio dicitur
ab ordine et dignitate de scisma. c. i. in fi. et quandoqz fit alterna
tue de ni. et ho. cle. a crapula. Jtem suspenditur quis ab admini
stratione simpliciter. de solu. c. ii. et cum determinatione triennii de
re. ec. non alie. c. ii. et interdum suspenditur ab officio administra
tione et beneficio usqz ad satisfactionem. s. ea. compil. de deci. c. i.
Jtem suspenditur quis a priuilegio clericali quandoqz in perso
na qnqz in rebus de u. et ho. cle. c. ult. et. s. ea. co. e. ti. c. i. Jtem a
spedit quis a collatoe beneficioru simpliciter de preb. graue. ne
se. na. c. uno. li. vi. z cu determinatioe ani uel biennii. s. e. copil. de sta.
mo. ne in agro. s. si quis. Jte suspedit quis a confirmatoe epozum
simpliciter de transla. c. ii. quandoqz per annu de elec. prouida li.
vi. z quandoqz a confirmatoe inferiorum. de elec. nihil est. Jtem
suspendit prelatus regulas a receptioe professionis. de regla. no

solum in fi. li. vi. Jtem suspenditur officium mioris legati presente legato
de latere. de offi. deleg. uolentes. Jtem suspenditur status canonicarum
alamanie. de elec. indénitibus. s. pe. li. vi. z. s. ea. compil. de sta. regula. ar
tendentes. s. illas quoqz. Jtem suspenditur quis ab officio aduocatois
z notarie. de here. si aduersus. Jtem a collatione magisterii. s. e. compil.

clericis secularibus prohibet ne a
liquos ad uonendum iurandum
uel fide interposita seu alias pro
mittendum inducant ut sepulturā
apud eorum ecclesias eligant uel
tam electam ulterius non immu
tent. similem sententiam pena in
dicta constone contenta in suo p
durate robore incurere uolumus
ipo facto ab alio q a sede apo. p
terq in mortis articulo nullaten

de magistris. cum sit. Jte
ab officio predicandi ut
hic. Et qz. s. posui ut dis
uersa suspensione officii
z beneficii uidetur q sus
pensus ab officio non
per hoc fuit suspensus a
beneficio. alias superflue
addereur secunda si in
cludereur sub prima. et
hoc putabat offi. uerum
in suspensione iuris. ut
not. post eum de re. iudi.
cum eteni. li. vi. c. i. con
cor. archid. ibi. ut sic sta
tutu iuris penale restrin
gatur. de elect. statutum.
lib. vi. facit de deci. ad an

dientiam. cum concor. secus dicunt ibi in suspensione hominis. de cleri
coniu. diuersis. z. c. i. iohannes. de p. ben. c. i. secundum. de eta. et qualitar.
cum bone. de appella. pastoralis. de excep. apostolice. et sic dicit offi. fi.
intelligendum quod no. in summa. de uerbo. significa. s. ultimo. uer. i. fi.
not. et se. Ad hoc facit quod dicitur mitius. agi cum lege q cum mistro.
legis. ff. de arbi. l. celsus. nec debet iudex esse clementior lege. in au. de ius
di. s. oportet. colla. vi. In contrarium. lxxxi. di. si quis sacerdotiu. z. c. c. s.
et quod ibi no. de consue. cum dilectus. in glo. suspensus. circa medium
et de cleri. excō. ministran. latores. nam beneficium datur. propter officiu
de rescrip. c. fi. li. vi. et uidetur expressum. xxxii. di. preter hoc. et ibi dire
cte contradicit iohannes. supradicte distinctioni hostiensis ut scilicet sus
pensus ab officio a iure sit suspensus a beneficio. si ab homine no nisi i
sententia exprimatut z ibi uide. tanere. z. uicen. dicebant. de eta. z quali
cum bone ut ibi dixi super glosa secunda. tunc denunt suspensio subira
bi beneficium cum est in mora petendi absolutionem alias non allegat
de elec. c. ultimo. ii. q. v. super causa facit ne sede uacante. c. uno. s. cum ue
ro li. vi. abbas in decre. a crapula de uita et honestate clericorum ut ibi
dixi super glosa secunda distinguebat suspensum ab officio. pro crimine
uel pro infamia tantum uel facto de quo dubietur an sit mortale ut pri
mo casu sit suspensus a beneficio. secundo non. facit. ii. q. v. presbyter de
pur. ca. vii. et. c. inter. hoc forsan habuit a goffredo qui no. de ap. pastora
lis in ultima glosa q cum plerqz suspensio fiat ex leui causa ut prop
ter infamiam uel scandalum ut predic. c. presbyter non subtrahetur per
id beneficium. quod sine magna causa subtrahi no. dz. xvi. q. vii. inuentu
quia nec sunt subtrahenda stipendia q. li. vi. z. l. de execu. rei. in l. stipen
dia. secus ubi suspensio fit ex magna causa de pur. ca. cum inter. nel si sus
pensus contemnit suspensione de cruce. quali. cum bone. Videtur iste
tres utine opiniones coniungende et sequende nisi aliud pro uel contra
in sententia iuris uel hominis exprimatut.

c Dicendi. no contraria contrariis purgati ad idem de pur. ca. inter et
c. cum in iuuentute de here. c. ii. in prin. li. vi. peccatum ergo tacendi dicen
do purgatur. xliii. di. si rector.

d Exinde. posset exponi id est post suspensionem uel id est postq obmi
serint aum potuerint consentiam consentibus facere de qua premisit.

e Percipientium. soli enim non percipientes solent in his delinquere.

f hoc extendi. in originali est littera hec per quod uidetur respicere etia
uer. illos etiam ut. s. religiosi tales asserentes aliqua que retrabant a so
lutione decimarum excommunicari non sint.

g Constitutiones. de sepul. c. i. li. vi.

b Similem sententiam excommunicationis de qua dixit ultimo et illaz
s. uocauit sententiam relique sunt pene.

Contenta. punit illa constitutio eligentes ut quo ad sepulturam inte
stari decedant. Jtem allicientes ut si eos sepelierint restituere. teneantur
b iiii.

corpora si parantur: et omnia que perueniunt ad eos ratione sepulture
7. decem dies alias ipsorum ecclesie ubi sepulti fuerint et ipsarum cimi-
teria sunt interdicta.

12 Absoluendos. hoc respicit hunc ultimum casum tantum sic separati
ab aliis a superioribus ergo excommunicacionibus absoluent ordinarii de
sen. ex. nuper.

1 c Am scdm. Da-
natis ad mor-
tem hoc peten-
tibus pnia concedi debz
nec ualz pnia consuetudo
Secundo locoz ordina-
rios ad hoc exequenduz
excitat ibi locorum.

m Canonica. xiii. q. ult.
c. pe. de furtis. c. ii.

n Si petant. fa. de eo q
dix in ma. c. significasti
in si. et quod ibi no.

o Penitentie. nec eucha-
ristie. eo. ii. q. in te. et de
hoc satis dixi d. cele. mis.
sane. de sepultura p3 in
pre. c. ult. xiii. q. ult. no.
osti. de sepul. ex pre. ii. q.
furca suspensus non de-
ponetur sine licentia ius-
dicis qua tame petitam
facile concedere dz. ff. de
cada. pu. l. i. ii. et. iii. et si
postea fuerit penites ses-
pelietur ut in pre. c. ult.

p Misericordie. cui nec
mesura poni pot. nec ei
tpa pnt diffiniri. xxvi. q.
vi. is qui. de pe. di. i. mul-
tiplex.

q Comode poterit. si. d.
elec. q. si et. c. cupientes
S. ceterum li. vi.

r Necessse. quia monitio
ni non parent.

f Censura. d. uer. si. q. renti

t a Bussionibus. repe-
tit conciliu generale
de questoribus non ad-
mittedit sine lris aplis
uel diocesanoz et addit
p diocesanos lras apli-
cas prius exaiari. Pot
scdo octo reprehensibiles
act9 questoz quos fieri
phibz 7 pnia privilegia
reuocat. Tertio deliquies
p epos puii pcpit no
ob. p uilegiis. scda ibi ad
hec. tertia ibi questores

n Ingenio. sumptus. L.
de comer. et mer. l. ii. fa-
cit. xiii. q. v. dixit.

x Possibile. de elec. ut cir-
ca. in p. li. vi. j. de uerb.
fig. sepe.

7 Se neralis. e. ti. cu ex eo

absoluedos: nullis privilegiis aut
statutis cuiuscunq; tenoris existat
super his ualituris.

Lenens. y. in concili. niennensi

De penitentiis et remissionibus.

Am secundum statuta ca-
nonica ultimo deputan-
dis. supplicio negari si pe-
ant no debeat penitentie sacra-
mentum: abusu danabilem in qui-
busdaz partibus contra hoc intro-
ductum: aboleri omnino uolentes
iusticiarios omes 7 dominos te-
porales: ut ab huiusmodi desistat
abusu hortamur in domino et ob-
secramus per uiscera misericordie
iesu christi: locorum ordinariis ni-
hilominus inuigilantes: ut eos ad
hoc cum primum commode po-
terunt diligenter monere: et si ne-
cessse fuerit ecclesiastica censura
copellere no omittant. Dem

Bussionibus quas nonnul-
li elemosinaru questores in
suis proponunt predicationibus:
ut simplices decipiant 7 auruz sub-
tili uel fallaci potius ingenio ex-
torqueant ab eisdem: cum in ani-
marum cedat periculus: et scanda-
lum plurimorum: uiaz prouest no-
bis possibile precludere cupientes
iuxta statutu concilii generalis du-
rimus prohibendum districte: ne
questores aliqui: nisi apostolicas
uel diocesani episcopi litteras ex-
hibuerint: quomodolibet admit-
tantur nec permittantur: cum so-
lum ipsis competat indulgentias
sibi concessas insinuare populo: 7
charitativa postulare subsidia sup-
pliciter ab eodem: nullatenus ip-
si populo predicare: nec aliud expo-
nere q quod in litteris continebi-
tur supradictis. Litteras quo-
q; apostolicas diocesani episcopi
ne quid fraudis committi ualeat
per easdem: antequam admittant

3 Questores. ecclesiar de quib9 de priuil. max in pri. habent9. n.
qstozes iudicioz d quib9 d uer. sig. for9 et de his qstozib9 pecu-
errarioz uide qd no. ff. de of. quest. l. una.

c Permittant. nullatenus ipsi populo predicare qd iequitur.

b Loperat. pcor. d. hci. ut officiu. s. p. pcedi li. vi. nec ipete pmitat

c Lras. hoc ad-
dit com. generali

d De facto. hoc
n. est eporum et
no inferiorum de
exces. prela. acces-
dend9. et quo ad
pprios subditos
no quo ad extra
neos. e. ti. q. aut.

e Moris. hoc et
am est eporu qd
dic ut dixi de uo-
to. c. i.

f Incerta. uide
quod dixi. s. e. co.
de priuil. c. i. uer.
nec legata.

8 Quarta. idem
puto de alia quo-
ta.

b Mendaciter.
cum sint dei iudi-
cio reservati xxy.
di. qualis. p. sunt
tamen suffragia:
de quibus. xiii. q.
ii. anime defunc-
torum. et uide qd
dixi. s. e. ti. q. aut
et quod no. osti.
in sum. de reuif.
s. quib9 profuit
et. Saluino.

i A pena et cul-
pa. ista est illa ple-
nissima peccatoz
remissio que con-
ceditur cruce si-
gnatis pro sub-
sidio ultramarino
de qua scripsi p9
ostiensz de iude-
is ad delibera-
dam que datur
in anno centena-
rio. in extraua.
bonifa. habet an-
tiquorum. quam
solus papa con-
cedit.

12 Utamur. con-
cor. s. e. compil. d.
priuil. c. i. in pri.

l Uel personis.
quandoq; hec
differunt de pri.
ne aliqui li. sexto

questores ipsos: examinent dili-
genter. Ad hec cum aliqui ex
huiusmodi questoribus sicut ad no-
stram audientiam est perlatum:
non sine multa temeritatis auda-
cia et deceptione multiplici anima-
rum indulgentias populo motu suo
proprio de facto concedat: super
notis dispensent: a peruriis ho-
micidiis et peccatis aliis sibi con-
fidentes absoluant: male ablata
incerta data sibi aliqua pecunie
quantitate remittant: tertiam aut
quartam partem de penitentiis
iniunctis relaxet: animas tres uel
plures parentum uel amicorum il-
lorum qui elemosinas eis confe-
runt: de purgatorio ut asserunt me-
daciter extrahant: et ad gaudia
paradisi perducant: benefactori-
bus locorum quorum questores
existunt remissionem plenaria pec-
catorum indulgeant: et aliqui ex
ipsis eos a pena et a culpa ut eoru
uerbis utamur absoluat: Nos a-
busus huiusmodi per quos censura
uilescit ecclesiastica: et clauum ec-
clesie auctoritas ducitur in contemp-
tum omnimode aboleri uolentes
ea per quoscunq; questores fieri
attentari decetero districtius inhi-
bemus: omnia 7 singula privilegia
siqua super premissis ul' eorum ali-
quo sint aliquibus locis ordinibus
uel personis questorum huiusmodi
quomo locunq; concessa. ne ipso-
rum pretextu sit eis materia talia
ulterius presumendi: auctoritate apo-
stolica quantum ad premissa peni-
tus reuocantes. Questores au-
tem qui deinceps in premissis uel
aliquo premissorum deliquerint
uel alias etiam quibuscunq; suis
privilegiis abusi fuerint: sic p locoru
episcopos puii nolum: nullo pr-
sus eisdem qstozibus in hac pte pri-
uilegio suffragate: q a suis temera-
riis ausib9: quibz ut consilz asserto

m Propensius. idem uerbis. §. e. cō. de eta. z qua. ut hi qui. z ibi
expolui.

¶ Frequentibus. Casus religiosi etiam exempti nōlantes
interdictum positum per sedem apostolicam uel ordina-
rium loci. uel generalē cēssationem diuinorum sacram

per proninciale
concilium uel cū
qui hoc possit
seruatam per ca-
thedrales uel ma-
tricem ecclesiam
loci excommuni-
cari sunt ipso sa-
cro non obstan-
tibus priuilegiis
conventionibus
consuetudinibus
z statutis. z respi-
cit penderia. Et
primo pōit reli-
giosorum excef-
sum qui fuit cō-
stitutionis causa
Secūdo ibi nos
igitur. pronūcio-
nem circa obser-
uationem inter-
dictorum z cēse-
sationum cū sui
pens. qdam ter-
tio ibi porro. p-
rogat ad pendē-
tia z tollit obsta-

nimium excreuerunt pene formidi-
ne propensius^m compescantur
Remens quitus in concilio ule-
nensi.

**De sententia excommunicationis
suspensionis et interdicti.**

e ¶ Frequentibus^m prelatorū
querelis^o accepimus. z nos
ipsi experientia^p certa pro-
bamus in minoribus constituti
q̄ plerumqz religiosi nunc paten-
ter excusationibus fucatis. z frino-
lis innitentes nunc latenter eccle-
siarum suarū ianuis perforatis at
in eis factis fenestris seu modis
aliis exquisitis non absqz damno
cathedralium z parochialium ec-
clesiarum z scandalo plurimorum
dirumpendo neruum ecclesiastice

tia z ut in probatio dixi hec decre. precessit concilium z hoc p-
bat sequens.

o Querelis. si. de priu. episcoporum li. vi.

p Experientia. q̄ e rez magistra. de elec. q̄ sit i pri. li. vi. ubi d̄ hoc

q Fucatis. quasi tinctis uel coloratis. z hētur hoc uerbū de cō-
se. di. v. fucare ubi nō. uer. si uiciuz frontis alicuius fucus aurz zc.

r Neruum. de consue. cum inter:

f Generalia de uer. signi. cum in partibus.

t Unam fidem. ad ephe. iiii. §. e. cō. de sum. tri. c. uno. §. ad hec. de
excef. prela. frequens ad si. uide quod de multiplici unitate scri-
psi de sum. tri. damnamus super uerbo collectiuam.

u Se. ap. per hoc uerbū cōprehendere interdictū iuris. exēplum. §.
e. cō. de pe. cupientes. §. ciuitatis cū concor.

x Religiosi. quicunqz mendicantes uel nō. z per hoc patet q̄ cle-
ricos seculares non seruantes interdictum uel cēssationem que
seruat matrix ecclesia non ligat hec constitutio. z multos tales
casus quibus per has clementinas ligantur religiosi tantum
collige. §. de elec. in plerisqz uer. nullus. de sup. neg. prela. c. uno
de re. ec. non alie. c. i. de testa. c. uno. de deci. c. i. de sta. mo. c. i. de re
li. do. c. i. uer. predictis. de censi. c. i. de priu. c. i. de pe. cupientes.
uer. illos etiam. z uer. se. Specialiter contra mendicantes qui trā-
seunt ad non mendicantes prouidet decre. i. de regul. generaliter
p̄tra mendicātes p̄di. decre. cupiētes. in p̄a. de penis in prin. de
penis. specialiter contra predicatorēs z minores decre. dudum
de sepulturis specialiter contra minores. §. e. cum ex eo p̄ religio-
sis emanauit. de censi. c. ii. de excef. prela. frequens. Conquerun-
tur tamen religiosi q̄ constitutiones que fauorem ipsorum res-
piciunt sunt sine pena. sed contra ipsos edite sunt penales. Jo. ā

r Exen. pri. quomodo per diuersas constitutiones clementinas
probatur non expedire priuilegiatis uel exemptis q̄ fiant gene-
ralia concilia. dixi. §. e. cō. de sepul. dudum. in prin.

3 Matrīcem. i. maiorem z baptismalem que dicitur matrix q̄ si
cut mater generat. sic illa regenerat per baptismum sic sumitur d̄

prescrip. c. i. z. e. ex transmissa de transac. p̄trea ii. Quia igitur interdi-
cunt quandoqz loca non habentia intra se ecclesiam cathedralē. hnt
tamen matricem ideo hoc expressit. z dico hoc locum habere etiam cum
illa matrix ecclesia religiosi non seruantibus subest quo ad presenta-
tionem collationem. uel quia sit ipsorum uicaria. cur. hic generaliter lo-

quatur. Sed quid dices
hic ecclesiam. an episco-
pum uel prelatum tantū
uel capitulum tantū uel
unūqz mixtum. Et qd
si uacat ecclesia cathedra-
lis z pars capituli seruat
z pars non seruat z p̄f
sunt equales. In omni-
bus his casibus puto ec-
clesiam sumi pro ipsa
materiali ecclesia z ipse
us ecclesie paricibus de
hoc ne prela. u. i. su. c. u. i.
cum concor. z q̄ ex quo
in ecclesia celebretur con-
rinue. ianuis apertis zc.
siue per prelatum siue p
capitulum totum uel p̄
tem siue p̄ alios clericos
ecclesie si sit loc^o huic pe-
ne lz pene irregularitatis
z alie de quibus. §. dicas
possent locum habere. ut
sit mēs littere. q̄ ex quo
in matrice ecclesia seruat
z in aliis obseruetur. se-
pissime uidemus q̄ in ca-

discipline. ciuitatum terrarum z
aliorum locorum generalia^r inter-
dicta presumptione damnabili ui-
olare presumunt. Nos igitur in
sancta dei ecclesia cui disponente
domino prelidemus que quidem
unica est. z unum deum. predicat.
atqz colit. unam^r fidem firmiter z
simpliciter confitetur. uniformita-
tem quantum commodē possum^o
conservare uolentes. circa interdi-
ctorum obseruantiam predictorū
auctoritate sedis apostolice^r uel a
locorum ordinariis positorum d̄
fratrum nostrorum consilio distri-
cte precipiendo mandamus: qua-
tenus religiosi^r quicunqz tam exē-
pti^r q̄ non exempti cuiuscunqz or-
dinis z conditionis existant. cum
cathedralem uel matricem^o loci ec-
clesiam illa uiderint aut sciuerint^a

thedralibus z matricibus ecclesiis inferiores clerici mansionarii z cas-
pellani ut plurimum etiam sine prelato z canonicis officiant ecclesias
ipsas. Sed nunquid quo ad interdictum provincie dicitur ecclesia me-
tropolitana. matrix ita q̄ illa seruante interdictum religiosi totius prou-
cie non seruantes ligati sint hec pena. z de scientibus loquor. Uidetur
q̄ sic. de postu. c. i. uer. sed uide. xii. di. de his. Contrarium puto per hāc
litteram que dicit cathedralem uel matricem loci. p̄stat aut q̄ metropo-
lita. ecclesia. pone rauenas nō est matris uel cathedralis ciuitatis boni.
uel mutin. de of. or. pastoralis. xi. q. iii. si autem z. c. nullus. ligabuntur
ergo religiosi dioc. rauen. tārū. Itē quid si interdicta est uilla uel castrū
non habens inclusam certam ecclesiam. cathedralem uel matricem. qd
esse possit. puta qz matrix ecclesia est in alia terra non interdicta. uel qz
plures sunt ecclesie in uilla uel castro z nū^a principalior. quia quolibz
baptizat suos parochianos. z forte ex illis ecclesiis alique seruant in-
terdictum ali. que non puto q̄ tunc non sit locus huic constitutioni. des-
ficiunt enim mens z uerba sicut nec locum haberet quando in loco sin-
gulariter interdicto nulla ecclesia esset nisi illa religiosorum non seruā-
tium. habeant ergo tunc locum iura antiqua. ut dicam. §. in glo. additur.

a Sciuerint. alio sensu q̄ per uisuz de quo premisit probabiliter. ergo
ignorantes talem obseruantiam non ligat hec pena.

b Obseruare. nō. quia in non obseruando non dicit q̄ se conformem
addere enim intendit hec constitutio non diminuerē ad obseruantiam
interdictorum. ut patet in principio. §. e. compilatione de preben. c. i. in
fi. Et statutum hic factum ad penam non debet trahi ad gratiam. de trā-
stat. c. ii. ultra medium. z argumentum a contrario sensu cessat ubi illius
argumenti contrarium reperitur in iure. ut satis scripsi de elec. publica
to super ultima glosa. Item contrariorum non est eadem disciplina ubi
uerba z mens resistunt. de uerb. signi. c. si. de of. leg. studuisti. Excessus
ergo clericorum matricis ecclesie non dabit religiosi materiam delin-
quendi. de priu. penitis. Intellego autem illos seruare quando abstinēt
animo obseruandi. z facit quod ibi dixi super uerbo uiolauerint.

e Appellationibus. non dicitur quod precedens appellatio non uiciat iter dictum ne corrigat de ap. ad hoc quoniam. z. c. dilectis cum si. Sed dicitur quod quis interdictum sit nullum propter precedentem appellationem uel alia causa ex quo in mixta ecclesia illud seruat religiosi uolentes sunt excoicari

d Quibuscumque quibus allegant nullitatem sententie quod potest esse multis modis. no. e. r. pre. feni. li. vi.

e Alma. e. r. li. vi.

f Excommunicationis sententie. Est sciendum quod per. xviii. constituciones clementinas comprehensi sunt quinquaginta casus. quorum. xvi. sunt reseruati pape. quibus quis ipso iure excommunicatione incurrit expressum est et per duas duo tacite. Et est premitendum quod osti. colligit. triginta tales casus iuris ueteris in sum. e. r. §. iii. in prin. Ego collegi. xxii. li. vi. e. r. eos qui nunc exprimam hos nouissimos. Primus est de seques. pos. c. i. quatuor de sepul. ca. i. alii quatuor de deci. c. i. duo de sta. mo. c. i. §. quia. Duo decimus. e. r. c. ii. in fine. Xiiij. z. xxiii. de reli. do. c. i. Alii sex. z. sic. xx. de consangu. c. i. tres. z. sic. xxiii. z. sunt aplice se. reseruati. de bere. c. i. ad finem duo z. sic. xxy. e. r. c. ii. septem z. sic. xxxii. de usur. c. i. alii. vi. z. sic. xxviii. z. sunt etiam apostolici de priuile. c. i. strin

gamus sub duobus casibus qui sunt etiam apostolici. §. de penis. c. i. i. prin. z. uer. potestas. z. sic. xlii. e. r. cupientes in prin. xliii. e. r. §. qui uero. xliii. e. r. in fi. z. e. apostolicus. xlv. hic quatuor etiam apostolici. z. sic. xlix. §. c. proximo. Quinquagesimus. §. e. cum ex eo. duos autem casus tacitos habemus de sum. tri. c. uno. §. porro. de usur. ex grandi in fi.

g Subiacere. additur hoc pena ad alias que habentur de excessu prelati. c. si. de prin. auctoritate. z. c. episcoporum. li. vi. e. r. is qui. e. li. Posset tamen casus esse in quo ista pena sine illis ligaret. z. contra. Pone quod sententia interdicti uere non ligat impediendo appellationem uel alia nullitate. tamen in matricem ecclesiam illam. z. ligantur religiosi hac pena. sed non illi econtra bene ligat sententia. cum matricem ecclesiam non seruat illam. tunc ligantur illis z. non ista. Quando uero tenet z. seruat per matricem. tunc locum habet quod prius dixi quod ligantur utriusque. quandoque non tenet nec ligatur nec seruat per matricem. z. tunc neutris ligantur.

b Cessationibus. generalibus ut sequitur.

i Comprobatur. xx. di. de quibus. de offi. dele. prudentiam post principium prouerbio. xiiii. ibi salus ubi multa consilia. z. xv. dissipantur cogitationes ubi non est consilium. z. ubi non sunt plures consiliiarii confirmantur.

k Generalibus. speciales enim seruantur solum in ecclesiis in quibus sunt inducere. de ap. dilectis.

l Unico lumine. sumptum. ff. de of. presi. illicitas. §. ne tentis.

m Edita. de of. or. irrefragabili. §. ce. etum. e. r. si canonici. z. c. quis. li. vi. z. ibi uide in ultima glo.

n Pendentia. concor. supra. c. compilatione de iudi. dispendiosam cum

suis concor.

o Conuentionibus. sic supra eadem compilatione de sepul. dudum. circa finem.

p Rarus. Casus. domini temporales qui cogunt aliquos in loco interdicto celebrare diuina uel qui per prebendam faciant tunc ad illa audienda populum euocari uel prohibent ne publice excoicari uel in interdicto super hoc per illos qui missas celebrant moniti ecclesias excoicent z. ipsi nominatim moniti qui non excoicent excoicari sunt z. per papam absolui di. Et primo narrat. secundo penam imponit ibi ne igitur.

as eis factas prouare nolumus nec debemus. idem intelligimus obseruandum. Ipsi uero sint diligenter attentum. ut statuta romanorum pontificum predecessorum nostrorum super his edita diligenter obseruent. Porro hanc sanctionem ad pendentiam trahimus. non obstantibus priuilegiis conuentionibus statutis z. consuetudinibus quibuscumque. que contra premissa seu aliquod premissorum religionis ipsis in nullo uolumus suffragari. Dem.

g Rarus ad nos prelatorum querela perduxit quod nobis les quidam z. domini temporales terris eorum ecclesiastico suppositis interdicto. nedum in locorum suorum capellis sed z. in collegiis suis missas z. alia diuina officia publice z. sollemniter faciunt celebrari. ad officia eadem celebranda nunc hos nunc illos uocantes z. interdum quod est deterius compellentes hisque

q Temporales. etiam si sint episcopi uel ecclesiarum prelati uidentur locum habere quod hic dicitur ne de. uel mo. c. ultimo li. vi. facit de excessu prelati. ra. z. facit quod dixi eadem com

pila. de penis multorum.

r Suppositis. ab homine uel a iure. z. hec littera facit ad questionem de illo qui scit locum interdictum ab homine uel a iure. tamen denunciatio eius non est facta. an illud seruare teneatur. satis enim est locum esse interdictum suppositum ut hic licet non sit publicatum. facit. e. r. cum non ab homine z. quod ibi no. e. r. cum desideres. i. in fi. Qui enim sciuit certiorari non debuit se re. iur. cum qui. li. vi. cum concor. z. hoc placet archidiacono. e. r. is qui. li. vi. Illa etiam ratione quia celebrare dependet a uoluntate agentis. Unde in culpa est agendo rem illicitam propter superioris prohibitionem z. loci inhabilitatem. alt. de conse. di. i. sicut quod uerum intelligit nisi factum esset occultum. vi. q. ii. si tantum z. predi. decre. cum non ab homine z. facit quod. §. dicam in glo. occultum. In contrarium facit. xi. q. iii. §. euidenter. ibi soluitur. Item contra. §. c. proxi. a contrario. ibi soluitur in glo. no. Fors expediret per constitutionem prouideri clericos non teneri ad observationem interdictorum latorum a iure. nisi prius fiat illorum declaratio. si. de here. cum secundum li. vi. Ad quod dicendum multum monet. de consi. quap. li. vi. z. §. e. com. e. r. present. cuius etiam littera satis huic dicto conuenit.

s Capellis. non intendit quod in talibus capellis fitis in loco interdicto hoc liceat. sed dicit ut aggrauet contempnum. quasi dicat malum esset hoc facere in capellis. §. grauius in talibus ecclesiis

t Insignium. de rescrip. statutum post prin. li. vi.

u Nunc illos. concor. de sta. monachorum cum ad monasterium uer. sed nec.

x Vocantes. licet de uocatione narret solam coactionem punire.

- 7 Excessibus. tolle litteram. 7. faciunt euocari non solum per cā panarum 2c.
- 5 Lāpanarum. de offi. custo. c. i. cū cōcor. 2 ibi dixi de diuersis cā panarum officiis.
- a Preconia: ut dicitur in anten. de litigi. 5. omnem. coll. viii. uox preconis quando q3 paucis innotescit. 2 hoc respectu fortior uidetur uocatio per cam panam. sed q3 p3 co loquitur 2 editum ponitex p3 te mandantis. iō maiorē p3empt9
- b Subiectis. p3cipe non uerent. quod est infra.
- c Publice. occultum enim excōicatu nō uitamus in publico. vi. q. ii. c. ii. e. ti. cū nō ab hoie. unde dixit ray. in sūma huius ti. 5. item queritur. q3 ille qui scit occultum excōicatum esse i ecclesia. caue si poterit exhibere. si autē id non possit sine scādalo nō debet exire per iura predicta. 2 ne sit proditor. ii. q. i. si peccauerit.
- d Inexplera. 8 ber enī sacerdos dimittere officiu missę ppter penitentiam excōica 4 ti nisi iam ince 4 pisset canonem misse. de quo scripsi post moder 4 nos. e. ti. c. nuper. 2 facit. vii. q. i. illd 2. c. nihil. q3 no. xi. q. iii. sicut apli.
- e In exemplis. q3 si ea quę male usurpantur. 2c. xci. di. perue 4 nit. ii. facit. xxi. q. i. paratus. in si.
- f Quomodolibet. omnem modum cōpulsionis realem personalem directum 2 indirectum comprehendit. ut si res ipsor occupans consanguineos grauat in personis uel rebus. facit de elec. sciunt cuncti. e. ti. quicunq3. li. vi.
- g Logere. presumpserint quod est infra. 2 hoc est primum.
- b Euocare p3sumpserint. quod sequitur. 2 hoc est primum.
- i Publice. concor. 5. e. compil. de sepul. c. i. 2 ibi uideas.
- l2 Missar. in aliis ergo diuinis officiis nō est locus pene.
- l Moniti. non dicit nominatim. ut. 7. pxi. uer. per quod patet q3 ad phibentes sufficit generalis monitio. puta mone q3 ones excōicari. 2 interdicti exeant. ille p3cipit ut non exeant.
- m Prohibere presumpserint. quod sequitur 2 est tertium.
- n Nominatim. ex generali. ergo. monitione nullus. ligat ex eo

q3 remanet soli ergo nominatim moniti remanentes ligantur. concor. i. eo. ti. p3stōnem. li. vi. 2. 5. e. compil. de ui 2 ho. cle. c. i.

- o Remanere. intellige etiam si ipsi tpales dñi hoc non mandent.
- p Excōicationis. excōicatus ergo itez excōicatur. de hoc. ii. q. iiii. ngel tr. dam. de iudeis. ita quorundam.

q 3m ex eo fra. 4 tres minores si tē pore interdicti recipiūt in suis ecclesiis ad diuina fratres 2 sorores terci ordinis excōmunicati sunt. nec priuilegia iurant.

excōicationis^p sententia: a qua p sedem dūtarat ap. possint absolui sacro approbante concil. innotamus.

Dem:

- c 3m ex eo^q q3 religiosi uiri fratres minores in suis recipiunt ecclesiis ad audienda diuina officia tpe interdicti fratres et sorores^r de ordine terci^o: que3 beatus franciscus instituit: existētes qui continent^r seu de penitentia nuncupantur: scandalum aliorum qui ab his excluduntur mentibus generetur: censura uilescat ecclesiastica. 2 minoris auctoritatis iterdicti snia reputetur: eisdem fratrib⁹ minoribus^r districti⁹ inhibem⁹ ne de cetero aliquem u^l aliquos p dictorum etiam si super hoc h⁹ uel illi⁹ priuilegiis quibuscunq3 moniti extiterint: que ipsis in nullo p3sul quo ad hoc uolum⁹ suffragari ad diuina in snis⁹ ecclesiis tpe interdicti quoquo modo admittant^r.

Quod si fecerint eo ipso excōicationis sententie se noverint subiacere⁹: a qua per alium q3 per romanum pontificem. uel satisfactioe p missa per locor episcopos: quos auctoritate^r apostolica fungi uolumus: in hac pre absolutionis bñficiū nequeat obtinere.

De.

r Sorores: ille igitur non sunt beguine. ut dixi. 5. e. cō. de relig. do. ca. primo.

f Tercio. primus fuit fratum minorum. qui est arrissimus. 2 caret p prio etiam in communi de hoc satis. 7. ti. i. c. i. Secundus fuit sancte clare qui differt a primo. quia ordo ille licet etiam se 4 minis arrissimus. habet tamen proprium in cōmuni. Sed iste tertius etiam pro uiuentibus in coniugio maribus et se minis adinuentus est. 2 habet professi propriuz in singulari. 2 potius ē modus uiuendi q3 proprie dicatur regula. est tamen approbatus per nicolaum terciuz. 2 hoc constat.

t Continentes. nō pro mittunt pñentiam. immo uiuunt in coniugio ut predicti. tamen 2 secū dum modum uiuendi eis datum certis diebus qualibet septimana abstinet a cibo sic 2 septimana quicis tunc abstinebat sacerdotes ueteris testamēti. lxxii. di. pñimos.

u Scandalum uitandū. quod dicitur de no. c. pe. nun. c. ii.

x Uilescat. ad hoc 2 ad id quod sequitur concor. 5. e. com 5. pe. 2 re. c. ii.

y Diuini. alias non ligat cōstitutio.

3 Di. fratres minores.

a Vel illi. fratres et sorores terci ordinis. 2 est mirabile. quia eo casu in aliis ecclesiis recipi possent. si priuilegium est generale.

b Suis ecclesiis. per hoc uerbum quod etiā. 5. premisit dico q3 si in aliis ecclesiis hoc facerent. cessat hec pena. posset tamen habere locum alia pena cōis. 2 est si. quod dixi. 5. hoc ti. c. i. in glo. additur.

c Admittant. nisi inquantū illis 2 aliis permittitur p decre. ul. eo. t. li. vi.

d Subiacere. si alias bene seruant interdictum quod seruat matrix ecclesia. non ligantur pena illius decre. 5. c. i. sed ista tantum. facit: de iud. at si clerici. in si. cū suis concor.

e Auctoritate apostolica. hoc dicitur propter exemptionem. 2 quia delinquerant in locis exemptis.

I sumus. **L**atus. si papa etiam sci-
enter excoicato partici-
pat illum p hoc non ab-
soluit. nisi exprimat hoc
se uelle. et si scienter sub
titulo dignitatis aliquē
nominet uel honoret. p
hoc illum in dignitate
non approbat. creditur
q propter dominū se-
dericum de sicilia ema-
nauerit hec decre. pars
prima decre. no. xciii. di.
si inimicus. et. eo. ii. si ali-
quando. per gofredum
in probemio compila.
gregorii per innocen.
et osti. de prin. cum oliz
id est et facit hoc. c. pro.
ibi no. per innocentiz.
et osti. ut sicut per par-
ticipiū papa non absol-
uit. ita nec per uitatio-
nem excommunicat. Un-
de non incutrit minore
qui participat illi quem
papa uitat. et capi. si ini-
micus. loquitur de illo
quem uitat et uitari pre-
cipit.

S Scienter. etiā si igno-
rante non erat dubium
per precedentem decre.
si aliquando.

b Participet. quo par-
ticipio non ligatur mi-
nor. ut notatur in iuri-
bus allegat. in pma glo
sa eq. titu. nulli.

l Litteras. argue q scri-
bēs excommunicato in-
cipit minorem. de hoc
eo. titu. constitutionem.
li. yi. in. iii. glosa.

l2 Osculo. formatur ab
os oris. nec debet scribi
per. b.

l Quoniam modo. ut in
conuicio oratione uel in-
nerando uel cōsedendo

m Welle. est sibi pro ra-
tione uoluntas. institui-
de iure naturali. s. sed et
quod principi. sic et prin-
ceps sola uoluntate ma-
nuitur. ff. de manu. a.
pud eum. l. de fideicom-
missi. liber si uoluntate.
in inferioribus a papa
non haberet hoc locum
eodem ti. cu3 desideres

I sumus. **S**cienter. etiam
excoicato pcipe. lris uerbo
uel osculo. seu alio quouis modo
ipsum per hoc absolvere nulla ra-
tione censetur. nisi se uelle. forsi.
exprimat illum ex hoc pro ab-
solutio haberi. Similiter quoq3
siquem sub titulo cuiuslibet digni-
tatis. ex certa etiā scientia uerbo
constitutione uel litteris nominet
honoret seu quouis alio mō trac-
tet. per hoc in dignitate illa ipsius
approbare. non intelligitur. aut
quicq ei tribuere noui iuris.

Lemens. v. in pculio uiuensis.

De uerborum significatione.

Erit de paradiso dixi riga
bo ortum plantationum
ait ille celestis agricola:
qui uere fons sapientie uerbu dei
a patre in patre manens genitum
ab eterno. nouissime diebus istis
fabricante sancto spū in utero uir-
ginis caro factus exiit homo ad
opus arduum redemptionis hūa-
ni generis peragendum. exēpla. se-
quēdo celestis uite prebēs hoibus
semetipsam. **A**lex q3 plerumq3
mortalis uite sollicitudinibus pres-
sus homo mentis aspectu ab exē-
plarīs hōmodi contuitu diuer-
bat. uerus noster salomon in so-
lio militantis ecclesie ortum uolu-
ptatis inter ceteros quendā fecit
a pcellosis mundi fluctibus elon-
gatum. in quo quietius ac securi-
uacaretur. contemplandis seruā-
disq3 huiusmodi opibz exempla-
ris in hunc mundum introiit ipe
ut rigaret ipsum secundis aquis
spiritualis gratie et doctrine. **H**ic
ortus siquidē est fratrum minorū
sancta religio que muris regula-
ris obseruatiē firmiter undiq3 cir-
cūclusa. intra se solo contenta deo
adornatur abunde nouellis plan-
tationibus filioz. **A**d hanc
uentens dilectus dei filius mortis
ficantis penitentie mirram me-
tit cum aromatibus. que suauitate
mirra uniuersis odorem attraben-
tis sanctimonie circumfundunt.

Hec est illa celestis uite forma
et regula quam descripsit ille cōfes-
sor christi eximius sanctus fran-
scus. ac seruandas a suis filiis uer-

bo docuit pariter et exemplo.

Quia uero dicte sancte regule p-
fessores ac emulatores denoti. ut
et alumni et ueri filii tanti patris
affectabant sicut et feruenter affe-
ctant. ad purū et ad plenū premis-
sam regulam firmiter obseruare.

Attemptantes quedā que dubiū
poterant asserere sensum in ipsius
regule serie contineri. pro ipsorum
declaratione habenda recurrerūt
prudenter olim ad apicē aposto-
lice dignitatis. ut certificati p ip-
sam. cuius pedibus etiam p ipam
regulam sunt subiecti. possent do-
mino pulsus cunctis dubiis cū ple-
na charitate consciētie deseruire.

Hoz autē piis ac iustis supplica-
tionib3 plures pdecessores nri ro-
mani pontifices successine sicut di-
gnam erat. applicantes aures et
animum declarauerunt ea que du-
bia uidebantur. ediderunt nonnul-
la. et aliqua concesserunt sicut ex-
pedire uidebant fratrum conscien-
tiis. ac pure obseruantē status.

Aerum quia plerumq3 ubi culpa
non est eam timere solent consci-
entia timore. que in uia dei quod-
cunq3 deum expauescunt. nō sūt
ad plenum ex dictis declarationi-
bus dictorum omnium fratrum
conscientie quietate. quin circa ali-
qua de regulam ipsorumq3 statu
pertinentia dubitationum in ipsis
fluctus aliqui generentur et orian-
tur. sicut ad aures nostras pluries
et de q pluribus in publicis et pri-
uatis consistoriis est perlatum.

Quia propter per ipsos fratres no-
bis extitit humiliter supplicatum.
quatenus predictis dubiis que oc-
currerunt et que possint occurrere
in futurū adhibere opportuna de-
clarationis remedia de benignita-
te sedis apostolice curarem.

Nos igitur cuius anim9 ab etate
tenera pia deuotione efferebāt ad
huiusmodi professores regule et ad
ordinem ipsum totum. nunc autē
ex communi causa pastoralis regi-
minis quam immeriti sustinemus
ad ipsos fouendos dulcius et at-
tentius gratiosis fauoribus profe-
quendos tanto prouocamur ar-
dentius. quāto frequentius inten-
ta mentes uoluimus fructus ube-
res. quis ex eorum exemplari

n Dignitatis. et
clericali uel se-
cularis cum ea
dem sit ratio.

o Nominet. con-
trarium uideba-
tur notari. xciii.
di. dominus. et ui-
de quod no. xi. q.
i. sacerdotib3 qui
si sint le. per uas
cum concor.

p Tractet. no-
cans illos q sunt
eiusdē dignitatis
uecat illum.

q Approbare. fa-
ad no. per inno.
et osti. de si. pres.
ueniens. ubi re-
nent q si episcopus
missam au-
dit uel procurator
onē recipit a ma-
le ordinato uel in-
stituto q per hoc
non dispensat cū
illo. dato q sit ca-
sus quo dispen-
sare possit. ibi scri-
psi.

r Non intelligit
non ob. s. eo. cō.
de proba. c. uno.
illud enim intelli-
gitur cum papa
narrat factum p-
prium et super eo
fundatur ipsius
interio. ut ibi no.
in glo. quid si cas-
lia.

f Juris. si. de
bere. presidentes
in si. et intellige
nisi hoc exprimat
se uelle. ut s. pr.
kn. Jo. an.

uita et salutari doctrina: toti uniuersali ecclesie continue
cernimus prouenire: tam pia supplicantium iteratione
commoti: ad peragendum diligenter quod peritur:
studia nostra duximus conuertenda: ipsa quoque dubia p
plures archiepiscopos et episcopos et in theologia magi
stros et alios litteratos prouidos et discretos exa
minari fecimus diligenter. Cum igitur in primis
ex eo quod dicte regule principio habet. Regula et uita
fratrum minorum hec est scilicet domini nostri iesu
christi sanctum euangelium obseruare in obedientia
uiuendo sine proprio et in castitate. Item infra: Si
nito uero anno probationis recipiantur ad obediē
tiam: promittentes uitam istam semper et regulam ob
seruare. Item circa finem regule: paupertatem et hu
militatem et sanctum euangelium domini nostri iesu
christi: quod firmiter promissimus obseruemus. Fu
it hesitatum an fratres eiusdem ordinis ad omnia tam
precepta quam concilia euangelii ex professione sue regu
le teneantur. Quibusdam dicentibus quod ad omnia
aliis autem asserentibus quod ad sola illa tria consilia
uidelicet uiuere in obedientia. in castitate. et sine pro
prio: et ad ea que sub uerbis obligatoriis ponuntur
in regula obligantur. Nos circa hunc articulum p
decessorum nostrorum uestigiis inherentes ipsum quoque ar
ticulum quo ad aliquid clarius prosequentes dicte he
sitationi duximus respondendum: quod cum uotum de
terminatum cuiuslibet habeat cadere sub certo: uo
uens regulam non potest dici tenere ex ui uoti huius
modi ad ea consilia euangelica que in regula non po
nuntur. Et quidem beati francisci conditoris regu
le hec probatur fuisse intentio ex hoc quod quedam euā
gelica consilia in regula posuit aliis premissis. Si
enim per illud uerbum regula. et uita fratrum minoru
rum hec est et cetera intendisset eos ad omnia con
silia euangelica obligare: superflue et nugatorie que
dam eorum suppressis ceteris in regula expressisset.

Cum autem natura termini restrictiui hoc habe
at: quod sic excludit ab ipso extranea quod cuncta ad ipsum
pertinentia concludit. Declaramus et dicimus quod di
cti fratres non solum ad illa tria uota unde absolu
te accepta ex professione sue regule obligantur sed etiam
tenentur ad ea omnia implenda que sunt pertinentia
ad hec tria que regula ipsa ponit. Nam si ad hec tria
predicta tantum precise et nude promittentes se seruare
regulam uiuendo in obedientia castitate et sine pro
prio: et non etiam ad omnia contenta in regula que
hec tria modificant artarentur: pro nihilo et uane p
ferrentur hec uerba: promitto semper hanc regulam
obseruare: ex quo ex his uerbis nulla obligatio na
sceretur. Nec tamen putandum est quod beatus Fran
ciscus professores huius regule quantum ad omnia
contenta in regula modificata tria uota seu ad alia
in ipsa expressa intenderit equaliter esse obligatos quin
potius apte discreuit quod quo ad quedam ipsorum ex ui uer
bi transgressio est mortalis: et quo ad quedam alia non
Cum ad quedam ipsorum uerbum apponat precepti uel equi
pollentis eidez: et quo ad aliqua uerbis aliis sit con
tensus. Item quod propter ea que expresse uerbo precepti
ac exhortationis seu monitionis ponuntur in regula non

nulla uerbo impatiui modi negatione uel affirmatione
apposito inseritur: hactenus extitit dubitatum: an te
neretur ad ista ut ad habentia uim precepti. Et quod
ut intelleximus non minuitur hoc dubium sed augetur
ex eo quod felix recordationis nicolaus papa quartus
predecessor noster noscitur declarasse: quod fratres ipsi ex p
fessione sue regule sunt affecti ad ea consilia euāge
lica que in ipsa regula preceptorie uel inhibitorie seu
sub uerbis equipollentibus exprimuntur. Et nihilo
minus ad eorum omnium obseruationem que ipsis in eadem
regula sub uerbis obligatoriis inducuntur: supplica
uerunt predicti fratres: ut ad ipsorum conscientias seruā
das declarare: que horum censeri debeant preceptis equi
pollentia ac obligatoria dignarentur. Nos itaque
qui in synceris horum conscientius delectamur: attēden
tes quod in his que aie salutem respiciunt: ad uitandos
graves remoribus conscientie per securior est tenenda
Dicimus quod licet fratres non ad omnium que sub uer
bis impatiui modi ponuntur in regula: sicut ad precep
torum seu preceptis equipollentium obseruationem tene
antur. Expediunt tamen ipsis fratribus ad obseruanda: pu
ritatem regule et rigorem: quod ad ea sicut ad equipollentia
preceptis se nouerint obligatos que hic transferimus an
notatur. At autem hec que uideri possunt equipollentia
preceptis ex ui uerbi uel saltem ratione materie de qua
agit seu ex utroque sub copendio habeantur: declaramus
quod illud quod ponit in regula de non habendo plures tu
nicas quam unam cum capucio et aliam sine capucio. Item
de non portandis calciamentis et de non equitando extra
casum necessitatis. Item quod fratres uilibus induan
tur. Item quod ieiunare a festo omnium sanctorum usque ad na
tale domini et in sextis feriis teneantur. Item quod clerici fa
ciant diuinum officium secundum ordinem romane ecclesie.

Item quod ministri et custodes pro necessitatibus infir
morum et fratribus induendis sollicitam curam gerant

Item quod si quis fratrum in infirmitate ceciderit: alii
fratres debent ei seruire. Item quod fratres non predicent in
episcopatu alicuius episcopi: cum ab eo illis fuerat contradictum

Item quod nullus audeat penitus populo predicare:
nisi a generali ministro uel aliis quibus secundum decla
rationem predictam id competere fuerit examinatus ap
probatus et ad hec institutus. Item quod fratres qui co
gnoscerent se non posse premissa regulam specialiter
obseruare debeant et possint ad uos ministros re
currere. Item quod omnia que ponuntur in regula ad for
mam habitus tam nouitiorum quam etiam professorum: nec
non ad receptionis modum ac professionem spectan
tia nisi recipientibus quo ad habitum nouitiorum si
cut dicit regula secundum deum aliter uideatur. Idcirco in
omnia sunt a fratribus tanquam obligatoria obseruanda

Item ordo communiter sensus tenet et tenuit ab an
tiquo: quod ubique ponitur in regula hoc uocabulum
teneantur obtinet uim precepti et obseruari debet a
fratribus sicut tale. Eterum quia christi confessor
predictus agendorum ac seruandorum circa recipiē
dos ad ordinem ministris et fratribus modum pre
bens dixit in regula quod caueant fratres et eorum mi
nistri: ne sint solliciti de rebus suis temporalibus:
ut libere faciant de eis quicquid ipsis a domino sue

rit inspiratum: licet tñ habeat ipsi ministri mittendi eos ad aliquos deū timentes si cōsiliū requiratur quorū p̄silio sua bōa pauperib⁹ erroget: Dubitauerunt et dubitant multi fratres: an liceat ipsis de bonis ingredientium quicq̄ recipere si donec: et si ad dādū personis et cōuentibus possint eos inducere sine culpa: si etiam ad disponendum de distributione rerum talium debeant ipsi ministri seu fratres dare cōsiliū ubi ad consulendū alii q̄ ex ipsis ad quos ingressuri mittantur possint idonei inueniri. Nos autem considerantes attente intendisse sanctum franciscum sue regule professores quos fundauerat in maxima paupertate ab effectu temporalium rerum ipsorum ingredientium per dicta uerba specialiter et totaliter elōgare: ut quantū est ex parte fratrum ipsorum receptio ad ordinem sancta et purissima appareret: et ne alio quo modo oculum uiderentur habere ad bona eorū temporalia: sed ad ipsos tñ diuino seruitio mancipandos: dicimus omnino debere tam ministros q̄ fratres ceteros a dictis inductionibus ad sibi dādū et suasionibus: necnon et a dandis circa distributio: ne cōsiliis abstinere: cum per hoc ad timentes deū status alterius mitti debeant non ad fratres: Ut uere cunctis pateant esse tam salubris instituti paterni studiosi zelatores seduli et perfecti. Cum uero facere de rebus suis q̄ dominus inspirabit: ipsamet regula ingredientibus liberum uelit esse: non uidetur quin liceat eis recipere: consideratis. s. eorū necessitatib⁹ et moderaminibus declarationis iam dicte siquid d bonis suis intrans sicut et ceteris pauperibus per modum elemosine libere uelit dare: Cauere tamen in acceptioe oblatozū talium decet fratres: ne ex receptorum quantitate notabili presumi possit sinister oculus contra ipsos: Preterea cū dicatur in regula: q̄ illi qui iam promiserunt obedientiam habeant unā tunicā cum capucio et aliam sine capucio qui habere uoluerint Item q̄ fratres omnes uestimentis uilib⁹ induantur. Nosq̄ predicta uerba declarauerimus equipollere preceptis: uolentes hec determinari plenius dicimus quantum ad numerum tunicarum q̄ pluribus uti nō licet: nisi in necessitatibus que haberi possunt ex regula secundum q̄ hunc passus memoratus predecessor noster plenius declarauit. Utilitatem autē uestimentis q̄ habitus q̄ interiorum tunicarum illam intelligi debere dicimus: que secundum cōsuetudinē uel conditionem patrie debeat quantū ad colorem panni precium utilitas merito reputari: non enim quo ad regiones omnes potest determinatus unus modus in talibus assignari. Quinimodū etiam utilitatis iudicium ministris et custodibus seu guardianis duximus cōmittendum eorum super hoc cōscientias onerantes: ita tñ q̄ seruent in uestibus utilitatem. Quoz etiā ministrozū custodiū et guardianorum iudicio eodē mō relinquimus: p̄ qua necessitate possint ipsi fratres calciamenta portare Deinde cum duobus temporibus annotatis in regula. s. a festo omnium sanctorum usq̄ ad nativitatem dñi et maxime quadagesime in quibus ieiunare tenetur inseratur in eadem regula. Aliis autem tempori-

bus non teneantur nisi sexta feria ieiunare: et ex hoc uoluerunt aliqui dicere q̄ dicti ordinis fratres nō teneantur nisi ex condecencia ad alia ieiunia q̄ ad ista.

Declaramus debere intelligi eos non teneri ad ieiunium aliis temporibus: preter q̄ in ieiuniis ab ecclesia constitutis: non est enī uerisimile q̄ uel institutor regule uel etiam confirmator absolvere ipsos intenderit a seruandis illis ieiuniis ad que d cōmuni statuto ecclesie obligantur ceteri christiani. Idcirco cum dictus sanctus uolens fratres suos sup omnia a denariis seu pecunia esse totaliter alienos: precepit firmiter fratribus uniuersis: ut nullo modo denarios uel pecuniam recipiant per se uel per interpositam personam: istumq̄ articulum declarans idem predecessor noster cāus et modos posuerit: quibus seruatis a fratribus non possint dici nec debent per se uel per alium pecunie receptores contra regulam uel sui ordinis puritatem: dicimus fratres teneri canere sumopere q̄ p aliis causis et sub modis aliis q̄ pōat dicti predecessoris nostri declaratio ad dantes pecunias huc deputatos nuntios non recurrant: ne si se cuius ab ipsis attentatū fuerit trasgressores precepti et regule merito possint dici. Nam ubi aliquid alicui generaliter prohibetur: quod expresse non conceditur intelligitur denegatum. Quocirca questus omnis pecunie ac oblationum pecuniarum receptio in ecclesia uel alibi cippi seu trunci ordinati ad offerentiū seu donantium pecunias reponendas: necnon et qui cumq̄ recursus alius ad pecunias seu habentes ipsas qui per declarationes predictam non conceditur hec inquam omnia sunt eis simpliciter interdicta.

Cum etiam recursus ad amicos speciales exp̄s: se tantum in duobus casibus secundum regulam cōcedatur: uidelicet pro necessitatibus infirmorum et fratribus induendis: idq̄ pie et rationabiliter considerata necessitate. uide ad alias necessitates fratrum pro tempore occurrentes cessantibus elemosinis seu etiam ingruentes sepedictus predecessor duxerit exordendum. Attendant fratres prefati: q̄ p nullis causis aliis q̄ predictis uel similibus in uia uel alibi recurrere licet eis ad amicos huiusmodi: siue sint dantes pecunias seu deputati per ipsos: siue nuntii uel depositarii seu alio quouis nomine appellentur: etiam si concessi per eandem declarationem modi circa pecuniam integre seruarentur. Deniq̄ cum idem confessor summe affectauerit sue regule p̄fessores totaliter esse abstractos ab effectu et desiderio terrenorum: et specialiter a pecunia et eius usu totaliter in expertos: sicut probat prohibitio de recipienda pecunia in regula sepius repetita: curare fratres uigilanter necesse est: q̄ cum ex causis predictis et modis habentes pecunias deputatas pro ipsorum necessitatibus recurrere oportebit ad tenentes ipsas quicumq̄ huius fuerint principales uel nuntii in omnibus sic se gerant: q̄ se cunctis ostendant in dictis pecuniis sicut nec habent penitus nil habere. Quia propter precipere q̄ et qualiter pecunia expendatur computumq̄ erigere de expensa: eam quomodo cūq̄ repetere siue deponere aut deponi facere capsi-

lam pecunie vel eius clauem deferre: hos actus et cō-
similes sibi fratres illicitos esse sciant. **P**redicta enim facere ad solos dominos pertinet qui dede-
runt et: eos quos ipsi deputauerant ad hoc ipsum.

Proinde cum uir sanctus paupertatis premis-
se in regula modum exprimens dixerit in eadem: fratres nihil sibi approprient nec domum nec locum nec aliquam rem sed tanquam peregrini et aduene in hoc seculo in paupertate et humilitate domino famulantes uadant pro elemosyna confidenter. Sicque declaratum extitit per non nullos predecessores nostrorum romanos pontifices hanc approbationem intelligi debere tam in spirituali quam etiam in communi propter quod et rerum omnium concessarum oblatarum et donatarum fratribus: quas et quarum usum facti scilicet ordini uel ipsis fratribus licet habere: proprietatem et dominium in se et re. ec. receperunt: dimisso ipsis fratribus in eis tantummodo usum facti simplicis. Ad nostrum fuerunt deducta examina: que in ordine fieri dicebantur: et uidebatur predicto uoto et puritati ordinis repugnare: uidelicet ut in ea proficiamus ex ipsis: que remedio credimus indigere: quod si instituit heredes non solum sustinent sed procurant. Item quod redditus annuos recipiant interdum in tam nobili quantitate quam conuentus habentes totaliter inde uiuunt. Item quod cum ipsorum negocia etiam pro rebus temporalibus in curiis agitantur assistunt aduocatis et procuratoribus: et ad instigandum eosdem se ibidem personaliter representant. Item quod cum executiones ultimarum suscipiunt uoluntatum et gerunt sequuntur intro mittant quandoque de usurarum uel male ablatorum dispositionibus seu restitutionibus faciendis. Item quod alicubi non solum excessiuos ortos sed etiam uineas magnas habent: de quibus tam de holeribus quam de uino multum colligitur ad uendendum. Item quod temporibus messium uel uidemiarum sic copiose granum et uinum mendicando uel aliunde emendo colliguntur a fratribus et in celariis et granariis reconduntur: quod per anni residuum et absque eorum medicatione possunt transire uitam suam. Item quod ecclesias uel alia edificia faciunt uel procurant fieri in quantitate et curiositate figure ac forme ac sumptuositate notabiliter excessiua: sic quod non uidentur habitacula claustrula pauperum sed magnatum. Paramenta etiam ecclesiastica in plerisque locis tam multa habent et tam notabiliter preclara quam excedunt in his magnas ecclesias cathedrales. Equos insuper et arma eis oblata in funeralibus recipiunt indistincte: tamen communitas fratrum et specialiter rectores ipsius ordinis asserunt quod predicta seu plura ex ipsis in ordine non fiebant: quod et si qui reperiuntur rei in talibus rigide puniuntur: necnon contra talia ne fiant sunt facta pluries ab antiquo statuta in ordine multum stricta. Cupientes igitur nos ipsorum fratrum prouidere conscientis: et cuncta dubia quantum possibile nobis est de ipsorum peccatoribus remouere: ad predicta modo qui sequitur respondemus. Cum enim

ad ueritatem uite pertineat: ut id quod exterius agitur interiozem mentis dispositionem et habitum respiciat: necesse habent fratres qui se expropriatione tanta a temporalibus abstraxerunt ab omni eo quod dicte expropriationi esset uel posset uideri contrarium abstinere. Quia igitur in successionebus transiit non solum usus rei sed et dominium suo tempore in heredes. Fratres autem prefati nihil sibi in speciali acquirere uel eorum ordini possunt etiam in communi. Declarando dicimus quod successionebus huiusmodi que etiam ex sua natura indifferenter ad pecuniam et etiam ad alia mobilia et immobilia se extendunt: considerata sui puritate uoti nullatenus sunt capaces nec licet eis ualorem hereditatum talium uel tantam earum partem: quam presumi posset hoc in fraudem fieri quasi sub modo et forma legati dimitti sibi facere uel sic dimissa recipere: quin potius ista sic fieri ab ipsis simpliciter prohibemus. Cumque annui redditus intra immobilia censeantur a iure: ac huiusmodi redditus obtineri paupertati et mendicitati repugnet nulla dubitatio est quod predictis fratribus redditus quoscumque sicut et possessiones uel eorum etiam usum: cum eis non reperiatur concessus recipere uel habere conditione considerata ipsorum non licet amplius: cum non solum quod malum esse dinoscitur: sed et omne quod speciem habet mali sit a uiris perfectis specialiter euitandum. Ex talibus autem assistentis in curiis et instigationibus: cum de rebus agitur in ipsorum commoda conuertendis creduntur uerisimiliter ex his que foris patent: de quibus habent homines foris iudicare: in ipsis rebus fratres et assistentes aliquid querere tanquam suum nullomodo debent huiusmodi uoti et regule professores se talibus curiis et litigiosis actibus immiscere: et testimonium habeant ab his qui foris sunt et puritati satisfaciant uoti sui: ac euitetur per hoc scandalum proximorum. Verum etiam cum dicti ordinis fratres non solum a receptione proprietatis dominio siue usus ipsius pecunie. uerum etiam a contractatione qualibet ipsius et ab ea sint penitus alieni quemadmodum sepedictus predecessor noster in declaratione huiusmodi regale plane dixit.

Cumque dicti ordinis professores quod pro nulla re temporalis possunt in iudicio experiri: predictis fratribus non licet nec competit: quin potius considerata sui puritate status debent sibi scire interdictum: quod huiusmodi executionibus et dispositionibus se exponant. Cum hec igitur sepius absque litigio et contractione uel administratione pecunie nequeant expediri: Verumtamen in his exequendis dari consilium ipsorum statui non obstitit: cum ex hoc ipsis circa bona temporalia nulla iurisdictio actio in iudicio siue dispensatio tribuatur. Licet uero non solum si licitum sed et multum conueniens rationi: quod fratres qui in laboribus spiritualibus orationis et studii sedule occupantur: ortos et areas habeant competentes ad recollectionem sui et interdum ad seipsum post labores huiusmodi corporaliter deducen-

dos: necnon ad habenda necessaria ortalicia pro
scriptis habere tamen ortos aliquos ut colantur: ac
bolera et alia ortalicia precio distrabantur: necnon
et vineas: repugnat sue regule et ordi puritati: scōz
q̄ dicit̄ p̄decessor declarauit ac etiā ordinauit. q̄ si ta
lia ad usus proxime dictos utputa agriū uel uineam
ad colendum et consimila fratribus legarentur: per
omnem modum fratres a receptione talium abstine
rent: cum etiam premissa habere ut pretium fructu
um suis temporibus habeant: ad naturā: et formas
p̄uēuū appropinquet. Rursus cū p̄dictus san
ctus tam in exemplis uite q̄ uerbis regule ostende
rit se uelle: q̄ sui fratres et filii diuine providentie im
mittentes suos in deum iacerent cogitatus: qui no
lucres celi pascit: que non congregant in horrea nec
seminant nec metunt: non est uerisimile uoluisse
ipsū eos habere granaria uel celaria ubi quotidianis
medicationib⁹ deberēt sperare posse transigere uitā
suam. Et ideo non ex timore leui laxare se debent
ad congregationes et obseruationes huiusmodi fa
ciendas: sed tunc tantum cum esset multum credibi
le ex iam expertis q̄ non possent uite necessaria ali
ter inuenire: hoc autem ministrorum et custodum si
mul et seperatim in suis administrationibus et custo
diis cum guardiani et duorum de conuentu loci di
cretorum sacerdotum et antiquorum in ordine fra
trum consilio et assensu duxerimus iudicio relinque
dum eorum super hoc specialiter conscientias one
rantes. Hinc est etiam q̄ cū uir sanctus fratres
suos in paupertate summa ac humilitate fundare
uoluerit quo ad et affectū p̄ter effectū sic fere regula
tota clamat: cōuenit ipsi q̄ nullo mō deiceps fieri fa
ciāt uel fieri sustineant ecclesias uel alia quecumq̄ sedi
ficia: que considerato fratrum inhabitantium nume
ro excessiua in multitudine et magnitudine debeant
reputari. Ideoq̄ uolumus q̄ ubiq̄ in suo ordi
ne deinceps temporatis et humilibus edificiis sint
contenti. ne huic tante paupertati promissē quod pa
tet oculis contrarium foris clamet. Etiam uis
etiam paramenta et uasa ecclesiastica ad honorem
diuini nominis ordinentur: propter quem omnia fe
cit ipse deus: tamen qui absconditorum est cognitor
ad animum sibi ministrantium respicit principaliter
non ad manam nec per illas sibi uult seruire: que suo
rum seruitorum conditioni et statui dissonarent: pro
pter quod sufficere debent eis paramenta et uasa ec
clesiastica decentia in numero: et in magnitudine suf
ficientia competenter: superfluitas autem aut nimia
preciositas uel quecumq̄ curiositas in his seu aliis
quibuscumq̄ non potest ipsorum professioni uel sta
tui conuenire: cum enim hec sapiant thesaurizationē
seu copiam paupertati tante quo ad humanum iudi
cium derogant manifeste. Quapropter premissa
seruari a fratribus uolumus et mandamus. Cir
ca equorum uero et armorum oblationes illud decer
nimus in omnibus et per omnia seruandum: quod p

declarationem predictam in pecuniariis noscitur ele
mosinis diffinitum. Ex premissis autem sacre
uit non parum scrupulosa questio inter fratres: uide
licet utrum ex sue professione regule obligentur ad
artum et tenuem siue pauperem usum rerum.

Quibusdam ex ipsis credentibus et dicentibus: q̄
sicut quo ad dominum rerum habent ex uoto abdi
cationem artissimam ita ipsis quo ad usum artitudo
maxima et exilitas est iudicta. Aliis in con
trarium asserentibus: q̄ ex professione sua ad nullum
usum pauperem qui non exprimat in regula obli
gantur licet teneantur ad usum moderatum tempe
rantie: sicut et magis concedenti q̄ ceteri christia
ni. Volentes itaq̄ conscientiarum predictorū
fratrum providere quieti: et huius altercationibus fi
nem dare declarando dicimus: q̄ fratres minores
ex professione sue regule specialiter obligantur ad ar
tos usus seu pauperes qui in ipsorum regula conti
nentur et eo obligationis modo sub quo continet
seu ponit regula dictos usus. Dicere autem sicut
aliqui asserere perhibentur: q̄ hereticum sit tenere u
sum pauperem includi uel non includi sub uoto euan
gelice paupertatis presumptuosum et temerarium in
dicamus. Demum quia ex eo q̄ dicta regula
per quos ubi fieri debeat ministri generalis electio
tradens nullam fecit de ministrorum prouincialium
electione uel institutione penitus mentionem oriri
super hoc poterat dubitatio inter fratres: Nos
uolentes posse ipsos clare ac secure procedere in om
nibus factis suis declaramus statuimus etiam et or
dinamus in hac constitutione in perpetuum ualita
ra ut cum alicui prouincie de ministro fuerit prouide
dum: ipsius ministri electio penes capitulum prouin
ciale resideat: quam idem capitulum die sequenti
qua fuerit congregatum facere teneatur. Ipsius au
tem confirmatio ad ministrum pertineat generalem

Et siquidem ad electionem huiusmodi per
formam scrutini procedatur: uotis in diuersa diui
sis electiones plures in discordia celebrari contin
gat: illa que a maiore parte capituli numero nulla ze
li uel meriti collatione aut consideratione habita fue
rit celebrata exceptione seu contradictione quacūq̄
alterius partis non ob. per dictum generalem mini
strum de concilio discretorum de ordine: prius ta
men ex officio prout spectat ad ipsum diligentē exa
minatione premissa: confirmetur uel etiam infirme
tur prout eis secundum debitum usum fuerit expedire
et si fuerit infirmata ad capitulū prouinciale electio
huiusmodi reuertatur. Ceterum si capitulum
memoratum die predicta ministrum eligere preter
mittat: extunc ministri prouincialis prouisio ad ge
neralem ministrum libere de uoluitur. Verum si mi
nistro predicto et capitulo generalibus ex certa ma
nifesta ac rōnabili causa uideret aliquādo i prouinciā
ultra marinis hybernie gretie seu rome: in quibus
bacten⁹ ali⁹ prouidēdi mod⁹ dī ex cā certa rōnabili

a Epe contingit. Quoniam secundum quintilianum li. viii. de oratoria institutione optiaz rez inuenio. et si lenocinis uerbo destituta sit. ipsa tamen sui natura satis ornet cui bene conuenitur. ff. de in inte. resti. l. i. in prin. hac constoet uerboz blanditiis non egere tamen glossa aggredior. de cuius causa impulsina ps sui. Ex quo. si sciuit inanalle co cil. uieri. ff. de iudi. di. dispendiosaz existimans non tantum uile sed summe necessarium uerba de quibus hic loquimur declarari debent ac peritos curie solliciti sepius per constitutione declaratoria percurada que desiderata se nunc exhibet. Et i summa. determinat et declarat quod significet hec uerba inserta i iudicialibus commissio nibus que sunt a principe uel a iure. f. q. procedat. simpliciter et de plano. et sine strepitu et figura iudicii determinat autem no. p. ino. et offi. de accu. oliz de statu regu. ea que p. egi. d. iudi. nouit in si. p. gui.

in spe. de inquisi. ff. nunc tractemus. uer quid igitur si p. archi. de de elec. idemitaribus. ff. si uero li. vi. et p. io. mo. et p. me. c. li. de her. c. fi. et sunt quatuor partes. In prima ponitur questio. In secunda solutio ibi nos aure. In tertia prolatio. ibi que oia. In quarta quedam instructio. prelatio. ibi si tamen. Secunda ps in qua ponit solutio subdividitur. q. p. io. ponit nouam spalia ul. xi. si diuida tur octauum in tria que potest iudex sic datus. secundo ibi non sit possit quinqz uel septem diuidendo quartum in tria p. forma huius non exclu sa. Tercio ibi et q. potest. vi. que talis iudex potest quatuor interpreses q. non potest. Si igitur non contentat sumarie quod posui q. non e recitat sumario. sic recites diuidendo prohibita a pmissis ut melius app. hebidas. Iudex qui datus e simpliciter et de plano sine strepitu et figura iudicii. pcedere potest sine libello lit. cont. et feriis iudicis. fauos hominum. apurat dilatioes abbreviat lites. repellit frustratorias exceptioes et appellatioes. refrenat iurgia priu et multitudinem testiu dat simul terminu ad ponendu et articulandu prio. secundo ad pducenda oia acta et munimenta cae. Interrogat pres ubi sua det equitas non citat pceptorie ad sniam qua pferit stans uel sedens et conclusionem non facta. citare tamen tenet. et recipere petitionez in scriptis uel uerbotenus tunc scribeuda in actis. Item iuramenta calunie ueritatis uel malicie pbatioes necessarias et defensiones lrimas et facta remissione p testibus producydis dz tunc infra recipe tenetur pres ad sniam citare. qua tenetur in scriptis sere et secur. Item acta cause. hoc dicit.

b Sepe contingit. concor. de resti. spo. sepe d. ap. sepe. ex quo uero id sepe accidebat p psoez fuit. puidedu. q. tamen interdum et prouidet raro pgentibz de hoc de despo. ipu. lras in. iiii. glo.

c Cas. de negociis extraiudicialibz sic pmissis non erat dubium. de accu. sicut olim.

d Simpliciter. quasi sine plica uel inuolutione. facit de su. tri. fir

miter in prin. ff. de le. ii. codicillis. ff. instituto.

e Et figura. notand. e q. ad hec quatuor uerba triplex inferit copula. p quod uidetur solui qd queritur. an si aliquod istoz uerboz desit i for ma pmissiois locus sit huic costoi. uide aduertendu. q. qnqz i comitoe ponit solu uerbu de plao. ff. de iudi. nouit ad. si. de spon. cum in tua. cor. ff. de offi. procō. nec

quibz. ff. de plao. ff. de ac cu. leuiq. et de adul. miles ff. sexagita. ff. de questi. u nius in si. quis ordo in no. pos. ser. l. ii. Qnqz po nit simpliciter et de plao bo de ac. sicut olim. Qn qz absqz strepitu. de sta. mona. ea que. ff. si.

Qnqz de plano et absqz strepitu. de accu. olim.

Qnqz sine strepitu et si gura de elec. idemitaribz

ff. si uero li. vi. Qnqz hec quatuor coniunguntur ut

hic. et c. dispendiosa. Qn qz ad hoc addit uerbuz

aduocatoru. d. here. c. fi. li. vi. Quid ergo dicam

de his formis ubi ista quatuor non coniungunt.

Satis uidetur costom tota et quo ad oem sui pre tuc locu non hre pp

has copulas repetitas. ff. p. e. et in c. dispendiosam

ff. de iudi. cu enim exor biter a iure coi habili kan

du uel dilatatdu no e de re iur. que a iure cu suis

cocor. li. vi. dicebamur in

facto sit irritum et inane. Nulli igitur oio hominu liceat hac pagiaz nfarum declarationum dictoz co missionis rnsionis phibitionis ordinationis mandati constitutio num iudicationu et uoluntatum in fringere. uel et ausu temerario con traire. Siquis autem hoc attentare presumpserit indignationem om nipotentis dei ac beatoru petri et pauli apostolorum eius se noverit incursum. Item.

f Epe contingit q. cas com mittimur et i eaz aliquibus. si pliciter ac de plano ac sine strepi tu et figura iudicii procedi mada mus de quoru significatioe uer boru a multis contenditur et qua iter procedi debeat dubitat. Nos aut dubitatoez huiusmodi qtu no bis est possibile decidere capien tes hac in ppetuum ualitura costi stitoe sancimus. ut iudex cui taliter

oli principalr p hoc primu uerbu figura substantialia iudicioz tollit ut pz in glo. in prin. all. et dicat. ff. i glo. e mes et in glo. facit ad hoc et forsz adhuc ide dicit non eet absurdum secudu q. cet in cau pre. decre. idemita tibz. ff. si uero locu hre hec consto ex ui uerboru suoz. posito q. ille cas sus no includatur sub psoe dispendiosa. ff. certu e hodie q. illa psto i cludit casu illi. ff. et sic in illo n e dubiu hac psoez locu hre. In aliis er go no inclusis remanet dubiu an aliquo suppresso heat locu hec psto. Si adheissim copilatoribus procurassam declarari. quedam ex. ff. dicē dis alteri taru istoz uerboz adaptari aidetur. ut. ff. dicā. Sz quid si ista quatuor ponatur sine copul. ut q. d. simplr de plao sine strepitu et figura. Dicat idē et ultia copula i pcedētibz repetita cetur. de ap. ii. requi ris. ff. de her. isti. cu in testō. ff. i. Plus dico q. tli nulla sit copula idē crit. ff. de uer. sig. triplici mō. Et satis equē uideretur dicēdu q. casu dis iuncte ponatur puta simplr uel de plano uel abqz iudicii strepitu ut si gura idem sit sensus et locus erit psto cu tō sit eadē et ponet tuc disti cta p cōiuncta. l. et. l. pe. ff. e. l. sepe. Non sic si uerba h. pstois. plata fuis sent distiuncte q. tunc soluta cet qo picipalis. et esset sensus p qdlibet predictoz uerborum haberet hunc effectum quem ponit constitutio.

f Mandam. q. ali. n possit etiam legatus de latere ut satis no. i pre. decre. ff. de here. li. vi. et guil. in spe. et ii. ff. supest i. i. colū.

g Significatione. in hoc respicit titulum.

h Possibile. fa. pbenius hāz pstitutionuz i pri. d. elec. ut circa li. vi. sepe et eni p solutione uni dubitatiois iducitur alia fortio. et c. cu oli ubi d. hoc

i Lupietes ad cu eni. p mulgatorē taliu iurū uel rescriptoz hoc specta bat. ff. de sen. ex. iter alia cu suis pcor. et sine dubio ad hoc dubiu tollēz

du glo. n sufficiebant. sed necessaria erat constitutio. ut per inferiora pa tebit. quis. n. glossado probare potuisset plus requiri iuramenta prestari uel sniam i scriptis ferri q. litam contestari. Idem in si.

k Perpetuu ualitura. supfluit q. intelligebatur. l. di. c. i. sed est modus lo quendi cui concor. de postu. c. uno de elec. perpetuelli. vi.

l Constitutione sancimus. non dicit sanctione statuimus. quia potius

est constitutio q̄ sanctio. de quo uide. iii. di. in summa.

m Necessario. datur per hoc intelligi q̄ in aliis causis. quibus nō proceditur simpliciter et necessario sit libellus offerendus de hoc. no. s. de libel. ob. c. i. ubi ber. iud. et osti. tenent libellum esse de substantia iudicio rum. inducunt p̄dictā decre. et autē. offeratur. iii. q. iii. et ino. inducit autē. de tem. non so. pe. super dote. s. contestationem. colla. vii. osti. iducit autē. de exbi. et intro. re. s. illd. y. ubi dic. expressum. et re spondet ad. c. si quis euz

cām p̄mittiū. necessario libellum nō exigit l̄tis cōtes. n̄ postulat tpe

clerico. xi. q. i. et ad decre. put. de do. et contu. et ibi no. p̄ hac opi. facit. q̄ autē. libellū auferendum. sed offeri p̄prie non petenti. ff. de le. iii. fidei cō misso. s. si rem. de resti. spo. l̄ras circa si. de ap. interposita in prin. Tan. uin. et pbi. dicebant per p̄dictā. c. si quis. et put. q̄ iure canonico libell⁹ non erat de substantia. Si uel. de hoc tractabat nil approbans in spe. de libelli concep. s. utrum libellus Accur. in autē offeratur. L. de lit. contes. tenet q̄ tacite possit obmitti. sed in p̄dicti. s. illud alle. s. se. in autē. de ex bi. et intro. tenet q̄ etiam remitti expresse possit ultra mediū magne glo. Dñs meus in legibus dicebat q̄ si libellus petitur et offeri bene p̄ce diunt. si nec petitur nec offertur non tenet processus q̄ licet possit ex pressē remitti secundum eū. L. de epis. et cle. autē. gñat in fi. et L. li. xii. de priui. sebo. l. quōtens in fi. non tamen tacite per autē. offeratur. et L. de sen. et interlo. l. prolatam. Si uero petitur sed non offertur non ualeat p cessus. cum nulla remissio interuenit. Si uero offertur sed non petitur nec recipitur oblatus. tunc ualeat processus. tum quia fauore rei uidetur inducta oblatio et quilibet suo fauori renunciat. L. d. pac. si quis in cō scribingo. et quia inuito non confertur beneficiū. ut. ff. de reg. iur. inui to. et quia secundum eum expresse renunciare uidetur oblatum non reci piendo. Alii dicunt rem renunciare posse ne libellus tradatur in scrip t̄ et tunc remittitur tacite. sed ne ullo modo tradatur renūciari non pōt ta cite uel expresse. ar. ff. cōmu. diui. ut fundus. ff. de penis. l. si p̄fēs. Undō dicere soleo. in p̄dicti. c. i. q̄ petitio sit de substantia. sed si fiat in modum p̄ste apud acta nō in modū libelli et sup̄ ea l̄is cōtestetur. credo tenere p̄cessū. satis enim p̄sum ē mēti iuris ut. i. dicitur in uer. uerum parte uero petente necesse sit i modū libelli petitionē offerri p iura primo al legata. sed hoc opi. uidet hic reprobari. si enim speciale est in hijs in qui bus proceditur simpliciter et de plano et quod non est necesse libellum offerri. sed sufficit petitionem apud acta describi ut sequitur ergo in ali is non sufficit petitionē sic describi. sed est necesse libellum offerri. So. p̄ hanc decre. ab opi. p̄dicta nō recedo. Nam primo approbatur ea p̄e qua dico de necessitate petitionē describendā i actis. Si enim hoc i his fortius in alijs. Ad oppositionem respondeo in his casibus speciale q̄ n̄ eis etiam p̄i petenti non est necessario libellus offerendus. qui m̄ pe tenti in alijs necessario bz offerri. quod intelligo exceptis his casibus quibus sine libello p̄cedit. quos aliquos no. osti in p̄de. decre. i. de libel. ob. et accur. in glo. p̄eall. in autē. de exbi. et intro. re. sed guil. plen⁹ col ligi in spe. de libel. concep. s. nunc dicendū. non tamen putes q̄ i omni casu quo non exigitur libellus locus sit huic cōtōi q̄ per multa exem pla ibi posita uidet p̄tes. et satis est id expressum non esse.

n Non exigit. est mens l̄e q̄ iudex necessario non bz exigere. nec actō necessario bz offerri spōte uero offerri possz et p̄cipi ut i fi. Istō at et seq̄s p̄prie sūt de figura cuiusq̄ rei sit ipsius apparens forma uel facies i qua rei substantia fingitur. ff. de ac. et obli. non figura. fa. de cele. mil. cū mar te. ex eo. et iudicium sit actus trium personarum iudicis actoris et rei. e. t. forus. L. de asser. tol. l. i. in fi. ipsius forma facies et figura principaliter consistit in his ita q̄ altero deficiente dicitur quasi figura. L. de cadu. tol. l. unica. s. simili modo. ibi enim quia non erant nisi due persone scilicet iudicis et domini serui nominantis illum filium. non erat proprie fi gura. Sublata igitur figura non uidetur iudex astrictus ad aliquas for mas rimulas uel figuras iudiciorum nisi quantum hic exprimitur. et ex pressa plus respiciunt figuram facti negotii uel cause q̄ iudicii. ut. i. di cam. Dicunt etiam quidam libelli oblationem remitti per uerbum de palno. L. de nauif. l. de submersis nauibus li. xi. Alii contra et de hoc. ff. de accu. leuia et de offi. procon. ne quicq̄. s. nbi decretum. et in tractatu quē allegabo. i. glo. ii.

o Litis contestationem. sed cum petitio sit in actis scribenda ut infra

uer. uerum. sed litis contestatio non est facienda ut hic. quid erit de liberatoriis. dabuntur ne aliquē deliberatorie reo in alijs iu ditijs. planum est deliberatorias esse de substantia si petantur ut no. ii. q. i. i summa et iii. q. iii. cum accusatus. et patet in autē. of feratur. eadem. q. unde dicūt inno. et osti. de libel. ob. c. i. et ibi scri

p̄si super. i. glosa deliberatorias arrari possē sed non penitus de negari l̄z tacite et expresse possit il

et feriaz ob necessitates hominū indultaruz a iure procedē ualeat

lis renunciari. alle. ff. de fer. l. i. L. de epis. et cle. auē. generaliter. et de hoc etiam de dila. c. i. et ii. Sed in his causis ex quo non est neces saria contestatio non uidetur necessaria deliberatio ad hoc facit quia interdum in his que summariam cognitionem requirūt siūl petitur et iuratur. ff. de edendo quedam. s. si. sed contra exigitur iuramentum calumnie in his causis ut sequitur. Item pōtēst res us conuenire ut. i. uer. uerum. in deliberatorijs autem quomodo iurabit uel conueniet. Item per hanc formam non tollitur iudis cis recusatio. cum exceptiones legitime reseruentur ut sequitur. Item absurdus esset hunc iudicem si suspectus est. recusari non posse. q̄ cum qui procedit in figura iudicii. cum iste plus ledere possit. Saltem igitur sup̄ hoc deliberare permittatur. nec arte tur tam precipiti festinatione iudicium suscipere. ff. de admi. tu. tu tor qui rēp̄torium. s. i. in fi. ff. de iure fisci. l. edicto. s. cum autem

p Non postulat. scire debes q̄. Johannes saxoli pisanus leguz doctor p̄posuit quēdā tractat de sumaria cognitione. quē guil. po suit in spe. prima parte de officio iudicis. s. si. ubi inter. alia tra ctat an i sumarijs requiratur libellus uel contestatio de quo uis in p̄e. s. uer. v. et uer. se.

q Seriarum. istud forsan iducet solum uerbū de plano. qua si plane et i domo non pro tribunali sedendo id ualeat exp̄dit. facit. ff. de fer. l. ii. et l. miles. sexaginta. ff. de adul.

r Ob necessitates. sicut est tempus uindictiaruz et messium. qui bus et feriis partes renūciare possunt. s. de fer. c. fi. in fi. in hoc ergo differunt he cause ab alijs. quia in he cause ab alijs quia in his procedit iudex inuitis partibus. in alijs secus in quibus pre ter appellationem sententia esset nulla lata parte inuita uel absē te. ff. de fer. l. i. A contrario uero huius littere patet. q̄ feriis intro ductis in honorem dei uel sanctorum procedere non potest tal iudex per quod uiderentur expedita que no. xv. q. iiii. in summa per guil. in speculo de feriis. s. ii. ad finem. ut scilicet in causis ma trimonialibus beneficijs decimarum et usurarum non pos sit procedi feriis inductis ob honorem dei. sed in feriis rusticis sic. cum in illis procedatur simpliciter et de plano et. ut i decre. dispendiosam. s. c. compil. de iudi. s. 3. quid dices de feriis repē tinis. que repente inducuntur propter principis coronationem uictoriam prospere gestam uel similem causam. de quibus. ff. ex quibus causis ma. et si per pretorem. s. si serie. L. de dila. sine ps L. de fer. l. i. et si. puto q̄ in illis procedere non potest talis iudex ad quod sufficit in illis non esse permittum maxime cum ab alio q̄ a p̄cipe iudici nō possint. L. de fer. a nullo. ergo prout ab eo sunt iudice seruentur. hoc maxime secundum ueram op̄intonez que habet etiam talibus feriis renūciari non posse de quo in spe. de fer. s. si. in prin.

t A iure. tamen ministerio hominis. quia ius non determinat tē pus propter uarietatem locorum. quibus citius uel tardius p̄ dicta colliguntur. et sic citius uel tardius predicta inducuntur. ff. de fer. l. p̄sides de of. procon. si. in aliquem in prin.

r Valeat. non quicquid iudicis uoluntati et. ff. de iudi. non q̄ quid. de of. p̄resi. l. sepe. s. de of. del. consuluit. propter quod hos nestum puto q̄ si iudex sic datus uiderit grauiter ledi p̄e ex p̄ cessu tali tpe fiendo supersedeat. habet enim iudex providere iur is litati cause et partium. ut lit. non contes. accedēs. ii. de rescrip. sta tutum. s. in super li. vi. L. commu. diui. l. i. iudicem. ff. de le. i. l. potest

facit quod no. in spe. de arbi. in fi. uer. sed nunquid tunc sedere ubi tractatur qd arbitri in cuius compromisso renunciatur est huius seruis non teneatur procedere tali tempore scripto.

a Ampuere istud et que sequuntur usqz ad uer. non sic non uidentur in huius causis specialia: cum in omni causa iudex laborare debeat ad lites breuiandas

dilationum materias apudatas et alia que secum iura sunt uulgaria. Sed dici potest speciale qd in huius fori qd in aliis iudex hoc poterit.

x Poterit id dicimur posse qd honeste possum? xxi. q. ii. faciat. ff. de condi. insti. fili us qui fuit d. uer. sig. l. nepos. unde hoc determinat sciendum sine partium preiudicio. i. uer. non sic.

y Exceptiones hoc et sequentia uidentur tolli per uerbum absqz strepitu. talia enim per quendam conuocum clamorem et tumultum solent examini obstruere et ueritati habende obstaculum prebere. unde dicit canon qd cultum suum iusticia perdit quando silentia iudicii obstruuntur turba perfundit. y. q. iii. in loco ad quod facit. l. de inof. testa. si quis in suo de confor. eius. li. l. i. et de adul. l. adpiteri. l. d. studi. li. ur. ro. l. unica in fi. li. xi. d. tali strepitu habetur de syndico. c. uno de elec. quorundam li. vi.

y Dilationes non dicit exceptiones dilatorias et appellationes frustratorias: ne per hoc innueret exceptiones surreptionis uel nullitatis contra rescriptum: uel recusationis contra iudicem uel dilatoriam solutionis uel his similes repellendas sed hoc intendit qd omnis exceptio frustratoria et ad differendum iudicis pro cessum maliciose opposita repellatur. Sed quero quam exceptio nem uel appellationem per hec uerba non dico per hanc constitutionem possit talis iudex repellere: quam alter iudex teneatur admittere: hoc uellem doceri. Jo. an.

a Iurgia de his. d. de uer. sig. foris. s. iurgium.

b Multitudinem hoc commune uidetur in omnibus causis. d. de testi. significauerunt et. c. se. et. ff. de testi. l. i. in fi. tamen hoc in huius amplius qd in aliis poterunt per hanc litteram.

c Necessarie actori uel reo.

d Defensiones legitime. fa. ad hoc de of. dele. ex parte. ii. q. vii. la tor. et ibi no. et. l. de pcci. imp. of. l. quorones. et facit hec lra et finis istius. Secunde partis et iura predicta ad questionem legistarum d. potestare qui habet arbitrium: an teneatur iusticiam partis seruare: uel possit illam contra iura et iusticiam condemnare et uoluntate uti et tenent qd iusticia et legitima partis defensio non tollitur per dationem arbitrii: alle. l. de inof. testa. si quando. ff. de condi. ide. si procur. in prin. ff. de do. si filius. et de pecul. l. qui peculii. ff. man. l. creditor. s. lucius ad municip. lucius. s. imperator. ff. de pac. contra iur. ff. ad trebel. si cum herede fa. de reg. iur. in generali li. vi. cum suis confor. et optime probat consto cle. d. de re iudi. pastoralis. s. pe. in fi. Et si dicas arbitrium ab eo qui potuit concessum debz aliquid operari: responderetur qd ad solennitates que figuram iudicii respiciunt non teneatur ut hic. Unde no. qd de huius que in iudicio aguntur quedam sunt acta cause uel lites: quedam iudicii. confessio nes ergo attestaciones et ea que respiciunt factum pproe sunt acta cause citationes satisfaciones et similia sunt acta iudicii: d. hoc per inno. et osti. de testi. causam. Verba igitur sine figura iudicii licet tollant aliqua ex huius que ordinant iudicium: non tamen illa que instruunt et decidunt causam. non est ergo mirum si pba tiones et legitimas defensiones talis iudex admittit. nil igitur talis iudex obmittit per quod impediatur uel occultetur cognitio

ueritatis ut sequitur et p singula discernere potes. Illa uero que solennitatem respiciunt: siue sint actus qui respiciunt iudicem siue eam utranqz uel alteraz remittuntur: et facit. ff. de le. i. si seruus ueritus. cum suis confor.

e Citationem per hoc singulare uidetur qd sufficiat unica cum alias salte in prin. cause requiratur trina uel peremptoria ut lit. non contes. quonia

s. porro de hoc. xxi. q. iii. de illicita.

f Non excludi. intellige plus qd in aliis in quibz non proceditur simpliciter et de plao. unde sicut in illis: sic et in isto: si tame tacite obmittantur hec iuramenta non uiciatur processus de iur. calu. c. i. li. vi.

g Soanaz. de or. cog. c. ii. de accu. qualiter. ii. d. si. li. cer. ubi de hoc fa. de causa pos. cum super. ff. de in di. d. qua re. d. de fi. istru. inter. uer. ceterum.

b Pronunciatio expedit igitur petitione in actis describi ppter iudicem ut pronunciatione petitioni confor. ut hic et. ff. com. diui. ut fundus propter actores ne frustra fatigetur: et ut uideat super quo positiones et articulos formet ut sequitur: et ut sibi ex alia causa agentis non obster exceptio rei iudicate. d. de re iudi. abbate li. vi. expedit reo ut deliberare possit. iii. q. iii. offeratur. Inas defensiones formare et ut ex ineptitudine absolua tur ab instantia. et absolutus in principali non possit iterum conueniri.

Dicunt quidam qd oblatio libelli solum respicit fauorem rei quod si tene re uelis dicas id uerum de ipsa oblatione que sibi sit expensis actoris petitionem uero in actis describi triplicem fauorem respicit ut predicti.

i Voluerit. quod requirat summariam cognitionem et sit eius nature qd in eo possit procedi sine strepitu et figura etc. hoc dico quia no. inno. et osti. post eum de mu. peti. c. i. qd conuentus in causa que requirit summariam cause cognitionem reconuenire non potest: nisi super causa confimilis cognitionis. sit ratio secundum eos: quia conuentio et reconuentio simul sint tractande: de or. cog. c. ii. ubi una requirit plenam cognitionem altera summaria: restat qd sine alterius preiudicio simul tractari non possint: cum altera accelerationem exigar: altera dilationes longiores exposcat: facit pro inno. l. de positi. l. si. et. l. de compen. l. si. et. d. de bona fides in fi. et facit hoc dictum multum contra opi. inno. et pro opione mea de qua statim dicam. Sed quidam legiste contra per. l. sed he. s. non solu ff. de propra. ubi si per procuratores actoris petitur cautio damni infecti: q tamen celeritatem desiderat. ff. de dam. infect. l. i. et. iii. s. penul. ff. de scr. l. ii. et reus uelit dominum aliqua acti one reconuenire: procurator teneatur illum defendere. et hunc intellectum approbat ibi glo. Pe. de bel. sequit in no. per. l. i. l. ubi ca. sta. ubi hoc no. et. l. de sen. et inter. aut. et consequenter. Et cy. idem post eum per rationem inno. ad. s. non solum respondet qd. s. est uolubilis: et debet intelligi in procuratore qui reconuenitur in causa damni infecti iuxta secundum intellectum ibi positum in glo. Predictis obstar uidet decre. ii. de mu. peti. ubi modus preter uel prius dat? in conuentione seruatur in reconuentione: et sic arguitur qd in causis q requirunt plenam cognitionem beneficio reconuentiois possit hoc casu pcedi summarie sicut in conuentione: et sic cessabit ratio inno. uolens tenere quod premissi. dicere posset qd aliud est per rescriptum id tolli qd respicit fauorem primum ut appellare: et tunc sicut illud non licet reo in conuentione: ita nec licebit actori in reconuentione ut ibi aliud est tolli substantialia iudicii per rescriptum et tunc restringitur ad casus conuentionis expressum: fa. de re iur. que a iure li. vi. cum confor. et sit huius ratio quia in primo ualeret impetratis renunciatio. l. de temp. ap. l. ul. ad fi. in secundo non: ut dica. i. in ul. gl. Eque tame dici posset qd aut ordinaris uel delegatus cognoscit de causa in qua de sui natura summarie proceditur: et tunc sit locus pred. opi. in no. et sequacium ut qualitas cause reconuentione impediatur sicut et alias no. de mu. peti. c. i. in fi. pe. glo. et de arbi. cum dilectus in glo. i. Aut delegatus uirtute commissiois in ea qd plena cognitio requirebat summarie cognoscit: et tunc sub pmissis aut papa ppro motu tollit substantialia: et tunc idem qd. d. i. ii.

aut ad petitionē impetrantis. et tūc ar. predi. decre. 2. l. ul. l. de fruc. 2. lit. expē. uideat esse remissa plēa cōgnitio etiā in recōuentōe: et sic cessabit obstaculū inno. ut predixi. Pro hoc facit hec littera sic generaliter loquens siquid petere uoluerit 2c. et ad subdistinctionem facit de prebē. si motu proprio. et c. se. li. vi. et quod no. in predi. decre. ii. in si. ul. glo.

l2 Exordio. no. cōtra opi.

ber. uin. inno. et guil. ar. chi. q. habz q. usq. ad cōclusionem possit fieri re: conuentio. et pro opi. a. la. ran. gos. 2. offi. 2. io. mo. que placet q. ante lit. contesta. sit facienda uel statim post lit. contesta. ut no. accit. in auctē. et cōse. quēter in glo. si. et in au. re. de execu. s. sancimus i i. glo. ut plene scripsi de mu. peti. c. i. super i. glo. 2. contra ipsuz inno. facit quod post euz dixi. s. p. xi. glo. hoc ergo. teneas q. licet quq. re: conueni

re possit actorem durante iudicio non tamē illa cōuentio uim recōuentōis habebit ut. f. simul tractetur et finiatur ut de or. cog. c. ii. nisi fiat in litis exordio ut hic.

l Siue uerbo. ligat ergo petens quod uult uel scriptam dare uel uerbo proferre ut de suo ore scribatur apud acta ut solent fieri posse.

m Continuo. tolle hoc uerbum inserenda quod est. j. et interserit quare

n Formari debeant. cauti aduocati actorum faciunt triplicari libello: uerum dant notario qui scribit acta: alium reo: tertius sibi seruant ad finē de quo dicitur ut melius et certius positiones et articulos forment.

o Clarior. tum ratione memorie que labilis est. xxi. dif. preterea. l. qui testis. fa. pos. hac consultissima. uer. ar. cum humana. propter quod nō scribere petitionem posset impedire et occultare ueritate: tum quia ex quo petitio in actis descripta est exprimi poterit in sententia ut moris est.

p Positiones. de his et ipsarum formis satis no. de confes. c. i. li. vi.

q Confessiones. sed si pars negat quod petitur: quid releuat positiones facere quas etiam negabit. So. sepe contingit q. usus positionum multum releuat probantem: ut si petam a te centum que mutauit ticio cuius es heres: resistis negando. modo ponam q. mutauit ticio centum: q. p. misit illa restituere tali die q. ticius instituit te heredem: q. mortuus est q. hereditatez ad iuisti hec omnia habeo necesse probare: sed forte duas primas negabis reliquas confiteberis. multum ergo me iungat posuisse forte etiam licet resistas dicens exceptionem pacti solutionis uel similez tibi competere omnes predictas positiones confiteberis. per quod p. 3 q. etiam super principali cui resistit aduersarius ponere quandoq. multum iungat.

r Articulos. de his. s. de testi. per mas. et. e. ti. p. n. i. li. vi. Et in quibusdam foris dicitur intentio uel assertio. fa. s. de causa pos. cu. 3. ecclesia p. prin. l. de temp. ap. l. per hanc.

s Longeuius. fa. tempore grego. ix. quia prius de positionibus non habebamus expressum. sed per ipsuz habemus de elec. dudum. ii. de lit. cōtest. c. uno.

t Obseruari uolentes. in omnibus causis nedum in his in quib. sine figura proceditur. ita puto auctorem intellexisse. et dato q. dicas illuz intellexisse solum de his quibus proceditur sine figura fortius ergo seruandus est in aliis.

u De partiu. propter plurale nō puto q. pars altera sola resistere possit. ambabus autem resistentibus non uidetur iudicem hoc posse: sed p. hoc collige q. si iudex qui sine figura procedit inuitis partibus nō dat simul terminum ad ponendum et ad articulandum: multomin. 2. alius

x Utrosq. s. positiones et articulos. unde et quidam in causis hec cōiungunt dicentes ponit. et si negetur probare. intendit 2c. non tamen in aliis causis debet quis ad hoc cogi. primo enim. potest ponere et demum negata in articulos deducere.

y Munimenta. s. per que munitur cā. et idem uerbum de elec. cupien:

tes in si. i. r. n. et. s. electos et de of. or. quis li. vi.

3 Partes. patet ergo q. in his causis quibus sine figura proceditur unus et idem terminus datur actori et reo ad probandum cum in aliis causis dicatur saluuz esse q. reus probet defensiones suas: nisi prius actoris intentio sit fundata ut no. s. de testi. c. de re

stibus. Dicebat guil. in spe. de in. stru. edi. s. nū. di. camus sepe obri. nuisset: q. post litis contest. et iuramentū iudex possit p. tibus statuer. re terminū pemp. toriu. ad exhibē. da omia quibus i. cā. sunt iurare. al. legat. ff. d. eden. l. i. s. edenda 2. q. ibi no. dicit in q. quibusdam uide. tur hoc duruz cū id liceat usq. ad cōclusionēz de si

de instru. cōm. dūctus. et dicunt q. licet iudex id possit nō tū de bet. ff. de iudi. non quicquid. xi. q. i. aliō. et adde q. statim dicam.

a Post dationem. si uerbum istud coniungitur cū uerbo assignare. q. sequitur est sensus q. datis articulis et non prius assignare possit hunc terminum. Si uero coniungatur cū uerbo exhibenda: erit sensus q. poterit dare terminum pone decem dierum ad ponendum et articulandum: et extunc dare alios. decem uel mēsem ad pducendum 2c. ut sic simul dentur duo termini: si. de re. sti. cogen. c. ii. et facit l. i. q. nūq. sibi uidebitur. prima placet maxime quia positionibus datis in termino respondendum est articuli etiam examinandi. Illud ergo tempus quo super his instatur non currit in termino productionis: nec est congruuz par ti statui terminum ad probandum priusq. sciat in quibus releuetur: et quos articulos probare teneatur.

b Remissionem. cuius formam habes. s. de testibus presentium li. vi.

c Pro testibus. probatoriis: 2. hoc est certū. Sed quia littera generaliter loquitur uidetur idem in reproboratoriis de quibus de proba. licet. de testi. licet. iii. Nam in illis etia. fit remissio ut in pre. di. decre. presentium.

d Producentis. non semper in dilatione data ad producenda instrumenta licet producere testes: ut dixi post pe. et guil. de testi. co. peruenit. i.

e Non obstante. ubi ergo non fit remissio pro testibus producēdis: termin. datus et elapsus bene obstat ne produci possint ulterius instrumenta et sic uidetur solui quod queritur: an post terminum datum ad producenda instrumenta audiatur uolēs illa producere. O dofre. et guil. in spe. de dilat. s. uidendum. uer. quid si datus. dicunt q. non. alle. guil. ff. de optione lega. l. mancipiorū l. de inge. ma. diffamari. facit pro eis. l. qui accusa. nō possunt si ea que. de remis. pig. si eo tempore. s. de proba. licz. in principio 2. quod ibi no. in. i. glo. et quia boni iudicis est lites dirimere. s. de dolo et con. u. finē litibus. et. c. fi. Alii cōtra cum nō sit quis cogēdus edere instrumenta: nisi cum eis utitur. ff. de eden. l. i. s. eden. da. et uidetur expressum. s. de fide instru. cum dilectis ubi patet hoc licere usq. ad cōclusionem ad idem. l. de iudi. l. i. iudices et autē. iubemus et quod ibi no. Inducitur ad idem. l. de liberali causa. nec omīssa ff. de quest. unius. s. si. Confitebitur enīz forsan aduersarius uidēdo instrumenta pro et cōtra facit cōstitutio cl. mē. s. d. excep. excoīcatōis. Tertio distinguitur: q. uidet equū an. sus ad uersarii sit lesum ut q. pierūt testes p. quos poterat instrumentum reprobasse si fuisset pductū in termino quo casu audiat aut ip si?

ius est illesum et eo casu produci poterunt. hoc probant per pres-
dic. l. mancipiorum. ff. de opt. leg. ad quod facit de dolo et contu-
c. i. de preben. si tibi absent. li. vi. et quod no. ff. de euct. si rez. §. quo
libet. et dixi de emp. et vendi. c. si. super. i. glo.

Interrogabit. hoc non uidetur in hīs speciale. xxx. q. si. iudican-
tem. de fide instru. cū io. ad si. ff. de i-
ter. ac. ubicumq. fa. d. iura. calū. c.
ii. in si. li. vi. nisi di-
cas. in his specia-
le q. etia post cō-
clusionē ad peti-
tionē partis inf-
roget.

Ad ad. n. suffic-
ergo citari nisi ex-
prigatur id qd ad
sententiam audie-
dam. ff. que sen. si
ne appel. rescin. l.
i. §. item cum ex
edicto. facit de re
sti. cū olim. in si.
de dolo et contu. cum qui. li. vi. nam si hoc in summariis. forius
in aliis ut sepius dixi.

Non peremptorie. ar. q. in aliis causis in quib. servat iudicio
rum figura sit necesse peremptorium exprimi ubi non sit trina ci-
ratio ad sententiam audiendam. quod uidet tenere. io. xxiii. q. iii.
de illicita. ber. de of. dele. consuluit. inno. d. accu. ad petitionē. guil.
in spe. de cita. §. uiso de tpe. uer. alias aut. et in uer. quid si lata.

In scriptis. proferat qd est. §. et huius contrariū tenebat egi. in
decre. novit etia solum ex vi illius uerbi de plano. et p. hoc no. duo
in quibus. conveniunt iste et alie cause. f. q. in his ut in aliis neces-
se sit diffinitivam de scripto proferri. Item q. iudex sicut in aliis
ita in his habet illā per seipsum proferre. et de uroq. satis no. de
sen. et re iudi. c. si. li. vi. ibi uideas. noluit ergo scripturam que i sen-
tentis requiritur et prolationem iudicis in his causis pretermitti
ne per id contingeret occultari ueritatem propalam et in iudi-
cio diffinitam. et per consequens nictorem ridiculose et frustra in
tali processus iudicio laborasse.

Stans. in hoc diuersum est ius in hīs causis ad alias que re-
quirunt figuram iudiciorum. que ferri debet a iudice sedere. de quō
uide no. in pre. decre. si. de re iudi. li. vi. in glo. pen. Et uidet quibus
dam hoc induci etiam per solum illud uerbum de plano. ut dixi
in prin. huius partis. et hoc tenebat. egi. in decre. novit.

Conclusionē. ista littera uidetur uelle q. in aliis causis requiren-
tibus figuram iudiciorum necessaria sit conclusio. et de pclusionē
habetur. §. de procura. auditis. de cā. pos. pastoralis. et in constitu-
tione clementis. e. et causa. de proba. quoniam cōtra. de si. instru.
cum dilectus. et c. cum iohannes. communiter. in secularibus for-
ris apud nos non sit conclusio. in ecclesiasticis sit per partes. Itē
ipsis uel altera ipsarum inuitat. ex quo sufficientes dilationes da-
te essent et elapse pronuntiaret iudex conclusum in causa. et uide in
spe. de renuncia. et conclusi. in prin.

Faciendum. patet ergo etiam in causis quibus tollitur figura
iudicii secundum ius pronuntiari debere. ut dixi super uerbo de
sententia.

Mostra. §. de iudi. dispendiosam.

Alias. ut in casu decre. si. de here. li. vi. et in casu decre. indēnari
bus. §. si pero. de elec. e. li. qd dic ut dixi in prin. sup. uerbo figura.

Solennis. ut libelli oblatio litis contestatio et similia.

Non contradicentibus. Innuat q. partibus contradicentib.
non possit iudiciorum figura uel solēntas ultra id quod hic ex-
primitur obseruari. quod uerū intelligo quando sic procedere
non est in iudicis potestate. ut quia papa sic procedi mandat ut

in prin. c. secus. si sic procedere uoluntati iudicis relinquatur. ut in cons-
titutione dispendiosam. §. de iudi. ut ibi dicit super uerbo ualeat. Secun-
do no. casum quo sufficit tacitus consensus non reclamantis. concoz. de
acu. c. ii. li. vi. Interdum requiritur expressus. e. li. de rescrip. statutum. §.
in nullo. alias non contradicere sapit medium inter consensum et dissen-
sum. q. dic. ut no. de reg.
ib. is. qui tacet. li. vi.

in quibus per aliam constitutionē
nostram uel alias procedi potest
simpliciter et de plano ac sine stre-
pitu et figura iudicii uolumus ob-
seruari. Si tamen in premissis
casibus solennis ordo iudiciari-
us in toto uel in parte non contra-
dicentibus partibus obseruatur
non erit processus propter hoc ir-
ritus nec etiam irritandus. Da-
ta auinione. xiii. calen. decēbris pō-
tificatus nostri anno secūdo.

Partibus. uidetur per
plurale q. contradictio
unius partis tantum nō
uiciet processum. ita res
de facili reuertitur ad sui
naturam. ut dicam i ult.
glo. et facit q. dixi super
uer. et quia in glo. pro-
pter alias dixisset uel ea-
rum altera. Sed forte
hoc subanditū est de mē-
te. q. patet si resoluatur
non contradictio in con-

sensum. ut si dixisset consentientibus partibus. quia tunc patet q. alte-
rius contradictio uiciaret. et est similis altercatio quam scripsi §. e. com-
pil. de elec. in plerisq. Sed pone q. de cōsensu partium iudex seruauit
solennia ordinis iudiciarii. postea peniter partes et uoluit q. procedat
sine figura. nunquid deinceps illis inuitis poterit seruare solēntia uidet
q. sic p. regulā q. semel. de reg. iur. li. vi. cū suis concoz. et unico actu quis
renunciat et consentit. de consti. cū accessissent ubi de hoc. de of. dele. gra-
tym de ap. sollicitudinē. et sufficit semel factus. qui ma. accu. pos. insuper
et propter sui contrarietatem iste uie p. iudiciales uidentur. et sic una ele-
cta non uenit alia. de postu. c. uno de elec. ut quis li. vi. Item un. formis
debet esse finis prin. de bap. maiores. an medium de ap. secūdo requirit.
hiis rationibus puto q. si partes expresse consenserunt. q. iudex in to-
ta lite uel simpliciter seruaret ordinem iudiciarium. q. inuito iudice qui
sic inchoauit procedere penitere nō poterunt. ubi uero non consenserūt
expresse sed non contradixerunt. puto q. in concurrentibus postea con-
tradicare poterunt. facit littera precedens. ibi in toto uel in parte. Item
singulares actus iudiciorum sunt per se actus perfecti. unde singulari-
ter intulatur. de li. oblatione cum rubricis se. bene facit quod scripsi p.
Win. compost. de rescrip. dilectus. ii. in prin. quod etiam no. guil. in spe.
de appel. §. restat. uer. et no. secūdo Win. de cita. §. i. uer. quid si reus.

Propter hoc. posset enim subesse alia causa irritationis.

Irritus. ipso iure. ut alias de litis contestat. c. uno. et ti. se. accedēs. i. et ii.

Irritandus. per sententiam. ut alias de re iudi. cum causa. et c. cū. ber-
toldus. in si. pcor. huius fini. de iura. calū. c. i. li. vi. in si. li. vi. Et scias q. iste
finis non conuertitur. nam si in causis que requirunt figuram iudicii. p-
ccederetur non contradicentibus partibus sine figura. non teneret proces-
sus. et idem si expresse consentirent. de hoc de offi. deleg. de causis. in glo.
ii. et ii. q. i. in primis. in si. et c. se. et in spe. de sen. prolati. §. iuxta. uer. quid
si de partium. quod intellige ut no. de re iudi. c. ultimo. li. vi. in. y. glo. Ras-
tio diuersitas patet. quia in casu isto sit contra ius commune. sed in ca-
su quem ponit littera res redit ad ius commune. et ad sui naturā. quod
facile sit. xxxv. di. ab exordio. ff. de pac. si unus. §. quod si non ut totum.
Natura uero naturans cum ad illam redibimus per intercessionem uir-
ginis gloriose nos collocat cum electis Amen.

Opus clementinarum finit. Anno. MCCCCLXXII. v. Id. may.

Incipiunt decretales extrauagantes que emanarunt post sextum.

De electione et electi potestate.

Benedictus octauus:

Inuncte nobis debitū fuit utis exposcit ut qui ad reformādos in clero mores et actus put nobis ex alto pmittitur solerter intēdimus: ibi precipue reformatiōis accōmode remediū apponamus: ubi mai⁹ respiciim⁹ piculum imminere. Sane q̄ piculosum cristat: q̄ aliquis in officio dignitate uel gradu fore se asserat ⁊ p tali etiam habeat: nisi prius ipse qd asserit legitimis ostenderit documētis tam ex civilib⁹ q̄ ex canonicis iustitias colligit euidenter. Asserētī namq; cū mandatis principis se uenisse credendū nō est: nisi hec scriptis pbancrit: nec similiter credit se asserētī legatus. Nunq̄. n. apostolice sedis moris fuit absq; signatis apicibus undecūq; legationē suscipere: sed nec dicenti se delegatū sedis eiusde; credit uel intēditur: nisi d̄ mandate apostolico fide doceat oculata. Similiter clerici ad alienā diocesim sine suozū ordinariozū litteris uenientes: nec in suis recipiunt ordinibus: nec ad superiores ascendunt. Clerici quoq; ⁊ monachi qui de suis ciuitatibus ad almā urbē p̄ficiscuntur: nisi muniti ueniāt suozū m litteris platorū nō sunt clerici uel monachi reputandi. Siquis pretera in clerū electus se dicat: si sacerdotē se nominet hoc scrutādu; est: q; nō sine periculo ē in talibus cōcatio indiscussa. Quod aut in illis qui se ep̄os et superiores platos: aut etiā abbates priores seu alios monasteriorū rectores quocūq; nomine censeātur appellāt: sit discussio celebris ⁊ diligens faciēda: luculenter apparet: si scandala et picula graua: que ipsozū parere posset cōcatio indiscussa diligentius attēdant. hinc nos euidentē euocat ratio: ut cū premis aliis casib⁹ qui minoris existunt periculi sit ex constitutionibus editis iam promissum: hūc ultimū qui pericula grauiora minat nequaq; sine p̄uisionis opportune remedio relinquamus. p̄nti itaq; p̄petuo ualiter cōstitutione sancim⁹: ut ep̄i ⁊ alii prelati superiores ⁊ ceteri monasteriorū regimīna exercētes quocūq; nomine censeātur: qui apud dictam sedē p̄monētur: aut cōfirmationis cōsecratiōis uel benedictionis mun⁹ recipiūt ad cōmissas eis ecclesias et mōasteria absq; dicte sedis litteris hui⁹ eozū p̄mōtiōez cōfirmationē cōsecrationē seu benedictionē cōtinētibus accedere uel bonozū ecclesiasticozum administrationē accipere nō presumāt: nulliq; eos absq; dictarum litterarū ostensione recipiāt: aut eis pareāt uel intēdāt. Qd si forsan cōtra p̄sumptū fuerit: qd per ep̄iscopos et platos abbates priores ⁊ alios monasteriorū regimīna exercētes predictos medio tēpore actus fuerit irritum habeatur. Nec quicq; interim iidem ep̄iscopi uel plati abbates priores uel regimīna exercētes ad ecclesiarū uel monasteriorū p̄uentib⁹ p̄cipiant eozūdem. Capitula uero ⁊ cōuentus ecclesiarū et mōasteriorū ipsozū ⁊ alii quicūq; ipsos absq; huius di-

cte sedis litteris recipiētes uel odedientes essē tandediū sint a beneficiorū suozum p̄ceptione suspensi: donec sup hoc eiusdem sedis grām meruerint optinere. Ep̄iscopi quoq; plati abbates priores et alii monasteriorū regimīna exercētes p̄dicti solito fidelitatis et obediētie iuramento nō p̄stito. Illi etiā pontifices quos apud predictā sedē palium contingeret recipere: absq; litteris traditionis ipsius palii nequaq; ab eade; discedant. Discedētes uero quousq; huiusmodi iuramentū p̄stiterint ⁊ litteras optinuerint: nihil de ipsarū ecclesiarū et monasteriorū p̄uentibus p̄cipiant: ⁊ quicquid interim p̄ eos ut de aliis predictur actū fuerit: uiribus nō subsistat.

Benedictus undecimus.

I religiosus qui absq; sui superioris licentia electioni de se facere cōsentire nō pōt illā post electionē sibi p̄ntata; uel ei⁹ electores infra tēpus p̄ eū dē superioris p̄ntia uel absentia moderatū. ne qua; cōtrineat: dat generale p̄ciliū lugdun. electorib⁹ extūc ad electionē alia p̄cedendi liberā facultate. Verū q; frequēter cubitandū ē. an etiā sit eo ipso iure si qd ei cōpetebat huius electione priuatus? statim illo eū hoc ipso fore priuātū. **De.**

In acta romana ecclesia que disponēte dño sup oēs alias ordinarie p̄tatis obtinet p̄ncipatū a deo: utpote mater uniuersoz christi fidelū et magra quatuor patriarchales sedes instituit inter quas ipsa; ro. ec. cōstantinopolitana; primum: alexandrina; secunda; antiochena; tertiū et hierosolymitana; quartū locū uoluit obtinere: ipsa; multis prerogatiuis ⁊ honoribus ac p̄uilegiis decorauit: de quarū p̄uisionib⁹ cū eas uacare p̄tingit tanto est accuratius cogitādū et attētius p̄uidendū: q̄ pro maioris eminet altitudine dignitatis: et periculose erraretur in p̄uisionib⁹ earūde;. Sup hoc igitur cū fratrib⁹ nostris habita deliberatiōe matura inter alia nostre cōsiderationi occurrit: q̄ oēs p̄hdolor predictarum sedū patriarchaliū ciuitates aut sunt destructe: aut occupate ab infidelibus uel in scismaticis detinentur: ipsarū capitalis seu cōuentib⁹ et canonicis p̄spsis undiq; p̄ ciuitates ipsas per alias regiones seu loca a ciuitatibus ipsis remota: ex quo cōtingit sicut ex p̄sentia nuper nos docuit: q̄ uacante cōstino politana ecclesia p̄ mortem bone memorie petri patriarche solū p̄ unū dūtaxat eius canonicum fuit de nono pastore electio celebrata: aliis canonicis suis agētibus in remotis: dictus tñ electus iuri si qd sibi ex electione hui⁹ cōpetebat in nostris manib⁹ spōte ac libere resignauit: ideoq; de eozūdem fratrum cōsilio et apostolice p̄tatis plenitudine statuimus: ut q̄ diu ciuitates ipse scismaticozū aut infidelū subiant aut suberūt ditioni aut detinebūtur p̄ eos: canōici dictarū p̄riarchaliū sedū cū eas uel ipsarū aliquā seu aliquas uacare cōtingerit: ad electionē postulationē seu quā p̄uisionem de p̄ficiendo sibi patriarcha uel pastore nullo modo procedant absq; apostolice sedis licentia speciali.

noticiam. deducat. Nos enim a

data presentium decernimus irritum et inane si secus per predicta capitula conventus vel canonicos aut quicumque alium vel alios scienter vel ignoranter fuerit attenta tunc. **N**on ob. quibuscumque ipsarum ecclesiarum vel aliarum earum consuetudinibus vel statutis iuramento confirmatione dicte sedis vel quacunque alia firmitate uallatis: seu constitutionibus privilegiis vel indulgentiis sedis eiusdem: per que effectus presentium impediri possent quolibet vel deferri: et de quibus quorumcumque totis tenoribus de uerbo ad uerbum in nostris litteris habenda est mentio specialis. Nulli ergo et cetera. data latani. x. cal. jan. pontificatus nostri anno. vii.

Iohannes epus seruus seruorum dei ad perpetuam rei memoriam: Suscepti regiminis nos cura sollicitat: ut que in ecclesiis non absque impedimento

ministeriorum et cultus detrimentum diuini seruari uideamus in appellatione congrui moderamus in melius reformamus. Cum itaque in nonnullis ecclesiis obfuerit et a longe retro temporibus fuerit obfuerit: frater primus et secundus aut alterius cuiuscunque sequentis anni beneficiorum uacantium in eis defuncto uel fabrica aut ecclesiis personis habentibus annualia de consuetudine privilegio et statuto applicant in totum ita quod illi qui huiusmodi beneficia canonice obtinent. et ad quos alius de iure fructus ipsi spectare deberent nihil inde percipiunt: Unde illud inconueniens sequitur quod commode nequeat ad impedendum obitum seruicium residere in ecclesiis in quibus beneficia existunt: Nos de illo super huius remedio prouidere uolentes: per quod huius et illi in fructuum predictorum perceptione participant: et ecclesie debitum seruicium non fraudetur prout decreto statuimus de fratrum nostrorum consilio: quod illi qui fructus predictos hactenus integre uidebantur ex privilegio consuetudine uel statuto nichil exinde ultra summam per quam unumquodque beneficium ipsorum prouenit in decime solutione taxari preterea huiusmodi privilegii consuetudinis uel statuto quomodo percipiant: sed ipsi perceptione distingat sint omnino contenti totali fructu predicta obtineant beneficia remanere nisi forsitan illi qui fructus eosdem soliti fuerint ut prefertur cum integritate percipere per se ipsam mallet habere residuum. et opponentibus beneficia summam dimittere memorata quo casu percipiendum quod maluerit illi reliquimus optionem. sic quod infra. x. dies postquam scuerit beneficia ipsa uacare: si quibus annualia ipsa debentur ex privilegio consuetudine uel statuto uel ipsorum annualium collectiones quod pretere habere noluerit: an. scilicet decime taxatione uel ipsa diffusa residuum nulli subastatone premissa eligere teneatur quam electionem si infra. x. dies non fecerint ut est dictum: extunc ad eum cui est beneficium huiusmodi optio uel electio transeat ipso iure: et hoc in ecclesiis et partibus illis in quibus beneficia maiora et alia que ad solutionem decime sunt taxata uolumus obseruari. In illis uero ecclesiis et partibus in quibus decimarum taxatio non est facta seruetur: quod fructus et oblationes beneficium tunc uacantis quod in decime solutione medius prouenit diuidatur: quarum medietatem habeat is cui annualiter per alterum de predictis modis perceptio est concessa: reliqua uero medietatem percipiat ille cui beneficium est concessum per sustentationem suam et aliis ecclesiis oneribus supportandis. Quod si alter de predictis prefata medietate noluerit esse

contentus altero contenti nolente: per nos nolentis transeat ad uolentem et uolens fructus oblationes illius beneficium percipiet uniuersos: eadem beneficium congrue faciles deserui ac eius supportans onera consueuerit. Et si quis aliquid predictorum ultra premissa preceperit: nisi illud ad quos id pertinet infra mensem restituerit cum effectu: eo ipso si epus superior prelatus fuerit a pontificali honore: et ingressu ecclesie nouerit se suspensum: Si autem capitalis uniuersitas collegium interdicto se nouerit: donec predicta cum integritate restituerit: subiacere. Si uero alia qua singularis persona ecclesiastica uel mundana id fecerit excois incurrat sententiam ipso facto: a qua nisi restitutione premissa preterquam in mortis articulo nulla: tenus absoluat. Non ob. quibuscumque privilegiis seu indulgentiis aut contrariis consuetudinibus uel statutis iuramento confirmatione sedis apostolice aut alia quacunque firmitate uallatis: que omnia quo ad hoc auctoritate apostolica reuocamus et irritamus et nulli deinceps esse uolumus firmitatis: Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre constitutionis cassationis irritationis et uoluntatis infringere uel ei ausu temerario contraire. si quis autem ex cetera Datum auinione. viii. cal. nouemb. pontificatus nostri anno. ii.

Et debito pastoralis officii nobis quod immemore ritus superna dispositione commissi periculum animarum et ecclesiarum ac monasteriorum dispendiis que ob ipsorum uacationes diutinas ipsis solent frequentius prouenire congruis remediis quantum nobis ex alto concedit salubriter occurrere intendentes. ut celerius et utilius prouideatur ecclesiis ac monasteriis antedictis: et ut ratione que super ipsas ecclesias ac monasteria ex diuina prouisione obtinere dinoscitur principatum honoris debitis impeditur: predecessorum quoque nostrorum. ro. po. presertim scilicet. re. boni. viii. qui dignitates personarum ecclesiarum et alia ecclesiarum. h. de. v. qui tamen et dignitates personarum ecclesias beneficia que cardinales ecclesias quaslibet monasteria prioratus administrationes et officia quecumque que apud se. ap. uacarent prouisioni apostolice sub certis rebus reseruari uentibus in heredes: nos ex causis rationabilibus que ad id nostrum animam induerunt de fratrum nostrorum consilio nonnulla detrahendo aliqua declarando et quedam addendo de nono episcopales et eorum superiores sedes monasteria et regulares ecclesias ad que huiusmodi que istis pro tempore percipiendi sunt etiam qui per electionem canonicam assumuntur prioratus officia uel administrationes eorundem dignitates personarum prebendas aliasque ecclesiarum. cum cura uel sine cura quocunque nomine censeatur que ad predictam sedem uacant ad presens ex nunc et antea: donec christi dignatio nos dignabit uniuersali ecclesie sponte sue regimen possidere uacare contigerit apud eam: prouisioni nostre de fratrum nostrorum consilio auctoritate apostolica reseruamus. Item autem sedes monasteria ecclesias et alia prefata bene. ec. per mortem uel depositionem ac prebendas eorum qui ea obtinent elcōes cassatores postulatores repulsionem renunciationem quolibet prouisionem translationem sine per susceptionem muneris consecrationis aut benedictionis dudum a dicto de. pre. n. promotis impedit: ubi de ipsis disposuit predecessor. et a nobis i. iiii.

sive auctoritate nostra pmonēdis impēdēdis apd
sedes ipsam uel etiā ubiqz aut quouis alio modo
canonice uacare apud sedē intelligimus p̄libatam.
Ep̄ales insuper uel alias dignitates ecclesias mona
steria ⁊ alia p̄dicta fratru nostroru sancte ro. ec. car
dinaliū apud dictā sedē p̄ eorū obitū uacare cense
mus: siue inibi aut alibi ubiqz ipsos migrare cōti
gerit de hac luce. et hoc idem in dignitatibus ⁊ bñ
ficiis quibuscūqz ut de aliis p̄mittitur: officialiūz ni
delicēz nicecācellariū eiusdem ecclesie camerariū nota
riorū auditoris cōtradictoriarūz correctoris scriptu
rarū litterarum ac p̄ntariorum necnon abbatiato
rū cu. ro. locū sibi uolumus uēdicare. Rursus huius
nostre reservationis editū ad dignitates et alia iam
dicta capellanorū nostrorū cōmensaliū ⁊ quorūlibz
altiorum rōne officii uel ex cā legitima in dicta tūria
moratūm qū a nobis p̄ nostris ⁊ eiusdē sedis ue
stigiis p̄sequēdis p̄ ipsa curia quocūqz p̄missi uel
aliqui eorū transmissi aut legati uel nūtiū fiant: et
eos ubilibet ⁊ quēlibet forū ad p̄fatam curiā redi
tum durate legatione: seu p̄secutione ipsorū negoci
orum reb⁹ eximi cōtigerit ab humanis: duximus ex
tendēdū: ⁊ idē ipsam etiā eē uolumus: ⁊ huius ca
pellanis cōmensalib⁹ etiā si ut p̄mittit nunc trāsmis
si fuerint ubiqz ⁊ ipsos rebus eximi cōtigerit ab
humanis. Ceterum edictū ipsum trahim⁹ ad sedes
mon. ad alia supradicta: que uiuere adhuc dicto de.
pre. n. usqz ad eius obitū ubi de ipsis p̄ eū fuerit or
dinatum: ⁊ deinde usqz ad datā p̄ntium apud sedem
uacauerint eadē illa que uacare decernimus apud ip
sam: dūmodo in eis ius in re licz ad rē nō sit aliquis
bus acquisitū decernētes extūc irritum ⁊ inane. si se
cus in predictis ⁊ singulis scēter uel ignoranter per
quēcūqz seu quoscūqz apostolica uel aliqua quouis
auctoritae attēratum fuerit uel cōtigerit in posterum
attentari: nō ob. pie memorie greg. x. ac boni. viii. et
aliorū ro. pon. pre. n. cōstitutionibus sup hoc editis:
quaten⁹ edicto sūt cōtrarie memorato. Ceterū ipsis
cōstitutionibus in suo robore duraturis: p̄siones insu
per annuas ab eis et ab eorū supioribus aliisqz pla
tis inferiorib⁹: necnō quibuscūqz capellanis puenti
bus collegiis uel singularib⁹ p̄sonis factas ⁊ facien
das p̄sonaliter aliquib⁹ ex eisde cardinalib⁹ seu qui
huiusmodi aliis ex p̄romittatis personis: p̄siones prete
rea seu assignationes p̄ntiatū quācūqz libet sup certis
p̄uincis diocesib⁹ ecclesiis mon. uel aliis ecclesiasti
cis locis aut ordinib⁹ etiā a quibuscūqz pre. n. ro. pō.
factas p̄missis p̄sonis siue alicui earūde: uel mona
steria prioratus administratiōes quālibet beneficia
regularia uel alia quēlibz quocūqz noie cēseant non
cōsuetā ab olim clericis secularib⁹ assignari h̄mōi p̄
sonis uel aliis clericis eiusdē collata siue cōcessa cō
mode uel alio quouis titulo ab eisde p̄decessoribus
seu aliis ep̄is uel supioribus prelati capitulo aut cō
uentibus uel collegiis sub edicto p̄dicto nolum⁹ ali
quatenus cōprehēdi: quāmir⁹ eis cedētib⁹ uel de
cedentib⁹ siue illa quouis alio modo dimittentibus
monasteria ipsa prioratus administratiōes benefi
cia ac loca h̄mōi ad ecclesias ⁊ monasteria siue alia
loca religiosa uel alia ecclesiastica eorūqz prelatos

sive p̄sonas quas antea eorū dispositio pertinebat:
seu quib⁹ immediate subeē noscūtur: libere reuertantē
nisi eis quid canonicū obstiterit: uel de ipsis aliter
duxerimus disponendum.

De officio iudicis ordinarii.

Onifacius octauus:

Ebēt supioribus suis reuerentiā subditi ⁊ dū
salubriter ab eis p̄ culpis correctionē uelut
curantiū medicamēta recipiunt obedientiam
exhibere tenent. Rursus oportet p̄positos cū chari
tate corrigere: decet eos inferre humilr qd docent: ⁊
paterna dilectiōe subiectos fouere: sic debitor delica
tus efficit: sic onerosus creditor minime repit. Sa
ne dudū uenerabili fratre nostro. a. ep̄o dulmē. ec
clesie: qui regularis sancti benedicti fore noscitur: de
cedēte: prior ⁊ capitulū ipsius ecclesie excipietes qd de
cōsuetudine erat ecclesie supradicte: ⁊ tēpe cuius nō
erat memoria incōcūse seruata: qd ep̄i dulmē. qui fu
erunt p̄ tempe p̄ se solos absqz aliis religios⁹ sibi
adiūctis uel clericis uel laicis secularib⁹ quibuscūqz
assumptis sibi loco notariū monacho seu monachis
capituli memorati uisitationē suam hactenus p̄fato
impenderūt capitulo: supplicarūt eidē ep̄o: ut omēs
tam clericos q̄ laicos religiosos ⁊ secularē ante
uisionē actualiter exerceret: a capitulo perciperz
āmoneri: quib⁹ āmonitis parati erant ipsum admit
tere ad uisitationē h̄mōi peragēdam: ⁊ qd dictus ep̄i
scopus eos sup hoc non audirēt: quanq̄ p̄testaret se
uelle omēs clericos suos et alios p̄ter tres uel qua
tuor ⁊ notariū remouere: et sic suā uisitationē incipe
re et cōplere: idem prior ⁊ capitulū ad sedem aposto
licam appellarunt. P̄propositoqz h̄mōi negocio
coram nobis: ⁊ auditis et intellectis que p̄ter dicer
uoluerūt: nos cōsiderantes qd cōsuetudo p̄dicta con
tra cōm utilitatez facultatem p̄bationū: que nō est
angustāda restringit: p̄pter qd etiā ut salua. s. sit re
rum p̄batio qd publice interest ne ueritas occultet:
cautū est iure ut curēt magistrat⁹ testari. i. testificari
uolentib⁹ seipsos ⁊ alios testes uel signatores p̄ber
et st̄tuit generale cōciliū ut a iudicib⁹ adhibeant
p̄sona publica uel duo uiri idonei qui acta cōscribāt
quos quidē monachos p̄dictos tū p̄pter eorū p̄
fessionē que illorū necesse facit funestā et ipsos arcz
a iudiciis et publicis siue civilibus actib⁹ nec patit
p̄t cōstitutio nouella declarat: nisi inquisitionis here
tice prauitatis cā tabelliōis cui⁹ uiscē in hac pre duo
mri p̄ supradictum cōciliū obtinent: officiū exercere
tū qd suspecti ne cōtra priorem aut capitulū quibus
subiunt: que corrigēda inueniūtur fideliter et recte cō
scriberent: attendētes quoqz qd id ep̄ali nō modicū
detrahit dignitati: si ab ep̄o qui dignitatē p̄p̄ia suo
ingenio agere dz: comites honoris sui cā adhibiti
abducant: seqz solū suspectis qnqz forsitan quos ui
sitat cōmittere cōpellant: dictā cōsuetudinez p̄ quā
p̄libati prior ⁊ capitulū uident nūmū delicatū tam
nō rōnabilem reprobam⁹ sed ne sit ep̄us onerosus
decernim⁹ nostrorū p̄decessorum uestigiis in heren

tes: ut cū aliquis ad uisitatiōē decetero faciendam in ecclesia memorata descenderit in uisitatiōis actibus uel tres honestas psonas clericali caractere insignitas: quarū una ad minus sit religiosa ordinis supradicti: et unū notarium clericū secum habeat et nō plures: cōsuetudine aliqua obtenta et cōpositione qualibet inter ptes ipsas super hoc in contrariū facta hactenus non obstante.

De maiestate et obedientia.

Onisacius octauus.

Nam sanctā ecclesiā catholicā et ipsam apostolicā urgente fide credere cogimur et tenere. Nos qz hanc firmiter credim⁹ simplr cōfitemur extra quā nec sal⁹ ē nec remissio peccatorū spōso in canticis pclamante: una est cōlūba mea pfecta mea: una est matris sue electa genitricis sue: que unū corpus mysticū representat: cuius corporis caput christus. christi uero deus: in qua un⁹ dñs: una fides unū baptisma: una fuit diluui tpe arcā noe imā ecclesiā pfigurans: que in uno cubito consumata: unum noe uidelicet gubernatores habuit et rectorem: extra quā omnia subsistētia sup terram legimus fuisse deleta. Hanc aut ueneramur et unicā dicente dño in ppheta. Erue a framea deus alam meam: et de manu canis unīcam meā. Pro anima. n. i. p se ipso capite simul orauit: et corpe qd corpus unīcam. s. ecclesiam nominauit ppter spōsi fidei sacramentorū et charitatis ecclesie unitatem. Nec est tunica illa dñi incōsultilis que scissa nō fuit: sed sorte puenit. Igitur ecclesie unius et unice: unū corpus: unū caput nō duo capita quasi mōstrum christus uidelicet et christi uicari⁹ petrus petriqz successor: dicēte dño ipsi petro. Pasce oues meas: meas inquit et generaliter nō singulariter has uel illas: per qd cōmisisse sibi intelligit uniuersas. Sine ergo greci sine alii se dicant petro eiusqz successoribus nō esse cōmisissos: fateantur necesse se de ouibus christi nō esse: dicēte dño in iohāne. Unū ouile et unicū esse pastorem: in hac eiusqz ptate duos esse gladios: spūalem uidelicet et tpalem euangelicis dictis instruitur. nam dicentibus aplis: ecce gladiū duo hic. in ecclesia. s. cū apostoli loqueretur non respondit dñs nimis esse s; satis. Eerte qui in ptate petri tpalem gladiū esse negat: male uerbū attēdit dñi pferentis. Cōuerte gladium tuū in uaginam. Uterqz ergo in ptate ecclesie spūalis. s. gladi⁹: et material sed is quidem p ecclesia: ille uero ab ecclesia exercēdus. Ille sacerdotis: is manu regū et militum: sed ad nutū et patientiā sacerdotis. oportet aut gladiū esse sub gladio: et tpalem auctoritatē spūali subiici ptati. Nam cū dicat apl⁹: non est ptas nisi a deo: que aut a deo ordinata essent: nisi gladius eēt sub gladio: et tanq inferior reduceret p aliud in suprema. Nam scōm beatū dionysius: lex diuinitatis ē infima p media in suprema reduci. Non ergo scōm ordinē uniuersi omnia eque ac immediate: s; infima per media inferiora p superiora ad ordinem reducūtur: Spi

ritualē autē et dignitate et nobilitate terrenam quā libet pcellere ptatem: oportet tanto clarius nos fatemur: qto spūalia tpalia antecellūt: qd etiam ex decimarū datione et bñdictione et sanctificatione: ex ipsius ptatis acceptiōe ex ipsariū rerum gubernatione claris oculis intuemur. Nā ueritate testāte spūalis potestas terrenā ptatem instituere h; et iudicare si bōa nō fuerit: si de ecclesia et ecclesiastica ptate uerificat uaticiniū hieremie. Ecce cōstitui te hodie super gentes et regna et cetera que sequuntur. Ergo si deuiat terrena ptas: iudicabit a ptate spūali: sed si deuiat spūalis minor a suo supiori: si uero suprema a solo deo nō ab homine poterit iudicari. testāte apostolo spūalis homo iudicat omnia: ipse aut a nemine iudicatur. Est aut hec auctoritas et si data sit homini ut exerceat p hominē: nō humana: s; potius diuina ptas ore diuino petro data. sibi suisqz successoribus in ipso quē cōfessus fuit petra firmata: dicente dño in petro: qd cūmq ligaueris et cetera. Quicūqz igit hūc ptati a deo sic ordinate resistit: dei ordinatiōi resistit: nisi duo sicut duo sicut manicheus fingat eē principia: qd falsum et hereticum iudicamus: qz testāte moysē nō in principiis s; in principio celū de⁹ creauit et terram. Porro subesse ro. pon. omni hūane creature declaramus dicimus omnino esse de necessitate salutis.

De dolo et contumacia.

Onisacius octauus:

Em nō nonam aggredimur: neqz uiam in solitam abulamur: sed anterioris iuris calcam tam uestigiis pntis cōstitutōis indubitato roboramus suffragio: et incōcussio munimine stabili mus. Est liquidem iam sancitū: q ppositū publice citationis editū enim artet qui impedit aut facit etia se celando: ne ad eū possit puenire citatio: appareat qz cōtumax qui sic agit: qd qz in albo ptois hmoi edita pposita sue iurisdictioni subiectos arceant et astringant. magis q si uoce pconia que innotescit paucis uel litteris citaretur. Ius. n. qd talem modū citationibus posuit uolēter psumpsisse credēdum ē: ut que in eodē albo tot ipsius albi publicū locū frequentantū oculis paterent legenda ad citati noticiā deuenirent. Unde ad pbendā omnib⁹ eorū que sanctiū plenā lectionē et notionez mēdatur legē tabul aut lapidib⁹ sculptā sanctissime ecclesie describi pot: ticibus et affigi. Premissis igit indebitā cōsiderationem deductis: ac in lance irrefragabilis rōnis apensis. Nos qui uniuerso disponēte dño preesse dignoscimur: nolētes per hāc nouellam cōstitutionem aliquid circa pdicta statutum expresse inueniri: declaramus de fratrum nostrorū consilio: et nihilomin⁹ hoc edito ppetuo ualituro firmam⁹ et statuimus: ut citationes auctoritate apostolica de quibuscūqz psonis undecūmqz et ubicūqz sint cuiuscūqz status dignitatis uel peminētie ecclesiastice uel mūdane: etiam si impali uel regali fulgeant dignitate presertim si impediāt uel faciāt per se uel p alios quoquo mō:

ne citationes ipse ad eos pueniāt ⁊ quacūq; causa faciēde. aut citandorū domicilia siue loca tute uel libere adiri nō possint: cum put scriptum est existimare debeam⁹ an eo ire liceat ubi ē citatio faciēda p inde ad instar edictorū prefatorum ppositorū in albo pretoris etiam extra solēnes dies in quibus romani pōtiffices suos facere cōsueuerūt generales pcellus publice id nobis spāliter et ex certa sciētia in benēficiis facte in audiētia litterarū nostrarū aut in aula nostri palatii p modū affigēde ianuis maioris ecclesie loci in quo romana cōis oīum christiani populi nationū residebit curia ut cunctis possint pateri ⁊ ita deferri citatis ualeant: ac arceāt citatos p terminū lapsū: qm cōsiderata locorū distantia uolumus citationib⁹ ipsis cōpetentē apponi: sicut si eos psonaliter appbendissent nō ob. aliquibus priuilegiis indulgentiis ⁊ litteris apostolicis generatibus aut spālibus quibuscūq; pionis pōtifficali impiali regali uel alia ecclesiastica seu mūdana dignitate pditis aliisq; inferioribus ecclesiis mōasteriis locis collegiis ⁊ pniuersitatibus in quacūq; forma uerborū cōcessis per quē talis citationis effectus possit quomodolibet impediri. etiam si de ipsis et eorū totis tenoribus de uerbo ad uerbum: aut de ppiis nomibus psonarū monasteriorum ecclesiarū locorū illorum quib⁹ cōcedunt uel eorū ordinib⁹ aut dignitatibus: oporteat in nostris literis fieri mētionem.

De prebendis et dignitatibus

Iohannes eps seruus seruorū dei ad ppetuā rei memoriā: Execrabilis quorūdā tam religioforum q̄ seculariū ābitio: que sp̄ plus ābiens eo magis fit insatiabilis quo sibi amplius indulget: ⁊ improbitas importuna petentiū a nobis et pdecessoribus nris ro. pon. nō tam obtinuisse q̄ extorsisse plerūq; noscitur: ⁊ unus interdū etiā ad unum bñficiū ecclesiasticū minus idoneus in diuersis ecclesiis nedū uicinis: sed ab inuicē longe distans: immo nō nūq̄ in diuersorum regnorū pib⁹ situatis: plures q̄ duas aut tres uel plures etiā dignitates psonatus officia seu priorat⁹ aut diuersa bñficia ecclesiastica curā animarū habentia possit dispēsatiue cū alias nō liceret de iure cōst recipere ac simul licite retinere. Unde inter cetera incōueniētia subscripta sequuntur q̄ interdū uidelicet unus qui unicum quis modicū nix officiū implere sufficeret plurimorū sibi uēdicat stipendia: que multis litteratis uiris uite puritate ac testimonio bone fame pollētibus qui meritis possint abūde sufficere: equa distributiōe collata: habētibus ipsa patitur uagādī materia: diuinus cultus minuit: hospitalitas in ipsis bñficiis debita nō seruatur. Et dū nō sunt sui in unaquaq; regione rectores ecclesiarū detrabit cōmodis ⁊ honori: que carentes defensionū auxilio: in iurib⁹ suis ⁊ libertatibus multipliciter collabūtur: ruinis patēt edificia nobilia: que magnificētia expruxerat decessorū: et qd̄ amarius ē dolendū: animarū cura negligitur: ac uiciorum sentib⁹ fomētus pculose prebetur. Nos itaq; tot malis tantisq; discriminib⁹ occurrere cupientes

omēs ⁊ singulas dispēsatiōes super receptione ⁊ retentione pluriū dignitatū personatū administrationū officiorū prioratum aut beneficiorū quib⁹ cura animarum sit ānexa: sub quacūq; forma uel exp̄ssione uerborum a nobis uel dictis pre. n. cūc. q; p̄one cōcessas. Cardinalibus tñ sancte ro. ec. qui circa nos uniuersali ecclesie seruiēdo: singularū ecclesiarū commoditatib⁹ se ipēdūt: ac regū filiis: qui p̄t sublimitatem eorū ⁊ generis claritatē sunt potiori p̄rogatiua ⁊ gratia extollēdi dūtaxat exceptis: deliberatione super hoc cū fratrib⁹ nostris habita diligētī: de ipsorum cōsilio ⁊ ex certa nostra sciētia in forma subscripta duximus taliter moderādas: q̄ p moderationē nostrā effrenatā circa easdem psonas talium bñficiorum multitudinē refrenem⁹: ipsiq; impetrātēs fructu dispēsationū hmoi taliter nō frustrent. Statuimus itaq; ⁊ de fratrū ipsorū cōsilio ordinam⁹: q̄ obtinētes nūc ex dispēsatione legitima pluralitatem hmoi dignitatū psonatū officiorum aut prioratū seu bñficiorū que alias absq; dispēsatiōe obtinere nequibāt: unū tātum ex dignitatibus psonatib⁹ prioratibus officiis ecclesiis uel beneficiis hmoi quibus imminet animarū cura cū dignitate psonatu uel officio prioratu ecclesia uel beneficio sine cura: que haberi maluerint p̄textu dispēsatiōis sufficiētis circa id eisdē indulte possint licite retinere: qui tamē teneātur eligere infra mēsem numerādū a tpe noticiē cōstitutionis istius: ceteris beneficiis cū cura uel sine cura que ipsius dispēsatiōis p̄textu tenebāt: ⁊ que alias nō poterāt de iure absq; dispēsatione licite retinere que nos ex nūc uacare decernimus: corā ordinariis sub testimonio publico infra idem t̄pus uerbaliter ⁊ realiter cū effectū dimissis: absq; eo q̄ ad illa nūq̄ sine noua collatiōe ab eo qui facere poterit faciēda redire aut eorum administrationi se immiscere presumāt. Alioquin tam his q̄ aliis omnibus beneficiis que uirtute hmoi nostre moderatiōis retinere poterant ut p̄fertur sint ipso iure priuati ⁊ p̄sus inhabiles ad similia bñficia obtinēda. Per hoc autē his qui dignitates psonatus uel officia aut alia beneficia curā animarū habētia: ex dispēsatiōe que ius tribuat iuxta nostrā moderationē p̄scriptā obtinent: ⁊ alia similia beneficia que nostrorū uel eorūde p̄decessorū: auctoritate litterarū expectāt: cū quibus est ut illa cū uacauerint recipere et una cū obtentis licite retinere ualeant dispensatum nolumus derogari: quin ea dū uacabūt infra dictū t̄pus spaciū possint eligere: ⁊ dimissis aliis recipere in forma p̄scripta ac licite retinere penas similes incursum qui hmoi nostre p̄sumpserint cōtrarie sanctioni. Porro q̄ quorūdam oculos sic auare cupiditatis uicium excavit: q̄ plura talia bñficia simul absq; dispēsatione canonica retinere presumāt. Nos de illis p̄tī decreto statuimus: ut omnia ⁊ singula beneficia sic derenta. illo tñ retento qd̄ ultimo receperint. dūmodo in eo ex collatione canonica cōpetat ius eisdem. infra t̄pus ut p̄mittit limitatū uerbo uel facto. ac sine fraude corā ordinariis sub testimonio similiter publico dimittere teneātur. qd̄ si nō fecerint. etiā illo sint ipso iure priuati in quo ius eis alias cōpetebat: ⁊ inha

biles penit? ad quocūq; ecclesiastica beneficia obti-
nēda cēseant. Qui nero deinceps receperint digni-
tatem uel psonatū seu officiū aut aliud bñficiū cu-
ram aiarum habēs āneram: si antea simile bñficiū
obtinēbat: illud quo ipso iure postq; secūdi possessi-
onem habuerint uel p cos omni dolo ⁊ fraude cel-
santibus quomin? hēant steterit priuati noscātur abs-
q; more dispēdō in ordinariorū manib? dimittere
debeāt pari modo: alioquin extūc sint ipso iure secū-
do priuati ⁊ nedū ad sacros suscipiendos ordines:
quinetiā ad habēdum qdūq; aliud bñficiū eccle-
siasticū inhabiles reputētur. Que omnia ⁊ singula
bñficia uacatura ut pmittit uel dimissa nostre ⁊ se-
dis apostolice dispēsationi de fratrum nostrorum cō-
silio reseruam?. Inhibētes ne quis pter roma-
num pōtifice quacūq; sit super hoc auctoritate mu-
nitus de hūmōi beneficiis disponere: uel circa illa per-
uiam pmutatiōis uel alias inuocare quoquomodo
psumat. Nos. n. si secus actū seu attēratum fuerit: ir-
ritum decernimus ⁊ inane. Ceterū ordinarios intel-
ligim? in casib? supradictis epōs: in quorū ciuitatib?
⁊ diocēsisbus cōsistūt beneficia seu alia aliqd eorum
que debēt scōm pmissa dimitti: aut ipi qui ea dēt
dimittere cōmorant: uel ecclesiis cathedralibus ua-
can. capitula earūdem: ⁊ uidē de beneficiis taz dimis-
sis q; ut pmittit pdictis: nos uel apostolicaz sedem
certificare studeāt q; primū cōmode poterūt indila-
tem de illis salubriter disponere ualeamus.

Quātūz aut ad modificationē attinet antefatā
illa dūtaxat ⁊ nō alia bñficia ecclesiastica quocūq;
noie nūcupētur curā animarū hñe cēsemus: que pro-
chias habēt in quibus ē aiarū cura nō per uicarios
ppetuos sed p rectores aut ministros beneficiorū ip-
sorū uel illorum tpales uicarios exercēda: necnō etiā
am illa quorū ministris rōne beneficiorū hūmōi com-
petit uisitare inquirere: pcuratiōne recipere: suspēde-
re: excoicare: seu ab excoicationis ⁊ suspēsiōis sentē-
tiis absolucere: de cōsuetudine uel de iure: iurib? aliis
de animarū cura loquētibus in suo roboze quo ad
cetera permāsuris. Nulli ergo omnino hoīm liceat
hanc paginā nostrorū moderatiōis statutorū cōsti-
tutiōis reseruatōis inhibitiōis ⁊ uolūtatis infringere
uel ei ausu temerario cōtrarie: si quis aut hoc attēta-
re psumpserit indignationē omnipotētis dei ⁊ beato-
rum petri ⁊ pauli apłorum eius se nouerit incursum
Data auiniōe. xiii. cal. decēbris pōtificat? nri an. ii.

De sepulturis.

Donifacius octauus.

Estetande feritatis abulum quē ex quodaz
mō horribili nōnulli fideles inproutde profe-
quūtur nos pie intētionis ducti pposito: ne
abusus predicti scuitia ulterius corpora hūana dilace-
rer mētēsq; fidelium horroze cōmoueat ⁊ cōturbet au-
ditū: digne decreuimus abolēdum. Prefati nāq; fi-
deles huius sue improbande utiq; consuetudinis
uicio intēdentes: si quisq; ex eis genere nobilis uel

dignitatis titulo insignitus presertim extra suarum
ptiū limites debitū nature psoluat in suis uel aliis re-
motis ptibus sepultura electa defuncti corp? ex quo-
dam impie pietatis affectu truculēter exērat: ac illō
mēbratim uel in frustra immaniter cōcidētes ea sub-
sequēter aquis immerfa exponit ignib? decoquen-
da: ⁊ tandē ab ossibus tegmēto carnis excussio eadē
ad ptes pdictas mittūt seu deferūt. tumulāda: quod
nō solum diuine maiestatis cōspectui abhominabile
plurimū reddit: sed etiā hūane cōsideratiōis obtin-
bus occurrit uehemētius abhorrēdum. Volētes igit
put officii nostri debitū exigit illud in hac pte reme-
dium adhibere: per qd tante abhominatiōis tante
q; immanitas ⁊ impietatis abusus penit? deleat nec
extēdatur ad alios apo. auc. statuim? ⁊ etiā ordinam?
ut cū quis ⁊ cuiuscūq; status aut generis seu dignita-
tis extiterint in ciuitatibus terris seu locis in quib?
catholice fidei cultus uiget dicm decetero claudēt ex-
tremū: circa corpora dñfactorū hūmōi abusus uel simi-
nullatenus obseruet: nec fidelium manus tanta imma-
nitate fedētur: s; ut defūctorū corpora sic ipie ac crude-
liter nō tractētur: deferāt ad loca in quib? uiuētes ele-
gerit sepeliri: aut i ciuitate castro uel loco ubi dñcesserit
uel loco uicino ecclesiastice sepulturā tradat: ita q; demū i
cineratis corp?bus aut alias ubi sepulturā elegerint
deportetur ⁊ sepeliant in eis. Alioquin predicti de-
functi excoicetores uel excoicetores aut familiares ei? seu
quicūq; alit cuiuscūq; ordinis cōditiōis stat? aut gra-
dus fuerint etiā si pōtificali dignitate pfulgeāt: qui
cōtra huius nostri statuti et ordinatiōis tenorē pre-
sumpserint defunctorū corpora sic inhumaniter ⁊ cru-
deliter pertractare uel facere ptractari excoicationis
sentētiā quā exnūc in ipsos pferimus ipso facto
se nouerint incursum: a qua nō nisi p aplicaz sedez
pterq; in mortis articulo possint absolutionis bene-
ficiū obtinere. Et nihilominus ille cuius corpus sic
inhūane tractatū fuerit ecclesiastica careat sepultura

De decimis et primiciis

Donifacius octauus collectori decime.

Edaratiōes quas in negotio p nos nuper
imposite p psecutione guerre ac negotii re-
gi sicilie cōtra hostes ecclesiis ⁊ psonis eccle-
siasticis per totā italiā ⁊ cetera cōstitutis uolum? ob-
seruari: cuiusquidē decime in illis partibus te sup in-
tēdentes seu collectore duximus deputandum: tales
sunt. De redditibus ⁊ pñtibus leprosarū domorū
⁊ hospitaliū pauperū: qm in usus leprosorū infirmo-
rum ⁊ pauperū cōuertūtur: decima nō soluet. Adon-
ales aut etiam alieq; regulares psonē q; arū reddi-
tus ⁊ pñtus ecclesiastici adeo sunt tennes ⁊ exiles
q; de illis sustētari nō possunt: sed p habēdo uite sue
sustētationem necesse habēt publice mēdicare ⁊ ele-
mosynas publice petere dictā decimā persoluet. Se-
culares quoq; cleric: quorū ecclesiastici redditus et
pñtus annui summā. vii. florenorū auri nō excedūt
eandē decimā nō prestabūt. Si uero una psona pla-

nabeat bñficia: quorum nullū p se acceptū dictam
summā. vii. florenorū. auri ānuatim attingat. siml tñ
collecta in minimis pñtibus summā memoratā ex
cedant: quos quot nel qñtūcūqz modica fuerint: de
omnibus 7 singulis decima p soluet. Sed nō soluet
de pñtātis monachorū: similiter de hñs que a chri
sti fidelib⁹ relāquūtur ecclesiis: ut ex eis ppetui emā
tur redditus. Itē de exentis prelati 7 aliis pñtis
ecclesiasticis liberaliter factis decima nō soluetur.
Solutiūm decimā electioni seu arbitrio cōmittitur
utrū ipsam uelint soluere p totū tñpus quod durabit
decima p rata pñtūm: quos singulis ānis dicti tē
poris ipsos pñpere contigerit: an per ipsum tñpus p
rata cōis estimatiōis pñtūz eorūde. Sed una uia
electa nō licebit alicui uariare ad alia recurrendo.
Et fiat 7 redigatur p̄r collectores in scriptis ele
ctio hñmōi expresse in prima solutiōe decime supradī
cte: alioquin iuxta estimatiōem cōem p totū tñps sol
uere tenebūtur. Declaramus autē qd hī qui elegerint
soluere decimā p rata que pceperint ānuatim uēdāt
pñtus beneficiorū suozū que personale residētiaz
nō requirūt: 7 soluēt decimam p solo pñcio qd recipe
rent de eisdem: dñ tñ cōtra hoc in fraudē decime nī
hil omnino agat. Sed ecclesiastica pñona que in ec
clesia sua uel beneficio qd residētia pñonale requi
rit nō residet: s; facit in eodē per firmariū uel uicari
um deserviri deputando ipsi uicario uel firmario cer
tam suozū pñtūm portione: nō deducet portio. ne
uicariatus seu firmari: sed de uniuersis ipsius uel be
neficium pñtibus decimā exhibebit. Declaramus
autē qd de syluis seu nemoribus que nō cōsuerūt uē
di nīhil soluet: nisi forte aliquid de illis uēditum fue
rit durante decima: 7 tñc estimabit quantum ualere
debēt ānuū redditus ps uendita scōm assisiaz: que cō
suenit fieri de nemoribus in pñtibus illis: in quibus ne
mus si tñ fuerit 7 de sola estimatiōe decima p solue
tur: 7 nisi de eo qd pñperet de dictis syluis seu nēo
ribus que uēdi nō cōsuerūt: nisi forte uēdant durā
te decima: ex uēditione pascuagii seu herbagii aut al
terius cōsimilis pñtus eorūde nemorū et syluarū et
si nō uēdātur huius pascuagia et similia: nō soluēt
decima de hñs: ita tñ qd in fraude decime nīhil cōtra
hoc attētet: idēqz de pascuis herbagiis et cōsimilib⁹
obnētōibus syluarū uolum⁹ obseruari. De stagnis
et piscariis decima sic soluētur uidelz: qd fiet relatiō
de nūero ānorū quibus ante uēditionē ultima uēdita
nō fuerūt ad quātitatē pñti ex ipsa uēditōe ultima
recepti ut pñcio diuiso in partes secūdum ānorū ter
minū: durāte decima soluētur decima ipsa de tot par
tibus pñti ex ipsa uēditione recepti quot fuerūt āni
predicti: ut si forte sunt quinqz anni elapsi ex quo fu
erat stagnū uēditū: 7 nūc uēdat p. c. flor. fiant de p
cio. v. ptes. ut p trib⁹ annis quibus durabit decima
soluet ipsa decima de tribus pñtibus pñti tantū ui
delicet de. lx. florenis: 7 multiplicabūtur 7 minuētur
ptes pñti. put plures 7 pauciores fuerint dicti anni
De piscariis autē fluminū 7 lacū 7 uenatiōibus: si uē
dantur: 7 syluis ceduis idē quod de stagnis fiet. De
piscibus stagnorū uel belluis garrenarū: quos p plu
uel esu suo cōsumi uel sine fraude donari contigerit:

decima nō soluet. Et qz nōnulli obtinēt a monaste
riis 7 ecclesiis prioratus grāgas domos reddit⁹ pē
siones 7 census in soluēda de hñs decima credim⁹
distinguedum: uidelicet an talia in bñficiū habeātur
an ex cōtractu: an ex mera gratia: siue hoc si cōcessū
p se. ap. siue p ipsorū monasteriorū uel ecclesiaz pñ
nas: de illo pñtibus soluetur decima. Cum autē ob
tinētur talia ex cōtractu: puta ad pñsionem uel firmā
ānuam in qua nō est facta grā obtinenti: sed in hoc
uterqz cōtrahentū studuit cōditionē suam facere me
liorem pceptores pñsionis uel firme de ipsa pñsione
uel firma decimā exhibebūt. Si autē quis ante uel p
cōcessiōe huius decime ad iatā ppriam emit pñ
tus prioratus uel aliorū predictorū p aliqua pecunia
ita qd in hoc ei sciēter grā nō est facta: cōsiderabitur
qñtum estimatiōe cōi ualeant ānuū pñtus priorat⁹
grangie domus terrarū seu redditū hñmōi: 7 secūdū
hoc ab illis quorū est horū pprietas: qui inde pñti
p futuro tñpe receperint: p tres annos decima exhibe
tur. Si autē in hñs gratia facta sit obtinētibus: quia
sciēter p minori pñcio qd ualeāt sunt talia uēdita uel
locata: ipsi obtinētes 7 nō monasteriū uel ecclesia d
illo in quo gratia facta est ipsis: 7 de reliquo illi quo
rum ē pprietas decimam exhibebūt. Si autē pñonis
aliquibus p iusta mercede seu remuneratiōe laboris
uel obsequii prestiti uel prestadi talia sunt concessa:
hñ quorum illorū pprietas in decimatione pñtū
suorum etiā horū pñtus merito numerabūt: 7 de
illis sicut de aliis quos p certis suis utilitatib⁹ expē
dunt: decimā exhibebunt. Qd si hoc p illos qui ea
obtinēt nec in alios sūt translata: qz res trāsit cum
onere suo: etiā circa illos que predictimus seruabunt
Nec deducuntur expense: que p monachis qui in ta
libus prioratibus grangiis seu domib⁹ in beneficiis
seu ex mera gratia cōcessis ex pacto teneri debēt: fie
ri dinoscūtur. Expense autē illorū monachorū uel p
sonarū que teneri debēt ex pacto in prioratibus grā
giis seu domib⁹ ad iustam firmā seu pñsionem cōces
sis: siue determinate fuerint siue nō: estimabūtur esti
matiōe cōi: 7 talem estimatiōem monasteria uel eccle
sia cuius illorū est pprietas cū suis pronētibus deci
mabit. Prelati de pcuratiōib⁹ quas in uictualib⁹
pñpiunt decimā nō p soluent. Sed qui eis prestāt
hñmōi uictualia in decimatione suozū pñtū 7 red
ditū numerabūt 7 soluent decimā de eisdē. De illis
autē pcuratiōib⁹ quas prelati in pecunia numerata
rite pñpiunt ab antiquo 7 quas pñperent, etiā si nō
uisitarent: decimā prestare tenētur. Prelatus autem
qui pcuratiōem quā sine uisitatione potuit de iure p
cipere in pecunia numerata remittit: qz remittit qd
sibi debetur: 7 de quo soluisset decimā si recepisset il
lud: tenetur ex tali pcuratiōe decimā exhibere. Si
uero pcuratiōem quam tantū in uictualibus licet per
cipi fortasse remittit pñona ecclesiastica: cui remissio
facta est: hñmōi uictualia cū aliis pñtibus suis cū sol
uet decimā estimabit: cū etiam si nō est remissa hoc
facere teneretur. In soluēdo decimā supradictā sole
expense necessarie que fiunt in re ex qua fructus pñ
piuntur arando colēdo 7 colligendo fructus sine qui
bus nō possunt inde fruct⁹ pñpi deducētur. Expense

aut que sunt in castrorum custodiis cum sint extra re:
uel etiam in edificiis construendis uel conseruandis nullatenus
deducatur. Sic nec ille qui in uillis tuedis fierent in
guernis seu etiam canalicis. De his quoque que consi-
stunt in iurisdictione mero imperio regalibus atque simi-
libus soluet decima deductis salariis moderatis que
ante concessione decime conseruauerunt solui iudicibus et
officialibus similibusque personis sine quibus iurisditio et
cetera similia nequeunt expediri: ita tamen quod in fraudem
decime nihil contra hoc penitus attetur. Sed expen-
se officialium iudicum et similiarum personarum facte in ue-
litis sine uictualibus minime deducuntur: sicut nec alie
expense similes facte circa familiam platorum. Ratio
ne autem ut alieni quo persona soluens decimam obligata
consistit nihil decima minuet: etiam si certe res eccle-
siastice propter hoc a quoquam fuerint obligate. Item
de furnis et de molendinis decima prestabitur. Soluetur
autem de obligationibus: siue fiant per benedictionem nibe-
tium: siue per exequium mortuorum. Necnon de pueribus
sigillorum platorum: et de emendis que ab excoicatis re-
cipiuntur. De legatis quoque sibi et aliis personis eccle-
siasticis non personarum sed ecclesiarum uel officiorum ro-
ne relictis: decima psoluet. Pro decima supradicta
non exhibet pecuniam: nisi illa contra curreret de manda-
to domini terre: et quo est mola in locis in quibus consi-
stet fructus et redditus unde decima psoluetur: nec alii
qui pecuniam cambire cogentur eandem: Sed si ex pro-
babilibus seu uerisimilibus presumptibus apparuerit pe-
satis eis pueribus minime debito notabiliter de decima
psoluisse: ita quod super hoc merito suspectus debeat re-
putari ex officio nostro per uiros idoneos deputan-
dos a nobis faciemus inquiri ab illis qui super hoc
scire ualeant ueritatem: uidelicet de consilio diocesani episcopi
uel alicuius deputandi ab ipso si sit eius subditus et non
aliter: si episcopus ipse uel deputatus ab eo commode possit ha-
beri: et tunc demum et non prius ille cuius puerus fuerint
taliter estimati pro eo quod minus solueret etiam nomina-
tim excoicabitur: si eius contumacia exegerit et uisum fu-
erit expedire. Episcopi autem et abbates ceterique persone
ecclesiastice honorabiles non suspecte proprie conscientie
relinquantur: ita quod sufficiat quo ad tales excoicationis
sententia que in nullomodo soluentes uel scienter
adhibentes fraudem uel maliciam circa ipsius decima-
me solutionem generaliter preferet. Super his aliter si
et compulsi per censuram ecclesiasticam prout nobis et illi
cui hoc committendum duxerim uisum fuerit expedire
proferetur autem si expediens uisum fuerit excoicatio
generaliter uel specialiter in eos: qui contra solutionem
decime uel suorum estimationem puentium cum fuerit facien-
da: fraudem uel maliciam scienter duxerit adhibendam.
Fiet autem solutio decime non ex ipsis rebus que perci-
piuntur de pueribus: sed in pecunia numerata. Solue-
tur autem decima illis quos ad hec contigerit deputari.
Rector parochialis qui urgente necessitate cure eccle-
sie: puta quod ipse residere personaliter in eadem per se non
sufficeret ipsi cure propter multitudinem parochianorum
uel diffusionem parochie sue: sed necesse habet unum uel du-
os uel plures capellanos conducere: et eis propter ui-
ctum salarii constituitur: salarium homini poterit in de-
cime solutionem deducere: sed ratione uictus capellano-

rum ipsorum aliquid non deducet. Quod si in diuersis ci-
uitatibus et diocesis diuersa beneficia obtineat: de
uno quoque beneficio in ciuitate uel diocesi in qua il-
lud fuerit: decima psoluet. De elemosynis uero seu
oblationibus datis ad opus fabrice: maxime de his
oblationibus que in ciuitatibus et aliquibus castris et
locis dictarum prouinciarum in certis festiuitatibus in can-
delis et aliis conseruauerunt dari et offerri ad opus fabri-
ce deputatis: decima non soluet. Similiter nec de illis
oblationibus que colliguntur interdum per laicos qui co-
sortiales dicuntur: et interdum per clericos et que ad opus
consortium reducuntur offerunt ut in luminaria in ecclesia
cruces et calices fiant et reparentur: et etiam ex illis paupe-
ribus subueniant et sepeliuntur corpora pauperum defun-
ctorum. Prelati autem et clerici quilibet cuiuscunque conditio-
nis aut dignitatis existant: de suis puentibus ecclesi-
asticis decima psoluet. Ille quoque expense que fiunt
per fossatis et alias pro terris edificandis: ut uberiores
fructus producant: et ille que fiunt in conseruandis et repa-
randis edificiis molendinorum domorum seu apotheca-
rum et similiarum ex quibus fructus et pensiones recipiuntur
et nisi reparentur fructus ex eis percipi non ualent: de decima
homini minime deducunt. Nec etiam ille que fiunt per
custodia castrorum quousque fiat licet maiore solito. Insuper
de oblationibus minutissimis quas percipiunt eccle-
siastice persone ratione ecclesiarum suarum pro sepul-
tis et dandis penitentibus decima psoluet. Et quod non oc-
currit nobis quin quotidiane distributiones prouentus
ecclesiastici: siue de distributionibus que dantur in horis
canonicis presentibus debere solui decima declaramus.
Illi quoque qui deputati fuerint ad collationem decime
cum eis qui deberent soluere decimam de aliqua certa suma
soluenda: pro decima nequeunt puenire. De fructibus
arborum et ortorum soluet decima. De his autem que co-
sumuntur usu uel esu animalium si sint ecclesiarum soluet
decima deductis expensis necessariis que fiunt pro cus-
todia. Si uero sint personarum: decima non soluet. Tu-
ergo in his solu deum et iusticiam pro promissis per oculis
habes ex predictis declarationibus in decidendis homini
dubitationibus que pro parte leuiter decidi poterunt in
formationem accipias. Super maioribus uero decisio-
nem apostolici oraculi expetas et expetes. Volumus
quoque et presentium tibi auctoritate mandamus: ut in una
quaque persona ecclesiastica deputatarum tibi prout
cuiuscunque ordinis conditionis uel dignitatis existat:
que decimam ipsam nullomodo non integre scienter aut
non scilicet uerum ualorem fructuum suorum perceptorum: siue si
in terminis constitutis exhibuerit: seu in illorum exhibi-
tione maliciam commiserit siue fraudem excoicationis
sententiam auctoritate nostra promulget: et etiam in sin-
gulos qui scienter impedimentum presterint directe uel
indirecte publice uel occulte quo minus decime predictis
cte soluant subsidium: omnes et singulos qui homini sen-
tentias laas incurrerint per te et alios singulis diebus
dominis et festiuis capanis et candelis accessis usque ad
satisfactionem condignam excoicatos publice nuties: et
facias ab omnibus publice uitari. Aggravatur alius
as manus tuas contra ipsos prout propter iniam et contu-
maciam erigere uideris eorundem. Quod si satisfacere
decreuerint post plenam et integram satisfactionem ab

hinc omni excoicationibus iuxta ecclesie formas absolues eosdem et dispenses cum eis super irregularitate si taliter legati non abstinuerint a divinis. Provisio hactenus quod contra decimam hinc non solventes nullatenus sine speciali mandato apostolice sed inuocetur brachium seculare. Quodque ad vasa sacra pamenta calices cruces et libros aliasque bona mobilia ad cultum deputata divinum vel ad privilegia ecclesiarum et monasteriorum aliorum et locorum ecclesiasticorum ipsius occasione decime manent nullatenus extendat. Data anagnine cal. octobris pontificatus nostri anno septimo.

De immunitate ecclesiarum

Enedictus undecimus.

Quod olim per se. re. bonifacii papa. viii. predecessores nostrum contra laicos exigentes sine recipientes a clericis et ecclesiasticis personis tallias decimam vel aliam quotam seu quantitatem aliquam de prout bonorum suorum aut ecclesiarum: necnon adversus solventes aut promittentes vel consentientes se soluturos penis adiectis statutum est quod ad penas ipsas ex causa de consilio fratrum nostrorum restringimus ad exigentes tantummodo: ad exigentes autem auxilium consilium vel favorem: non autem quo ad easdem penas in solvuntibus aut recipientibus a sponte dantibus deinceps vendicet sibi locum. Ceterum attendant solcite ecclesiarum prelati et alii clerici lateranensem concilium quod in huiusmodi subventionibus solum casum necessitatis aut consilii utilitatis ubi laicorum ad id non suppetant facultates deliberatione: prout da noscitur excepisse: et deinde generale statuisse concilium propter quorundam imprudentiam etiam in hoc casu proponi cuius interest consilium providere utilitatibus premitte consilium. Attente igitur caveant: ne predictorum conciliorum transgressores existant aliquid in casu predicto: et multo magis si casus ipse non subsit quoquomodo vel titulo inconsulto romane pontificis occasione subventionum dictarum concedendo laicis vel etiam premitte. Alioquin tantum canonum tam solennium conciliorum temerarii transgressores quos procul dubio deo propositio idem infliget pontifex gravissimas penas poterunt merito formidare. Nulli ergo et cetera.

De hereticis.

Enedictus xi. inquisitoribus heretice pravitatis.

Pro eo quod quedam novella constitutio super negotio heretice pravitatis a bone memorie bonifacii papa. viii. pre. n. edita continet: quod in ipso negotio per diocesanos episcopos et inquisitores super eodem facto inquiri valeant contra vel divisim: et si divisim processerint teneant sibi invicem coiccare processus. Nos consilium voluimus quod et quotiens sit ista processuum coicatio facienda. Nos autem de fratrum nostrorum consilio intelligendo diocesanos et inquisitores tunc demum divisim procedere: cum hi et illi separatim non quod episcopi tantum vel inquisitores tantum procedunt: consultationi nostre breviter respondemus: quod quod utriusque procedunt se invicem sibi debet in

fine tantum dum nil restat agendum: nisi quod solum sententia promulgetur coiccare processus. Licet. n. quibusdam petitis set videri per legem civilem quod sicut quod aliquis ex actitatis coram alio debet ferre sententiam: reputa quod administrator delegat alium cum sibi sententia reservata saltem in principio. i. contestatione: rursus in medio et semel in fine que sunt exanimata audire debet: ita et in casu presentis ubi ex actis coram alio habitis alter perfert sententiam: sic ter hinc omni acta recedant. quod fieri non potest si eorum deneget editio: tamen id equitas canonum non admisit. Unum sane casum excipimus si alter commode non possit procedere: nisi alterius actis visis. Ex hac enim causa semel tamen: ut fraudi locus non fiat in toto negotio copiam tribuat. Verum quod nonnulli diocesani pretem premissis prout tuum de hereticorum bonis inquisitionis officio deputate propter expensas: quas dum inquirunt in sepedicto negotio faciunt a nobis exigere moluntur: hoc tantum in re absolum cum ordinarii sint: ideoque officium tale quod eis incumbit propriis eos oportet explere stipendiis: fieri pensus prohibemus. Ratione autem fidei diocesani prout ventum obuentionum et inquisitionis officio a vobis non ob aliqua constitutione consuetudine vel mandato contrariis non exposcant: sed ea camere nostre vel alii cui nos vel successores nostri romani pontifices mandaremus reddendam: redditisque generaliter observari iubemus.

De iudeis et sarracenis.

Emens quintus.

Alta mentis amaritudine coicamur: gravissimum quod doloris aculeus perfodit mentes nostram intelligentes: quod renati fonte baptismatis in deum non oberrantes: qui deberet obprobrium illatum domino in terram hereditatis sue totis viribus vindicare: potius iniuriatoribus suis favet sarracenorum videlicet horribiliter perfide nationi: et degenerantes miserabiliter a statu fidelium fame proprie immemores et salutis obliti inimicis crucis christi contra ipsius negotium ferrum equos arma et alia vetita: necnon victualia et mercimonia in alexandriam et alia loca sarracenorum terre egypti deferre presumunt: ex quo manifeste apparet quod christianos qui ad defensionem hereditatis domini ibidem pro suo remaserunt talibus adiuti subsidii irreverenter impugnant propter quod fidei negotium ibidem quodammodo noscitur depere. Nos igitur qui ad liberandam terram ipsam operam dare intendimus cum dei adiutorio efficaces tam graves transgressus ulterius sustinere nolentes se. re. Nicolai pape. iiii. pre. n. vestigiis inherentes presentium tenore statuimus: ut nullus arma equos ferrum lignamina victualia et alia quecumque mercimonia in alexandriam vel alia loca sarracenorum terre egypti deferre nactus vel portare: seu de portibus eorum ut eisdem deferant extrahere vel extrahi premittere: aut eis alias auxilium vel favorem prestare quoquomodo presumat. Nos vero illos qui contra hinc omni constitutionem nostram ausu temerario venire presumpserint: eo ipso excoicationis sententie decernimus subiacere: a qua absolvi nequeant nisi tantum de bonis propriis in dicte terre subsidium

conuertēdū exsoluerint q̄tum ad ptes predictas detu-
lerint uel miserint: aut deferre uel de ipsoꝝ portubul
extrahi pmiserint deferēdū: nec tūc etiā ab eadem p
terq̄ in mortis articulo absoluant sentētia absq; mā
dato sē. ap. spāl. Et nūllominus si psonas eozum
capi cōtingat in seruitutem ⁊ capturas illorū eē uolū-
mus: in quorū ceciderint captionē: auctoritate insup
aplica statuētes: ut illi qui cōtra hmōi statutū nrm
quomolibet uenire p̄sumpserint p̄ter penas p̄dictas
quas ipso facto incurrāt: p̄petuo sint infames ⁊ inte-
stabiles hēantur: ita q̄ nec testari nec legata eis seu
relicta pcipere ualeāt: ⁊ insuper ad successiōes tam ex
testamēto q̄ ab intestato sint p̄sus ⁊ reddant inha-
biles: nec ad publica quelib; admittātur officia: sint
q; illis omēs actus legitimi penitus interdicti: ⁊ tā
q̄ excoīcati hostes q; catholice fidei postq̄ de ipsoꝝ
hmōi temeritate constiterit diebus dominicis ⁊ festi-
uis publice nūtiēt: in fiscū bōa eozū oīa deuoluant.

De priuilegiis et excessibus priuilegiatorum.

Enedictus undecimus.

Inter cunctas solitudines nras quib; nos
postorale premit officiū: ⁊ debitum apostoli-
ce seruitutis astringit illa d; esse precipua: ut
gregi dñice nobis supna dispositiōe cōmissio animaꝝ
nra cura nō desit: ne illū lupus rapax antiqu; serpens
humani generis inimic; inuadat eiusq; sanguinis. d;
nostris qd absit id clamāte ppheta manib; requira-
tur. Debemus insup quantū ex alto pmittit pacem
inserere: remouere scādala: iurgioꝝ amputare mate-
riam: ⁊ intelligere super egenū ⁊ pauperum: q; nō in
fine obliuio erit paupis: ⁊ patientiā pauperum nō p̄-
bit in finē. Sane dudum bone memorie bonifa. pa-
pa. viii. prem. quādam spālem inter p̄latos rectores
seu sacerdotes ⁊ clericos procbialiuꝝ ecclesiariū ex p-
te unaret p̄dicatoꝝ ac minorū ordinū fratres ex al-
tera supfaciendarū p̄dicatioꝝ audiendarū confessi-
onū per eosdē fratres: ac de eis relictis: de funerali-
bus canonice porciōis articulis cōstitutiones edidit
certū hūis modū imponēs p̄t in eadē cōstitutione
plenius cōtinet. Sed p̄ ea quā intēdebat quiete tur-
batio nata est: p̄ cōcordia sint suborta dissidia: ⁊ pul-
lulare inquietudines p̄trāquillitate noscuntur: sicq;
dū ausam soluisse se credidit: nodum ligasse uidet: ⁊
septēmo hydre amputato capite suscitasse. Nec mi-
rum q; plerūq; pariūt nouitates discordiam prefer-
tim dū ab eo qd diu equū usum ē p̄ nouam cōstitu-
tiōē recedit: nec quare recedat utilitas euidentis uel
alta cā subest. Ideoq; cupiētes ut ipsi gregi cura no-
stra eo plenior impēdatur quo amplior in agro dñi
oparioꝝ numerus operet super egenū intēdentes ⁊
p̄superē ac nouitatem remouētes p̄ eandē cōstitutio-
nem inductā statuim; de fratrū nostrozum consilio:
ut ipsoꝝ ordinum fratres qui ad hoc deputati fue-
runt in ecclesiis ac locis ipsoꝝ que in p̄ntiarum hñt
⁊ in posterū obtinebunt: ac in plateis cōibus seu pu-
blicis libere absq; diocesanoꝝ ⁊ alioꝝ p̄fatorum

petita licentia ualeāt dero populo p̄dicare: eisq; p-
ponere uerbuꝝ dei. Caueant tñ omīnino: ne hora in
qua diocesani p̄dicti p̄dicarēt uel coram se facerēt
p̄dicari p̄dicet iudem fratres. Putamus etenim di-
gnū ut maiori minor ⁊ supiori inferior deferat in hac
pte: nisi forsan aliud circa hoc facerēt de uoluntate
diocesanorum ipsoꝝ: aut in studiis generauit dñb;
illis dūtaxat quibus sermones ad clerū fieri solent
⁊ solēniter p̄dicari: seu mortuorū funeribus uel eozū
dē fratrū festis spālibus seu peculiaribus: q; in hūis
casibus cū diocesanis in predicatione cōcurrere pote-
rūt p̄dicarēt. Abi uero iudem diocesani uocarent ge-
neraliter ad se clerū: aut aliqua rōne ul' urgēte causa
illum ducerēt cōgregādum ea hora in studiis memo-
ratis diebus sepe dicti fratres ab hmōi predicatione
cessabūt. In ecclesiis aut parochialibus fratres ipsi
inuitis eozū rectoribus seu sacerdotib;: nisi iussi a su-
pioribus eozūdem nō audeāt p̄dicare. Sed q; mul-
totiens p̄positum uerbuꝝ dei audiētē a peccato nō
retrahit: iccirco post predicationem necessariū ē peni-
tētie sacramētus: circa qd nisi articul; necessitatis oc-
currat oris sacerdoti faciēda cōfessio p̄t scriptum
est: corde ad iusticiam credi. ore aut sit cōfessio ad
salutem erigit: alias frustra esset in sacramēto eodē
sacerdotis: qui in er leprā: ⁊ lepram debet discernere
ministrū institutū. Electi igit ab eisdem fratribus
ad audiendas cōfessiones ⁊ penitētiās inuēgendas
libere auctoritate apostolica absq; licētia diocesa-
rum ⁊ alioꝝ p̄latorum inferiorū exēptorū ⁊ nō exē-
ptorum quibus subsunt: qui ad cōfitendum accedūt
audiāt eis peccata sua p̄fiteri uolētēs. Nō religiosos
qui scōm statuta suorū ordinum p̄p̄is p̄latis cōfi-
teri debeāt: aut ab eis ne p̄fiteant aliis p̄hibētur: ab-
soluāt: ipsiq; penitētiās salutes inuēgant: infra si
bi designatos terminos ad hmōi exercēdum officiū
cōstitutos. Excoīcationis uero uel alias sentētiās p̄-
p̄latos latis cōtra hoc uel in eius fraudem denūtia-
mus irritas ⁊ inanes. Nec cōfessi ipsi fratrib; pec-
cata illa de quibus cōfessi sunt eis ⁊ absoluti penitē-
tes de illis sacerdotib; p̄p̄is teneātur: sicut etiā nō
tenētur iterū cōfiteri: nō ob cōstitutiōē generalis cō-
cilii que sano intellectu ne sequatur absurdū: q; p̄ pe-
nitētiām dimissa peccata quis cōfiteri debeat: q; li-
beratus debitor adhuc absolūdum remaneat obli-
gatus: intelligēda est ut ex ea pat; de illis qui pecca-
ta sua cōfiteri aliis neglexerūt. Sed sacerdotes ipsi
taliter cōfessis ⁊ absoluti abstricti sint ministrare eu-
charistie ⁊ extreme unctionis etiā sacramētus. Sup cō-
fessione aut facta fratribus memoratis cū de cōfite-
tis solus p̄iudicio si falsū dicat agat in iudicio aie
seu penitētie foro: stabit simplici uerbo illius qui sa-
cramēta petit p̄dicta ⁊ dicit fratribus se cōfessum.
Duos tñ casus excipimus. s. si sacerdos asserat eum
excoīcatū aut notorie peccatoꝝ: s; uideat ne id dicat
mēdaciter aut in dolum uel fraudē: q; si hoc egerit
a delicto tali nisi plene satisfecerit p̄terq̄ in morte
absolui nequeat: nec de illo ad penitētiām aliter ad-
mittat. Ut aut diocesanis honor debitus reseruetur
p̄cipuus: ut puinciales priores p̄dicatoꝝ ⁊ mini-

fratrum minorum ordinum prefatorum per se uel alios uerbo uel scripto eis significet se fratres ad huius confessionum audientiarum et penitentiarum iniungendarum officium eligisse non nolando. Et coram ipsis sistendo eos nec illorum numerum exprimendo petat humiliter a dioecesanis eiusdem ordinis electi fratres de ipsorum beneplacito et licet dictum possint eorum ciuitatibus et dioecesibus infra eis determinatos fines officium exercere. Quod si deneget uel infra triduum non concedat tunc eidem fratres nihilominus auctoritate eadem huiusmodi officium exequantur. Datam uero litteram per dioecesanorum morem nolumus terminari. Per hoc autem non intendimus: quod sepe dicti fratres qui ad hoc eligunt officium exercendum plus habeant in audientis confessionibus et penitentis iniungendis: quam parochiales sacerdotes noscuntur habere. Sicque de casibus episcopis et superioribus quos inferius annotamus ac sedi apostolice reuerentis se nullatenus intromittant. Obseruent ergo solcite dicti fratres: ne ad confessiones recipiant criminosos criminibus pro quibus solennis est penitentia indicenda. Adodo eodem excoicatos respuant et elicos qui propter delictum irregularitatem aliquam incurrerunt. Inconueniens enim estimamus ut a peccato absoluantur qui penitentiam ei debitam imponere aut irregularitatis penam peccati sequelam uel excoicationem que infligitur maxime a iure: quicquid per crimine queque que ab ecclesia et per consequens a participatione ecclesiasticorum sacramentorum excludit: remouere non possunt. Incedarios et eosque qui tam enormibus sunt irretiti peccatis: quod ea rationabilis consuetudo prescripta canonice in episcopis aliquibus reseruauit episcopis similiter non admittant: quam consuetudinem ex causa que iuste ad id animum nostrum mouit solummodo circa uoluntarie homicidas falsarios ecclesiarum immunitatis et libertatis ecclesiastice uiolatores et sortilegos approbamus. Quod si forsitan antequam ab eo qui potestatem habet absoluti possint: mos talium confiteri uolentium uerisimiliter timeat: etiam in predictis casibus sepe facti fratres eos confiteri uolentes audiant: ipsique beneficium absolutiois impendant. Sed subeant iuramentum quod liberati se suis episcopis et excoicatoribus prestabunt excoicantium super his pro quibus ab eis excoicati erant: et episcoporum pro peccato huiusmodi parituri mandatis. Verum quod post baptismum inter cetera magis ad salutem necessaria est propositio uerbi dei quo audientes illud quod est uictoria nostra instruantur in fide: uocentur fugienda fugere et sectanda sectaria: a quo per peccatum lapsi resurgunt penitentie sacramentum perficiunt. Grandis nobis sollicitudo incubit ut tales ad hec promouantur fratres: qui oleo dulcedinis uerbi eiusdem nostris foveant subditos: a peccatis prohibeant increpationis uino peccatorum suorum mordeant uulnera: eosque ad illa penitentie acrimonia purgandos et tergendum prouocet et inducat. Ad id uero exequendum scia diuine legis exposcit: desiderat ordo: et uite integritas etiam postulat. Scriptum est. n. Tu scias repulisti: et ego te repellam: ne sacerdotio fungaris. Et hi: qui labia sacerdotis custodiunt scientiam: et legem exquirunt ex ore eius: alias propter ad eum pertinet inter peccatum et penam non possit discernere: nec peccator existens dei deberet narrare iusticias: et testamentum illius assumere pro os suum. Nam cuius uita despicitur: consequens est ut

eius predicatio contineatur. Quare decernimus ut priores et ministri generales et prouinciales predicatorum et minorum ordinum prefatorum uel eorum uicarii de discretorum consilio ad tam salubre officium fratres diuina scientia doctos discretos uigetes: uita probatos et exptos moribus: alioquin districtam reddant in futuro examinationem: eligant et assumant. Sic. n. quod predicabunt facient: que arguent operari cessabunt: et in eis edificabitur populus uerbo preter et exemplo. Ceterum licet sicut per dicitur de necessitate non sit iterum eadem confiteri peccata: tamen quia propter erubescenz que magna est penitentie pars ut eorundem peccatorum iterum confessio reputamus salubre districte iniungimus: ut fratres ipsi confitentes attente moneant: et in suis predicationibus exhortentur: quod suis sacerdotibus saltem semel confiteantur in anno asserendo id ad altarium perfectum perculdubio pertinere. Porro ut circa sepulturam apud loca eorundem fratrum eligentium sepeliri: et portione canonice de relictis eiusdem fratribus minime detrahenda nequeant in postea dubitari iubemus: ut corpora defunctorum que apud eorundem fratrum loca elegerit diuineret sepulturam processionali cum cruce turibulo et aqua benedicta cantando seu legendo officium mortuorum uel alios psalmos et alienas ingredi entes parochias possint assumere et ad suas deferre ecclesias tumultuata. De quibuscumque uero relictis prefatis fratribus in comuni uel singulis ultimis descendenti uoluntatibus sine apud eos sepeliendi sint sine alibi nulla per parochiales sacerdotes morientium a qua fratres ipsos liberos esse uolumus canonica portio: uel minimum per episcopos episcopalis quarta omnino cum eis tam exempti non subsint: nec etiam debita iure parochie si forsitan cathedralis defunctorum eius parochialis ecclesia detrahatur. De funeralibus autem medietatem si comode diuisione recipiant: alias eiusdem medietatis estimatione soluatur parochiali ecclesie et sacerdotibus antedictis. Funeralia uero intelliguntur hoc casum cum funere deferunt. De cadellis uero quas fratres portant portio non petatur. Adoneat autem iude fratres et per posse inducant confitentes sibi: at de propriis bonis suis parochialibus ecclesiis eorumque sacerdotibus perpetuo reliquant et que eis debent: parochialia iura reddant. ad hoc non murmuris quesumus secularis clerus: non gerat moleste plati quod circa promissa sic durum taliter prouidentur. Attendant quanta ex hiis que in primis duobus articulis statuta sunt salus animarum pueniat. Adhertant quanta tollant iurgia et patenter considerent: quod eorum onera cum aliis nostro beneficio salubriter et quasi necessario pertiuntur. Circa tertium uero articulum diligenter intelligant quod fratres ipsi hoc per privilegia romanorum pontificum eis benigne concessa ante institutionem eadem hactenus habuerunt. Quodque sunt pauperes nihil habentes singuli nec in communis rustica predia imo nec urbana uel mobilis eorum alteri uel etiam uniuersi: medicantur moribus: qui et uestitum: et eatenus sustinere possunt: quatenus uel in uoluntate pietas aut morientium charitas eis necessaria subministrat. Quis ergo non misereatur eorum: qui omnia uoluntatem habendi etiam relinquerunt: Quis non compatitur eisdem operantibus tam utiliter in agro predicto: Certe nullus: nisi qui triturantis hominis os impie alligare uelit: aut eos subtractis alimentis necare. Inopes pa-

rimonis onera ipsa non habendi necessitate nō sub
stinent: et a curialibus res ecclesiis uel p̄is locis dōa
tas a quare prestatione seu lucratiuorū inscriptioni
bus facit immunes: relicta pauperibus nō patiū
tur falcidia. et legata ad fabricā uel pro ornamentis
ecclesiis aut ad diuinū cultū ppetuū solutioni nō sub
iacent canonice portione. Pauperes autē ut dictū
est sūt fratres: et quod eis relinquit: aut in sua alimē
ta erogāt aut in fabricā: siue in cultū diuinum et eccle
sie ornāmēta cōuertunt: propter q̄ nos qui debemus
intelligere super egenū et pauperē: et nō obliuisci eo
rum: cum humanitatis sit etiā secularis p̄cipis pro
spicere egenis et dare operam: ut pauperibus alimē
ta non desint: non tam pie q̄ quodammodo iuste in
eodem articulo egimus egenos eosdē ut premittitur
reddendo fratres ab onere canonice portiois exem
ptos. Nec autē dicta cōstitutōe que incipit super ca
thedram. quā penitus renouamus: aliisq; quibuscun
q; constitutōibus specialibus et generalibus statu
tis priuilegiis indulgētiis subquācūq; forma uerbo
rum concessis: etiā si de ipsis de uerbo ad uerbū uel
aliquorū nominibus in nostris litteris oporteret fie
ri mētionē: conuentionibus pactis iuramētis sentē
ciis et consuetudinibus cōtrariis nequaquā obstan
tibus inuiolabiliter obseruari sancimus. Nulli ergo
omnino hominū liceat hanc paginā nostrorum sta
tuti denunciationis exemptionis preceptorum app
bationis iussione uoluntatis reuocationis et sancti
onis infringere: si quis autem et cetera.

Remens quintus.

Erueit carissimū filiū nostrū philipi regis frā
corū illustris sincere affectionis ad nos et ec
clesiam romanā integritas: et progenitorū
suorum preclara merita meruerunt. Adruuit insu
per regnicolarum puritas ac deuotionis sinceritas:
ut tam regem q̄ regnum fauore benigno prosequa
mur: hinc est q̄ nos regi et regno per diffinitionem
et declarationem bone memorie bonifacii pape vii.
predecessori nostri que incipit: unam sanctā: nullum
nolumus uel intendimus preiudiciū generari: nec q̄
per illā rex regnū et regnicole prelibati amplius ec
clesie sint subiecti romane q̄ antea erant: Sed
omnia intelligātur in eodē esse statu quo erāt ante
diffinitionē prefatā tam quātum ad ecclesiā q̄ etiā
ad regem regnū et regnicolas superius nominatos.

De penitentiis et remissionibus

Bonifacius octauus.

• Priuilegiū habet fida relatio: q̄ accēditibus
ad honorabilem basilicam p̄cipis aposto
lorū de urbe cōcesse sūt magne remissiones
et indulgētie peccatorum. Nos igitur qui iuxta offi
ciū nostri debitum salutem appetimus et procuram
libētius singl'orū hmoi remissiones et indulgētiā om
nes et singulas ratas et gratas habētes: ipsas aucto
ritate apostolica cōfirmamus et approbamus et etiā

innouam: et presētis scripti patrocinio cōmunimus
ut tā beatissimi petri et pauli apostolice eo aplius
honorēt quo ipsoz basilice et urbe deuotius fuerit
a fidelib' frequētate: et fideles p̄i spiritualiū largitio
ne munerū ex huiusmodi frequētatione magis seferit
se refertos: Nos de omnipotentis dei cōcordia et
eorūde apostolorū eius meritis et auctoritate cōfisi
de fratrum nostrorū cōsilio et apostolice plenitudinis
ptatis omnib' in p̄nti āno millesimo trecētesimo a
festo natiuitatis dñi nri iesu christi p̄terito p̄recho
ato et in quolibet āno cētesimo secuturo ad basilicas
ipsas accedentib' reuerēter uere penitentib' et cōfesi
sis uel qui uere penitebūt et cōfitebūt in hmoi pre
senti et quolibet cētesimo secuturo annis nō solū ple
nam et largiorē: immo plenissimāz oium suoz conce
demus et cōcedim' peniaz peccatorū. Statuentes ut
qui uoluerint hmoi indulgētie nobis concessē fore
pticipes: si fuerint romani admin' .xxx. diebus cōti
nuis seu interpollatis: et saltē se. uel in die. Si uero pe
grini fuerint aut forenses simili modo dict' .xv. ad
basilicas easdē accedant. unusquisq; tñ plus merebi
tur et indulgētiāz efficacius assequet: qui basilicas ip
sas aplius et deuotius frequētabit. Nulli ergo oino
hominū et cetera. Datum et cetera.

De sentētia excommunicatōis suspensiois et interdicti

Bonifacius octauus.

Excoīcam' et anathematizam ex pte dei om
nipotentis patris et filii et spūs sacti: auctorita
te quoq; beatorū apostolorū petri et pauli et
nostra omēs clericos religiosos et laicos utriusq; se
tus: siue sint familiares curie siue alii: undecumq;
qui aliq̄ pactū fecerint: seu aliquod paruum uel ma
gnū p̄miserint uel p̄missionem receperint: aut ex pa
cto siue p̄missione occulta ut manifesta facta sub ge
neralib' et plenarie nō expressis aperte uerbis quicq;
dederint aut receperint magnū uel parū: uel p̄mis
sione de quacūq; re aut utilitate ppter hoc cōsequē
da fecerint: uel receperint p aliqua iusticia siue gra
tia p se aut pro alio in causis uel iudiciis seu alias p
litteras apostolicas et quibuscumq; modis apud se
dem apostolicam obtinenda: et hanc sententiam ad
promittentes et acceptantes dantes et recipientes du
rimus extēdendam. Illos quoq; qui aliquem sciue
rint culpabilē in p̄dictis et nobis infra dierū trium
spaciū nō retulerint: uel alicui p quē ad nos uerbū
fideliter p̄feratur: simili decernim' sentētie subiāgere
Decernimus etiā: ut null' hanc incurres excoīcatōis
sentētiā p p̄dictis uel aliquo predictozū absq; spā
li mandato nostro absolutōis bñficiū ualeat ob
tinere: nisi forsan ad nos habere accessum nō posset
in mortis articulo cōstituit: nec etiam ad absolutōis
gratiam admittat: nisi prius qd̄ primū dedit uel rece
pit integraliter paupibus largiat. Iusticiā uero si
ue grām sic obtētam nullius prius esse momēti uolu
mus omniq; statuini' carere effectū et robore firmi
tatis. Sed et sciēter utētes ipsis simili snia excoīca

tionis astringim⁹ et reseruantes nobis absolutioem
eoru⁹ et eas p⁹missis in omnib⁹ ad penas similes obli
gamus. Dem.

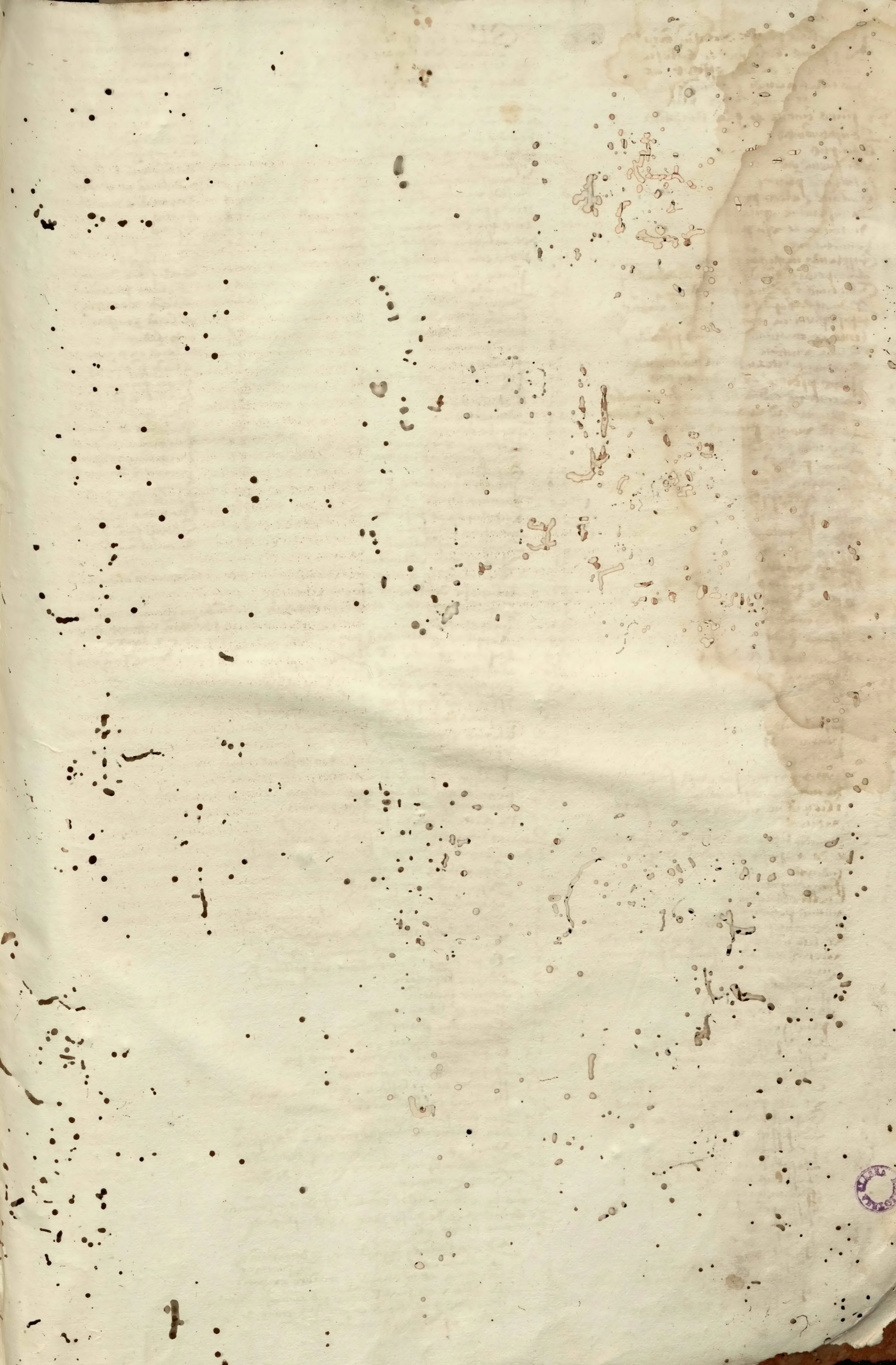
Requide attendentes. q⁹ ut frequētius quib⁹ nō
p⁹ iudiciali sine culpa: tū multoru⁹ interdicti sē
tentie pferūtur. Quodq⁹ sunt nōnulli iudices ni
mīs p⁹impti ad pferendas easdē etiam in negociis
sive causis que interdū plus ex cupiditatis q⁹ chari
tatis radice pspiciunt indictis pcedere arguūtur.
Quodq⁹ interdicti tēpore diuina organa suspēdunt⁹
et laudes nec ecclesiastica sacramēta ministrantur ut
solēt: tollūtur mortuis seu minuūtur suffragia p⁹sertiz
p oblatioz frequētē hostie salutaris: Adolecētē et p
uuli participātes rariis sacramēta minus inflāman
tur et solidant in fide fidelium tepescit deuotio: here
ses pullulant et multiplicant pericula animarū. Pre
sentis p⁹stitutiōis p⁹idem⁹ edicto: ut n⁹lla puincia ci
uitas castrū uilla loc⁹ territorū uel district⁹ auctorita
te ordinatiua uel delegata supponat ecclesiastico inter
dicto p pecuniario obito u⁹ p cuiusuis mōete uel pe
cunie quātitate quacūq⁹ occasiōe uel causa seu quo
uis quēsito colore: p eo maxime q⁹ ipsoru⁹ domini
rectores seu officiales quocūq⁹ note cēseant: aut icole
seu habitatores aut singulares persone ipsoru⁹ statu
tis uel statuēdis ordinatis uel ordinandis terminis
h⁹mōi debitū seu quantitatez nō soluit hactenus: aut
inantea nō persoluet. Nos enim exnūc decernimus
irritum et inane si sech⁹ hactenus extitit attētatū uel
cōtigerit attentari: illudq⁹ reuocam⁹ omnino. Nō
obstantibus quibuscūq⁹ cōtractibus obligatiōibus
pactis cōventionib⁹ p⁹positionibus submissionibus
fideiussuionib⁹ cōsensib⁹ processibus et sentētiis super
hoc habitis uel habēdis: iuramētorum penarū sp⁹i
ritualium et tpalium seu multarū uel quacūq⁹ alia
firmitate uallatis: nisi talis suppositio interdicti ha
ctenus foret facta uel inantea fieret de apostolice se
dis speciali licētia et expressa per ipsius sedis paten
tes litteras apparente.

De expectatibus beneficiū in episcopatu aliorū

Iohannes episcopus seruus seruorum dei ad
perpetuam rei memoriam. Sedes apostoli
ca in suis actibus ueritatem prosequi lucez
et emās libenter euitat nodosē ambiguitatis inuolutō

nem: illamq⁹ semper in suis ordinationibus reserua
re cautelam intendit: ut de illis pueniat commoduz
quod aliis nō imminet detrimentum. Sane predi
cte ad diuini cultus augmentū et salutē populi quē
in nōnullis ciuitatibus et diocesibus sic multiplicarat
altissimus: q⁹ in earum singulis singuloru⁹ uultus ne
quibat ut cōdecet unicus pastor inspicere: aut alias
pres bōi pastoris implere diocesib⁹ quarū nōnullas in
duas et aliquas in plures dioceses duximus diuiden
das certas ciuitates ac ecclesias ereximus cathedra
les: quarū singulis districtas p⁹prias et limitares dio
ceses iussimus assignari. Verū quoniam plures ante
ordinationē seu diuisionem nostraz h⁹mōi tam a no
bis q⁹ a predecessoribus nostris romanis p⁹ificib⁹
apostolicas obtinuerūt litteras sup beneficiis eccle
siasticis in ipsis tūc integris diocesibus uacaturis.
quarū nōnullę restant adhuc executioni mandande.
Nos amouere uolentes cuiuslibet dubitationis scr
pulum: que circa gratiarū executionēz super h⁹mōi be
neficiis cōcessarum posset forsan incidere et puidere
cōsiderātes attentius: p per ordinationem seu di
uisionē nostram predictā ius ad rem expectātib⁹ di
cta beneficia antea cōpetens ex rōne imitari non de
bet. quin adeo efficax in diuersis diocesibus maneat
sicut in ipsis quōdaz integris prius erat: auctoritate p
sentiu⁹ declaramus q⁹ omēs et singule gratie super be
neficiis uacaturis ante diuisiones h⁹mōi in ipsis quō
dam integris diocesibus a nobis uel p⁹decessoribus
nostris psonis quibuscūq⁹ concessę taz in ipsis quō
dam nūc diuisis q⁹ in aliis diocesibus decisis ab illis
eisdem modo et forma possint suo ordine per execu
tores mūdanos et alios ad quos id pertinebit ad de
bitam executionem adduci. quibus ante diuisiones
sepefactas poteram et debebam. Item eitam decla
ramus quo ad litteras apostolicas iusticiam conti
nentes. ut uidelicet iudices dati p illas in causis qua
rumlibet personarū que nunc de h⁹mōi diocesibus di
missis existunt possint iuxta earū tenorem p inde p
cedere ac si dicte dioceses de quibus mentio in litte
ris eisdem habet integre remāssissent. Nulli ergo om
nino hominū liceat hāc paginam n⁹re declarationis
infringere uel ei ausu temerario cōtraire. si quis autē
hoc attentare p⁹sumpserit indignationē omnipoten
tis dei et beatorū petri et pauli apostolorum eius se
nouerit incursum. Datum auinione cal. nouemb⁹bris
pontificatus nostri anno secundo.

Primo liber parat de decalogo etat
de psonis ecclesiasticis et ecclesie
ministeriis et de eorum officiis et
quod tales auctoritates et ordinem sunt
et dantur tunc xliii

- 1 De summa fide et fide ecclesiastica
- 2 De constitutionibus
- 3 De scriptis
- 4 De consuetudine
- 5 De postulacione plurimorum
- 6 De electione et electi ppe
- 7 De translatione episcoporum
- 8 De auctoritate et usu palii
- 9 De remissione
- 10 De implenda negligencia plurimorum
- 11 De temporibus ordinis et quilibet ordinibus
- 12 De secundo ordine faciendo
- 13 De ordinat ab episcopo et resignante vel emittente
- 14 De episcopatu vel excommunicatione
- 15 De et qualitate ordinis pfectioris
- 16 De sacra vocatione
- 17 De sacramento utrum vel no iterum
- 18 De filijs psonarum ordinis an non
- 19 De rebus no ordinatis et eorum ministeriis
- 20 De obsequiis ad eadem ordinata vel non
- 21 De corpore viciis pmonere vel non
- 22 De ingenuis no ordinatis
- 23 De longis pignis
- 24 De officio archidiaconi
- 25 De officio archiepiscopi
- 26 De officio primicerii
- 27 De officio sacriste
- 28 De officio exorciste
- 29 De officio vicarii
- 30 De officio et pte pueri delegati
- 31 De officio legum
- 32 De officio iudicis ordinarii
- 33 De officio pueri
- 34 De maiestate et obedientia
- 35 De rebus et pte
- 36 De rebus
- 37 De rebus
- 38 De rebus
- 39 De rebus
- 40 De rebus
- 41 De rebus
- 42 De rebus
- 43 De rebus

Secundo liber de decalogo et de iudiciis
et de rebus in iudicio et huiusmodi

- 1 De iudiciis
- 2 De rebus competentibus
- 3 De libelli oblatione
- 4 De rebus peticionibus
- 5 De rebus contestacionibus
- 6 De lite no contestata no pcedat ad testum
- 7 De rebus vel ad diffinitum sententiam
- 8 De iuramento calumnie
- 9 De dilacionibus
- 10 De rebus cognicionibus
- 11 De plus peticionibus
- 12 De rebus possessionis et ppetate
- 13 De rebus voluntariorum
- 14 De dolo et contumacia
- 15 De eo qui mittit ppetate rei suade
- 16 De lite pendente melius mouet
- 17 De rebus possessionis et fructuum
- 18 De rebus possessionis
- 19 De rebus possessionibus
- 20 De rebus per attestacionibus
- 21 De rebus cogendis vel non
- 22 De rebus instrumentis
- 23 De rebus instrumentis
- 24 De rebus instrumentis
- 25 De rebus instrumentis
- 26 De rebus instrumentis
- 27 De rebus instrumentis
- 28 De rebus instrumentis
- 29 De rebus instrumentis
- 30 De rebus instrumentis

Tercio liber est de vita et honestate
et de rebus et de rebus ecclesiasticis
et de rebus

- 1 De vita et honestate
- 2 De rebus et de rebus
- 3 De rebus et de rebus
- 4 De rebus et de rebus
- 5 De rebus et de rebus
- 6 De rebus et de rebus
- 7 De rebus et de rebus
- 8 De rebus et de rebus
- 9 De rebus et de rebus
- 10 De rebus et de rebus
- 11 De rebus et de rebus
- 12 De rebus et de rebus
- 13 De rebus et de rebus
- 14 De rebus et de rebus
- 15 De rebus et de rebus
- 16 De rebus et de rebus
- 17 De rebus et de rebus
- 18 De rebus et de rebus
- 19 De rebus et de rebus
- 20 De rebus et de rebus
- 21 De rebus et de rebus
- 22 De rebus et de rebus
- 23 De rebus et de rebus
- 24 De rebus et de rebus
- 25 De rebus et de rebus
- 26 De rebus et de rebus
- 27 De rebus et de rebus
- 28 De rebus et de rebus
- 29 De rebus et de rebus
- 30 De rebus et de rebus
- 31 De rebus et de rebus
- 32 De rebus et de rebus
- 33 De rebus et de rebus
- 34 De rebus et de rebus
- 35 De rebus et de rebus
- 36 De rebus et de rebus
- 37 De rebus et de rebus
- 38 De rebus et de rebus
- 39 De rebus et de rebus
- 40 De rebus et de rebus
- 41 De rebus et de rebus
- 42 De rebus et de rebus
- 43 De rebus et de rebus

Quarto liber est de sponsalibus et matrimoniis
et de rebus huiusmodi et de rebus

- 1 De sponsalibus et matrimoniis
- 2 De rebus et de rebus
- 3 De rebus et de rebus
- 4 De rebus et de rebus
- 5 De rebus et de rebus
- 6 De rebus et de rebus
- 7 De rebus et de rebus
- 8 De rebus et de rebus
- 9 De rebus et de rebus
- 10 De rebus et de rebus
- 11 De rebus et de rebus
- 12 De rebus et de rebus
- 13 De rebus et de rebus
- 14 De rebus et de rebus
- 15 De rebus et de rebus
- 16 De rebus et de rebus
- 17 De rebus et de rebus
- 18 De rebus et de rebus
- 19 De rebus et de rebus
- 20 De rebus et de rebus
- 21 De rebus et de rebus
- 22 De rebus et de rebus
- 23 De rebus et de rebus
- 24 De rebus et de rebus
- 25 De rebus et de rebus
- 26 De rebus et de rebus
- 27 De rebus et de rebus
- 28 De rebus et de rebus
- 29 De rebus et de rebus
- 30 De rebus et de rebus
- 31 De rebus et de rebus
- 32 De rebus et de rebus
- 33 De rebus et de rebus
- 34 De rebus et de rebus
- 35 De rebus et de rebus
- 36 De rebus et de rebus
- 37 De rebus et de rebus
- 38 De rebus et de rebus
- 39 De rebus et de rebus
- 40 De rebus et de rebus
- 41 De rebus et de rebus
- 42 De rebus et de rebus
- 43 De rebus et de rebus

Quinto et ultimo liber de decalogo est de accusacionibus
et de rebus et de rebus p ppetate infligendi
et continet titulos

- 1 De accusacionibus inquisicionibus et de rebus
- 2 De rebus et de rebus
- 3 De rebus et de rebus
- 4 De rebus et de rebus
- 5 De rebus et de rebus
- 6 De rebus et de rebus
- 7 De rebus et de rebus
- 8 De rebus et de rebus
- 9 De rebus et de rebus
- 10 De rebus et de rebus
- 11 De rebus et de rebus
- 12 De rebus et de rebus
- 13 De rebus et de rebus
- 14 De rebus et de rebus
- 15 De rebus et de rebus
- 16 De rebus et de rebus
- 17 De rebus et de rebus
- 18 De rebus et de rebus
- 19 De rebus et de rebus
- 20 De rebus et de rebus
- 21 De rebus et de rebus
- 22 De rebus et de rebus
- 23 De rebus et de rebus
- 24 De rebus et de rebus
- 25 De rebus et de rebus
- 26 De rebus et de rebus
- 27 De rebus et de rebus
- 28 De rebus et de rebus
- 29 De rebus et de rebus
- 30 De rebus et de rebus
- 31 De rebus et de rebus
- 32 De rebus et de rebus
- 33 De rebus et de rebus
- 34 De rebus et de rebus
- 35 De rebus et de rebus
- 36 De rebus et de rebus
- 37 De rebus et de rebus
- 38 De rebus et de rebus
- 39 De rebus et de rebus
- 40 De rebus et de rebus
- 41 De rebus et de rebus
- 42 De rebus et de rebus
- 43 De rebus et de rebus

- 1 De rebus et de rebus
- 2 De rebus et de rebus
- 3 De rebus et de rebus
- 4 De rebus et de rebus
- 5 De rebus et de rebus
- 6 De rebus et de rebus
- 7 De rebus et de rebus
- 8 De rebus et de rebus
- 9 De rebus et de rebus
- 10 De rebus et de rebus
- 11 De rebus et de rebus
- 12 De rebus et de rebus
- 13 De rebus et de rebus
- 14 De rebus et de rebus
- 15 De rebus et de rebus
- 16 De rebus et de rebus
- 17 De rebus et de rebus
- 18 De rebus et de rebus
- 19 De rebus et de rebus
- 20 De rebus et de rebus
- 21 De rebus et de rebus
- 22 De rebus et de rebus
- 23 De rebus et de rebus
- 24 De rebus et de rebus
- 25 De rebus et de rebus
- 26 De rebus et de rebus
- 27 De rebus et de rebus
- 28 De rebus et de rebus
- 29 De rebus et de rebus
- 30 De rebus et de rebus
- 31 De rebus et de rebus
- 32 De rebus et de rebus
- 33 De rebus et de rebus
- 34 De rebus et de rebus
- 35 De rebus et de rebus
- 36 De rebus et de rebus
- 37 De rebus et de rebus
- 38 De rebus et de rebus
- 39 De rebus et de rebus
- 40 De rebus et de rebus
- 41 De rebus et de rebus
- 42 De rebus et de rebus
- 43 De rebus et de rebus

Ambo go coputatur totulus lib de decalogo
habet titulos rubricas ducentas et xx
hoc est et de huiusmodi
et septem domus sunt uno facto ducentis

Śląska Biblioteka Publiczna

225050

IV

225051

IN KURY

MF

Min. Ośw. 507d - PZWS C853 X. 49

Est de via
vabus cor
ulos
e
L mu